Marie Boccou Kestřánková,
Kateřina Hlínová, Pavel Pečený,
Dagmar Štěpánková

doložka MŠMT

Čeština pro cizince

učebnice

2., aktualizované vydání

úroveň B2

vhodná pro všechny národnosti

dialogy, slovní zásoba, gramatika,
čtení, poslechy, opakovací cvičení,
výslovnost, reálie

MP3
video
poslech a cvičení
výslovnosti

edika.

Čeština pro cizince B2

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

M. Boccou Kestřánková, K. Hlínová, P. Pečený, D. Štěpánková
Čeština pro cizince B2 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Prodáno 03.03.2020 na www.Kosmas.cz zákazníkovi nbsla@yandex.ru

Tato e-kniha byla zakoupena v internetovém knihkupectví Kosmas.cz, kde můžete pohodlně zakoupit také další e-knižní tituly

Kupující: Naděžda Morozova

ID 3067-5114636354151744643 3-203603-6521

Upozorňujeme, že kniha je určena pouze pro potřeby kupujícího.
Kniha jako celek ani žádná její část nesmí být volně šířena na internetu, ani jinak dále zveřejňována.
V případě dalšího šíření neoprávněně zasáhnete do autorského práva s důsledky dle platného autorského zákona a trestního zákoníku.
Neoprávněným šířením knihy poškodíte rozvoj elektronických knih v České republice.

Tak nám, prosím, pomozte v rozvoji e-knih a chovejte se ke knize, k vydavatelům, k autorům a také k nám fér.

M. BOCCOU KESTŘÁNKOVÁ, K. HLÍNOVÁ, P. PEČENÝ, D. ŠTĚPÁNKOVÁ

Čeština pro cizince – učebnice

úroveň B2

Edika
2020
Brno

OBSAH

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRTATEK A ZNAČEK POUŽÍVANÝCH V UČEBNICI VIII
ÚVOD 1
POSTAVY PŘÍBĚHU 3
LEKCE 1 – STUDIUM JAZYKŮ 8
MINIDIALOGY 9
SLOVNÍ ZÁSOBA 11
DIALOGY 15
GRAMATIKA 18
- A. Konjugace sloves 18
- Cvičení A 20
- B. Vid 22
- Cvičení B 23
- C. Pravopis – konsonanty 24
- Cvičení C 25

ČTENÍ – Jeden o koze… 27
POSLECH – Jazykový kurz pro každého 31
ZOPAKUJTE SI 34
- A. Místní a časové spojovací výrazy 34
- B. Akuzativ a genitiv 35

VÝSLOVNOST – Dlouhé a krátké vokály (a/á, e/é, i/ý, y/ý, u/ů/ú) 37
PSANÍ – Vypravování 38
REÁLIE – Gymnázium OPEN GATE 39
LEKCE 2 – LIDSKÁ KOMUNIKACE 42
MINIDIALOGY 43
SLOVNÍ ZÁSOBA 45
DIALOGY 49
GRAMATIKA 53
- A. Minulý čas 53
- Cvičení A 54
- B. Méně časté deklinační typy I. 57
- Cvičení B 60
- C. Pravopis – vyjmenovaná slova po B, L 62
- Cvičení C 63

ČTENÍ – Neverbální komunikace 64
POSLECH – Na infolince 68
ZOPAKUJTE SI 71
- A. Příčinné, důvodové a důsledkové spojovací výrazy 71
- B. Deklinace *skříň* a *místnost* 72

VÝSLOVNOST – Diftongy 74
PSANÍ – Reklamace 75
REÁLIE – L. Špaček: Velká kniha etikety 76

Prodáno 03.03.2020 na www.Kosmas.cz zákazníkovi nbsla@yandex.ru

OBSAH

LEKCE 3 – KARIÉRA 82
MINIDIALOGY 83
SLOVNÍ ZÁSOBA 85
DIALOGY 88
GRAMATIKA 92
- A. Imperativ 92
- Cvičení A 94
- B. Méně časté deklinační typy II. 96
- Cvičení B 99
- C. Pravopis – vyjmenovaná slova po M, P 100
- Cvičení C 101

ČTENÍ – Podnikatel 103
POSLECH – Soukromá podnikatelka 107
ZOPAKUJTE SI 111
- A. Kondicionál, podmínkové a účelové věty 111
- B. Shoda přísudku s podmětem 113

VÝSLOVNOST – Slovní přízvuk 114
PSANÍ – Žádost 115
REÁLIE – Chinaski: Vedoucí (písnička) 116

LEKCE 4 – MEZI NEBEM A ZEMÍ 122
MINIDIALOGY 123
SLOVNÍ ZÁSOBA 125
DIALOGY 129
GRAMATIKA 135
- A. Adjektivní substantiva 135
- Cvičení A 135
- B. Slovesné předpony I 137
- Cvičení B 139
- C. Pravopis – vyjmenovaná slova po S, V, Z 142
- Cvičení C 143

ČTENÍ – Kartářka 145
POSLECH – Jste pověrčiví? 151
ZOPAKUJTE SI 154
- A. Vztažné věty 154
- B. Adjektiva a adverbia 155

VÝSLOVNOST – t/ť 157
PSANÍ – Charakteristika 158
REÁLIE – O. Lipský: Ať žijí duchové (ukázka z filmu) 159

LEKCE 5 – KULTURA 162
MINIDIALOGY 163
SLOVNÍ ZÁSOBA 165
DIALOGY 168

GRAMATIKA 172
- A. Deklinace *oči, uši, ruce, nohy, kolena, ramena, prsa* a deklinace *dva, oba* 172
- Cvičení A 173
- B. Slovesné předpony II 175
- Cvičení B 177
- C. Pravopis – psaní velkých a malých písmen 179
- Cvičení C 181

ČTENÍ – Zprávy z kultury 183

POSLECH – Interview v divadle 186

ZOPAKUJTE SI 188
- A. Deklinace *turista* a deklinace *soudce* 188
- B. Dativ a lokál 189

VÝSLOVNOST – d/ď 191

PSANÍ – Recenze 192

REÁLIE – Rusalka 193

POSTAVY PŘÍBĚHU 198

LEKCE 6 – ŽIJEME SPOLU 204

MINIDIALOGY 205

SLOVNÍ ZÁSOBA 208

DIALOGY 213

GRAMATIKA 218
- A. Deklinace cizích slov I 218
- Cvičení A 219
- B. Částice a citoslovce 221
- Cvičení B 221
- C. Deklinace *všichni, všechny, všechna* 224
- Cvičení C 224
- D. Pravopis – -mě-/-mně- 225
- Cvičení D 226

ČTENÍ – Manželství s cizincem 227

POSLECH – Soužití více generací 232

ZOPAKUJTE SI 234
- A. Komparace adjektiv 234
- B. Instrumentál 236

VÝSLOVNOST – n/ň 238

PSANÍ – Vypravování 239

REÁLIE – B. Sláma: Štěstí (ukázka z filmu) 240

LEKCE 7 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ŽIVOTNÍ STYL 246

MINIDIALOGY 247

SLOVNÍ ZÁSOBA 250

DIALOGY 254

OBSAH

GRAMATIKA 260
- A. Deklinace cizích slov II 260
- Cvičení A 261
- B. Jednočlenné věty 262
- Cvičení B 263
- C. Adverbia na otázku *kde, kam, kudy, odkud* a adverbia na *-o/-e (-ě)* 264
- Cvičení C 265
- D. Pravopis – psaní čárky ve větě 266
- Cvičení D 268

ČTENÍ – Stres 269

POSLECH – Na biofarmě 273

ZOPAKUJTE SI 278
- A. Komparace adverbií 278
- B. Číslovky (základní, řadové, násobné a datum) 279

VÝSLOVNOST – r/ř 282

PSANÍ – Referát 283

REÁLIE – W. Daněk: Stromy (písnička) 284

LEKCE 8 – POMÁHÁME SI 288

MINIDIALOGY 289

SLOVNÍ ZÁSOBA 292

DIALOGY 295

GRAMATIKA 300
- A. Plurália tantum 300
- Cvičení A 301
- B. Deklinace číslovek I (souborové a druhové) 303
- Cvičení B 304
- C. Pravopis – s/z 305
- Cvičení C 306

ČTENÍ – Výcvik asistenčních psů 307

POSLECH – Dobročinný koncert 312

ZOPAKUJTE SI 315
- A. Objektové věty 315
- B. Deklinace posesivních adjektiv – singulár a plurál 316

VÝSLOVNOST – h/ch 319

PSANÍ – Žádost 320

REÁLIE – Výbor dobré vůle 321

LEKCE 9 – LIDOVÁ MOUDRA 326

MINIDIALOGY 327

SLOVNÍ ZÁSOBA 330

DIALOGY 332

GRAMATIKA 338
- A. Slovosled 338

- Cvičení A 342
- B. Deklinace číslovek II (zlomky, desetinná čísla, procenta) 343
- Cvičení B 345
- C. Pravopis – nejčastější příslovečné spřežky 347
- Cvičení C 347

ČTENÍ – B. Němcová: Potrestaná pýcha 349

POSLECH – Babské rady 355

ZOPAKUJTE SI 357
- A. Pasivum 357
- B. Zájmena 359

VÝSLOVNOST – Asimilace 360

PSANÍ – Úvaha 361

REÁLIE – K. J. Erben: Svatební košile (ukázka z Kytice) 362

LEKCE 10 – KRIMINALITA 368

MINIDIALOGY 369

SLOVNÍ ZÁSOBA 371

DIALOGY 375

GRAMATIKA 381
- A. Zájmena 381
- Cvičení A 383
- B. Jmenné tvary adjektiv 385
- Cvičení B 386
- C. Slovesná substantiva 386
- Cvičení C 387
- D. Deminutiva 388
- Cvičení D 389

ČTENÍ – Kriminální zprávy 391

POSLECH – Na přednášce 396

ZOPAKUJTE SI 400
- A. Přípustkové věty 400
- B. Pravopis – opakování 401

VÝSLOVNOST – Intonace 403

PSANÍ – Stížnost 404

REÁLIE – V. Dezortová: Poctivý zloděj 405

KLÍČ A TRANSKRIPT 411

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRATEK A ZNAČEK POUŽÍVANÝCH V UČEBNICI

V učebnici a cvičebnici používáme následující termíny. U každého termínu je v závorce uvedeno jeho vysvětlení.

slovo (= lexikum)
věta
souvětí
přísudek (= predikát)
podmět (= subjekt)
objekt (= předmět)
synonymum (= slovo stejného významu)
antonymum (= slovo opačného významu)
alternace (= hlásková změna)

Výslovnost
konsonant (= souhláska)
vokál (= samohláska)
diftong (= dvojhláska)
slovní přízvuk (= akcent slova)
asimilace (= spodoba znělosti)

Zkratky
apod. (= a podobně)
atd. (= a tak dále)
např. (= například)
popř. (= popřípadě)

sg., singulár (= jednotné číslo)
pl., plurál (= množné číslo)

PČ, přítomný čas (= prézens)
BČ, budoucí čas (= futurum)
MČ, minulý čas (= préteritum)
Impf. (= imperfektivní = nedokonavé sloveso)
Pf. (=perfektivní = dokonavé sloveso)

os. (= osoba)
Mž (= mužský rod životný)

Mn (= mužský rod neživotný)
F (= ženský rod)
Neu (= střední rod)

N, nominativ (= 1. pád)
G, genitiv (= 2. pád)
D, dativ (= 3. pád)
A, akuzativ (= 4. pád)
V, vokativ (= 5. pád)
L, lokál (= 6. pád)
I, instrumentál (= 7. pád)

Slovní druh	Termíny k danému slovnímu druhu
substantivum (= podstatné jméno)	deklinace (= skloňování) skloňovat (= deklinovat) koncovka (= flektivní sufix) sufix (= přípona) maskulinum (= mužský rod) – životné (= animatum), neživotné (= inanimatum) femininum (= ženský rod) neutrum (= střední rod) nominativ (= 1. pád) genitiv (= 2. pád) dativ (= 3. pád) akuzativ (= 4. pád) vokativ (= 5. pád) lokál (= 6. pád) instrumentál (= 7. pád) sg., singulár (= jednotné číslo) pl., plurál (= množné číslo) deminutivum (= zdrobnělina) pluralium tantum (= pomnožné podstatné jméno)
adjektivum (= přídavné jméno)	tvrdá, měkká, posesivní (= přivlastňovací) komparace (= stupňování)

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRATEK A ZNAČEK

zájmeno (= pronomen)	osobní, posesivní (= přivlastňovací), reflexivní (= zvratné), posesivní relativní (= přivlastňovací vztažné)
číslovka (= numeralia)	základní, řadové, neurčité, souborové, násobné
sloveso (= verbum)	konjugace (= časování) koncovka (= flektivní / finální sufix) předpona (= prefix) sufix (= přípona) infinitiv (= neurčitek) negace (= zápor) reflexivní (= zvratné) sloveso osoba (= persona) číslo (= numerus) způsob (= modus) imperativ (= rozkazovací způsob) kondicionál (= podmiňovací způsob) oznamovací způsob (= indikativ) čas (= tempus) přítomný čas (PČ) (= prézens) budoucí čas (BČ) (= futurum) minulý čas (MČ) (= préteritum) participium L/LA/LO/LI/LY/LA (= příčestí minulé) příčestí trpné (= participium pasivní) rod (= genus) pasivum (= trpný slovesný rod) aktivum (= činný slovesný rod) vid (= aspekt) impf., imperfektivní (= nedokonavá) slovesa pf., perfektivní (= dokonavá) slovesa
adverbium (= příslovce)	komparace (= stupňování)
prepozice (= předložka)	
spojka (= konjunkce) a spojovací výrazy	
částice (= partikule)	
citoslovce (= interjekce)	

ÚVOD

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky a milí studenti,

jsme rádi, že jste se rozhodli ve své práci využít naši publikaci rozšiřující řadu Češtiny pro cizince podle úrovní Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Doufáme, že se Vám s ní bude dobře pracovat a budete spokojeni. Možná Vám na začátku pomůžou při výuce/studiu následující slova.

Největším důvodem ke vzniku této knihy byla skutečnost, že se v různých typech kurzů s výstupní úrovní B2 podle SERR nacházeli studenti rozličných národností, kterým pokaždé vyhovoval jiný přístup, jiný materiál. Snažili jsme se proto vytvořit jednu knihu, z jejíž každé lekce bude učitel vybírat jen ty části vhodné pro tu či onu národnost. Tato kniha byla pretestována na skupině slovanských studentů, asijských rodilých mluvčích, národnostně heterogenní skupině a anglicky mluvících.

Koncepce celé knihy je volena s ohledem na potřebu moderního jazykového materiálu, tzn. materiálu s dostatečným zásobníkem konverzačních aktivit i zásobníkem cvičení zacílených na gramatické formy.

Při plánování koncepce lekcí autoři navázali na koncepci učebnice a cvičebnice Čeština pro cizince – úroveň B1 (dále CJB1), která je výsledkem dlouholeté pedagogické praxe a studia materiálů anglických, německých, polských a francouzských zaměřených na výuku mateřského jazyka jako jazyka cizího. V CJB1 byla stanovena vhodná míra aplikace prvků komunikativní metody pro češtinu jako cizí jazyk a do nácviku řečových dovedností byla zahrnuta příprava na testování. Tzn. i v této publikaci jsou v částech Dialogy, Čtení a Poslech používány otázky multiple-choice, dichotomické otázky a otázky s krátkou odpovědí.

Nyní uveďme pár poznámek ke koncepci jednotlivých lekcí (totožný systém jako CJB1). Každá lekce je složena z následujících částí:

1. část MINIDIALOGY (tento termín je zvolen, aby bylo jasné odlišení od 3. části DIALOGY; zde se student seznámí s tématem lekce, s konverzačními obraty, hovorovou češtinou a realizacemi jazykových funkcí)
2. část SLOVNÍ ZÁSOBA
3. část DIALOGY (zde je na základě textu, ke kterému jsou vytvořeny i nahrávky, vystavěn most k výkladu gramatiky; v případě slabších skupin je tato část vhodná k průběžnému nácviku poslechu s porozuměním či čtení s porozuměním, jelikož jsou ke každému dialogu vytvořeny jak otázky k poslechu, tak ke čtení)
4. část GRAMATIKA (výklad gramatiky a náležitá cvičení)
5. část ČTENÍ (čtecí text s aktivitami a úlohami na nácvik čtení s porozuměním)
6. část POSLECH (poslechový text s aktivitami a úlohami na nácvik poslechu s porozuměním; transkripty textů jsou zařazeny do samostatné části na konec učebnice)
7. část ZOPAKUJTE SI (zde se opakuje základní gramatika úrovně B1, která je důkladněji procvičena a podrobněji vysvětlena v pracovním sešitě)
8. část VÝSLOVNOST
9. část PSANÍ
10. část REÁLIE (tato část má stejnou koncepci jako část ČTENÍ, obsahuje zajímavosti týkající se české kultury, jsou zde mimo jiné ukázky ze dvou českých filmů nebo se k procvičování a fixování lexika úrovně B2 využívají písničky...)

ÚVOD

V první lekci, část Minidialogy, jsou konverzační obraty cíleně vytvořeny na úrovni B1. Je to z toho důvodu, že např. neslovanští studenti jsou zapsáni do kurzu úrovně B2 podle rozřazovacího testu, který mnohdy ověřuje jen znalosti z gramatiky. Komunikační dovednosti těchto studentů však dané úrovni neodpovídají, proto lekce 1 a 2 dávají učiteli dostatečné množství impulzů pro jednoduchou komunikaci, popř. pro rozmluvení dané skupiny. Pokud se naopak sejde skupina konverzačně silnější, je možné vynechat část Minidialogy a konverzaci se věnovat v rámci nácviku slovní zásoby, čtení, poslechu a reálií.

Pokud se zaměříme na klasické kurzy (tzn. nikoli např. na letní školy), je toto členění praktické pro slovanské a neslovanské skupiny studentů. Kurzy pro tyto skupiny mají většinou jinou náplň. Kurz se Slovany bude akcentovat cvičení na přesnost a nácvik gramatických struktur. Naopak cvičení na plynulost bude upřednostňovat učitel v neslovanské skupině nebo při letní škole, kam přijedou studenti na 1 měsíc v roce. Pro národnostně heterogenní skupiny (se Slovany i Neslovany) jsou zase speciálně tvořena gramatická cvičení, aby bylo možné poskytnout dostatek materiálu k samostudiu. Jedním ze základních cílů této učebnice je pokrýt požadavky všech zmíněných skupin.

Hodně úspěchů na cestě za dosahováním úrovně B2 podle SERR přejí autoři

M. Boccou Kestřánková
K. Hlínová
P. Pečený
D. Štěpánková

Poslouchejte, pak čtěte.

1

POSTAVY PŘÍBĚHU

Julie Hejnicová (34 let) je novinářka a pracuje v rádiu. Je svobodná a nezadaná. Miluje práci na plný plyn a každodenní stres ji motivuje k lepším výkonům. Přestože je stále v jednom kole, nikdy neztrácí dobrou náladu. Říká, že je to hlavně díky čokoládě, na které je doslova závislá. Napětí také uvolňuje při čtení románů nebo na hodinách jógy, které společně s Kryštofem navštěvuje dvakrát týdně. Se svým bývalým spolužákem si skvěle rozumí a tráví s ním hodně času. Ostatní si z nich dělají legraci, že se jednou stejně dají dohromady. Oni sice tvrdí, že jsou jen přátelé, ale kdo ví...

Kryštof Dvořák (34 let) je nadějný herec. Je svobodný a momentálně bez přítelkyně. Není to ten typ umělce, který jen vysedává v hospodě. Kvůli své profesi si udržuje dobrou fyzickou kondici, proto v každé volné chvíli cvičí – hraje fotbal, tenis, posiluje, ale nejvíc si užívá společné hodiny jógy s Julií. Kryštof je velmi společenský, vtipný a rád je středem pozornosti. Už v pubertě si zamiloval rockovou hudbu a tahle vášeň mu vydržela dodnes. Přátelé mu vyčítají, že hodně kouří, ale on se brání, že je to jeho jediná slabost. Nikdo přece není dokonalý.

František Makovička (59 let) je učitel a majitel jazykové školy a bývalý třídní Julie, Kryštofa a Markéty. Se svojí ženou vychoval tři děti. Je velmi veselý, přátelský a dobře se cítí ve společnosti mladých lidí. Říká, že mu dodávají energii. Jedinými sporty, které provozuje, jsou šachy a rybaření. Je také velkým milovníkem dobrého jídla a při zvláštních příležitostech si rád vychutná i doutník a skleničku kvalitního vína. Jeho žáci o něm říkají, že je to pohodář, který si vždycky uměl naplno užívat života.

POSTAVY PŘÍBĚHU

Jiří Klimeš (41 let) pracuje v oblasti informačních technologií, tedy jako tzv. IT specialista. Před pěti lety se oženil s Markétou, se kterou se teď společně stará o jejich malou dcerku. Jiří je trochu uzavřený a málomluvný, ale má velký smysl pro humor. Často pracuje dlouho do noci, a proto vypije až osm hrnků kávy denně. Říká, že bez kofeinu by snad ani nevstal z postele. Když právě nesedí u počítače, je v přírodě a fotí, tak si nejlíp odpočine.

Markéta Klimešová (34 let) je psycholožka se soukromou praxí, v současnosti na mateřské dovolené. Se svým mužem Jiřím se seznámila v Irsku, kde byli oba na ročním jazykovém kurzu. Mají spolu devítiměsíční holčičku Klárku. Markéta zbožňuje plavání, teď jí však na sport moc času nezbývá. Je totiž velmi cílevědomá, snaží se zvládat domácnost i své náročné povolání. Manžel o ní říká, že je puntičkářka, to znamená, že nemá klid, dokud není všechno kolem ní perfektní. Jiří je v tomto směru pravý opak – protiklady se prostě přitahují.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Popište obrázek.
b) Poslechněte si texty a ke každé postavě na obrázku napište její jméno a přiřaďte k ní 1 zlozvyk.

POSTAVY PŘÍBĚHU

2. Přečtěte si následující tvrzení. Pak si poslechněte text a vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

Vzor: Julie je třicátnice. (ANO)/NE

a) Julie není ze své práce nadšená. ANO/NE
b) Julie se moc dobře cítí s Kryštofem. ANO/NE
c) Kryštof tráví hodně času v hospodě. ANO/NE
d) Kryštof kvůli své profesi kouří. ANO/NE
e) Markéta pracovala v Irsku jako psycholožka. ANO/NE
f) Markéta je velmi pořádná. ANO/NE
g) Jiří a Markéta mají odlišné povahy. ANO/NE
h) Jiří si nejlépe odpočine u kávy. ANO/NE
i) Františkovi bude za rok šedesát. ANO/NE
j) František je občasný kuřák. ANO/NE

3. Přečtěte si texty a doplňte podle nich vždy jedno slovo do textu.

Julii je přes **a)**…… let, má ráda svou práci, čokoládu, a dokonce i **b)**……, který jí dodává energii. Odpočine si při **c)**…… nebo při sportu. Kryštof a Julie jsou velmi dobří **d)**…… už od dob studií na střední škole. Mají se moc rádi, a proto si někteří myslí, že by spolu mohli i **e)**……

Jelikož je **Kryštof** umělec, není divu, že je stále **a)**…… a také na ženění nemá zatím ani pomyšlení. Cítí se dobře ve **b)**……, kde je často středem pozornosti, protože je veselý a vtipný. Miluje **c)**…… – při hudbě si mimochodem vždycky alespoň jednu zapálí.

Přestože **Markéta** miluje plavání, nemůže se v současné době tomuto **a)**…… naplno věnovat. Nyní je **b)**……, kde se stará o malou Klárku. Péče o rodinu jí zabírá hodně **c)**……, ale přesto vedle mateřství a domácnosti zvládá i svou soukromou **d)**…… Markéta má ráda všechny věci v naprostém **e)**……, a tak od ničeho neodejde dřív, než je to hotové.

Jiří a Markéta jsou už pět let **a)**…… Mají spolu jedno dítě, malou holčičku Klárku. Jiří je moc dobrý **b)**……, protože se o ni výborně stará. Přestože moc **c)**…… a je spíš introvert, má smysl pro humor. Hodně pracuje, ale když má volno, jde rád do přírody, kde **d)**…… hory, stromy a někdy i zvířata. Říká, že je to nejlepší druh **e)**……, který zná.

František je v současné době **a)**…… jedné jazykové školy. Dříve býval **b)**…… – Julie, Kryštof a Markéta jsou jeho bývalí žáci. I když už je dávno neučí, schází se s nimi jednou za čas v oblíbené hospůdce. Z těchto setkání čerpá František tolik potřebnou **c)**…… pro život. Má rád dobré jídlo a pití, často mu přijde k chuti i **d)**…… Když má někdy volno, chytá **e)**……

4. a) Řekněte, co znamenají následující obraty.

Miluje práci na plný plyn. Je stále v jednom kole. Je doslova závislá na čokoládě. Jednou se stejně dají dohromady. Tato vášeň mu vydržela dodnes. Protiklady se přitahují. Je to pohodář. Vždycky si uměl naplno užívat života.

b) Co znamená slovo vrstevník? Které postavy příběhu se mohou považovat za vrstevníky?

5. Diskutujte ve skupinách.

Jaký by měl být ideální učitel? Které předměty jste měl/a jako student/ka rád/a a proč? Které jste naopak nesnášel/a a proč? Který učitel/ka vás nejvíc ovlivnil/a a co na něm/ní bylo tak výjimečného? Jaký byl podle vás František učitel? Svůj názor zdůvodněte.

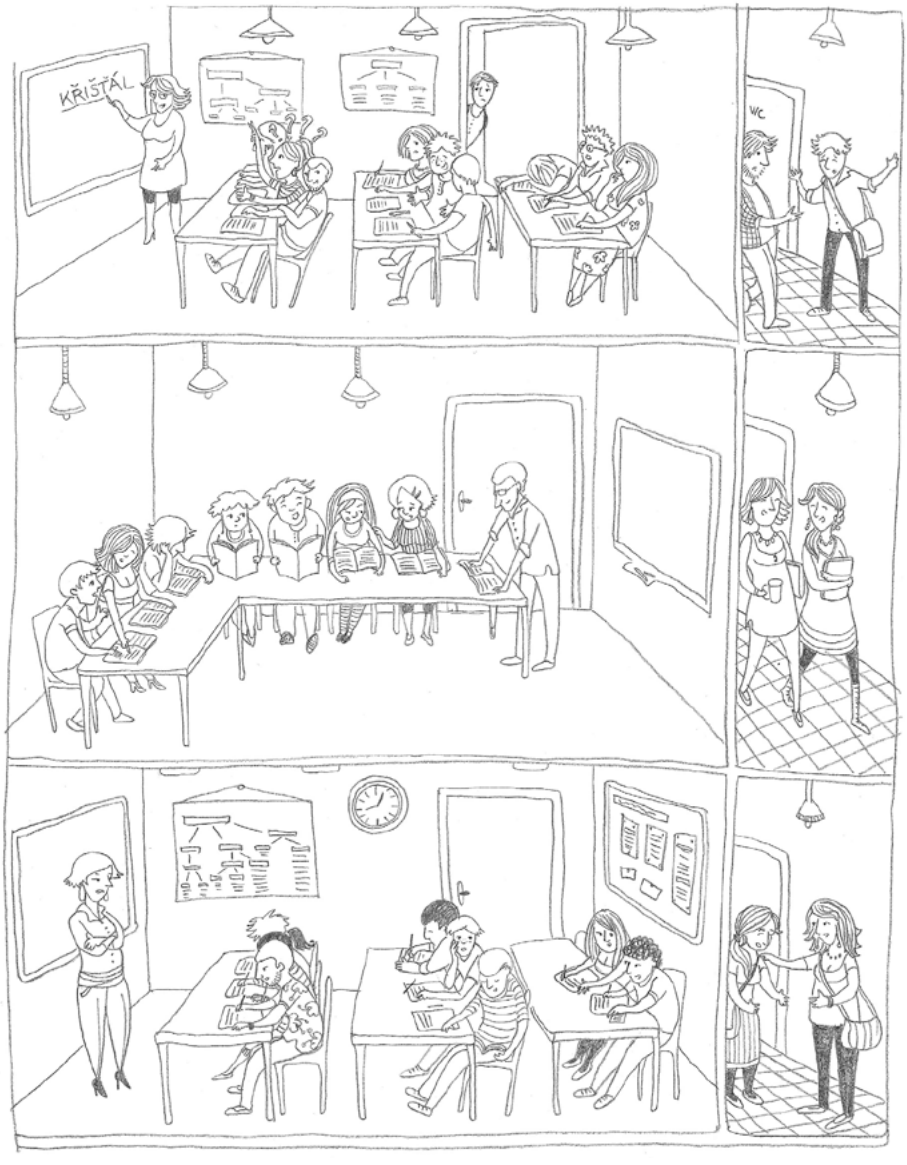
6. Pracujte ve dvojicích.

a) Vyberte si jednu postavu a popište ji. Spolužák vás bude podle textu kontrolovat. Své role si pak vyměňte.

b) Představte se spolužákovi v roli jedné z postav. Uveďte základní informace podle textu a pak řekněte „své" plány do budoucna.

LEKCE 1

STUDIUM JAZYKŮ

MINIDIALOGY

2–5

Minidialog 1

A: Sss. Sss.
B: Co je?
A: Kde čteme?
B: Cože?
A: Ztratil jsem se. Ukaž mi, kde čteme.
B: Tady a dávej pozor.

Minidialog 2

A: Mně to neleze do hlavy.
B: Musíš si to doma opakovat až do zblbnutí.
A: A co si myslíš, že asi tak dělám?
B: Ne, ne, ne. Kdyby ses to fakt učila, tak…
A: Tak co?
B: Tak by ti přece v té hlavě něco zůstalo, ne?
A: Ne, mně prostě ne.
B: Tomu nevěřím.
A: Přísahám. Drtím se to pořád dokola.
B: Hm, tak se asi moc nesoustředíš.
A: Soustředím. Já prostě na ty jazyky nejsem.

Minidialog 3

A: Sss.
B: Nech mě.
A: Jak**ý** „*í*" se píše ve slově krize.
B: Měkk**ý**.
C: Pánové, tohle je samostatná práce.
A: Díky. Pardon.

Minidialog 4

A: Jak se to píše?
B: Takhle.
A: Proboha. To se nedá ani opsat, natož vyslovit.
B: Prosím vás, klid. Všechno je jen otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka.
A: Zatím to teda moc jednoduše nevypadá.
B: Ve skutečnosti je to ale velmi jednoduché. Nehledejte v tom vědu.

1 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.

2. Poslouchejte minidialogy.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a ke každému přiřaďte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

OPISOVÁNÍ **ZTRACENÁ KNIHA** Každý začátek je těžký

GRAMATICKÁ CHYBA JÁ NA TO NEMÁM **Kde jsme?**

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
Mně to neleze do hlavy. Musíš si to doma stále opakovat až do zblbnutí. Drtím se to pořád dokola. Všechno je otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka. Nehledejte v tom vědu.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.
Kdyby ses to fakt učila, tak…
Já prostě na ty jazyky nejsem.
Hm, tak se asi nesoustředíš.
Proboha.
To se nedá ani opsat, natož vyslovit.

5. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 2).
Jak**ý** „*í*" se píše ve slově krize. Měkk**ý**.

6. a) Pracujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.
Učíte se češtinu rád/a a často? S kým jste poprvé mluvil/a česky? Když jste chodil/a do školy ve své zemi, které jazyky jste se učil/a? Byl/a jste dobrý/á student/ka? Chtěl/a byste se zase vrátit do školy? Myslíte si, že je těžké být učitelem cizího jazyka?
b) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: STUDIUM JAZYKŮ

- jazykový kurz: individuální, firemní, intenzivní, jedno-, dvou-, tří-, čtyřtýdenní…, semestrální, celoroční, večerní, přípravný kurz k maturitě, letní škola, studijní pobyt
- vzdělávací agentura, nabídka kurzů, pomaturitní studium, (interaktivní, individuální, skupinová…) výuka, program výuky
- metoda, e-learning, multimediální výuka, skupinová/individuální výuka
- vstupní test, složit zkoušku, (závěrečná, certifikovaná) zkouška, přípravný kurz k mezinárodním zkouškám
- rodilý/á mluvčí, lektor/ka, samouk, začátečník/začátečnice, falešný začátečník/falešná začátečnice, mírně pokročilý/á, pokročilý/á, být na jazykové úrovni A1, A2, B1, B2, C1, C2
- jazykové cíle, komunikační schopnosti, zlepšit se v něčem / zhoršit se v něčem, zlepšit si / zhoršit si češtinu
- nedorozumění, hrubá chyba, mateřština, rodný jazyk

1. a) Doplňte informace o sobě.

Jak dlouho se učíte češtinu? .....
Proč se učíte češtinu? .....
Co je pro vás na češtině nejtěžší? .....
Které české slovo je pro vás nejhezčí? .....
Které slovo vám dělá problémy vyslovit? .....

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Jak se jmenuje?			
Jak dlouho se učí češtinu?			
Proč se učí češtinu?			
Co je pro něj/ni na češtině nejtěžší?			
Které české slovo je pro něj/ni nejhezčí?			
Které slovo mu/jí dělá problémy vyslovit?			

2. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Které jazyky jsou dnes ve vaší zemi populární? Jakou roli hraje ve vaší zemi výuka cizích jazyků? Podporuje váš stát výuku cizích jazyků? Který jazyk se učí nejvíce? Vyskytují se ve vaší mateřštině nová slova převzatá z cizích jazyků? Vadí vám cizí slova ve vaší mateřštině? Měl by stát něco dělat proti slovům převzatým z cizích jazyků? Který jazyk bude podle vás ve světě dominantní za 20 let? Znáte některá anglická slova nebo anglicizmy, které se vyskytují v češtině? Uveďte příklady.

b) Diskutujte ve skupinách. Souhlasíte s následujícím výrokem? Své odpovědi zdůvodněte.

Angličtina je a bude ve všech evropských zemích prvním cizím jazykem.

3. a) Pracujte podle vzoru. Přiřaďte číselné hodnocení ke slovnímu.

ZNÁMKY

ČÍSELNÉ HODNOCENÍ	SLOVNÍ HODNOCENÍ
1 →	výborně
2	velmi dobře
3	dostatečně
4	dobře
5	nedostatečně

b) Diskutujte ve dvojicích.

Ze kterých předmětů jste měl/a dobré známky a ze kterých horší/špatné? Které státy mají jiný systém známkování? Která známka je v těchto státech nejlepší a která nejhorší?

c) Pracujte podle vzoru. Použijte výrazy ze cvičení 3 a) v jiném kontextu.

výborně, ~~nedostatečně~~, velmi dobře, dostatečně, dobře

Vzor: **Pojišťovna bohužel** ...nedostatečně... **informovala své klienty.**

4. a) Pracujte podle vzoru.

individuální	chyba
hrubá	v gramatice
složit	mluvčí
zhoršit se →	výuka
rodný	jazyk
rodilý	zkoušku

b) Utvořte věty se slovy ve cvičení 4 a).

5. Pracujte ve skupinách.

a) Řekněte a pak napište, proč se lidé učí cizí jazyky a proč se je jiní lidé učit odmítají.

Někteří se učí cizí jazyky, protože…	Někteří se neučí cizí jazyky, protože…
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .

b) Porovnejte své odpovědi.

c) Slova z nabídky doplňte do vět.

nedorozumění, přípravného kurzu, letní školu, e-learning, falešných začátečníků, ~~certifikovanou zkoušku~~, zlepšit si

Výrok 1 – Lukáš

Každé studium je pro mě výzva. Když mi šéf v nové práci řekl, že musím mít z angličtiny úroveň B2, hned jsem si zjistil, co potřebuju na ...certifikovanou zkoušku... . Říkal jsem si, že když bude termín až na jaře, tak bych zatím mohl chodit do . . . . . .

Výrok 2 – Mirek

Do kurzu prostě chodit nemůžu. V týdnu si na to nenajdu ani jednou čas. Můžu se učit asi tak hodinu denně u počítače, mohl by mi proto vyhovovat . . . . . Ale ještě uvidíme, jestli do toho půjdu.

Výrok 3 – Jana

S cizími jazyky mám spojený stres od začátku až do konce. Nejprve jsem se potila ve škole a pak v praxi. Stačilo se jednou splést a hned došlo k . . . . . , které se pak sice většinou vysvětlilo, ale pak ten smích a obličeje ostatních. Prostě nejsem nikdy ve své kůži, když nemůžu mluvit svým rodným jazykem.

Výrok 4 – Irena

V Praze nebudu chodit do žádného jazykového kurzu, protože česky se už bez problému domluvím. Jasně, že . . . . . chci . . . . . češtinu, ale myslím, že to tak nějak přijde samo. Prostě budu chodit do kaváren a mluvit s kamarády.

Výrok 5 – Michala

Dovolená u moře? Fuj. Místo toho si stokrát radši zaplatím nějaké měsíční studium v zahraničí. Každý rok jiná země. Přihlásím se vždycky na nějakou . . . . . , kde chodím do začátečníků. To není jenom o tom, že se naučím základy další řeči, ale poznám také novou kulturu. Klidně se divte, ale pro mě je to větší relax, než sebou plácnout u moře.

Výrok 6 – Jaroslav

Jazyky mi nikdy nešly. Ve škole mě to k smrti nudilo. Je teda jasné, že jsem nevydržel ani u jazyků. Vždycky po nějaké době si řeknu, že bych se měl domluvit alespoň jednou cizí řečí, a tak se vrátím k němčině. Teď začínám už asi po páté. Vím, že mě jako obvykle dají do ..... a mě to zase po 3 měsících přestane bavit. No, jak bych to jen řekl… Prostě všude dobře, doma nejlíp, tak proč ztrácet čas nad učebnicemi!?

d) Se kterým výrokem souhlasíte a se kterým naopak nesouhlasíte? Své odpovědi zdůvodněte.

6. Pracujte ve dvojicích.

a) Vysvětlete následující výroky.

Řeč je sama duše a kultura národa. (K. Čapek)
Dej pozor, aby jazyk nepředběhl myšlenku. (Cheilón ze Sparty)
Cizí jazyk nám nenabízí pouze jiná slova, ale jiný svět. (Jan Vrba)

b) Vyberte si jeden z výroků. Řekněte, který jste si vybral/a a proč.

7. Řekněte a pak napište odpověď na následující otázku. Napište maximálně 50 slov.

Co pro vás znamená výuka cizích jazyků?

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

6

DIALOG A: E-learning? Ne, díky

Markéta: Jirko, postaráš se ve čtvrtek navečer o malou?
Jiří: Proč? Ty nebudeš doma?
M: Když to půjde, ráda bych se podívala na jednu hodinu španělštiny.
J: Prosím tě, co tě to napadlo?
M: Bývalý kolega se zmiňoval, že chodí do jednoho kurzu ve Františkově *jazykovce*. Prý tam učí bezvadný lektor. Myslíš, že je to hloupý nápad?
J: No, už teď ani jeden nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning?
M: Kurzy přes internet? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím a technice se raději vyhýbám.
J: Nic na tom není. Až bude Klárka spát, sedneš si doma k počítači, zapíšeš se do kurzu a můžeš hned začít studovat.
M: Studovat sama? To bych asi umřela nudou. A navíc bych se vůbec nenaučila mluvit.
J: Ach jo, tak dobře, já Klárku pohlídám. Ale nezapomeň si s sebou vzít mobil.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jaký plán má Markéta na čtvrtek?
   - **b)** Co si o jejím plánu myslí Jiří?

2. **Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami** *jazykovka* **a** *jazyková škola***.**

3. **Řekněte, co znamenají následující obraty.**
   Bývalý kolega se zmiňoval,… Prý tam učí bezvadný lektor. No, už teď nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím.

4. **Přečtěte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** O co Markéta požádala Jiřího?
   - **b)** Jak se Markéta dozvěděla o kurzu španělštiny?
   - **c)** Proč Jiří doporučuje Markétě e-learning?
   - **d)** Jaký názor má Markéta na kurzy přes internet?

5. **K podtrženým slovesům v dialogu napište infinitivy.**

1 DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Na kurzu

7 Kolega Markéty: Tak co, Markéto, jak se ti líbila první hodina?
Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani chvíli jsem se nenudila.
K: Já taky ne! Vypadá to tady úplně jinak než na střední.
M: Jsem ráda, že jsi mě přemluvil, abych sem zašla. Vyhovuje mi ta malá skupina, je to super.
K: Jo, díky tomu se nám lektor může pořád věnovat. A taky je fajn, že je to rodilý mluvčí.
M: No, hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Člověk má pocit, jako bychom pořád jen diskutovali.
K: Ale přitom jsme se dozvěděli tolik zajímavých věcí.
M: Souhlasím, až budu mluvit s ředitelem, musím toho našeho lektora pochválit.
K: Cože, ty chceš jít s tímhle přímo za ředitelem?
M: Proč ne, je to můj bývalý třídní a se spolužáky ho vidíme celkem často.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Byla Markéta s výukou spokojená?
   - **b)** Co se líbilo kolegovi?
   - **c)** S kým bude Markéta mluvit o lektorovi?

2. **Přečtete si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Markéta je po první hodině kurzu **a)**..... Oceňuje, že se lektor všem pořád **b)**..... Markétin kolega je rád, že se nemusí zabývat **c)**..... z gramatiky. Oba se shodují, že i když hodně diskutovali, **d)**..... ...se... spoustu nových informací. Až bude Markéta mluvit s **e)**....., určitě lektora **f)**..... Ředitel jazykové školy byl totiž její třídní učitel a ona ...se... s ním **g)**..... docela často.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.
Jsem fakt nadšená! Viď!? Hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Ale přitom jsme se dozvěděli tolik nových věcí.

4. a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa (včetně infinitivu).
b) Určete u sloves vid.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: V kavárně

8

Kryštof: Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Jdete na šachy?
František: Dneska ne, Kryštofe. Přišel jsem jen tak na kus řeči. Doufal jsem, že tu potkám nějakou známou tvář, a koukám, že jsem se nemýlil.
K: Mám radost, že vás _ _ _ _ _ . Zrovna včera jsme na vás s Markétou vzpomínali. Víte, že teď chodí na jeden kurz do vaší *jazykovky*?
F: To jsou ale _ _ _ _ _ _!
K: No vážně, nalákal ji tam její bývalý kolega.
F: Nepovídej, ani se neozvala, abych jí zařídil slevu…
K: Jo, jo, _ _ _ _ _ _ ji vždycky bavily. Zato já jsem na ně úplný dřevo, naštěstí se všude _ _ _ _ _ _ _ rukama nohama.
F: Každý má holt talent na něco jiného…

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa v textu.

2. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.
Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a Jiří.
Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Kryštof a František.
a) ☐ František a Kryštof měli v kavárně domluvené setkání.
b) ☐ Kryštof se včera setkal s Markétou.
c) ☐ František věděl, že Markéta navštěvuje kurz v jeho jazykové škole.
d) ☐ František nabídl Markétě slevu na jazykový kurz.
e) ☐ Kryštof nemá na jazyky žádný talent.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.
Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Přišel jsem jen tak na kus řeči. Zato já jsem na ně úplný dřevo. Každý má holt talent na něco jiného…

4. Nahraďte nespisovný obrat spisovným.
Zato já jsem na ně úplný dřevo,… – .....

5. a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je neutrální konsonant + I/Í nebo Y/Ý.
b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. KONJUGACE SLOVES

I. PŘÍTOMNÝ ČAS (PČ)

-AT, -ÁT		-IT, -ĚT, -ET		-OVAT	
dělám	děláme	mluvím	mluvíme	studuju/-i	studujeme
děláš	děláte	mluvíš	mluvíte	studuješ	studujete
dělá	dělají	mluví	mluví	studuje	studujou/-í

PSÁT*	
píšu	píšeme
píšeš	píšete
píše	píšou

* nepravidelná konjugace

POZOR!

- **některá slovesa II. skupiny (*-IT, -ĚT, -ET*) mají ve 3. os. pl. dva tvary, např. rozumí – rozumějí, umí – umějí, bydlí – bydlejí (frekventovanější je krátká forma slovesa)**
- ***mít* konjugujeme jako *dělat* (mám, máš, má…)**
- ***spát* konjugujeme jako *mluvit* (spím, spíš, spí…)**

II. BUDOUCÍ ČAS (BČ)

IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA		PERFEKTIVNÍ SLOVESA	
budu dělat	budeme dělat	udělám*	uděláme
budeš dělat	budete dělat	uděláš	uděláte
bude dělat	budou dělat	udělá	udělají

* poprosím, zopakuju, zahraju…

POZOR!

- **druhá pozice *se* u reflexivních sloves: budu *se* dívat, budeš *se* dívat…**

SLOVESA POHYBU – BUDOUCÍ ČAS

- **BČ sloves pohybu tvoříme pomocí prefixu *po-/pů-***
- **konjugace je stejná jako u přítomného času**

půjdu	**pů**jdeme
půjdeš	**pů**jdete
půjde	**pů**jdou

pojedu	**po**jedeme
pojedeš	**po**jedete
pojede	**po**jedou

Prefix po- mají:

letět (poletím)	nést (ponesu)
vést (povedu)	vézt (povezu)
běžet (poběžím)	

POZOR!
„NEPRAVIDELNÁ SLOVESA“

bát se (bojím se)	stát (stojím)
chtít (chci)	vědět (vím)*
jíst (jím)*	

* jíst – **oni jedí** (dojedí, najedí se, snědí…), vědět – **oni vědí** (dovědí se, odpovědí, povědí…)

Jako **PSÁT** konjugujeme tato imperfektivní a perfektivní slovesa (= přítomná koncovka):

bít (biju)	nalézt (naleznu)	skákat (skáču)
brát (beru)	nést (nesu)	smát se (směju se)
česat se (češu se)	obout se (obuju se)	ukázat (ukážu)
dostat (dostanu)	péct (peču)	umřít (umřu)
hrát si/hrát (hraju si/hraju)	pít (piju)	utéct (uteču)
chápat (chápu)	plakat (pláču)	vést (vedu)
kousat (koušu)	plavat (plavu)	vézt (vezu)
krást (kradu)	poslat (pošlu)	vzít (vezmu)
kvést (3. os. sg. kvete)	prát (peru)	zout se (zuju se)
lhát (lžu)	přát si (přeju si)	zůstat (zůstanu)
moct (mohu/můžu)	růst (rostu)	zvát (zvu)
mýt (myju)	říct (řeknu)	žít (žiju)

1 GRAMATIKA

Imperfektivní a perfektivní **SLOVESA S INFINITIVNÍM SUFIXEM -nout/-jmout** mají přítomné koncovky **-u, -eš, -e, -eme, -ete, -ou**:

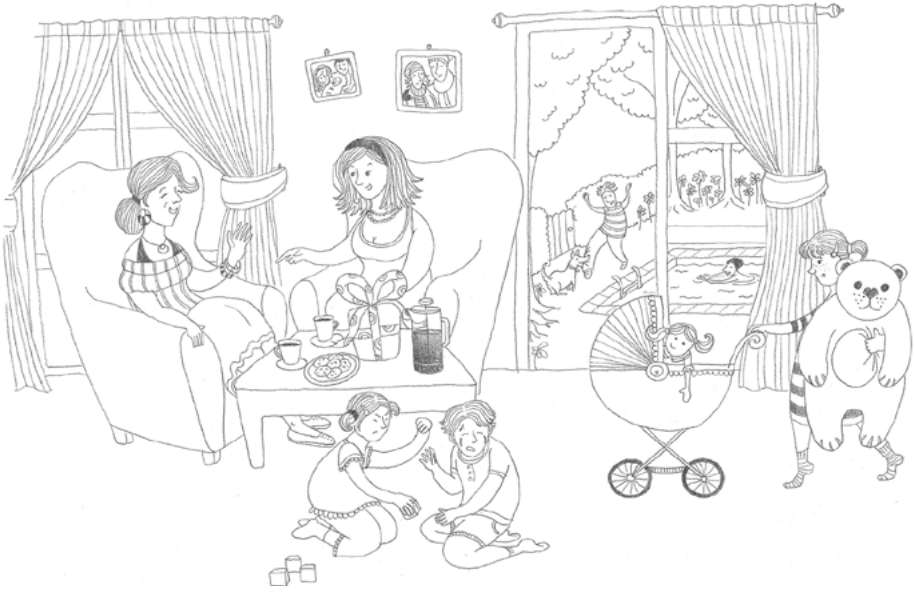
-NOUT		-JMOUT
dotknout se (dotknu se)	spolehnout se (spolehnu se)	obejmout (obejmu)
lehnout si (lehnu si)	stihnout (stihnu)	pronajmout si (pronajmu si)
nabídnout (nabídnu)	tisknout (tisknu)	přijmout (přijmu)
navrhnout (navrhnu)	vládnout (vládnu)	
obléknout si/se (obléknu si/se)	všimnout si (všimnu si)	
odmítnout (odmítnu)	vypnout (vypnu)	
odpočinout si (odpočinu si)	zamknout (zamknu)	
připomenout (připomenu)	zapnout (zapnu)	
prohlédnout si (prohlédnu si)	zapomenout (zapomenu)	
rozhodnout se (rozhodnu se)	zhasnout (zhasnu)	
sednout si (sednu si)	zvyknout si (zvyknu si)	

CVIČENÍ A

1. Pracujte ve dvojicích.

a) Popište obrázek.

Vzor: Na obrázku jsou dvě ženy. Jedna se jmenuje Lucie a druhá Dana. Dana přišla na návštěvu k Lucce. Sedí v pokoji. . .

b) Řekněte a pak napište 10 vět podle obrázku. V každé větě použijte jedno z následujících sloves.

dostat, hrát si, brát, plakat, nést, vézt, růst, kvést, plavat, kousat

c) Ke každé postavě na obrázku napište, co říká.

d) Řekněte, o čem ženy na obrázku mluví. Dialogy pak ve skupině porovnejte.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Markéta: Jirko, **(vzor)** ...můžeš... *(moct)* sem prosím tě jít?

Jiří: Jasně. Už **a)**..... *(jít)*. Co je?

M: Vezmi si na chvíli Klárku, **b)**..... *(potřebovat)* si zavolat.

J: Ach, jo. Zrovna teď? Právě **c)**..... *(psát)* něco do práce. **d)**..... *(nemoct si zavolat)* později?

M: **e)**..... *(já - hrát si)* tady s ní už od oběda a ten telefon dost spěchá.

J: *(na Klárku)* Tak pojď sem, holčičko moje. **f)**..... *(sednout si)* tady spolu na koberec a **g)**..... *(postavit)* hrad.

M: Díky. Za chvíli jsem zpátky, zase **h)**..... *(vzít si)* Klárku a ty můžeš pokračovat v práci. *(za chvíli)* Já **i)**..... z toho asi ..... *(zbláznit se)*.

J: Co se stalo?

M: Nemám číslo.

J: Jak to?

M: Vždycky **j)**..... *(zapomenout si uložit)* telefonní číslo.

J: To snad nějak v tom telefonu **k)**..... *(najít)*. Podívej se do volaných čísel.

M: Jo. Moment. Nějak mi to **l)**..... *(blbnout)*.

J: Dej mi ten telefon, než to **m)**..... *(rozbít)*.

M: Ježkovy zraky, snad všichni v republice **n)**..... *(vědět)*, jak se ovládá mobil. Jenom já ne!

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Vzor: ...Chcete studovat... *(vy - chtít studovat)* **i v létě?**

Léto s češtinou

Jazyková škola Makovička organizuje 15. ročník letního kurzu češtiny, který **a)**..... *(jmenovat se)* ČEŠTINA NA ÚROVNI. Tyto kurzy **b)**..... *(my - připravovat)* podle zájmu účastníků. V minulých letech se naši studenti zajímali hlavně o české reálie. V rámci kurzu vám **c)**..... *(my - nabídnout)* intenzivní výuku češtiny a odpolední i večerní kulturní program. Dále **d)**..... *(my - pořádat)* výlety po České republice. **e)**..... *(my - ukázat)* vám zajímavé a významné památky v Praze a okolí. **f)**..... *(vy - setkat se)* se zajímavými osobnostmi současného českého kulturního života. Jazyková škola Makovička **g)**..... *(nacházet se)* blízko centra a je velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Pokud **h)**..... *(vy - rozhodnout se)* pro náš kurz, najděte si naše webové stránky www.jaz.skol.cz/makovicka/cestina, kde **i)**..... *(vy - nalézt)* nabídku termínů a všechny potřebné informace.

Těšíme se na Vás,
František Makovička
ředitel školy

B. VID

PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA

PERFEKTIVNÍ SLOVESO	**AKCE + KONEC (děj byl/bude dokončen) ➔výsledek děje** např. přečíst, napsat…
	AKCE = KONEC (= jednorázová slovesa) např. vstát, usnout…
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	**AKCE (děj není/nebyl/nebude dokončen) ➔důraz na děj,** např. číst, psát…
	„opakovací slovesa" = opakování děje, pravidelnost akce např. chodívat, dělávat, jezdívat, nosívat…

POZOR!

PERFEKTIVNÍ SLOVESO	**nemá PČ** (např. udělám, zúčastním se, vypiju… – to je BČ)
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	**má PČ** (např. dělám, účastním se, piju… – to je PČ)

- **Formální rozdíl perfektivních a imperfektivních sloves**

a) přidání prefixu k imperfektivnímu slovesu	**prefix + sloveso** **na-** (kreslit – nakreslit) **o-** (barvit – obarvit) **od-** (lišit se – odlišit se) **po-** (blahopřát – poblahopřát) **pře-** (stěhovat se – přestěhovat se) **při-** (blížit se – přiblížit se) **roz-** (dělit – rozdělit) **s-** (končit – skončit) **u-** (vařit – uvařit) **vy-** (čistit – vyčistit) **z(e)-** (opakovat – zopakovat) **za-** (telefonovat – zatelefonovat)
b) nepravidelné vidy	brát – vzít
c) jen imperfektivní slovesa	být, vědět, muset, smět, moct, chtít, umět, znát, zdát se, chybět, sedět, bydlet, viset, stát, obdivovat… + slovesa pohybu
d) jen perfektivní slovesa	onemocnět, dočkat se, nachladit se, nastydnout…
e) perfektivní i imperfektivní slovesa	absolvovat, izolovat…

	IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	PERFEKTIVNÍ SLOVESO
f) změna slovesného sufixu	**-OVAT:** kupovat, slibovat, nastupovat, rozdělovat, navštěvovat, dovolovat…	**-IT:** koupit, slíbit, nastoupit, rozdělit, navštívit, dovolit…
	-ET: uklízet, opouštět, ztrácet, házet, probouzet se, vracet…	**-IT:** uklidit, opustit, ztratit, hodit, probudit se, vrátit…
	-AT: povídat, odpovídat…	**-ĚT:** povědět, odpovědět…
	-AT: zavírat, utírat, začínat…	**-ÍT:** zavřít, utřít, začít…
	-AT: sedat, lehat, odpočívat…	**-NOUT:** sednout, lehnout, odpočinout si…
	-AT: pomáhat, říkat, oblékat…	**-T(-CI*):** pomoct, říct, obléct…
	-ÁVAT: prodávat, odevzdávat, dávat, vstávat…	**-AT/ÁT:** prodat, odevzdat, dát, vstát…
	-ÍVAT: dožívat, používat…	**-IT/ÍT:** dožít, použít…

* stará forma slovesa (např. pomoci, říci, obléci)

POZOR!

začít/začínat, přestat/přestávat + infinitiv imperfektivního slovesa	Začíná svítit slunce. Začal studovat češtinu. Přestává pršet. Přestala pít kávu.

CVIČENÍ B

1. a) Pracujte podle vzoru.

Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso	Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso
(vzor) …vzpomínat…	vzpomenout	odevzdávat	
ztrácet			slíbit
	vzít		utřít
chybět		blahopřát	

b) Tvořte věty. Použijte všechna slovesa z tabulky.

Vzor: …**Často vzpomínám na tvá slova.**…

…**V tuto chvíli si opravdu nemůžu vzpomenout.**…

2. a) Pracujte podle vzoru. Použijte <u>přítomné</u> koncovky.

Vzor: František …mluví… *(mluvit/promluvit)* **se svou manželkou Věrou.**

manželka Věra: Františku, co **a)**. . . . . *(ty - dělat/udělat)* celé odpoledne?
Nechceš se mnou za hodinu **b)**. . . . . *(navštěvovat/navštívit)* Boženku Stehlíkovou?

František: Ale Věro, vždyť víš, že každý čtvrtek **c)**. . . . . *(já - hrát/zahrát si)* šachy v kavárně.

V: Myslím, že jednou to bez šachů **d)**. . . . . *(přežívat/přežít)*. Víš, že tě Boženka **e)**. . . . . *(nevidět/neuvidět)* tak často?
Pořád **f)**. . . . . *(ptát se/zeptat se)*, jak se ti daří.

F: No dobře, dobře. Ale slib mi, že tam **g)**. . . . . *(nezůstávat/nezůstat)* až do večera jako minule.

V: Opravdu nevím, dokdy **h)**. . . . . *(vracet se/vrátit se)*. Znáš přeci Boženku?!

F: No právě, najednou **i)**. . . . . *(rozpovídávat se/rozpovídat se)* a pak u ní často **j)**. . . . . *(sedět/sednout si)* až do tmy.

b) Přečtěte si dialog ještě jednou. Všimněte si, které časové výrazy se často používají s imperfektivními a které s perfektivními slovesy.

imperfektivní	perfektivní
(vzor) …celé odpoledne…	

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Vzor: Neměla hlad, proto …nesnědla… ~~nejedla~~ **celou snídani.**

Když chodila Julie včera do rádia, potkávala kolegyni, která právě běžela ven z budovy. Protože vypadala velmi nešťastně, chtěla Julie zjišťovat, jestli jí někdo něco zlého nedělal. Proto zavolala její jméno. Ona se zastavovala, otočila se a přišla k ní. Naštěstí se ukázalo, že je vše v pořádku, že kolegyně jen doma nechávala materiály na důležitou schůzku. Minulou noc ty materiály dodělala až v půlnoci, takže byla ráno unavená a zapomínala na ně. Julie jí poradila, že jestli chce stihnout začátek porady, je lepší brát si taxíka. Kolegyně ji poslouchala, dokumenty si vyzvedla a přijížděla do kanceláře včas. Šéfredaktor dostával potřebné informace a ona si udržela své skvělé pracovní místo. Všechno tedy nakonec dobře dopadalo.

C. PRAVOPIS – KONSONANTY

I. SYSTÉM

tvrdé	**h, ch, k, r, d, t, n**
měkké	**ž, š, č, ř, c, j, ď, ť, ň**
neutrální	**b, f, l, m, p, s, v, z**

II. I/Í × Y/Ý

TYP KONSONANTU	I/Í nebo Y/Ý	PŘÍKLAD	POZOR!
tvrdý	y/ý	pochybovat, ryba, levný	cizí slova (historie, kino, diktát…)
měkký	i/í	život, široký, čistý, číslo, řídký, říct, jídlo, cítit	1) **Ď+ i/í** = di/dí (dítě…) **Ť + i/í** = ti/tí (ticho…) **Ň + i/í** = ni/ní (nikdo…) 2) cizí slova (cyklus…)
neutrální	i/í, y/ý	milý, mýt, síla, syn	1) na konci slova podle gramatiky (drzý kluk, drzí kluci…) 2) uvnitř slova většinou i/í (líbat…) 3) výjimky jsou tzv. vyjmenovaná slova (být, syn, mýt, vysoký, vy-…)

- psaní i/í – y/ý může změnit i **význam slova**, např. mýt – mít: Maminka chce mýt okna. Jan chce mít bílá okna.

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu B.
Vzor: Markéta mluv ..í.. se svým bývalým kolegou.

Kolega Markéty: Tak co, Markéto, jak se ti líbila první hodina?
Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani na chv…li jsem se nenud…la.
K: Viď!? Vypadá to tad… úplně j…nak než na střední.
M: Jsem ráda, že jsi mě přemluv…l, ab…ch sem zašla. V…hovuje mi ta malá skup…na, je to super.
K: Jo, d…ky tomu se nám lektor může pořád věnovat. A taky je fajn, že je to rodil… mluvčí.
M: No, hlavně že nás nenutí v…plňovat hromadu zb…tečných cv…ční! Člověk má poc…t, jako b…chom pořád jen diskutovali.
K: Ale přitom jsme se dozvěděli tol…k zajímav…ch věc…
M: Souhlas…m, až budu mluv…t s ředitelem, mus…m toho našeho lektora pochvál…t.
K: Cože, ty chceš j…t s tímhle př…mo za ředitelem?
M: Proč ne, je to můj b…valý třídní a se spolužáky ho v…díme celkem často.

2. Pracujte ve dvojicích. Tvořte věty podle vzoru.
Vzor: *být × byt*

…Už odmalička chtěl být **lékařem.**…
…Koupila si nový byt **3+1 v centru města.**…

a) *být × bít*

. . . . . .
. . . . . .

b) *my × mi*

. . . . . .
. . . . . .

c) *bílá × byla*

. . . . . .
. . . . . .

d) *ty × ti*

. . . . . .
. . . . . .

e) *vína × vina*

. . . . . .
. . . . . .

f) *mýt × mít*

. . . . . .
. . . . . .

g) *jím × jim*

. . . . . .
. . . . . .

3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.

9

b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.

c) Odůvodněte psaní i/í/y/ý v následujících slovech.

Julie, Kryštof, spolužáci, ze střední školy, učitel, František, byl, oblíbený, všichni, čtyři, slyšet, smích, vyprávění, vzpomínání, přiznala, má, přísný, k tabuli, výlet

ČTENÍ

JEDEN O KOZE…

1. Diskutujte ve dvojicích.

Kolika cizími jazyky mluvíte? Učíte se v současné době i jiné cizí jazyky než češtinu? Kterými dalšími cizími jazyky byste chtěl/a mluvit a proč?

2. Vyberte, co znamená následující fráze.

„Jeden o koze a druhý o voze" znamená, že…

a) jeden mluví spisovně a druhý nespisovně.
b) jeden mluví nahlas a druhý potichu.
c) lidé mluví o stejném tématu.
d) každý mluví o něčem jiném.

3. a) Pracujte ve skupinách. Najděte v česky psaných materiálech, kdo byl Josef Lada a prohlédněte si jeho vánoční obrázky.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ vlast
- ❍ káď s kapry
- ❍ dodat
- ❍ koza – kůzle
- ❍ zaujmout
- ❍ rána
- ❍ kladivo
- ❍ koktat
- ❍ topit se
- ❍ obrátit list
- ❍ odehrávat se
- ❍ přísahat
- ❍ trik
- ❍ zmást nepřítele
- ❍ zápletka

c) Přečtěte si text.

10

Alice Flemrová (překladatelka): Ztraceni v překladu

Ztratit se v překladu je snadné. Někdy stačí jen zaměnit dvě písmenka.

V roce 1990 jsme si na jedné italské univerzitě pro cizince povídali o vánočních tradicích. Všichni včetně pana učitele byli moc zvědaví na informace z mé **vlasti**. Většinou ani netušili, kde přesně Česká republika leží. Chystala jsem se tedy přiblížit atmosféru jako z Ladových obrázků, také **káď s kapry**.

Jenže! Kapr se italsky řekne „carpa", ale já jsem použila výraz „capra", a to znamená koza. „U nás se na Štědrý večer jí koza," sdělila jsem tedy spolužákům. Koukali divně, a proto jsem ještě rychle **dodala**: „Je s tím spojen určitý rituál. Lidé si je kupují na ulicích živé. Děti si pak můžou s **kůzlaty** doma chvíli hrát, než je tatínkové zabijí." „A to je zabíjíte v bytě?" ptali se mě překvapeně. „Většinou ano, ale můžeš si je nechat zabít rovnou na ulici." „A jak je proboha zabíjíte?" vyptávali se dál. Bylo vidět, že je moje vyprávění **zaujalo**. „No třeba táta dal vždycky koze **ránu kladivem** a pak vzal nůž," dodala jsem, pyšná na svého statečného otce.

1 ČTENÍ

V očích svých posluchačů jsem však nenašla obdiv, ale hrůzu, a někdo dokonce tvrdil, že je to „strašně nehumánní". „Někteří lidé ale kozy nedovedou zabít, a tak jim darujou svobodu," chtěla jsem vylepšit situaci. Tím jsem si však moc nepomohla. Spolužáci se hned začali vyptávat, co s nimi pak ve městě dělají. „V Praze je házejí do řeky." V tu chvíli už strach vystřídala totální panika. „Je sice trochu špinavá, ale ony někam určitě odplavou," **koktala** jsem a nechápala. Ve třídě bylo naprosté ticho a tragická atmosféra. Já jsem rychle přemýšlela, co pěkného bych řekla. Chtěla jsem jejich představu o Češích změnit k lepšímu. Spolužáci totiž mlčeli dál a jistě si představovali, jak **se** chudáci zvířata **topí** v řece.

Profesor chtěl **obrátit list**, a proto prohlásil, že u nich jedí rybu. Když jsem se snažila všechny přesvědčit o tom, že koza je přece typická česká ryba, nedorozumění se pomalu začalo vysvětlovat.

Když na to teď vzpomínám, říkám si, co by bylo, kdyby... Co kdyby tehdy profesor mlčel? Hodina by skončila, šokovaní spolužáci by opustili třídu a začala by vznikat legenda. Legenda o tom, jak Češi místo oslav narození Krista vraždí nevinná zvířata a krev teče, teče a teče. Legenda o tom, že **se** v České republice **odehrávají** rituály, po kterých se na vánoční stůl servíruje koza. Legenda o tom, že už děti jsou v této zemi nuceny tyhle šílenosti sledovat, aby až vyrostou, mohly vzít do ruky kladivo a nůž a pokračovat v národní tradici. A když to naši potomci neudělají, tak budou vypadat jako zbabělci. Každý se jim pak bude smát, že neumí zabít kozu, a tak hází ty chudinky do vody.

A legenda, jak už je jejím zvykem, by rostla dál. Každý by si něco přidal, něco vylepšil a jiný by **přísahal**, že všechno viděl na vlastní oči. Češi by už nebyli tím mírumilovným malým národem ve středu Evropy. Ukázalo by se, že jejich přátelské povídání u piva je jen **trik**, aby **zmátli nepřítele**. A k tomu všemu stačí, aby slovo, které bylo na začátku toho všeho, někdo špatně přeložil.

(text byl krácen a upraven, zpracováno podle Lidových novin)

4. Přečtěte si následující tvrzení (1–7) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1

Jedná se o…

a) populárně naučný text.
b) článek o tradicích v Itálii.
c) vyprávění italského vtipu.
d) vyprávění zážitku ze studií.

Tvrzení 2

Alice Flemrová chtěla svým spolužákům vyprávět o Vánocích, protože…

a) nevěděli, kde je Česká republika.
b) jim chtěla přiblížit české lidové zvyky.
c) přednášela v Itálii o Ladových ilustracích.
d) chtěla ukázat výsledek záměny dvou slov.

Tvrzení 3

Podle vyprávění je rituálem…

a) koupit kozu pro děti na hraní.
b) koupit kozu a pustit ji do vody.
c) koupit kozu a sníst ji doma k večeři.
d) koupit kozu v kádi a nechat ji plavat.

Tvrzení 4

Majitelé si kozu sami zabíjí…

a) doma.
b) v kádi.
c) v řece.
d) na ulici.

Tvrzení 5

Mezi spolužáky bylo najednou ticho, protože…

a) přemýšleli o tragickém konci českých kaprů.
b) čekali na vysvětlení celého nedorozumění.
c) Alice začala vyprávět něco pěkného.
d) byli v šoku z popsaných rituálů.

Tvrzení 6

Situace se vysvětlila…

a) díky panu učiteli.
b) během překladu.
c) díky spolužákům.
d) během vyprávění.

Tvrzení 7

Legenda se šíří tím, že…

a) někdo něco zažije a popíše to.
b) si lidé příběh předávají a upravují.
c) se příběh upravuje podle zkušeností.
d) se chybná informace dostane mezi lidi.

5. Diskutujte ve skupinách.

Stalo se vám nebo někomu blízkému někdy něco podobného, o čem vypráví autorka textu? Pokud ano, svůj příběh stručně vyprávějte ostatním. Pokud ne, vyprávějte podobnou situaci z nějakého filmu nebo divadelního představení. Máte strach z podobných situací? Jak je dobré reagovat, když se stane nedorozumění? Popište situaci, ve které může dojít k nedorozumění.

1 ČTENÍ

6. Přečtěte si text ještě jednou a pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.

nůž, lidmi, vánočních, tradici, kapr, změnami, diskuze, překladatelka, večeře, ~~Itálii~~, spolužáci, nedorozumění, republika, písmena, koza, kladivem, řeky, Češi, vánočku

Alice Flemrová studovala v **(vzor)** ...Itálii..., kde se odehrává příběh, který vypráví. Základem **zápletky** je nedorozumění, ke kterému došlo záměnou jednoho jediného **a)**…… ve slově.

Když se jednou ve škole bavili o **b)**…… svátcích, chtěla Alice vyprávět o tradiční sváteční večeři. Její **c)**…… toho v té době věděli o České republice jen málo, a tak uvěřili, když slyšeli, že se tam na Štědrý den podle tradice servíruje **d)**…… K panice ve třídě došlo, když Alice začala popisovat českou národní **e)**…… – kupování živých koz a jejich zabíjení. Jedna její kolegyně se zeptala, jak kozu doma zabíjejí. Alice odpověděla, že její táta jí nejdříve dá ránu **f)**…… a k zabití použije **g)**…… Autorka také přiznala, že někteří lidé nedokážou vzít koze život sami, a tak ji pustí do **h)**…… – dají jí svobodu. Naštěstí se **i)**…… nakonec vysvětlilo díky profesorovi, protože se zmínil, že se u nich na tyto svátky jedí ryby. Tím se otevřela **j)**…… o tom, co je typická česká ryba. Nebyla to koza, ale **k)**……

Kdyby se to celé nevysvětlilo, tak by **l)**…… mohli mít ve světě úplně jinou pověst, než mají dnes. Vznikla by legenda, která by se mezi **m)**…… rychle šířila.

7. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Krátce vysvětlete, co znamená pracovat jako tlumočník. Chtěl/a jste někdy být tlumočníkem? Řekněte alespoň 3 povinnosti tlumočníka. Řekněte alespoň 3 vlastnosti, které musí mít profesionální tlumočník.

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody práce tlumočníka.

VÝHODY	NEVÝHODY
……	……
……	……
……	……
……	……
……	……

8. Napište krátké vyprávění o tom, jak jednou došlo k nějakému nedorozumění. V textu použijte následující výrazy.

ztratit se, smát se, dodat, zaujmout, odehrávat se

POSLECH

1. a) Najděte česky psaný leták nebo reklamu na jazykový kurz. Prezentujte spolužákům, jaký typ výuky a které jazyky se nabízejí. Všimněte si, které další informace tam jsou uvedeny. Řekněte, jestli byste na základě tohoto letáku chtěl/a kurz navštěvovat, nebo ne. Svoje rozhodnutí zdůvodněte.

b) Pracujte ve skupinách. Představte si, že jste zástupci jazykové školy. Vymyslete její název, sestavte nabídku studia cizích jazyků a nabídku kurzů. Nakonec vytvořte reklamu nebo leták a ukažte v něm, čím je vaše výuka výjimečná.

c) Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Se kterými typy kurzů máte zkušenost vy? Které vám vyhovují nejvíc? Které byste rád/a zkusil/a a které vás naopak vůbec nelákají? Podle čeho si vybíráte kurz (cena, místo, počet lidí ve skupině atd.)? Kde hledáte informace o kurzech?

2. Pracujte ve dvojicích.

a) Popište obrázek. Řekněte, jak se jmenují postavy na obrázku, co o nich víte, kde jsou a co dělají.

b) Pracujte podle vzoru.

Julie **Kryštof** **Markéta** **Jiří** **František**

studium v Irsku

matka

manžel Markéty

majitel *jazykovky*

sportovec

programátor

psycholožka

herec

redaktorka v rádiu

učitel

c) Diskutujte se spolužákem. Podle informací, které máte o postavách, odhadněte, který typ kurzu jim asi nejvíce vyhovuje. Své odpovědi zdůvodněte.

3. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- pohromadě
- potíž
- nalákat
- vzrůst (sloveso)
- docházet
- uhradit
- tábor
- spousta
- tvůrčí
- přizpůsobit
- poskytovatel
- doslova
- vzdát

4. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi.
Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

10

Vzor: Učitel František má problémy se svou jazykovou školou. ANO/NE

a) František se bojí, že bude muset svou jazykovou školu zavřít. ANO/NE
b) Julii platí hodiny cizího jazyka její zaměstnavatel. ANO/NE
c) Julie dochází na hodiny do jazykové školy. ANO/NE
d) Kryštof mluví o svých vlastních zkušenostech s jazykovým táborem. ANO/NE
e) Kryštof dává přednost klasické výuce jazyků. ANO/NE
f) Podle Markéty je jazykový tábor pro Františka špatná volba. ANO/NE
g) Markéta si myslí, že by měli rodiče více investovat do vzdělání svých dětí. ANO/NE
h) Podle Jiřího ocení on-line kurz ti, kteří nemají čas na výuku ve škole. ANO/NE
i) Jiří nabízí Františkovi, že mu vytvoří on-line kurz. ANO/NE
j) František si není jistý, který nápad svých žáků uskuteční. ANO/NE

5. a) Přečtěte si následující tabulky. Poslechněte si text ještě jednou a doplňte podle něj informace do tabulek. U každého jména zůstane jeden řádek volný.
b) Své odpovědi porovnejte ve skupině.

Julie

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Kryštof

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Markéta

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Jiří

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

6. Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Souhlasíte s názory postav? Které další metody výuky jazyků znáte? Které metody vám vyhovují a které ne?

7. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Jasně, o co jde? ...že to pro něj nejsou vyhozené peníze. A to je motivace jako hrom! Vyjde to sice trochu dráž... ...takovou výuku bych si teda nechal líbit. Za dva týdny se prý rozmluvili víc než za celý rok v *jazykovce*. ...bojím se, že by to bylo pro Františkovu malou *jazykovku* moc velké sousto. ...na dětech se prostě nešetří. Pokud chce jít František s dobou... V tomto případě je ale každý svým pánem. ...musím si to nejdřív nechat projít hlavou. ...než se do něčeho opravdu pustím.

8. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: zástupce jazykové školy a zájemce o studium

Do jazykové školy přišel zájemce o studium a jedná se zástupcem školy.

Zástupce jazykové školy chce získat co nejvíce nových studentů, protože za každého nového studenta dostane speciální prémii.

Zájemce o studium má své důvody, proč se nechce učit cizí jazyky, ale kvůli svému novému zaměstnání se potřebujete naučit jeden světový jazyk. Proto hledá kurz, který by mu vyhovoval.

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

kde, až, kudy, jakmile, ~~od té doby, co~~, kam, než, dokud, zatímco

Vzor: ...Od té doby, co... **Markéta, Kryštof a Julie odmaturovali, scházejí se s Františkem v jedné malé hospůdce.**

a) Julie se sejde s Kryštofem, …… se vrátí z dovolené ze Španělska.
b) Julie pracuje v novinách, …… posílala články už před maturitou.
c) …… Markéta neměla malou Klárku, věnovala se naplno psychologii.
d) …… Jiří stačil odejít z bytu na procházku, začalo pršet, a tak zůstal doma.
e) Markéta vzpomíná na Irsko, …… se seznámila se svým mužem.
f) …… se Jiří staral o Klárku, Markéta vařila oběd.
g) Kryštof si musí zapálit, …… vidí cigaretu.
h) Když Julie jela na dovolenou do Barcelony, dívala se často do mapy, …… pojede. Nestačilo jí vědět, kam jede, a chtěla znát i trasu.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ...Dokud... **nezačneš pořádně studovat, nebudeš to umět.** *(než – dokud)*

a) Potkali jsme je, ... se vraceli ze školy. *(kdy – když)*
b) ..... přišla babička na návštěvu, děti se radovaly. *(když – až)*
c) ..... se vrátíš z práce, zabalím věci na chalupu. *(než – dokud)*
d) Nevím, ... jsem ho viděla naposledy. *(když – kdy)*
e) ..... přijdu z nákupu, uvařím ti dobrý oběd. *(až – zatímco)*
f) Omlouvám se za chybu. ..... se vrátím domů, opravím ji. *(kdykoli – jakmile)*
g) Nemůžeme se rozhodnout, ... pojedeme na dovolenou. *(kdy – když)*
h) ..... má můj bratr problémy, pomůžu mu. *(kdykoli – zatímco)*
i) ..... přijel autobus, lidé začali nastupovat. *(když – až)*

3. a) Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

zatímco, ~~když~~, kdykoliv, než, když, od té doby

SOUČKOVI I.

(vzor) ...Když... byla paní Součková mladá, udělala si autoškolu. **a)**…… často řídila a stala se z ní opravdu dobrá řidička. To později velmi vyhovovalo jejímu manželovi, protože **b)**…… je kamarádi pozvali na návštěvu, mohl si dát pivo a manželka ho pak odvezla domů. Ale před rokem, **c)**…… byli zase jednou na návštěvě, se situace změnila.

Ten den byli u kamaráda, který bydlí asi 25 km od jejich vesnice. Pan Souček večer vypil hodně alkoholu. Ráno se vzbudil doma, byl sám v ložnici, **d)**…… jeho manželka spala v *obýváku*. Strašně ho bolela hlava a skoro nic si nepamatoval.

Chvíli přemýšlel, **e)**…… si vzpomněl, že šli domů pěšky. Hned se běžel podívat do garáže. Auto tam nestálo! Byl z toho v šoku. Chtěl se zeptat manželky, co se stalo, ale ona s ním nemluvila.

b) Pracujte ve dvojicích. Zamyslete se nad tím, co se asi stalo. Napište pět vět o tom, jak myslíte, že příběh skončil.

c) Své věty porovnejte s koncem příběhu ve CVIČEBNICI v sekci ZOPAKUJTE SI (A. Místní a časové spojovací výrazy, cvičení 4).

B. GENITIV A AKUZATIV

1. a) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Julie přečetla všechny knihy *__od__* ...Karla Čapka... *(Karel Čapek)* **.**

a) _____ ..... *(letošní ročník)* soutěže se zúčastnily týmy z celého světa.
b) Horolezec ze mě určitě nebude, bojím se totiž _____ ..... *(výška - pl.)*.
c) Všichni se radovali _____ ..... *(náš výsledek)*.
d) Pokud chceš dosáhnout _____ ..... *(úspěch)*, musíš na sobě hodně pracovat.
e) Všiml sis _____ ..... *(její nový účes)*?
f) Zítřejší počasí se _____ ..... *(to dnešní)* příliš lišit nebude.
g) Prosíme návštěvníky, aby se nedotýkali _____ ..... *(vystavený exponát - pl.)*.
h) _____ ..... *(moje žena)* jsem se zamiloval na první pohled.
i) Nerozumím vašemu dotazu. _____ ..... *(jaký problém)* se týká?
j) Velmi si vážím _____ ..... *(můj rodič - pl.)*.

b) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Už se moc těším *__na__* ...dovolenou... *(dovolená)* **.**

a) Jiří a Markéta v bance požádali _____ ..... *(půjčka)*.
b) Přijď v půl čtvrté _____ ..... *(radnice)*.
c) Tento týden se v loterii hraje _____ ..... *(velké peníze)*.
d) Spolužák mě upozornil _____ ..... *(chyba)* ve výpočtu.
e) Děti se starají _____ ..... *(jejich malý pes)*.
f) Právník nakonec dokázal _____ ..... *(její nevina)*.
g) Můj táta se zajímá _____ ..... *(současná politická situace)*.
h) _____ ..... *(František)* se můžete spolehnout.
i) Každá máma se bojí _____ ..... *(její dítě - pl.)*.
j) Vážení, obracím se _____ ..... *(vy)* s prosbou o pomoc.

1 ZOPAKUJTE SI

2. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

pocházet, ~~těšit se~~, zamilovat se, poslouchat, patřit, litovat, odpovědět, žárlit, utratit, zapomínat, zvyknout si

Vzor: Letos …se těším… **na prázdniny, protože pojedeme k moři.**

a) Počítejte s tím, že v Praze ..... hodně peněz za jídlo, pití a dopravu.
b) Moje kamarádka bydlí v Brně, ale ..... z malého města na severu Čech.
c) Žila jsem v Londýně dva roky, ale nikdy ..... na to deštivé počasí.
d) Nesmíš ..... na dobré vychování.
e) Dana byla včera na diskotéce a ..... tam do jednoho kluka.
f) Počkej, ty budeš jednou svého rozhodnutí .....
g) Nikdo nám nedokázal ..... na naši otázku.
h) Ten Karel je divný. Pořád na Danu ....., ale nemá k tomu žádný důvod.
i) Kluci, ... včera večer to nové CD?
j) Doufám, že i letos budou čeští hokejisté ..... mezi ty nejlepší hokejisty na světě.

3. Přečtěte si v sekci GRAMATIKA, CVIČENÍ A, cvičení 3 a vypracujte následující cvičení. Pracujte podle vzoru.

Cena **(vzor)** …kurzu… *(kurz)* je 650 EUR. Kurz zahrnuje **a)** ..... *(výuka)*, výukové materiály, kulturní akce a **b)** ..... *(výlet - pl.)*. Dopoledne od 8.30 do 14.00 hodin probíhá intenzivní výuka, tj. šest **c)** ..... *(vyučovací hodina)*. Mezi vyučováním jsou celkem dvě přestávky. Maximální počet **d)** ..... *(student)* ve skupině je osm. Zájemci mají na konci kurzu příležitost přihlásit se k certifikované zkoušce. Každý večer se můžete těšit na **e)** ..... *(pestrá nabídka)* kulturních akcí. Můžete se např. zúčastnit **f)** ..... *(divadelní představení - pl.)*, jít do kina na dva **g)** ..... *(vybraný český film)* a setkat se s hvězdami českého kulturního nebe. První víkend pořádáme seznamovací výlet do **h)** ..... *(Jizerské hory)*. Ani další víkendy nemusíte sedět doma! Pojeďte s námi a podívejte se do **i)** ..... *(různý kout - pl.)* České republiky.

VÝSLOVNOST

1. a) Poslouchejte nahrávku. Podtrhněte slovo, které slyšíte.

vesele × veselé, myla × milá, stolu × stolů, syrový × sýrový, váha × váhá, domy × dómy, muže × může, myši × myší, chyby × chybí, skotu × Skotů, paní × páni, tykat × týkat, mícha × míchá, chorý × chóry, mají × máji, sleva × slévá

11

b) Čtěte nahlas všechna slova ze cvičení 1 a).

2. Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky doplňte háčky a čárky. Potom nahlas čtěte.

peclivy, vychovavat, pronajimat, nausnice, prihlaseni, nasledujici, podnikani, vysetrovani, predstaveni, prehanky, zvireci, pocitacovy

12

3. a) Poslouchejte nahrávku.

Má máma má málo máku.

13

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

František Gellner – Napsala mi psaní

Napsala mi psaní
srdce mého paní,
že mne bude milovati
do skonání.

Duše moje klidná
se zas rozrušila.
Proč mi děláš těžké srdce,
moje milá?!

Jako kočka s myší
se mnou jsi si hrála,
o lásce a zášti stejně
jsi mi lhala.

Chtěl jsem tvoje srdce,
podala's mi kámen.
Zvolna dohořel mi v duši
bílý plamen.

(Radosti života, 1903)

PSANÍ

Téma: VYPRAVOVÁNÍ

Základem vypravování (nebo vyprávění) je příběh. Příběh může být skutečný (reálný) nebo smyšlený (fiktivní). Cílem je vypravovat příběh tak zajímavě a živě, aby si ho čtenář dokázal představit a aby ho bavil.

Osnova vypravování:

1. úvod – seznámení s prostředím, postavami, popř. důvodem, proč příběh vyprávíme
2. zápletka – hlavní událost, kterou začíná příběh
3. kolize – objevují se sporné momenty děje, něco nejde podle plánu
4. konflikt – střet, vyvrcholení protikladů
5. obrat – rozuzlení/řešení, volba jednoho směru děje
6. závěr – logické zakončení děje

1. a) Vyberte si jedno téma.

A) Moje první zkušenost s češtinou
B) Jak jsem se začal/a učit češtinu
C) Jak cizí jazyk změnil můj život

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 1, sekce PSANÍ) vypravování.

REÁLIE

1. a) Diskutujte ve skupinách. Své odpovědi zdůvodněte.

Co si představujete pod pojmem prestižní škola? Čím se odlišuje prestižní škola od běžných škol? Řekněte alespoň 2 rozdíly. Existují ve vaší zemi takové školy? Studoval někdo z vašich známých nebo z mediálně známých osobností na takové škole? Jak si představujete běžný pracovní den na takové škole? Chtěl/a byste, aby vaše děti studovaly na prestižní škole?

b) Řekněte a pak napište výhody a nevýhody studia na prestižní škole.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

c) Pracujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Myslíte si, že je dobré, když studenti nosí ve škole uniformu? Řekněte 2 výhody a 2 nevýhody nošení školní uniformy. Znáte nějakou zemi, kde nosí studenti školní uniformu? Jak většinou školní uniforma vypadá? Co je to internátní škola?

2. Pracujte ve skupinkách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete pracovat se slovníkem.

- vyrůstat
- privatizační fond
- akcionář
- provoz
- ocitnout se
- pěstounská rodina
- příspěvek

3. Přečtěte si TEXT A a doplňte vynechaná místa z nabídky.

založili, plné, se stal, ekonomickou, současnosti, ~~se narodil~~

TEXT A

Petr Kellner

Petr Kellner **(vzor)** …se narodil… 20. května 1964 a **vyrůstal** v Liberci. Během několika let **a)**..... jedním z nejbohatších Čechů a jedním ze sta nejbohatších lidí na světě. Vystudoval Vysokou školu **b)**..... V roce 1991 byl jedním ze zakladatelů Prvního **privatizačního fondu** (=PPF) a je jeho hlavním **akcionářem**. V **c)**..... existuje PPF v České republice i v zahraničí.

Se svojí manželkou Renátou **d)**..... v roce 2002 Nadaci Educa. Jejím cílem byla podpora vzdělávání dětí a mladých lidí ze sociálně slabého prostředí. Tato nadace věnovala velkou finanční částku na vybudování a **provoz** OPEN GATE, tj. osmiletého gymnázia a základní školy v Babicích u Prahy. Díky nadační činnosti manželů Kellnerových se také platí většině studentů OPEN GATE **e)**..... nebo částečné školné.

(zpracováno podle www.liberecko.net/petr-kellner)

4. Odpovězte na otázky.

a) Odkud pochází P. Kellner?
b) Jaké má P. Kellner vzdělání?
c) Jak se jmenuje nadace, kterou P. Kellner se svou ženou založil?
d) Kde najdete osmileté gymnázium OPEN GATE?

5. Přečtěte si TEXT B a k jednotlivým částem (A–D) přiřaďte titulky. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat. Na přečtení máte 5 minut.

a) OPEN GATE – studium pro všechny zadarmo
b) OPEN GATE – dobrý start do života
c) OPEN GATE nabízí domov i zábavu
d) Gymnázium OPEN GATE je jiné
e) Nejdražší gymnázium v Česku
f) Zásadní roli mají cizí jazyky

TEXT B

A)……

Na začátku celého projektu byl nápad manželů Kellnerových pomáhat těm, kteří **se ocitli** v komplikovaných životních podmínkách a kteří chtějí svůj osud nějak změnit. Z toho důvodu se Kellnerovi zaměřili na talentované a výjimečné děti ze sociálně problematického prostředí, tj. na děti z dětských domovů, z **pěstounských rodin** a z rodin s nedostatkem peněz. Chtěli dát těmto dětem možnost získat kvalitní středoškolské vzdělání, které by se stalo jejich dobrým vstupem do dospělého života. Proto v roce 2002 založili nadaci Educa, díky které vzniklo osmileté gymnázium OPEN GATE.

B)……

Jedná se o internátní gymnázium, to znamená, že studenti bydlí, studují a tráví svůj volný čas v areálu školy. Ten byl postaven ve velmi krátkém čase (za patnáct měsíců) v Babicích u Prahy. Jeho tvůrci se inspirovali stylem podobných škol ve Velké Británii, v Německu a v Kanadě. Rozloha celého areálu školy je 7 hektarů a jeho výstavba stála 250 miliónů korun. Studenti zde mají k dispozici kromě školy a internátu také knihovnu, divadlo a jídelnu. Ke škole patří ještě bazén, tělocvična a víceúčelové sportoviště.

C)……

V prvním školním roce (2005/2006) bylo ke studiu přijato 111 studentů. Od té doby se kapacita osmiletého gymnázia zvýšila na 150 studentů. V jedné třídě nyní studuje průměrně 17 studentů. Na nižším stupni gymnázia probíhá vyučování v češtině. Později se studenti učí ještě druhý cizí jazyk. Mohou si vybrat francouzštinu, němčinu a španělštinu. Ve vyšších ročnících se všechny předměty kromě českého jazyka vyučují v angličtině. Tím se výuka liší od většiny ostatních českých středních škol.

D)……

Gymnázium OPEN GATE má ovšem i další zvláštnosti. Například zatímco na státních středních školách se studuje zadarmo, za jeden rok na OPEN GATE zaplatí internátní studenti 470 tisíc korun a denní studenti 236 tisíc korun. S placením školného však studentům pomáhá nadační činnost manželů

Kellnerových. Od roku 2005 získalo finanční **příspěvek** skoro 80 % studentů gymnázia. Zajímavé je také to, že OPEN GATE je v současné době jediným českým gymnáziem, na kterém mohou studenti získat mezinárodní a současně i českou maturitní zkoušku. Pro Českou republiku je dále neobvyklé, že studenti musí nosit školní uniformy.

(zpracováno podle www.opengate.cz)

6. Přečtěte si text ještě jednou a odpovězte na otázky.

a) Ve kterém roce byla založena nadace Educa?
b) Jako dlouho trvala stavba areálu školy?
c) Kolik stálo vybudování celého areálu?
d) Co všechno mohou studenti využívat v areálu školy?
e) Jak velká je současná kapacita gymnázia?
f) Které jazyky se studenti můžou učit na osmiletém gymnáziu OPEN GATE?
g) Čím se OPEN GATE liší od většiny jiných českých škol?

7. a) Pracujte podle vzoru.

životní →	gymnázium
pěstounská	zkouška
středoškolské	podmínky
internátní	příspěvek
maturitní	rodina
finanční	vzdělání

b) Utvořte věty se třemi slovními spojeními ve cvičení 7 a).

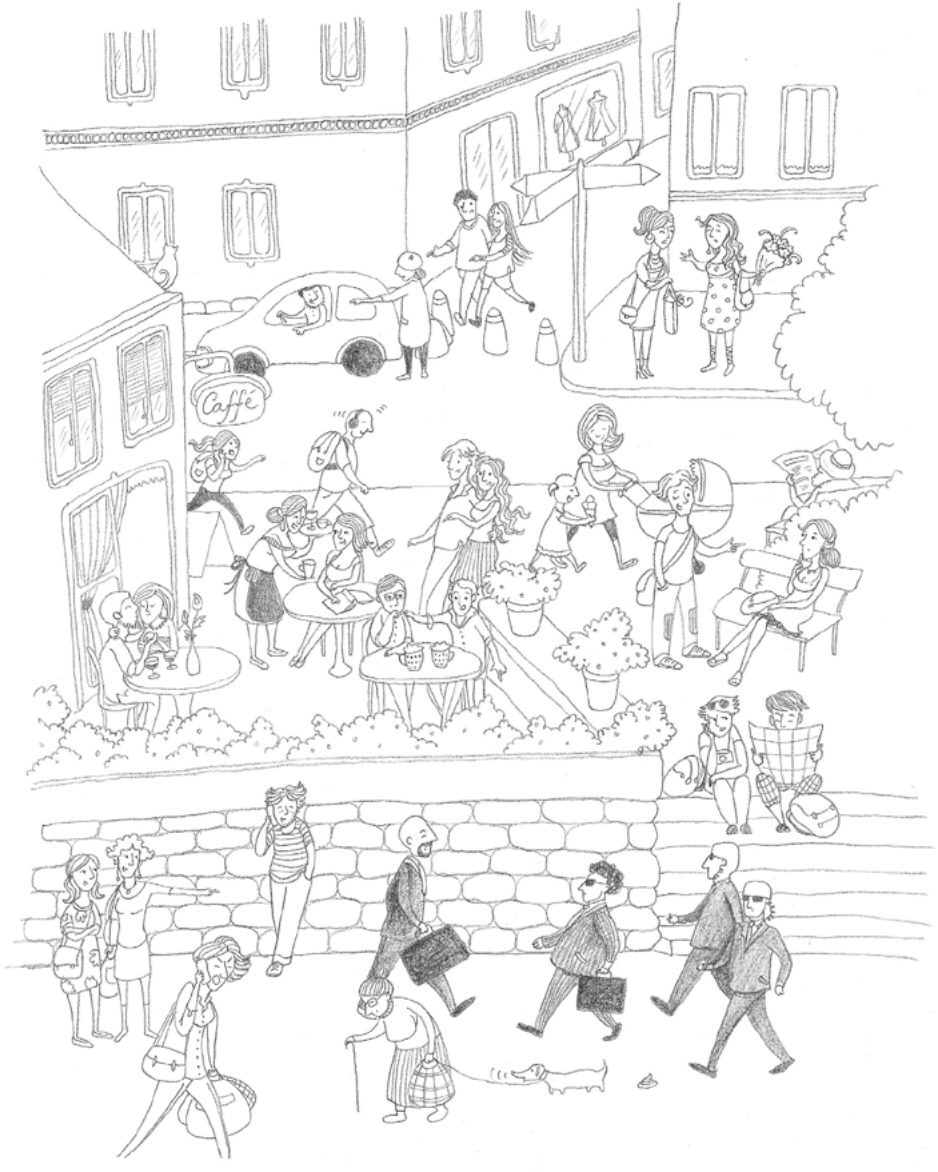
8. Diskutujte ve skupinách. Své odpovědi zdůvodněte.
Co si představíte pod pojmem ambiciózní rodiče? Proč tzv. „ambiciózní rodiče" dávají své děti na prestižní školy? Proč bývají někteří rodiče ambiciózní? Byli vaši rodiče také takoví? Má 21. století vysoké nároky na děti?

9. Připravte si krátkou prezentaci o systému škol ve vaší zemi. Uveďte, v kolika letech začínají děti chodit do školy, kolik stupňů škola má, jak dlouho se studuje, jaké jsou další možnosti studia a jaké se dělají zkoušky.

2

LEKCE 2

LIDSKÁ KOMUNIKACE

MINIDIALOGY

14–17

Minidialog 1

A: Podívej!
B: Na co?
A: Tamhle?
B: Co?
A: No, tamhleten člověk.
B: Kdo to je?
A: No přece ministr kultury, ne?
B: Aha a kter**ej** to je?
A: Ten kudrnat**ej**.
B: Jo, tamhleten!

Minidialog* 2

A: No, to snad nemyslíš vážně?! Mělas aspoň helmu? … Kolikrát ti mám říkat, že bez helmy na motorku nesedneš?! … Cože? Cos to řekla? … Hele, milá zlatá, žádné výmluvy! Tohle si spolu vyřídíme, až přijdu domů. … Ne, ne, ne, tohle prostě nejde. Počkej doma.

Minidialog 3

A: Čau.
B: Eee. Promiňte?
A: Neznáme se?
B: Nějak si nevzpomínám. Odkud se máme znát?
A: Určitě jsme se už museli vidět. … Z bazénu? Nebylas minulý čtvrtek plavat?
B: Jo, plavat chodím.
A: No prosím, vždyť to říkám, že se známe.
B: Aha, ani nevím, že jsme se tam viděli.
A: Myslím, že skvěle plaveš.
B: Na **základce** jsem plavala závodně. Jo, to byly časy. No jo, dnes už jenom pro radost.
A: Tak to máme spoustu společného. Nezajdeme někdy taky na vínko?

Minidialog 4

A: Hele, kam teď?
B: Myslím, že doprava.
A: OK. … Jsi si jistá, jo?
B: Jistá? Vůbec ne.
A: Ne? Tak kam půjdem?
B: Říkám, že to zkusíme doprava.
A: Takhle to dál nejde. Už tak jdeme pozdě. Rozhlédni se tady a laskavě si vzpomeň.
B: Já opravdu nevím. Myslím, že doprava, ale jistá si nejsem.
A: Ach jo, jdu jim zavolat, kudy máme jít a že nevíme, kdy dorazíme.

* Označení minidialog je systémové, zde jde o monolog.

2 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho. Každý z vás bude mluvit 1 minutu. Informace z popisů se nesmějí opakovat.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.

2. a) Poslouchejte minidialogy a přiřaďte je k částem obrázku.
b) Ke každému minidialogu přiřaďte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

3. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialogy č. 1, 3).
Aha a kter**ej**? Ten kudrnat**ej**. Na **základce** jsem plavala závodně.
b) Nahraďte nezkráceným tvarem.
Mělas aspoň helmu? Tak kam půjdem? Nebylas minulý čtvrtek plavat?

4. Řekněte, co znamenají následující obraty.
Tohle si spolu vyřídíme. Tohle prostě nejde. Počkej doma. Jo, to byly časy. Hele, kam teď? Takhle to dál nejde.

5. Řekněte podtržené obraty jinak.
Cože?
Hele, milá zlatá, žádné výmluvy!
Nějak si nevzpomínám.
No prosím, vždyť to říkám, že se známe.
Myslím, že skvěle plaveš.
Ach jo, jdu jim zavolat.

6. Pracujte ve dvojicích. Podívejte se ještě jednou na obrázky minidialogů. Diskutujte se spolužákem.

Minidialog č. 1
Potkal/a jste někdy nějakého slavného člověka? Měl/a jste někdy možnost mluvit s nějakým známým člověkem osobně?

Minidialog č. 2
Udělal/a jste někdy něco, co vám rodiče zakázali? Pokud ano, řekněte stručně, co se stalo a jaká byla reakce rodičů.

Minidialog č. 3
Oslovil vás někdy úplně cizí člověk s tím, že mu někoho připomínáte? Oslovil/a jste vy někdy někoho, koho jste znal/a jen od vidění? Pokud ano, stručně popište, jak se to stalo.

Minidialog č. 4
Jaký máte orientační smysl? Ptáte se kolemjdoucích na cestu, když se ztratíte? Příp. popište, jak jinak takovou situaci řešíte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: LIDSKÁ KOMUNIKACE

- mluvit pravdu, říct pravdu do očí
- lhát, kecat, výmluva, (milosrdná) lež, lhář/ka
- mluvit nahlas, potichu, hodně, málo, křičet, šeptat, mlčet
- verbální/neverbální komunikace, mluvčí, komunikační partner
- gesto, výraz obličeje, pohled (na někoho / do očí), oční kontakt, mimika, usmívat se, úsměv, mračit se, kývat hlavou, hlas, upoutat pozornost
- projev, řeč, symbol, výměna informací, vysílat a přijímat signály, pochopit signál, reakce, reagovat, skákat/skočit někomu do řeči

1. a) Doplňte informace o sobě. Pokud žádná varianta neodpovídá, formulujte svou vlastní variantu e).

Otázka 1

Když chcete něco říct během vyučování, tak …

a) se hlásíte.
b) okamžitě mluvíte.
c) čekáte, až se vás učitel sám zeptá.
d) se postavíte a začnete nahlas mluvit.
e) .....

Otázka 2

Když chcete přerušit skupinu mluvících lidí, tak …

a) začnete mluvit hlasitěji než ostatní.
b) čekáte, až všichni přestanou mluvit.
c) uděláte gesto na znamení, že chcete něco říct.
d) mluvíte na jednoho člověka, který se o téma ve skupině nezajímá.
e) .....

Otázka 3

Když posloucháte, jak někdo mluví, tak …

a) komentujete to, co říká.
b) mlčíte a nedíváte se na mluvčího.
c) rychle řeknete, co podobného se stalo vám.
d) se mu díváte do očí a souhlasně kýváte hlavou.
e) .....

Otázka 4

Když během konverzace nastane velká pauza, tak …

a) se cítíte trapně.
b) se snažíte odejít.
c) je vám to příjemné.
d) se snažíte něco rychle říct.
e) .....

Otázka 5

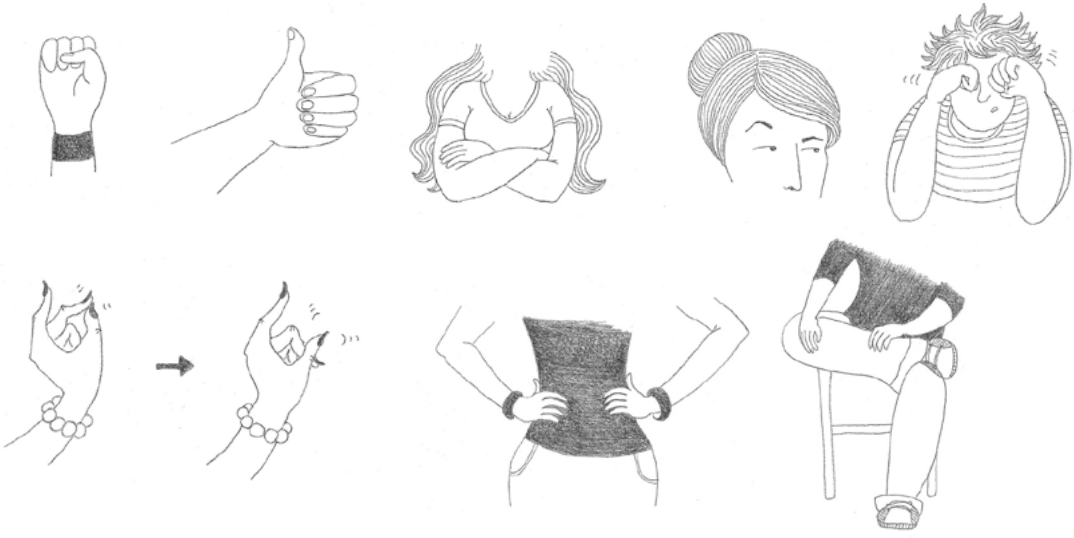
Když někoho na ulici oslovíte a on na vás nereaguje, tak …

a) se omluvíte a odejdete.
b) neodejdete, dokud vám neodpoví.
c) řeknete nějakou ironickou poznámku.
d) zopakujete, co potřebujete, pak nechápavě odejdete.
e) .....

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Co dělá, když chce něco říct během vyučování?			
Co dělá, když chce přerušit skupinu mluvících lidí?			
Co dělá, když někdo jiný mluví?			
Co dělá a jak se cítí, když vznikne během konverzace pauza?			
Co dělá, když někoho na ulici osloví a on nereaguje?			

2. a) Prohlédněte si obrázky a řekněte, co symbolizují.

b) Pracujte podle vzoru.

zvednutý	přes nohu
ruce	ruce
složené	palec
mít nohu	obočí
zdvihnout →	v bok

c) Řekněte a pak napište věty se dvěma slovními spojeními ve cvičení 2 b).

3. a) Napište během minuty co nejvíce synonym pro slovo mluvit. Své výsledky ve skupině porovnejte a napište na tabuli.

mluvit, ...
.....
.....

b) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jaký je podle vás rozdíl mezi slovy *pravda, nepravda, polopravda, lež*? Poznáte, když někdo lže? Jak se může poznat, že někdo lže? Znáte někoho, kdo často lže? Pokud ano, řekněte koho a popište situaci, kdy lže. Znáte nějakou skupinu lidí (např. sociální, věkovou, zájmovou...), na které je dobře poznat, že lže? Může být někdy správné lhát? Řekněte alespoň 2 příklady. Lhal/a jste někdy, když jste byl/a dítě? Pokud ano, řekněte kdy a proč.

4. Pracujte ve dvojicích. Vyberte si dvě témata, připravte si rozhovory a prezentujte je.

Téma A

Váš kamarád / vaše kamarádka přišel/přišla od kadeřníka. Na hlavě má účes, který mu/jí vůbec nesluší. Kamarád/ka se vás zeptá na váš názor.

Téma B

Zaspali/a jste a přicházíte do práce o 2 hodiny později. Váš přísný šéf se vás ptá na důvod.

Téma C

Kamarád/ka vás zve na akci, která je pro něj/ni moc důležitá, ale která je pro vás velice nudná. Vám se tam vůbec nechce jít.

Téma D

Dobrý kamarád / dobrá kamarádka vás poprosí o doporučení do své nové práce. Víte ale, že chodí pozdě, je trochu líný/á a v předchozí práci měl/a problémy s kolegy.

5. Pracujte ve dvojicích.

a) Řekněte, co znamená následující přísloví.

Mluviti stříbro, mlčeti zlato.

b) Diskutujte ve dvojicích.

Jak mluvíte (hodně, málo, potichu, nahlas…)? Máte raději tiché lidi nebo ty, kteří hodně nebo hlasitě mluví? Řekněte alespoň dvě povolání, která mohou dělat jen ti, kteří umí nahlas mluvit. Řekněte alespoň dvě povolání, která vyžadují lidi, kteří mluví hodně málo.

6. a) Přečtěte si následující výroky a vysvětlete je.

Největším uměním člověka na světě je usmát se, když je mu do pláče.
I kdyby ses moc rozzlobil, lidé budou stále jednat stejně. (Marcus Aurelius)
Největší nedorozumění vznikají z nedostatku komunikace.

b) Vyberte si jeden citát a napište na toto téma 10 vět.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Na Skypu

Kryštof: Julie, vidíš mě?

Julie: Jojo, vidím, webkamera funguje skvěle.

K: Prima. Jak si užíváš dovolenou v Barceloně? Šli jste dnes na tu večeři?

J: Ano, přátelé mě vzali do jedné restaurace, která je kousek od jejich bytu. Bylo to moc příjemné. Vypili jsme dvě lahve vína. A to jídlo… jedna báseň.

K: Aha, tak teď už chápu, proč ses tu objevila až takhle pozdě.

J: No, nejdřív jsem si myslela, že do jedenácti budeme zpátky. Jenže ve Španělsku se večeří strašně pozdě a dlouho. Jedli jsme snad tři hodiny.

K: Aspoň jsi měla možnost poznat, jak to tam chodí. Španělé jsou prý hodně bezprostřední a přátelští.

J: Tak to sedí! První dny mě tím trochu překvapovali.

K: Jak to?

J: Nikdy dřív se mi třeba nestalo, aby mě někdo zničehonic oslovil na zastávce nebo v autobuse a začal se se mnou jen tak bavit.

K: Úplně cizí člověk?

J: Opravdu, naprosto neznámá paní. Nejdřív jsem to nemohla vůbec pochopit, ale teď už jsem si na takové chování docela zvykla.

2 DIALOGY

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jakým způsobem Julie komunikuje s Kryštofem?
   - **b)** Jaké má Julie zkušenosti s chováním Španělů?

2. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a Markéta.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Julie a Kryštof.
   - **a)** ☐ Julie pozvala své přátele na večeři.
   - **b)** ☐ Jídlo v restauraci bylo velmi dobré.
   - **c)** ☐ Kryštof se zlobí, že se Julie opozdila.
   - **d)** ☐ Julie vysvětluje, proč se v restauraci zdržela.
   - **e)** ☐ Kryštof se zajímá o to, kam Španělé chodí s přáteli.
   - **f)** ☐ Julie potvrzuje to, co se říká o vlastnostech Španělů.
   - **g)** ☐ Julie má strach, protože ji někdo obtěžoval na zastávce.

3. **Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami** *webkamera* **a** *webka***.**

4. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   A to jídlo… jedna báseň. Aspoň jsi měla možnost poznat, jak to tam chodí. Tak to sedí! Nikdy dřív se mi třeba nestalo, aby mě někdo zničehonic oslovil na zastávce nebo v autobuse a začal se se mnou jen tak bavit. Opravdu, naprosto neznámá paní.

5. **a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa v minulém čase.**
   b) Napište do tabulky nepravidelná slovesa v minulém čase podle změny v jejich zakončení

Infinitiv		Minulý čas	
-ÁT	→	-AL	…nestalo se…
-ÍT/-ÝT	→	-IL/-YL	
-ÍT	→	-EL, ĚL	
-ÍT	→	-AL	
-NOUT	→	-L	
-ST	→	-TL, -DL	
-CT	→	-KL, -HL	

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Hádka

19

Jiří: No tak, Romane!

Kolega Roman: Bože můj! Co zase chceš? Nenecháš člověka ani v klidu vypít kafe.

J: Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu za počítač pro její rodiče?

K: Jakou fakturu?

J: Pro pána krále! Já se asi zblázním! Už dvakrát jsi tu fakturu slíbil jejímu synovi a pořád se nic neděje. To se mi snad jenom zdá!

K: Dolejší, Dolejší… To je nějaká pitomost, takovou fakturu tady fakt nemám.
J: Varuju tě. Nepřej si mě, jestli se tu objeví její manžel, to bude zle.
K: Pche, toho se tak bojím.
J: Sakra, přestaň blbnout! Je to velk**ý** zvíře, nejlepší z přátel našeho šéfa.
K: Víš, co? Ať mi vleze na záda.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.
- **a)** O co Jiří žádá svého kolegu?
- **b)** Jak jeho kolega reaguje?

2. Přečtěte si dialog a odpovězte.
- **a)** Kolikrát mluvil Roman se synem paní Dolejší?
- **b)** Na co Jiří svého kolegu upozorňuje?

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.
Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu…? To se mi snad jenom zdá! To je nějaká pitomost. Sakra, přestaň blbnout! Je to velk**ý** zvíře,… Ať mi vleze na záda.

4. Nahraďte nespisovný obrat spisovným.
Je to velk**ý** zvíře, nejlepší z přátel našeho šéfa .....

5. Řekněte a pak napište tyto věty zdvořileji:
Co zase chceš? .....
Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu? .....
To je nějaká pitomost. .....
Sakra, přestaň blbnout! .....
Ať mi vleze na záda. .....

6. Pracujte podle vzoru.
- **a) Všechna podtržená slova z dialogu máte v tabulce. Do prvního sloupce ke každému slovu napište, ve kterém je pádu a čísle.**
- **b) Ke každému podtrženému slovu napište nominativ singuláru i plurálu.**

		nominativ sg.	nominativ pl.
bože	…V sg…	…bůh…	
člověka			
paní			
rodiče			
krále			
synovi			
manžel			
zvíře			
přátel			

- **c) Zamyslete se nad tím, jak skloňujeme podtržená slova (např. jako *student, muž, žena*…).**

2 DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: To je liják

20

František: Haló, Markéto!

Markéta: Jé, dobrý den, pane učiteli.

F: Nechceš svézt domů?

M: To byste byl hodný.

F: Tak si honem _ _ _ _ _ _ _ _ .

M: Mockrát děkuju. Bydlím sice blízko, ale zapomněla jsem si deštník a zrovna je takový strašný liják. Čekala jsem u té banky schovaná přes _ _ _ _ _ _ _ _ hodiny a pořád pršelo a blýskalo se.

F: Máš štěstí, že zrovna jedu z _ _ _ _ _ _ _ _ . Slyšel jsem, že teď chodíš k nám do školy na španělštinu.

M: Ano, přivedl mě tam bývalý _ _ _ _ _ _ _ _ a rozhodně toho nelituju. Oproti jiným školám máte opravdu výhodnou nabídku. Ale jak jste se to dozvěděl?

F: Od Kryštofa. Jako obyčejně jsem na něj narazil v _ _ _ _ _ _ _ _ . Obdivuju tě, že to zvládáš i s malou.

M: Zatím to jde, jsme sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezabije, to tě posílí."

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa**

2. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**

   Venku byl strašný **a)**. . . . . a blýskalo se. Markéta …si… **b)**. . . . . deštník, a tak čekala, až přestane **c)**. . . . . Měla štěstí, protože kolem **d)**. . . . . František a zeptal se jí, jestli **e)**. . . . . svézt domů. Markéta byla ráda a rychle **f)**. . . . . do auta. Byla překvapená, protože František věděl, že chodí do **g)**. . . . . školy na španělštinu. Zajímalo ji, od koho …se… to **h)**. . . . . .

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**

   To je liják. Tak si honem nastup. Máš štěstí, že zrovna jedu z práce. Jako obyčejně jsem na něj narazil v kavárně. Zatím to jde, jsme sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezabije, to tě posílí."

4. **a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je konsonant B nebo L + I/Í nebo Y/Ý.**
   b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. MINULÝ ČAS (MČ)

SINGULÁR	PLURÁL
dělal/a **jsem**	dělali/y **jsme**
dělal/a **jsi**	dělali/y **jste**
dělal/a/o	dělali/y/a

POZOR!

- pomocné sloveso BÝT je v minulém čase na 2. „gramatické pozici" ve větě, např. Včera **jsem** byla na nákupu v tom novém supermarketu. V tom novém supermarketu **jsem** byla včera na nákupu. Na nákupu **jsem** byla včera v tom novém supermarketu.
- ve 3. osobě sg. i pl. není pomocné sloveso být, např. Studovala celý večer. Dnes bylo krásné počasí. Karel dělal domácí úkol. Večer museli jít brzy spát.
- u reflexivních sloves je SE/SI v minulém čase na 3. „gramatické pozici" ve větě, např. Učil jsem **se** gramatiku celý minulý týden. Gramatiku jsem **se** učil celý minulý týden.
- u reflexivních sloves je ve 2. osobě ~~jsi + se~~ = ses, ~~jsi + si~~ = sis, např. Díval **ses** dnes na televizi? Dal **sis** také tu dobrou zmrzlinu?

„NEPRAVIDELNÁ" SLOVESA

INFINITIV			PARTICIPIUM – 3. os. sg	
brát, dát, lhát, prát, psát, spát, zvát…	-ÁT	→	-AL	bral, dal, lhal, pral, psal, spal, zval…
bít, pít, žít, být, mýt…	-ÍT/-ÝT	→	-IL/-YL	bil, pil, žil, byl, myl…
chtít, jít, mít, otevřít, umřít…	-ÍT	→	-EL, -ĚL	chtěl, šel, měl, otevřel, umřel…
vzít, začít…	-ÍT	→	-AL	vzal, začal…
lehnout si, obléknout, tisknout, vládnout…	-NOUT	→	-L	lehl si, oblékl, tiskl, vládl*…
dojmout, přijmout…	-JMOUT	→	-JAL	dojal, přijal…
číst, jíst, krást, kvést, růst, vést…	-ST	→	-TL, -DL + změna vokálu	četl, jedl, kradl, kvetl, rostl, vedl…
moct, pomoct, říct…	-CT	→	-HL, -KL	mohl, pomohl, řekl…

* V konverzaci s Čechy můžete slyšet také *lehnul si, obléknul si, tisknul, vládnul… (pozor, ne všechny tvary s -nul jsou spisovné, musíte proto vše ověřovat).*

2 GRAMATIKA

POZOR!

- stát – stál, hrát – hrál, bát se – bál se
- některá slovesa se sufixem -nout mají v MČ dva tvary, např. zapomenout – zapomněl/zapomenul, vzpomenout si – vzpomněl si / vzpomenul si,
- některá slovesa se sufixem -nout mají v MČ tento tvar: usnout – usnul, minout – minul, vypnout – vypnul
- vézt – vezl

CVIČENÍ A

1. a) Podívejte se na obrázky a pokračujte podle vzoru.

Vzor: …Jana a Marek chtěli jet na dovolenou, a tak navštívili cestovní kancelář….

1) chtít jet na dovolenou – navštívit cestovní kancelář

2) vybrat si zájezd do Řecka – přijet do hotelu – dostat klíče a ubytovat se

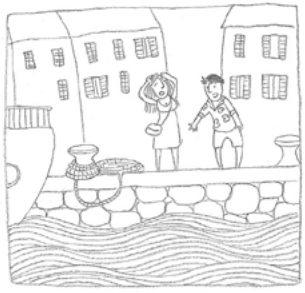
3) ležet na pláži a užívat si – celý den se opalovat – koupat se v moři

4) zaplatit si výlet lodí na ostrov – vychutnávat si krásné chvíle a dívat se na moře

5) procházet se po ostrově – ztratit se – nemoct najít cestu k lodi

6) vrátit se do přístavu – leknout se – zjistit, že loď je pryč

7) vidět loď na moři – křičet a mávat – být úplně bezmocný

8) spěchat na policii – prosit o pomoc – nerozumět řecky

9) otevřít okno – ukázat jim rybáře – jít k rybáři

10) mít štěstí – domluvit se anglicky – dovézt je na výletní loď

b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si pět obrázků a napište, co lidé na obrázku říkají.

2 GRAMATIKA

2. Pracujte podle vzoru. Použijte minulý čas.
Vzor: …Přišel… *(přijít)* **už táta domů?**

a) Jdeš pozdě, přednáška . . . . . *(začít)* už před 20 minutami.
b) Tohle je přece tvůj oblíbený koláč, tak proč . . . . . *(nevzít si)* ani kousek?
c) Pozvání na festival . . . . . *(přijmout)* přední čeští herci.
d) Ty . . . . . *(neobléknout se)*? Za chvíli odcházíme!
e) Včera . . . . . *(nemoct)* přijít. Nebylo mi dobře.
f) Našim kamarádům se asi daří dobře, prý . . . . . *(otevřít si)* už druhou restauraci.
g) Manžel loni . . . . . *(zapomenout)* na výročí naší svatby.
h) Kdo mi . . . . . *(sníst)* moji čokoládu?

3. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Dnes ráno …psal… *(psát)* **Jiří e-mail Kryštofovi.**

Ahoj Kryštofe!

Tak co? Jaká byla ta včerejší vernisáž? **a)** . . . . . *(ty - bavit se)* dobře? Moc jsem na tebe vzpomínal. Dost jsem litoval, že jsem nemohl jít s tebou. Představ si, co **b)** . . . . . *(mít)* za šílený večer já? Markéta šla do té jazykovky na první lekci a já jsem hlídal Klárku. Markéta nám sice **c)** . . . . . *(připravit)* všechny věci na koupání a na večeři, ale já jsem byl stejně nervózní. A měl jsem proč. Sotva Klárka **d)** . . . . . *(zjistit)*, že je máma pryč, začala brečet a nic ode mě nechtěla. **e)** . . . . . *(být)* to hrozné! Zpíval jsem jí, četl jsem pohádky, a dokonce **f)** . . . . . *(předvádět)* i psa, ale nebylo to nic platné. **g)** . . . . . *(lhát)* jí, že máma spí, ale Klárka pořád plakala a chtěla maminku. Nevěděl jsem, co mám dělat. Nakonec **h)** . . . . . *(my - obléknout se)* a šli jsme mámě naproti ke škole. Naštěstí jsme to měli celkem blízko. Malá se cestou uklidnila a **i)** . . . . . *(usnout)*.
Před školou jsme čekali docela dlouho, alespoň se mi to tak zdálo. Když Markéta vyšla ven, hrozně **j)** . . . . . *(divit se)*, co tam děláme. Všichni její spolužáci se na nás divně dívali. Docela mi to vadilo. Myslel jsem si, že asi ještě nikdy neviděli malé dítě v deset hodin večer na ulici. Najednou se **k)** . . . . . *(začít)* smát. Byl jsem vzteky bez sebe, protože jsem nevěděl, proč se smějí. A víš, co je tak **l)** . . . . . *(pobavit)*? Jak jsem pospíchal, **m)** . . . . . *(zapomenout)* na boty. No, zkrátka jsem šel celou cestu v bačkorách se spícím dítětem v náručí. Doma jsme se tomu s Markétou ještě dlouho smáli, ale před školou mi to moc vtipné nepřišlo.
Nezapomeň, že jsme tě pozvali v neděli k nám na oběd.

Zatím, Jirka

P. S. Domácí obuv vítána! ☺

B. MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY I.

I. MASKULINA ŽIVOTNÁ

DEKLINACE ČLOVĚK

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	člověk	**lidé/lidi**
G	člověk**a**	lid**í**
D	člověk**u**	lid**em**
A	člověk**a**	lid**i**
V	**člověče**	**lidé/lidi**
L	(o) člověk**u**	(o) lid**ech**
I	člověk**em**	lid**mi**

POZOR!

- **singulár skloňujeme jako *student* – v D a L používáme pouze koncovku -u**
- **plurál – kromě N a V – skloňujeme jako *místnost* (F)**
- **shoda v plurálu je jako u maskulin životných, např. Na světě ještě žijou dob*ří* lidé. Někte*ří* lidé jsou zl*í*, jin*í* jsou až příliš hodn*í*.**

DEKLINACE MANŽEL

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	manžel	**manželé/manželové***
G	manžel**a**	manžel**ů**
D	manžel**ovi**	manžel**ům**
A	manžel**a**	manžel**e**/manžel**y***
V	**manželi**	**manželé/manželové***
L	(o) manžel**ovi**	(o) manžel**ech**/manžel**ích**
I	manžel**em**	manžel**i**/manžel**y**

* Tvary s hvězdičkou používáme pro označení manžela jako ženatého muže/partnera.

POZOR!

- **singulár – kromě V (jako *muž*) – skloňujeme jako *student***
- **plurál - N a V - skloňujeme jako *student/muž***

DEKLINACE PŘÍTEL

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	přítel	**přátelé**
G	přítel**e**	**přátel**
D	přítel**i**	přátel**ům**
A	přítel**e**	**přátele**
V	přítel**i**	**přátelé**
L	(o) přítel**i**	přátel**ích**
I	přítel**em**	přátel**i**

POZOR!

- **kromě N, G a V pl. – skloňujeme jako *muž***
  v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka -i
- **jako *přítel* skloňujeme i nepřítel, obyvatel**

DEKLINACE BŮH

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	bůh	**bozi/bohové**
G	boh**a**	boh**ů**
D	boh**u**	boh**ům**
A	boh**a**	boh**y**
V	**bože**	**bozi/bohové**
L	(o) boh**u**	(o) bo**zích**
I	boh**em**	boh**y**

DEKLINACE RODIČ

- singulár skloňujeme jako ***muž***
  v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-i**
- plurál má N a V pl. **rodiče/rodičové**, ostatní pády skloňujeme jako ***muž***

DEKLINACE KRÁL, VÍTĚZ

- singulár skloňujeme jako ***muž***
  v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-i**
- plurál má N a V pl. **králové**, **vítězové**, ostatní pády skloňujeme jako ***muž***

DEKLINACE SYN

- singulár skloňujeme jako ***student***
  v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka ***-ovi***
- plurál má N a V pl. **synové**, ostatní pády skloňujeme jako ***student***

II. FEMININA

DEKLINACE PANÍ

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	paní	paní
G	paní	**paní**
D	paní	paním
A	paní	paní
V	paní	paní
L	(o) paní	(o) paních
I	paní	panímí

POZOR!

- **singulár a plurál – kromě G pl. – skloňujeme jako *moderní***

III. NEUTRA

DEKLINACE KUŘE

- jako kuře skloňujeme některá neutra zakončená na **-e/-ě**:
  - **a)** mláďata zvířat – např. kotě, štěně, tele, kůzle…
  - **b)** děvče, zvíře, rajče, dvojče, vnouče, koště…

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	kuře	kuřata
G	kuřete	kuřat
D	kuřeti	kuřatům
A	kuře	kuřata
V	kuře	kuřata
L	(o) kuřeti	(o) kuřatech
I	kuřetem	kuřaty

POZOR!

- **singulár skloňujeme jako *moře* – před sufixy – kromě N, A a V – dáváme -et-/-ět-, např. Všiml sis toho hezkého děvčete? K pečenému kuřeti jsme si objednali brambory. Děti si hrály s malým kotětem.**
- **plurál skloňujeme jako *město* – před sufixy dáváme -at-, např. Kolik kilo rajčat mám koupit? Máme rádi všechna zvířata. Zametejte těmi novými košťaty.**

CVIČENÍ B

1. a) Pracujte podle vzoru.

a)

b)

c)

Vzor: …slepice… ....

d)

e)

f)

g)

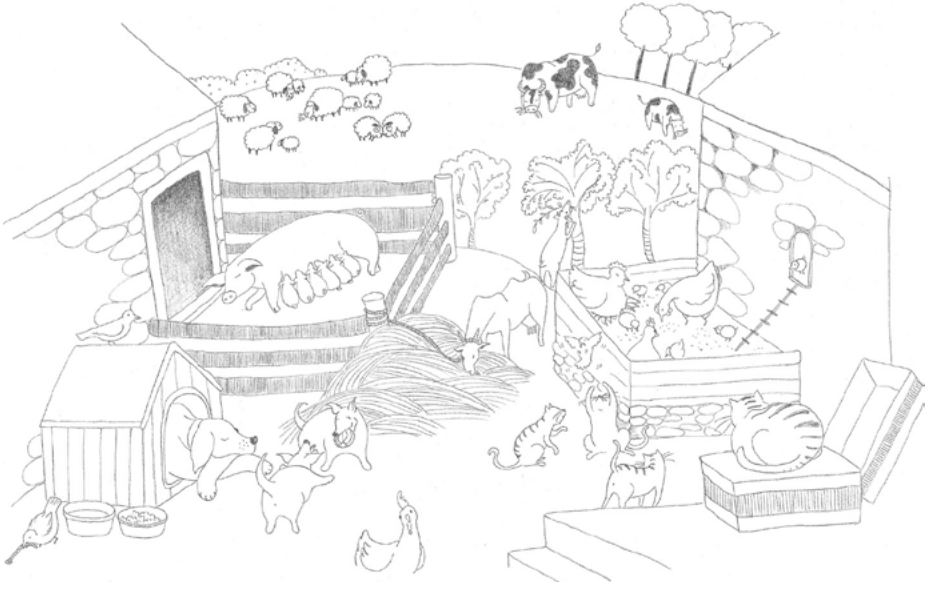

....

jehně kůzle ptáče kuře

sele štěně kotě tele

b) Popište obrázek. Používejte následující prepozice: vedle, s, naproti, u, mezi, před, za.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Pokud mi nevěříte, zavolejte mým ...rodičům... *(rodič)***.**

a) Když mám nějaké problémy, často žádám o radu ..... *(můj dobrý přítel)*, kteří mi vždy ochotně pomohou.

b) Děti, nezapomeňte, že v ZOO nesmíte dávat ..... *(žádné zvíře - pl.)* jídlo, protože je to zakázáno.

c) ..... *(obyvatel - pl.)* Prahy jezdí často o víkendech na hory, protože je v Praze špatný vzduch.

d) Karel IV. patřil k ..... *(nejvýznamnější český král)*.

e) Musím říct ..... *(můj manžel)*, aby odvezl auto do servisu. Nějak špatně startuje.

f) Vůbec mě nebaví jezdit na dovolenou s ..... *(rodič - pl.)*. Raději bych jel s ..... *(přítel - pl.)* někam k rybníku nebo na hory.

g) O kom si to pořád povídáte? Ty nevíš? O ..... *(manželé Červení)*, včera se odstěhovali do Plzně.

h) Promiňte, musíme ještě chvíli počkat. Bez ..... *(ta paní - pl.)*, které ještě nejsou v autobuse, nemůžeme odjet.

i) Víte, kolik ..... *(obyvatel)* má Česká republika?

j) Babička se starala celé prázdniny o ..... *(malé vnouče - pl.)*, protože rodiče museli chodit do práce.

k) To jsou ..... *(můj hodný syn)*, Prokop a Šimon.

l) Kdo jsou ..... *(ten člověk)*, kteří čekají před školou?

m) Byli tam všichni ..... *(můj přítel)*.

n) Když sedíme s kolegyněmi v kavárně, často se bavíme o ..... *(manžel - pl.)*.

b) Pracujte ve dvojicích. Napište krátký text, kde použijete tato slova.

lidé, rodiče, manželé, přátelé, paní

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jirkova maminka byla ...paní... *(paní)* **domu.**

Víme, že Markéta s Jirkou jsou **a)** ..... *(manžel)*. My se ale podíváme do doby, kdy spolu začali chodit.

Maminka Jiřího si každou ženskou návštěvu dobře prohlédla. O **b)** ..... *(její jediný syn)* se hodně bála. Nebyla si nikdy jistá, jestli je právě **c)** ..... *(tohle děvče)* to pravé.

Všechno se rychle změnilo, když k nim domů přišla Markéta. Paní Klimešová byla překvapivě od začátku spokojená, že je Jirka s **d)** ..... *(takové sympatické děvče)*. Jednou telefonovala své kamarádce: „**e)** ..... *(člověk)*, ta holka se mi moc líbí. Je tak chytrá, ráda vaří a cestuje. Ty holky, se kterými byl Jirka předtím, vůbec nechodily ven, natož do přírody, zato Markétka… Minulý víkend byli někde na vesnici a pozorovali farmáře, jak se stará o krávy a o **f)** ..... *(kůň)*. No, já bych tam umřela nudou, ale oni se oba dva vrátili úplně nadšení. To je tak krásné, jak se mají rádi a jací jsou z nich dobří **g)** ..... *(přítel)*. Oni si fakt tak rozumějí! **h)** ..... *(Bůh můj)*, jak bych byla ráda, kdyby se vzali. Cítím taky, že by byli opravdu dobří **i)** ..... *(rodiče)*. Já vím, že jim do ničeho nemůžu mluvit, ale víš… Já si s Jirkou chci promluvit. Jako matka mu řeknu, že s touhle ženou by se v životě měl jako král mezi všemi **j)** ..... *(král)*. "

C. PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO B, L

I. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO B

být, bydlet, obyvatel, byt, nábytek, obyčej, bystrý, bylina, kobyla, býk

být – byl jsem, byl bych, zbytek, zbytečný…
bydlet – bydliště, spolubydlící, bydlení, obývací pokoj…
byt – bytový, pobyt, ubytovna, ubytovat se…
obyčej – obyčejný, obyčejně…
bylina – bylinky, bylinkový…

POZOR!

b**ý**t (existovat) B**y**l jsem doma v 5 hodin.	×	b**í**t Petře, nemůžeš ve škole nikoho b**í**t. Petr si nab**i**l telefon. (dát energii – nab**í**ječka)

II. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO L

slyšet, blýskat se, plynout, lyže

slyšet – uslyšet…
blýskat se
plynout – plynule, plynulý…
lyže – lyžařský, lyžování, lyžař…

POZOR!

bl**ý**skat se Na nebi se zabl**ý**sklo. Má bl**ý**skavé šperky.	×	bl**í**zko Bydlí bl**í**zko. bl**í**zká vesnice Mluvili o bl**í**zké vesnici.

CVIČENÍ C

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. **(B)**

Vzor: Včera jsem neb ..y.. l v práci.

V muzeu se mi líb...la sb...rka starých hraček. Nab...zíme vám skvělý pob...t na českých horách. Výlet do Prahy b...l pro ni neob...čejný zážitek. Potkal jsem naši b...valou učitelku b...ologie, b...dlí teď blízko našeho b...tu. Nikdy b...ch si do ob...vacího pokoje nedala b...lý náb...tek. Náš profesor se zab...vá jazykem původních ob...vatel Ameriky. Bab...čka mi uvařila b...linkový čaj.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. **(L)**

Vzor: Sl ..y.. šíš tu krásnou hudbu?

Ta dívka má krásný obl...čej. Máte chuť na l...monádu? Ten film byl s českými titulky pro nesl...šící. Říká se, že sl...by jsou chyby. Jak se jmenuje tvůj obl...bený zpěvák? L...tuji, ale tol...k peněz ti nemůžu dát. Bydlíme bl...zko parku. Irina už mluví pl...nule česky. Včera byla velká bouřka, bl...skalo se celou hodinu. Jaký je tvůj nový spolubydl...cí? Sl...šíš ten hrozný hluk? Neznám adresu vašeho trvalého bydl...included. Velmi nerad ukl...zím. Mám rozbité l...že, tak s vámi na hory nepojedu.

2. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu C. **(B, L)**

Vzor: To je l ..i.. ják

František: Haló, Markéto!

Markéta: Jé, dobrý den, pane učiteli.

F: Nechceš svézt domů?

M: To b…ste b…l hodný.

F: Tak si honem nastup.

M: Mockrát děkuju. B…dl…m sice bl…zko, ale zapomněla jsem si deštník a zrovna je takový strašný l…ják. Čekala jsem u té banky schovaná přes půl hodiny a pořád pršelo a bl…skalo se.

F: Máš štěstí, že zrovna jedu z práce. Sl…šel jsem, že teď chodíš k nám do školy na španělštinu.

M: Ano, přivedl mě tam b…valý kolega a rozhodně toho nel…tuju. Oproti jiným školám máte opravdu výhodnou nab…dku. Ale jak jste se to dozvěděl?

F: Od Kryštofa. Jako ob…čejně jsem na něj narazil v kavárně. Obdivuju tě, že to zvládáš i s malou.

M: Zatím to jde, jsme sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezab…je, to tě posílí."

3. Diktát **(B, L)**

a) Pište diktát podle nahrávky.

b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.

c) Odůvodněte psaní i/í/y/ý v následujících slovech.

Libuše, bydlí, v bytě po babičce, několika, být, bydlel, na ubytovně, bydliště, blízko ulice, oblíbený, líbil by se, veliký obývací pokoj, obyčejný bílý nábytek, slyšel, slíbil, kolik, mohlo by, milionáři

21

ČTENÍ

1. Diskutujte ve dvojicích.

Když mluvíte, používáte během projevu hodně gest a mimiky? Která gesta a jakou mimiku často používáte? Mají vaše gesta nějaké spojení s náladou, jistotou, pocitem…? Jaká gesta lidé hodně dělají, když jsou rozzlobení, když něco vysvětlují, když jsou smutní? Řekněte, pro která zaměstnání jsou důležitá gesta. Popište nebo ukažte gesta, která jsou pro tato zaměstnání typická.

2. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- soustředit se
- neverbální projev
- podvědomě
- leccos předstírat
- dlaň
- pohled
- sebedůvěra
- zamračit se
- vypovídat o něčem
- napětí
- vstřícnost
- rozevřené
- překřížené
- vztyčený
- poučování
- antipatie

3. Přečtěte si rychle text a podtrhněte slova, která označují části lidského těla. Na přečtení máte 8 minut.

Neverbální komunikace

odstavec A

Nejdříve se podíváme na to, co vlastně znamená neverbální komunikace. Synonymicky je to řeč beze slov nebo „řeč těla". Jinými slovy tím rozumíme gesta, mimiku, oční kontakt atd. Díky neverbální komunikaci si s druhými lidmi předáváme jasné informace. Informace o tom, jak vidíme svého komunikačního partnera, jak vidíme sami sebe a jaké máme v tu chvíli emoce. Každý obvykle přemýšlí nad tím, co chce říct, ale jen málokdo **se soustředí** na svoje neverbální **projevy**. A to je chyba, protože právě naše tělo o nás říká víc, než bychom si většinou přáli.

.....

odstavec B

Výměna takovýchto informací probíhá vysíláním a přijímáním mimojazykových signálů – to všechno probíhá většinou **podvědomě**. Ale pozor, celá řada lidí perfektně zvládne **leccos předstírat**. Například nás přesvědčují, jak jsme jim sympatičtí, že je něco zajímá, že určitému problému dobře rozumějí apod. Jsou to lidé, kteří mimoslovní komunikaci ovládají. Každý známe podobných mistrů mnoho a pro příklady nemusíme chodit daleko. Podívejme se do novin na fotografie politiků a na jejich gesta otevřených **dlaní**. Tento pohyb ruky říká: „Nemám zbraň, jdu do toho s čistými úmysly." Kdo se chce prosadit ve veřejném životě, rychle se naučí podobná gesta používat.

.....

odstavec C

Jestli chcete ještě lépe rozumět mimoslovní řeči, nesoustřeďte se jen na výraz obličeje. V obličeji sice najdete cenné informace, ale hodně toho se dá dobře zahrát. Když si myslíte, že jste pochopili nějaký signál, ještě nemáte vyhráno. Informací si můžeme být jistí až ve chvíli, když najdete u partnera během komunikace alespoň tři projevy se stejným významem. Tzn. tři signály musí vyjadřovat totéž, například tři projevy pro rozpaky, pro pohodu, pro nervozitu, pro agresivitu…

.....

odstavec D

Na co si tedy také dát pozor? Zaměřte se například na **pohled**. Ten vypovídá o **sebedůvěře** a o vztahu k druhému. Pozitivní je přímý pohled do očí, který by neměl trvat déle než dvě a půl vteřiny. O emocích druhého nás informuje mimika. Ta je sice poměrně dobře čitelná, ale na druhou stranu i poměrně snadno napodobitelná. Každý se dokáže mírně usmát, protože to působí sympaticky, i **zamračit**, když ví, že je to v dané situaci vhodné.

.....

odstavec E

Už od představování nás ovlivňuje lidský hlas. Zajímá nás jeho výška, barva, melodie, intenzita… To všechno **vypovídá** o psychice, o vnitřním **napětí** či uvolnění komunikačního partnera. Monotónní nebo vysoký hlas označuje napětí, melodický hlas naopak signalizuje uvolnění. Pro snahu ovládnout komunikaci je typický hlasitý projev.

.....

Od hlavy přejdeme ke gestům, která jsou vždy součástí mluveného projevu. Jsou lidé, o kterých se říká, že mluví víc rukama a nohama než pusou. Už tohle nám mnoho říká. Přílišné používání gest je znak pro zvýšené emoce. Pro **vstřícnost** či sympatie jsou typická otevřená gesta, jako jsou **rozevřené** dlaně. Opakem jsou uzavřená gesta, která vyjadřují nesouhlas nebo nervozitu. Charakteristickým uzavřeným gestem jsou **překřížené** ruce. Signály netrpělivosti jsou například prsty, které klepou na desku stolu, pohled na hodinky, upravování rukávu košile… Při projevu je dobré dávat si pozor na **vztyčený** prst, který může znamenat **poučování**.

odstavec F

.....

Dávejte si také pozor na vzdálenost mezi osobami během hovoru. Naznačuje se tím podřízenost, nadřízenost, sympatie nebo **antipatie**. Existují různé typy komunikačních vzdáleností, např. vzdálenost intimní, osobní, společenská... Pozor, všechny rozhovory se spolupracovníkem by měly probíhat v osobní vzdálenosti (tj. asi 80 až 90 cm). Pokud se k partnerovi přiblížíme více, s největší pravděpodobností mu to bude nepříjemné, protože porušujeme jeho intimní zónu.

odstavec G

.....

Nakonec ještě jedna malá poznámka. Vaší vizitkou je vždycky i to, jak vypadáte. Tedy, jak jste upravení, jaké máte oblečení a účes. Tím o sobě říkáte, do jaké společenské vrstvy se řadíte, k jakému názorovému proudu patříte a jak vidíte sami sebe.

odstavec H

.....

(zpracováno podle HTTP://WWW.LEPSI-FIRMA.CZ/NEVERBALNI-KOMUNIKACE-1, podle HTTP://WWW.LEPSI-FIRMA.CZ/NEVERBALNI-KOMUNIKACE-PREZENTACE a podle http://www.jakspravnemluvit.wz.cz/index.php)

4. Přečtěte si text ještě jednou a k jednotlivým odstavcům (A–H) přiřaďte nadpisy (1–10). Pozor, dva nadpisy nebudete potřebovat. Na přečtení máte 7 minut.

1. ŠATY DĚLAJ ČLOVĚKA
2. ŘEKNI TO JAKKOLI
3. TĚLO MLUVÍ
4. JEDEN SIGNÁL NESTAČÍ
5. PODÍVEJ SE NA MĚ
6. POHYBY RUKAMA
7. DALEKO, NEBO BLÍZKO?
8. KOMUNIKUJTE VÍC RUKAMA!
9. SÍLA A BARVA ŘEČI
10. JAK TO FUNGUJE

5. Vyberte jedno správné resumé.

Resumé č. 1

Neverbální komunikace nám naznačuje určité informace o emocích lidí okolo. Je zajímavé, že o jedné skutečnosti nás během hovoru informuje více než jeden signál neverbální komunikace. Až s někým budete jednat, nezapomeňte, že ve tváři je vidět, zda si člověk věří a jaký má k partnerovi vztah. Je také důležité, jak daleko od sebe lidé stojí nebo jak moc používají gesta. Například člověk, který mluví tzv. „rukama a nohama", má hodně emocí. A nakonec byste neměli podceňovat ani oblečení, to totiž naznačuje, do jaké sociální třídy se řadíte. Je to jednoduše věda číst v lidských pohybech.

Resumé č. 2

Neverbální komunikace se jinak řekne řeč těla, to zahrnuje gesta, mimiku, oční kontakt apod. Dnes se sice preferuje spontánní mluvený projev bez přípravy, ale čím dál tím více se mluvčí koncentrují na mimojazykovou řeč. Dobře ji ovládají například osobnosti známé z médií. Na mnoha obrázcích

politiků v novinách můžete poznat, jaké jsou jejich opravdové úmysly. Tito lidé dobře vědí, že neverbální komunikace o nás řekne jen to, co chceme, a že každý signál neverbální komunikace má ještě dva další se stejným významem.

Resumé č. 3

Nejen slovy, ale i svými gesty a pohyby se s ostatními dorozumíváme a vyměňujeme si s nimi určité zprávy. Tím jsou myšleny především informace o tom, jak vidíme svého komunikačního partnera, jak vidíme sami sebe a jaké máme v tu chvíli emoce. Pro čtení neverbální komunikace je zásadní obličej, projevy mimo oblast hlavy jen potvrzují tato gesta. Jako příklad uveďme pohled do očí, který by měl být přímý a trvat maximálně 2 minuty. Jiným příkladem může být třeba hlas. Pokud někdo bude mluvit vysokým hlasem, chce s největší pravděpodobností situaci řídit.

6. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

a) Neverbální komunikace se jinak řekne řeč . . . . . .

b) Díky gestům, mimice, hlasu atd. dáváme . . . . . o sobě a od komunikačního partnera je přijímáme.

c) Lidé vytvářejí a přijímají mimojazykové projevy většinou . . . . . , ale je možné se naučit tyto projevy kontrolovat.

d) Gesto otevřených . . . . . nás informuje o dobrých a čestných záměrech.

e) Nedělejte závěry z jednoho gesta. Informace z chování je pravdivá až ve chvíli, kdy najdeme celkem . . . . . signály, které znamenají totéž.

f) Sebedůvěra a vztah k druhému jsou spojovány s . . . . . a emoce komunikačního partnera prozradí mimika.

g) Když chce někdo ovlivnit hovor, tak mluví . . . . . .

h) Když člověk hodně používá gesta, tak má hodně . . . . . .

i) Negativním znakem jsou . . . . . gesta, která vypovídají o nesouhlasu nebo o nervozitě.

j) Pro komunikaci s kolegy je nejvhodnější . . . . . vzdálenost.

k) Šaty o nás mimo jiné říkají, do jaké . . . . . patříme.

7. Pracujte ve dvojicích.

a) Řekněte, jaké informace můžete vyčíst z následujících obrázků.

A)

B)

C)

D)

E)

b) Přiřaďte k obrázkům následující výroky.
Už nemůžu!, Tak tohle by nešlo!, Strach, Pohoda, Já jsem tady šéf!

c) Podívejte se na obrázky ještě jednou. Sledujte oblast rukou a obličeje. Pojmenujte gesta, která jsou znázorněna na obrázku.

8. Diskutujte ve skupinách.
Používáte ve vaší zemi nějaká typická gesta? Pokud ano, vysvětlete je. Jaká jiná gesta jsou typická pro nějaké jiné cizí země? Které země jsou známé častým používáním gest? Zažil/a jste někdy kvůli gestu nedorozumění nebo nějakou legrační situaci?

9. a) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, na jaké neverbální projevy je potřeba dávat si pozor u přijímacího pohovoru.
b) Své příklady porovnejte s ostatními skupinami.
c) Pracujte ve dvojicích. Připravte si ukázku dvou přijímacích pohovorů. V prvním nesprávně použijte neverbální komunikaci a ve druhém ji použijte správně.

POSLECH

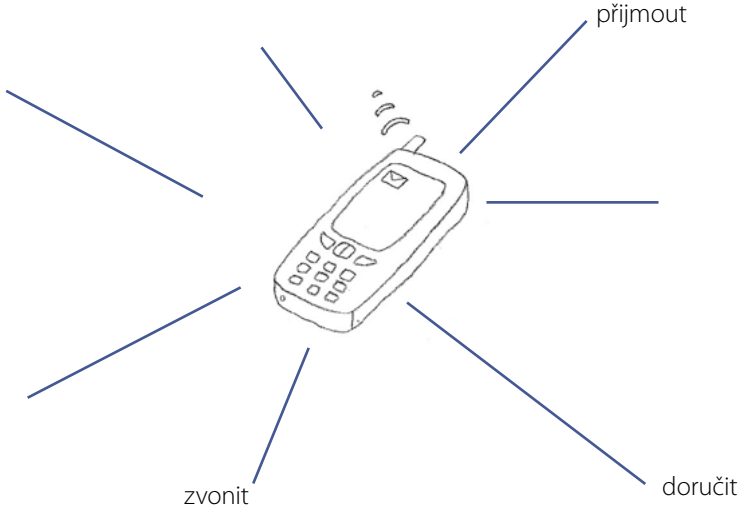
1. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Které způsoby komunikace používáte? Telefonujete často? Komu nejčastěji voláte? Máte mobilní telefon nebo pevnou linku? Dáváte přednost komunikaci po telefonu nebo osobnímu setkání?

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké jsou podle vás výhody a nevýhody používání mobilního telefonu.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. a) Napište během minuty co nejvíce sloves, která souvisejí s telefonem.

b) Řekněte a pak napište věty se slovesy ze cvičení 2 a).

3. a) Pracujte ve dvojicích. Vysvětlete, co znamenají následující vlastnosti.

Vzor: pravdomluvný – ...vždy říká pravdu...

trpělivý, mlčenlivý, klidný, citlivý, líný, zvědavý, vtipný, loajální, dochvilný, stručný, drzý

b) Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Které vlastnosti ze cvičení 3 a) musí mít podle vás dobrý operátor? Které další vlastnosti jsou spojeny s tímto zaměstnáním. Uveďte alespoň tři.

4. a) Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Vzor: Ten, kdo chce být dobrým operátorem, musí ~~porušovat~~ …dodržovat… **několik pravidel.**

Dobrý operátor se při přijetí hovoru představí názvem firmy a neuvede své jméno. Pak se volajícího zeptá, jak mu může pomoct.

Během hovoru mluví potichu, zřetelně a co možná nejrychleji a pečlivě vyslovuje. Snaží se zákazníkovi dávat pravdivé a přesné informace a najít pro něj to nejsložitější a nejdražší řešení. Hovor ukončuje operátor, když vyřídí všechno, co potřeboval.

Operátor je ke své firmě loajální. To znamená, že často mluví proti rozhodnutí jejího vedení a dává interní informace konkurenčním společnostem.

b) Zkontrolujte si svá řešení v klíči.

5. Diskutujte se spolužákem.

Volal/a jste někdy na infolinku? Pokud ano, řekněte kam a kvůli čemu. Jaké máte zkušenosti s jednáním operátorů? Chtěl/a byste být operátorem? Svůj názor zdůvodněte.

6. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- stisknout
- nastavení
- obtěžovat
- vytížený
- najmout
- rozčílit se
- faktura
- určovat
- vyúčtování
- vystavit
- částka
- neomezený
- účtovat
- území

7. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi.
Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

Vzor: Kryštof volá na infolinku telefonní společnosti. ANO/NE 22

a) Kryštof si stěžuje na nízký počet operátorů na infolince. ANO/NE
b) Operátorka nesouhlasí s rozhodnutím ředitele infolinky. ANO/NE
c) Kryštof nemá heslo pro identifikaci volajícího. ANO/NE
d) Kryštofova faktura za telefon je většinou o 800 korun nižší. ANO/NE
e) Více než polovina částky na faktuře je za internetové služby. ANO/NE
f) Operátorka Kryštofovi doporučila, aby příště nepoužíval internet v zahraničí. ANO/NE
g) Telefonický hovor ukončila sama operátorka. ANO/NE

2 POSLECH

8. a) Přečtěte si následující otázky. Poslechněte si text ještě jednou a odpovězte.

a) Ve kterou denní dobu volá Kryštof na infolinku?
b) Kvůli čemu tam volá?
c) Jaké je Kryštofovo bezpečnostní heslo?
d) Kde našel Kryštof své heslo?
e) Jakou částku musí zaplatit za internet?

b) Své odpovědi porovnejte ve skupině, pak zkontrolujte podle transkriptu textu.

9. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

No to je dost, že se někdo obtěžoval ten telefon konečně zvednout! „Náš zákazník, náš pán." … takhle strašně vysoká mi ještě nikdy nepřišla. Týká se to čísla, ze kterého právě voláte? Máte ji někde po ruce? Ano, děkuji, to souhlasí. No právě, já ale normálně platím kolem osmi stovek a teď najednou přes dva a půl tisíce?! Já si přece platím pevnou částku za neomezený internet… A kolik to dělá dohromady? No, to vám teda pěkně děkuju. Rádo se stalo. …být příště na cestách opatrnější. …na slyšenou.

10. Pracujte s transkriptem textu. Přečtěte si znovu pravidla pro operátory ve cvičení 4. Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

a) Řekněte, která tři pravidla porušila operátorka během hovoru s Kryštofem.

b) Myslíte, že udělal i Kryštof nějaké komunikační chyby? Pokud ano, řekněte které. Jak byste v jeho situaci jednal/a vy?

11. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovor a pak ho prezentujte. V rozhovoru použijte následující obraty:

připojit (se), stisknout, týkat se, záležet, Jak vám můžu pomoci? Náš zákazník, náš pán. Rádo se stalo.

Role: operátor/ka a zákazník/zákaznice

Zákazník/zákaznice volá na infolinku, protože mu/jí nefunguje placená služba v telefonu.

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍČINNÉ, DŮVODOVÉ A DŮSLEDKOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. Pracujte podle vzoru. Každý výraz můžete použít jen jednou.

vždyť, ~~protože~~, totiž, kvůli, díky, proč, vzhledem k

Vzor: Nemůžeme vás přijmout, ...protože... **nemáte dostatečnou kvalifikaci.**

a) Tohle je jediný důvod, …… jsi přijel?
b) Asi si vezmu deštník, v rádiu …… hlásili přeháňky.
c) Odměnu jste si zasloužila, …… jste pracovala nejvíc ze všech.
d) Jen …… tomu, že jsi líný, přece nezůstaneme všichni doma!
e) Celý rok se pečlivě připravoval, a …… tomu složil všechny zkoušky.
f) …… tomu, že jste nesplnil naše podmínky, nemůžeme s vámi dále spolupracovat.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Chci umět dobře česky, ...proto... **se hodně učím nová slova.** (proto – jelikož – totiž)

a) Celá naše rodina strávila víkend na horách, bylo …… krásné počasí a napadlo hodně sněhu. *(jelikož – a proto – totiž)*
b) Můj syn má v pokoji velký nepořádek, …… nesnáší uklízení. *(totiž – protože – a tedy)*
c) Udělám to jenom ……, …… tě mám tolik ráda. *(tak, že – proto, že – přesto, že)*
d) Vůbec se toho nemusíš bát, …… my ti všichni rádi pomůžeme. *(takže – vždyť – a tak)*
e) Pan prezident se na setkání nemohl dostavit, …… byl nemocen. *(a proto – jelikož – totiž)*
f) Nikdo bohužel nenakoupil, …… budete mít k večeři jen suchý chleba. *(protože – neboť – a proto)*
g) Dana si potřebovala koupit večerní šaty, šla …… do toho nového luxusního obchodu na náměstí. *(proto – a proto – protože)*

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Kryštof, Julie a Markéta se dodnes schází se svým bývalým třídním učitelem, **(vzor)** ...Když... protože ho během studia měli rádi. František se po dlouhých letech práce na gymnáziu rozhodl, že si založí svou soukromou jazykovou školu. Proto je těžké v současné době najít dostatek studentů, musí se František neustále zajímat o nové metody a starat se o širokou nabídku školy. Kde se nedávno setkal se svými studenty, tak si stěžoval: „Zatím sice na platy pro učitele mám, ale není to finančně jednoduché. Potřeboval bych od vás poradit, jaké kurzy můžu ještě klientům nabídnout." Jeho mladí přátelé mají se studiem jazyků velké zkušenosti, že mu každý mohl říct, jaké metody mu

vyhovují. Například Markéta má velkou praxi v angličtině, když žila dlouhou dobu v Irsku. Byla by ráda, kdyby anglicky uměla i její dcera. „Většina rodičů totiž už začala chápat, jak jsou cizí jazyky důležité, a že je do vzdělání potomků nutné investovat. Kdykoli se kurz navíc dobře připraví, může kladně ovlivnit i celé budoucí studium dítěte."

B. DEKLINACE *SKŘÍŇ* A *MÍSTNOST*

1. Pracujte podle vzoru. Každý výraz můžete použít jen jednou.

skříň, ~~sůl~~, mrkev, žádost, bolest, povinnost, půlnoc, obuv, kost

Vzor: Podej mi trochu …soli…, **ta polévka je bez chuti.**

a) Včera jsme šli na cizineckou policii s ..... o trvalý pobyt.
b) Maminka dala do bramborové polévky houby, čtyři brambory, celer, petržel a pět menších .....
c) Doufám, že si uvědomuješ, co všechno patří k tvým domácím .....
d) Potřebuji si koupit nové pantofle. Nevíš o nějaké dobré .....
e) Vrátila jsem se domů až po ....., protože mi ujel autobus před nosem.
f) Musím jít k doktorovi, mám hrozné ..... zad.
g) Do nemocnice ho přivezli s několika zlomenými .....
h) Už asi hodinu hledám ponožky, dal jsem si je do ..... a teď tam nejsou.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Sejdeme se v …nové kanceláři… *(nová kancelář)* **našeho ředitele.**

a) Vesnice nemá náměstí, ale náves. Na ..... *(typická náves)* bývá často rybník.
b) Když hledáte nový byt, jděte do ..... *(realitní kancelář)*, tam vám určitě poradí.
c) Kolik ..... *(obytná místnost)* má ten dům, který chcete koupit?
d) To nemůžeš zvládnout sama. Bez ..... *(cizí pomoc)* se prostě neobejdeš.
e) Alena se odmalička strašně bojí ..... *(velká myš - pl.)*.
f) To jsou jenom ..... *(hloupá řeč)*, už konečně mlč!
g) Pokud se ti líbil dnešní výlet ..... *(motorová loď)*, můžeme ho příští víkend zopakovat.
h) V Českých Budějovicích můžete navštívit ..... *(Černá věž)*, ze které je krásný výhled do okolí.
i) Z divadla se často vracíme ..... *(noční tramvaj)*, která má zastávku blízko našeho domu.
j) Čekáme už asi dva týdny, ale ještě jsme nedostali ..... *(žádná odpověď)*.
k) Sejdeme se v ..... *(blízká pasáž)* a potom můžeme zajít někam na kávu, pokud ovšem budeš chtít.

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Kdy nesvítí slunce? – *(noc)* **–** ...V noci.....

a) Kam zaparkuje auto? – *(naše garáž)* – .....

b) Co si pronajmeme? – *(nová kancelář - pl.)* – .....

c) Čím ochutíme polévku? – *(mořská sůl)* – .....

d) V čem přinesl vodu? – *(skleněná láhev - pl.)* – .....

e) Čeho se bojíš? – *(ta myš - pl.)* – .....

f) Jak pojedou na dovolenou? – *(velká loď)* – .....

g) Kde koupil ty nové boty? – *(pánská obuv)* – .....

h) Kam postavil stůl? – *(tamta zeď)* – .....

i) O co prosil? – *(vaše pomoc)* – .....

j) Odkud vystupuje? – *(plná tramvaj)* – .....

VÝSLOVNOST

1. Poslouchejte nahrávku. Potom nahlas čtěte.
23 doutník, automat, pauza, terapeut, pavouk, poukaz, euro, autor, fouká, spoutanou

2. Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky doplňte diftong -ou/-au/-eu. Potom nahlas čtěte.
24 pr...tek, ved...cí, ...kalyptus, p...ta, s...na, zl..., p...šál, pn...matika, ...la, táhn...t, k...z...

3. a) Poslouchejte nahrávku.
25 Od poklopu ku poklopu kyklop kouli koulí.

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

Jiří Žáček – Písnička o tramvajích

Do našich srdcí jako do tramvají
nastoupí lidé a zas vysedají.

Přesednou mlčky na opačnou trasu
do jiných čtvrtí, do jiného času.

A než jim stačíš říci aspoň sbohem,
zmizí ti navždy za nejbližším rohem.

(České moře, 1999)

PSANÍ

Téma: REKLAMACE

Reklamace je vlastně stížnost na špatnou kvalitu služby nebo zboží, kterou píše zákazník prodejci, a žádá nápravu. Zákazník může požadovat slevu z původní ceny zboží, opravu nebo výměnu zboží nebo vrácení peněz.

Reklamace obsahuje:

1. adresu firmy, kde bylo zboží koupeno
2. datum reklamace
3. oslovení
4. datum nákupu
5. typ reklamovaného výrobku
6. popis vady výrobku
7. požadavek zákazníka (výměna za nový výrobek, vrácení peněz apod.)
8. zdvořilostní fráze na konec
9. jméno a podpis zákazníka
10. adresu a kontaktní telefon zákazníka

1. a) Přečtěte si příklad reklamace.

Firma BezvaNábytek s.r.o.
náměstí Starosty Pavla 1/16
272 01, Kladno

20. srpna 2012

Vážení,

dne 16. srpna 2012 jsem si ve vaší firmě BezvaNábytek v Kladně koupil šatní skříň značky „Verona 04" v černé barvě. Po rozbalení jsem ale zjistil, že má poškozenou přední stěnu. Kvůli této závadě nejdou zavřít dveře skříně, a já ji tak nemůžu plně využívat. Kromě toho chyběla v balení jedna horní police, kterou nutně potřebuji.

Žádám vás, abyste mi uvedenou polici co nejdříve zaslali a zařídili opravu poškozených dveří. Pokud toto nebude možné do 30 dnů, žádám o výměnu zboží.

Kontaktovat mě můžete kdykoli na e-mailové adrese jara_stolar@seznam.cz nebo v dopoledních hodinách na telefonním čísle 777 951 783.

Kopii účtenky a fotografie poškození výrobku přikládám.

S pozdravem

J. Stolař

Ing. Jaromír Stolař
Pod Horou 16
273 04, Kačice

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 2, sekce PSANÍ) reklamaci mobilního telefonu.

c) Pracujte s česky psanými materiály. Najděte příklad reklamace vadného zboží.

REÁLIE

1. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Vysvětlete, co znamená společenské chování. Je nutné, aby se lidé v současné době řídili pravidly společenského chování? Co ovlivňuje společenské chování? Znáte základní pravidla společenského chování v České republice? Uveďte alespoň tři příklady.

2. a) Pracujte ve dvojících.

Napište alespoň čtyři rozdíly, jak se liší některá pravidla společenského chování ve vaší zemi od pravidel v České republice.

MOJE ZEMĚ	×	ČESKÁ REPUBLIKA
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....

b) Pracujte ve skupině. Své odpovědi ze cvičení 2 a) porovnejte.

3. Pracujte ve skupinách.

a) Najděte v česky psaných materiálech, co znamená slovo *etiketa*. Toto slovo má dva významy. Ke každému významu uveďte příklad.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- slon v porcelánu
- labyrint
- publikovat
- odborný
- zpravodaj
- společenský styk
- nadřízený
- hostitel
- leklá ryba
- obrácený
- protějšek
- netaktnost
- zkomolení jména
- výhradně

4. Přečtěte si TEXT A. Text je rozdělen do sedmi částí. Seřaďte tyto části do správného pořadí. Pracujte podle vzoru.

TEXT A

Během této doby navštívil spolu s prezidentem Havlem přes padesát zemí světa a absolvoval mnoho společenských událostí na nejrůznějších úrovních. Setkal se s desítkami prezidentů i členů královských
..... rodin.

L. Špaček se narodil 17. srpna 1949 v Ostravě. Původní profesí je pedagog. Vystudoval Pedagogickou
..... fakultu v Ostravě a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde také později vyučoval.

Nejznámější a nejpopulárnější z nich je *Velká kniha etikety*. K dalším jeho úspěšným knihám patří *Slon v porcelánu aneb Jak se neztratit v labyrintu etikety*. L. Špaček je také autorem a hlavním aktérem televizního
..... seriálu *Etiketa*. *Publikuje* v řadě *odborných* a společenských časopisů.

Od roku 1990 do roku 1992 pracoval v Československé televizi jako redaktor. Současně byl i parlamentním *zpravodajem* a moderátorem pořadu *Události, komentáře*. V letech 1992 až 2003 byl zaměstnán jako mluvčí
..... prezidenta republiky Václava Havla a ředitel Tiskového odboru Kanceláře prezidenta republiky.

...1... Ladislav Špaček

V současné době působí L. Špaček jako konzultant v oboru komunikace a etikety. Pořádá přednášky o komunikaci s médii, krizové komunikaci a etiketě pro různé organizace i pro veřejnost. Je autorem mnoha
..... populárních knih.

..... *(zpracováno podle www.ladislavspacek.cz)*

5. Pracujte ve dvojicích.

a) Najděte v textu zaměstnání, která L. Špaček dělal nebo dělá.
b) Které z uvedených povolání je podle vás nejzajímavější. Své odpovědi zdůvodněte.

6. a) Popište obrázek.
b) Přečtěte si TEXT B.

TEXT B

Pro **společenský styk** a komunikaci mezi lidmi je velmi důležité správné představování (se). Když se někomu představujeme, měli bychom srozumitelně vyslovit své celé jméno ve správném pořadí. Nejdříve vyslovíme křestní jméno, pak příjmení. Určitě bychom také neměli vynechat zdvořilostní frázi „Těší mě." nebo „Jsem rád, že vás poznávám.". Jestli chcete být méně formální, můžete říct pouze např. „Dobrý večer.". Nezapomeňte, že představovat bychom se měli vždy ve stoje.

Otázkou může být, kdo se představuje jako první. Zde platí, že pořadí záleží na společenském postavení zúčastněných. Např. žena, starší člověk a **nadřízený** mají významnější postavení. Pokud se spolu setkají dva lidé, společensky méně významný člověk se představí jako první. Když se tedy setkají žena a muž, představí se muž ženě. Jestliže je nablízku jiná osoba, např. **hostitel**, představí muže ženě a potom ženu muži. Velmi vhodné je, pokud hostitel přidá ke jménu představovaného člověka ještě jeho krátkou charakteristiku. Hostitel potom může oba hosty opustit a oni dále pokračují v konverzaci.

K představování patří i vzájemné podání ruky. Chápeme ho jako přátelské gesto, a proto je doprovázeno úsměvem a přímým pohledem do očí. Ruce si nikdy nepodáváme přes překážku, např. přes stůl nebo „do kříže" s druhým párem. Muž při podávání ruky vždy stojí. Žena může podávat ruku vsedě, a dokonce i v rukavicích, pokud jsou součástí oblečení. Stisk ruky má být krátký, pevný a nemá trvat déle než vteřinu. Velmi nevhodné je podání ruky jako tzv. „**leklé ryby**". Při podávání ruky platí **obrácené** pravidlo než při představování. Ruku nejdříve podává významnější osoba. Ten, kdo se představuje, proto ruku nenabízí, ale čeká, až mu ji podá jeho **protějšek**, který se má pak právo rozhodnout, komu ruku podá a komu ne.

Dalším neméně významným společenským kontaktem je zdravení. Pozdravem vyjadřujeme radost ze setkání s druhým člověkem. Z tohoto důvodu si proto lidé přejí vše dobré: „dobré ráno", „dobrý den", „dobrou noc" atd. K pozdravu také určitě patří i úsměv. Opět zde platí stejné pravidlo jako u představování: společensky méně významná osoba zdraví jako první. Zdravíme všechny známé, i ty, které známe jenom od vidění. Zdravíme i neznámé lidi na místech, kde jsme sami, např. v lese, v parku, na chodbě. Dále zdravíme neznámé lidi, když vstupujeme do nějaké menší místnosti, kde všichni vidí, že jsme vešli, např. v čekárně u lékaře, ve třídě, ve škole, v kupé ve vlaku. V dopravních prostředcích nezdravíme. Více se samozřejmě vzájemně zdraví lidé na vesnici, protože k sobě mají mnohem blíž než lidé ve městech.

Ve společnosti, ale i v běžném životě je také velmi důležité oslovení. Oslovením dáváme najevo vzájemný vztah, odlišujeme formální a neformální styk. Oslovujeme vždy vokativem. Pokud řekneme „Pane Nováku, kam jdete?", „Kam jdeš, Petře?", „Hele, kampak letíš?", dáváme tím jasně najevo, co si o jmenovaném člověku myslíme a jaký k němu máme vztah. Při oslovení bychom měli správně použít a vyslovit jméno osloveného člověka a nesmíme zapomenout ani na tituly. Za velkou **netaktnost** se považuje **zkomolení jména** a použití nesprávného titulu. Když se nám někdo představí jako Pavel Černý, oslovujeme ho „pane Černý". Pokud nám tento člověk podá vizitku, kde je napsáno „Ing. Pavel Černý", oslovíme ho „pane inženýre". Vždy oslovujeme tím nejvyšším titulem nebo funkcí, např. ředitel nemocnice bývá často doktor s titulem MUDr., ale my ho oslovujeme „pane řediteli", protože v nemocnici je hodně doktorů, ale ředitel je jen jeden.

Jak bylo řečeno výše, u oslovení můžeme rozlišovat různé stupně důvěrnosti. Nejformálnější je používání vykání a příjmení tzn. „pane Černý". Důvěrnější oslovení je vykání a použití křestního jména, tzn. „Pavle, řekněte mi…". Nejdůvěrnější je tykání – „Pavle, řekni mi…". Pokud někomu tykáme, potřebujeme k tomu jeho souhlas. Tykání navrhuje společensky významnější osoba a je velmi neslušné ho odmítnout. Výjimkou je tykání na pracovišti, které navrhuje **výhradně** šéf, i když je například mladší a je muž.

(zpracováno podle knihy Ladislava Špačka Velká kniha etikety)

7. Přečtěte si následující tvrzení (1–7) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1

Při představování není dobré…

a) zůstat sedět.
b) jasně vyslovit své jméno.
c) používat zdvořilostní fráze.
d) říct své jméno v určitém pořadí.

Tvrzení 2

Při podávání ruky není možné, aby…

a) muž seděl a měl rukavice.
b) muž stál a byl bez rukavic.
c) žena stála a měla rukavice.
d) žena seděla a byla bez rukavic.

Tvrzení 3

Když partnerovi podáváme ruku, je chyba…

a) držet jeho ruku jen jednu vteřinu.
b) stisknout jeho ruku energicky.
c) dívat se mu do očí.
d) stát za stolem.

Tvrzení 4

Neznámé lidi…

a) zdravíme v metru a tramvaji.
b) zdravíme v čekárně u lékaře.
c) nezdravíme v kupé ve vlaku.
d) nikdy nezdravíme.

Tvrzení 5

Neznámou osobu, která má několik titulů, oslovujeme…

a) neformálně, ale nejdůležitějším titulem.
b) formálně a nejdůležitějším titulem.

c) formálně a pouze příjmením.
d) neformálně, ale všemi tituly.

Tvrzení 6
Nejméně formální je...
a) tykat a oslovovat příjmením.
b) vykat a oslovovat příjmením.
c) tykat a oslovovat křestním jménem.
d) vykat a oslovovat křestním jménem.

Tvrzení 7
V práci může navrhnout tykání...
a) mladší kolega starší kolegyni.
b) mladší kolegyně starší kolegyni.
c) starší podřízený mladšímu šéfovi.
d) mladší šéf staršímu podřízenému.

8. Diskutujte ve skupinách.

Jak oslovujete známé, neznámé lidi a lidi s titulem? Řekněte alespoň 5 příkladů. Které zdvořilostní fráze znáte? Řekněte alespoň 2 příklady. Které fráze používáte při představování? Řekněte alespoň 4 příklady. Vykají si lidé ve vaší zemi? Kdy a komu v České republice vykáte a tykáte? Máte s vykáním a tykáním v České republice problém? Stalo se vám někdy, že jste nesprávně použil/a tykání? Pokud ano, krátce popište situaci.

9. Pracujte ve skupinách.

a) Řekněte, jak požádáte svého učitele o radu, o pomoc a o vysvětlení?
b) Představte se navzájem ve skupince jako kamarádi. Použijte i krátkou charakteristiku představovaného.
c) Pořádáte party a chcete představit kamarádovi staršího kolegu z kanceláře. Jak se vzájemně představíte? Co řeknete? Kdo komu podá jako první ruku? Kdo komu nabídne tykání?
d) Přestěhoval/a jste se do nového bytu a chcete se seznámit se stejně starým sousedem, kterého jste právě potkal/a ve výtahu. Co řeknete?

10. Pracujte ve dvojicích. Řekněte a pak napište, jak se chová člověk, který vystupuje nespolečensky. Napište 50 slov.

11. Pracujte ve skupině. Popište spolužákům nějakou společenskou událost ve vaší zemi (např. svatbu, promoci, formální oběd se šéfem...). Mluvte alespoň 2 minuty.

3

LEKCE 3

KARIÉRA

MINIDIALOGY

26–29

Minidialog 1

A: Dva roky jsem čekal na povýšení.
B: Klídek, není všem dnům konec.
A: Já to prostě nechápu. Jak to mohli dát zrovna jemu?!
B: Uvidíš, jak se v té funkci osvědčí. Za rok tam možná budeš sedět ty.
A: To teda nebudu. Tohohle podniku už mám plné zuby.
B: Hele, hele, hele. Aby ses neunáhlil. Jen žádná radikální řešení.

Minidialog 2

A: Nevíš, kolik výpovědí ředitel nakonec dal?
B: Slyšela jsem, že asi pět.
A: No, tak to nakonec není tak hrozn**ý**.
B: Není. Dva lidi z vedlejšího oddělení odešli sami, tak možná proto jich nevyhodil tolik.

Minidialog 3

A: Jitko, připravila jste ty smlouvy?
B: Které myslíte?
A: Ty k těm změnám platu.
B: Tyhle? Ty jsem už vytiskla, moment, hned. Tady je máte.
A: Jak to, že jsou jen dvě?
B: Něco nesedí?
A: Chtěl jsem dvě na snížení platu a tři na zvýšení.
B: Pardon, ty tři jsem dala omylem mezi prémie. Tady jsou.
A: Skvělé. Díky.

Minidialog 4

A: To by mě zajímalo, jak to s tou naší firmou půjde dál.
B: Jak by to mělo jít dál? Dobře.
A: Copak ty jsi neslyšel o těch výpovědích?
B: Co blbneš? To je přece normální. Jsou roky, kdy to jde skvěle, jindy se propouští.
A: Jen, aby se teď firma zničehonic nepoložila.
B: Nepřeháněj, není to tak zlé. Například Karla povýšili.
A: Karla, toho blb**ýho podlejzáka**.
B: No, takhle to v životě chodí.
A: **Bacha**, jde šéf.
B: Neboj se pořád. Náš šéf je přece úplně v pohodě.

3 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho. Každý z vás bude mluvit 1 minutu. Informace z popisů se nesmějí opakovat.

b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.

c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je. Ostatní musejí poznat, kterou dvojici z obrázku jste si vybrali.

2. a) Poslouchejte minidialogy a přiřaďte je k částem obrázku.

b) Ke každému minidialogu přiřaďte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

KDE JSOU? JSEM MILE PŘEKVAPENÝ **NAKONEC TO JE CELKEM V POHODĚ**

Jednou je firma dole, jednou nahoře **Proč zrovna on?** Dostanu padáka?

3. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialogy č. 2 a 4).

No, tak to nakonec není tak hrozn**ý**. Karla, toho blb**ýho podlejzáka**. **Bacha**, jde šéf.

4. a) Pracujte podle vzoru.

chápat něco	dělat něco horší, než je / zveličovat něco
mít něčeho plné zuby	rozhodnout se bez dobrého rozmyšlení
unáhlit se	rozumět něčemu
vyhodit někoho	mít něčeho dost
jít dál	dát někomu výpověď
přehánět	vyvíjet se

b) Použijte výrazy ze cvičení 4 a) v jiném kontextu.

5. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Uvidíš, jak se v té funkci osvědčí. Za rok tam možná budeš sedět ty. Něco nesedí? Co blbneš? Aby se teď firma zničehonic nepoložila. Karla, toho podlejzáka. Bacha, jde šéf. Náš šéf je přece úplně v pohodě.

6. a) Diskutujte ve dvojicích.

Jaké je vaše zaměstnání, popř. čím chcete v budoucnu být? Jaké zaměstnání jste chtěl/a dělat, když jste byl/a malý/á? Je jednodušší být zaměstnancem, nebo vedoucím? Svoji odpověď zdůvodněte. Je těžká pozice vedoucího? Napište alespoň 2 důvody, proč šéf může dát někomu výpověď, a 2 důvody, které vedou k povýšení. Byl/a jste někdy povýšený/á? Pokud ano, krátce popište situaci a řekněte, jak jste se cítil/a.

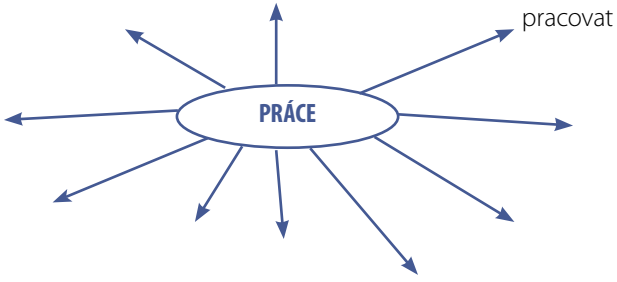
b) Své odpovědi ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: KARIÉRA

- zaměstnanec/zaměstnankyně, zaměstnavatel, (ne)zaměstnaný/á, nadřízený/á, podřízený/á, vedoucí, vedení, šéf/ka, podnikání, soukromý podnikatel
- výběrové řízení, pohovor, splnit požadavky, přijímat/přijmout zaměstnance, propouštět/propustit, nastoupit do práce / na pozici, dát / dostat výpověď, povýšit, být povýšen, povýšení, zvýšení, snížení, zvyšovat/zvýšit, snižovat/snížit
- byznys, zisk, náklad, efektivita, smlouva na dobu určitou / neurčitou, práce na plný / poloviční / částečný úvazek, brigáda, přesčas
- plat / mzda / výplata, zaměstnanecké výhody, stravenky, prémie, vydělávat (si)/vydělat (si), živit (se)/uživit (se), dostat přidáno, pracovní podmínky, pracovní příležitost
- mateřská, rodičovská dovolená, nemocenská dovolená, pracovní neschopnost, mít neschopenku / být na neschopence
- schůzka, schůze, porada, služební cesta
- stres, přepracovaný/á, přepracovat se, finanční potíže, krize

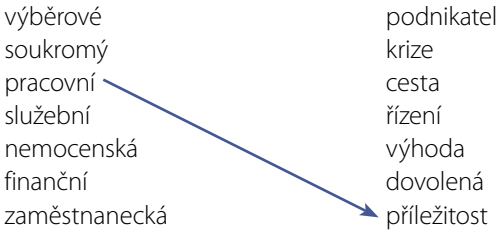
1. Pracujte ve dvojicích.

a) Napište během minuty co nejvíce slov, která můžete utvořit ze slova práce. Své odpovědi porovnejte ve skupině.

b) Pracujte ve dvojicích. 5 slov ze cvičení 1a) použijte ve větách.

2. a) Pracujte podle vzoru.

b) Utvořte věty se slovy ze cvičení 2 a).

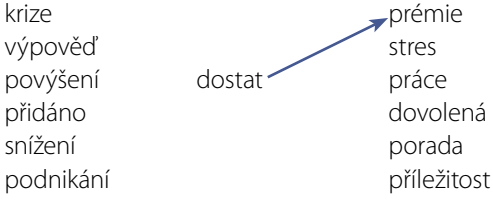
3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ...výpověď... **– ukončení pracovní smlouvy**

stres – ...psychická zátěž...

a) smlouva – .....
b) brigáda – .....
c) pohovor – .....
d) ..... – dostat se na vyšší pozici
e) ..... – dát zaměstnanci výpověď
f) ..... – finanční odměna za práci

4. a) Vyberte slova, která můžeme bez prepozice použít se slovem *dostat*.

b) Utvořte věty s obraty ze cvičení 4 a).

5. Doplňte do textu vždy jen jedno slovo.

Vzor: Jednou z oblíbených zaměstnaneckých výhod, kterou našim pracovníkům nabízíme, jsou ...stravenky... Zaměstnanci platí jen polovinu jejich hodnoty a mohou je využít ve většině místních restaurací a vybraných obchodech.

a) Moc se omlouvám, ale zítřejší porady se nezúčastním. Právě jsem se vrátila od lékaře a mám prý angínu. Napsal mi antibiotika, takže jsem až do příštího úterý na ..... a musím doma ležet.

b) Tohle už se vážně nedá vydržet! Máme toho tolik, že nevíme co dřív. Všichni jsou přepracovaní a nervózní, je načase, aby šéf ..... novou pracovní sílu, zájemců je dost.

c) Blahopřejeme, pane Borovičko, všechny naše požadavky ..... a pro danou pozici se hodíte nejvíc ze všech uchazečů. Kdy můžete nastoupit?

d) Od té doby, co manželku povýšili, ... víc než já. Polepšila si skoro o deset tisíc, takže nám snad letos zbyde dost i na pořádnou dovolenou.

6. Pracujte podle vzoru. Nahraďte podtržené části synonymy.

Vzor: Pracuje v naší firmě už deset let. ...společnosti...

a) Inženýrka Vokřálová je naše nová vedoucí.
b) Na pohovoru se nikdy neptáme na výši platu.
c) Počet lidí bez práce se za poslední měsíc snížil.
d) Na vesnici je méně šancí získat práci než ve městě.
e) Dvě naše kolegyně jsou v současnosti doma s malými dětmi.
f) Bratr si ve firmě vede velmi dobře a čeká ho postup na vyšší pozici.
g) Koho práce baví, tomu nevadí zůstat v kanceláři i po pracovní době.

7. a) Přečtěte si následující výroky a vysvětlete je.

1. Práce je příliš významnou součástí života na to, aby se v ní člověk trápil. *(J. Welch)*
2. Práce je jedním z nejlepších vychovatelů charakteru. *(S. Smiles)*
3. Práce často vysouší slzy a dodává radost. *(Walther)*

b) Vyberte si jeden výrok, se kterým nejvíc souhlasíte.
c) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Nevyrazíme si někam?

30

Markéta: Jirko, nechceš si zítra někam vyrazit? Mamka nám pohlídá malou. Pojďme třeba do kina.
Jiří: Nezlob se, ale zrovna zítra se mi to moc nehodí.
M Neříkej, že zase zůstaneš v práci až do večera. Už tak dlouho jsme spolu nikde nebyli.
J: Vydrž to, prosím, ještě nějakou dobu. Víš, že mě chtějí povýšit.
M: Já vím, ale slib mi, že se to pak změní.
J: Spolehni se! Až se stanu zástupcem ředitele, budu mít flexibilní pracovní dobu a budu se tobě i Klárce víc věnovat. Věř mi!
M: No dobře, nechme tedy to kino na jindy. Půjdeme si teď s malou lehnout a ty v klidu pracuj.
J: Sladké sny, miláčku. Hezky se s Klárkou vyspěte! A neboj se, uvidíš, že se to brzy zlepší.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Co Markéta navrhuje Jiřímu?
   - **b)** Jaká je Jiřího reakce?

2. **Přečtěte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Kdy se situace v rodině Markéty a Jiřího změní?
   - **b)** Co Jiří slíbil Markétě?
   - **c)** Proč nemá mít Markéta starosti?

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Jirko, nechceš si zítra někam vyrazit? Vydrž to, prosím, ještě nějakou dobu. Spolehni se!

4. **a) Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami** *maminka*, *mamka*, *máma* **a** *matka*.
   b) Doplňte varianty pro slovo *tatínek*.

5. **a) Podtrhněte v dialogu všechny imperativy.**
   b) K podtrženým imperativům napište infinitivy.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Zpátky v Česku

31

Kryštof: Julie, neumíš si představit, jakou mám radost, že jsi zase zpátky. Těch několik týdnů bez tebe tady byla strašná otrava.
Julie: Teda, kdybys nekecal! Jak tě znám, určitě ses každou chvíli bavil na nějaké akci.
K: Máš pravdu, ale bez tebe to prostě nebylo ono.
J: Ale jdi, vždyť jsem nebyla ve Španělsku ani pět neděl.
K: Jenže posledních čtrnáct dní ses mi skoro neozvala.

J: Prosím tě, snad jsi na mě nežárlil? Víš přece, že jsem měla práci. Pomáhala jsem kamarádce hlídat děti.
K: Jó, té s velkou rodinou?
J: Ano, má pět dětí. Tři syny a dvě dcery. Holčičky si vždycky hezky hrály, ale kluci je chvíli nenechali na pokoji.
K: Asi ti dávali dost zabrat, co?
J: Musím říct, že na roli matky zatím připravená nejsem.
K: Snad to nebylo tak hrozné…
J: Ještě teď mám husí kůži, když si vzpomenu, jak jsme cestou ze školky a ze školy museli přejít několik ulic plných aut. Vždycky mi spadl kámen ze srdce, když jsme došli v pořádku domů.
K: Po tom všem se už určitě zase těšíš na své moderování v rádiu, viď?
J: To si piš!

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jak trávil Kryštof volný čas, když byla Julie pryč?
   - **b)** Co dělala Julie poslední dva týdny ve Španělsku?

2. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a Jiří.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Julie a Kryštof.
   - **a)** ☐ Kryštof říká, že se nudil, když byla Julie pryč.
   - **b)** ☐ Julie strávila ve Španělsku méně než měsíc.
   - **c)** ☐ Kryštof se Julii neozval, protože žárlil.
   - **d)** ☐ Kamarádka Julie má dvě dcery.
   - **e)** ☐ Chlapci, které Julie hlídala, zlobili své sestry.
   - **f)** ☐ Julie si myslí, že by byla v tuto chvíli dobrá matka.
   - **g)** ☐ Julie vodila děti ze školy a školky domů.
   - **h)** ☐ Kryštof si je jistý, že se Julie zase ráda vrátí do práce.

3. **Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami** *pět neděl* **a** *pět nedělí***.**

4. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Těch několik týdnů bez tebe tady byla strašná otrava. Teda, kdybys nekecal! Máš pravdu, ale bez tebe to prostě nebylo ono. Ale jdi, vždyť jsem nebyla ve Španělsku ani pět neděl. Holčičky si vždycky hezky hrály, ale kluci je chvíli nenechali na pokoji. Asi ti dávali dost zabrat, co? Ještě teď mám husí kůži, … To si piš!

5. **Pracujte podle vzoru.**
   - **a) Všechna podtržená slova z dialogu máte v tabulce. Do prvního sloupce ke každému slovu napište, ve kterém je pádu a čísle.**

b) Ke každému podtrženému slovu napište nominativ singuláru i plurálu.

		nominativ sg.	nominativ pl.
týdnů	…G pl….	…týden…	
chvíli			
neděl			
dní			
práci			
děti			
dcery			
roli			
ulic			
kámen			

c) Zamyslete se nad tím, jak skloňujeme podtržená slova (např. jako *student, muž, žena*…).

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: Pánská jízda

32

Kryštof: Dobrý den, pane učiteli.

Jiří: Dobrý večer, Františku.

František: Zdravím vás, chlapci. Kde jste nechali _ _ _ _ _ _ _ _ ?

K: Doma. Jestli se nemýlím, dnes to bude pánská jízda. Že jo, Jirko?

J: Myslím, že já se tu moc dlouho nezdržím. _ _ _ _ _ _ _ _ domů za Markétou a musím ještě dodělat jeden projekt. Jsem tu jen na skok.

K: Ty jsi jako Julie, taky máš neustále fůru práce. Ona zrovna píše _ _ _ _ _ _ _ _ o tom, co zažila v Barceloně. Mimo pauzu na oběd sedí v redakci od rána do večera.

F: Rád slyším, že je pořád stejně pilná a pracovitá. Všechno je ve starých kolejích.

J: Kryštofe, Markéta mi nedávno povídala, že se teď připravuješ na nějakou premiéru.
K: To je pravda. _ _ _ _ _ _ _ _ novou hru, jmenuje se „Nekupuj zajíce v pytli!".
J: To zní zajímavě.
F: O čem to bude?
K: Je to takový napínavý _ _ _ _ _ _ _ _ o mladém detektivovi, který se zamiluje do… Ale nebudu vám to prozrazovat. Přijďte se podívat! Mimochodem, musím říct, že jsem na sebe dost pyšný. Budu tam totiž zpívat hned dvě písničky.
F: Tak to abych si včas zamluvil lístky. Ale teď mě, chlapci, omluvte, jdu si zahrát šachy s kamarádem. Čeká na mě támhle u stolu.
J: Já už budu muset taky pomalu běžet. Ale určitě se s Markétou přijdeme podívat.
K: Samozřejmě vás všechny _ _ _ _ _ _ _ _. Ještě vám dám vědět, kdy přesně to bude.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa v textu.**

2. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**

   Kryštof, Jiří a František se sešli v kavárně. František se diví, že tam jsou bez **a)**.....Jiří vysvětluje, že je tam jen na **b)**....., protože Markéta na něj **c)**..... doma. Kryštof mluví o Julii, která pracuje na svém článku o **d)**..... z Barcelony. Prý chodí z redakce ven jen v poledne na **e)**.....František vzpomíná, že Julie byla vždy **f)**.....a pracovitá. Kryštof potom vypráví o nové hře, kterou **g)**..... v divadle. Jiří si myslí, že hra má zajímavý **h)**....., a František se ptá, jaký má příběh. Kryštof to nechce **i)**....., ale ještě než František a Jiří odejdou, **j)**..... je oba na premiéru.

3. **Vysvětlete, co znamená přísloví** *Nekupuj zajíce v pytli*. **Máte ve svém jazyce podobné přísloví?**

4. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Jestli se nemýlím, dnes to bude pánská jízda. Jsem tu jen na skok. Ty jsi jako Julie, taky máš neustále fůru práce. Vidím, že všechno je ve starých kolejích. Budu tam totiž zpívat hned dvě písničky.

5. **a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je konsonant M nebo P + I/Í nebo Y/Ý.**
   b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. IMPERATIV

I. PŘÍMÝ IMPERATIV

- používáme jen pro 2. osobu sg., 1. osobu pl. a 2. osobu pl.

- tvoří se od 3. osoby pl.:

a) přítomného času u imperfektivních sloves odtržením koncovky **-í** nebo **-ou**, např. (oni) telefonuj**ou** ➔ telefonuj**ou** ➔ telefonuj- ➔ (ty) Telefonuj! (my) Telefonuj**me**! (vy) Telefonuj**te**!

b) budoucího času u perfektivních sloves odtržením koncovky **-í** nebo **-ou**, např. (oni) zatelefonuj**ou** ➔ zatelefonuj**ou** ➔ zatelefonuj- ➔ (ty) Zatelefonuj! (my) Zatelefonuj**me**! (vy) Zatelefonuj**te**!

a) 1 nebo 3 konsonanty

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
mluví ➔ mluv-	Mluv! Mluv**me**! Mluv**te**!	**-Ø** **-ME** **-TE**
mlčí ➔ mlč-	Mlč! Mlč**me**! Mlč**te**!	

POZOR!

- **krácení/změna vokálu, např. píšou ➔ piš, vrátí ➔ vrať, koupí ➔ kup, vystoupí ➔ vystup**
- **D, T, N ➔ Ď, Ť, Ň např. poradí ➔ poraď, ztratí ➔ ztrať, zapomenou ➔ zapomeň**

b) 2 konsonanty

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
otevřou ➔ otevř-	Otevři! Otevř**eme**! Otevř**ete**!	**-I** **-EME/-ĚME** **-ETE/-ĚTE**

POZOR!

- **-ěme, -ěte používáme po b, p, m, v, d, t, n, např. řekněte, spěte, jděte…**

c) -ají, -ejí/-ějí: -aj ➔ -ej

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
vstáv**ají**	Vstáv**ej**! Vstáv**ejme**! Vstáv**ejte**!	**-EJ/-ĚJ** **-EJME/-ĚJME** **-EJTE/-ĚJTE**
odcház**ejí**	Odcház**ej**! Odcház**ejme**! Odcház**ejte**!	
rozum**ějí**	Rozum**ěj**! Rozum**ějme**! Rozum**ějte**!	

POZOR!

- **-ěme, -ěte používáme po b, p, m, v, d, t, n, např. řekněte, spěte, jděte…**
- **u sloves jako *odcházejí/odchází*, *rozumějí/rozumí*… používáme při tvoření imperativu delší variantu třetí osoby pl.**

„NEPRAVIDELNÝ“ IMPERATIV

- být – Buď!
- mít – Měj!
- jíst – Jez!
- sníst – Sněz!
- stát – Stůj!
- odpovědět – Odpověz!
- povědět – Pověz!
- pospíšit si – Pospěš si!
- pomoct – Pomoz!
- půjčit – Půjč!

IMPERATIV SLOVES POHYBU

- jít – Jdi!, chodit – Choď!, jet – Jeď!, jezdit – Jezdi!, přijít – Přijď!, odejít – Odejdi!

POZOR!

- **jít – Jdi! × Pojď! (= směr: Jdi ode mě pryč! × Pojď ke mně! Pojď se mnou!)**
- **jet – Jeď! × Pojeď! (= silné přání: Pojeď se mnou na výlet.)**

ZÁPORNÝ IMPERATIV

KLADNÝ imperativ imperfektivní + perfektivní sloveso	ZÁPORNÝ imperativ imperfektivní sloveso
Povídej! / Pověz!	Nepovídej!
Oblékej se! / Obleč se!	Neoblékej se!

POZOR!

Nesněz celou čokoládu (= jednu konkrétní)! × **Nejez** čokoládu (= nesmíš ji nikdy jíst)!
Nevypij všechen džus! × **Nepij** džus!

II. NEPŘÍMÝ IMPERATIV

AŤ +
a) tvary přítomného času od imperfektivních sloves, např. ať čte, ať dělají
b) tvary budoucího času od perfektivních sloves, např. ať přečte, ať udělají

- užívá se hlavně ve 3. osobě sg. a pl., např. Řekni Aničce, ať napíše ten e-mail. Zatelefonuj jim, ať dojdou na nákup.

Rozkazovat můžeme také:

a) způsobem oznamovacím, např. Nic s tím neuděláš! Nikam nepůjdeš! Budeš už mlčet!
b) kondicionálem, např. Přečetl bys to už!
c) neosobními větami, např. Rychle! Vesele! Tiše!
Takhle jim nemůžete pomoct!
d) infinitivem, např. Mlčet! Zastavit! (= silný rozkaz)
e) modálním slovesem, např. Můžeš zavřít okno? Mohl bys zavřít okno? (= zdvořilý rozkaz, intonace otázky) × Mohl bys konečně uklidit ty knihy! (= zesílení)

CVIČENÍ A

1. Pracujte podle vzoru. Utvořte věty s imperativy a se spojkou KDYŽ. Každé spojení můžete použít jen jednou.
Vzor: …Když potkáš souseda, pozdrav….

a)	potkat souseda	mít ho rád
b)	bolet hlava	zaplatit kartou
c)	nemít hlad	pozdravit
d)	půjčit si knížky	zeptat se na cestu
e)	držet dietu	vzít si prášek
f)	nebavit film	nebýt nervózní
g)	rozbít si telefon	nejíst
h)	nemít hotovost	vrátit je do knihovny
i)	zabloudit	odejít z kina
j)	koupit si psa	koupit si nový
k)	jít na pohovor	sníst jen polovinu porce

2. Pracujte podle vzoru.

Jak být dobrým manažerem I

Možná, že jste dobrým manažerem. Možná, že chcete dělat svoji práci ještě lépe. Určitě mnoho z níže uvedených věcí děláte. I přesto je občas dobré si známé rady zopakovat.

Vzor: Musíte vybrat ty nejlepší lidi. ➔ …Vyberte ty nejlepší lidi.…

A) Musíte lidi nejen řídit, ale také vést.
B) Musíte motivovat podřízené.
C) Musíte zlepšit své komunikační dovednosti.
D) Musíte hlídat svůj finanční management.
E) Nesmíte se bát změn.
F) Musíte pečlivě organizovat svůj čas.
G) Musíte být důslední.
H) Musíte pracovat na vlastním rozvoji.
I) Musíte si občas dát pauzu.
J) Nesmíte zapomínat na slušné chování.

3. a) Pracujte podle vzoru.

Jak být dobrým manažerem II

Vzor: …Zvyšte… *(zvýšit)* **pravděpodobnost svého úspěchu tím, že vyberete ty nejlepší lidi hned na začátku.**

a) Lidé dělají věci, protože chtějí. Abyste lidi lépe motivovali, ... *(zjistit)*, co chtějí.
b) Aby firma přežila, ... *(utrácet)* méně, než vyděláváte.
c) . . . . . *(rozhodnout se)*, které věci jsou důležité, a těm potom věnujte svůj čas.
d) Samotná motivace ale nestačí . . . . . *(ukázat)* svým podřízeným správnou cestu.
e) . . . . . *(najít)* oblasti, ve kterých jste slabí a . . . . . *(zlepšit se)*.
f) Pokud budete příliš unavení, vaše efektivita půjde dolů. . . . . *(nechat si)* čas na oddech a relaxaci.
g) Abyste se stali dobrým vedoucím, ... *(popisovat)* jasně své představy a svá očekávání.
h) . . . . . *(být)* otevření novým nápadům. To, že firma vydělává, ještě neznamená, že se nic nemusí vylepšovat.
i) S poctivostí nejdál dojdete, a proto . . . . . *(zůstat)* slušní.
j) Kontrola musí být. . . . . *(důvěřovat)*, ale . . . . . *(prověřovat)* i detaily.

b) Spojte věty ze cvičení 3 a) s radami ve cvičení 2.

Vzor: a) Lidé dělají věci, protože chtějí. Abyste lidi lépe motivovali, ……. *(zjistit)*, co chtějí. ➔ **B)** Musíte motivovat podřízené.

B. MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY II.

I. MASKULINA NEŽIVOTNÁ

DEKLINACE KÁMEN

- jako *kámen* skloňujeme některá maskulina neživotná zakončená na **-en**, např. hřeben, pramen, kořen…

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	kámen	kameny
G	kamene/(kamenu)	kamenů
D	kameni/kamenu	kamenům
A	kámen	kameny
L	(o) kameni/kamenu	(o) kamenech
I	kamenem	kameny

POZOR!

- **singulár skloňujeme jako *pokoj***
- **v G sg., D sg. a L sg. můžeme skloňovat i jako *sešit*, např. Seděli jsme na kamenu/-i u řeky.**
- **plurál skloňujeme jako *sešit***

DEKLINACE TÝDEN

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	týden	týdny
G	týdne	týdnů
D	týdnu/(týdni)	týdnům
A	týden	týdny
L	(o) týdnu/(týdni)	(o) týdnech
I	týdnem	týdny

POZOR!

- **singulár skloňujeme jako *pokoj***
- **D sg. a L sg. můžeme skloňovat i jako *sešit*, např. Vyprávěla kamarádce o nádherném týdnu v lázních.**
- **jediné možné užití po prepozici v + týden = v týdnu**
- **plurál skloňujeme jako *sešit***

DEKLINACE DEN

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	den	dn**y**/dn**i**
G	dn**e**	dn**í**/dn**ů**
D	dn**i**/dn**u**	dn**ům**
A	den	dn**y**/dn**i**
L	(o) dn**i**/dn**u**	(o) dne**ch**
I	dne**m**	dn**y**

POZOR!

- **v lokálu jediné možné užití po prepozici v + den = ve dne**

DEKLINACE PENÍZE

PÁD	PLURÁL
N	peníze
G	**peněz**
D	peněz**ům**
A	peníze
L	(o) peněz**ích**
I	peněz**i**

POZOR!

- **skloňujeme jako *pokoj* – kromě G**

II. FEMININA

DEKLINACE ŽIDLE

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	židle	židle
G	židle	židl**í**
D	židl**i**	židl**ím**
A	židl**i**	židle
L	(o) židl**i**	(o) židl**ích**
I	židl**í**	židl**emi**

- jako *židle* skloňujeme:

a) feminina zakončená na **-ice, -yně** – kromě G plurálu (= bez koncovky), např. čepice – bez čepic, stanice – u stanic, rukavice – vedle rukavic…

- některá feminina zakončená na **-yně** mohou mít v G plurálu dvě formy, např. přítelkyně – bez přítelkyň/přítelkyní, soudkyně – bez soudkyň/soudkyní…

b) některá další slova jako chvíle – bez chvil, neděle (= týden) – bez neděl, košile – vedle košil…

POZOR!

- **neděle má v G pl. bez neděl / bez nedělí, např. Přijedeme za pět neděl (= za pět týdnů). × Úklid provádíme denně kromě nedělí a svátků (= den).**

c) slovo **práce**

POZOR!

- **v některých pádech dochází ke krácení vokálu: práce ➔ I sg. – s prací, G. pl. – bez prací, D pl. k pracím, L pl. o pracích, I pl. s pracemi**

DEKLINACE DCERA

- singulár – kromě D sg. a L sg – a plurál skloňujeme jako *žena*
  D sg. a L sg. = **dceři**

III. NEUTRA

DEKLINACE MOŘE

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	moře	moře
G	moře	mo**ří**
D	mo**ři**	mo**řím**
A	moře	moře
L	(o) mo**ři**	(o) mo**řích**
I	mo**řem**	mo**ři**

- jako *moře* skloňujeme:

a) neutra zakončená na **-iště** – kromě G plurálu (= **-išť**), např. hřiště – bez hřiš**ť**, parkoviště – bez parkovi**šť**, sídliště – kolem sídli**šť**…

b) slovo **vejce** – kromě G plurálu – bez v**a**jec

DEKLINACE DÍTĚ

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	dítě	děti
G	dítěte	dětí
D	dítěti	dětem
A	dítě	děti
V	dítě	děti
L	(o) dítěti	(o) dětech
I	dítětem	dětmi

POZOR!

- singulár skloňujeme jako ***moře*** – před sufixy – kromě N, A a V – dáváme **-ět-**, např. Kamarádka mi vyprávěla o svém dítěti.
- plurál skloňujeme jako ***místnost*** (F)
- shoda v plurálu je jako u feminina, např. Malé děti běhaly po zahradě a hrály si se psem.

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Tento projekt musí být hotový do ...posledního dne... *(poslední den)* **tohoto měsíce.**

a) Koupil ..... *(jeho dcera)* k narozeninám auto.
b) Takovými ..... *(věc)* se odmítám zabývat.
c) Kolik ..... *(vejce)* dává tvá mamka do knedlíků?
d) Jedno české přísloví říká „Bez ..... *(peníze)* do hospody nelez".
e) Vyhýbá se všem ..... *(domácí práce)*.
f) Po příchodu nové šéfky nezůstal ve firmě kámen na ..... *(kámen)*.
g) Už znám dobře jména ..... *(pražské ulice)*.
h) Většina obyvatel ..... *(obec)* nepřišla k volbám.
i) Nakonec přidejte do bábovky pět ..... *(lžíce)* kakaa.

2. Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Čím si češe vlasy? – *(hřeben)* **–** ...Hřebenem....

a) Čeho si nevšiml na cestě? – *(velký kámen)* – .....
b) Jak dlouho byla Julie ve Španělsku? – *(5 + týden)* –.....
c) Kdy svítí slunce? – *(den)* – .....
d) Co si ušpinil? – *(nová košile)* – .....
e) Na čem seděli? – *(ta židle - pl.)* – .....
f) Kolik snědla polévky? – *(pár + lžíce)* – .....
g) Kudy šli demonstranti? – *(hlavní ulice - pl.)* – .....
h) Komu dala dobrou radu? – *(její dcera)* – .....

i) O čem se maminky bavily? – *(malé dítě - pl.)* – .....
j) Jak často chodil na návštěvu? – *(každá neděle)* – .....

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Před ...rokem... *(rok)* **jsem ještě nevěděla, že budu studovat češtinu v Praze.**

a) Reklamační oddělení odpovědělo na náš e-mail až po ..... *(3 + týden)*.
b) Můj manžel pracuje v bance, a proto musí každý den nosit ..... *(bílá košile)* a oblek.
c) Včera jsme celý večer mluvili o ..... *(jejich malá dcera)*.
d) Paní Lukášová, ty faktury musíte dokončit do ..... *(příští týden)*, jinak bude mít naše firma velké problémy.
e) Za pět ..... *(den)* odjíždím na Moravu, kde navštívím svého kamaráda.
f) Minulou ..... *(neděle)* jsem konečně dopsal ..... *(moje bakalářská práce)*.
g) Dostala jsem od manžela k Vánocům krásný prsten s ..... *(drahý kámen)*.
h) Pomohli jsme ..... *(malé dítě)*, které se ztratilo v supermarketu.
i) Ke ..... *(smažené vejce - pl.)* mám nejraději čerstvý chleba.

C. PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO M, P

I. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO M

my, mýt, myslet, mýlit se, myš, zamykat

mýt – umýt, mýdlo, myčka, umývadlo, umytý…
myslet – myšlenka, přemýšlet, přemýšlivý, namyšlený, (ne)smysl, neúmyslně…
mýlit se – omyl, zmýlit se…
myš – myší…
zamykat – odemykat…

POZOR!

m**y** (1. osoba plurálu) My všichni tam chceme jít.	×	m**i** (D zájmena já) Řekni mi, proč to děláš.
m**ý**t Ráno si musíš umýt obličej.	×	m**í**t Na víkend nebudeme mít žádný domácí úkol.

II. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO P

pýcha, pytel, pyl

pýcha – pyšný…
pytel – pytlík…
pyl – pylový…

POZOR!

pýcha (velké sebevědomí) Jeho pýcha je neskutečná.	×	píchá Píchá mě v zádech.
pyl (prášek v květu) Jsem alergická na pyl.	×	pil (pít) Pil jenom vodu.

CVIČENÍ C

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (M)

Vzor: Opravdu ho tak m..i..luješ?

Naše M...lada se hrozně bojí m...ší. Po desáté hodině prosím zam...kejte dveře. M...nulé léto jsem si zlom...la ruku. V nové koupelně bych chtěla dvě um...vadla. Co si o tom m...slí ostatní? Nezapomeň si ten čaj zam...chat. To je ale hezké m...m...nko, celá mam...nka. Tvoje m...šlenka je skutečně velmi zajímavá. Moji studenti jsou moc m...lí a sympatičtí. Přestaň m... to říkat pořád dokola, je to prostě nesm...sl. Prom...ňte, moc se omlouvám, to je om...l. Odem...kej opatrně, ať nezlom...š klíč. Um...j se teplou vodou a m...dlem.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (P)

Vzor: V zimě p..i..ju nejraději horký čaj.

Dejte si pozor na pravop...s! Ta studentka je moc p...lná. Jana je někdy trochu p...šná. Na pláži byl jemný p...sek. Vůbec nep...je p...vo. Musím jít k doktorovi, nějak mě p...chá v břiše. Znáš nějakou českou p...sničku? Kam tak posp...cháš? Dostal jsem k narozeninám peníze, tak si jdu koup…t dva p…tlíky bonbónů. Chcete půjčit ten časop...s? Nevyp...nejte tu televizi! Dej pozor, ať se nep...chneš o jehlu. Naše Maruška krásně zp...vá a hraje na klavír. Jsem alergická na p...l. Chtěl bys být p...lotem? Včera mě p…chla včela do prstu.

2. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte i/í/y/ý a potom doplňte tabulku. **(M, P)**

(vzor) p..i..tí	…pitný…
a) pap..r	.....
b) m..č	.....
c) p..cha	.....
d) om..l	.....
e)	m..stní
f)	p..semný
g)	nesm..slný
h)	p..lový

b) Utvořte věty s adjektivy ve cvičení 2 a).

3. Diktát **(B, L)**

33

a) Pište diktát podle nahrávky.

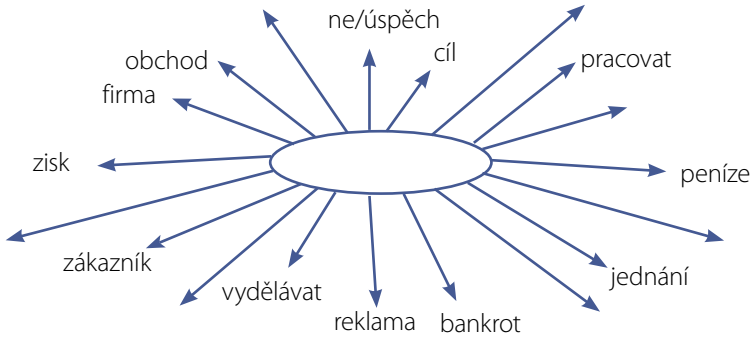
b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.

c) Odůvodněte psaní i/í/y/ý v následujících slovech.

Milena, umí, zpívat, myslím, pyšná, odemykám, mi, místnosti, mýčky, myje, pytel, miluje, písně, maminka, minulou, milé, odmítnout, slepičí, nemýlil

ČTENÍ

1. a) Přečtěte si slova a řekněte, se kterou jednou profesní oblastí (např. školství, zdravotnictví, stavebnictví…) jsou všechna tato slova spojena.

b) Napište do cvičení 1 a) další slova, která vás napadnou k profesní oblasti ze cvičení 1 a).

2. a) Diskutujte ve dvojicích.

Ve které oblasti podnikání je Česká republika známá ve světě? Které velké podniky v České republice znáte? Znáte nějaká česká města, která jsou spojena s velkými podniky? Pokud ano, řekněte, která a čím jsou známá. Co je typické pro život podnikatele (volný čas, koníčky, přátelé, osobní život…)?

b) Popište svou představu úspěšného podnikatele.

Vlastnosti:
Oblečení:
Volný čas:
Jiné:

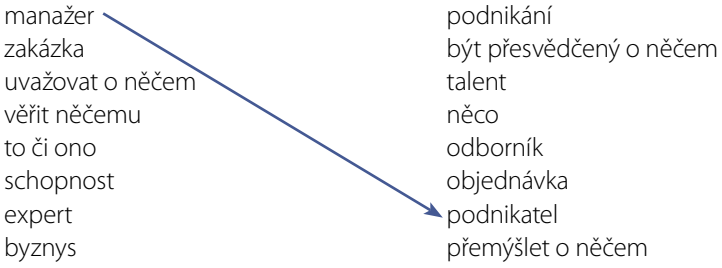
3. a) Seznamte se s výslovností cizích slov.

web design [web di´zain]

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- uvažovat
- podařit se
- web design
- slogan a logo
- schopnost
- pustit se do něčeho
- náklady na něco
- bezhlavě
- konkurovat
- existenčně

c) Pracujte podle vzoru. Najděte slova podobného významu.

4. Přečtěte si následující body 1–10 a TEXT. Body pak doplňte na vynechaná místa do textu. Na vypracování máte 20 minut.

1. účinně rozlišuje důležité a nedůležité detaily
2. umí pracovat hodně a zároveň účelně
3. včas pozná, když je cesta špatná
4. dobře zaplatí schopné lidi
5. umí rozdělit povinnosti
6. nebojte se neúspěchu
7. nebojí se riskovat
8. rozumí svojí práci
9. je pracující dělník
10. má cíl

Jako redaktoři internetového deníku se často setkáváme s majiteli firem, řediteli, manažery a dalšími podobnými skupinami. Během rozhovoru s nimi už brzy poznáme, jak kdo pracuje, **uvažuje**, a hlavně jaké jsou jeho výsledky. Naše zkušenosti z těchto rozhovorů jsme sepsali do 8 klíčových bodů pro ty, kteří by chtěli s byznysem začít.

Úspěšný podnikatel…

- . . . . . **A)**, kterému věří a jde za ním. Správný nápad a chuť ho realizovat se poslední dobou považují za to nejdůležitější. Dobrý manažer ví, co chce, věří nějaké ideji a jde za ní. Počítá samozřejmě také s tím, že **se** něco nemusí **podařit**. Blíže to vysvětlíme na příkladu z oboru **web designu** a reklamy. Úspěšný podnikatel přijde k odborníkovi a řekne, že chce udělat např. **slogan** nebo **logo**. Když pro něj grafik vytvoří pár návrhů, prohlédne si je, ale mnohdy si návrh nakonec ještě předělá podle sebe, protože často úplně neodpovídá jeho představě. Pokud se však potom stane, že je jeho logo neúspěšné, nerozčiluje se, že přišel o peníze. Ví, že riskoval, protože neposlechl radu odborníka, a hned začne hledat novou cestu. S tou pak opět přijde za odborníkem a žádá o pomoc. Jinými slovy to zkouší, dokud to nevyjde.

- . . . . . **B)**. To velmi souvisí s předchozím bodem. Jde o **schopnost** v pravou chvíli opustit situaci, která se nevyvíjí dobře. Správný obchodník dovede přijmout ztrátu a jít dál. Nejhorší je držet se za každou cenu jednoho postupu, který firmu ničí.

- . . . . . **C)**. Často se ale najdou vedoucí, kterým záleží na tom, jestli je jedno písmenko větší než druhé, ale přitom nemají ani pořádně zapsané kontakty na zákazníky a nereagují včas na zájem klientů.

- ..... **D)**. Na jednu stranu je připravený na určité ztráty, na druhou stranu zase ví, že když se vše podaří, vydělá mnohem víc. Jeden velmi bohatý šéf firmy řekl, že **se pouští** jen do projektů, u kterých ví, že zisk je alespoň desetkrát vyšší než **náklady**. Uvědomuje si totiž, že u devíti projektů z deseti nemusí mít štěstí. Díky jeho zkušenostem a schopnostem mu sice vyjde pět z deseti, ale s tím dopředu nemůže počítat.

- ..... **E)**. To neznamená jen to, že je ve svém oboru expert, ale i to, že si všímá věcí kolem sebe. Dokáže se proto dobře vcítit i do potřeb zákazníků.

- ..... **F)**. Teď se nemluví jen o času, který je potřeba strávit v zaměstnání, ale také o množství udělané práce. Dělat od rána do večera nemusí nutně znamenat nejvyšší efektivitu. Umět ale pracovat efektivně a rozhodovat se, co je důležité a co ne, je to, co přináší své ovoce.

- ..... **G)**. Pozná, co musí vyřídit sám a co ne. Vidí, co zabere moc času, ale přitom to není tak důležité, aby to nemohl vyřešit někdo jiný. Nemyslí si, že pořádně to udělá jen on.

- ..... **H)**. Ví sice, že nejlépe vydělané peníze jsou ty ušetřené, ale zároveň si uvědomuje, že kvalitní práce něco stojí.

Obecným problémem v podnikání je, že si ho lidé předem pořádně nepromyslí, a tento krok je dříve nebo později zničí. Kdyby se navíc takhle choval každý, mělo by toto chování špatný vliv i na „všechno kolem nás". Tím „vším" máme na mysli celý trh. Vysvětlíme si situaci na následujícím příkladu. Když jde někdo do byznysu **bezhlavě** a nemá finanční zálohy, přijdou ve většině případů problémy s penězi. Podnikatel pak v takové těžké situaci **konkuruje** především cenou. To znamená, že v době, kdy mu dojdou peníze, začne snižovat své ceny tak, aby byl obchod u něj výhodnější než u konkurence. Tento postup však nemá žádnou budoucnost ani pro něj ani pro trh.

Často dnes také můžeme slyšet názor: „Nejúspěšnějším podnikatelem ..... **I)**. Ten sice o byznysu nic neví, ale protože neinvestuje moc peněz, je v klidu a jde pomalu za svým cílem." Takový člověk často podniká při práci, proto na něm neleží tak velký finanční tlak. Není na svém byznysu **existenčně** závislý, a tak většinou přijímá jen omezený počet zakázek, kterým věnuje tolik času, kolik je potřeba. Navíc díky tomu, že je ve srovnání se západní Evropou v České republice stále skoro nulová konkurence, můžou zatím tito malí podnikatelé šetřit na reklamě. V téhle souvislosti stojí za zamyšlení slova Henryho Forda, který řekl, že kdyby mu v kapse zbyl poslední dolar, dal by z něj 50 centů na reklamu!

Co pozitivního jde na závěr vzkázat tomu, kdo by měl o byznys zájem? Jistě by se každému s čistým svědomím dalo říct: „Lidé, přemýšlejte o všem a ..... **J)**, protože je pro vás dobrý. Skoro každý miliardář ho na svém kontě má, a to většinou na začátku kariéry. Neúspěch je základ příštího úspěchu!"

(zpracováno podle www.blog.pevat.com)

5. Přečtěte si text ještě jednou a označte, zda jsou podle vás tvrzení pravda (ANO)**, nebo nejsou pravda** (NE)**.**

Vzor: Autoři textu pracují pro internetový deník. (ANO)/NE

a) Když redaktoři internetového deníku mluví s podnikateli, vidí, jak podnikatelé přemýšlejí. ANO/NE

b) Uvedený text vznikl na základě zkušeností v podnikání. ANO/NE

c) Dobrý podnikatel odchází od cílů, které se nemusejí podařit. ANO/NE

d) Dobrý podnikatel umí včas opustit svůj původní plán, když je to potřeba. ANO/NE

e) Bohatý podnikatel přijme devět z deseti projektů. ANO/NE

f) Dobrý podnikatel umí vycítit, co zákazník chce. ANO/NE

g) Dobrý podnikatel je v práci déle než jeho zaměstnanci, aby zvýšil efektivitu. ANO/NE

h) Dobrý podnikatel cítí, co má takový význam, že to musí udělat on sám. ANO/NE

i) Dobrý podnikatel nešetří na odměnách pro ty, kteří práci udělají podle jeho představ. ANO/NE
j) Budoucí podnikatelé by neměli ztrácet čas plánováním. ANO/NE
k) Špatný podnikatel svou nekvalitní prací negativně působí i na situaci na trhu. ANO/NE
l) Ve srovnání se Západem investují české firmy málo do reklamy. ANO/NE
m) Neúspěch není v dobrém podnikání výjimečný. ANO/NE

6. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

a) Text uvádí osm klíčových bodů pro …… podnikání.
b) To, že dobrý podnikatel věří svému cíli, dokládá v textu příklad z oboru ……..…… a web designu.
c) Dobrý podnikatel ví, že se nesmí držet svého ……., když jeho cesta začíná ničit celý podnik.
d) Dobrý vedoucí si sice všímá ……..……., ale rozlišuje je na důležité a méně důležité.
e) Dobrý podnikatel ví, že pro ……..…… jsou nutné určité ztráty (např. finanční).
f) Dobrý podnikatel musí být nejen expertem ve svém ……..……., ale také musí umět práci rozdělit mezi kolegy.
g) Dobrý vedoucí pracuje ……., proto to vypadá, že dělá víc než ostatní.
h) Dobrý podnikatel ví, že se penězi musí ……., ale kvalitní práci vždycky dobře zaplatí.
i) Kdo má malý ……..…… vedle svého zaměstnání, není tolik stresovaný, protože má stále určitou finanční jistotu.
j) Novým podnikatelům text radí, aby si všechno promysleli, ale aby také neměli strach z možného ……..……..

7. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Souhlasíte se všemi body v textu, které popisují úspěšného podnikatele? Pokud ne, řekněte, se kterými nesouhlasíte. Pokud ano, který bod je podle vás nejdůležitější. Které z bodů v textu splňujete a se kterými máte naopak problém, popř. které z bodů byste splňoval/a a se kterými byste mohl/a mít problém?

8. Pracujte ve dvojicích.

a) Dohodněte se na jedné oblasti, ve které budete podnikat. Popište oblast podnikání, řekněte, jak se váš podnik jmenuje, s čím obchodujete / co vyrábíte, kolik máte zaměstnanců, jaká je nejsilnější stránka vašeho podniku, co naopak musíte ještě vylepšit, o kterou zakázku máte v současné době zájem, se kterou firmou a proč chcete spolupracovat.
b) Prezentujte nový podnik ostatním.
c) Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Připravte jednání zástupce firmy se zájemcem o její služby (např. o nákup zboží). V rozhovoru musíte vysvětlit, o jaké služby (popř. zboží) jde a jaké jsou podmínky obchodu.

Zástupce firmy chce prodat zboží/služby firmy. Musí přesvědčit zájemce, že jeho nabídka a služby jsou nejlepší (lepší než u konkurence).

Zájemce má své důvody, proč oslovil tuhle firmu, ale není si jistý, jestli zakázku uzavře tady, nebo u konkurence.

POSLECH

1. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Je podle vás lepší být zaměstnaný, nebo soukromě podnikat? Chtěl/a byste někdy podnikat? Pokud ano, ve kterém oboru? Ve kterém oboru byste naopak nikdy nechtěl/a pracovat?

b) Pracujte ve dvojicích. Řekněte a pak napište, jaké jsou podle vás výhody a nevýhody soukromého podnikání.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

a) Popište práci psychologa. Řekněte, co dělá, kde pracuje, s kým se během práce setkává, které problémy například řeší a čím je jeho práce zajímavá. Myslíte si, že má jeho práce nějaká negativa? Pokud ano, řekněte která. V ČR je studium psychologie jedním z nejžádanějších oborů, řekněte, jaké pro to mohou být důvody. Je tento obor oblíbený i ve vaší zemi? Chtěl/a byste být psychologem/psycholožkou?

b) Co znamená být na mateřské / rodičovské dovolené? Týká se tato „dovolená" ženy nebo muže?

3. a) V sekci POSTAVY PŘÍBĚHU si zopakujte informace o Markétě.

b) Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

a)	Markéta je vdaná.	(ANO)/NE
b)	Markéta je bezdětná.	ANO/NE
c)	Markéta je ambiciózní.	ANO/NE
d)	Markéta soukromě podniká.	ANO/NE
e)	Markéta teď pravidelně sportuje.	ANO/NE
f)	Markéta má vysokoškolské vzdělání.	ANO/NE
g)	Markéta je v současnosti doma a nechodí do práce.	ANO/NE

4. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

❍ odsuzovat	❍ přenášet (se)	❍ vyplatit se
❍ naplňovat	❍ dřít	❍ urážlivý
❍ obětovat	❍ námaha	❍ chvála

5. Přečtěte si následující otázky. Pak si poslechněte text a krátce na ně odpovězte.

a) Co o Markétě říkají některé ženy? .....

b) Kde pracovala Markéta, než začala podnikat? 34

c) Proč nešel na rodičovskou dovolenou Jiří? .....

d) Jaké zaměstnání má paní Klimešová? .....
e) Kdy může přijít klient do poradny jen po domluvě? .....

6. Přečtěte si následující úkoly (1–7). Pak si poslechněte text ještě jednou a vyberte jednu správnou odpověď.

Otázka 1
Jaké je hlavní téma monologu?
a) spojení kariéry a mateřství
b) výchova malého dítěte
c) problémy v manželství
d) práce v nemocnici

Otázka 2
Jak se Markéta vyjadřuje o svém bývalém zaměstnavateli?
a) Snažil se jí pomoct.
b) Hodně ji podpořil.
c) Velmi ji zklamal.
d) Moc se jí líbil.

Otázka 3
Proč si Markéta otevřela soukromou poradnu?
a) Chtěla vydělávat víc než její manžel.
b) Chtěla si vyzkoušet roli podnikatelky.
c) Chtěla tvrdě pracovat od rána do večera.
d) Chtěla pracovat během mateřské dovolené.

Otázka 4
Jak dlouho připravovala Markéta svou poradnu?
a) více než rok
b) méně než půl roku
c) méně než čtvrt roku
d) více než tři čtvrtě roku

Otázka 5
Které tvrzení nejlépe vyjadřuje Markétin vztah k její tchyni?
a) Markéta je jí vděčná.
b) Markéta ji často hlídá.
c) Markéta o ní vypráví vtipy.
d) Markéta ji velmi podporuje.

Otázka 6

Kdo hlídá malou Kláru, když je Markéta v práci?

a) Jiří.
b) Jiřího matka.
c) Markétina matka.
d) Markéta ji má s sebou.

Otázka 7

Kolik dní v týdnu většinou Markéta pracuje?

a) 5
b) 4
c) 3
d) 2

7. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

...proč jsem se pustila do podnikání..., Zastávám názor, že..., O jiném než plném úvazku nechtěli ani slyšet, ale tahle varianta pro mě s tak malým dítětem nepřipadala v úvahu. Bylo na čase vzít situaci do vlastních rukou. Po několika bezesných nocích..., Všichni jsme dřeli od rána do večera..., ...mám...jen slova chvály, ...je pánem svého času, ...jsem k dispozici..., ...jít za svým cílem. Odvážnému štěstí přeje.

b) Slova ze cvičení 7 a) doplňte do vět. Napište vždy jedno nebo dvě slova.

a) Už se na jejich neschopnost nemohl dívat a . . . . . celou věc do vlastních rukou.
b) Pokud chceš skutečně něčeho dosáhnout, měl bys tvrdě . . . . . svým cílem.
c) Bojím se, že jsme se . . . . . projektu, na který nemáme dost zkušeností.
d) Najít práci v zahraničí určitě není snadné, ale já to risknu – . . . . . štěstí přeje.
e) V minulém zaměstnání jsem měl sice větší plat, ale tady jsem . . . . . svého času, a to mi vyhovuje.

c) Pracujte podle vzoru.

bezesná	k dispozici
nepřipadat	názor
zastávat	vstříc
být	v úvahu
vyjít	noc
být	na čase

8. Pracujte ve skupině.

a) Pracujte s transkriptem. Najděte, jaké má Markéta názory na mateřství a na práci během mateřství.

b) Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Souhlasíte s Markétinými názory? Jaký je váš názor na „pracující matky" a na muže na rodičovské dovolené? Jaká je situace ve vaší zemi? Jak se společnost dívá na pracující matky? Jak dlouho zůstávají ženy s dítětem doma, než se vrátí do práce? Podporuje váš stát ženy nebo muže na rodičovské dovolené?

9. Pracujte ve dvojicích.

a) Vyprávějte Markétin příběh.

b) Napište, jak bude podle vás vypadat Markétin soukromý i profesní život za 15 let. Napište minimálně 100 slov.

ZOPAKUJTE SI

A. KONDICIONÁL, PODMÍNKOVÉ A ÚČELOVÉ VĚTY

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Podíváme se na to později. …Podívali bychom se na to později.…

a) Co si asi koupíš? .....
b) Musí se hned omluvit. .....
c) Nepohádáš se zase? .....
d) Jakmile jí to řeknu, rozbrečí se. .....
e) Kdo se na to dítě může zlobit! .....
f) Vzpomenou si na něj, když ho vidí. .....
g) Vezmeš si ho za muže, když bude bohatý? .....
h) Zuli jste se, když jste vstoupili do bytu? .....
i) Stihneme si ještě zavolat, než odjedeme? .....
j) Když dáme ty knihy sem, budeš si pamatovat to místo v knihovně? .....
k) Jana a Pavel se hádají, když se baví o práci. .....
l) Proč se směješ, když to není k smíchu? .....

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Proč pořád tolik pracuješ? …Pracuju, abych měl hodně peněz.…

a) Proč sis vzal dnes večer na sebe ten nový oblek? .....
b) Proč chodíte tak často na procházky do parku? .....
c) Proč Tereza tak málo jí? .....
d) Proč se Alexandra a Olga učily ta nová slovíčka? .....
e) Proč o víkendu tak dlouho spíte? .....
f) Proč jsi vlastně šel do té banky? .....
g) Proč budeš psát své učitelce e-mail? .....
h) Proč jste si koupili tenhle velký rodinný dům? .....
i) Proč se učíme cizí jazyky? .....

3. a) Převeďte přímou řeč na nepřímou.

Vzor: Jiří: „Markéto, v poledne mi zavolej." …Jiří řekl Markétě, aby mu v poledne zavolala.…

a) Šéfredaktor: „Julie, přijď zítra včas." .....
b) Kryštof: „Františku, měl byste začít nabízet jazykové tábory." .....
c) Lektor: „Markéto, na příště si zopakujte minulý čas." .....
d) Kryštof: „Julie, pojď se mnou večer do kina." .....
e) Jiřího maminka: „Markéto, nechte u mě Klárku klidně na celé odpoledne." .....

b) Převeďte nepřímou řeč na přímou.

Vzor: Markéta řekla Jirkovi, aby koupil ovoce.

…Markéta: „Jirko, kup ovoce."…

a) Julie řekla Kryštofovi, aby ji vzal s sebou na premiéru. .....

b) Markéta řekla Jiřímu, aby na chvíli pohlídal Klárku. .....

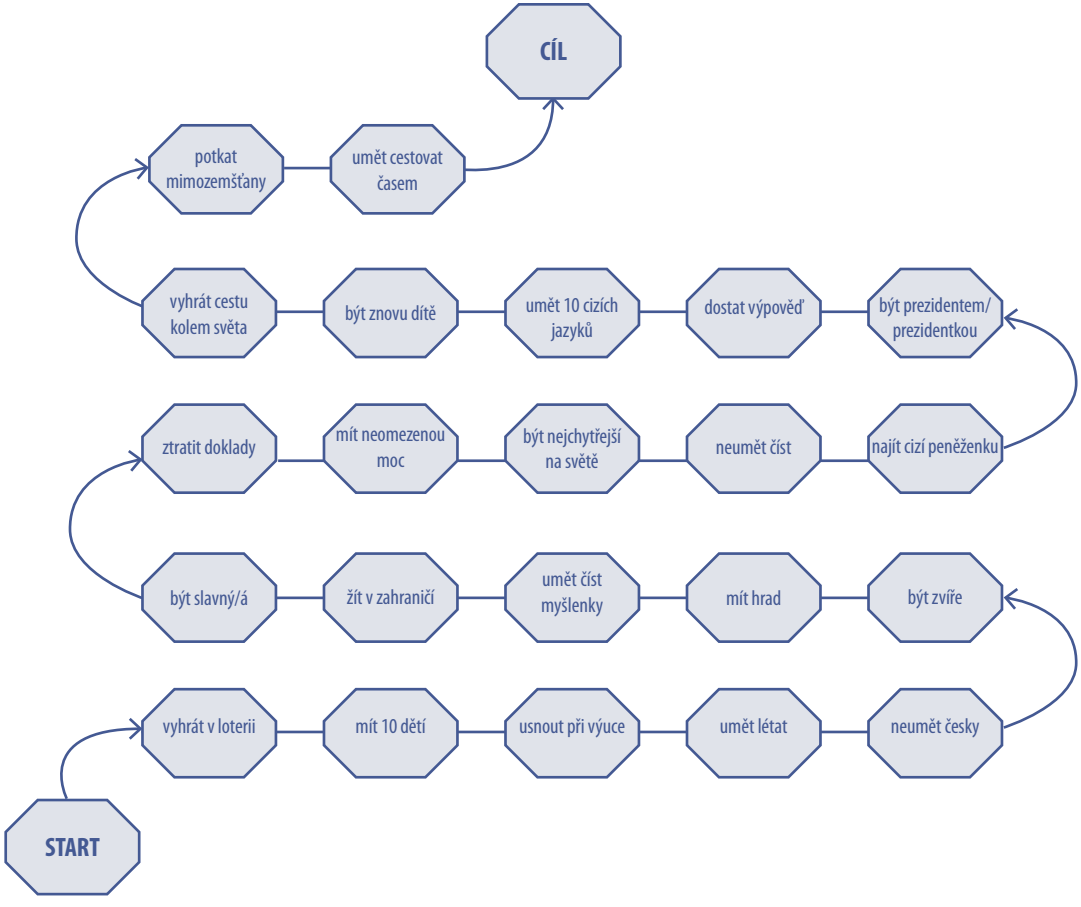
c) František řekl dětem, aby přišly v neděli na oběd. .....

d) Režisér řekl Kryštofovi, aby nebyl nervózní. .....

e) Jiří řekl Klárce, aby neplakala. .....

4. Přineste si na lekci hrací kostku a figurky. Hrajte ve skupinách hru.

Pravidla hry: Hráč hodí kostkou a podle čísla na kostce postoupí svou figurkou o 1–6 polí. Hráč přečte, co je napsáno na políčku a řekne, co by dělal kdyby... Např. na políčku je napsáno „nechodit do školy" a věta může být „Kdybych nechodil do školy, neuměl bych číst a psát." Hráči se pravidelně střídají. Vítěz je ten, kdo se dostane nejdřív do cíle.

B. SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM (SHODA PREDIKÁTU SE SUBJEKTEM)

1. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.
Vzor: Vítěze soutěže vybral ..i.. čtenáři časopisu.

a) Děvčata, nechtěl… byste s námi jít do kina?
b) Děti se celý rok těšil… na letní prázdniny.
c) Ulice byl… po bouřce mokré a špinavé.
d) Rodiče rozhodl… že se přestěhujeme do města.
e) Obě letiště byl… kvůli počasí zavřená.
f) Od počítače mě včera strašně bolel… oči.
g) Holky ze třídy se mi smál…, že mám starý mobil.
h) Na obloze se objevil… černé mraky.
i) Najednou se otevřel… dveře a vešel ředitel.
j) Sestře se minulý týden narodil… dvojčata.
k) Rád… jsme vás zase viděl…

2. Pracujte podle vzoru.
Markéta a Julie se **(vzor)** skamarádil..y.. už na gymnáziu. Než se Markéta a Jirka vzal…, tak se spolu obě setkával… každý den. „Tehdy to byl… prostě skvělé!" říkají, když si na to vzpomenou. Chodil… i se svými kamarády na koncerty a na Kryštofova představení. V té době byl… jeho představení ještě amatérská, dnes už ale hraje v profesionálním divadle. Od té doby, co je Markéta vdaná, vídá se Julie více s Kryštofem. Vracejí se spolu do školních let, takže nejednou udělal… něco bláznivého. Když to jejich učitel František vidí, říká, že by měl… být trochu rozumnější a že takovéhle bláznivosti nedělal… tehdy ani Julie a Markéta, když byl… v pubertě.

Julie i Kryštof se takovýmhle řečem sice nejdříve smál…, ale nakonec si jeho rady vzal… k srdci. Všichni si myslí, že i z tohoto důvodu začal… chodit na jógu. Ale ani jóga a sport Julii k úplné vyrovnanosti nestačí. Když byl… posledně ve stresu, zmizel… během hodiny všechny její čokolády. Kryštof řeší stres jinak. Víme už, že jeho slabostí vždycky byl…, jsou a budou cigarety. Těchto svých zlozvyků se bohužel ještě nezbavil….

3. Pracujte podle vzoru.
Studentky a studenti se **(vzor)** učil..i.. v knihovně na závěrečné semestrální zkoušky z českého jazyka, které se pomalu blížil... S učením jim pomáhal... jejich učitelky. Ty pro ně připravil... mnoho textů k opakování. Studentům dělal... velký problém hlavně cvičení z gramatiky, ve kterých doplňoval... všechny pády a časování sloves. Děvčata nezapomněl... ani na slovíčka z probraných lekcí. Kluci trénoval... především psaní, ale radost z toho neměl... Raději by někde hrál... fotbal, a nebo šl... se spolužačkami na diskotéku. Kdyby se ale teď neučil..., mohl... by se stát, že by zkoušku neudělal... To by byl... moc nepříjemné, protože si podal... přihlášku na vysoké školy, a zkoušku proto nutně potřebují.

VÝSLOVNOST

1. a) Podtrhněte slovní přízvuk.

Vzor: …podnikatel…

odměnit, zaměstnat, finanční potíže, nastoupit do práce, na služební cestě, bez výplaty, mezi sebou, přihlásit se, na shledanou

b) Poslouchejte nahrávku. Potom nahlas čtěte.

35

2. a) Poslouchejte nahrávku.

Nesnese se se sestrou.

36

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

3. Čtěte nahlas.

Karel Jaromír Erben – Vodník

Na topole nad jezerem
seděl Vodník podvečerem:
„Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije niť.

Šiju, šiju si botičky
do sucha i do vodičky:
Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije niť.

Dnes je čtvrtek, zejtra pátek -
šiju, šiju si kabátek:
Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije niť.

Zelené šaty, botky rudé,
zejtra moje svatba bude:
Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije niť."

(úryvek z básně Kytice, 1853)

PSANÍ

Téma: ŽÁDOST

Žádost může být ústní, nebo písemná. Žádost podáváme, pokud chceme o něco formálně požádat. Předmět žádosti může být různý – stipendium, zaměstnání, příspěvek, půjčka atd.

Žádost obsahuje:

1. jméno, případně pozici adresáta (např. *ředitel firmy / vedoucí oddělení* apod.) / adresu firmy
2. datum žádosti
3. oslovení (*Vážení, / Vážená paní ředitelko, / Vážený pane inženýre, / Vážený pane Nováku*, – platí pravidlo, že pokud má adresát titul, řídící či jinou funkci, dáváme v oslovení přednost funkci před jménem)
4. požadavek pisatele – o co žádáte
5. důvod žádosti – proč o to žádáte, proč na to máte nárok
6. poděkování (*Děkuji za posouzení / vyřízení mé žádosti. / Za kladné vyřízení mé žádosti předem děkuji.* apod.)
7. zdvořilostní fráze na konec (*S pozdravem… / S uctivým pozdravem… / S úctou…* apod.)
8. jméno a podpis pisatele
9. kontakt (telefon, e-mail pisatele)

1. a) Vyberte si jedno téma.

A) Žádost o povýšení
B) Žádost o zvýšení platu
C) Žádost o přeřazení na jinou pracovní pozici

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 3, sekce PSANÍ) žádost.

REÁLIE

1. a) Diskutujte ve skupinách. Své odpovědi zdůvodněte.

Jsou dobré pracovní vztahy na pracovišti důležité? Jak by se měli chovat lidé v práci, co by měli respektovat? Jaký je váš názor na nepracovní vztahy v zaměstnání? Je dobré, když pracují manželé na stejném pracovišti? Napište alespoň čtyři kladné a čtyři záporné vlastnosti, které může mít vedoucí.

KLADNÉ VLASTNOSTI	ZÁPORNÉ VLASTNOSTI
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

b) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Kolik času trávíte v práci? / Kolik času tráví v práci vaši rodiče / lidé ve vaší zemi? Zažili jste vy nebo vaši rodiče konflikt na pracovišti? Pokud ano, krátce ho popište. Jak mohou ovlivnit špatné vztahy na pracovišti člověka v jeho osobním životě? Řekněte příklady. Jak se můžete bránit proti člověku, který vám znepříjemňuje život v práci? Řekněte příklady.

2. a) Popište obrázek.

b) Podle obrázku řekněte, o čem asi bude písnička, kterou uslyšíte.

3. a) Přečtěte si TEXT A. Slova z nabídky doplňte do vět.

kterou, režisér, hudby, nejpopulárnějším, se přejmenovala, získala, ~~vznikla~~

TEXT A

Chinaski

Hudební skupina Chinaski, **(vzor)** ...vznikla... v roce 1987. Její původní název byl Starý hadry. Teprve v roce 1994 **a)**. . . . . na Chinaski. Své první album vydala v listopadu 1995. Skupinu proslavil videoklip, který natočil známý český **b)**. . . . . Jan Hřebejk k písničce Pojď si lehnout. Chinaski patří k **c)**. . . . . českým pop-rockovým kapelám. Některé z jejích písní se držely v českých hitparádách dokonce několik měsíců. Kapela **d)**. . . . . mnoho významných hudebních cen, např. Zlatého slavíka nebo cenu Anděl, **e)**. . . . . každý rok uděluje Akademie populární **f)**. . . . . .

(zpracováno podle www.chinaski.cz)

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Oblíbený styl hudby?			
Oblíbená hudební skupina?			
Česká hudební skupina?			
Český zpěvák/zpěvačka?			
Poslední navštívený koncert?			
Rádio, CD, koncert…? Kdy?			

4. a) Seznamte se s výslovností některých cizích slov.

meeting ['mitɪŋ], briefing [brifiŋ], brainstorming ['breɪnˌstɔrmɪŋ], feedback ['fidˌbæk], king [/kɪŋ], drink [drɪŋk]

b) Rychle si přečtěte TEXT B, který je rozdělen do šesti částí. Na přečtení máte 1 minutu.

c) Poslouchejte písničku Vedoucí. Seřaďte tyto části do správného pořadí. Pracujte podle vzoru.

TEXT B

37

Chinaski: Vedoucí

A rád bych slyšel ňáký dobrý zprávy.
Doneste mi někdo trochu kávy,
nebo bude peklo horoucí.
..... Neb já jsem tady vedoucí.

Ref:
[:Já jsem vedoucí.
Já jsem king!
Meeting, briefing, brainstorming.
Rád bych vám drink nabídl.
Chci váš feedback,
..... as soon as possible.:]

Kolegyně, prosím vás,
co děláte.
Pracuje se od půl deváté,
jste jediná,
kdo to pořád nechápe.
Tak vypadněte,
..... na co tady čekáte.

Kolegyně, prosím vás,
přestaňte tu kvílet.
Seberte se, vypadněte,
nebo budu střílet.
A nechte si svý řeči planoucí.
...1... Neb já jsem tady vedoucí.

..... Marcelko, prosím vás, dneska už tady pro nikoho nejsem, jo?

Důležitě koukám do diáře.
Vypadněte z mojí kanceláře.
A pracujte tak,
jak je žádoucí.
..... Neb já jsem tady vedoucí.

5. Odpovězte.

a) Kde mluví vedoucí s kolegyní?
b) Jak se chová vedoucí ke kolegyni?
c) Je vedoucí sebevědomý?

6. Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- kvílet
- sebrat se
- vypadnout (z kanceláře)
- planoucí
- žádoucí
- dneska už tu pro nikoho nejsem
- horoucí peklo
- borec

7. a) Která cizí slova se používají v kancelářích? Uveďte příklady. Z jakých jazyků jsou tato slova?

b) Pracujte podle vzoru.

meeting	informativní schůzka
briefing	zpětná vazba
brainstorming	setkání, porada, schůze
feedback	burza nápadů
king	pití
drink	král, borec

c) Řekněte, jaký je rozdíl mezi slovy *král* a *borec*.

8. Poslouchejte ještě jednou a doplňte vynechaná slova do textu B.

Chinaski: Vedoucí
Kolegyně, prosim vás,
. . . . . tu **kvílet**.
Seberte se, **vypadněte**,
nebo budu střílet.
A . . . . . svý řeči **planoucí**.
Neb já jsem tady vedoucí.

Důležitě koukám do diáře.
. . . . . z mojí kanceláře.
A pracujte tak,
jak je **žádoucí**.
Neb já jsem tady vedoucí.

Ref:
[:Já jsem vedoucí.
Já jsem king!
Meeting, briefing, brainstorming.
Rád bych vám drink . . . . . .
Chci váš feedback,
as soon as possible.:]

Marcelko, prosim vás, **dneska už tady pro nikoho nejsem**, jo?

Kolegyně, prosim vás,
co . . . . . .

Pracuje se od půl deváté,
jste jediná,
kdo to pořád . . . . . .
Tak vypadněte,
na co tady čekáte.

A rád bych slyšel ňáký dobrý zprávy.
. . . . . mi někdo trochu kávy,
nebo bude **peklo horoucí**.
Neb já jsem tady vedoucí.

Ref:
Já jsem vedoucí, já jsem king!...

9. Přečtěte si TEXT B a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ V písni se zpívá o dobrém vedoucím.
Vzor 2: ☒ V písni se zpívá o nepříjemném vedoucím.

a) ☐ Vedoucí posílá kolegyni pryč ze své kanceláře.
b) ☐ Vedoucí je spokojený s prací kolegyně.
c) ☐ Kolegyně přišla do práce pozdě.
d) ☐ Vedoucí odchází z kanceláře.
e) ☐ Vedoucí má chuť na kávu.

10. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.

Kolegyně prosím vás... Nechte si svý řeči planoucí... A rád bych slyšel ňáký dobrý zprávy...

b) Řekněte, co znamenají následující obraty.

Přestaňte tu kvílet. Vypadněte z mojí kanceláře. Neb já jsem tady vedoucí. Pracujte tak, jak je žádoucí. Nebo bude peklo horoucí.

11. Reagujte.

a) Jste vedoucí a váš podřízený přišel už několikrát pozdě do práce. Co uděláte / co mu řeknete?

b) Jste vedoucí a váš podřízený připravil velmi pěkný projekt, který přinesl firmě peníze. Co uděláte / co mu řeknete?

c) Jste vedoucí a váš podřízený špatně pracuje. Co uděláte / co mu řeknete?

d) Váš šéf má špatnou náladu. Co uděláte / co mu řeknete?

e) Máte pocit, že pracujete u firmy dlouho a dobře. Chcete zvýšit plat. Co uděláte / co řeknete?

12. Připravte si krátkou prezentaci o nějaké hudební skupině / zpěvákovi / zpěvačce z vaší země. Uveďte, životopisné údaje, styl hudby, jaké získal/a hudební ceny...

LEKCE 4

MEZI NEBEM A ZEMÍ

MINIDIALOGY

38–41

Minidialog 1

A: Já jsem trochu nervózní.
B: Proč?
A: Nikdy jsem si ještě nenechala vyložit z karet.
B: Nemáš se čeho bát.
A: Co, když mi řekne něco strašného a já na to pak budu pořád myslet?
B: Ale neřekne.
A: Je vůbec dobré vědět, co bude?
B: To nevím, buď ale v klidu. Říká vždycky jenom dobré věci.

Minidialog 2

A: Jaké přesně potíže máte?
B: Už dlouho mě bolí záda.
A: Aha. A byl jste s tím už u lékaře?
B: Ano, několikrát. Klasická medicína mi zatím ale nepomohla.
A: No, masáže vám můžou ulevit.
B: Doufám, proto jsem přišel.
A: Rád ale s doktory spolupracuju, proto chci, abyste i dál všechno konzultoval se svým lékařem.

Minidialog 3

A: To je ode mě všechno, děvenko. Dneska jsme věštily z karet, z koule a četla jsem vám z ruky.
B: Ano. A prosím vás ještě, kdy potkám toho pravého?
A: Ani se nenadějete a bude tady.
B: Aha. A kdy to bude?
A: Brzy, moje karty se nepletou. Dělá to 2 000 korun.

Minidialog 4

A: Mě by to jenom strašně zajímalo.
B: Prosím tě, co by tě na takové blbosti mohlo zajímat?
A: No, osud přece.
B: Co se má stát, to se stane. Tohle je jenom vyhazování peněz.
A: Víš vůbec, kolik peněz dá každý člověk v životě například za prášky.
B: To snad není možn**ý**! Co to tady meleš za nesmysly? Léky ti předepíše odborník, kter**ej** svůj obor vystudoval.
A: Karty mi zase můžou poradit, co mám dělat, aby se něco nestalo.
B: Já se z tebe zblázním. Takže ty radši přestaneš sama myslet a budeš dělat, co ti řekne **ňáká** bába s koulí v ruce?

4 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho. Každý z vás bude mluvit 1 minutu. Informace z popisů se nesmějí opakovat.

b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.

c) Své minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.

2. a) Poslouchejte minidialogy a přiřaďte je k částem obrázku.

b) Jaké je hlavní téma minidialogů.

c) Poslouchejte texty ještě jednou a ke každému přiřaďte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

TADY SE PLATÍ PŘEDEM

ZNÁT, ČI NEZNAT SVŮJ OSUD?

TY SI SNAD DĚLÁŠ LEGRACI?!

KARTY NELŽOU

Kombinovaná léčba

BYLINKY MÍSTO NEMOCNICE

3. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 4).

To snad není možn**ý**! …předepíše odborník, kter**ej** svůj obor vystudoval; …co ti řekne **ňáká** bába…

4. Řekněte, co znamenají následující obraty.

…nechat si vyložit z karet…, …masáže vám můžou ulevit…

5. Řekněte podtržené obraty jinak.

Aha. A byl jste s tím už u lékaře?
To je ode mě všechno, děvenko.
Kdy potkám toho pravého?
Co to tady meleš za nesmysly?
Já se z tebe zblázním.
… co by tě na takové blbosti mohlo zajímat…
bába s koulí v ruce

6. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Znáte nějaký případ, kdy nepomáhala klasická medicína a najednou se člověk zázračně uzdravil? Znáte nějaké příklady jiných zázraků? Pokud ano, řekněte jaké. Věříte víc lékům, nebo bylinkám? Existují lidé, kteří mají paranormální schopnosti? Znáte nějaké takové?

b) Své odpovědi porovnejte ve skupině.

SLOVNÍ ZÁSOBA: MEZI NEBEM A ZEMÍ

- předpověď, věštba, věštit/předpovídat budoucnost, věštec/věštkyně, kartářka, vyložit karty/osud z karet, vidět do budoucnosti, věštit z koule, splnit se, vyplnit se
- horoskop, znamení zvěrokruhu (Kozoroh, Vodnář, Ryby, Beran, Býk, Blíženci, Rak, Lev, Panna, Váhy, Štír, Střelec)
- pověra, pověrčivý/á, nosit (ne)štěstí, smůla, náhoda, talisman, chránit/ochránit něco/někoho od něčeho, alternativní medicína
- osud, víra, věřit v/na, náboženství, zázrak, nadpřirozený jev
- kouzlo, magie, trik, podvod, záhada, tajemno, tajemný/á, duch, strašidlo

1. a) Pracujte ve skupinách. Napište během dvou minut všechno, co vás napadne, když se řekne „mezi nebem a zemí". Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.

b) Pracujte ve dvojicích. Ze slov na tabuli tvořte věty.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor:

…kozoroh…

……

……

……

……

……

....

....

3. Přečtěte si charakteristiky tří znamení.

a) Doplňte do textu vždy jen jedno slovo.

Vzor: **Zvěrokruh obsahuje** ...dvanáct/12... **různých znamení.**

Váhy jsou intelektuálně založení lidé klidné a jemné povahy. Mají **a)**..... pro umění a často jsou sami tvořiví. Neradi se rozhodují, raději **b)**..... přizpůsobují, také ale **c)**..... urovnávat konflikty. Snaží se vyhýbat spěchu a stresu, při hledání harmonie se často obracejí **d)**..... přírodě. Někdy však mohou **e)**..... sklon k lenosti. Nesnáší hrubé **f)**....., násilí, nespravedlnost a zbytečná omezení.

Berani jsou silné a ambiciózní **g)**..... se spoustou životní energie. Chtěli **h)**..... mít všechno hned a umí bojovat za to, po **i)**..... touží. Neradi dělají kompromisy, a to někdy vede **j)**..... zbytečným konfliktům. Mají sklon myslet víc na **k)**..... než na ostatní. **l)**..... upřímní a přátelští a milují pochvaly. Naopak špatně snášejí kritiku a neradi **m)**..... přetvařují.

Raci jsou velmi citliví a vnímaví, a to z **n)**…… dělá skvělé společníky. Vždy **o)**…… snaží pomáhat slabším a ctí tradiční hodnoty, **p)**…… je rodina, domov a přátelství. Přestože jim nechybí ani logické uvažování **q)**…… analytické myšlení, můžou mít někdy potíže **r)**…… nedostatkem sebedůvěry. Neradi zbytečně utrácejí a **s)**…… se vyrovnávají s neoprávněnou kritikou **t)**…… svoji adresu.

b) Přečtěte si texty ještě jednou a doplňte ke znamením jejich charakteristiky. Pozor, čtyři charakteristiky nebudete potřebovat.

Váhy **Beran** **Rak**

sebedůvěra *přetvářka* *tvořivost* *kritičnost*
harmonie *empatie* *lenost*
sobeckost *agresivita* *energičnost* *obětavost*
šetrnost *ctižádostivost*

c) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

…intelektuálně založení…, …lidé jemné povahy…, …mají smysl pro umění…, …mohou mít sklon k lenosti…, …špatně snášejí kritiku…, …ctí tradiční hodnoty…, …těžko se vyrovnávají s neoprávněnou kritikou na svoji adresu…

d) Najděte v česky psaných materiálech charakteristiku znamení zvěrokruhu. Vyberte si z nich 2 a napište podobné texty jako ve cvičení 3a).

4. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

V jakém znamení jste se narodil/a? Zajímáte se o znamení lidí ve vašem okolí? Je pro vás důležité, v jakém znamení je/bude váš/vaše partner/ka? Věříte horoskopům? Čtete si je pravidelně? Řídíte se podle nich? Nechal/a jste si vy nebo někdo z vašich známých někdy vypracovat svůj vlastní horoskop? Jak to probíhalo? Splnila se předpověď?

5. Najděte v různých česky psaných materiálech alespoň 3 své horoskopy na tento týden a porovnejte je. Řekněte, které informace se shodují a které jsou naopak rozdílné.

6. Pracujte podle vzoru.

a) Doplňte definici.

Vzor: …budoucnost… **– to, co bude, co přijde po přítomnosti**

a) kartářka – ……
b) horoskop – ……
c) zázrak – ……
d) smůla – ……

b) Doplňte slovo.

Vzor: minulost – …to, co už bylo, co se stalo před přítomností…

a) ..... – věc, která nosí štěstí
b) ..... – předpověď budoucnosti
c) ..... – pevně daný běh událostí, který nelze změnit
d) ..... – skleněná věc, ve které vidí věštec budoucnost

7. Dokončete věty.

Věřím v .....
Nevěřím v .....
Mám štěstí, protože .....
Mám smůlu, protože .....
Můj talisman je .....
Narodil/a jsem se ve znamení .....

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Talisman

Julie: Markéto, Markéto, pojď se podívat sem.

Markéta: Julie, co jsi zase objevila? Ukaž.

J: Myslíš, že se bude Kryštofovi líbit?

M: No počkej, počkej, říkala jsi přece, že chceš, abych ti pomohla vybrat dárek pro toho vašeho _ _ _ _ _ _ _ _ .

J: To jo, ale napadlo mě taky, že bych koupila Kryštofovi talisman na tu premiéru.

M: Talisman na premiéru?

J: No jasně. Ty jsi snad zapomněla? Bude ještě před letní _ _ _ _ _ _ _ _.

M: Jo, to vím, ale netušila jsem, že jsi tak pověrčivá.

J: Náhodou, spousta _ _ _ _ _ _ _ _ věří na talismany. Určitě by mu to přineslo štěstí.

M: Hlavně to neříkej před _ _ _ _ _ _ _ _ . Ten by ti udělal přednášku o tom, že je to všechno akorát jeden velký podvod.

J: To by stejně nic nezměnilo. Moje bývalá _ _ _ _ _ _ _ _ ze studií mě o tom taky pořád přesvědčovala, ale pro mě a Kryštofa nadpřirozeno prostě existuje. Ať si říká, kdo chce, co chce.

M: Je vidět, že ses narodila jako Býk. Nic s tebou prostě nepohne.

J: Tak co myslíš, mám mu to koupit?

M: Tomu _ _ _ _ _ _ _ _ ?

J: Ale ne pořád, Kryštofovi přece. To, aby mu vyšla ta premiéra.

M: Když myslíš, že mu to pomůže… Hele, pospěš si, za chvíli se vzbudí malá a já musím ještě do lékárny a na poštu.

42

J: Už jsem se rozhodla, beru to. Můžeme jít hned zaplatit. Nemáš nějaké _ _ _ _ _ _ _ _?
M: Počkej… Bohužel, mám jen tisícovku, ale _ _ _ _ _ _ _ _ ti určitě rozmění.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa v textu.

2. Přečtěte si dialog a odpovězte.

a) Proč šly Julie a Markéta nakupovat?
b) Proč chce Julie koupit talisman?
c) Je pověrčivější Julie, nebo Markéta?
d) Kdo není vůbec pověrčivý?
e) Proč Markéta zmiňuje, že se Julie narodila ve znamení Býka?
f) Proč Markéta pospíchá?

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Náhodou, spousta dospělých věří na talismany. …že je to všechno akorát jeden velký podvod. Ať si říká, kdo chce, co chce. Nic s tebou prostě nepohne. To, aby mu ta premiéra vyšla.

4. a) Napište do tabulky všechna slova, která jste do dialogu doplnil/a podle poslechu.

	pád a číslo	nominativ sg.
…účetního…	…A sg.…	
		- - - - -

b) Ke každému slovu napište, ve kterém je pádu a čísle.
c) Ke každému slovu napište nominativ singuláru.
d) Zamyslete se nad tím, co mají slova v tabulce společného?

5. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jaký talisman asi Julie pro Kryštofa vybrala?

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Horor

43

Kryštof: Díval ses už na to DVD, co jsem ti v neděli půjčil?
Jiří: To si piš, že jo. Koukal jsem se na něj hned v pondělí večer.
K: A co tomu filmu říkáš? Ten je hust**ej**, co?
J: Že váháš, tak drsn**ej** horor jsem už dlouho neviděl. Když to skončilo, tak jsem se skoro bál projít chodbou potmě.
K: Ale ty přeci na záhady a duchy nevěříš?!
J: To je sice pravda, ale ta děsivá atmosféra mě fakt dostala. Jak vletěli do **tý** bouřky, to bylo něco.
K: Nebo když pak nouzově přistáli v džungli a ten duch začal obcházet letadlo.
J: Přesně! Když přicházel k tomu letadlu a potom zase zašel za něj do tmy, vždycky hrála ta tajemná hudba.
K: Jo, jo, to je přesně ono. Přitom mi pokaždý přeběhl mráz po zádech.
J: A chudák ten pilot, když se k němu všichni seběhli a čekali, že je zachrání. Nechtěl bych b**ej**t v jeho kůži.
K: No jo, ale **v**on už přece neměl šanci odletět. Zůstali tam úplně bezmocn**ý**. Měli štěstí, že je našly ty vrtulníky, co přelítaly nad nim**a**.
J: A nakonec takov**ej** šok! Už jsem myslel, že je vezmou do bezpečí, ale to, co se stalo potom, jsem vážně nečekal, to byla hrůza.
K: Viď, to mi taky vyrazilo dech. Moc dobře to natočili, skvělá práce kameramana a ty triky…
J: Slyšel jsem, že brzo přijde do kin další díl.
K: Fakt?! Tak to si určitě nesmíme nechat ujít.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jaký názor měl Jiří na film, který mu přinesl Kryštof?
   - **b)** Jaké bylo hlavní téma filmu?

2. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a František.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Jiří a Kryštof.
   - **a)** ☐ Kryštof půjčil o víkendu Jiřímu film.
   - **b)** ☐ Jiří si myslí, že film nebyl moc povedený.
   - **c)** ☐ Letadlo ve filmu muselo přistát mimo letiště.
   - **d)** ☐ Kolem letadla chodil vrah.
   - **e)** ☐ Ve filmu hrála tajemná hudba.
   - **f)** ☐ Když se Kryštof díval na film, byla mu zima.
   - **g)** ☐ Pilot s letadlem odletěl a všechny zachránil.
   - **h)** ☐ Závěr filmu Jiřího i Kryštofa velmi překvapil.
   - **i)** ☐ Film bude mít pokračování.

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

To si piš. Ten je hust**ej**, co? Že váháš,… To je pravda, ale ta děsivá atmosféra mě fakt dostala. …to bylo něco. Přitom mi pokažd**ý** přeběhl mráz po zádech. Nechtěl bych b**ej**t v jeho kůži. Viď, to mi taky vyrazilo dech. Tak to si určitě nesmíme nechat ujít.

4. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.

a) Ten je hust**ej**, co? –.....

b) …tak drsn**ej** horor jsem už dlouho neviděl. –.....

c) Když vletěli do t**ý** bouřky,… –.....

d) Přitom mi pokažd**ý** přeběhl mráz po zádech. –.....

e) Nechtěl bych b**ej**t v jeho kůži. –.....

f) No jo, ale **v**on už neměl šanci odletět. –.....

g) Zůstali tam úplně bezmocn**ý**. –.....

h) …ten vrtulník, co přelítal nad nim**a**. –.....

i) A nakonec takov**ej** šok! –.....

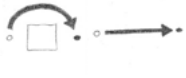
b) Nahraďte podtržené výrazy zájmenem který.

a) Díval ses už na to DVD, co jsem ti přinesl v neděli? – .....

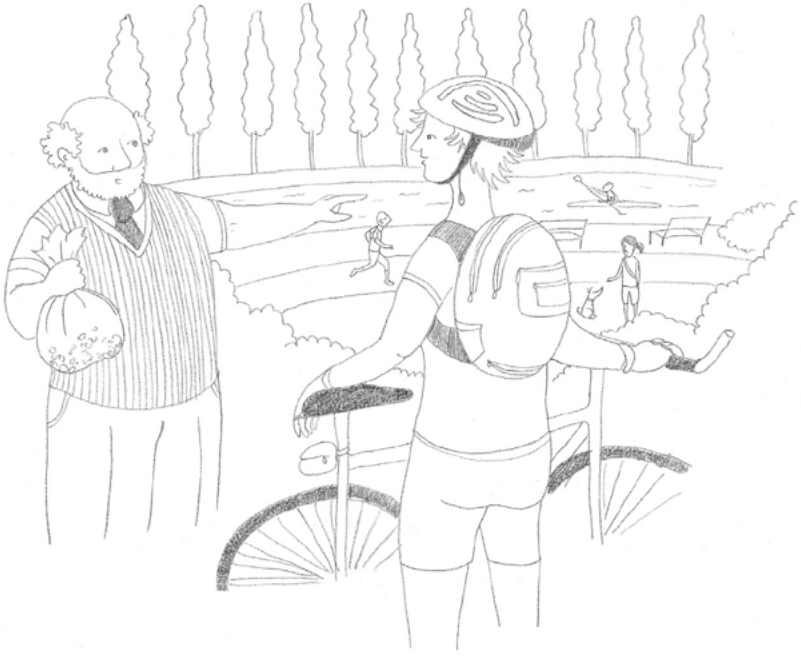
b) Měli štěstí, že je našly ty vrtulníky, co přelítaly nad nim**a**. – .....

5. a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa pohybu.

b) Všimněte si, jaké mají podtržená slovesa prefixy a podle toho je přiřaďte k obrázkům.

Vzor:		…projít…	
A)		.....	**E)** .....
B)		.....	**F)** .....
C)		.....	**G)** .....
D)		.....	**H)** .....

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: Léčitel

Julie: Dobrý den, pane učiteli.

František: Julie, dobrý den. Vyjela sis na výlet?

J: Ano, je tak krásně, že by byla škoda sedět doma. Ale koukám, že vy jste taky vyrazil na procházku?

F: Ano, jdu jako obvykle támhle k řece nasypat krmení labutím. Mám poslední dobou vysoký krevní tlak, a tak mi doktor dal prášky a doporučil pravidelné procházky. Ale stejně to nepomáhá.

J: Jak se jednou člověk dostane do ruky doktorům, to pak musí poslouchat jen samé příkazy a zákazy.

F: Vidíš, zrovna jsem to měl na jazyku. Pořád jen slyším, že musím omezit slané maso, jíst nízkotučné sýry a zeleninu. Ale copak jsem králík, abych pořád žvýkal jen syrovou mrkev?

J: A nezkoušel jste nějakou alternativní léčbu? Zrovna nedávno jsem dělala rozhovor s jedním léčitelem, který se zabývá čínskou medicínou.

F: To už mě taky napadlo. Ten jejich přístup k organizmu jako celku je mi dost blízký.

J: Hm, věřím tomu, že harmonie v těle může mít velký vliv na zdraví.

F: A navíc všechny postupy a léky vycházejí z přírody.

J: No, kdyby vás to opravdu zajímalo, mohla bych vám dát kontakt na toho léčitele.

F: To víš, že jo.

J: Tak domluveno. Hned zítra vám pošlu číslo.

F: Děkuju, Julie! A teď už tě nebudu zdržovat. Užij si odpoledne!

J: Vy taky. Na shledanou.

4 DIALOGY

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Co dělali Julie a František, když se potkali?
   - **b)** Proč chodí František pravidelně ven?
   - **c)** Jaká doporučení František často slyší?
   - **d)** Co si myslí Julie a František o čínské medicíně?
   - **e)** Kde vezme František kontakt na léčitele?

2. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Julie si vyjela na **a)** …… na kole a cestou potkala Františka. Ten chodí **b)** …… k řece krmit labutě. Stěžoval si Julii, že má problémy s vysokým krevním **c)** …… Podle Julie je lepší se doktorům vyhýbat, jinak člověk slyší jen **d)** …… a zákazy. František potvrzuje, že musel změnit jídelníček a není s tím vůbec spokojený, protože nechce pořád žvýkat jenom **e)** …… mrkev jako králík. Julie mu doporučila, aby **f)** …… čínskou medicínu. Františkovi se ten nápad líbí, hlavně proto, že tato medicína **g)** …… k organizmu jako celku. Taky Julie věří, že harmonie těla **h)** …… zdraví člověka. František navíc oceňuje, že postupy a léky čínské medicíny jsou **i)** …… Ještě než se rozloučili, slíbila Julie, že Františkovi pošle kontakt na **j)** ……, se kterým dělala rozhovor.

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Jak se jednou člověk dostane do ruky doktorům,… Vidíš, zrovna jsem to měl na jazyku.

4. **a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je konsonant S, V nebo Z + I/Í nebo Y/Ý.**
   b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. ADJEKTIVNÍ SUBSTANTIVA

- jsou substantiva, která skloňujeme jako adjektiva:

a) tvrdá podle vzoru *mladý*	**M**	vrátný… drobné (pl.)… *dospělý, nemocný, milý, obžalovaný, příbuzný, raněný, známý…
	F	dovolená, pokojská, vrátná… *dospělá, nemocná, obžalovaná, příbuzná, raněná, známá…
	N	cestovné (= peníze za cestu), jízdné, spropitné, stravné, školné, vstupné…
b) měkká podle vzoru *moderní*	**M+F**	mluvčí, pokladní, průvodčí, recepční, rozhodčí, účetní, vrchní, výpravčí… *cestující, pracující, vedoucí…
	N	*hovězí, kuřecí…

*Mohou fungovat také jako adjektiva, např. Ošetřili raněného řidiče. Mám známou lékařku. Jím kuřecí řízek.

POZOR!

- **u měkkého skloňování musíme rozlišovat rod, např. recepční: Řeknu to paní recepční. × Řeknu to panu recepčnímu.**
- **stejně skloňujeme:**
  a) příjmení, např. pan Bílý – k panu Bílému, paní Veselá – o paní Veselé, pan Hořejší – s panem Hořejším…
  b) vlastní jména, např. Jiří – k Jiřímu…
  c) vlastní jména místní, např. Hluboká – na Hluboké, Veselí nad Lužnicí – do Veselého nad Lužnicí…
- **adjektivní substantiva typu mladý (neutrum) jsou výrazy spojené s penězi a placením, např. spropitné, vstupné…**

CVIČENÍ A

1. Pracujte podle vzoru.

a) Napište definici.

Vzor: Cestující je …člověk, který cestuje dopravním prostředkem.…

a) Vedoucí je .....
b) Spolubydlící je .....
c) Kolemjdoucí je .....
d) Vrchní je .....

b) Doplňte slovo.

Vzor: …Nemocný… **je nezdravý člověk; pacient, který se může léčit v nemocnici.**

a) ..... je žena, která hlídá u vchodu nebo vjezdu do budovy.

b) ..... je člověk, který kontroluje lístky ve vlaku.
c) ..... je člověk, který je zodpovědný za kontakt s médii a mluví za firmu.
d) ..... jsou peníze navíc, které za dobré služby dáváme číšníkovi.

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Seznámili jste se už s ...tou novou účetní... *(ta nová účetní)***?**

a) Sanitka přivezla do nemocnice tři ..... *(zraněný)*.
b) Mohl bys koupit cestou z práce kilo ..... *(hovězí)* na guláš?
c) Můj syn si často hraje na ..... *(pan výpravčí)*.
d) S ..... *(ten nesympatický rozhodčí - pl.)* raději nediskutujte.
e) Vláda nabízí těžce ..... *(pracující - pl.)* předčasný odchod do důchodu.
f) Ceník ..... *(jízdné)* můžete najít na webu Českých drah.
g) Máš v práci ..... *(dobrá vedoucí)*?
h) Během poslední ..... *(letní dovolená)* jsme navštívili hodně historických památek.
i) Proč pořád mluvíte o ..... *(pan Černý)*?
j) Víte, že v ..... *(Hluboká)* nad Vltavou je krásný zámek s velkým parkem?
k) Divili jsme se ..... *(to vysoké vstupné)* do galerie.

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte podle smyslu adjektivní substantiva.
Vzor: Když si lidé vezmou volno z práce, tak mají ...dovolenou...

a) Babička, dědeček, strýc a teta nejsou moje nejbližší rodina, ale jsou to moji .....
b) Jana není moje kamarádka. Seznámili jsme se před dvěma měsíci, dobře si rozumíme, považuju ji proto za svou dobrou .....
c) Lidé, kteří cestujou, jsou .....
d) Když máte v peněžence mnoho mincí, které nemají vysokou hodnotu, tak máte hodně .....
e) Člověk, kterému v restauraci zaplatíte za jídlo a je šéfem servírek a číšníků, je pan nebo paní .....
f) Na recepci v hotelu si pro klíče jdeme k .....
g) Když chce jít někdo dovnitř do nějaké velké firmy, musí své doklady ukázat ....., který ho pak pustí dovnitř.
h) Ve vlaku ukazujeme jízdenky panu ..... nebo paní .....
i) Peníze, které zaplatíme za studium, se nazývají .....

B. SLOVESNÉ PŘEDPONY I

MÍSTNÍ VÝZNAMY

	PŘÍKLAD imperfektivní – perfektivní
chodit – jít	**pře**chá**zet** – **pře**jít
jezdit – jet	**při**jíž**dět** – **při**jet
běhat – běžet	do**bíhat** – do**běhnout**
létat – letět	od**létat** – od**letět**
nosit – nést	vy**nášet** – vy**nést**
vodit – vést	**při**vá**dět** – **při**vést
vozit – vézt	do**vážet** – do**vézt**

PREFIX	VYSVĚTLENÍ PREFIXU	PŘÍKLAD
DO-	**a)** na určité místo **b)** k něčemu	Každý den dojíždím do práce. Dojdeme až přímo k tomu hradu?
NA-	na povrch	Najeli jsme na dálnici u Plzně.
OB(E)-	**a)** kolem **b)** dokola	Obešli ten rozbitý chodník. Musíte objet celé náměstí.
OD(E)-	směr od něčeho / odněkud	Jirka včera odvezl auto ze servisu. Odběhla ven a za chvíli se vrátila. Odnes tu tašku do pokoje.
POD(E)-	**a)** něco **b)** pod něčím	Podjeli jsme most. Museli jsme podejít pod velkými stromy.

PRO-	**a)** něčím **b)** někudy **c)** další význam	Projížděli jsme velkým městem. Prošli parkem. Procházeli jsme se po parku. Let probíhal bez problémů.
PŘE-	**a)** z jedné strany na druhou **b)** přes něco	Přejděte na druhou stranu silnice. Můžete převést to malé dítě přes silnici? Přejeli jsme přes velký most.
PŘED-	před něco (dopředu)	Často předjíždíme pomalá auta. Proč nás předbíháte?
PŘI-	směrem k	Psi rychle přiběhli ke svému pánovi. Autobus přijel až k naší škole.
ROZ(E)- (+ se)	pryč, od sebe	Rozešli se až po půlnoci. Rozjížděli se pomalu do svých domovů.
S(E)-	směrem dolů	Sjeďte výtahem do prvního patra. Mám sejít až do přízemí? Počkejte chvíli, hned seběhnu dolů.
S(E)- (+ se)	spolu, k sobě	Scházíme se s kamarády každý měsíc v jedné kavárně. Děti se seběhly kolem malého štěněte.
U-	**a)** směr pryč **b)** určité množství (na otázku „Kolik?“)	Řidič ujel z místa nehody. Ujel mi vlak. Ušli jsme 10 kilometrů. Ujeli za hodinu 120 kilometrů. Uběhl závod za 47 sekund.
V(E)-	dovnitř	Učitel vešel do třídy. Auto vjelo do garáže.
VY-	**a)** nahoru	Vyšel na rozhlednu. Auto vyjelo z garáže.

ZA-	**b)** ven	**b)** 	Proč pořád vybíháte ven?
	a) dozadu **b)** dovnitř **c)** další význam	**a)** **b)** 	Zajeď autem za dům. Zajeď autem do garáže. Zajeď pro pivo. Zajdi k lékaři.

POZOR!

- **prefixy, které končí na konsonant, mají před *-jít* vokál e, např. od + jít = odejít, s + jít = sejít se, před + jít = předejít…**

CVIČENÍ B

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek č. 1 a popište ho.

obrázek č. 1

b) Pracujte ve dvojicích. U každé postavy na obrázku si tipněte jeho/její jméno, věk, co má a nemá rád/a a co nerad/a dělá. Své odpovědi ve skupině porovnejte.

osoba	jméno	věk	má rád/a	nemá rád/a	rád/a	nerad/a

c) Odpovězte.

Co dělají postavy právě teď? Kdo chybí na obrázku rodiny? Kde je podle vás ten člověk, který chybí, a co asi dělá?

d) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázky č. 2 – č. 4 a popište je. Pak napište alespoň 5 vět o tom, co na obrázcích vidíte.

obrázek č. 2

obrázek č. 3

obrázek č. 4

e) Odpovězte podle obrázků č. 1 – č. 4.

Kam jede rodina? Čím rodina cestuje? Kolik lidí cestuje? Kdo s nimi ještě jede? Proč tam asi jedou? Jak dlouho tam podle vás zůstanou? Řekněte deset věcí, které by si měli vzít s sebou.

f) Pracujte podle vzoru.

Cesta na chalupu

Tento týden bylo hezké počasí, a proto se naše rodina rozhodla **(vzor)** ...od... jet na chalupu do Jizerských hor. Děti měly podzimní prázdniny a já s manželem dovolenou. Ráno jsme brzo vstali a začali balit věci. Balení nám trvalo asi dvě hodiny, a když už jsme chtěli **a)**……...jet, zjistili jsme, že nemáme klíče od chalupy. Začali jsme klíče hledat, ale nemohli jsme je najít. **b)**……...šli jsme celý byt, ale nikde nebyly. Nakonec jsme je našli v šuplíku v obývacím pokoji. Konečně jsme mohli **c)**……...jít z bytu. Bydlíme ve třetím patře, proto jsme museli **d)**……...jít dolů do přízemí. Manžel zapomněl jednu tašku na chodbě. Musel zase **e)**……...běhnout do třetího patra a potom **f)**……...běhnout zpátky. Protože jsme parkovali na druhé straně ulice, museli jsme tam **g)**……...jít. Všude ale stála jiná auta, takže jsme je **h)**……...šli. Konečně jsme došli na místo. Naložili jsme tašky

do auta a **i)**……..jeli na cestu. Během cesty nám telefonoval děda. Řekl, že nám **j)**……..vezl dobré víno z Moravy.

Jeli jsme proto ještě k dědovi pro víno. Dojeli jsme do Břevnova, kde děda bydlí. Všichni jsme vystoupili z auta a **k)**……šli do vchodu paneláku. Vyjeli jsme výtahem do pátého patra. Za chvíli jsme opět **l)**……..jeli dolů. Přišli jsme k autu, nastoupili do něj a vydali se na cestu. Během jízdy říkali v rádiu, že se silnice, po které chceme jet, opravuje. Museli jsme proto objet park, pak **m)**……..jet přes náměstí a pokračovat směrem k řece. Za řekou jsme **n)**……..jeli na kopec, který se jmenuje Strahov. Ze Strahova jsme sjeli dolů, **o)**……..jeli dlouhou ulicí, **p)**……..jeli přes most na druhou stranu řeky a vyjeli z města. Byli jsme rádi, že nebyla dopravní zácpa. Za městem jsme **q)**……..jeli na dálnici. Cesta na chalupu trvala asi hodinu a půl.

g) Popište svoji cestu do školy/do práce. Napište pak alespoň pět vět, ve kterých použijete pět následujících prefixů VY-, PŘI-, OD-, PRO-, VE-, S-, NA-, POD-, NAD-, PŘE-…

2. Pracujte podle vzoru. Pozor, dvě slova z nabídky nebudete potřebovat.

vyletět, ~~zajít~~, sejít, obcházet, přinést, projít, sletět, oblétět, probíhat, vletět

Horor od Kryštofa I

V neděli **(vzor)** …zašel… Kryštof k Jiřímu na návštěvu a **a)**…… mu DVD s hororem. Strašidelná atmosféra filmu Jirku dostala, takže měl pak v noci strach **b)**…… potmě bytem. Děj filmu začínal na letišti. Cestující nastoupili do letadla a netušili, co se stane, až **c)**…… do oblak. Let ze začátku **d)**…… celkem klidně, ale pak letadlo **e)**…… do bouřky. Všude kolem se blýskalo. Najednou přestal fungovat motor, a tak pilot musel **f)**…… k zemi a nouzově přistát daleko od civilizace. Byla noc, stále pršelo a v ten moment začal kolem letadla **g)**…… duch.

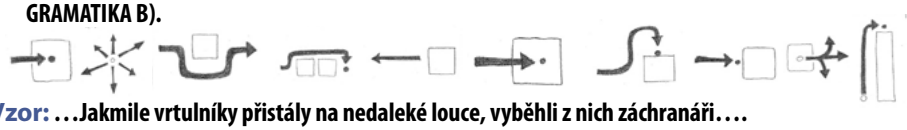
3. a) Pracujte podle vzoru. Pozor, dvě slova z nabídky nebudete potřebovat.

přeběhnout, podejít, přicházet, ~~vyjít~~, seběhnout se, ujít, oblétat, přijít, přelétat, odletět

Horor od Kryštofa II

Příběh pokračoval dál. Duch pokaždé **(vzor)** …vyšel… z lesa. Když pomalu **a)**…… k letadlu, ozýval se zevnitř děsný pláč a křik. K tomu hrála tajemná hudba. Přitom Jiřímu pokaždé **b)**…… mráz po zádech. Rozhodně by nechtěl být v kůži toho pilota. Všichni **c)**…… k němu a čekali, že je zachrání. Ale on už neměl šanci **d)**……., protože motor byl rozbitý. Zůstali tam všichni úplně bezmocní. Ale nakonec měli štěstí, protože je našly vrtulníky, které **e)**…….. nad nimi. Jiří si už myslel, že je brzy dovezou do bezpečí, ale to, co pak **f)**……., vážně nečekal. Byl to prostě správný horor, takže si určitě nenechá **g)**…….. jeho další pokračování.

b) Napište, jak asi film pokračoval a jak skončil. Použijte slovesa pohybu s prefixy podle obrázků (ze sekce GRAMATIKA B).

Vzor: …Jakmile vrtulníky přistály na nedaleké louce, vyběhli z nich záchranáři….

C. PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO S, V, Z

I. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO S

syn, sytý, sýr, syrový, sypat

syn – synek, synovec…
sýr – sýrový…

POZOR!

s**ý**r	×	s**í**ra (chemický prvek)
s**ý**rový (ze sýra)		s**i**rky
		s**í**rový (ze síry)

POZOR!

s**y**rový (nevařený) — s**ý**rový (ze sýra)

II. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO V

vy, vysoký, zvykat, žvýkat, vy-/vý-

vysoký – vysoko, výška…
zvykat – návyk, zlozvyk, obvyklý, nezvyklý…
žvýkat – žvýkačka…
vy-/vý- – významný, vývoj, výraz, výrobek, výlet, výklad, výjimka, výhled, východ, vykat…

POZOR!

- **není prefix, proto měkké i: vidět, viset, vítěz, zvítězit, vyvinutý, vítat, vinit**

III. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO Z

brzy, jazyk, nazývat se

jazyk – jazykový, jazýček, dvojjazyčný…
nazývat (se) – ozývat se…

CVIČENÍ C

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (S)

Vzor: Hlavní s ..í.. Inici přecházej opatrně.

Můžeš koupit v lékárně s…rup proti kašli? Nikdy nejezte s…rové maso. Miluju s…rové tousty. Potřebuješ ještě to s…tko na čaj? Bydlíme na s…dlišti. Tato s…tuace je opravdu nepříjemná. Už nemám s…lu nikam chodit. Jak se jmenuje tvůj s…novec? Nemáš u sebe s…rky? Jan chodí každý den do pos…lovny. V létě jsme byli na S…cílii. Teta nám pos…lá každé Vánoce krásné dárky.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (V)

Vzor: Kdo zv ..í.. těžil v té soutěži?

Na Moravě jsme pili v…borné v…no. Z té hory byla krásná v…hlídka do kraje. V lese jsme našli zraněné zv…ře. Nikdo ho celý den nev…děl. V…koupali jsme se v rybníku. Byla nám dlouhá chv…le. Kdy končí dopolední v…učování? V…chovávat děti je velmi těžké. O v…kendu jsme navštív…li zajímavou v…stavu. Počkejte, než přestane ten silný v…tr. Jeďte pořád na v…chod. Máš nějaké zlozv…ky? Na stěně v…sí hodiny. V práci si tykáme, šéf v…kání nemá moc rád. Zastav…la jsem se večer u kamarádky.

c) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (Z)

Vzor: Už se těším na z..í.. mu.

Na vaší žádosti musí být raz…tko. Potřebuje dvojjaz…čný slovník. Zapni si z…p! Zapsal jsem se na intenz…vní kurz češtiny. Do Brna jsme jeli mez…národním rychlíkem. Co děláš z…tra? Z…skal stipendium na univerzitě v Londýně. Vrátíme se brz…, počkejte na nás. Na podz…m je příroda opravdu krásná.

2. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu C. (S, V, Z)

Vzor: Léč ..í.. tel

Julie: Dobrý den, pane učiteli.

František: Julie, dobrý den. V…jela s…s na v…let?

J: Ano, je tak krásně, že by byla škoda sedět doma. Ale koukám, že v… jste taky v…razil na procházku?

F: Ano, jdu jako obv…kle támhle k řece, nas…pat krmení labutím. Mám poslední dobou v…soký krevní tlak, a tak mi doktor dal prášky a doporučil prav…delné procházky. Ale stejně to nepomáhá.

J: Jak se jednou člověk dostane do ruky doktorům, to pak mus… poslouchat jen samé příkaz… a zákaz….

F: V…díš, zrovna jsem to měl na jaz…ku. Pořád jen slyším, že mus…m omez…t slané maso, jíst nízkotučné s…ry a zeleninu. Ale copak jsem králík, abych pořád žv…kal jen s…rovou mrkev?

J: A nezkoušel jste nějakou alternativní léčbu? Zrovna nedávno jsem dělala rozhovor s jedním léčitelem, který se zabývá čínskou medicínou.

F: To už mě taky napadlo. Ten jejich přístup k organizmu jako celku je mi celkem blízký.

J: Hm, věřím tomu, že harmonie v těle může mít velký vliv na zdrav….

F: A nav…c všechny postupy a léky v…cházejí z přírody.

J: Kdyby vás to opravdu zajímalo, mohla bych vám dát kontakt na toho léčitele.

F: A v…š, že jo.

J: Tak domluveno. Hned z…tra vám pošlu číslo.
F: Děkuju, Julie! A teď už tě nebudu zdržovat. Užij s… odpoledne!
J: V… taky. Na shledanou.

3. Diktát **(S, V, Z)**

45

a) Pište diktát podle nahrávky.
b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.
c) Odůvodněte psaní i/í/y/ý v následujících slovech.

podzim, Makovičkovi, vyrazili, pravidelných, výletů, brzy, viděli, východ, sýrem, vydali, pozdravili, zívajícího, syna, zvyku, víkendu, vylézt, vycházku, zkazit, zima, silný, vítr, obvykle, si, asi, vyjdou, zítra

ČTENÍ

1. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Které techniky věštění budoucnosti znáte? Existují lidé, kteří umějí číst osud z karet? Je možné, aby byl v kartách napsaný osud? Nechal/a jste si vy nebo někdo známý někdy vyložit karty? Pokud ano, splnilo se vám, co říkal/a? Máte strach z výkladu budoucnosti? Je výklad karet drahý? Kolik myslíte, že stojí jedna konzultace s věštcem? Je v pořádku, že se za takové služby berou peníze? Je dobré znát svůj osud?

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody toho, když si někdo nechá vyložit osud.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. Pracujte ve skupinách.

a) Popište obrázky a řekněte, o čem si myslíte, že je následující text.

b) Najděte v česky psaných materiálech informace o spisovateli Karlu Čapkovi. Pět nejdůležitějších údajů si zapište.

c) Řekněte, co znamenají slova *kartářka* a *věštkyně*.

4 ČTENÍ

3. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- nemít tušení
- vzbudit pozornost
- špiónka
- podezření
- snubní prstýnek
- ustrašený
- hromádka
- kule
- srdcový kluk
- srdcová dáma
- zelená desítka
- žaludy
- mít něco na srdci

b) Seznamte se s výslovností některých cizích jmen.

Edith Myersová ['Edit 'Majerzova:], Learyová ['Li:ryova:], Leary ['Li:ry], Jones ['Džounz], Jonesová ['Džounzova:]

c) Rychle si přečtěte otázky A–F a TEXT. V textu pak podtrhněte ta místa, kde jsou odpovědi na otázky. Na vypracování máte 10 minut.

A. K jaké příležitosti měla paní Myersová vyložit slečně Jonesové karty?
B. Kolik paní Learyová zaplatila za výklad?
C. Co viděla kartářka v budoucnosti pana Jonese?
D. Jak se jmenuje kniha, podle které je zpracována ukázka?
E. Kdo bude podle výkladu bránit slečně Jonesové v cestě?
F. Jaké je křestní jméno kartářky z ukázky?

TEXT

Kartářka

Následující rozhovor s názvem KARTÁŘKA je napsán podle části povídky Věštkyně, kterou najdeme v knize Povídky z jedné a druhé kapsy. Jedná se o jednu z nejpopulárnějších a dodnes čtených knih od slavného českého spisovatele Karla Čapka (1890–1938).

Příběh vybrané povídky se odehrává v Anglii ve městě Londýně. Tam bydlí žena jménem Myersová, madam Edith Myersová.

Mezi lidmi se povídá, že je bohatá, ale nikdo **nemá tušení**, jak k penězům přišla. To byl taky důvod, proč tato dáma **vzbudila pozornost** policejního komisaře. Ten si začal myslet, že dělá něco nelegálního, když je tak bohatá. „Může být třeba **špiónka**," říkal si.

Jednou u snídaně mluvil o svém **podezření** se svou manželkou, která se mu rozhodla pomoct. Paní Learyová, manželka pana komisaře, přišla ještě ten večer s chytrým plánem. Hned druhý den půjde osobně za paní Myersovou na návštěvu a možná tam zjistí, jak se ke všem penězům dostala. Protože každý v Londýně pana komisaře i jeho ženu zná, oblékla se a učesala jako mladá dívka, sundala si **snubní prstýnek** a zazvonila u dveří paní Myersové. Madam ji nechala přede dveřmi dlouho čekat, než ji pozvala dál. Když konečně vstoupila do bytu, vypadala jako **ustrašená** slečna, která se moc chce vdávat.

Myersová: Vítám vás.
Learyová: Dobrý den.
Myersová: Sedněte si, milé dítě. … Copak byste ode mě chtěla?
Learyová: Já … já … já bych ráda … já mám zítra dvacáté narozeniny. Já bych strašně ráda znala svou budoucnost.
Myersová: Ale slečno,… jak se prosím jmenujete?

Learyová: Jonesová. *(Rychle si vymyslela jiné jméno.)*
Myersová: Drahá slečno Jonesová, to je omyl. Já nejsem kartářka.
Learyová: Ježíši, já jsem ale slyšela, že mi k narozeninám karty vyložíte.
Myersová: No. … Dobře. … To víte. Jako každá stará ženská někdy karty vykládám. Samozřejmě to dělám jen pro přátele. … *(Položí před ni karty z první hromádky.)* … Udělejte pět **hromádek**. … Tak je to správně. Někdy pro zábavu si vykládám karty, ale jinak ne. … *(Vykládá karty na stůl.)* Hele, **kule**. To znamená peníze. A tady je **srdcový kluk**. To je moc krásná karta.
Learyová: Ach. A co dál?
Myersová: Kulový kluk *(Odkrývá druhou hromádku.)*, **zelená desítka** – to jsou cesty. Ach, tady vidím **žaludy**. Žaludy jsou vždycky problémy. Ale **srdcová dáma** je na konci!
Learyová: Co to znamená?
Myersová: Hm, počkejte. … Tady. Zase kule. *(Odkrývá třetí hromádku.)* … Milé dítě, čeká vás hodně peněz a ta cesta. Ale ještě nevím, jestli pojedete na větší cestu vy nebo někdo blízký…
Learyová: Já mám jet na vesnici k tetě.
Myersová: To bude mnohem větší cesta. *(Dívá se do karet dál.)* A někdo moc nechce, abyste odjela. Je to nějaký starší muž.
Learyová: Asi tatínek.
Myersová: Možná. … Tak tady to máme! Milá slečno Jonesová, tohle je ta nejkrásnější karta, jakou znám. Do roka budete mít svatbu! Vezme si vás moc bohatý a mladý pán. Asi milionář nebo nějaký obchodník, protože mnoho cestuje. Vidím tady ale velké problémy, než se vezmete. Tady ten starší pán vám bude bránit. Vy ale musíte vydržet!
Learyová: Já vydržím. … Řekněte mi, budu bydlet v Londýně?
Myersová: Kdepak. Až se vdáte, odstěhujete se někam daleko, nejspíš až za moře.
Learyová: Aha.
Myersová: Tak to je všechno a teď dostanu 20 liber.
Learyová: Prosím?
Myersová: Dostanu peníze na charitu.
Learyová: Aha, na charitu. … Tady máte.
Myersová: Děkuji.
Learyová: Taky děkuji. … Já jsem tak šťastná za to, co jste mi říkala. Prosím vás, paní Myersová, kolik by to u vás stálo, abych tam neměla ty problémy?
Myersová: Karty nemůžete podplatit! … *(Zase se podívá do karet.)*… Mimochodem. Co dělá váš tatínek?
Learyová: On je u policie. Víte, je v tajném oddělení.
Myersová: Aha, *(Vezme tři karty.)* to je velmi ošklivé. Řekněte mu, milé dítě, že mu hrozí veliké nebezpečí.
Learyová: Ježíši. Co se mu stane?
Myersová: Měl by ke mně přijít sám, aby se toho dozvěděl víc. Ke mně chodí mnoho policistů, abych jim vyložila karty. A během toho mně řeknou všechno, **co mají na srdci**.
Learyová: Cože? Oni vám řeknou všechno?
Myersová: Ano, ano, milé dítě, jen mi sem tatínka pošlete. Hm. Říkáte, že pracuje v tajném oddělení? Mr. Jones? … Hm, to je divné, toho neznám.
Learyová: Ano, pan Jones.
Myersová: To je zvláštní, že jsem to jméno ještě neslyšela. Vyřiďte mu, že ho budu čekat. Sbohem, milá slečno Jonesová.
Learyová: Na shledanou.
Myersová: Na shledanou!

(zpracováno podle povídky Věštkyně, K. Čapek: Povídky z jedné kapsy)

4. Odpovězte na otázky. Napište vždy jedno nebo dvě slova.

Vzor: Jak se jmenuje povídka, podle které je zpracována ukázka? …Věštkyně…

a) Jakým způsobem mohla paní Myersová podle komisaře přijít k penězům?
b) Kdy šla paní Learyová za paní Myersovou?
c) Co podle karet symbolizují kule?
d) Jaká karta znamená cesty?
e) Co podle karet symbolizují žaludy?
f) Co říkají kartářce při výkladu lidé od policie?

5. Přečtěte si text ještě jednou a pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.

činnost, informací, výklad, policie, Londýně, komisař, manželé, pomoc, charitu, policisté, večeře, ~~povídky~~, začátku, snídaně, třetině, aktivit, karet, kartářka

Rozhovor Kartářka je napsaný podle **(vzor)** …povídky… od Karla Čapka, který psal v první **a)**…… 20. století. Děj se odehrává v **b)**…… a ukázka rozhovoru probíhá přímo v bytě jedné z hlavních postav. Příběh vypráví o jedné starší bohaté anglické dámě, o kterou se začne zajímat policejní **c)**……, protože chce zjistit, jak přišla ke svému bohatství. Komisař si na **d)**…… dokonce myslel, že by mohla být špiónka. Jednou u **e)**…… o tomhle podezření řekl své manželce, která se rozhodla, že nelegální **f)**…… paní Myersové odhalí, a tak svému muži pomůže. Dověděla se, že k této dámě chodí mnoho lidí a prosí ji o **g)**…… karet. Proto se převlékla za mladou dívku a šla se za ní také podívat.

Paní Myersová jí nejprve řekla, že není **h)**……, ale pak jí karty přece jen vyložila. Za svou práci si vzala celých dvacet liber, které dá údajně na **i)**…… Manželka pana komisaře tak měla důkaz, že za věštbu z **j)**…… u ní lidé platí. Pak se ještě dověděla, že k ní pro radu chodí i někteří **k)**…… Aby jim prý mohla pomoct, řeknou jí úplně všechno, co vědí. To byl dostatek potřebných **l)**…… pro pana komisaře!

6. a) Vyberte jedno správné resumé.

Resumé č. 1

V jednom anglickém velkoměstě se policejní komisař rozhodl, že se dozví, jak je možné, že je paní Myersová tak bohatá. Poprosil proto svou ženu, aby mu pomohla. Paní Learyová se oblékla do svých šatů, ve kterých vypadala mladší, a šla na návštěvu k Edith Myersové. Hned byla přijata a představila se jiným jménem, které si přede dveřmi připravila. Jiné jméno měla proto, aby se nevědělo, že je komisařova žena. Edith jí karty nejprve vyložit nechtěla, ale nakonec souhlasila a také si nechala za věštbu dobře zaplatit. O přijatých penězích řekla, že je dá na charitu. V kartách viděla svatbu, cestu, ale i starosti se starším mužem. Myslela si, že je to slečnin tatínek. Žádného pana Jonse od tajné policie neznala, a přestože policistům nevykládala, doporučila, aby k ní na karty přišel.

Resumé č. 2

Komisař Leary se zajímá o to, jak paní Myersová zbohatla. Jeho žena při snídani dostala nápad, díky kterému potřebnou informaci zjistí. Paní Learyová se při návštěvě paní Myersové představila jako slečna Jonesová a poprosila o výklad karet. Paní Myersová sice říkala, že není kartářka, ale karty jí pak k narozeninám vyložila. V pěti hromádkách karet viděla nejdříve podle kulí peníze, pak dobrou kartu srdcového kluka a zelenou desítku, která znamená cesty. Bohužel mezi kartami byl také symbol nepříjemností – žaludy. Kolem její lásky se objeví velké starosti s nějakým starším mužem. Nakonec by

ale mělo všechno dobře skončit, protože by se slečna Jonesová měla dobře vdát do zahraničí. Paní Learyová za výklad zaplatila 20 liber, ale oficiálně to mělo být na charitu.

Resumé č. 3

Karel Čapek napsal román Věštkyně, který vypráví o tom, jak komisař Leary zjistil, odkud jsou peníze paní Myersové. V hledání pravdy mu pomohla jeho žena. Paní komisařová si kvůli tomu u ní nechala vyložit karty. V předpovědi bylo, že se do 12 měsíců vdá mimo Londýn a bude bohatá – peníze symbolizovala zelená desítka. Jejím manželem by se podle kartářky měl stát bohatý muž, ale kolem jejich lásky viděla mnoho starostí. Problémy paní komisařovou zneklidnily, ale bohužel neměla na jiný výklad bez nich peníze. Nepříjemnosti v kartách se objevily nejen v jejím životě, ale i kolem jejího otce – o tom paní Learyová řekla, že pracuje u tajné policie. Dověděla se pak také, že mnoho lidí od policie chodí na výklad karet. Po zaplacení 20 liber na charitu spolu ještě chvíli mluvily o policistech, pak paní Myersová odešla.

b) V každém nesprávném resumé podtrhněte čtyři chybné údaje. Obě chybná resumé pak opravte tak, aby byla správně.

7. a) Podívejte se na obrázky a vyprávějte celý příběh povídky.

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

b) Ke každému obrázku přiřaďte jednu výpověď.

Výpověď A

To se mi nelíbí, to se mi nelíbí, má drahá. Proč ta ženská mluvila o vašem tatínkovi, když je už pět let mrtvý? Zjistil jsem také, že se nejmenuje Myersová, ale Meierhoferová. Dále není Angličanka, ale Němka. Já o tom řeknu nahoře.

Výpověď B

Víte, pane soudce, ona má paní… my jsme se totiž rozvedli… on se do ní najednou zbláznil jeden mladík… takový milionář nebo obchodník… byl z Melbournu. Já jsem jí bránil, ale… před týdnem spolu odjeli do Austrálie…

Výpověď C

Myslím, že bychom se na ten případ měli podívat víc. Moje žena si u ní nechala vyložit karty a za to si ta ženská nechala zaplatit. Vsadím se také, že tahá z lidí věci, po kterých jí nic není.

Výpověď D

Má drahá, mně nejde z hlavy ta paní Myersová. Rád bych věděl, z čeho ta ženská žije.

Výpověď E

KONEC

Výpověď F

Sedněte si, milé dítě. Copak byste ode mě chtěla?

Výpověď G

Vezme si vás moc bohatý mladý muž, asi milionář, nebo obchodník, protože mnoho cestuje, ale než se vezmete, budete muset překonat velké překážky!

Výpověď H

No, no, nechme to být… ale protože jste cizinka a děláte v naší zemi problémy, musíte odejít z Anglie.

Výpověď I

Rok se s rokem sešel.

Výpověď J

Moment, moment, my tady máme jednu svědkyni proti vám. Paní Learyová, povězte nám, jak to bylo.

8. Pracujte ve dvojicích. Řekněte alespoň pět důvodů, proč lidé chodí pro radu k lidem s nadpřirozenými schopnostmi. Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

9. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: **Muž/Žena, který/á čte budoucnost z ruky a zájemce o výklad**

K muži/ženě s „nadpřirozenými schopnostmi" přišel zájemce o výklad.

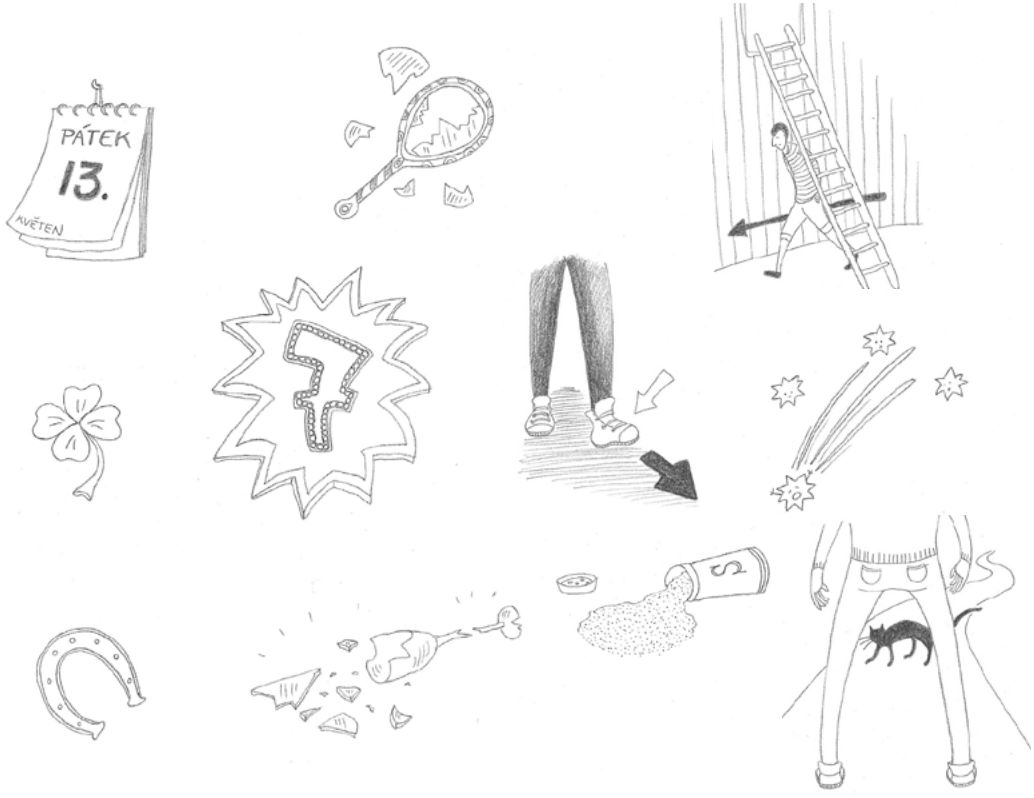
Muž/Žena, který/á čte budoucnost z ruky, chce získat co nejvíc peněz a podle vzhledu klienta/zájemce si vymýšlí budoucnost. Výši účtu za konzultaci musí zdůvodnit.

Zájemce o výklad má připravené své otázky. Chce se zeptat na kariéru, rodinu (i na vzdálenou rodinu) a na život v blízké budoucnosti (např. za dvě hodiny). Chce zaplatit co nejméně peněz.

POSLECH

1. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.
Co je to pověra? Které pověry znáte? Jste pověrčivý/á? Kterým pověrám věříte? Máte vy nebo vaši známí nějaké rituály? Popište je. Máte / Měl/a jste někdy nějaký talisman? Pokud ano, jak dlouho, odkud, popř. od koho ho máte a kam ho nosíte?

2. Pracujte ve skupinách. Popište následující obrázky. Řekněte, co nosí štěstí a co smůlu.

3. Pracujte ve skupině. Můžete používat text v sekci „POSTAVY PŘÍBĚHU" na začátku učebnice.
Kdo z postav příběhu je podle vás pověrčivý a kdo ne? Vymyslete každé postavě její talisman.

4. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ zaleknout se
- ❍ nechvalně proslulý
- ❍ zásluha
- ❍ ztrapnit se
- ❍ posměch
- ❍ líčení
- ❍ vykročit
- ❍ převaha
- ❍ příznivec
- ❍ zahnat
- ❍ podvědomě

5. Přečtěte si následující úkoly (1–8). Pak si poslechněte text a vyberte jednu správnou odpověď.

46

Otázka 1
Kdo nebo co je podle Julie výjimečné?
a) studio
b) posluchači
c) její přátelé
d) dnešní vysílání

Otázka 2
Jak se staví František k pověrám?
a) Ignoruje je.
b) Vede k nim své děti.
c) Věřil jim jen v dětství.
d) Odmalička ho ovlivňují.

Otázka 3
Jak reagovala Julie na Františkovu odpověď?
a) Byla zklamaná.
b) Byla překvapená.
c) Měla stejný názor.
d) Nesouhlasila s ním.

Otázka 4
Co je Františkův talisman?
a) řetízek
b) přívěsek
c) náramek
d) náhrdelník

Otázka 5
Proč podle Kryštofa věří herci pověrám?
a) Protože rádi riskují.
b) Protože je to nebezpečné.
c) Protože se bojí neúspěchu.
d) Protože to mají v popisu práce.

Otázka 6
Co by podle Kryštofa žádný herec neudělal?
a) Vyšel z domu bez talismanu.
b) Vyšel ze šatny pravou nohou.
c) Vstoupil do šatny jiného herce.
d) Nechal se nalíčit jiným hercem.

Otázka 7
Které tvrzení je podle Markéty pravdivé?
a) Pověry měly moc změnit budoucnost.
b) Pověry vznikly z úzkého spojení s přírodou.
c) Pověry lidem pomáhaly vysvětlit si neznámé skutečnosti.
d) Pověry lidem pomáhaly pochopit nadpřirozené jevy a procesy.

Otázka 8
Jaký názor má Markéta na pověry?
a) Věří v jejich vliv na lidi.
b) Pochybuje o jejich síle.
c) Přeceňuje jejich význam.
d) Není si jistá jejich smyslem.

6. Přečtěte si titulky 1–6. Pak si poslechněte text ještě jednou a přiřaďte k reakcím Františka, Kryštofa a Markéty jeden správný titulek.

1. Jistota je jistota
2. Pravda je v přírodě
3. Zvyk je železná košile
4. Štěstí má mnoho přátel
5. Rozhoduje síla lidské psychiky
6. Věda zvítězila nad nevědomostí

7. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

…pocházím původně z vesnice, takže jsem na pověrách vyrůstal. …tradice se přenáší z generace na generaci. S tím se nedá než souhlasit. …herci mají pověrčivost v popisu práce. Jen blázen by pokoušel paní Štěstěnu. …ze šatny však striktně levou. Doufám, že se nikoho příliš nedotknu…, …pověry mají podle mě základ v nevědomosti. …náš čas už bohužel vypršel.

b) Slova a slovní spojení ze cvičení 7 a) použijte ve vlastních větách.

8. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Čí názor z rozhovoru je vám nejbližší? Liší se nějak české pověry od těch ve vaší zemi? Jaké symboly pro štěstí a smůlu máte ve vaší zemi? Stalo se vám někdy, že jste si myslel/a, že vám nějaký talisman nebo nějaká skutečnost nosí štěstí nebo smůlu? Pokud ano, řekněte příklad takové situace.

9. Pracujte ve dvojicích.

a) Vytvořte charakteristiku majitele/majitelky obchodu s talismany. Napište, jak dlouho má svůj obchod, proč ho založil/a, jestli dobře vydělává, jestli jeho/její zboží pomáhají zákazníkům apod.

b) Napište 7 otázek, na které se může redaktor/ka zeptat hosta.

c) Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: redaktor/ka v rádiu a host – majitel/ka obchodu

Redaktor/ka dělá s hostem radiový rozhovor na téma „Pověry".

Redaktor/ka se ptá na podobné otázky jako Julie v poslechovém textu. (Nezapomeňte zahájit pořad, představit hosta a po rozhovoru se s ním/ní i s posluchači rozloučit.)

Host se nejprve představí, řekne svou profesi a pak odpovídá na otázky redaktora/ky. (Snažte se udělat co největší reklamu svému podniku, dejte redaktorovi/redaktorce talisman pro štěstí, pozvěte posluchače na nějakou událost ve vašem obchodě apod.)

ZOPAKUJTE SI

A. VZTAŽNÉ VĚTY

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte zájmeno KTERÝ a prepozici, pokud je potřeba.

Vzor: Potkal po letech vojáka, …se kterým… bojoval ve válce.

a) Nejdu na zkoušku, …… jsem se přihlásil.
b) Dostal jsem výsledek, …… se musím ještě zamyslet.
c) To jsou slova, …… se nemohu spolehnout.
d) Dívka, …… jsem se seznámil a …… jsem se hned zamiloval, se jmenuje Anna.
e) To je další těžká situace, …… budu muset zítra hodně přemýšlet.
f) To jsou staří a milí lidé, …… musíte být hodní.
g) Milovala tu starou chalupu, …… celý život pečovala.
h) Měla oči jako matka, …… zdědila i krásnou tvář.
i) Nemůžu najít cestu, …… jsem se ptal.
j) Ten dárek je pro mé kamarády, …… jsou také pozvaní.

2. Pracujte podle vzoru. Každé slovo z nabídky použijte dvakrát.

kdo, co, ~~který~~, který, jaký

Vzor: Ta sukně, …kterou… jsem chtěla, je už prodaná.

a) Jediné, s…… nesouhlasím, je vaše vysoká cena.
b) Každý, …… přišel na výstavu, dostal malý dárek.
c) To, …… jsem ti právě řekl, si prosím nech pro sebe.
d) Jediný, s …… Mirek ještě mluví, je jeho sestra Dana.
e) Vrátný, …… jsme nedávno přijali, dal včera výpověď.
f) Tak skvělý učitel, …… teď máme, nás ještě nikdy neučil.
g) Všichni studenti, …… se přihlásili ke zkoušce, mají dnes konzultaci.
h) Přečetl jsem si horoskop, abych věděl, …… jsou lidé narození ve znamení Raka.

3. a) Označte místa, kde můžete spojit věty pomocí KTERÝ / KTERÁ / KTERÉ.

Ahoj Luboši,

omlouvám se, že jsem Ti dlouho nepsal. Poslední dobou se u mě hodně věcí změnilo.

(vzor) Z naší firmy odešel zástupce ředitele. O tom kolegovi jsem ti nedávno psal. Náš šéf se dlouho rozhodoval, koho si na tu volnou pozici vybere. Tajně jsem doufal, že by to místo mohl dát mně. Byl o něj velký zájem. Kamarádi mi radili, abych se zeptal kartářky. Od té bych se určitě dozvěděl, jak to dopadne. Ale víš, že já takovým věcem nevěřím. Nemám pro ně žádný důkaz. A tak jsem raději trpělivě čekal. Asi už tušíš, jak to dopadlo, viď?

Ano, to místo jsem dostal! A musím přiznat, že největší radost z toho měla Markéta. Určitě si dovedeš představit, jak byla nadšená. Potěšilo ji, že budu mít flexibilní pracovní dobu. Ta pro nás oba bude

dost výhodná. Hlavně si díky ní budu moct líp naplánovat volný čas. A v tom čase se budu věnovat rodině.
Tak teď už víš, co je u mě nového. A co Ty, máš taky nějaké novinky? Těším se na Tvůj e-mail.

Jirka

b) Spojené věty napište.

Vzor: Z naší firmy odešel zástupce **ředitele,** o kterém **jsem ti nedávno psal.**

a) .....
b) .....
c) .....
d) .....
e) .....

B. ADJEKTIVA A ADVERBIA

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: *blízký × blízko*

Bydlí ...blízko.... **přítelkyně.**

To je má ...blízká... **přítelkyně.**

a) chladný × chladno
Zimní rána jsou tady obvykle ……
V místnosti je ……

b) smutný × smutně
To byla ale …… příhoda.
Tvářil se ……

c) daleký × daleko
Město leží ……
Lákají mě …… země.

d) veselý × vesele
Máte …… syna.
Řekl to velice ……

e) dlouhý × dlouho
Nerad chodím na …… výlety.
Trvalo to hrozně ……., a tak jsem byl unavený.

f) teplý × teplo
V tom novém kabátu je mi ……
Proti chřipce mi vždy pomůže hodně …… čaje.

g) snadný × snadno
To není tak …… !
…… se to řekne, ale hůř udělá.

h) jasný × jasně
Všechno je mi většinou hned ……
Nemluvil moc …… a srozumitelně.

i) vysoký × vysoko
Letadlo letí ……
Musíte si udržet ……. úroveň své češtiny.

j) tichý × ticho
Petr je od mládí ……
Tady je úplně ……

4 ZOPAKUJTE SI

2. a) Pracujte podle vzoru.

ADJEKTIVUM	ADVERBIUM	ADJEKTIVUM	ADVERBIUM
německý	**(vzor)** …německy…	dobrý	
cizí		nový	
lidský		veselý	
strašný		silný	
horký		obvyklý	

b) Slova z tabulky použijte ve větách.

Vzor: …Jakub umí perfektně německy.…

…Koupili jsme si německý slovník.…

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Profesor bude přednášet v němčině. – …Profesor bude přednášet německy.…

a) Zdržím se tady jen krátkou dobu. – .....

b) Už několik let se učím angličtinu. – .....

c) Proč to děláš tak složitým způsobem? – .....

d) Sportovci se velkou rychlostí přibližovali do cíle. – .....

e) Celou noc byla jasná obloha. – .....

f) Mluvila na něj tichým hlasem. – .....

g) Host se na návštěvě choval nevhodným způsobem. – .....

h) Malí kluci vykřikovali sprostá slova na ulici. – .....

i) V předpovědi hlásili, že bude teplé počasí. – .....

VÝSLOVNOST

1. a) Podtrhněte slovo, ve kterém se podle vás vyslovuje hláska [t].
tisk, potichu, politika, pozitivní, tisíc, vtipný, tikat, Martina, dativ, cyklistika, protivný, motivace, štika, lokomotiva, tip, typ

b) Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky si zkontrolujte svá řešení cvičení 1 (viz předloha).

c) Čtěte nahlas všechna slova ze cvičení 1 a). 47

2. a) Poslouchejte nahrávku.
Na cvičišti čtyři svišti piští. 48

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

3. Čtěte nahlas.

Vítězslav Hálek – XXV.

A kdyby vše potěšení
v tom světě bylo vzato
a jenom láska zůstala –
ten život stál by za to.
A kdyby pravda bylo vše
a láska jenom snění,
já bych se k spánku položil
a nechtěl probuzení.
A jestliže jsem dosud snil –
tak jsem snil sladce, mile,
a věčně nezapomenu,
kdo usnil mne v ty chvíle.

(Večerní písně, 1859)

PSANÍ

Téma: CHARAKTERISTIKA

Cílem charakteristiky je zobrazit důležité vlastnosti člověka. Od popisu postavy se liší tím, že neobsahuje pouze popis vnějších vlastností (jako jsou postava, vlasy, obličej atd.), ale popisuje i vlastnosti vnitřní, tzn. povahu, temperament, schopnosti a postoje.

Vlastnosti se dají popsat dvěma hlavními způsoby:

1) přímo – adjektivy, adverbii, slovesy apod. (např. *„Tomáš je upřímný."*),
2) nepřímo – vlastnosti člověka vyplynou z popisu jeho jednání (např. *„Tomáš vždy každému do očí řekne, co si o něm myslí."*).

Přímá a nepřímá charakteristika se většinou střídají a navzájem doplňují.

Osnova charakteristiky:

1. úvod – o kom budete psát (obecné informace), proč jste vybral/a právě tohoto člověka
2. vlastní charakteristika – vnější vlastnosti: popisujte od obecných rysů (výška, postava atd.) k těm konkrétním (vlasy, ústa, oči atd.)
3. vlastní charakteristika – vnitřní vlastnosti: k popisu vybírejte ty vlastnosti, které jsou pro daného člověka typické, může se jednat o popis jeho/jejího vztahu k ostatním lidem, k práci, k přírodě, o popis vztahu sám/sama k sobě, o popis jeho/jejích schopností apod.
4. závěr – obecné hodnocení člověka – co je vám sympatické, co se vám naopak nelíbí, váš vztah k danému člověku

1. a) Vyberte si jedno téma.

A) Můj učitel / Moje učitelka
B) Můj filmový/knižní hrdina
C) Člověk, který mě nejvíc ovlivnil
D) Můj ideální partner / Moje ideální partnerka

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 4, sekce PSANÍ) charakteristiku.

REÁLIE

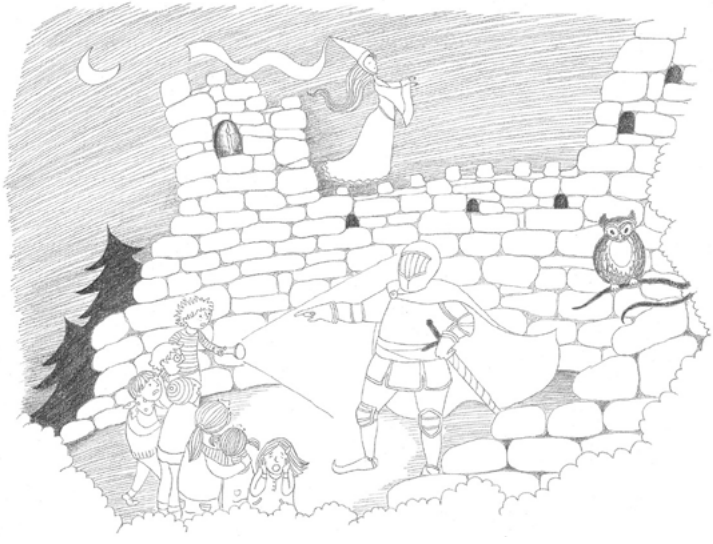
1. Diskutujte ve skupinách.

Existuje ve vaší zemi nějaký televizní pořad, který se zabývá záhadami? Pokud ano, krátce ho popište. Pokud ne, proč myslíte, že právě ve vaší zemi není? Zažil/a jste vy nebo někdo z vašich známých něco záhadného? Pokud ano, krátce to popište. Pokud ne, kde se podle vyprávění, legend, pohádek atd. může stát něco záhadného? Čtete rád/a neuvěřitelné a záhadné příběhy? Pokud ano, řekněte které. Pokud ne, řekněte, co rád/a čtete.

2. a) Diskutujte ve dvojicích.

Vysvětlete, co jsou to nadpřirozené bytosti. Řekněte 4 příklady. Myslíte si, že existují duchové a nadpřirozené bytosti? Své odpovědi zdůvodněte. Bavil/a jste se někdy s někým o nadpřirozených bytostech? Pokud ano, řekněte s kým, kdy a kde. Pokud ne, řekněte, jestli by bylo pro vás toto téma rozhovoru zajímavé. Své odpovědi zdůvodněte. Existuje ve vaší zemi nějaký tajemný hrad, o kterém se říká, že tam straší, že jsou tam duchové? Pokud ano, řekněte, kde je a co o něm víte. Pokud ne, popište nějaké takové místo z filmu, komiksu, knihy…

b) Popište obrázek.

c) Pracujte ve dvojících. Na základě obrázku napište dvě věty, o čem asi bude film, ze kterého uvidíte krátkou ukázku. Své tipy porovnejte ve skupině.

3. Přečtěte si TEXT A a pracujte podle vzoru. Do každé mezery doplňte jedno slovo z nabídky. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.

hradu, začne, péče, se domluví, vznikly, památkou, historický, radost, se rozhodne, ~~komedie~~, pěstovat, hudba, venkovských, pomoci, zájem, chovat, nadpřirozené

4 REÁLIE

TEXT A

Ať žijí duchové (1977)

Ať žijí duchové: filmová pohádková **(vzor)** ...komedie... o dětech a hradních strašidlech
Hrají: Jiří Sovák, Vlastimil Brodský, Dana Vávrová, Jiří Procházka a další, námět: Jiří Melíšek, scénář: Zdeněk Svěrák, Jiří Melíšek, Oldřich Lipský, režie: Oldřich Lipský, kamera: Jan Němeček, architekt: Vladimír Labský, **a)**……: Jaroslav Uhlíř, texty písní: Zdeněk Svěrák
Film se natáčel hlavně ve středních Čechách. V ukázce můžete vidět zříceninu **b)**…… Krakovec, který leží blízko Rakovníka a je významnou **c)**……
Celý děj filmu se točí právě kolem tohoto starobylého hradu. Skupinka **d)**…… dětí potřebuje klubovnu, a proto **e)**…… požádat starostu obce o starý hrad Brtník, který by se dal na klubovnu krásně přestavět. O hrad má ale **f)**…… také vychytralý vedoucí místní samoobsluhy Jouza. Ten má však s hradem jiné plány. Ve vlhké hradní věži chce začít **g)**…… žampiony, prodávat je po celém kraji a zbohatnout na nich. Mezi lakomým Jouzou a dětmi **h)**…… boj o hrad. Dětem v boji proti Jouzovi pomáhají ředitel školy a také tajemné **i)**…… bytosti žijící na tomto místě už po dlouhá staletí. Jedná se o statečného rytíře Brtníka z Brtníku a jeho krásnou dceru Leontýnku. Za **j)**…… tajemných sil se dětem podaří opravit hradní věž a celý hrad získat do vlastní **k)**……

4. Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ pokrývač
- ❍ hamoun
- ❍ řemeslník
- ❍ zahojený
- ❍ plech
- ❍ mazadlo
- ❍ břevno
- ❍ sídlo
- ❍ chovat náklonnost
- ❍ učinit
- ❍ skřítek
- ❍ výbuch

5. Přečtěte si následující otázky. Podívejte se na ukázku z filmu, nebo si poslechněte její audiozáznam a odpovězte.

49
49/50

a) Které postavy v ukázce vystupují?
b) Kde se ukázka odehrává?
c) Jaké je heslo Jouzy a jeho švagrové?
d) Co dostala Leontýnka k desátým narozeninám?
e) Co měli všichni udělat před výbuchem?
f) Co bylo po výbuchu hotové?
g) Co udělali skřítkové, když splnili úkol?

6. Podívejte se na ukázku z filmu ještě jednou, nebo si poslechněte její audiozáznam a doplňte následující věty. Napište vždy jedno slovo.

50

Vzor: Do samoobsluhy přišla ...švagrová... **pana Jouzy.**

a) Na opravu hradu už přivezli ……
b) Holky říkají, že už budou muset jít ……
c) Leontýnka se ptá, jestli není ……
d) Leontýnce je jedenáct už …… let.
e) Rytíř a děti už nejsou ……
f) Rytíř nesmí zapomenout na ……, které má pro děti.
g) Rytíř může kouzlo udělat pouze jednou za …… let.

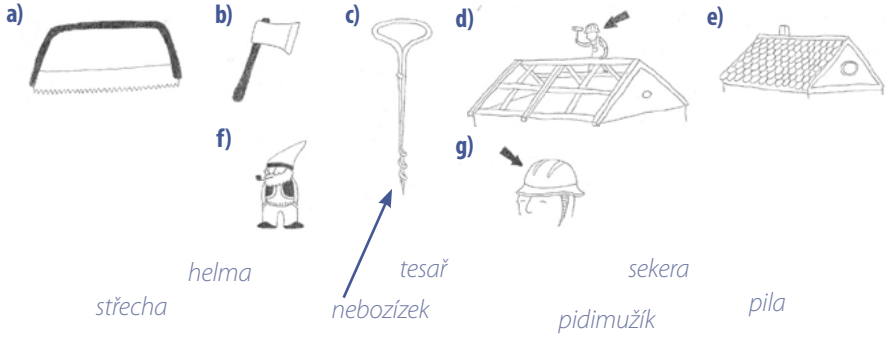
7. Pracujte s transkriptem ukázky z filmu. Podívejte se na podtržená slova v textu a řekněte, jak byla v ukázce vyslovena.

8. Písnička z filmu Ať žijí duchové

a) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- mech
- chopit se (něčeho)
- náčiní
- tesat
- kutat
- jedle
- dub
- zpracovat (něco)
- vrtat
- šindelář
- konat něco

b) Pracujte podle vzoru.

c) Poslouchejte písničku (TEXT B) a doplňte vynechaná slova do textu.

TEXT B

[:Skřítkové **tesaři** …… z **mechu**.:]
[:**Chopte se náčiní**, …… **střechu**.:]
[:Skřítkové ze …… a skřítkové
z ……..:]
[:**Pila** ať ……., **sekera tesá**.:]

Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
pidimužík ……..
Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
pidimužík **kutá**.

Šupy dupy dup, **jedli** nebo **dub**
všechno …….. **zpracuje**.
Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
nebozízkem vrtá.

Ref: Ať mistr **šindelář koná** své dílo,
…….. nám pokryje, kdyby snad lilo.
Držte si ……., nasaďte **helmy**,
mistr to provede způsobem střelným.

9. Pracujte ve dvojicích.

a) Vymyslete si postavu skřítka a připravte jeho charakteristiku. Popis musí obsahovat jméno, místo, kde žije, co (rád) dělá, alespoň dvě informace o jeho charakteru (hodný/zlý, pracovitý/líný, upovídaný/málomluvný…), co ne/má rád.

b) Napište o skřítkovi krátký příběh.

c) Znáte nějaký film, ve kterém vystupují duchové? Pokud ano, krátce ho popište.

10. Najděte v česky psaných materiálech alespoň 5 informací o Bílé paní a připravte o ní krátkou prezentaci.

LEKCE 5

KULTURA

MINIDIALOGY

52–56

Minidialog 1

A: Na co se teď chystáš?
B: Tady v devítce **dávaj** dokument.
A: Jak**ej**?
B: Něco o životě v severních Čechách.
A: To může být dobr**ý**. V kolik to začíná?
B: Něco po pát**ý**.
A: S kým jdeš? Nepůjdeme na to spolu?
B: S **kámošem**, ale klidně pojď s nám**a**.
A: Tak skvělý!

Minidialog 2

A: Proč ses takhle vyfintila?
B: Jdu na operu.
A: Cože? Tady?
B: V divadle bude odpoledne Prodaná nevěsta.
A: A co teda děláš tady?
B: Letím ještě koupit lístky na jeden film na zítra.
A: No ne, vy doma tou kulturou fakt žijete.
B: To víš, každý den tady festival není, tak si to užíváme, jak se dá.

Minidialog 3

A: Na co sháníš lístky?
B: Pozítří má být v parku koncert.
A: Pozítří? To je přece nějak**ej** folk!
B: Jojo, to je **v**ono.
A: Odkdy posloucháš folk?
B: Neposlouchám, ale máma má **narozky**, a tak mě napadlo ji na to vzít.
A: Takže ty půjdeš na něco, co neposloucháš, a ještě s mámou?
B: No, **v**ona bude ráda.
A: Tak to je teda gól!

Minidialog 4

A: Kolik filmů jsi už viděla?
B: Už ani nevím. Denně zajdu tak na čtyři.
A: Ty jsi ale blázen. To si ani neužiješ, ne?
B: Já filmy prostě zbožňuju.
A: Nejsi už z toho úplně hotová?
B: Jsem, ale bez toho by to nebyl pořádný **fesťák**.

Minidialog 5

A: Třikrát na tu černou komedii od osmi.
B: Vyprodáno.
A: To mi snad ani neříkejte!
B: Je mi líto. Tohle bylo už v pondělí pryč.
A: Už v pondělí?
B: Otevřela jsem kasu a za hodinu si to **lidi** rozebrali.
A: Za hodinu se nemohl vyprodat celý sál, ne?
B: Mohl, něco zmizí v předprodeji a tady pak ten zbytek.

5 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho. Každý z vás bude mluvit 1 minutu. Informace z popisů se nesmějí opakovat.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je. Ostatní musejí poznat, kterou dvojici z obrázku jste si vybrali.

2. a) Poslouchejte minidialogy a přiřaďte je k částem obrázku.
b) Kde se minidialogy odehrávají?
c) Poslouchejte texty ještě jednou a ke každému přiřaďte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

DÁREK | TAK JÁ JDU TAKY | Festival je únava | *Už ani jeden*
S NÁMI UŽ NE | Už nemám sílu | Co to máš na sobě?

3. a) Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
Proč ses takhle vyfintila? Letím koupit lístky. Tak mě napadlo jí na to vzít. To je teda gól! Denně zajdu tak na čtyři. To mi ani neříkejte! Tohle bylo už v pondělí pryč.

b) Řekněte, co znamenají následující fráze, v jakých situacích a při konverzaci s kým je můžete použít.
Ty jsi ale blázen.
Já filmy prostě zbožňuju.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.
Na co se teď chystáš?
Tady v devítce **dávaj** dokument.
Něco o životě v severních Čechách.
Tak skvěl**ý**!
Nejsi už z toho úplně hotová?
Za hodinu si to rozebrali.

5. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 1, 3, 4 a 5).
V devítce **dávaj** dokument. Jak**ej**? To může být dobr**ý**. Něco po pá**tý**. S **kámošem**… Pojď s nám**a**. To je přece nějak**ej** folk. To je **v**ono. Máma má **narozky**. **V**ona bude ráda. Bez toho by to nebyl pořádný **fesťák**. Za hodinu si to **lidi** rozebrali.

6. Pracujte ve dvojicích. Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.
Znáte nějaké české festivaly? Byl jste někdy na nějakém českém festivalu? Jaké znáte festivaly ve vaší zemi? Je nějaký festival (popř. festivaly) ve vaší zemi známý v zahraničí? Jaký je jeho (jejich) český název? Jak je to na festivalech s možnostmi ubytování? Je na festivalech zajištěno speciální ubytování? Kde mohou bydlet mladí lidé, kteří nemají moc peněz a jedou na festival? Jezdíte rád/a a často na festivaly? Pokud ano, řekněte, kde jste byl/a, kde jste bydlel/a, jestli se vám festival líbil, kolik tam bylo lidí atd. Pokud ne, řekněte, na jaký festival byste jel/a, kdyby vás někdo pozval a všechno vám zaplatil.

SLOVNÍ ZÁSOBA: KULTURA

- premiéra, derniéra, jeviště, hlediště, obecenstvo, hudební doprovod, kostým, kulisa, obsazení, předplatné (abonentka), uvaděč/ka, režisér/ka, scénář, nápověda, opona, zákulisí, lóže, nouzový východ, kasa, předprodej, stát ve frontě
- hlavní/vedlejší role, hlavní hrdina/hrdinka, ateliér, producent/ka, nominace, být nominován, předloha, na motivy, natočit, natáčení, konkurz, účinkovat, promítací plátno, titulky, dabing, původní znění, repríza, kritik/kritička, potlesk
- exponát, vernisáž, umělecké dílo, kresba, malba
- hudební nástroj, noty, (symfonický) orchestr, dirigent, sbor, sólista/tka, pěvec/pěvkyně, scéna, koncertní sál, libreto, festival („fesťák")
- žánr, drama, komedie, tragédie, muzikál, balet, opera, činohra, dokument, seriál, film: válečný, historický, dobrodružný, detektivka, cestopis, autobiografie, pohádka, hraný, kreslený, animovaný

1. Napište během minuty co nejvíce hudebních nástrojů.

2. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi porovnejte ve skupině.

Umíte hrát na některý hudební nástroj? Jak dlouho hrajete? Na který hudební nástroj byste chtěl/a umět hrát a proč? Jak často navštěvujete koncerty nebo muzikály? Kdy a který koncert nebo muzikál jste naposledy navštívil/a?

3. Pracujte podle vzoru.

povolání	kde pracuje	co potřebuje	co dělá
(vzor) …sólistka…	…v koncertním sále, v divadle, ve studiu…	…noty…	…zpívá…
uvaděčka			
dirigent			
baletka			
kostymérka			
scénárista			
nápověda			
maskérka			
sochař			

4. Pracujte podle vzoru. Doplňte prepozice, pokud je potřeba.

Vzor: ...V... divadle už jsem nebyl skoro půl roku.

a) …… frontě …… lístky jsme stáli víc než hodinu.

b) Představení vzniklo …… motivy slavné novely …… Franze Kafky.

c) Budeš hrát …… klavír …… not, nebo tu skladbu už znáš zpaměti?

d) Bylo těžké uvěřit, že byl film natočen …… základě skutečné události.

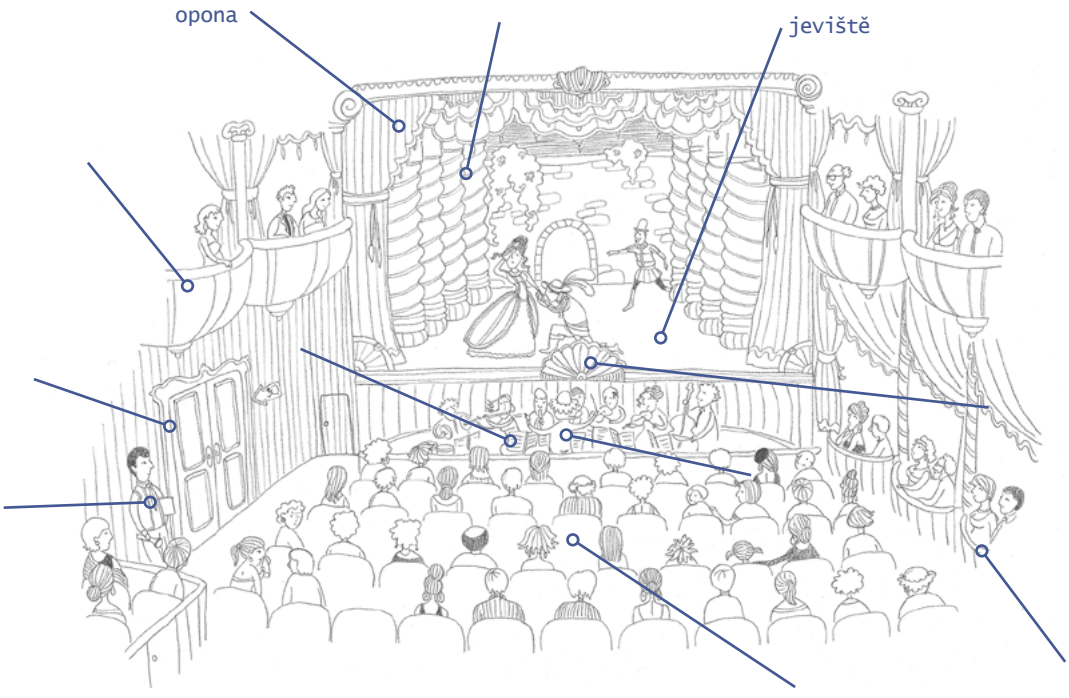
e) Představitel hlavní role byl …… svůj výkon nominován …… cenu Český lev.

f) …… svého cestování …… Africe natočil několikadílný dokument …… místních zvycích.

g) Nová divadelní hra …… diváků zcela propadla, …… jevišti bylo víc lidí než …… hledišti.

h) …… velkém úspěchu filmu měla …… kritiků velký podíl herečka, která byla obsazena …… hlavní role.

5. Popište obrázek.

6. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte substantivum.

Vzor: divadelní ...představení...

a) vedlejší .....
b) umělecké .....
c) promítací .....
d) předprodej .....

b) Pracujte podle vzoru. Doplňte adjektivum.

Vzor: ...filmové... ateliéry

a) ..... nástroj
b) .....hrdina
c) ..... sál
d) .....znění

7. Pracujte podle vzoru. Doplňte vždy jen jedno slovo.

Vzor: Herci jsou do rolí obvykle obsazováni na základě ...konkurzu...

a) ..... je textová předloha pro operu.
b) Viděli jsme film v původním ..... s titulky.
c) Předmětům vystaveným v muzeu se říká .....
d) Na konci dobrého představení slyší herci ..... diváků.
e) Poslednímu uvedení divadelního představení se říká .....

8. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte a porovnejte ve skupině.

Co popisuje válečný, historický, dobrodružný, detektivní, cestopisný, autobiografický a pohádkový film? Který žánr je vám nejbližší a který naopak nevyhledáváte? Který film jste naposledy viděl/a? Stručně vyprávějte jeho děj.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Po premiéře

57

František: Takový potlesk jsem tady v divadle už dlouho nezažil. Kdybych to neslyšel na vlastní uši, snad bych tomu ani nevěřil.

Julie: Podle mě je to fantastický úspěch.

F: Aby ne, když mají tak dobré obsazení.

J: Víte, že tam dokonce hraje i sám autor téhle hry?

F: Prosím tě, a který z nich to je? Ten uprostřed, co právě chytil Kryštofa kolem ramenou?

J: Ne, ne, ten úplně napravo. Na tričku na prsou má takový zelený nápis.

F: Aha, tak to je ten, co hrál toho mladšího policistu v přestrojení.

J: Jo, jo, to je on. Musela jsem se smát, jak vždycky všechno popletl a pak hned vzal nohy na ramena.

F: Bylo vidět, že si to na jevišti opravdu užívá a přitom měl svou roli pořád pevně v rukou. Podle mě podal jeden z nejlepších výkonů.

J: To sice jo, ale Kryštofovi stejně nesahal ani po kolena.

F: Aby ne, Kryštof s tím měl taky plné ruce práce.

J: To je fakt! Tu svou roli zkoušel celý měsíc od rána do večera. Já mám nápad! Myslíte, že mě za ním pustí do zákulisí? Chtěla bych mu pogratulovat jako první, mám pro něj malý dárek.

F: Snad jo, běž to zkusit. Určitě ho to potěší. Poslední dobou má oči jen pro tebe.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jak hodnotí Julie premiéru?
   - **b)** Jakou roli hrál v představení scénárista?
   - **c)** Co si myslí František o jeho výkonu?
   - **d)** Proč chce jít Julie do zákulisí?

2. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Jiří a František.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Julie a František.
   - **a)** ☐ František nebyl překvapený velkým potleskem.
   - **b)** ☐ Jeden herec obejmul Kryštofa kolem ramenou.
   - **c)** ☐ Scénárista má na sobě zelené tričko.
   - **d)** ☐ Mladší policista po svém omylu vždy utekl.
   - **e)** ☐ Herec v roli policisty má velké svaly na rukou.
   - **f)** ☐ Kryštof věnoval před premiérou hodně času přípravě na svou roli.
   - **g)** ☐ Julie neví, jestli se dostane do zákulisí.

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Kdybych to neslyšel na vlastní uši, určitě bych tomu nevěřil. …, jak vždycky všechno popletl a pak hned vzal nohy na ramena. …měl svou roli pořád pevně v rukou. To sice jo, ale Kryštofovi stejně nesahal ani po kolena. Aby ne, Kryštof s tím měl taky plné ruce práce. Poslední dobou má oči jen pro tebe.

4. **Nahraďte označené výrazy zájmenem *který*.**
   Ten uprostřed, co právě chytil Kryštofa kolem ramenou? – .....
   Aha, tak to je ten, co hrál toho mladšího policistu v přestrojení. – .....

5. **a) Najděte v dialogu části lidského těla a podtrhněte je.**
   b) K podtrženým slovům utvořte nominativ singuláru.
   c) Zamyslete se nad tím, jak skloňujeme slova, která jste v textu podtrhli.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

58

DIALOG B: Recenze

Julie: Kryštofe, četl jsi tu recenzi na vaše představení, která vyšla v pondělním kulturním magazínu? Mně úplně _ _ _ razila dech.

Kryštof: Vůbec mi o ní nemluv! Naštvala mě tak, že jsem ji ani nebyl schopný _ _ _ číst.

J: Je to fakt síla, ten autor na vás nenechal nit suchou. Nechápu, jak může nějaký seriózní divadelní kritik počítat, kolikrát se který herec _ _ _ řekl.

K: A pak ty jeho rádoby chytré řeči… že jsme prý chtěli diváky _ _ _ platit lacinou komedií?! Nebo že jsme _ _ _ šířili řady herců bez talentu a…

J: Jak může někdo psát takové blbosti!

K: Bůhví, kam na to chodí.

J: Podle mě odněkud jenom _ _ _ pisuje hloupé fráze a ani trochu o nich nepřemýšlí.
K: To máš pravdu. Vždyť on v tom divadle snad ani nebyl nebo _ _ _ spal ten potlesk na konci, jinak by se pod ten text vůbec nemohl _ _ _ psat.
J: Měl by to celé _ _ _ dělat a všem se vám omluvit.
K: Raději obraťme list, jo?
J: No tak, nechci, aby ses kvůli tomu trápil.
K: Neboj, jsem v pohodě. Vždycky se najde nějaký takový pisálek. Ostatně dokud dokážeme _ _ _ prodat sál a lidé se budou bavit, tak můžeme být se svou prací spokojení, ne?

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a doplňte vynechané prefixy sloves v textu.**

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
Mně (ta recenze) úplně vyrazila dech. …, ten autor na vás nenechal nit suchou. A ty jeho rádoby chytré řeči… Bůhví, kam na to chodí. Raději obraťme list, jo? Vždycky se najde nějaký takový pisálek. Ostatně dokud dokážeme vyprodat sál a lidé se budou bavit,…

3. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
Julie mluví s Kryštofem o recenzi jeho představení, která jí vyrazila **a)**…… Kryštofa ta recenze **b)**……, takže ji ani nedočetl. Autor recenze totiž na hercích nenechal **c)**…… suchou. Prý jsou to jen další herci, kteří nemají **d)**…… S tím Julie nesouhlasí a myslí si, že kritik jenom bez **e)**…… opisuje hloupé fráze. I když to Kryštofa možná trochu trápí, říká, že dokud budou jejich představení **f)**…… a dokud se diváci budou bavit, tak můžou být herci spokojení.

4. **Řekněte a pak napište tyto věty jinak:**
Je to fakt síla. – ……
Jak může někdo psát takové blbosti! – ……
Ale nechci, aby ses kvůli tomu trápil. – ……

5. **Podívejte se na prefixy sloves, které jste doplnili do dialogu. Řekněte, jak prefixy mění význam slovesa.**

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

59

DIALOG C: Kam za kulturou?

Markéta: Jirko, neviděl jsi někde ten časopis, který mi předevčírem půjčil Kryštof?
Jiří: Tady na stole je celá hromada časopisů. Nevíš, jak se jmenoval?
M: To přesně nevím, ale je to ta kulturní příloha Lidových novin.
J: Aha, tak to bude tenhle. Na obálce je fotka Národního divadla.
M: Ano, to je on. Podívej, jsou tady pozvánky na různé akce po celé republice, které se budou konat od září do Vánoc. Napadlo mě, že bychom si mohli naplánovat nějaký výlet za kulturou.
J: A zaujalo tě něco? Třeba nějaký koncert nebo filmový festival?

M: No, doporučujou tady například koncert Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně.
J: Filharmonie? Raději bych něco jiného. Víš, že klasickou hudbu zrovna moc nemusím.
M: Ale jdi, jednou bys to snad mohl přežít. Aha, jenže koukám, že je to už o víkendu, tak to asi nestihneme zařídit hlídání pro Klárku. Ty máš ale štěstí.
J: Hm, zkus se teda podívat, co je tam v říjnu nebo listopadu. Opravdu bych dal přednost spíš nějakým filmům.
M: V tom případě bychom mohli vyrazit do Jihlavy. V druhé půlce října tam pořádají největší festival dokumentárních filmů ve střední a východní Evropě.
J: Hm, to se mi taky moc nezamlouvá. Přece víš, jak mě dokumenty nudí…
M: Nebo počkej… Co bys řekl na tohle? České Budějovice, začátek října a víkendová noc v kině Alfa. Budou tam dávat filmy o přírodě.
J: No vidíš, to zní dobře. Hned se podívám na internet, jestli tam o tom píšou víc.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a napište, o kterých kulturních akcích se v něm mluví.
1. .....
2. .....
3. .....

2. Poslechněte si dialog ještě jednou a odpovězte.
a) Který časopis Markéta hledala?
b) O jakém nápadu mluví Markéta s Jiřím?
c) Která kulturní akce Markétu zaujala?
d) Co si o té kulturní akci myslí Jiří?
e) Proč se Markéta a Jiří rozhodli vybrat jinou akci?
f) Které akci dává Jiří přednost před ostatními?

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.
Víš, že klasickou hudbu zrovna moc nemusím. Ale jdi,… To se mi taky moc nezamlouvá. To zní dobře.

4. Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.
A zaujalo tě něco? – .....
Jenže koukám, že je to už o víkendu. – .....
Opravdu bych dal přednost spíš nějakým filmům. – .....

5. a) Podívejte se na podtržená slova v dialogu.
b) Zamyslete se nad tím, proč se podtržená slova píšou s velkým/malým písmenem.

GRAMATIKA

A. DEKLINACE OČI, UŠI, RUCE, NOHY, KOLENA, RAMENA, PRSA A DEKLINACE DVA, OBA

v singuláru skloňujeme oko, ucho, koleno, rameno jako *město*
a slova ruka, noha jako *žena*

I. DEKLINACE RUCE, NOHY, OČI, UŠI, KOLENA, RAMENA, PRSA

RUCE, RUČIČKY (F)

N	ruce	ručičky
G	rukou	ručiček
D	rukám	ručičkám
A	ruce	ručičky
L	(o) rukou/rukách	(o) ručičkách
I	rukama	ručičkama

RUCE, RUČIČKY (F) = jiný význam než části těla, např. ručičky u hodin…

N	ručičky
G	ručiček
D	ručičkám
A	ručičky
L	(o) ručičkách
I	ručičkami

NOHY (F)

N	nohy
G	nohou/noh
D	nohám
A	nohy
L	(o) nohou/nohách
I	nohama

Pozn. ve významu části těla se v G a L užívá více forma nohou

NOHY (F) = jiný význam než části těla, např. nohy stolu, židle, skříně…

N	nohy
G	noh
D	nohám
A	nohy
L	(o) nohách
I	nohami

OČI (F)

N	oči
G	očí
D	očím
A	oči
L	(o) očích
I	očima

OKA (Neu) = jiný význam než části těla, např. oka na punčoše, mastná oka na polévce…

N	oka
G	ok
D	okům
A	oka
L	(o) okách
I	oky

UŠI (F)

N	uši
G	uší
D	uším
A	uši
L	(o) uších
I	ušima

UCHA (Neu) = jiný význam než části těla, např. ucha u hrnku, u tašky…

N	ucha
G	uch
D	uchům
A	ucha
L	(o) uchách
I	uchy

POZOR!

- **oko, ucho** je neutrum singuláru, ale **oči, uši** jsou femininum plurálu, např. Včera ho bolelo zase to nemocné ucho. Když byl malý, velmi často ho bolely uši. Jedno oko bylo modré, druhé zelené. Líbily se mu ty její modré oči.
- v l pl. je u částí těla – ruce, ručičky, nohy, nožičky, oči, očička, uši, ouška + u tvrdých a měkkých adjektiv, ukazovacích a přivlastňovacích zájmen i základních číslovek koncovka **-ma**, např. s těmahle jejíma jemnýma rukama/ručičkama, s těma jejíma štíhlýma nohama /nožičkama, s těmato modrýma očima/očičkama, mezi čtyřma očima/očičkama, s oběma dvěma čistýma ušima/ouškama…

KOLENA (Neu)

N	kolena
G	kolenou/kolen
D	kolenům
A	kolena
L	(o) kolenou/kolenech
I	kolenY

RAMENA (Neu)

N	ramena
G	ramenou/ramen
D	ramenům
A	ramena
L	(o) ramenou/ramenech
I	rameny

PRSA (Neu)

N	prsa
G	prsou
D	prsům
A	prsa
L	(o) prsou
I	prsy

II. DEKLINACE ČÍSLOVKY DVA, OBA

N	dva, oba (studenti, pokoje)
	dvě, obě (ženy, města)
G	dvou, obou
D	dvěma, oběma
A	dva, oba (studenty, pokoje)
	dvě, obě (ženy, města)
L	(o) dvou, obou
I	dvěma, oběma

CVIČENÍ A

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dívej se mi do ...oč**í**... *(oko - pl.)*, **když se mnou mluvíš.**

a) Na hrnci chybí ..... *(oba dva + ucho)*.

b) Podali si ..... *(ruka - pl.)* na rozloučenou.

c) Princ položil dárek k ..... *(její noha - pl.)*.
d) Bez manželky je jako bez ..... *(ruka - pl.)*.
e) Dopis je určený do ..... *(vlastní ruka - pl.)*.
f) Na stará ..... *(koleno - pl.)* si postavili dům.
g) Ve stáří měl problém s ..... *(oba + noha)*.
h) Děti, musíte si pravidelně čistit ..... *(vaše ucho - pl.)*.
i) Neumí cizí jazyky a v zahraničí se domlouvá ..... *(ruka noha - pl.)*.
j) Hned, když ráno otevřel ..... *(oko - pl.)*, začal zpívat.
k) Koupil si krásné hodinky se ..... *(zdobená ručička - pl.)*.
l) Taška s ..... *(velké ucho - pl.)* se mi při stěhování hodila.
m) Je to člověk, který stojí ..... *(oba + noha)* pevně na zemi.

b) Vysvětlete, co znamenají věty d), f), j) a m) ze cvičení 1 a).

2. Pracujte podle vzoru. Napište věty v plurálu.
Vzor: Utřela si ruku do ubrousku.
…Utřely si ruce do ubrousků.…

a) Má v uchu zlatou náušnici. .....
b) Bolela ho noha. .....
c) Dítě mu sedělo na rameni. .....
d) Prach se jí dostal do oka a to ji potom celý den bolelo. .....
e) Měl dlouhodobý problém s nohou. .....
f) Ukazoval na to rukou. .....
g) Kluk měl na kolenu špínu. .....
h) Skákal po jedné noze. .....
i) Ta krásně oblečená slečna držela v ruce kytičku. .....
j) Na ramenu mu seděl papoušek. .....
k) Jde si dát kapky do nemocného oka. .....
l) Viděl na její ruce krásný šperk a chtěl ho koupit své dceři. .....

3. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Ten dopis je určený k …rukám… *(ruce - pl.)* **pana ředitele.**

a) Řekli si to mezi ..... *(4 + oči)*.
b) Teta má staré hodinky s ..... *(krásná zlatá ručička)*.
c) Péťo, nemůžeš přece chodit do školy se ..... *(špinavé uši)*.
d) Promiň, já to nedojím. Nemám ráda polévky s ..... *(mastné oko - pl)*.
e) Moje babička vaří knedlíky ve starém hrnci s ..... *(velké ucho - pl)*.
f) Miloval ji tak, že by ji i na ..... *(ruka - pl.)* nosil.
g) Co mám udělat s tou židlí s ..... *(rozbitá noha - pl.)*?
h) To snad není možné! Zase mám na punčoše ..... *(2 + hrozné oko)*.
i) Maruška mávala na tatínka ..... *(její malá ručička - pl.)*.

j) Čápi jsou vodní ptáci s . . . . . *(dlouhá noha - pl.)*.
k) Můj dědeček má králíka s . . . . . *(pěkné chlupaté ucho - pl.)*.

B. SLOVESNÉ PŘEDPONY II

I. DALŠÍ VÝZNAMY SLOVESNÝCH PŘEDPON

DO-	**a)** udělat něco do konce, udělat úplným (dokončení akce)	dodělávat/dodělat, dojídat/dojíst, dopadat/dopadnout, dopíjet/dopít, doplácet/doplatit, dopisovat/dopsat…
	b) další slovesa	dobývat/dobýt, dodávat/dodat, dodržovat/dodržet, dojímat/dojmout, dokládat/doložit…
NA-	**a)** pouze změna vidu	psát/napsat, pít/napít se, jíst/najíst se…
	b) dovnitř	nalévat/nalít (vodu do sklenice), nakládat/naložit (věci do auta), nastupovat/nastoupit, nasypávat/nasypat (mouku do misky)…
	c) malá míra	napovídat/napovědět, naznačovat/naznačit… - jen perfekta: nakousnout…
	d) velká míra (opakování, dlouhé trvání)	- jen perfekta: naslibovat, nasmát se…
	e) na povrch	nalepovat/nalepit…
	f) další slovesa	najímat/najmout…
OB(E)-, O-	**a)** pouze změna vidu	krást/okrást…
	b) kopírovat	opisovat/opsat, ofocovat/ofotit…
	c) zhoršení	- jen perfekta: opotřebovat…
	d) změna stavu	- jen perfekta: ohluchnout, omládnout…
	e) kolem (dokola)	objímat/obejmout, obkreslovat/obkreslit…
OD-	**a)** pouze změna vidu	lišit se/odlišit se…
	b) odstraňovat něco	odbarvovat/odbarvit, odstřihovat/odstřihnout, odvykat si/odvyknout si…
POD(E)-	**a)** negativní význam	podplácet/podplatit, podvádět/podvést…
	b) pod něčím	podepisovat/podepsat…
PRO-	**a)** velká míra (úplně)	prohledávat/prohledat, promýšlet/promyslet… - jen perfekta: procestovat, protancovat, prochodit…
	b) negativní (neúspěch, ztráta)	prohrávat/prohrát, projídat/projíst, propíjet/propít… - jen perfekta: prospat…
	c) další slovesa	proplácet/proplatit…

PŘE-	**a)** pouze změna vidu	číst/přečíst…
	b) opakovat znovu a jinak	předělávat/předělat, přepisovat/přepsat…
	c) velká míra	předražovat/předražit, přejídat se/přejíst se, přeslazovat/přesladit, přesolovat/přesolit…
	d) změna	přemlouvat/přemluvit, přestavovat/přestavět, přezouvat se/přezout se, překládat/přeložit…
	e) omyl	přepisovat se/přepsat se, přeříkávat se/ přeřeknout se…
	f) další slovesa	předávat/předat…
PŘED-	dřív než něco (předem)	předplácet/předplatit, předpovídat/předpovědět…
PŘI-	**a)** pouze změna vidu	blížit se/přiblížit se…
	b) doplnit něco	přidávat/přidat, přidělávat/přidělat, připisovat/připsat…
	c) spojovat	přilepovat/přilepit, připevňovat/připevnit…
ROZ(E)-	**a)** pouze změna vidu	dělit/rozdělit…
	b) nedokončení děje	rozdělávat/rozdělat, rozepisovat/rozepsat…
	c) začátek děje	rozplakat se, rozesmát se, rozpršet se…
	d) od sebe	rozbalovat/rozbalit…
	e) udělat menší části	rozkládat/rozložit, rozměňovat/rozměnit…
U-	**a)** pouze změna vidu	dělat/udělat…
	b) negativní	uplácet/uplatit, utrácet/utratit…
	c) schopnost	- jen perfekta: unést (těžkou tašku)…
	d) oddělovat něco	- jen perfekta: ukrojit, ulomit, uříznout, useknout, ustřihnout…
	e) další slovesa	ustupovat/ustoupit…
VY-	**a)** pouze změna vidu	budovat/vybudovat…
	b) velká míra	vyprodávat/ vyprodat… - jen perfekta: vydržet…
	c) získat činností	vydělávat/vydělat, vyhrávat/vyhrát …
	d) dávat ven	vykládat/vyložit (věci z auta)…
ZA-	**a)** pouze změna vidu	volat/zavolat…
	b) negativní	zabíjet/zabít… - jen perfekta: zastřelit, zašpinit…
	c) krátký děj (+si)	- jen perfekta: zahrát si, zakouřit si, zasportovat si…
	d) další slovesa	založit/zakládat, zastupovat/zastoupit, zastřihávat/zastřihnout…

II. SLOVESA UTVOŘENÁ Z ADJEKTIV A ZE SUBSTANTIV

a) **z adjektiv:** vyjadřují změnu, např. stát se bledým – zblednout, udělat kratším – zkrátit, udělat širší – rozšířit…

- zlepšovat/zlepšit × zhoršovat/zhoršit, zvětšovat/zvětšit × zmenšovat/zmenšit, zvyšovat/zvýšit × snižovat/snížit, zdražovat/zdražit × zlevňovat/zlevnit, rozšiřovat/rozšířit × zužovat/zúžit…
- prohlubovat/prohloubit…
- ohluchnout, zhubnout, zesvětlat, zežloutnout, zčervenat, ztichnout, zeslábnout, zhořknout…

b) **ze substantiv:** např. jíst snídani – snídat, jezdit na bruslích – bruslit, jezdit na lyžích – lyžovat, jezdit na sáňkách – sáňkovat, být na cestě – cestovat, dávat známky – známkovat…

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru. Každou předponu použijte jen jednou.

Vzor: NA-, DO-, PŘE-

…Na…**kládej ty tašky do auta opatrně, v jedné jsou vajíčka.**
…Pře…**ložila jsem ten text z angličtiny do češtiny.**
U přijímacího pohovoru musel …do…**ložit potvrzení o svém vzdělání.**

a) PŘI-, VY-, ROZ-
Listonoš . . . . .náší dopisy.
Děti, kdo z vás má dnes . . . . .nést koš s odpadky?
Včera u nás byla na návštěvě teta a . . . . .nesla nám svoji výbornou bábovku.

b) U-, PŘI-, DO-
Už mám zase o pět kilo navíc, pořád . . . . .bývám na váze.
Jak člověk stárne, ...bývá mu energie.
Vojáci . . . . .byli nepřátelské město.

c) OB-, DO-, PŘI-
Když se spolu po letech zase setkali, dlouho se . . . . .jímali.
Ten politik . . . . .jal vysoký úplatek.
Ta smutná zpráva ji . . . . .jala.

d) PRO-, POD-, DO-
Řidiči kamionu chtěli . . . . .platit policistu.
Kvůli úřední chybě musí ti lidé každý měsíc . . . . .plácet dva tisíce korun za vodu.
Nechám si . . . . .platit cestovné a stravné ze služební cesty do Plzně.

e) VY-, PŘI-, U-,
Járo, ...dělej si domácí úkoly hned, jak přijdeš ze školy.
Kolik peněz . . . . .dělává pokladní?
Proč mi pořád jen . . . . .děláváte starosti?

f) PŘE-, DO-, ROZ-
Nechci . . . . .dělávat další práci, protože pospíchám k doktorovi.
Kdy už konečně . . . . .děláš ten text?
Napsala jsi to špatně, hned vše . . . . .dělej!

2. Pracujte podle vzoru. Každé slovo můžete použít jen jednou.
Vzor: *vstoupit – nastoupit – vystoupit*
Kdy ...nastoupí... **ten nový zaměstnanec?**
Uviděla jsem ho, hned jak jsem ...vstoupila... **do dveří.**
Jeď šestnáctkou a ...vystup... **na zastávce Podzámčí.**

a) *zapomenout – připomenout – vzpomenout si*
Mohl bys mi ……, abych večer zavolala matce?
Cítím se strašně, …… jsem na tátovy narozeniny.
Určitě jsem ho viděla, ale nemůžu …… kde.

b) *složit – založit – položit*
Víš, kdo …….. firmu Škoda?
Pane kolego, ty knížky mi prosím …….. na stůl.
Jsem na ni moc pyšná, …….. všechny zkoušky na výbornou.

c) *vydržet – zdržet se – dodržet*
Snažím se …….. každý slib, který dám.
Už tady měl dávno být. Nevíš, kde ……?
Sestřičko, dáte mi prášek? Ta bolest už se nedá ……

d) *odpovídat – popovídat si – napovídat*
Děti, na moje otázky prosím …… celou větou!
Koho uvidím, jak při testu ……, dostane pětku!
Neboj, nevolám kvůli práci, chci ……

e) *dodat – předat – podat*
Mohl bys mi prosím …… sůl?
Naše firma vám zboží …… do dvou pracovních dnů.
Můžete tady nechat vzkaz. Rád ho panu řediteli ……

f) *zastoupit – ustoupit – přestoupit*
Když se hádají, ani jeden nechce ……
Po dobu mé dovolené mě …… kolega Klimeš.
Jana už tu nepracuje, minulý měsíc …… na jiné oddělení.

g) *najmout – přijmout – pronajmout si*
Chtěli bychom …… kancelář v centru města.
Než vaši nabídku ……, musím znát všechny podmínky.
Lituji, ale vedení města už na práci …… jinou agenturu.

3. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Ta kniha mě vůbec nebaví. Nevím, jestli ji ...dočtu... *(-číst)* **do konce.**

a) Ivane, než pošleš ten dopis, nezapomeň na něj …… *(-lepit)* známku.
b) Výrobek …… *(-potřebovat)* nejpozději do data uvedeného na obalu.
c) Ty kalhoty jsou moc dlouhé. Můžete tu látku dole …… *(-střihnout)*?
d) Kryštofe, půjdeš …… se mnou …… *(-kouřit si)* ven?
e) Když něco …… *(-dělat)*, musíš to taky dokončit!
f) Když zákaznice zjistila, že ji prodavač chce …… *(-vést)*, zavolala polici.
g) Neměl peníze na jídlo, protože …… *(-pít)* celou výplatu.
h) Svatební šaty se nevěstě nelíbily, a tak je švadlena musela …… *(-šít)*.
i) Nevěřím, že by někdo mohl …… *(-povídat)* budoucnost.
j) Naše studio už bohužel všechny kupony se slevou …… *(-prodat)*.

C. PSANÍ VELKÝCH PÍSMEN

I. VELKÉ PÍSMENO PÍŠEME

a) na začátku věty, např. **J**edeme do Prahy. **C**o budeš dnes dělat? **P**racuj pořádně!
b) v dopise u osobních a posesivních zájmen TY/TVŮJ a VY/VÁŠ:
tykání: např. …píšu **T**i z dovolené… (**T**y, **T**ebe, **T**vůj…)
vykání: např. …děkuji **V**ám za odpověď… (**V**y, **V**ás, **V**áš…)

II. JMÉNA

a) křestní jména a příjmení: např. **J**osef **T**oman, **I**va **Č**ervená, **P**ospíšilovi…
b) posesivní adjektiva: např. Hana – **H**anin, Tomáš – **T**omášův, Dvořák – **D**vořákův
c) národnosti a obyvatelé určitého místa: např. **Č**ech, **E**vropan, **P**ražan…
d) jména zvířat: např. kočka **M**icka, pes **A**lík…

POZOR!

- **malé písmeno píšeme u adjektiv -ský, -cký: např. český, evropský, pražský…, pokud to není součástí názvu, např. Česká republika, Krkonošský národní park…**

III. GEOGRAFICKÁ JMÉNA

a) světadíly, země, ostrovy, hory: např. **E**vropa, **J**ižní **A**merika, **Č**eská republika (**Č**esko), **S**pojené státy americké, **B**alkánský poloostrov, **K**réta, **A**lpy, **K**rkonoše, **J**izerské hory…

b) moře, řeky, rybníky, jezera: např. **S**tředozemní moře, **S**everní ledový oceán, **V**ltava, **L**abe, **A**mazonka, **R**ožmberský rybník, **S**vět (rybník), **Č**erné jezero, **M**áchovo jezero…

c) města, obce a městské části: např. **B**rno, **O**strava, **Č**eské **B**udějovice, **K**utná **H**ora, **P**raha – **S**míchov…

d) ulice, náměstí: např. **P**lzeňská ulice, ulice **M**ilady **H**orákové, náměstí **B**ratří **Č**apků, **V**áclavské náměstí…

POZOR!

- **malé písmeno píšeme u slov: náměstí, ulice, nábřeží, park, most, zahrada…, např. Hlávkův most, Janáčkovo nábřeží…**
- **pokud název začíná prepozicí, píšeme prepozici a první následující slovo s velkým písmenem, např. ulice Nad Kavalírkou, Na Moráni, lékárna U Bílého jednorožce…**

e) nádraží, stanice a zastávky: např. nádraží **P**raha – **S**míchov, **H**lavní nádraží, stanice metra **A**nděl, zastávka **U K**aštanu…

f) významné stavby: např. **P**ražský hrad, kostel sv. **M**arkéty, **O**becní dům…

g) planety: např. **Z**emě, **M**ěsíc, **S**lunce, **M**ars…

POZOR!

- **Slunce × letní slunce, Měsíc × letní měsíc, Země × do země**

IV. INSTITUCE, ORGANIZACE A SPRÁVNÍ OBLASTI

a) organizace a instituce: např. **O**rganizace spojených národů, **E**vropská unie…

b) orgány států a měst: např. **M**inisterstvo školství, mládeže a tělovýchovy, **O**bvodní soud pro Prahu 5, **O**becní úřad v Kytíně, **M**ěstský úřad v Desné…

c) školy: např. **Z**ákladní škola v Příbrami, **S**třední průmyslová škola stavební v Kadani, **V**ysoká škola ekonomická, **K**arlova univerzita…

POZOR!

- **Ema studuje na střední škole. × Ema studuje na Střední zdravotnické škole na Kladně.**

d) další organizace (společenské, vědecké, sportovní, kulturní, zdravotnické, obchodní…): např. **Č**eská filharmonie, **K**omerční banka, nakladatelství **O**deon, nemocnice **N**a **H**omolce…

e) názvy novin, časopisů, vědeckých a uměleckých děl: např. **L**idové noviny, **MF D**nes, **R**eflex, opera **P**rodaná nevěsta, **K**ytice…

f) významné svátky, dny a kulturní akce: např. **V**ánoce, **V**elikonoce, **D**ušičky, **Š**tědrý den, **M**ezinárodní hudební festival **P**ražské jaro…

V. ZKRATKY

a) velká písmena: názvy států, organizací a institucí: např. ČR, NATO, UK, ČVUT, EU…
b) malá písmena: např. aj. (a jiné), apod. (a podobně), atd. (a tak dále), mj. (mimo jiné), např. (na příklad), tj. (to je), tzn. (to znamená), tzv. (tak zvaný)…
c) tituly: např. Ing. (inženýr), MUDr. (doktor medicíny), PhDr. (doktor filosofie), Mgr. (magistr), Bc. (bakalář)…

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte malé, nebo velké písmeno. Věty jsou bez kontextu.
Vzor: Pojedeme do ...M... **(m/M)ariánských** ...L... **(l/L)ázní.**

a) Na … (š/Š)umavě můžete najít největší … (j/J)ezero v České republice. Jmenuje se … (č/Č)erné … (j/J)ezero.
b) Minulý rok jsme se přestěhovali na … (n/N)áměstí … (b/B)ratří … (č/Č)apků.
c) Už jste někdy navštívili zámek … (h/H)luboká … (n/N)ad … (v/V)ltavou?
d) Moje děti chodí ještě na … (z/Z)ákladní školu.
e) Kde letos strávíte … (š/Š)tědrý den?
f) Každé ráno si čtu u snídaně … (h/H)ospodářské … (n/N)oviny.
g) Moc ráda se procházím po … (č/Č)eském … (k/K)rumlově.
h) Sešli jsme se v hospodě … (u/U) … (k/K)anónu.
i) Nina by chtěla studovat na … (g/G)ymnáziu.

2. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.
Vzor: Bydlí v ulici ~~pod~~ Kotlářkou. . . . Pod . . .

a) Půjdete s námi zítra do Národního Divadla na operu Rusalka?
. . . . . .
b) Vystup na stanici náměstí Republiky.
. . . . . .
c) Už jste někdy lyžovali na Černé hoře v Krkonoších?
. . . . . .
d) Ráda čtu Časopis Květy.
. . . . . .
e) Naše sousedka pracuje na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR jako sekretářka.
. . . . . .
f) O velikonocích jezdíme na návštěvu k babičce.
. . . . . .

g) V září k nám přijedou naši známí z Německa. Chtěli by se jít podívat na pražský hrad.

. . . . . .

h) Má rád češtinu i Českou kulturu.

. . . . . .

3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.

b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.

60

c) Odůvodněte psaní velkého/malého počátečního písmene v následujících slovech.

Mikoláš Aleš, Čech, Evropan, český, Akademie výtvarných umění v Praze, Národní divadlo

ČTENÍ

1. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jak často chodíte na kulturní akce? Kterou kulturní oblast máte nejraději? Která kulturní akce vás v poslední době nejvíce zaujala? Znáte nějaká slavná česká divadla, galerie nebo kina? Pokud ano, řekněte která. Jak se jmenuje nejznámější galerie ve vaší zemi? Existuje ve vaší zemi nějaká zvláštní galerie? Pokud ano, čím je výjimečná?

2. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- hudba v podání studentů
- hodnotit
- zpětná vazba
- narazit na
- technologie
- nenechat si něco ujít

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: umění – …umělecký… **styl**

móda – ..... přehlídka
amatér – ..... divadlo
dítě – ..... domov
divák – ..... zážitek
klasika – ..... hra
veřejnost – ..... prostor

c) Utvořte a pak napište věty se třemi slovními spojeními ve cvičení 2 b).

3. a) Přečtěte si nabídku, kde jsou hlavní témata krátkých zpráv.

A. O představení plném tanečních talentů
B. O výstavě s jedinečnou chutí
C. O dětském tanečním souboru
D. O koncertu klasické hudby
E. O široké kulturní nabídce
F. O užitečné akci
G. O nejznámější trase metra
H. O projektu ředitele divadla
I. O neobvykle umístěné výstavě
J. O historii muzea v Karlových Varech

b) Přečtěte si krátké zprávy (1–5) a vyberte z nabídky (A–J) hlavní téma každého textu. Pozor, 5 témat nebudete potřebovat. Na přečtení textu a vypracování úkolu máte 10 minut.

Titulek: ..... **Zpráva číslo 1**

Městské divadlo v Hradci Králové vás zve v sobotu 26. dubna od 14 do 19 hodin na výjimečnou módní přehlídku za doprovodu klasické **hudby v podání** studentů umělecké školy. Strávíte hezké kulturní odpoledne, poslechnete si příjemnou hudbu, seznámíte se s nejnovější módou a zároveň finančně pomůžete dětskému domovu v Hořicích.

„Taky bych chtěla upozornit na nabídku bezplatné konzultace se specialisty z oblasti módy. Tým vybraných profesionálů bude hostům k dispozici hned po skončení přehlídky, a tak bude mít každý možnost zeptat se na cokoli od šatníku až po účes. Do bohatého programu jsme navíc zahrnuli i možnost nákupu oděvů od pěti předních českých návrhářů. Celý zisk z prodeje pak pošleme na účet dětského domova v Hořicích," řekla jedna z hlavních organizátorek přehlídky.

Téma: .....

(zpracováno na motivy článků z denního tisku)

Titulek: …… **Zpráva číslo 2**

Čtrnáct představení ve dvou dnech uvede nový brněnský festival amatérského divadla BAF!, který proběhne 25. a 26. listopadu. „Myslím, že se nám podařilo připravit opravdu bohatý program. Věřím, že dokážeme, že i neprofesionální divadlo přináší zajímavé divácké zážitky," řekl ředitel celého projektu. Festival se neorientuje jen na jeden žánr, a proto si na něm může každý návštěvník najít to, co ho zajímá. Nabízíme opravdu vše od klasických komedií přes muzikály až po pohádky.

Součástí celé akce jsou také semináře a diskuze s odborníky, na kterých se budou **hodnotit** jednotlivá představení. Těchto debat se mohou zúčastnit všichni tvůrci i diváci. „Pro divadelní soubory je taková **zpětná vazba** velmi cenná. Dozvědí se z ní, co si o jejich práci myslí lidé z oboru i obecenstvo," uvedla tisková mluvčí této akce.

Téma: ……

(zpracováno podle www.kultura-brno.cz)

Titulek: …… **Zpráva číslo 3**

Veliká hlava psa, komiksová postavička, příběhy lidí cestujících metrem... Na to vše dnes **narazíte** v pražském metru. Dopravní podnik podpořil kulturu a dal jí k dispozici své veřejné prostory. A tak se na stěnách trasy metra C objevila nejrůznější umělecká díla.

Od středy 8. 11. proto můžete jít za uměním nejen do klasických galerií, ale i do pražského metra. Této jedinečné výstavy se účastní šest nejznámějších českých výtvarníků.

„Spojením takového místa s kulturou a s obrovským počtem návštěvníků vznikla na pár dní největší galerie v České republice," vysvětluje generální ředitel Dopravního podniku hlavního města Prahy.

Téma: ……

(zpracováno podle www.novinky.cz)

Titulek: …… **Zpráva číslo 4**

Jan Becher Muzeum v Karlových Varech představí od ledna novou zajímavou výstavu. Na ní nabídne návštěvníkům netradiční pohled do více než dvě stě let dlouhé historie, ale i do současnosti jednoho z nejznámějších českých likérů, karlovarské Becherovky.

„Pro zájemce jsme připravili mimo jiné i ukázku jedné části výroby nápoje. Jedná se o míchání bylin, při kterém se používají speciální **technologie** a nástroje. Složení používaných bylin a celý recept jsou samozřejmě výrobním tajemstvím naší firmy," uvedl ředitel muzea. Kromě výstavy mohou hosté navštívit také některé z původních sklepů a výrobních prostor. Prohlídku uzavírá ojedinělý film natočený pro Becherovku a ochutnávka tohoto slavného českého nápoje v muzejním baru.

Téma: ……

(zpracováno podle www.kudyznudy.cz)

Titulek: …… **Zpráva číslo 5**

Členové Baletu Národního divadla v Praze chystají po čtyřech letech úspěchu derniéru dětského představení Tajemný les. Předlohou tří krátkých pohádek pro děti se staly známé i méně známé příběhy plné kouzel a nadpřirozených bytostí z oblasti Moravy a středních Čech.

Autory a režiséry jsou dva mladí tanečníci, kteří v představení také vystupují. Skvělé výkony umělců ocenili nejen diváci všech věkových kategorií, ale pozitivně je hodnotil i časopis Divadlo dnes. Jedna z hlavních hrdinek, Tereza Maulová, dostala v minulém roce cenu Divadelní kritiky za roli ježibaby ve druhé pohádce Ztracená princezna. Pokud jste milovníky moderního baletu a tance, **nenechte si ujít** poslední příležitost vidět toto jedinečné představení. Derniéra proběhne 3. února na Nové scéně Národního divadla.

Téma: ……

(zpracováno na motivy článků z denního tisku)

4. Přečtěte si text ještě jednou a označte, zda jsou podle vás tvrzení pravda (ANO), nebo nejsou pravda (NE).

Vzor: Módní přehlídka se koná 26. dubna. (ANO)/NE

a) Na jaře budou v městském divadle účinkovat při přehlídce studenti hudby. ANO/NE

b) Po přehlídce poradí odborníci návštěvníkům s oblékáním. ANO/NE

c) Na festivalu BAF! můžete vidět i představení pro děti. ANO/NE

d) O divadelních představeních se na festivalu v Brně mluví na seminářích pro divadelní specialisty. ANO/NE

e) Neobvyklá výstava v pražském metru je určena široké veřejnosti. ANO/NE

f) Národní galerie si pronajala od středy do pátku část metra. ANO/NE

g) Becherovka v lednu připravila výstavu ke stému výročí svého založení. ANO/NE

h) Hosté navštíví mimo jiné historické prostory nad muzeem a zhlédnou dokument o Becherovce. ANO/NE

i) Dětské představení vzniklo na motivy českých a moravských pohádek. ANO/NE

j) Režiséři získali za své výkony na scéně cenu od divadelních kritiků. ANO/NE

5. Vymyslete a napište ke zprávám (1–5) titulky.

6. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

a) Na módní přehlídce uvidíte modely předních českých ……, poslechnete si kvalitní hudbu a zakoupením vstupenky podpoříte …… domov v Hořicích.

b) Kvalitní …… divadlo může přinášet obecenstvu velmi zajímavé divácké ……

c) Dopravní …… hlavního města Prahy propůjčil organizátorům výstavy na několik dní …… metra.

d) Na konci …… v muzeu Becherovky nabízí organizátoři výstavy návštěvníkům …… některých specialit.

e) Po čtyřech letech úspěchů proběhne 3. února na Nové scéně …… představení Tajemný les, které vzniklo podle předlohy tří …… pro děti.

7. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Kterou kulturní akci byste si podle textu vybral/a? Které téma vám mezi texty chybí? Kde podobné zprávy najdete? Jak často čtete takové zprávy? Chodíte často za kulturou? Kolik peněz utratíte měsíčně za kulturu? Chystáte se v nejbližší době na nějaké představení, koncert, film atd.? Pokud ano, řekněte o svém plánu. Pokud ne, řekněte, kdy jste byl/a za kulturou naposledy a jaké důvody vám v takových plánech brání.

b) Napište podobnou zprávu na kulturní téma, např. uvedení nového filmu, udělení knižní ceny, nějaká kulturní akce, která vám mezi texty chyběla atd.

8. Najděte v česky psaných materiálech informace o Filmovém festivalu v Karlových Varech. Připravte si o této kulturní akci krátkou prezentaci (kdy se koná, jaký má program, jací tam byli zajímaví hosté apod.).

POSLECH

1. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.
Dáváte přednost kinu, nebo divadlu? Jak často chodíte do kina / divadla? Jaké divadelní představení jste viděl/a naposledy? Porovnejte divadlo a film. Řekněte alespoň 3 skutečnosti typické pro divadlo a 3 pro film. Jaký máte názor na účinkování herců v reklamách?

2. Pracujte ve dvojicích. Řekněte a pak napište, jaké můžou být pro herce výhody a nevýhody účinkování v reklamě.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Napište během minuty co nejvíce divadelních profesí. Své výsledky pak porovnejte ve skupině.

.....
.....
.....

4. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ průšvih
- ❍ uzávěrka
- ❍ strhat (např. představení)
- ❍ diktafon
- ❍ lákat
- ❍ bezprostřední
- ❍ honorář
- ❍ propagovat
- ❍ dosavadní

5. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

61

Vzor: Kryštof volá Julii kvůli rozhovoru do časopisu. (ANO)/NE

a) Podle Kryštofa je časopis „Divadlo dneška" velmi známý. ANO/NE
b) Julie se obává, že rozhovor nestihne udělat včas. ANO/NE
c) Rozhovor se uskutečnil ve stejný den jako telefonát. ANO/NE
d) Kryštof není proti nahrávání rozhovoru. ANO/NE
e) Kryštof se svým domovským divadlem připravuje hru *„R.U.R."*. ANO/NE
f) Kryštof usiluje o roli ve filmu. ANO/NE
g) Kryštof negativně hodnotí kvalitu televizních seriálů. ANO/NE
h) Kryštof kritizuje kolegy za účinkování v reklamách. ANO/NE
i) Kryštof pozval čtenáře časopisu na své představení. ANO/NE

6. Přečtěte si následující otázky. Poslechněte si text ještě jednou a odpovězte.

a) Jakou profesi má Juliin kamarád Tom?
b) V kolika divadlech hrál Kryštof v době rozhovoru?
c) Co Kryštofovi chybí při práci pro televizi?
d) Proč podle Kryštofa točí herci reklamy?
e) Kdo zaplatil účet v restauraci?

7. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

…má pod palcem všechny články…, …nešel bys do toho? Což o to, zájem by byl, ale…., …ale to sem teď nepatří. …ten rozhovor má ale jeden háček. …zajdem do divadelního klubu na dvojku a probereme to tam. Prima, tak pa večer. Ohromnej…, …ať to máme z krku. Pro mě za mě…, …nikdy neříkej nikdy…, Na začátek ještě hodím nějaké info o tobě…, Jsem tvým dlužníkem a víno je na mě. Potěšení na mé straně.

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 7 a) a použijte je ve vlastních větách.

8. Najděte v česky psaných materiálech informace o hře *„R.U.R.“*. Řekněte, kdo je jejím autorem a krátce popište její děj.

9. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Co je to kulturní kritika? Co by měla podle vás obsahovat? Čtete filmové a divadelní kritiky? Necháte se jimi ovlivňovat? Řekněte alespoň tři pozitiva kulturní kritiky. Znáte nějaké české časopisy nebo noviny, kde můžete najít kulturní kritiky?

10. Napište hlavní informace o nějakém divadelním představení, které jste viděl/a. Pak ho prezentujte ostatním. Budete mluvit minimálně 5 minut.

ZOPAKUJTE SI

A. DEKLINACE *TURISTA* A *SOUDCE*

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Známým ...vládcem... *(vládce)* **českých zemí byl Karel IV.**

a) Žádná rocková skupina se neobejde bez …… *(dobrý kytarista)*.

b) Služby …… *(finanční poradce)* nás letos stály víc než loni.

c) Všichni …… *(soudce)* by měli být spravedliví a neúplatní.

d) Na cestě po Maroku jsme vystřídali čtyři …… *(místní průvodce)*.

e) Seznamte se s …… *(můj milý kolega - pl.)*, inženýrem …… *(Procházka)* a doktorem …… *(Váňa)*.

f) …… *(předseda)* politických stran se sešli se …… *(starosta - pl.)* severočeských měst.

g) …… *(František Kupka)* společně s …… *(Jan Patočka)* patří mezi …… *(největší specialista - pl.)* ve svých oborech.

2. a) Diskutujte ve dvojicích.

Řekněte alespoň dva důvody, proč je důležité, aby cyklista používal při jízdě na kole helmu. Je ve vaší zemi používání cyklistické helmy povinné? Používáte vy nebo někdo z vašich známých při sportu cyklistickou helmu? Vyjmenujte alespoň tři sporty, při kterých se používá helma.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ zabránit
- ❍ utrpět
- ❍ choulostivý
- ❍ dopravní předpis

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Helma pro ...cyklisty... *(cyklista - pl.)*

Koncem 80. a začátkem 90. let minulého století se v odborné lékařské literatuře začíná objevovat mnoho informací o nehodách **a)**…… *(cyklista - pl.)*. Všechny tyto nehody se většinou staly **b)**…… *(cyklista)* bez helmy, kteří si při nich vážně zranili hlavu. Bylo dokázáno, že použití cyklistické helmy zabrání ze 75 % úrazům hlavy a mozku. Podle výzkumů a statistik hrozí **c)**…… *(cyklista)*, který jede bez helmy, 6x vyšší nebezpečí, že utrpí při nehodě takový úraz.

V České republice patří nyní helma mezi povinné vybavení **d)**…… *(cyklista)* do 18 let. Hlava je považována za nejchoulostivější část lidského těla, a proto je nutné, aby helmu používali nejen **e)**…… *(cyklista - pl.)*, ale i **f)**…… *(motocyklista - pl.)* a automobiloví závodníci. Používání helmy je v České republice upraveno dopravními předpisy.

V současné době probíhá v České republice velká kampaň, při které chodí **g)**…… *(policista - pl.)* do škol a mluví s **h)**…… *(malý cyklista - pl.)* o tom, jak je důležité používat při jízdě na kole helmu. Díky této

prevenci a přijatému zákonu se počet nehod, při kterých dojde k vážnému poranění hlavy
i)…… *(cyklista - pl.)*, hodně snížil.

(zpracováno podle http://ehelmy.cz/helma-pro-cyklisty)

3. Pracujte podle vzoru. Každé slovní spojení můžete použít jen jednou.

správce sítě, ozbrojený policista, ~~ústavní soudce~~, oční specialista, jeho zachránce, můj zástupce, takový optimista, brazilský fotbalista, zahraniční turista

Vzor: Rozhodnutí …ústavního soudce… **není možné změnit.**

a) V době mé nepřítomnosti se prosím obracejte na ……, který má o projektu všechny potřebné informace.
b) Zloděj se lekl ……, kteří hlídali vchod do banky.
c) Pokud budete mít potíže s připojením k internetu, zatelefonujte ……, který vám rád pomůže.
d) Neopatrný lyžař přežil výlet do hor jen díky ……, který zavolal horskou službu.
e) Do České republiky přijíždí na dovolenou mnoho ……
f) Včerejší zápas se …… nepovedl, prohráli se Španělskem 0:2.
g) Honzo, ty máš snad pořád dobrou náladu. Kéž by všichni byli ……, jako jsi ty.
h) Praktický lékař poslal Jiřího k …… na vyšetření zraku.

B. DATIV A LOKÁL

1. Pracujte podle vzoru.

bojovat, být odolný, ~~přihlásit se~~, zklamat se, toužit, přiznat se, domluvit se, způsobit, stýskat se, zdědit

Vzor: Lucie …se… **včera** …přihlásila… **ke zkoušce z angličtiny.**

a) I když …… Robert …… v několika vztazích, nakonec našel svou velkou lásku.
b) Zloděj …… ještě včera …… ke krádeži.
c) Pokojové květiny …… proti mrazu.
d) Lidé by měli …… proti svým zlozvykům.
e) Jako malý kluk …… po nějakém domácím zvířátku, ale žádné jsem nedostal.
f) Od té doby, co jsem se přestěhoval, …… mi …… po starých kamarádech.
g) Novákovi minulý rok …… byt po dědečkovi.
h) Dopravní nehoda, která se stala dnes ráno v centru, …… řidičům velké potíže.
i) Na zítřejší schůzce …… Markéta …… s klientkou na společném postupu.

2. Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Tento obor _____ …mi… *(já)* **není moc blízký.**

a) Diváci stáli a tleskali _____ …… *(herec - pl.)* za jejich skvělé výkony.
b) Nikdy jsem_____ …… *(moje žena)* nebyl nevěrný.

c) Za svoji kariéru vděčí _____ …… *(její známý - pl.)*.
d) Zaměstnanci protestovali _____ …… *(snižování)* platu.
e) Koupila jsem si mobil, který je odolný _____ …… *(náraz)*.
f) Obávám se, že došlo_____ …… *(omyl)*, váš los nevyhrává.
g) _____ …… *(reklama)* vzrostly zisky společnosti o 30 procent.
h) _____ …… *(tvoje chyba)* musí dnes všichni pracovat přesčas.
i) Je až neuvěřitelné, jak strašně jsi podobný _____ …… *(tvůj otec)*.

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět slovesa. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

pracovat, patřit, přemýšlet, pochybovat, pogratulovat, být podobný, ~~povídat si~~, snít, protestovat, zmínit se, zklamat se

Vzor: Kluci …si povídali…__o__ **té zajímavé přednášce celý večer.**

a) Už dvě hodiny …… _____ tom, jaký dárek mám koupit babičce k osmdesátým narozeninám, a nic mě stále nenapadá.
b) Už s tebou nechci nikdy mluvit, hluboce …… _____ tobě ……
c) Nezapomeň …… _____ Lence k promoci.
d) Demonstranti celý minulý týden …… _____ novým reformám.
e) Ty skutečně …… _____ tom, co ti říkám?
f) Ta luxusní vila nyní …… _____ rodině pana Nováka.
g) Martina …… _____ babičce za mlada.
h) Stále …… _____ chalupě v Alpách, ale nevím, jestli se mi mé přání splní.
i) Minulou středu jsem mluvila s Annou a ona …… _____ jednom novém klubu v centru. Nechceš tam dnes večer zajít?
j) Kdy jste začali …… _____ tom novém projektu?

VÝSLOVNOST

1. a) Podtrhněte slovo, ve kterém se podle vás vyslovuje hláska [d].
diktát, diskuze, rodič, diskotéka, středisko, tradiční, div, dispozice, dialog, divák, divoce, diplomatický, disk

b) Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky si zkontrolujte svá řešení cvičení 1 a).

c) Čtěte nahlas všechna slova ze cvičení 1 a). 62

2. a) Poslouchejte nahrávku.
Dělal ďábel ďoulek či díru?
63

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

3. Čtěte nahlas.

Karel Hynek Mácha – Máj

Byl pozdní večer – první máj –
večerní máj – byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.

O lásce šeptal tichý mech;
kvetoucí strom lhal lásky žel,
svou lásku slavík růži pěl,
růžinu jevil vonný vzdech.

(úryvek ze sbírky Máj, 1836)

PSANÍ

Téma: RECENZE

Smyslem recenze je podělit se o své zkušenosti a názory. Ty by měly případným zájemcům pomoct rozhodnout se, jestli daná událost nebo věc stojí za jejich pozornost. Předmětem recenze může být v podstatě cokoli – od knihy přes divadelní představení, koncert až po počítačovou hru nebo kávovar.

Důležité je, aby byla recenze pro čtenáře zajímavá, srozumitelná a užitečná. Měla by obsahovat recenzentovy názory, které by měly být věcné, ale ne příliš emocionální, urážlivé, nebo dokonce vulgární.

Recenze obsahuje:

1. Titulek – informace, o čem text je, měl by upoutat pozornost čtenáře.
2. Obecné informace o události / produktu – např. název knihy, jméno autora a nakladatelství, název zboží, jméno výrobce, důležité parametry apod.
   Někdy je dobré uvést čtenáře do kontextu, tzn. například krátce představit autora nebo režiséra, připomenout jeho předchozí tvorbu apod. Mohou se zde objevit i informace o cílové skupině, pro kterou je předmět recenze určen.
3. Hlavní téma – informace o čem představení / film atd. je, co je hlavním cílem výstavy apod. Pozor, nepopisujte podrobně děj a nikdy neprozrazujte zápletku (pointu)!
4. Kritika – vlastní názor recenzenta, zhodnocení kladů a záporů, popis toho, co recenzenta zaujalo, co se mu líbilo, nebo naopak co mu tam chybělo a co hodnotí negativně.
5. Závěr – shrnutí hlavních bodů a logické uzavření.

1. a) Vyberte si jedno téma.

A) To musíte mít! (recenze výrobku)
B) Naprostá ztráta času! (recenze filmu / divadelního představení)

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 5, sekce PSANÍ) recenzi.

REÁLIE

1. Diskutujte ve dvojicích.

Posloucháte někdy operu? Pokud ano, jak často? Pokud ne, poslouchá ji někdo ve vaší rodině? Kdy naposledy jste si nějakou poslechl/a? Pokud máte nějakou oblíbenou operu, řekněte kterou. Chodíte na operu do divadla? Pokud ano, řekněte, jak často a kdy jste byl/a naposledy. Pokud ne, řekněte, s kým byste šel/šla, kdyby vás pozval. Řekněte, kterou/é českou/é operu/y znáte.

2. a) Diskutujte ve dvojicích, pak vyplňte tabulku a své výsledky ve skupině porovnejte.

Kdo je podle vás nejslavnější český hudební skladatel? Jaký hudební žánr (např. opereta, opera, symfonie atd.) tvoří / tvořil? Uveďte příklad jeho díla.

jméno	příjmení	země, odkud pochází	hudební žánr	příklad díla
	Dvořák	Česko		
	Smetana	Česko		

b) Diskutujte ve dvojicích, pak vyplňte tabulku a své výsledky ve skupině porovnejte.

Znáte některé slavné (nejen české) hudební skladatele? Pokud ano, napište do tabulky jejich jména, zemi, odkud pocházejí, jaký hudební žánr (např. opereta, opera, symfonie atd.) tvoří / tvořili a příklad jejich díla.

HUDEBNÍ SKLADATELÉ				
jméno	příjmení	země, odkud pochází	hudební žánr	příklad díla

3. Pracujte ve skupinách.

a) Přiřaďte výrazy ke správným obrázkům.

ježibaba *vodník* *princ* *lesní víla* *bludička*

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ oslovit
- ❍ árie
- ❍ jednání
- ❍ němý
- ❍ kněžna
- ❍ polibek/políbit
- ❍ náruč

4. Přečtěte si TEXT A a doplňte vynechaná slova z nabídky. Pozor, 6 slov z nabídky nebudete potřebovat.

zpívání, nejslavnějších, derniéru, psaní, neznámých, premiéru, návrat, beznadějně, ~~romantické~~, dokončení, výborně, opeře

TEXT A

Rusalka je název nejznámější Dvořákovy opery, která byla napsána na motivy **(vzor)** ...romantické... pohádky a která se dodnes hraje v mnoha divadlech. Autorem libreta je český básník, dramatik, libretista a divadelní režisér Jaroslav Kvapil.

Jaroslav Kvapil se s Antonínem Dvořákem dobře znal a už při **a)**…… si přál, aby tento jeho text zhudebnil právě on. Nedovolil si ho ale sám znovu **oslovit**, protože mu již jednou libreto nabídl, ale Dvořák tehdy spolupráci odmítl. Po úplném **b)**…… své práce Kvapil kontaktoval řadu českých hudebních skladatelů (např. O. Nedbala, J. B. Foerstera, J. Suka atd.), ale bohužel neměl štěstí. Kvapilova situace vypadala **c)**…… až do té doby, než se z inzerátů v novinách dověděl, že A. Dvořák chystá novou operu a hledá námět. Proto se znova rozhodl jít za ním s nabídkou spolupráce, a tak začala vznikat jedna z **d)**…… českých oper.

Tato slavná opera byla dokončena v roce 1900 a **e)**…… měla 31. března roku 1901 v Národním divadle. Nejznámější **árie** z této opery je zpěv Rusalky k Měsíci *(Měsíčku na nebi hlubokém)*, velmi známá je také vodníkova árie *(Ubohá Rusalko bledá)*.

5. Přečtěte si následující tvrzení. Přečtěte si text ještě jednou a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).

Vzor: Autorem opery Rusalka je A. Dvořák. (ANO)/NE

a) Námětem pro operu Rusalka je pohádka. ANO/NE

b) J. Kvapil psal poezii, dramata, libreta a také byl hudebním skladatelem. ANO/NE

c) A. Dvořák už při vzniku libreta Rusalka doufal, že bude moct spolupracovat s J. Kvapilem. ANO/NE

d) A. Dvořák nebyl jediný, koho Kvapil oslovil ke spolupráci. ANO/NE

e) O záměru A. Dvořáka složit novou operu se J. Kvapil dozvěděl z tisku. ANO/NE

f) Premiéra proběhla na začátku 20. století ve Státní opeře. ANO/NE

6. a) Popište obrázek.

b) Přečtěte si TEXT B Rusalka a vypište všechny názvy postav, které v textu vystupují.

TEXT B

RUSALKA

První **jednání** začíná v lese u jezera. Měsíc svítí na malou louku, kde tancují lesní víly a povídají si s vodníkem. Vodníkova dcera Rusalka je krásná, ale také stále smutná. Zamilovala se totiž do prince, který často přijíždí k jezeru. Rusalka moc touží stát se člověkem a mít lidskou duši, aby mohla být blízko svého milého. Její otec ji ale před světem lidí varuje. Sám totiž dobře ví, jací jsou lidé, a má o svou dceru strach. Protože je ale Rusalka rozhodnutá odejít, pošle ji nakonec její otec za ježibabou, která jediná jí může pomoct.

Když si ježibaba poslechne přání krásné víly, souhlasí, že ji promění v člověka. Za její kouzlo však Rusalka musí zaplatit vysokou cenu. Až se stane člověkem, navždy ztratí svůj hlas. A pokud se princ zamiluje do jiné ženy, tak se z víly stane bludička (malé světlo v lese). Rusalka s jejími podmínkami 10

souhlasí. Když jede druhý den princ kolem jezera, najde krásnou **němou** Rusalku, kterou si hned odveze na svůj zámek.

Druhé jednání se odehrává na zámku, kde probíhají přípravy na princovu svatbu s Rusalkou. Přijíždí na ně i cizí **kněžna**, která se princi zalíbí. Rusalka je proto nešťastná, bojí se o svou lásku a brzy po své svatbě jde pro radu k otci. Ten jí doporučuje, aby o něj bojovala, ale už je pozdě. Princ se zamiloval do kněžny a manželku Rusalku odmítá.

Třetí jednání je spojeno s návratem Rusalky k jezeru. Kvůli princově zradě se stala bludičkou a pláče nad svým osudem. Ježibaba jí nabízí řešení – když zabije prince, stane se opět lesní vílou. Na zámku mezitím kněžna odmítne prince, který se rozhodne získat zpátky svou ztracenou ženu. Nešťastný se vrací k jezeru a volá ji. Rusalka se před ním objeví, ale protože ho stále miluje, varuje ho před **polibkem**, který by mu přinesl smrt. On ji přesto **políbí**, a tak dobrovolně umírá v její **náruči**. Protože si princ vzal život sám, zůstává Rusalka navždy bludičkou.

7. Doplňte do textu vždy jedno slovo.

Na osvětlené lesní louce pobíhají **(vzor)** …lesní… víly, které se baví s **a)**…… Krásná, ale **b)**…… Rusalka je vodníkova dcera, která se touží proměnit v **c)**……, protože se zamilovala do prince. Její otec ji proto posílá za **d)**…….. Její pomoc ale není zadarmo. Ví, že Rusalka krásně zpívá, a požaduje za své služby její **e)**…….. Zároveň ji varuje před velkým nebezpečím. Pokud by ji princ opustil, stala by se z ní **f)**……, která bude navždy svítit v lese. Rusalka všechno přijímá. Když se s ní princ **g)**…… den setká u jezera, vezme si ji s sebou na zámek a chce se s ní oženit. Na svatbu přijede mnoho hostů. Mezi nimi je i **h)**……, do které se princ brzy zamiluje. Tím Rusalka o princovy city přijde a stane se bludičkou. Jediná ježibaba nabízí určité východisko ze situace. V případě, že v sobě Rusalka najde sílu prince **i)**……, promění se zpátky v lesní vílu.

Na zámku mezitím princ pozná, kdo je jeho pravá láska, smutný se vrací k jezeru a hledá svou Rusalku. Když ji uvidí, chce ji **j)**…… To mu ale Rusalka nedovolí, protože ho miluje a ví, že by ho tím zabila. Přes její varování to princ ale stejně udělá, a tím si dobrovolně vybírá **k)**…… Jelikož ho Rusalka nebyla schopna sama zabít, nemůže se nikdy vrátit zpátky mezi lesní **l)**……

8. a) Seřaďte obrázky podle textu. Své řešení si zkontrolujte v klíči.

b) Napište ke každému obrázku jeden nejdůležitější bod z příběhu.

c) Vyprávějte celý příběh podle obrázků.

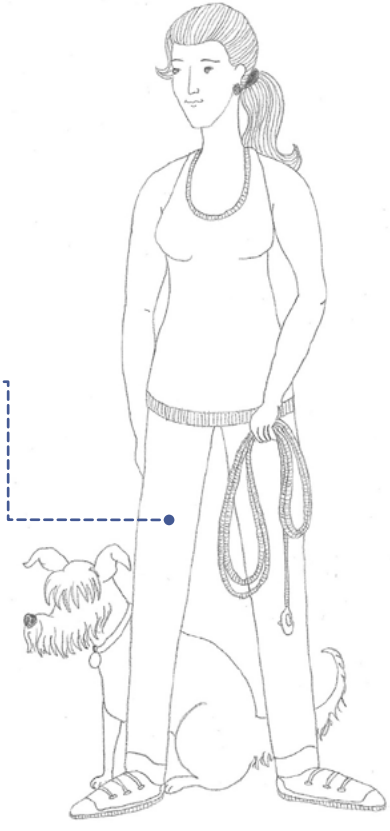
9. Najděte v česky psaných materiálech informace o českém hudebním skladateli A. Dvořákovi a připravte prezentaci.

POSTAVY PŘÍBĚHU

64

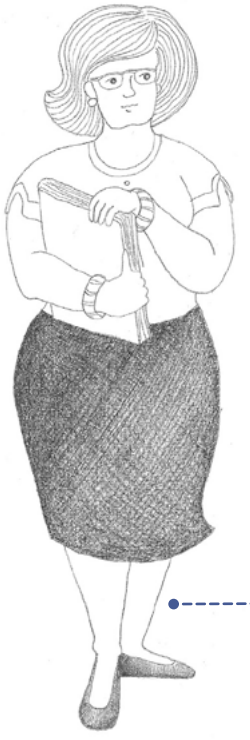

Jakub Říha (23 let) studuje v posledním ročníku na Vysoké škole ekonomické v Praze. Jako student nemá peněz na rozhazování, proto zatím bydlí u rodičů a do Prahy denně dojíždí. Snaží se vydělávat, jak se dá. Po škole například pracuje jako masér v jednom fitness centru. Až dostuduje, chce se postavit na vlastní nohy. Od dětství má blízký vztah k přírodě, proto by rád našel zaměstnání ve firmě, která staví ekologické domy. Všichni věří, že se mu jeho sen splní, protože je velmi schopný a cílevědomý. Jakub nikdy nezkazí žádnou legraci. Možná z toho důvodu se do něj jeho přítelkyně Anna okamžitě zamilovala.

Anna Lišková (25 let) pracuje jako policistka. Pro svou práci má ideální předpoklady, je totiž velmi obětavá a spolehlivá. Do služby u městské policie nastoupila před třemi lety a ve stejné době se také seznámila s Jakubem. Potkali se na kurzu moderního tance, který oba dva milují. Zanedlouho po tom spolu začali chodit. Byla to láska na první pohled. I když je Anna občas trochu upovídaná, se všemi dobře vychází. V malém bytě, který má pronajatý, jí dělá společnost její čtyřnohý mazlíček – pes Ben.

POSTAVY PŘÍBĚHU

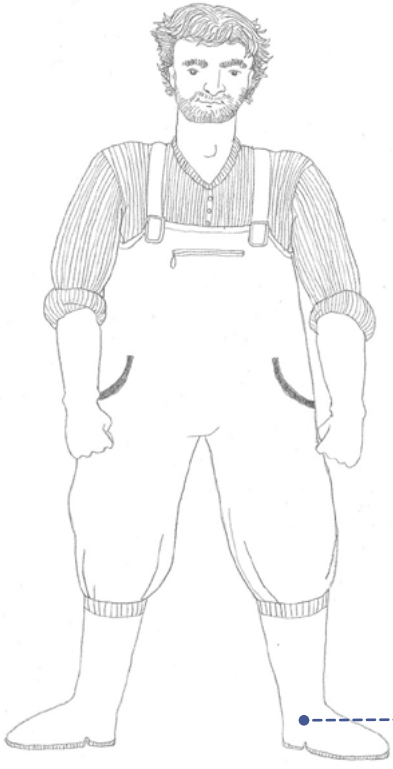

Paní Šárka Říhová (45 let) je zaměstnaná v městské knihovně. Má to štěstí, že je pro ni práce zároveň koníčkem. Literatura se stala její vášní už ve školních letech, kdy si zamilovala francouzské romány. Od té doby tráví každou volnou chvilku s knihou v ruce. Je šťastná, že po ní lásku ke čtení zdědil také její syn Jakub. Protože je Šárka ráda mezi lidmi, pořádá pro čtenáře různá setkání, naučné programy a veřejná čtení. Ostatní si váží její rozvahy a moudrosti, takže se na ni často obracejí s prosbou o radu. Šárka jim vždy ráda pomůže.

Pan Marek Říha (54 let) je majitel prosperující restaurace v centru Kolína. V podnikání využívá své bohaté zkušenosti z let, kdy sám pracoval jako kuchař a číšník. Ani teď se však nebojí přiložit ruku k dílu, tím si získal důvěru zaměstnanců a sympatie hostů. Sám Marek říká, že za svůj úspěch vděčí manželce Šárce, která mu už pětadvacet let stojí po boku. Protože je Marek doslova blázen do železnice, jezdí spolu minimálně jednou za čtrnáct dní vlakem na výlet po Česku.

POSTAVY PŘÍBĚHU

Pan Karel Krejčí (40 let) vlastní menší statek na jižní Moravě. Moderní doba mu sice nabízí mnoho způsobů, jak si práci v zemědělství ulehčit, on ale zůstává věrný tradičním postupům. Díky tomu jeho výrobky pravidelně získávají ocenění na veletrzích biopotravin. Karel je otevřený a bezprostřední, řídí se heslem *Co na srdci, to na jazyku*. Touto životní filozofií se podobá své sestře Šárce, se kterou si často dlouze telefonuje. Když si chce odpočinout, vyrazí si na projížďku na koni.

Paní Olga Říhová (73 let) je důchodkyně. Bydlí se svým synem Markem a jeho ženou Šárkou, která o ní říká, že je to tchyně k nezaplacení. Olga je totiž ve svém věku velmi aktivní, stále přemýšlí, čím by mohla být pro své okolí užitečná. V minulosti pracovala jako zdravotní sestra a touha pomáhat lidem ji ani v důchodu neopustila. Proto teď chodí dvakrát týdně do mateřského centra, kde pořádá kurz vaření pro mladé maminky. Olžino kuchařské umění si pochvaluje i celá její rodina, nedělní obědy u Říhových jsou pro všechny opravdovým svátkem.

1. a) Poslechněte si text a doplňte tabulku.

jméno	věk	zaměstnání	jeden koníček
Jakub			
Anna			
Šárka			
Marek			
Olga			
Karel			

b) Poslechněte si text ještě jednou, zkontrolujte si své odpovědi a ke každé postavě napište ještě jednu novou informaci. Své výsledky pak ve skupině porovnejte.

c) Pracujte podle vzoru. Napište domácí formy jmen a oslovení.

jméno	familiární jméno	familiární oslovení
Jakub	**(vzor)** ...Kuba...	...Kubo!...
Anna		
Šárka		
Marek		
Olga		
Karel		

2. Přečtěte si texty a doplňte podle nich vždy jedno slovo do textu.

V současné době je **Jakub a)**…….. student. Jako většina studentů nemá moc peněz, a proto musel místo drahého **b)**…….. v Praze zůstat zatím u rodičů. Někdy chodí pracovat do fitness centra, kde **c)**…….. zákazníky. Po skončení školy by se chtěl osamostatnit a najít si práci, která bude souviset s **d)**…….. Jeho přítelkyně Anna ho miluje také proto, že má smysl pro **e)**…….. a nezkazí žádnou legraci.

Anna je zaměstnaná u **a)**…….. Svoji práci má ráda a také se pro ni moc hodí, protože mezi její přední **b)**…….. patří obětavost a spolehlivost. Už skoro rok chodí s Jakubem, se kterým se seznámila na jednom společném **c)**…….. moderního tance. Oba se do sebe hned zamilovali. Anna občas **d)**…….. víc, než je potřeba, ale obvykle nemá s nikým žádné problémy. Žije se svým zvířecím **e)**…….. – psem Benem v pronajatém bytě.

Paní Šárka pracuje jako knihovnice. Už od **a)**…….. vášnivě miluje literaturu, především romány od **b)**…….. z Francie. Svému oblíbenému koníčku se věnuje pokaždé, když má čas. Cestu k literatuře našel z její rodiny i **c)**…….. Šárka ráda tráví čas ve společnosti čtenářů, a proto pro ně organizuje různé zajímavé akce. Je

velmi **d)**…….. a rozvážná. Stává se, že ji ostatní často prosí, aby jim s něčím **e)**……..

Pan Marek vlastní restauraci, která se nachází v samém **a)**…….. města. Ve svém oboru má bohaté zkušenosti, protože před lety pracoval jako **b)**…….. a číšník. Přestože je šéfem, vždycky **c)**……., když je potřeba. Mezi svými zaměstnanci i hosty je velmi oblíbený. Za všechno, co dokázal, je **d)**…….. své manželce. Jeho zálibou jsou vlaky, kterými rád jezdí v době **e)**…….. na výlety.

Paní Olga je už v **a)**…….. Žije u syna a snachy, se kterými velmi dobře vychází. Obzvlášť Šárka si své **b)**…….. moc váží, proto o ní otevřeně říká, že je tzv. k nezaplacení. Po celý svůj život chce Olga **c)**…….. všem kolem sebe. Tato její **d)**…….. zřejmě pochází z doby, kdy pracovala ve zdravotnictví. Je také výborná kuchařka a každou **e)**…….. připravuje vynikající oběd.

Pan Karel je zemědělec a hospodaří podle **a)**…….. způsobů. Z toho důvodu jsou **b)**…….. z jeho statku hodnoceny nejvyšší známkou kvality. Karel je velmi upřímný, co si **c)**……., to také říká. Z jeho vlastností si rodina cení i jeho bezprostřednosti. Má hezký **d)**…….. se svou sestrou Šárkou, se kterou stále udržuje kontakt. Jízda na koni pro něj znamená ten nejlepší **e)**……..

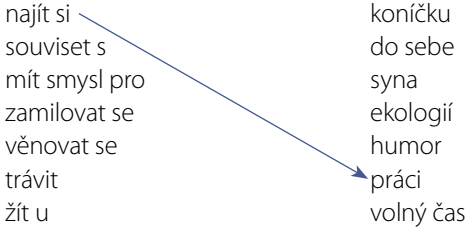
3. a) Řekněte, co znamenají následující obraty.

…nemá peněz na rozhazování…, … chce se konečně postavit na vlastní nohy…, …dělá jí společnost její čtyřnohý mazlíček…, Ani teď se však nebojí přiložit ruku k dílu…, Co na srdci, to na jazyku.

b) Řekněte následující obraty jinak.

Od dětství má blízký vztah k přírodě. .....
Věří, že se mu jeho sen splní. .....
Je ráda mezi lidmi. .....
… už pětadvacet let mu stojí po boku. .....
tchyně k nezaplacení .....
její kuchařské umění .....
Marek je doslova blázen do železnice. .....

4. a) Spojte slovesnou vazbu / sloveso s vhodným slovem.

b) Utvořte a pak napište věty se třemi obraty ze cvičení 4 a).

5. Pracujte ve dvojicích.

a) Vyberte si jednu postavu a popište ji. Spolužák vás bude podle textu kontrolovat. Své role si pak vyměňte.

b) Představte se spolužákovi v roli jedné z postav. Uveďte základní informace podle textu a pak řekněte „své" plány do budoucna.

6. Pracujte ve dvojicích. Připravte si dialog na jedno vybrané téma.

Téma A

Karlovy výrobky získaly první cenu na biovýstavě. Karel telefonuje Šárce a chce se pochlubit. Řekne jí, kde výstava byla, kolik tam bylo farmářů, co pro něho znamená první místo.

Téma B

Jakub mluví se zákazníkem, který se chce objednat na masáž. Ptá se zákazníka na jméno, na druh masáže, na jeho případné zdravotní problémy, na speciální požadavky a nabízí mu možný termín (datum a čas). První termín se klientovi nehodí.

Téma C

Anna chce dát pokutu řidiči, který špatně zaparkoval. Řidič se vymlouvá (např. zapomněl si řidičský průkaz, nemá u sebe peníze, neviděl důležitou značku…).

Téma D

Šárka organizuje v knihovně setkání se známým spisovatelem, kterému právě vyšel nový román. Ptá se ho, jak dlouho psal knihu a proč si jako téma vybral mezilidské vztahy. Chce vědět, jestli autor plánuje vydání dalšího dílu atd.

Téma E

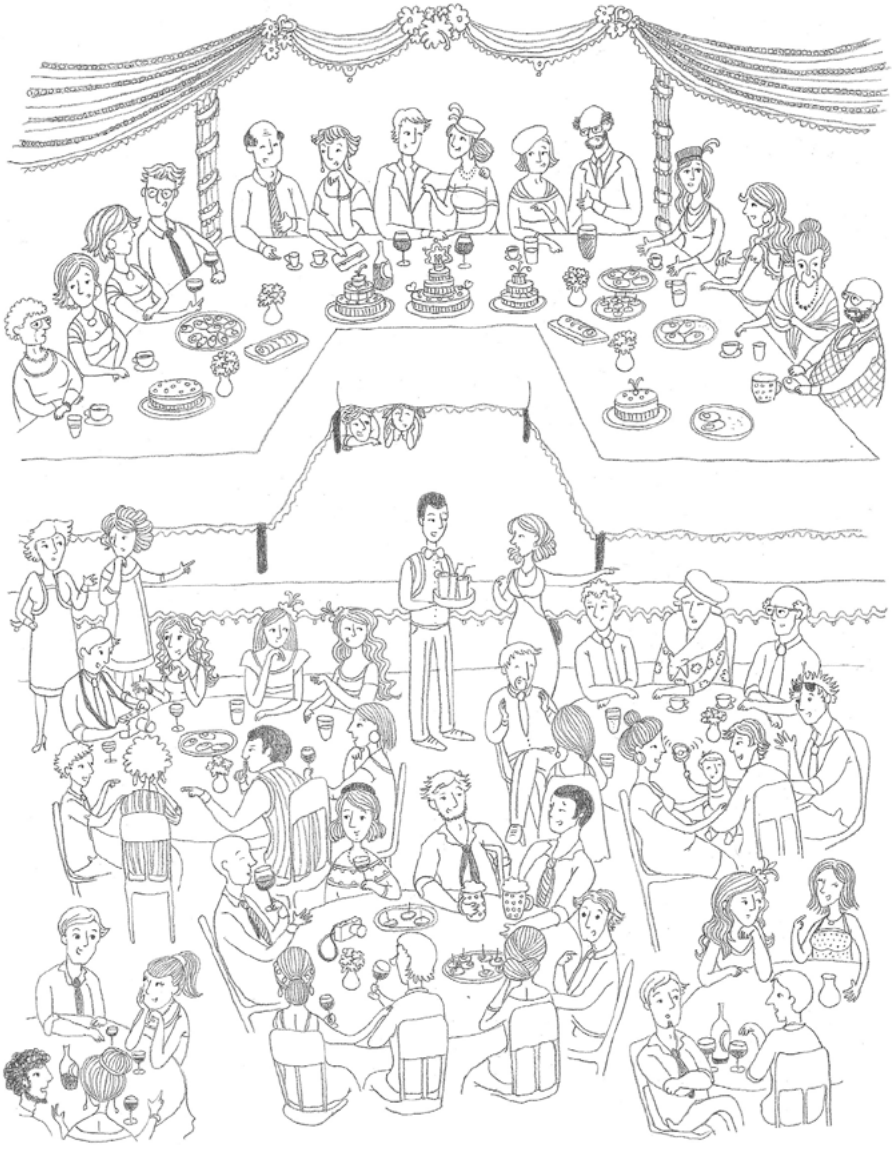
Olga mluví se svojí dlouholetou kamarádkou o plánovaném rodinném setkání. Kamarádka chce vědět, kdy (den a čas) se setkání uskuteční, kdo všechno přijede (syn, dcera, vnoučata…), chce znát také jídelníček a organizaci celého dne. Olga neví, co má uvařit, protože každý člen rodiny má rád něco jiného. Kamarádka jí radí.

Téma F

Marek hledá nového kuchaře. Mluví s jedním vážným zájemcem. Chce vědět, kde ten muž pracoval, jakou má praxi a zkušenosti v oboru, jak si představuje svoji práci a jak vysoký by chtěl plat.

LEKCE 6

ŽIJEME SPOLU

MINIDIALOGY

65–69

Minidialog 1

A: Myslíš, že jim to spolu bude klapat?
B: Jasně, babi, proč by ne? Žijou spolu už 7 let, tak přece vědí, do čeho jdou.
A: Já tu dnešní společnost prostě nepochopím. Jak můžou lid**i** žít jen tak, na hromádce?
B: Jak jinak chceš někoho líp poznat, než když jsi s ním 24 hodin denně?
A: Ale kam se ztratila morálka?
B: S tímhle přístupem by ta naše Zuzka mohla zůstat na ocet.
A: No jo, no jo, jen přemýšlím nahlas, tak se hned nerozčiluj.

Minidialog 2

A: Vy jste asi příbuzná nevěsty, že?
B: Příbuzná sice ano, ale jen vzdálená. Se Zuzkou jsem vyrůstala a přátelíme se doteď. Jak ale vlastně vůbec víte, že jsem její příbuzná?
A: Máte totiž stejný střih klobouku jako ona.
B: Vůbec o tom nemluvte. To je takový trapas!
A: Proč? Je krásný!
B: Když jsem si všimla, že obě máme stejný klobouk, polilo mě horko.
A: Zuzka je v pohodě. Ta se určitě nezlobí, ne?
B: To nevím, ale já bych z toho na jejím místě radost asi neměla. Co jsem ale mohla dělat? Utéct z kostela, když jsem tady jako její svědkyně?

Minidialog 3

A: Nechápu, proč se ještě dneska lid**i** berou. Škoda, že se tyhle oslavy nedělají taky u rozvodů.
B: Já se teda do ženění dvakrát nehrnu.
A: Protože **seš** rozumn**ej**, ne blázen jako t**y**hle dva.
B: Hele, počkej. Manželství má přece i svoje výhody.
A: Jo? A jak**ý**, prosím tě?
B: Můžeme tady například dneska sedět a pít jedno pivo za druhým.

Minidialog 4

A: Jo! Tahle fotka bude skvělá!
B: Ty jsi profesionální fotograf?
A: Vůbec ne. Jsem Zuzčin a Rudolfův **kámoš** ze studií. Poprosili mě, abych jim ten jejich den D zdokumentoval.
B: Takže tys je znal ještě předtím, než spolu vůbec začali chodit!?
A: Jo, ale oni se dali dohromady už někdy v **prváku**, takže si je pamatuju spíš jako dvě hrdličky.
B: No ne, oni jsou spolu už od **prváku**? A teď jsou svoji! To je ale romantika!
A: Jo, jo, romantika to je veliká. Oni se k sobě fakt děsně hodí.
B: Mám z nich moc hezký pocit a jsem přesvědčená, že jim to vyjde.

6 MINIDIALOGY

Minidialog 5

A: Co tady dělá ta prázdná váza?
B: Já jsem si o ni řekla číšníkovi.
A: Proč?
B: Proč asi?! Až bude nevěsta házet kytku, chytnu ji já.
A: To snad nemyslíš vážně?
B: Myslím. Vsaď se, že bude moje.
A: Nevsadím.
B: Dobře děláš, protože uvidíš, že ji chytnu.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je.

2. Poslouchejte minidialogy.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a přiřaďte ke každé části obrázku jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

PATŘÍ K SOBĚ ODJAKŽIVA

OŽENIT SE? ANI NÁPAD!

JINÁ DOBA, JINÉ ZVYKY

Prostě bude moje

TAKOVÁ OSTUDA

To nevyjde!

MĚ TAKY VYFOŤ!

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
Myslíš, že jim to spolu bude klapat? Jak můžou žít jen tak na hromádce? S tímhle přístupem by ta naše Zuzka mohla zůstat na ocet. …polilo mě horko. Já se teda do ženění dvakrát nehrnu. …dali se dohromady…, pamatuju si je jako dvě hrdličky

4. Řekněte podtržené obraty jinak.
To je takový trapas!
Zuzka je v pohodě.
Takže tys je znal ještě předtím…
Tahle fotka bude skvělá!
Poprosili mě, abych jim ten jejich den D zdokumentoval.
…oni jsou spolu…
Oni se k sobě fakt děsně hodí.
Co tady dělá ta prázdná váza?
To snad nemyslíš vážně?

5. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialogy č. 1, 3 a 4).
Jak můžou lid**i** žít jen tak? Protože **seš** rozumn**ej**, ne blázen jako t**y**hle dva. Jak**ý**, prosím tě? Jsem Zuzčin a Rudolfův **kámoš** ze studií. Jsou spolu od **prváku**.

b) Řekněte a napište, jak se v minidialogu č. 3 vyslovilo slovo ještě.

6. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Je podle vás těžké zorganizovat svatbu? Co všechno se musí zajistit při organizaci svatby? Kolik času před svatbou je potřeba na zařízení jednotlivých záležitostí? V kolika letech se dnes lidé berou? Jste pro svatbu v kostele nebo na radnici? Kolik svatebčanů je podle vás malá a velká svatba? Popište svou představu hezkých svatebních šatů / hezkého svatebního obleku.

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké jsou podle vás výhody a nevýhody plánování svatby s agenturou.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

c) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: ŽIJEME SPOLU

- druh/družka, partner/ka, snoubenec/snoubenka, nevlastní příbuzný/á, vzdálený/á příbuzný/á, příbuzný/á z druhého kolena, příbuzný/á z matčiny/otcovy strany
- milenec/milenka, mít aféru, sukničkář, záletník, podvádět někoho s někým, zahýbat někomu
- rande, schůzka, schůzka naslepo, mít (vážnou) známost, chodit za/s někým, mít poměr, dostat košem, dát se spolu dohromady
- ten pravý / ta pravá, životní láska, muž s velkým M, žena s velkým Ž, ten vysněný / ta vysněná, být svoji, společné soužití, starý mládenec / stará panna
- sňatek/svatba na radnici / v kostele, manželský slib, svědek/svědkyně, svatebčan, svatební oznámení, svatební šaty, oddací list, matrika, matrikář/ka, snubní prstýnky
- rozvodové řízení, soud, soudit se o něco/někoho, obhájce, žalobce, mít dítě z prvního manželství, předmanželská smlouva
- zbláznit se do někoho, mít hlavu v oblacích, bezhlavě se zamilovat, být jako hrdličky, láska na první pohled, padnout někomu do oka, žít na hromádce, básnit o někom, být atraktivní pro někoho, složit někomu kompliment, lichotit někomu, stát nohama na zemi
- seznámení přes internet, vztah, klape jim to spolu, hodí se k sobě, udělat první krok, srdeční záležitost

1. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte dvojici.

ONA je …	ON je …
prababička	**(vzor)** …pradědeček…
snacha	
neteř	
	snoubenec
	druh
	ženich

b) Utvořte a pak napište věty s 5 výrazy ze cvičení 1 a).

2. a) Doplňte informace.

Otázka	Vaše odpověď
Když někoho vidíte poprvé, čeho si na něm všimnete nejdřív? Řekněte 2 skutečnosti.	1.
	2.
Věříte na lásku na první pohled?	
Jaké jsou podle vás 2 zásadní požadavky, které mají ve vztahu ženy na muže?	1.
	2.
Jaké jsou podle vás 2 zásadní požadavky, které mají ve vztahu muži na ženy?	1.
	2.

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte a zdůvodněte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Když někoho vidí poprvé, čeho si všimne nejdřív? Řekněte 2 skutečnosti.	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
Věří na lásku na první pohled?			
Jaké jsou podle něj/ní 2 zásadní požadavky, které mají ve vztahu ženy na muže?	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
Jaké jsou podle něj/ní 2 zásadní požadavky, které mají ve vztahu muži na ženy?	1.	1.	1.
	2.	2.	2.

3. a) Vyberte si z následujících výroků jeden, se kterým souhlasíte.

1. Milujeme ty, co nás odmítají, a odmítáme ty, co nás milují.
2. Muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách. (Allan a Barbara Perseovi)
3. Láska je druh války. (Ovidius)
4. Upovídané ženy mluví, aby nic neřekly, upovídaní muži, aby nic nedělali. (Winston Churchill)

b) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

4. a) Pracujte podle vzoru.

oční	známost
schůzka	z druhého kolena
zlomené	srdce
vážná	naslepo
starý	kontakt
příbuzný	slib
manželský	mládenec

b) Utvořte a pak napište věty s 5 výrazy ze cvičení 4 a).

5. Pracujte ve dvojicích.

a) Pracujte podle vzoru. Řekněte, které odpovědi se hodí k následujícím komplimentům.

KOMPLIMENT	ODPOVĚĎ
1. Ten řetízek vypadá moc dobře!	**a)** To jsem ráda, že se ti líbí. Parfémy jsou moje slabost.
2. Moc se mi líbí tenhle tvůj svetr. Opravdu ti skvěle sedne.	**b)** Jo, už dlouho jsem se tak dobře nepobavil.
3. Jééé. V tom klobouku vypadáš fakt senzačně.	**c)** Viď? Já je taky miluju. Na, vezmi si jednu.
4. Hmmm, krásná vůně.	**d)** Jo? Díky. Je strašně starý, ale je z kvalitního materiálu.
5. Tak tohle bylo opravdu vynikající. Jsi neuvěřitelný kuchař.	**e)** Jé, díky. To mám od manžela k výročí svatby.
6. To jsou ale nádherné kytky!	**f)** Díky, to jsem získal tréninkem, protože chaos a ztrátu času nenávidím.
7. Nebyla to skvělá party!?	**g)** Díky, dělal jsem to asi 2 hodiny, tak jsem rád, že se to povedlo.
8. Ty máš fakt výjimečný organizační talent!	**h)** Ty jsi zase dobrá v jiných věcech.
9. Ty jsi opravdu dobrý v té angličtině / na angličtinu.	**i)** Kamarádka měla svatbu, tak jsem si chtěla vzít něco hodně slavnostního.

b) Řekněte, jestli by vaše odpověď byla stejná jako ve cvičení 5 a).

c) Ke každému komplimentu napište alespoň jednu další možnou odpověď.

6. Pracujte ve dvojicích.

a) Prohlédněte si obrázky, popište je.

b) Ke každému obrázku napište kompliment a reakci na něj.

c) Ke každému obrázku vymyslete a napište titulek.

Obrázek č. 1 TITULEK: ……

Obrázek č. 2 TITULEK: ……

Obrázek č. 3 TITULEK: ……

Obrázek č. 4 TITULEK: ……

1)

2)

3)

4)

d) Vyberte si jeden obrázek, utvořte k němu dialog a prezentujte ho.

7. a) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Ve kterém oblečení vypadá dobře?			
Čeho v poslední době dosáhl/a?			
Jaký byl jeho/její jeden z největších úspěchů v práci / ve škole?			
Na co má talent?			
Jaká je jedna z jeho/jejích dobrých vlastností?			

b) Podle informací ze cvičení 7 a) složte spolužákům alespoň 3 komplimenty.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Nápad babičky Olgy

maminka Šárka: Tak to vypadá, že se nám náš Jakub asi vážně zamiloval. Každé téma hovoru teď končí u té jeho slečny. Všimla sis, jak je poslední dobou plný optimismu?

babička Olga: Ale to víš, že jo, Šárko. Kdo by si toho nevšiml?! Jen aby ho ta jeho Jana moc neodváděla od studia. Má před sebou poslední rok, a navíc může dostat to stipendium na doktorát v Německu. Teď jde prostě o všechno.

Š: Ale babi, to není Jana, ale Anna. Navíc Jakub už není žádný malý kluk. Ty z toho zase děláš drama, jako když byl ještě na střední. To jsi zase pořád dávala pozor, kdy jde na rande.

O: No, musela jsem na něj tenkrát na gymnáziu dohlédnout.

Š: Teď ho ale nech.

O: Nechat? To by to dopadlo! Jakub je přece můj jediný vnuk! Musím snad myslet na jeho budoucnost, ne? … A víš ty, co?! Mohly bychom tu Annu pozvat k nám na návštěvu.

Š: Ty myslíš jako na vstupní pohovor?

O: To není žádná legrace, měly bychom ji zkrátka trochu poznat. Vždyť prý odmalička bydlí přímo v centru Prahy. Víš, jak je to tam drahé?! Aby to nebyla nějaká rozmazlená princezna, která je zvyklá žít jen v luxusu.

Š: Teda, babi, ty jsi někdy fakt strašně staromódní… Ona pracuje u policie a pronajímá si jen nějakou malou garsonku a ty takhle… No, ale víš, že na druhou stranu to vůbec není špatný nápad.

O: Tak vidíš… Domluvíme se na nějakém datu, já uvařím něco dobrého a ty promluvíš s Jakubem, aby ji k nám pozval na oběd.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Proč má babička obavy o Jakubovo studium?
   - **b)** Kdo si spletl jméno Jakubovy přítelkyně?
   - **c)** Jaký má babička plán, aby mohla lépe poznat Annu?
   - **d)** Co si o tom plánu myslí Jakubova maminka?

2. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví babička Olga a Jakubova přítelkyně Anna.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví babička Olga a její snacha Šárka.
   - **a)** ☐ Babička si nevšimla, že je Jakub zamilovaný.
   - **b)** ☐ Jakub možná dostane stipendium.
   - **c)** ☐ Babička se zajímala o Jakubovy vztahy už dříve.
   - **d)** ☐ Kromě Jakuba má babička ještě jednoho vnuka.
   - **e)** ☐ Babička říká, že by Jakub měl víc myslet na svou budoucnost.
   - **f)** ☐ Babička se bojí, že Anna je zvyklá na drahý život.
   - **g)** ☐ Maminka pozve Annu na oběd.

6 DIALOGY

3. Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.
Ty z toho zase děláš drama. – .....
Teď jde o všechno. – .....
To není žádná legrace,… – .....
…ty jsi někdy fakt strašně staromódní. – .....

4. Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami *střední* a *střední škola*.

5. a) U podtržených slov v dialogu určete gramatický rod (tj. mužský, ženský, střední), číslo a pád.
b) K podtrženým slovům utvořte nominativ singuláru.
c) Zamyslete se nad tím, jak podtržená slova skloňujeme.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

71 **DIALOG B: Jakubova přítelkyně**

Maminka: Jakube! Tak _ _ _ _ _ _ _ _ , Jakube, posloucháš mě vůbec?
Jakub: To víš, že jo, mami…
M: Tak co na to říkáš? Slíbil jsi _ _ _ _ _ _ _ _ , že nám tu svou slečnu představíš.
J: Ale mami, prosím tě…
M: No tak, Jakube, už nechci slyšet žádné výmluvy. Mohl bys Annu pozvat _ _ _ _ _ _ _ _ v neděli na oběd.
J: To jsou mi teda nápady. Já ji _ _ _ _ _ _ _ _ poznal a ty hned plánuješ svatbu.
M: Ale jdi, už spolu chodíte přes rok... Co ti to udělá, když ji k nám přivedeš?
J: Ne, ne, s tím na mě _ _ _ _ _ _ _ _ nechoď.
M: Ty jsi _ _ _ _ _ _ _ _ stejně paličatý jako táta, viď? Víš, ale babička už to _ _ _ _ _ _ _ _ naplánovala.
J: _ _ _ _ _ _ _ _, co zase naplánovala?
M: No přece ten nedělní oběd.
J: Vy jste se asi obě zbláznily. To _ _ _ _ _ _ _ _ nemyslíte vážně?!
M: Ale ano, babička _ _ _ _ _ _ _ _ připraví něco speciálního.
J: _ _ _ _ _ _ _ _! Jen to ne!
M: Kubo, neblázni a uklidni se, _ _ _ _ _ _ _ _ víš, jak jí na tobě záleží. Snad bys to pro ni mohl udělat, ne?
J: No jo, _ _ _ _ _ _ _ _.
M: Stejně se tomu dřív nebo později nevyhneš.
J: _ _ _ _ _ _ _ _.
M: Uvidíš, že to bude fajn.
J: Tak dobře, nebudu to _ _ _ _ _ _ _ _ hrotit. Proberu to zítra s Aničkou a uvidíme.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dvakrát dialog a doplňte vynechaná slova v textu.**

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Co ti to udělá, když ji k nám přivedeš? …s tím na mě nechoď. Ty jsi stejně paličatý jako táta…, …nebudu to prostě hrotit. Proberu to zítra s Aničkou a uvidíme.

3. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Maminka mluví s Jakubem a chce, aby pozval svou **a)**…… Annu k nim domů na návštěvu. Jakub dělá, že maminku **b)**……, ale ona ho dál přemlouvá. Myslí si, že když už s Aničkou víc než rok **c)**……, mohl by ji přivést na **d)**…… oběd. Maminka mu taky řekne, že babička uvaří nějaké speciální **e)**…… Když se Jakub dozví, že to celé naplánovala ona, trochu se zlobí. Nakonec ale vidí, že se babiččinu plánu stejně **f)**…… Rozhodne se tedy, že to nebude nijak **g)**…… a promluví si o tom s Aničkou.

4. **Podívejte se na slova, která jste doplnil/a do dialogu. Řekněte, jak mění význam věty.**

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: Karlovo vítězství 72

Šárka: Marku, mám skvělou novinku.
Marek: Jakou?
Š: Karel to na té soutěži farmářů všem pěkně natřel.
M: Opravdu zase všechny porazil? To je neuvěřitelné. A s čím vyhrál tentokrát?
Š: To přesně nevím, poslal mi jen krátkou esemesku. Ale před tím říkal, že tam vezme skoro všechny sýry, které na farmě vyrábí.
M: Že by dostal cenu za ten ovčí sýr, co nám minule přivezl? Ten se mu totiž moc povedl.
Š: Ne, ne, já spíš tipuju, že to vyhrál ten s pepřem. Ten zase mně chutnal ze všech nejvíc.
M: Poslechni, co vlastně Karel se všemi těmi cenami dělá? Vždyť už se mu ani nevejdou domů.
Š: To jo.
M: Taky mu to asi musí všichni závidět, ne?
Š: To víš, že mu to ostatní farmáři moc nepřejou. Karel má ale naštěstí skvělou povahu, takže bere ta všechna jejich nepříjemná setkání s nadhledem.
M: To bych taky chtěl umět.
Š: Taky to na něm obdivuju. On se prostě v žádné situaci nenechá rozhodit.
M: To je fakt zlatá povaha. Až s ním budeš mluvit, řekni mu, že mu moc gratuluju.
Š: Spolehni se, vyřídím a budu ho od všech pozdravovat.

6 DIALOGY

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jakou novinku řekla Šárka Markovi?
   - **b)** Jaké soutěže se zúčastnil Karel?
   - **c)** S čím podle Šárky mohl Karel zvítězit?
   - **d)** Jaký vztah má Karel se zemědělci v okolí?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Karel to na té soutěži farmářů všem pěkně natřel. …naštěstí bere všechna jejich setkání s nadhledem. …nenechá se rozhodit. To je fakt zlatá povaha.

3. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Šárka oznámila Markovi skvělou **a)**…… Její bratr Karel vyhrál v soutěži farmářů. Marek se zajímal o to, s jakým **b)**…… Karel zvítězil, ale Šárka to nevěděla přesně. Domnívala se, že to bude některý ze sýrů, které teď Karel na své farmě **c)**…… Marek se potom Šárky zeptal, jestli Karlovi ostatní farmáři **d)**…… Šárka přiznala, že mu jeho úspěchy moc nepřejou, ale jeho to nikdy moc **e)**…… Tuhle skvělou povahu na něm taky Marek i Šárka **f)**……

4. **a) Najděte v dialogu slovo, které se nejčastěji opakuje. Podtrhněte všechny jeho tvary.**
   b) K podtrženým slovům napište rod a pád.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu D. Poslechněte si dialog D, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG D: Nedělní oběd?

73

Jakub: Ahoj.

Anna: Jé, ahoj Kubo. To je překvapení, kde se tu bereš?

J: Chtěl bych s tebou něco probrat, víš... Tak mě napadlo, že se stavím. Můžu dál?

A: Samozřejmě. Děje se něco? Vypadáš strašně tajemně.

J: Ale ne, v pohodě, nelekej se. Nic se nestalo.

A: A řekneš mi teda, o co jde? Vypadá to, jako bys najednou zapomněl mluvit.

J: To ne, jen bych se tě chtěl zeptat, jestli bys měla v neděli čas.

A: Cože, Kubo? To nemyslíš vážně! Ty jsi ke mně přijel přes půl města, aby ses zeptal na tohle?

J: No, jo.

A: Hele, na to ti teda opravdu neskočím. Snad už se pár měsíců známe, abych poznala, že je za tím něco jiného.

J: Máš pravdu. Povím ti to teda narovinu, ať je to rychle za mnou. Naši by se s tebou v neděli rádi seznámili.

A: Aha, a ty mě máš pozvat na oběd, viď?

J: Přesně tak, ty mi snad čteš myšlenky…
A: Ale jdi, to nebylo tak těžké uhodnout. A kromě toho jsem tak trochu tušila, že to brzy přijde. Říkal jsi, že se na mě vaši pořád vyptávají.
J: To je fakt. Takže s tím můžu počítat?
A: Jasně.
J: To je fajn. Ale nebudeš se cítit nijak nepříjemně, že ne?
A: Nepříjemně? Co tě nemá... Už jsi mi toho o nich tolik vyprávěl, že se celkem těším, až se vzájemně poznáme.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.
- **a)** Kde spolu Anna a Jakub mluví?
- **b)** Proč chce Jakub s Annou mluvit?
- **c)** Jak Anna reaguje na to, co jí Jakub říká?
- **d)** Na čem se nakonec Jakub a Anna domluvili?

2. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Jakub a jeho maminka.
Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Jakub a jeho přítelkyně Anna.
- **a)** ☐ Anna se diví, že k ní Jakub přišel.
- **b)** ☐ Jakub přišel, protože se mu něco stalo.
- **c)** ☐ Jakub se chce omluvit, že v neděli nemá čas.
- **d)** ☐ Anna nevěří, že se Jakub chce jen zeptat na její plány na víkend.
- **e)** ☐ Jakub jí poví o přání své rodiny.
- **f)** ☐ Anna je Jakubovým pozváním překvapená.
- **g)** ☐ Anna má obavy ze setkání s Jakubovou rodinou.

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

…kde se tu bereš? Chtěl bych s tebou něco probrat. Hele, na to ti teda opravdu neskočím. …že je za tím něco jiného. Povím ti to teda narovinu,… Naši by se s tebou v neděli rádi seznámili. Říkal jsi, že se na mě vaši pořád vyptávají. Co tě nemá…

4. a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je skupina konsonantů MĚ nebo MNĚ.
b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše MĚ nebo MNĚ.

GRAMATIKA

A. DEKLINACE CIZÍCH SLOV I

I. NEUTRA

SLOVA KONČÍCÍ NA -UM

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	centr**um**	centr**a**
G	centr**a**	center
D	centr**u**	centr**ům**
A	centr**um**	centr**a**
L	(o) centr**u**	(o) centr**ech**
I	centr**em**	centr**y**

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	muze**um**	muze**a**
G	muze**a**	muze**í**
D	muze**u**	muze**ím**
A	muze**um**	muze**a**
L	(o) muze**u**	(o) muze**ích**
I	muze**em**	muze**i**

- singulár skloňujeme jako *město*, kromě N a A, např. zahraniční stipendi**um**, do akvári**a**, ke studi**u**, pro studi**um**, po gymnázi**u**, se studi**em**…
- plurál skloňujeme:
  - **a)** pokud je před **-um** konsonant jako *město*, např. al**b**um – v alb**ech**, da**t**um – s dat**y**, ví**z**um – bez víz, centr**r**um – v centre**ch**…
  - **b)** pokud je před **-um** vokál jako *moře*, např. studium – na studi**ích**, muzeum – v muze**ích**, akvárium – k akvári**ím**, stipendium – se stipendi**i**, kritérium – o kritéri**ích**…
    - kromě N a A, např. studium – studi**a**, gymnázium – pro gymnázi**a**, akvárium – na akvári**a**…

SLOVA KONČÍCÍ NA -MA

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	dra**ma**	dra**mata**
G	dra**matu**	dra**mat**
D	dra**matu**	dra**matům**
A	dra**ma**	dra**mata**
L	(o) dra**matu**	(o) dra**matech**
I	dra**matem**	dra**maty**

- skloňujeme jako *město* – kromě G sg.
- **-ma** má pouze N a A sg., v dalších pádech dáváme před sufixy **-mat-**, téma – v té**mat**u, klima – ke kli**mat**u…

II. MASKULINA NEŽIVOTNÁ

SLOVA KONČÍCÍ NA -US

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	cyklus	cykly
G	cyklu	cyklů
D	cyklu	cyklům
A	cyklus	cykly
L	(o) cyklu	(o) cyklech
I	cyklem	cykly

PÁD	SINGULÁR
N	kubismus
G	kubismu
D	kubismu
A	kubismus
L	(o) kubismu
I	kubismem

- singulár a plurál skloňujeme jako *sešit*, koncovku **-us** má pouze v N a A sg.

POZOR!

- **cirkus – k cirkusu, glóbus – o glóbusu, bonus – bez bonusu, luxus – v luxusu… (existují tvary bez cirku a bez globu, ale jsou málo časté)**

CVIČENÍ A

1. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Náš projekt je teprve v počátečním ...stadiu... *(stadium)*.

a) V důchodu začal se …….. *(studium)* japonštiny.
b) Každý herec touží po potlesku …….. *(publikum)*.
c) Vydávání …….. *(stipendium - pl.)* začne zítra ráno v 8 hodin.
d) Promiňte, nevíte, který autobus jede do …….. *(centrum)*?
e) Podtrhněte, které slovo nepatří mezi …….. *(substantivum)*.
f) Do některých zemí vás nepustí bez …….. *(vízum)*, které si předtím musíme zařídit.
g) Srdečně blahopřejeme k vašemu životnímu …….. *(jubileum)*.
h) Zboží vždy spotřebujte do …….. *(datum)* uvedeného na obalu.
i) Na půdě jsme našli několik starých …….. *(album)* s fotkami prarodičů.
j) Měla nejlepší výsledky u zkoušek, a tak si mohla vybrat mezi dvěma prestižními …….. *(gymnázium)*.

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Brzy ráno musím jet do ...centra... *(centrum)*.

a) Dnes se sejdu s Evou ve čtyři před …….. *(Národní muzeum)* a půjdeme spolu nakupovat do …….. *(nějaké velké obchodní centrum)*.
b) Mnoho cizinců má v České republice problém s …….. *(proměnlivé klima)*.
c) O …….. *(jaké zajímavé téma - pl.)* jste mluvili na dnešních přednáškách?
d) Můj kamarád se od dětství zajímá o biologii, proto má doma několik …….. *(velké akvárium)*.

e) Nevíš, kdy Kristýna ukončila …… *(studium)* na …… *(osmileté gymnázium)*?
f) Nebuď pořád smutná, musíš se na život dívat s …… *(optimismus)*.
g) Už jsi četl kritiku na …… *(to + 2 + nové drama)*, která hrají ve Stavovském divadle?
h) Malíř Josef Čapek byl jedním z představitelů …… *(český kubismus)*.
i) Petr sbírá známky a má už doma mnoho …… *(album)*.

3. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.
Navštěvujete rád/a muzea? Zúčastnil/a jste se někdy noční prohlídky muzea? Řekněte čtyři skutečnosti, čím může být noční prohlídka zajímavější než ve dne.

b) Řekněte, co znamenají následující výrazy. Můžete používat slovník.

- asociace
- instituce
- vitrína

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Do ...muzea... *(muzeum)* **v noci**

Pražská muzejní noc, která je speciálním programem **a)**. . . . . *(Národní muzeum)*, Dopravního podniku hlavního města Prahy a **Asociace b)**. . . . . *(muzeum - pl.)* a galerií České republiky, začne v sobotu 11. června v 19 hodin.

Celé akce se letos zúčastní rekordních 34 **institucí**. Na více než 60 místech budou pro návštěvníky připraveny zajímavé výstavy a noční prohlídky muzejních prostorů. Můžete se těšit na bohatý program, který pro vás na tuto noc připravila **c)**. . . . . *(různé pražské muzeum - pl.)*.

„Většina lidí má návštěvu **d)**. . . . . *(muzeum)* spojenou s nezábavnou povinnou školní akcí, kdy se mezi **vitrínami** musí chodit potichu a skoro nedýchat. My bychom chtěli prostřednictvím muzejní noci návštěvníkům ukázat, že **e)**. . . . . *(muzeum - pl.)* nemusí být jen nudná, ale mohou být i velmi zajímavá," řekl ředitel **f)**. . . . . *(Národní muzeum)* v Praze.

Spojení mezi **g)**. . . . . *(jednotlivé muzeum - pl.)* zajišťuje Dopravní podnik hlavního města Prahy pomocí speciálních autobusových linek. Jako každoročně je přestupním místem v **h)**. . . . . *(centrum)* náměstí Jana Palacha.

V minulém roce navštívilo během jediné noci **i)**. . . . . *(pražské muzeum - pl.)* 181 665 zájemců, kteří využili 10 autobusových linek. Mezi 34 **j)**. . . . . *(muzeum)* a dalšími 60 kulturními objekty najezdilo 65 vozů 7 363 km.

(zpracováno podle http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/michal-lukes.php)

B. ČÁSTICE A CITOSLOVCE

I. ČÁSTICE

- mění význam celé věty, např. Petr přišel ve 14 hodin. (= tvrzení, které je jisté) × Petr prý přišel ve 14 hodin. (= někdo to říkal, tzn. není to jisté)
- mohou vyjadřovat např. jistotu, emoce, přání apod.
- 2 skupiny částic:

  a) některá slova jsou jen částice, např. *ano, ne, kéž, ovšem, snad, asi, prý, zejména, bohužel, bohudík, naštěstí…*, např. Kéž by nikdy neodešel!
  b) jako částice mohou fungovat také spojky, adverbia a zájmena, např. *a, ale, že, kdyby, když, vždyť, tak, on…*, např. Když ona je taková hodná!

II. CITOSLOVCE

a) vyjadřují náladu a pocit, např. *jé, hurá, ó, au, ach…*
b) vyjadřují lidské nebo zvířecí hlasy, zvuky neživých věcí, např. *chacha, chrr, pst, haf, mňau, bú, bim bam…*

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru. Vyberte reakci, kterou nemůžete použít.

Vzor: Víš to jistě?
a) Samozřejmě.
b) ~~Třeba.~~
c) Ano.

1. Nebudeme tu dlouho, že ne?
a) To víš, že ne.
b) Zřejmě ne.
c) Sotva ne.

2. Máš ještě hlad?
a) Ne, totiž víc.
b) Ne, už mám dost.
c) Ne, najedl jsem se tak akorát.

3. To se nám nehodí, že?
a) No právě.
b) Vůbec ne.
c) Jakoby ne.

4. Stihneš to do zítra?
a) Ostatně ne.
b) Rozhodně.
c) Snad ano.

5. Včera asi pršelo.
a) Já vím.
b) Ještěže ne.
c) To snad ne!

6. Zítra půjdeme na výlet.
a) Kéž by bylo hezké počasí.
b) Že tak je hezké počasí.
c) Hlavně ať je hezké počasí.

7. Všichni přišli, ne?
a) Viď?
b) Asi Jo.
c) Bůhví.

8. To představení bylo hrozné.
a) A navíc ještě tak drahé.
b) Ano, přímo strašné.
c) Právě proto ne.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Tuhle gramatiku se ...asi... **nikdy nenaučím.** *(zejména – asi – kéž)*

a) Ty jsi …… ještě nikdy nebyla v Londýně? *(ano – opravdu – když)*
b) …… ona je Alenka taková hodná! *(teď – když – zejména)*
c) …… vy si někdy vzpomenete na moje slova! *(však – aby – stěží)*
d) Já to …… dělat nebudu! Nemám na to čas. *(vždyť – že – prostě)*
e) …… by bylo všechno jako kdysi. *(ať – kéž – zejména)*
f) …… vám nemůžeme ve vaší žádosti vyhovět. *(ano – ne – bohužel)*
g) ……., že přijde i Dana. *(případně – aby – možná)*
h) …… to musíme oznámit šéfovi. *(rozhodně – stěží – aby)*
i) ……., zcela s ním souhlasím. *(aby – zejména – ano)*
j) …… on je tak krásný! *(stěží – když – aby)*

3. a) Pracujte podle vzoru.

Mňam! - Pšt! - Túúú! - Hop! - Crrr! - ~~Auuu~~! - Bim, bam! - Haló?! - Chrr, chrr! - Hm! - Jupí!/Hurá! - Cink! - Ha, ha! / Cha, cha! - Cvak!

a)

b)

c)

d)

Vzor: ...Auuu!... ....

e)

f)

g)

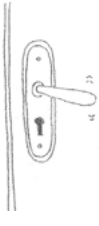

h)

i)

....

j)

k)

l)

m)

....

b) Doplňte slova z nabídky do vět. Pozor, 4 slova nebudete potřebovat.

Mňam - Pšt - Bim, bam - Auuu - Túúú, túúú - Hop - Crrr - Haló - ~~Hm~~ - Jupí - Cink - Cvak - Ha, ha

Vzor: Tak to opravdu nevím. …Hm…, když tak o tom přemýšlím, tak ten návrh budeme muset celý předělat.

a) ……, to je ale dobrota. Můžu si dát ještě jeden kousek?
b) ……, ozvalo se u dveří a Jakub běžel otevřít.
c) ……, to je ten nejlepší vtip, co jsem slyšel!
d) „……“, křičel kluk, když upadl na zem.
e) ……, mluvím s Pavlem Hruškou?
f) ……, vyhráli jsme.
g) ……! To snad není pravda. Vidíš ho? Já tady troubím jako blázen a ten chodec se ani nehne!
h) ……! Buďte ticho, děti spí.

4. Přineste si na lekci hrací kostku a pro každého hráče jednu figurku. Hrajte ve skupinách hru.

Pravidla hry: Hráč hodí kostkou a podle čísla na kostce postoupí svou figurkou o 1–6 polí. Hráč řekne citoslovce, které se hodí k obrázku na políčku. Např. na políčku je namalovaný medvěd, tak citoslovce bude např. „Brum, brum, brum.“ Hráči se pravidelně střídají. Vítěz je ten, kdo se dostane nejdřív do cíle.

C. DEKLINACE VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA

PÁD	PLURÁL		
	MASKULINUM	FEMININUM	NEUTRUM
N	všichni (muži) všechny (sešity)	všechny	všechna
G	všech		
D	všem		
A	všechny		všechna
L	(o) všech		
I	všemi		

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte správný tvar zájmena VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA.
Vzor: Přečetla jsem ...všechny... **Čapkovy romány.**

a) Od …….. kolegů jsem dostal nějaký dárek na rozloučenou.
b) Mezi …….. těmi odborníky se necítil dobře.
c) Na závěr přednášky poděkoval …….. za pozornost.
d) Rád bych vás …….. pozval na svou výstavu obrazů.
e) Kvůli neprofesionálnímu chování vás …….. jsme přišli o významného klienta.
f) Nejprve si promluvme o …….. možnostech, a pak teprve rozhodněme.
g) Na oslavě se sešli …….. moji kamarádi a …….. moje kamarádky.
h) Tu zprávu odvysílala …….. rádia a …….. televizní stanice.

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Ten nový film viděl snad každý.
...Ty nové filmy viděli snad všichni....

a) Bojí se každého psa, který volně běhá po parku.
.....
b) Redaktorka nakonec souhlasila s každou naší připomínkou, a tak jsem byl rád.
.....
c) Znám každého pracovníka v téhle nové pobočce naší firmy.
.....
d) Opravdu jsi přemýšlel o každé možnosti?
.....
e) Měl by ses ke každému chovat slušně.
.....
f) Režisér mluvil osobně s každým hercem, aby ho lépe poznal.
.....

g) Snad každé mladé děvče se zajímá o módu.

. . . . . .

h) Každý student na takové škole má k dispozici školní počítač.

. . . . . .

i) Tu novinku řekla každému svému známému.

. . . . . .

j) Myslím, že ta informace je důležitá pro každého zaměstnance.

. . . . . .

k) Každý talíř má v polici své místo.

. . . . . .

3. a) Doplňte správný tvar zájmena VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA.

Šárka: Marku, mám skvělou novinku.
Marek: Jakou?
Š: Karel to na té soutěži farmářů …… pěkně natřel.
M: Opravdu zase …… porazil? To je neuvěřitelné. A s čím vyhrál tentokrát?
Š: To přesně nevím, poslal mi jen krátkou esemesku. Ale před tím říkal, že tam vezme skoro …… sýry, které na farmě vyrábí.
M: Aha, že by dostal cenu za ten ovčí sýr, co nám minule přivezl? Ten se mu totiž moc povedl.
Š: Ne, ne, já spíš tipuju, že to vyhrál ten s pepřem. Ten zase mně chutnal ze …… nejvíc.
M: Poslechni, co vlastně Karel se …… těmi cenami dělá? Vždyť už se mu ani nevejdou domů.
Š: To jo.
M: Taky mu to asi musí …… závidět, ne?
Š: To víš, že mu to ostatní farmáři moc nepřejou. Karel má ale naštěstí skvělou povahu, takže bere ta …… jejich nepříjemná setkání s nadhledem.
M: To bych taky chtěl umět.
Š: Taky to na něm obdivuju. On se prostě v žádné situaci nenechá rozhodit.
M: To je fakt zlatá povaha. Až s ním budeš mluvit, řekni mu, že mu moc gratuluju.
Š: Spolehni se, vyřídím a budu ho od …… pozdravovat.

b) Řešení si zkontrolujte podle dialogu C.

D. PRAVOPIS -MNĚ-/-MĚ-

-MNĚ-	**a)** deklinace zájmena JÁ v dativu a lokálu, např. ke mně, proti mně, o mně, po mně… **b)** na konci adverbií na -ě, která tvoříme od adjektiv na -mný ➔ -mně, např. jemný – je**mně**, rozumný – rozu**mně**, skromný – skro**mně**, temný – te**mně**, významný – význa**mně**… **c)** PAMATUJTE SI! zapomenout – zapo**mně**l, vzpomenout – vzpo**mně**l, připomenout – připo**mně**l
-MĚ-	**a)** deklinace zájmena JÁ v akuzativu a genitivu, např. pro mě, ode mě… **b)** ve většině ostatních případů např. měl, mělký, měnit, měsíc, rozumět, umění, směnárna, soukromě…

CVIČENÍ D

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: Promiň, až teď jsem si vzpom .. ně .. la, že jsem ti m .. ě .. la zavolat v devět hodin.

Proč pořád m…níš zam…stnání? M… opravdu nic takového neříkal. Řeka je v tomto místě m…lká. Nerozum…li jsme tomu slovu. Význam… se na ni podíval. Víte, kde je nejbližší sm…nárna? Minulý m…síc jsem byla na výstavě výtvarného um…ní. Zřejm… došlo k nedorozum…ní. Jděte sm…rem k nám…stí. Necítím se příjem…, když o m… pořád mluvíte. Zapom…la jsem tašku v autě. Kolik metrů m…ří fotbalové hřiště? Na strom… seděl pták a krásně zpíval.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: Moje babička m .. ě .. la krásné oči.

Žít ve m…stě je pro m… velká zm…na. Chci s tebou soukrom… mluvit. Děti se nesm…ly dívat na detektivku. Promiň, neudělala jsem to vědom… Celý den si na to nevzpom…la. Musíš to zm…řit správně. Žili velmi skrom… Ta káva je jem… namletá. Přijďte ke m… na návštěvu. Dostal ode m… krásný dárek. Ve svém životě nechci nic zm…nit. Kdo bydlí v tom dom… na nám…stí? Nesnáším um…lé květiny. Náš šéf se chová velmi sebevědom… Jaký je tvůj prům…rný m…síční plat?

2. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Vzor: Tomáši, vezmi ~~mně~~ prosím taky na výlet. …mě…

a) Nevím, proč se tomu vtipu kromě mně nikdo nesměje. – .....
b) Dám své přítelkyni kytičku, aby na mě nezapoměla. – .....
c) Prošli jsme městem potmě, ani měsíc nesvítil. – .....
d) Bratr mi připoměl, abych vyměnil peníze v bance. – .....
e) Dlouho si o mě povídali, i když mě skoro neznají. – .....
f) Na to malé nedorozumnění si už naštěstí nikdo nevzpomněl. – .....
g) Petr změnil zaměstnání a je opravdu spokojený. – .....
h) Kdyby mě spolužák nerušil, určitě bych všemu rozumněl. – .....
i) U přijímacích zkoušek na uměleckou školu jsem neměl štěstí. – .....

3. a) Pište diktát podle nahrávky.
74
b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.
c) Odůvodněte psaní -mně-/-mě- v následujících slovech.
měsíc, Mělník, pro mě, změnit, zaměstnání, směnárna, náměstí, nezapomněla, nedorozumění, zaměstnanci, nerozuměla, nepříjemně, sebevědomě, o mně, nevzpomněla jsem si, ke mně

ČTENÍ

1. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Žijete nebo jste žil/a někdy delší dobu v cizině? Pokud ano, líbí/líbil se vám takový život a co je/bylo pro něj typické? Pokud ne, chtěl/a byste nějakou dobu v cizině žít, co vás na tom láká a z čeho máte naopak strach? Co musí / by musel život v cizině splňovat, abyste se tam cítil/a dobře? Která cizí země by vám pro život vyhovovala / vyhovuje? Co by vám tam chybělo / chybí?

2. Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké jsou výhody a nevýhody manželství s cizincem/kou.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Pracujte ve skupinách.

a) Popište fotografii.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- svazek
- legislativní
- předložení dokladů
- soužití
- vyspělý
- empatie
- odjakživa
- smířit se s něčím
- nadhled
- kompromis
- oltář

c) Rychle si přečtěte TEXT a podtrhněte v něm místa, kde se mluví A) o církevní svatbě, B) o pozitivech manželství s cizincem, C) o potomcích, D) o předmanželské smlouvě. Na vypracování máte 10 minut.

TEXT

S možností cestování po celém světě přibývá i smíšených **svazků**. Dnes už každé desáté manželství v Česku připadá na sňatek mezi českým občanem a cizincem. **odstavec č. 1**

Z **legislativního** hlediska jde o záležitost relativně jednoduchou. Po **předložení** potřebných **dokladů** je možné uzavřít jak úřední, tak církevní sňatek, který je stále populárnější. Pokud plánujete sňatek s cizincem, nezapomeňte, že o něco složitější než obřad a jeho přípravy pak může být vaše společné **soužití**. **odstavec č. 2**

Ačkoliv se nejspíš jen málokdy budete nudit, zapotřebí vám bude obrovská dávka tolerance a pochopení. Jak velká, to záleží především na tom, jak moc odlišné jsou vaše kultury, sociální prostředí a mentalita. Pokud partner pochází z ekonomicky podobně **vyspělého** světa, jako je ten váš, pak bude soužití pravděpodobně jednodušší. Když si naopak vezmete někoho, kdo má zcela odlišný životní styl, někoho ze země, kde se s vaší kulturou neshoduje téměř nic, bude společný život komplikovanější. **odstavec č. 3**

Složitější situace čeká na toho z partnerů, který opustí svou zem a odejde žít do ciziny. Pro cizince nebývá jednoduché stát se členem nové společnosti a mnohdy mu to ani samo okolí neusnadňuje. Největším problémem bývá komunikační bariéra. I když člověk ovládá cizí jazyk, může najednou zjistit, že si s nikým nerozumí. Nemá ve svém okolí nikoho, s kým má společné vzpomínky, zvyky, humor. To se často přenáší i do vztahu, kde navíc ten, kdo žije ve své zemi, většinou tyto pocity nedokáže pochopit. Ještě horší situace nastává, když se objeví problém sehnat v nové zemi práci. Pak snadno dochází k pocitu izolace. V těchto případech je potřeba velká dávka **empatie** a podpory ze strany partnera. Je nutné si stále připomínat, že ačkoliv se pro vás téměř nic nezměnilo, ten druhý kvůli vám opustil vše, na co byl **odjakživa** zvyklý a co považoval za svůj svět. **odstavec č. 4**

Někdy můžete ve vztahu s cizincem narazit na problém i tam, kde byste ho vůbec nečekali. Jde například o řešení zcela běžných životních situací, o kterých by člověka ve svém prostředí ani nenapadlo mluvit. Důvodem je odlišná mentalita, jiný způsob myšlení. To je nutné si uvědomit už na začátku vztahu a **smířit se s** tím, že občas nastane i diskuze o úplně základních tématech, protože partnera jen těžko změníte. Věci, které považujete za důležité, je třeba si spolu dopředu vyjasnit. Ty ostatní musíte brát tak trochu s **nadhledem** a být připraveni dělat **kompromisy**. **odstavec č. 5**

Manželství s cizincem rozhodně mívá i své výhody. Málokdy například upadnete do stereotypu, dobře poznáte různé zvyky a tradice jiné kultury a díky odlišnosti vašich světů spolu můžete prožít i nemálo veselých situací. Vaše děti můžou mluvit dvěma jazyky a nejspíš budete i častěji cestovat. **odstavec č. 6**

Důležitou otázkou, kterou byste měli začít řešit ještě před sňatkem, jsou vaše představy o výchově dětí. Udělejte si jasno v tom, kde budou vaše děti vyrůstat, jaká bude jejich mateřská řeč, jak se postavíte k otázce náboženství. Předejdete tak pozdějším sporům. V každém případě není od věci ještě před koupením snubních prstýnků přemýšlet o sepsání předmanželské smlouvy. Díky ní bude od začátku jednoznačně dáno, jakým způsobem a podle kterého práva proběhne případné ukončení manželství. **odstavec č. 7**

Odborníci radí, aby se partneři navzájem otestovali, než se rozhodnou jít spolu k **oltáři**. Měli by spolu zkusit prožít co nejvíce různých situací, strávit společně i nějakou dobu v jeho a pak v její zemi, poznat obě rodiny. Při tom všem musí pozorně sledovat, jestli se výrazně nezměnilo jejich chování, jestli se nepožaduje dodržování pouze jedněch zvyků nebo zda nechybí vzájemný respekt. Partnerství by totiž mělo být vždy a všude rovnocenné. **odstavec č. 8**

(zpracováno podle http://www.svatba.cz, autorka Olga Stodolová)

4. Vyberte pro text jeden nejvhodnější titulek z nabídky a řekněte své argumenty, proč jsou zbývající titulky méně vhodné.

Jděte do toho!
Víte, do čeho jdete?
Manželství, nebo život na hromádce?

5. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a zkratka. Můžete používat slovník.

- vzácný (vzácnější)
- mj.
- neměnnost
- pravděpodobnost
- přehlížet něco
- nárok

b) Přečtěte si následující tvrzení (1–7) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1
Jedná se o…
a) odborný sociologický text.
b) internetový článek o cizině.
c) text o manželství různých kultur.
d) vyprávění zážitku ze života s cizincem.

Tvrzení 2
Mezikulturní manželství v České republice…
a) v poslední době není výjimkou.
b) v posledních době není běžné.
c) je každý rok desetkrát častější.
d) je dnes čím dál tím vzácnější.

Tvrzení 3
Mezikulturní manželství je podle českého zákona…
a) nesnadné uzavřít.
b) nemožné uzavřít církevně.
c) možné uzavřít mj. v kostele.
d) možné po společném soužití.

Tvrzení 4
Život v cizí zemi je komplikovaný, protože…
a) se cizinec nedorozumí.
b) chybí dostatek pochopení.
c) společnost cizincům nepomáhá.
d) navždy zůstanou jazykové potíže.

Tvrzení 5
V základních životních situacích přicházejí problémy, protože…
a) je těžké změnit partnera.
b) každý partner přemýšlí jinak.
c) jsou takové situace nečekané.
d) je mezi partnery komunikační bariéra.

Tvrzení 6

Manželství s cizincem s sebou nepřináší…

a) životní neměnnost.
b) poznání jiných krajů.
c) pravděpodobnost návštěv zahraničí.
d) možnost pro děti mluvit dvěma jazyky.

Tvrzení 7

Pro dobré manželství dvou kultur by budoucí manželé neměli…

a) být delší dobu v cizině.
b) sledovat chování toho druhého.
c) zažít mnoho situací s druhou rodinou.
d) přehlížet nároky a potřeby toho druhého.

6. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

V dnešní moderní době stále **a)**…… počet mezikulturních sňatků. Každé desáté manželství je dnes podle statistiky mezinárodní. Z pohledu **b)**…… je pro uzavření sňatku potřeba jen včas dodat všechny požadované **c)**…… Jak je vidět, tak ze strany úřadů žádné velké komplikace nehrozí, na druhou stranu společný život často tak snadný není. V něm se sice objeví jen **d)**…… nuda, ale neustále bude nutná velká tolerance. Míra potřebného pochopení a porozumění záleží na množství kulturních odlišností. Pokud jde o země, kde je život téměř stejný, tak bude **e)**…… samozřejmě snazší.

Ten z partnerů, který **f)**…… ze své země, má situaci těžší. Možných problémů je pro život v cizině celá řada. Každý se potřebuje např. začlenit do nové **g)**……, získat nové přátele, překonat komunikační bariéru, bojovat s nedostatkem pochopení, najít si **h)**…… atd. Opustit svůj starý svět je velmi složité, proto by měl být partner citlivý a neustále druhou stranu psychicky podporovat.

I když si dva cizinci po léta dobře rozumějí, mohou kvůli rozdílným kulturám přijít nečekané **i)**……, které se týkají základních životních situací. Je dobré, aby každý řekl, co je pro něj důležité, a aby ten zbytek věcí pak bral s **j)**…… a snažil se najít společné řešení.

Proti negativům a rizikům stojí ale i řada **k)**…… Odlišné kulturní zvyky a rodiny v zahraničí s sebou přinášejí možnost často **l)**……, mnoho veselých chvil nebo výhodu dvou mateřských jazyků pro děti.

Ještě upozornění. Než do společného života přijdou děti, měli by mít budoucí rodiče vyřešeny otázky k jejich **m)**……, k jejich mateřštině, k náboženství atd. U sňatků lidí z různých zemí se často doporučuje, aby uzavřeli **n)**…… smlouvu, protože se při případném rozvodu celá záležitost velmi usnadní.

Není samozřejmě od věci, aby oba partneři ještě před sňatkem dobře **o)**…… nejen své rodiny a země, ale i své opravdové charaktery a reakce v různých situacích. Díky takovým společným zkušenostem je pak možné lépe zjistit, jestli je jejich partnerství **p)**…… a jestli má šanci takové zůstat i v cizině.

7. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

každé desáté manželství připadá na sňatek mezi českým občanem a cizincem, přibývá i smíšených svazků, z hlediska legislativního jde o záležitost…, zapotřebí vám bude obrovská dávka tolerance a pochopení, ostatní musíte brát tak trochu s nadhledem, dělat kompromisy, málokdy upadnete do stereotypu, udělejte si jasno v tom, kde…, není od věci, než se rozhodnou jít spolu k oltáři, život na hromádce

8. Přečtěte si výrok a mluvte 1 minutu na dané téma.

Nic není sladší než vlast na světě širém, i když máš v cizině statky a palác! Nejsi však doma! (Homér)

9. a) Napište co nejvíce svatebních zvyků, které jsou typické pro vaši zemi.

b) Pracujte ve skupinách. Popište obrázky a ke každému napište název svatebního zvyku.

a)

. . . . . .

b)

. . . . . .

c)

. . . . . .

d)

. . . . . .

e)

. . . . . .

f)

. . . . . .

10. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Myslíte si, že je partnerství lidí dvou kultur stejně náročné jako společný život s někým ze stejné země? Jaké jsou příp. rozdíly mezi takovými vztahy? Byl by pro vás mezikulturní vztah možný, nebo naopak chcete / byste chtěl/a žít s někým z vaší země? Je mezinárodní vztah něčím zvláštní, co je pro něj typické, například těžké nebo jednodušší? Myslíte si, že je pro partnery pocházející z jiných, odlišných kultur lepší, aby se vzali, nebo aby spolu žili na hromádce? V jakých státech je manželství dvou kultur běžné a v jakých naopak výjimečné?

b) Napište dopis své kamarádce Sáře, která vám oznámila, že přemýšlí o sňatku s cizincem a zajímá ji váš názor na její vztah. V textu musejí být následující informace. Napište, odkud je Sára, jak se jmenuje její snoubenec a odkud je, jak dlouho se znají, kolik je jim oběma let a sdělte jí svůj názor na jejich plánovaný sňatek. Napište 120 slov.

POSLECH

1. **Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.**
   Jaké můžou být podle vás důvody ke společnému soužití několika generací? Řekněte alespoň tři. Je soužití několika generací obvyklé ve vaší zemi? Žil/a jste někdy vy nebo někdo z vašich známých v bytě / v domě s více generacemi? Pokud ano, popište, jaké to bylo. Pokud ne, řekněte, jestli byste tak chtěl/a žít. Myslíte si, že takové soužití přispívá k dobrým vztahům v rodině?

2. **Pracujte ve skupinách. Napište během 2 minut všechno, co vás napadne, když se řekne „Tři generace pod jednou střechou". Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.**

3. **Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké výhody a nevýhody může mít společné soužití více generací.**

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4. **Pracujte ve dvojicích. Popište obrázek. Řekněte, jak se jmenují postavy na obrázku, jaký je mezi nimi vztah, co o nich víte, kde jsou a co dělají. O každé postavě řekněte alespoň 4 informace. Můžete používat text POSTAVY PŘÍBĚHU před začátkem 6. lekce.**

5. **Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.**

- přednášející
- seminární práce
- natož
- důsledný
- vymezit

6. Přečtěte si titulky 1–8. Pak si poslechněte text a přiřaďte k názorům maminky Šárky, tatínka Marka, babičky Olgy a syna Jakuba jeden správný titulek. 4 titulky nebudete potřebovat.

75

1) Samoty se nebojím
2) Není to žádná výhra
3) Peníze nejsou všechno
4) Časem se všechno zlepšilo
5) Nikdo nechce zůstat sám
6) Je nutný fungující systém
7) Jinou možnost zatím nemám
8) Trpím velkou ztrátou soukromí

7. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

Vzor: V textu mluví dohromady čtyři lidé. (ANO)/NE

a) V textu mluví členové jedné rodiny. ANO/NE
b) Sociologie je Jakubovým nepovinným předmětem. ANO/NE
c) Učitel chtěl, aby si Jakub vzal téma „Soužití více generací". ANO/NE
d) Babička Olga odmítá psát práci za Jakuba. ANO/NE
e) Maminka Šárka trvá na tom, aby Jakub napsal přesně to, co řekne. ANO/NE
f) Diktafon, který Jakub používá na nahrávání, patří Šárce. ANO/NE
g) Jakubovy přednášky někdy končí až po 20. hodině. ANO/NE
h) Kritérium pro získání studentského ubytování je místo trvalého bydliště. ANO/NE
i) Jakubovým hlavním argumentem pro bydlení u rodičů jsou finance. ANO/NE
j) Všichni členové rodiny se spravedlivě střídají ve vaření. ANO/NE
k) Pro Šárku převažují na společném soužití pozitiva. ANO/NE
l) Šárka by ráda ukázala, že je lepší kuchařka než Olga. ANO/NE
m) Provoz domácnosti je podle táty Marka stále finančně náročnější. ANO/NE
n) Podle Marka by měli všichni členové domácnosti finančně pomáhat. ANO/NE
o) Olga přiznává, že občas nemluví pravdu o svých pocitech. ANO/NE
p) Olga se občas cítí osamělá. ANO/NE
q) Podle Olgy má soužití generací pozitivní vliv na charakter mladých. ANO/NE

8. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

…co má za lubem, ale nic jsem z něho nedostala., …takže jsem po něm …skočil, protože to přesně sedí na nás., …co my s tím? Dojíždění do Prahy taky není žádná výhra., …letět na vlak, …s sebou takový způsob bydlení přináší…, I když je moje tchyně milionová a snaží se nám do ničeho moc neplést, někdy jí to prostě nedá. …měla tendence mluvit mi do vedení domácnosti. …spolupráce šlape jako hodinky. …je k nezaplacení. Komu čest, tomu čest. domácí idylce nic nebrání. Jen si tak se skleničkou něčeho ostřejšího vychutnat jedno ze svých oblíbených cédéček. …čas od času…, Máte to u mě.

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 8 a) a použijte je ve vlastních větách.

9. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

a) Názor které postavy je vám nejbližší? Kdo je podle vás se společným soužitím nejspokojenější? Kdo by se podle vás nejraději změnil současnou situaci s bydlením?
b) Psal/a jste vy nebo někdo z vašeho okolí někdy seminární práci? Pokud ano, popište, o čem byla? Které zdroje informací může použít autor/ka takové práce?

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADJEKTIV

1. Pracujte podle vzoru. Tvořte kladné věty.

auto – týden – Sněžka – ~~zajíc~~ – černá – mléko – slon – myš – komedie – měsíc – banán – šedá – pivo – ~~želva~~ – Mount Everest – rybíz – letadlo – dokument

Vzor: *(pomalý)* …Želva je pomalejší než zajíc.…

a) *(vysoký)* .....
b) *(sladký)* .....
c) *(rychlý)* .....
d) *(tmavý)* .....
e) *(dlouhý)* .....
f) *(veselý)* .....
g) *(malý)* .....
h) *(zdravý)* .....

2. Pracujte podle vzoru. Každý výraz můžete použít jen jednou.

výhodný, ~~nízký~~, pohodlný, čistý, spolehlivý, dlouhý, čerstvý, luxusní, napínavý, široký, rychlý

Vzor: Dnes sleva 20 %. Nakupte za …nejnižší… **ceny v Praze.**

a) AKCE! Jen u nás koupíte …… ovoce a zeleninu.
b) Nabízíme …… úrok ze všech bank – až 10 %.
c) S naší cestovní kanceláří si užijete dovolenou v …… hotelu v Turecku (Hotel Marion*****).
d) Prací prášek Valchex = to …… prádlo.
e) …… čistírna v okolí. Vaše bundy a kabáty budou čisté už za 90 minut.
f) Firma Telefa prodává …… mobilní telefony na trhu. Nikdy vás nezklamou.
g) Pozor! …… nabídka nábytku do Vaší kanceláře – až 40 různých druhů psacích stolů a kancelářských židlí.
h) Už žádné bezesné noci. Jen u nás koupíte tu …… postel.
i) To musíte vidět! …… film všech dob.
j) Bulik a spol. – kvalita s …… tradicí výroby v Česku. Už 30 let jednička na domácím trhu.

3. a) Pracujte podle vzoru.

		KOMPARATIV	SUPERLATIV
Vzor:	malý	…menší…	…nejmenší…
a)	blízký		
b)	jednoduchý		
c)	měkký		
d)	přátelský		
e)	lehký		
f)	hluboký		
g)	dobrý		
h)	sympatický		
i)	úzký		
j)	společenský		
k)	bohatý		
l)	jistý		

b) Pracujte podle vzoru. Používejte superlativ adjektiv.

Vzor: To je úplně …ten nejmenší problém… *(ten malý problém)***.**

a) O tom tajemství věděli jenom …… *(můj blízký přítel)*.
b) To je …… *(ten jednoduchý příklad)*.
c) To je …… *(ta měkký postel)*, na které jsem v životě spal.
d) Patří k …… *(ten přátelský člověk)* v celém kurzu.
e) Pomohlo mi, když pan učitel začal …… *(ta lehká otázka)*.
f) Které místo na světě je …… *(to hluboké)*?
g) Dostali kontakt na …… *(náš dobrý houslista)* z orchestru.
h) …… *(sympatický člověk)* jsou pro mě ti, kteří jsou hodně vzdělaní a skromní.
i) Auto havarovalo na silnici v …… *(její úzké místo)*, takže se celá doprava na hodinu zastavila.
j) Za …… *(společenský člen)* naší rodiny považuju Radima.
k) Tihle dva obhájci dnes patří k …… *(ten bohatý)* u nás.
l) Pro mě je tahle cesta …… *(ta jistá)* ze všech.

B. INSTRUMENTÁL

1. a) Doplňte informace o sobě.

a) Čím vás zaujala Praha, nebo Česká republika? .....
b) S kým se setkáváte v práci / ve volném čase nejčastěji? .....
c) S kým si povídáte, když jste smutný/á? .....
d) Čím vás může někdo zaujmout? .....
e) S kým si vůbec nerozumíte? .....
f) S čím nejste ve studiu češtiny spokojený/á? .....

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
a) Čím ho/ji zaujala Praha, nebo Česká republika?			
b) S kým se setkává v práci/ve škole nejčastěji?			
c) S kým si povídá, když je smutný/á?			
d) Čím ho / ji může někdo zaujmout?			
e) S kým si vůbec nerozumí?			
f) S čím není ve studiu češtiny spokojený/á?			

2. Pracujte podle vzoru.

obchodovat, oženit se, ~~být si jistý~~, být nadšený, diskutovat, souviset, poradit se, domluvit se, bránit se, zabývat se

Vzor: Soutěžící ...si byla jistá... **svou odpovědí.**

a) Anna …… krásným dárkem, který dostala od Jakuba.
b) Politici …… loni …… novou reformou školského zákona.
c) Potom, co naše společnost začala …… s italskými látkami, vzrostl zisk o 10 %.
d) Jeho poznámka s naší otázkou vůbec nijak ……..
e) Marek …… se Šárkou, když mu bylo 29 let.
f) Vážení posluchači, dnes vám poradíme, jak …… nejlépe …… před nachlazením.
g) Asistentka …… s klienty na termínu prezentace nového výrobku.
h) Moderátor ve včerejším vysílání …… s několika hosty o aktuálních událostech.
i) Michale, chtěl bych …… s tebou …… o tom řešení, které navrhuješ.

3. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte prepozici tam, kde je to nutné.

Vzor: Včera jsem se sešla ...se... **svým bývalým spolužákem.**

a) Je nezákonné řídit …….. vlivem alkoholu.
b) Pravda a láska zvítězila …….. lží a nenávistí.
c) Je to člověk, který jde tvrdě …….. svým cílem.
d) Je ti teprve dvacet, máš celý život …….. sebou.
e) To, co ti teď řeknu, musí zůstat jen …….. námi.
f) Dlouhá léta se zabývali …….. výzkumem rostlin.
g) Sníš si ten oběd …….. lžící nebo …….. vidličkou?
h) Babička říkala, že …….. vlastním osudem neutečeme.
i) Zůstanu ve firmě jen …….. podmínkou, že mi zvýšíte plat.
j) Byla to velmi těžká zkouška, jsem ráda, že ji mám …….. sebou.
k) I když byl …….. nimi velký věkový rozdíl, výborně si spolu rozuměli.
l) V porovnání …….. zimní sezonou jsou současné zisky mnohem nižší.
m) Než jsme se vydali na cestu, naplnili jsme lahve …….. vodou.
n) Meteorologové varovali …….. silným deštěm a …….. ledovkou na silnicích.
o) Na výletě v Japonsku se naučil používat při jídle hůlky a teď už …….. ničím jiným nechce jíst.

b) Vysvětlete, co znamenají věty a), d), e), h), j).

VÝSLOVNOST

1. a) Podtrhněte slovo, ve kterém se podle vás vyslovuje hláska [n].
unie, organizace, únik, administrativní, podnik, seník, technika, unikátní, pronikavý, elektronika, komunikace, linie, sklenička, ceremoniál, vznik, zahraničí

b) Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky si zkontrolujte svá řešení cvičení 1 a).

76

c) Čtěte nahlas všechna slova ze cvičení 1 a).

2. a) Poslouchejte nahrávku.
77
Niněrista se svou niněrou neřekl ani ň.

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

3. Čtěte nahlas.

Jaroslav Vrchlický – Za trochu lásky

Za trochu lásky šel bych světa kraj,
šel s hlavou odkrytou a šel bych bosý,
šel v ledu – ale v duši věčný máj,
šel vichřicí – však slyšel zpívat kosy,
šel pouští – a měl v srdci perly rosy.
Za trochu lásky šel bych světa kraj,
jak ten, kdo zpívá u dveří a prosí.

(Okna v bouři, 1894)

PSANÍ

1. Připomeňte si v lekci 1 v sekci PSANÍ, jak se píše vypravování.

2. a) Vyberte si jedno téma.

A) Láska na první pohled
B) Do třicítky u maminky
C) Láska kvete v každém věku

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 6, sekce PSANÍ) vypravování.

REÁLIE

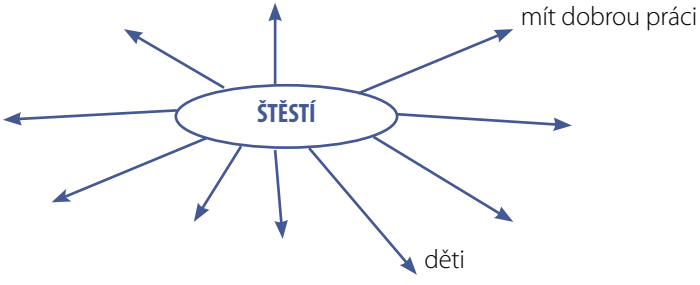
1. Diskutujte ve skupinách. Své odpovědi zdůvodněte.

Mají pro vás slova přátelství a kamarádství stejný význam? Pokud ne, řekněte, jak se od sebe liší? Potřebuje podle vás každý nejlepšího/nejlepší kamaráda/ku? Ve které etapě (popř. ve kterých etapách) života lidé nejčastěji potkávají nejlepšího/nejlepší kamaráda/ku? V jakých situacích podle vás člověk pozná, že má vedle sebe opravdového kamaráda? Myslíte si, že může existovat kamarádství mezi mužem a ženou? Vyjmenujte alespoň 4 vlastnosti, které by podle vás měl/a mít nejlepší kamarád/ka.

2. Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Jak se jmenuje jeden/jedna jeho/její dobrý/á kamarád/ka?			
Jak dlouho už trvá jejich přátelství?			
Jaké mají společné vlastnosti?			
Jaké mají odlišné vlastnosti?			
Mělo někdy jejich přátelství krizi? Proč?			
Kdy / v jaké situaci potřeboval/a jeho/její kamarád/ka pomoc?			
Kdy / v jaké situaci potřeboval/a on/ona pomoct od kamaráda/ky?			
Čeho si na svém/své kamarádovi/ce nejvíc váží?			

3. a) Napište během minuty co nejvíce slov / slovních spojení, co pro vás znamená „štěstí".

b) Řekněte a pak napište věty se čtyřmi slovy ze cvičení 3 a).

4. a) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ neútulný
- ❍ zrát
- ❍ poslání

b) Přečtěte si TEXT A

TEXT A

Štěstí je živý, nadčasový film, který zachycuje obyčejné lidi a vztahy mezi nimi. Jeho děj se odehrává v průmyslové krajině. Je v něm popsána beznaděj těch, kteří žijí v depresivním prostředí, v šedých domech a malých **neútulných** bytech mezi továrnami. Film se zabývá hlavně sociálními problémy, jakými jsou vztahy rodičů a jejich dospělých dětí nebo problematika nezaměstnanosti. Na první pohled se ve filmu neřeší nic velkého. Zkrátka a jednoduše se tam normálně „žije" a sleduje, jak hlavní hrdinové **zrají**, mění se, vyvíjejí se a dospívají. Druhý pohled příběhu a pochopení jeho **poslání** je už na divácích.

Štěstí bylo uvedeno do kin v roce 2005, mělo obrovský úspěch a okamžitě získalo řadu významných ocenění na domácích i mezinárodních festivalech, jmenujme z nich např. sedm *Českých lvů* (cena za nejlepší film, režii, scénář, kameru, hlavní i vedlejší ženský herecký výkon, hlavní mužský herecký výkon) nebo *Cenu filmových kritiků*.

Hrají: Tatiana Vilhelmová, Pavel Liška, Aňa Geislerová, Bolek Polívka, Simona Stašová, Zuzana Kronerová, Martin Huba a další, scénář a režie: Bohdan Sláma, kamera: Diviš Marek, producent: Pavel Strnad, střih: Jan Daňhel, zvuk: Jan Čeněk, architekt: Petr Pištěk, výtvarník kostýmů: Zuzana Krejzová.

(zpracováno podle recenzí www.cinemamagazine, www.ceskatelevize.cz)

c) Vyberte z nabídky tři slova, která jsou pro TEXT A zásadní. Svůj výběr zdůvodněte.
režisér, herecký výkon, film, kritik, vztahy, továrny, Český lev, ocenění

5. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ vykládat někomu něco
- ❍ namlouvat si něco
- ❍ šťáva
- ❍ rozšlapat
- ❍ mít na něco (psychicky/fyzicky)
- ❍ být mimo
- ❍ zakopnout
- ❍ hrát něco na někoho

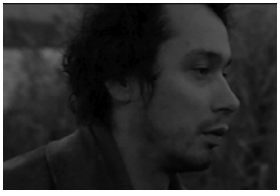
b) Popište fotografie hlavních hrdinů filmu Štěstí.

1. Dáša (Didi)
- svobodná matka
- chodí s ženatým mužem

2. Monika
- dívka před svatbou
- pracuje v supermarketu

3. Tonda
- netypický mladý muž
- bydlí ve starém domě u tety

c) Pracujte podle vzoru. Podívejte se na ukázku z filmu Štěstí, nebo si poslechněte její audiozáznam a seřaďte události tak, jak jdou za sebou.

78

78

POŘADÍ UDÁLOSTÍ:	UDÁLOST:
.....	Dáša mluví o Monice a zlobí se na ni
.....	čekání na Ježíška
.....	rozhovor o Monič ině snoubenci
.....	návrat dětí z oslavy Vánoc
.....	Dáša křičí na děti
(vzor) ...1...	hádka Dáši a Járy
.....	rozdávání dárků
.....	rozhovor Moniky a Járy v supermarketu
.....	Monika se stará o Dášu – rozhovor
.....	reakce Dáši na dárek
.....	Jára s manželkou na nákupu

d) Pracujte podle vzoru. Podle událostí ze cvičení 5 c) popište ukázku.

Vzor: Událost č. 1: hádka Dáši a Járy: ...Dáša a Jára se hádají, protože Jára neřekl manželce, že chodí s Dášou.…

6. Ještě jednou se podívejte na ukázku z filmu Štěstí, nebo si poslechněte její audiozáznam a doplňte následující věty. Napište vždy jedno slovo. Své řešení si zkontrolujte v transkriptu a pak v klíči.

Vzor: Jára říká Dáše, že ji ...miluje...

a) Jára chce, aby mu Dáša (Didi) ještě …… čas.
b) Tonda si myslí, že Monič in přítel nebere telefon, protože asi ……
c) Tonda Monice říká, že je úplně …… holka.
d) Dáša se ptá dětí, jestli si neumí chvilku normálně ……
e) Dáša chce, aby si děti …… na postel.

f) Jára nemůže Dáše zavolat, protože na to ……
g) Dáša se cítí strašně ……
h) Tonda je rád, že dostal pivo a …… tetě.
i) Ježíšek …….. pod stromečkem pro Dášu dárek.
j) Dáša mluví o Monice jako o sladké ……
k) Dáše je z Moniky ……

7. Diskutujte ve skupině.
Řekněte 4 charakterové vlastnosti Dáši, Moniky a Tondy. Charakterizujte vztah mezi dvojicemi Jára + Dáša, Dáša + Monika, Monika + děti, Tonda + Monika. Řekněte, jaký konkrétní problém má dvojice Jára + Dáša, Dáša + Monika, Tonda + Monika. Řekněte alespoň 1 řešení těchto problémů. Řekněte, jak si myslíte, že by se mohly vztahy dvojic vyvíjet dál.

8. Pracujte s transkriptem.
a) Podívejte se na podtržená slova v transkriptu a řekněte, jak byla v ukázce vyslovena.
b) Označte v textu vulgarismy a nespisovné výrazy.

9. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- psychická porucha
- stav
- hrozit někomu něco
- všelijak
- vyčítat někomu něco
- žít spořádaně
- polorozpadlý
- obvinit
- zhroutit se

b) Přečtěte si TEXT B a pracujte podle vzoru. Do každé mezery doplňte jeden výraz z nabídky. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.
přestěhuje, zasnoubený, smysl, ~~se začíná~~, zaměstnat, nešťastná, pečuje, zamilovanější, jídlo, se postarat, spokojenější, zaměstnání, bydlí, nabídku

TEXT B

U Dáši, jedné z hlavních postav filmu, **(vzor)** ...se začíná... projevovat **psychická porucha** tím, že má těžké deprese. V tomto **stavu** se už není schopna starat o rodinu. Monika jí pomáhá ze všech sil. Uklízí jí byt, pere, kupuje dětem **a)**……, chodí s nimi ven. Dášin zdravotní stav je ale čím dál tím horší a musí se jít léčit na psychiatrii. Jejím synům **hrozí**, že skončí v dětském domově, protože se o ně nemá kdo postarat.

Monika stojí před životním rozhodnutím. Neví, jestli odjet do Ameriky, nebo jestli **b)**…….. o chlapečky své nejlepší kamarádky. Přes nesouhlas rodiny nakonec zůstane doma a zabezpečí obě děti. V bytě rodičů s nimi nemůže být moc dlouho, a proto přijímá **c)**……., aby se všichni přestěhovali na statek, kde žije její kamarád Tonda se starou tetou.

Tonda se do doby, než se k němu **d)**…… Monika, živí **všelijak**. Za žádnou cenu nechce přijmout trvalé místo, i když má kvůli tomu problémy s otcem, který mu pořád **vyčítá**, že **nežije spořádaně**. Příchod Moniky mu ale úplně změní život a pohled na svět. Najednou v něm vidí **e)**…… a začíná se chovat zodpovědně. Pustí se do rekonstrukce **polorozpadlého** statku, dokonce si najde stálé **f)**…… v továrně. Všichni čtyři začínají žít jako šťastná rodina, Monika s Tondou se pomalu sbližují a Tonda je do ní čím dál tím **g)**……..

Tato rodinná idylka ale končí v okamžiku, kdy při oslavě narozenin jednoho z chlapečků nečekaně přijede Dáša, která se po léčení vrátila z nemocnice domů. Místo poděkování za péči o děti, **obviní** Moniku, že jí „ukradla" syny, a oba si je odveze. Monika je **h)**…… a rozhodne se, že odjede za svým snoubencem do Ameriky. Tondovi **se** tím **zhroutí** svět.

Film končí tím, že se Monika po nějaké době vrací ze Spojených států zpátky domů a hledá Tondu. Jeho přátelé sice nevědí, kam zmizel, ale jsou si jisti, že se brzy najde.

10. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Proč se podle vás na konci filmu Monika vrátila? Co podle vašeho názoru v příběhu představovalo štěstí? Najde podle vás Monika Tondu? Vysvětlete na příkladu, jak byste byl/a ochoten/a změnit svůj život kvůli tomu, abyste pomohl/a svému/své nejlepšímu/nejlepší kamarádovi/kamarádce. S jakými problémy se může setkat člověk, který se stará o cizí děti?

11. Najděte v česky psaných materiálech informace o režiséru Bohdanu Slámovi. Připravte si o něm krátkou prezentaci. Uveďte, kde se narodil, co vystudoval, které další filmy natočil, o čem jsou, co mají jeho filmy společného…

7

LEKCE 7

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ŽIVOTNÍ STYL

MINIDIALOGY

79–82

Minidialog 1

A: Podívej se na tu řeku.
B: Tss. Fuj. To si tady snad někdo m**e**je auto, ne?
A: To na to, člověče, moc nevypadá.
B: Od čeho to teda je?
A: Spíš sem ta vesnice vypouští odpad.
B: Eéé, podívej se na ten olej! Žádn**ej** odpad! Sem si prostě nějak**ý** čuně skočilo um**ej**t auto.
A: Tohle nechápu. T**y** lid**i** si vůbec neuvědomujou, kolik to bude stát peněz a času, než se to vyčistí.
B: Jestli se to ovšem vůbec vyčistí.

Minidialog 2

A: Taková krásná krajina to byla. Sem jsem s tebou hodně chodila, když jsi byla ještě v kočárku.
B: Tohle už jsi říkala mockrát, mami.
A: No jo. Tehdy to tady ale bylo mnohem čistší.
B: Nejde mi do hlavy, jak se to mohlo za dvacet pět let tak zhoršit?
A: No, není to tu hezké. Na druhou stranu se mi zdá, že je tady lepší vzduch než loni.
B: Minule se tady skoro nedalo dýchat.
A: To máš pravdu. To bylo fakt příšerné. Děti snad ten den ani nešly do školy, ne?
B: To už ani nevím. Mami, já pořád nechápu, že se sem musíš jít podívat pokaždé, když sem přijedeme.
A: To pochopíš s věkem. Mám tady svoje vzpomínky.
B: Hm. Má město v plánu s tím něco dělat?
A: S čím? S tím vzduchem?
B: No.
A: Prý už dělají. Díkybohu se už zakázaly kácet stromy, v nejbližší době by se taky mělo zlikvidovat to smetiště...
B: Aspoň něco, ale včera bylo pozdě, mami.

Minidialog 3

A: To je nuda tohle!
B: Tak na to kašleme. Myslíš, že mě vyzkouší?
A: No, asi jo, když jsi ještě nebyl, ne? Hele, když tě vyzkouší, začni tím, co je zdraví.
B: Jo, jasně. Takže. Zdraví, zdraví… Co kdybych řekl, že opakem je nemoc?
A: To nevím, jestli ti uzná, ale o zdraví tam prostě něco plácneš. Máš tady ještě kapitolu zdravý životní styl. Víš o tom něco?
B: Tohle umím. Zdravý životní styl je například dostatek pohybu a vhodný jídelníček.
A: Jo, ještě tady je jeden bod.
B: Co tam je?
A: Předcházení nemoci.
B: Jasně. Tohle by mi ale u tabule určitě došlo.

A: Tak jo, myslím, že to je v pohodě.
B: Díky. Hele, podívej, tamhle někdo vyhodil míč.
A: A jo.
B: Podle mě do zdraví taky patří, že se nemá učení přehánět. Mámě večer řekni, že jsme se to učili u vás doma, jo?
A: Souhlas.
B. Zavři ten sešit, zdravou výživu se naučím večer.
A: Jo, jdeme se podívat na ten míč.

Minidialog 4

A: Podívej se, já se dál nechci hádat, takže obrátíme list.
B: Ne, ne, téma se měnit nebude!
A: Tak se o něm bav sama.
B: Tělocvikář. Ty jsi tělocvikář a hulíš jako továrna.
A: Jsou to moje plíce, moje peníze, moje zdraví a vůbec … je to moje věc a nech toho už.
B: Tvoje věc, jo? Koukám, že jsi ještě ke všemu pěkný egoista. Kvůli tobě jsme všichni kolem pasivní kuřáci. Uvědomuješ si to vůbec?
A: Tebe by tedy měli vyfotit a dát na krabičku cigaret místo varování před rakovinou.
B: Teď toho mám tak akorát tak dost…

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je.

2. Poslouchejte minidialogy.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a přiřaďte ke každé části obrázku jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

NEJDE JEN O TEBE
KOUKEJ TA ŠPÍNA!
Kdysi to všechno bylo jinak
TEHDY TO ZA MOC NESTÁLO
To vymyslím na místě
Dáme si něco zdravého

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
…někdo si sem skočil umýt auto…, …nejde mi do hlavy…, Na druhou stranu se mi zdá, že …, …včera bylo pozdě…, Tak na to kašleme. …o zdraví tam prostě něco plácneš…, to je v pohodě, …obrátíme list…, …hulíš jako továrna…, …to je moje věc…, …nech toho…, …teď toho mám tak akorát tak dost…

4. Řekněte podtržené obraty jinak.

To na to, člověče, moc nevypadá.
Tohle nechápu.
Sem si prostě nějaké čuně skočilo umýt auto.
No jo.
byla jsi ještě v kočárku
Tehdy to tady ale bylo mnohem čistší.
No, není to tu hezké.
Má město v plánu s tím něco dělat?
Prý už dělají.
To je nuda tohle!
Hele, podívej…
Podívej se, já se nechci hádat.

5. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 1).

T**y** lid**i** si vůbec neuvědomujou…, někdo si tady m**e**je auto…, žádn**ej** odpad, nějak**ý** čuně si sem skočilo um**ej**t auto…

b) Poslechněte si ještě jednou minidialogy č. 1 a 3. Řekněte a napište, jak se v minidialogu č. 1 vyslovila slova *člověče*, *odpad* a *olej* a v minidialogu č. 3 slova *řekl* a *o tom*.

6. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Je ve vaší zemi kouření časté a populární? Která věková skupina ve vaší zemi kouří nejvíce? Pro koho je kouření nejnebezpečnější? Vysvětlete, co znamená pasivní kouření. Je nebezpečnější pasivní, nebo aktivní kouření? Řekněte alespoň tři návrhy, co může stát udělat pro to, aby omezil kouření. Jaký je váš názor na kouření? Souhlasíte v minidialogu č. 4 s názorem ženy, nebo muže?

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké jsou podle kuřáků argumenty pro kouření a jaké jsou podle nekuřáků argumenty proti.

PRO	PROTI
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

c) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- planeta Země, zeměkoule, kontinent, světadíl, zemský povrch, rovník
- podnebí, klima, klimatický, globální oteplování, tropy, mírné podnebí
- oceán, koloběh vody, mořský proud, vodní tok, pramen, srážky
- zemědělství, živočich, rostlina, fauna, flora, krajina, půda, surovina, pěstovat rostliny, chovat zvířata, rybolov
- ekologie / ochrana životního prostředí, odpad, smetí, smetiště, skládka, třídění odpadu, kácení lesů, kyslík, sluneční energie¸ zdroj energie

ŽIVOTNÍ STYL

- výživa, živiny, zdraví prospěšné / škodlivé látky, příjem potravy, minerální látky, doplněk stravy
- přelidněnost, urbanizace, MHD / městská hromadná doprava, dopravní zácpa, znečištění/znečišťování ovzduší, výfukové plyny
- klid, stres, fyzická / psychická zátěž, vyčerpání, uvolnění, rovnováha, relaxace, přístup k životu

1. Pracujte ve skupinách.

a) Napište během dvou minut všechno, co vás napadne, když se řekne „životní prostředí". Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.

b) Pracujte podle vzoru.

minerální	podmínky
mořský	suroviny
nerostné	prostředí
klimatické	proud
globální	látky
životní	oteplování

c) Utvořte věty s 5 obraty ze cvičení 1b).

2. Pracujte podle vzoru. Nahraďte podtržená slova synonymy.

Vzor: vývoj klimatu na planetě – …zeměkouli…

a) pro Českou republiku je charakteristické mírné klima – .....

b) Evropa je kontinent na naší planetě – .....

c) vedle lesa je smetiště – .....

d) jeden z problémů je celkové oteplování planety – .....

e) pečuje o faunu – .....

3. a) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Své odpovědi ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2
Jak podporuje jeho/její země zdravý životní styl?		
Když si kupuje jídlo nebo pití, zamyslí se nad tím, z čeho je vyrobený obal nebo láhev?		
Jaké zná materiály, ze kterých se vyrábějí obaly na potraviny?		
Co dělá pro to, aby jedl zdravě?		
Nakupuje jídlo v obchodech se zdravou výživou nebo v supermarketech?		

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody využívání plastů v každodenním životě.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4. a) Vyberte si z následujících výroků jeden, se kterým souhlasíte.

1. Nemůžeme se vrátit k životu v přírodě! Je nás příliš mnoho. (Lec Stanislaw Jerzy)
2. Přírodě nemůžeme rozkazovat, přírodu musíme poslouchat! (Bacon Francis)
3. Kdo nemiluje stromy, nemůže říct, že miluje člověka. (Ruskin John)
4. Člověk je vládcem a pánem přírody. (Purkyně Jan Evangelista)
5. To, co vytvořila příroda, je vždycky lepší než to, co bylo vytvořeno uměle. (Cicero Marcus Tullius)

b) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

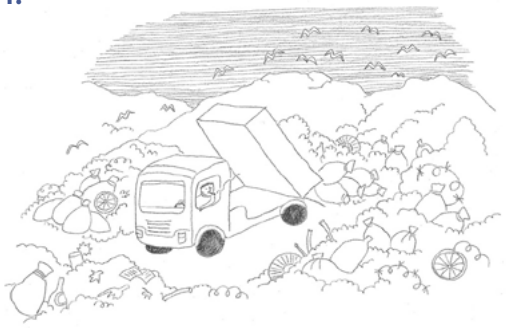
5. Pracujte podle vzoru.

boj proti	odpadu
intenzivní	velkoměst
kácení	znečišťování ovzduší
třídění	fauny a flory
přelidněnost	těžba nerostných surovin
záchrana	lesů

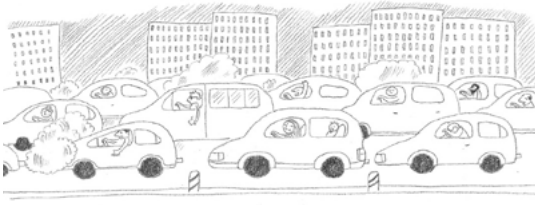
6. a) Napište během minuty co nejvíce současných ekologických problémů.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si jeden z problémů ze cvičení 6 a) a řekněte, jak by se dal řešit.
c) Své řešení současného problému prezentujte skupině.

7. a) Popište obrázky.

1.

2.

3.

4.

b) Ke každému obrázku vymyslete a napište titulek.

Obrázek č. 1 TITULEK: ……
Obrázek č. 2 TITULEK: ……
Obrázek č. 3 TITULEK: ……
Obrázek č. 4 TITULEK: ……

8. Pracujte podle vzoru.

1. Lidé musejí více používat
2. Chceme čistý
3. Musí se bojovat proti
4. Zvýšil se počet
5. Obávám se, že si lidé odvykli
6. Měli bychom snížit poplatky
7. Dopravním zácpám

a) se musí předcházet.
b) aut na silnicích.
c) za hromadnou dopravu.
d) městskou hromadnou dopravu.
e) jezdit do práce tramvajemi a autobusy.
f) znečišťování vody a vzduchu.
g) vzduch.

9. a) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište alespoň 5 důvodů, proč někteří lidé jezdí do práce raději autem než MHD (tramvají, autobusem, metrem…).

b) Pracujte ve dvojicích. Přečtěte si následující body k debatě. Připravte si argumenty pro a proti nim.

BODY:

1) osobní auta mimo centrum města
2) poplatky za průjezd centrem města
3) nový projekt na parkování (parkovné na kraji města a v centru, parkování pro autobusy…)
4) hluk na ulicích (měření a snížení hluku, maximální povolená rychlost ve městě…)
5) podpora pro lidi bez aut (finance, výhody)
6) zvýšení počtu autobusových linek
7) snížení cen za jízdenky MHD

c) Připravte si rozhovory a prezentujte je. Ve vaší diskuzi se musíte vyjádřit ke všem sedmi bodům ze cvičení 9 b).

Role: reprezentant boje proti autům ve městě a zastánce automobilů ve městě
Jste na debatě k řešení problému obyvatel velkoměsta. Dnešní téma je „Časté dopravní zácpy".

10. Napište text. Chodíte do školy / do ekologické skupiny, která dostala finance na řešení vybraného ekologického problému. Napište e-mail svému kamarádovi, kde popíšete, co bude skupina řešit a jaká tam bude vaše role. Napište 100 slov.

11. Najděte v různých česky psaných materiálech alespoň 3 zprávy o životním prostředí a porovnejte je.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

83 **DIALOG A: Géniové z pralesa**

Šárka: Ano, Šárka.
Karel: Čau, ségr**a**.
Š: No nazdar, Karle. Co to, že dnes voláš tak pozdě?
K: Jéé, promiň. Díval jsem se na televizi a…
Š: Prosím tě, co dávali tak zajímavého?
K: Dokument o Nové Guineji. No a vůbec mi nedošlo, že už je tolik hodin.
Š: Aha. To nevadí, já jsem stejně ještě vzhůru. Čekám, až se Marek s Jakubem vrátí z hokeje. Šli fandit na finále a asi se to nějak protáhlo.
K: Vidíš, jaké máš štěstí, že zrovna volám? Aspoň ti to čekání rychleji uteče.
Š: To je fakt, můžeš mi zatím třeba povědět, co to bylo za dokument, že ses do něj tak zabral.
K: Moc rád! Říká ti něco seriál „Géniové z pralesa"?
Š: Ne, myslím, že ne. Není to zase něco o dinosaurech, viď?
K: Ale vůbec ne.
Š: Tak to je dobře, ten dokument, co jsi mi minule doporučil, mě nijak moc neoslovil.
K: To je škoda, myslel jsem, že se ti bude líbit.
Š: Ale, to je vlastně fuk, raději mi řekni, o čem je tenhleten seriál?
K: No, je to něco úplně jiného. Jde tam o domorodé národy z různých koutů světa. V každém dílu představují život jednoho z nich. Například dnes to byli sběrači orchidejí.
Š: To zní docela zajímavě. Ale copak to jsou nějací géniové, vždyť většinou žijou strašně jednoduše.
K: To je sice pravda, ale hlavní ideou toho dokumentu je ukázat, jak může člověk žít v harmonii s přírodou. A právě v tomhle ohledu jsou některé jednoduché nápady těch domorodců opravdu geniální.
Š: Počkej, počkej, nepřeháníš trochu?
K: Vůbec ne, vezmi si třeba zemědělství, kam se na ně hrabe naše technika! Všechno, co vyrobí, je stoprocentně bio.
Š: Aha, tak teď už je mi úplně jasné, proč tě to tak nadchlo…

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Proč Karel Šárce nezatelefonoval dřív?
   - **b)** Proč je Šárka ještě vzhůru?
   - **c)** Jaký pořad už Šárka viděla na Karlovo doporučení?
   - **d)** Čemu se věnuje dokument, o kterém Karel Šárce vypráví?
   - **e)** Proč podle Šárky dokument Karla zaujal?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   …asi se to nějak protáhlo. …že ses do něj tak zabral. …ten dokument mě nijak moc neoslovil. …nepřeháníš trochu? …kam se na ně hrabe naše technika! …proč tě to tak nadchlo…

3. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ V dialogu mluví paní Šárka Říhová a její manžel Marek.
Vzor 2: ☒ V dialogu mluví paní Šárka Říhová a její bratr Karel.

a) ☐ Šárka je překvapená, že Karel volá pozdě večer.
b) ☐ Šárčin manžel a syn hrajou finále v hokeji.
c) ☐ Karel je rád, protože Šárčin manžel není doma.
d) ☐ Šárce se minulý dokument o dinosaurech nelíbil.
e) ☐ Karel ten večer viděl pořad o orchidejích z pralesa.
f) ☐ Šárka si myslí, že život domorodců v pralese není na vysoké úrovni.
g) ☐ Dokument, který Karel viděl, ukazuje harmonické soužití člověka a přírody.
h) ☐ Karel si myslí, že domorodci by díky technice mohli zlepšit své zemědělství.

4. Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.

Co to, že dnes voláš tak pozdě? – .....
…vůbec mi nedošlo, že už je tolik hodin. – .....
Ale, to je vlastně fuk,… – .....
o domorodé národy z různých koutů světa – .....

5. Nahraďte nespisovný obrat spisovným.

Čau, ségr**a**. – .....

6. a) U podtržených slov v dialogu určete gramatický rod (tj. mužský, ženský, střední), číslo a pád.
b) podtrženým slovům utvořte nominativ singuláru.
c) Zamyslete se nad tím, jak podtržená slova skloňujeme.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Lékárna 84

Olga: Marku, pojedeš dneska do práce autem?
Marek: Ano, za chvíli vyrážím. Potřebuješ někam hodit?
O: To ne, jen jsem ti chtěla říct, že na křižovatce u nádraží došlo k nějaké nehodě.
M: Aha, no není divu, když tak silně sněží… Tak to abych se jí úplně vyhnul, co?
O: Ano, raději to objeď jinudy. V rádiu říkali, že se tam vůbec nedá projet.
M: No to mám teda radost. Tohle počasí nám byl čert dlužen.
O: Víš, já myslím, že počasí za to tak úplně nemůže. Kdyby všichni nejezdili jako šílenci…
M: No právě! Ale to je ten dnešní uspěchaný životní styl. S tím prostě nic nenaděláš… Raději mi poraď, kudy mám teď jet…
O: No, doporučovali objížďku kolem kostela, ale to je pro tebe trochu z ruky, ne?
M: Ano, to je. Nejspíš to vezmu přes náměstí.
O: Tak to pojedeš taky kolem lékárny, že?
M: Hm, asi jo.
O: A mohl by ses mi pro něco zastavit?
M: Jasně, co potřebuješ?
O: Nějaký sirup nebo bonbony. Zase mě bolí v krku a pořád mám ten kašel.

M: Dobře, tak já ti na to něco vezmu.
O: Děkuju, to budeš moc hodný. Myslela jsem si, že si tam zajdu, ale nějak se mi nechce, když je venku ten sníh a ještě k tomu tak nepříjemně fouká.
M: To víš, že jo, babi. Vůbec si s tím nelam hlavu.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.
- **a)** Proč se Olga ptá Marka, jak pojede do práce?
- **b)** Proč se podle Marka stala nehoda?
- **c)** Kudy Marek objede místo nehody?
- **d)** O co Olga Marka požádala?

2. Řekněte, co znamenají tyto obraty.
Aha, no není divu, …Tohle počasí nám byl čert dlužen. …ale to je pro tebe trochu z ruky,…

3. Přečtěte si text a odpovězte.
- **a)** Kde se stala nehoda?
- **b)** Jak dlouho bude místo nehody neprůjezdné?
- **c)** Proč podle Olgy došlo k nehodě?
- **d)** Kudy by měli řidiči místo objet?
- **e)** Co chce Olga koupit v lékárně?
- **f)** Proč nechce Olga jít do lékárny sama?

4. a) Vypište z dialogu věty, které mají stejný význam jako věty v tabulce.

U nádraží se stala nehoda.	
Silně padá sníh.	
Není možné to tam projet.	
Zase mě trápí bolest v krku.	
Ale nechci tam jít.	
Fouká nepříjemný vítr.	

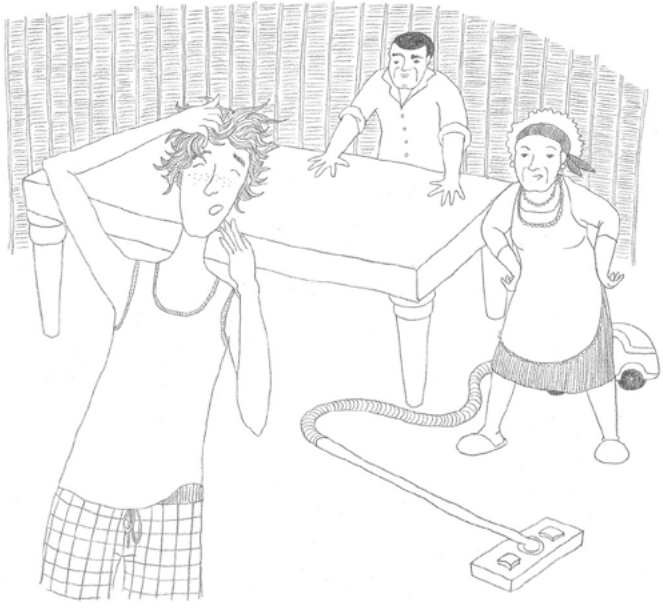
b) U všech vět v tabulce ve cvičení 4 a) najděte subjekt.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: .....

85 Olga: Kubo, vstávej!
Jakub: Hm.
O: Tak Kubo, kde jsi tak dlouho? Že tam na tebe dojdu?!
J: Ale babi, vždyť je teprve devět.
O: Ranní ptáče dál doskáče!
J: No jo, já už skáču… Skoro.

O: Skoro… To se mi snad jen zdá. Široko daleko nemají doma takového lenocha, jako jsi ty! Ať už jsi venku z postele, potřebujeme pomoct.
J: Vždyť už jdu, jenom se oblíknu.
O: Tak si pospěš.
J: Ježkovy oči, co se to tu děje? My se budeme někam stěhovat?
Marek: Ne, nebudeme. To se jen babička rozhodla, že právě dneska bude velký úklid.
J: To snad není pravda. Proč zase?
M: Zítra sem má přece přijít tvoje Anna na oběd, ne?
J: Babi, to snad ne! Vždyť je tady čisto.
O: Ticho! Nechci slyšet žádné odmlouvání. Chytněte s tátou ten stůl a posuňte ho odtud trochu doprava. Chci tam vzadu u zdi vyluxovat a dolem se k ní nedostanu.
J: Ale babi, tobě snad přeskočilo. Myslíš, že tady Anna poleze někam dolů pod stůl?
M: Jakube, jak to mluvíš s babičkou?
J: Vždyť jsem nic neřekl. Tady je zase po ránu veselo.
M: Tak dost! Pojď sem, ať to máme za sebou.
J: A no jo, **furt**.
M: Chytni to tamhle zleva a... Hej, rup!
O: No vida, kluci, jakou máte sílu. Ale pořád ještě je to moc blízko.
J: Uf, to je těžk**ý** jak...

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Kdo Jakuba budí?
   - **b)** Proč má Jakub vstávat?
   - **c)** Proč chce babička uklízet?
   - **d)** Kam se babička nemůže dostat s vysavačem?
   - **e)** Kdo kromě Jakuba ještě babičce pomáhá?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Že tam na tebe dojdu?! Ranní ptáče dál doskáče! Široko daleko nemají doma takového lenocha, … Ježkovy oči,… …tobě snad přeskočilo.

3. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu na začátku mluví Jakub a jeho maminka.
   Vzor 2: ☒ V dialogu na začátku mluví Jakub a jeho babička.
   - **a)** ☐ Jakub musí vstávat kolem deváté hodiny.
   - **b)** ☐ Babička říká, že Jakub je stejně líný jako kluci v sousedních rodinách.
   - **c)** ☐ Tatínek vysvětluje Jakubovi, co chce babička dělat.
   - **d)** ☐ Babička chce stěhovat stůl, aby měla Anna kde sedět u zítřejšího oběda.
   - **e)** ☐ Jakub nemluví s babičkou slušně.
   - **f)** ☐ Jakubovi se zdá, že je stůl lehký.

4. **a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.**
   - **a)** A no jo, **furt**. – .....
   - **b)** Uf, to je těžk**ý** jak… – .....

   b) Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovila slovní spojení.
   Ježkovy oči, budeme se stěhovat, nic jsem neřekl

5. **Pracujte ve dvojicích. Dialog nemá název. Vymyslete a napište název dialogu C.**

6. **a) Zeptejte se na podtržená slova v dialogu.**
   b) Napište podtržená slova z dialogu k otázkám v tabulce.

KDE?	KAM?	ODKUD?	KUDY?
	(vzor) …tam…		

7. **a) Podtrhněte v dialogu všechna adverbia na -o.**
   b) K adverbiím na -o, která jste našli, utvořte adverbia na -e.
   .....
   .....
   c) Zamyslete se, jaký je mezi adverbii na -o a na -e rozdíl.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu D. Poslechněte si dialog D, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG D: Tajemství věčného mládí

86

Anna: To by mě vážně zajímalo, Kubo, _ _ _ _ _ _ _ _ to ta vaše babička dělá, že má ve svém věku tolik energie.

Jakub: Já vím, je strašně upovídaná a zvědavá, _ _ _ _ _ _ _? Snad tě při obědě moc neotravovala.

A: Ale co tě napadá, tak jsem to vůbec nemyslela. Včera to bylo prima.

J: _ _ _ _ _ _ _, tak to je fajn. Ona totiž občas umí těmi svými otázkami člověku pěkně lézt na nervy.

A: Ale jdi, tomu nevěřím. Působila na mě celkem mile, přátelsky _ _ _ _ _ _ _ hlavně děsně aktivně. Rozhodně bych jí těch třiasedmdesát nehádala.

J: Máš pravdu, vůbec na to nevypadá. Ona si totiž dost zakládá na své kondici, _ _ _ _ _ _ _ dělá všechno proto, _ _ _ _ _ _ _ byla pořád fit.

A: Vidíš, to by mě právě zajímalo, _ _ _ _ _ _ se udržuje v takové pohodě. Moje babička by si z ní měla vzít příklad, v tomhle je bohužel úplně jiná.

J: Jak to myslíš „jiná"?

A: No, například v tom, že nechodí ani na procházky _ _ _ _ _ _ _ ke kamarádkám na návštěvu. Nejradši sedí doma, dívá se na televizi _ _ _ _ _ _ _ luští křížovky.

J: A co je na tom divného? Ber to tak, že má prostě ráda zasloužený klid.

A: Já ti nevím, připadá mi trochu smutné, _ _ _ _ _ _ _ je pořád tak sama.

J: Tak víš co, seznámíme ji s mojí babičkou, ta jí určitě ráda prozradí to své tajemství věčného mládí.

A: Prima nápad.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Co Annu na obědě u Jakuba doma překvapilo?
   - **b)** Jaké vlastnosti má podle Jakuba jeho babička?
   - **c)** Jak popisuje Jakubovu babičku Anna?
   - **d)** Čím se od sebe liší Jakubova a Annina babička?

2. **Poslechněte si dialog ještě jednou a doplňte vynechaná slova v textu.**

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Snad tě tím včera při obědě moc neotravovala. Ale co tě napadá,…; …lézt na nervy. Ona si totiž dost zakládá na své kondici, …Ber to tak, že…

4. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Anna se baví s Jakubem o jeho babičce, která je stále velmi **a)**……Jakub si ale myslí, že spíš jen ráda mluví a je moc **b)**…….. Jemu už její otázky někdy dost lezou na **c)**…….. S tím ovšem Anna nesouhlasí, podle ní je Jakubova babička velmi milá, přátelská a **d)**…….. dáma. Jakub přiznává, že babička hodně pracuje na tom, aby byla stále v dobré **e)**…….. Anna trochu lituje, že její babička není taky taková. Zdá se jí **f)**……., že sedí sama doma a nevěnuje se třeba **g)**…….. nebo návštěvám kamarádek. Jakuba nakonec napadne, že by spolu mohli obě babičky **h)**……..

5. **a) Zakroužkujte v dialogu všechny čárky ve větách.**
   b) Zamyslete se na tím, proč na těchto místech čárky píšeme.

GRAMATIKA

A. DEKLINACE CIZÍCH SLOV II

I. MASKULINA ŽIVOTNÁ

SLOVA KONČÍCÍ NA -US

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	géni**us**	géni**ové**
G	géni**a**	géni**ů**
D	géni**ovi**/géni**u**	géni**ům**
A	géni**a**	géni**e**
V	géni**e**	géni**ové**
L	(o) géni**ovi**/géni**u**	(o) géni**ích**
I	géni**em**	géni**i**

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	brontosaur**us**	brontosauř**i** (brontosaur**ové**)
G	brontosaur**a**	brontosaur**ů**
D	brontosaur**ovi**/ brontosaur**u**	brontosaur**ům**
A	brontosaur**a**	brontosaur**y**
V	brontosaur**e**	brontosauř**i** (brontosaur**ové**)
L	(o) brontosaur**ovi**/ brontosaur**u**	(o) brontosaur**ech**
I	brontosaur**em**	brontosaur**y**

- singulár skloňujeme jako *student*, koncovka **-us** je pouze v N, např. Amádeus – bez Amádea…
- plurál skloňujeme:
  - **a)** jako *muž* pokud je před **-us** vokál, např. génius – o géniích…
    – v N a V je pouze **-ové**
  - **b)** jako *student* pokud je před **-us** konsonant, např. brontosaurus – o brontosaurech…
- jako génius skloňujeme většinu antických jmen na **-us, -as, -es, -os**, např. Prométheus, Titus, Pythagoras, Aristoteles, Sokrates, Hádes, Achilles, Herakles, Herodes…
  – sufix -us, -as, -es, -os zůstává (stejně jako při skloňování génius) jenom v nominativu, např. Aristotel**es** – bez Aristotela, Sokrat**es** – k Sokratovi, Pythagor**as** – pro Pythagora, Euripid**es** – Euripide!, Herakl**es** – o Heraklovi, Hád**es** – s Hádem

II. FEMININA

SLOVA KONČÍCÍ NA -EA

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	ide**a**	ide**y**/ide**je**
G	ide**y**/ide**je**	ide**jí**
D	ide**ji**	ide**ám**/ide**jím**
A	ide**u**	ide**y**/ide**je**
L	(o) ide**ji**	(o) ide**ách**/ide**jích**
I	ide**ou**/ide**jí**	ide**ami**/ide**jemi**

- jako *idea* skloňujeme feminina zakončená:
  - **a)** na **-ea**, např. orchidea, Guinea, Korea…, u vlastních jmen je vokativ jako žena (např. Andreo)
  - **b)** na **-ua**, např. Nikaragua…

SLOVA KONČÍCÍ NA -IE

- skloňujeme jako *židle*, např. drogerie, terapie, bižuterie, série, policie, fólie, např. Byla jsi také v drogerii? Zúčastním se terapie. Moje přítelkyně nemá moc ráda bižuterii.

III. NESKLONNÁ CIZÍ SLOVA A ZKRATKY

- neskloňujeme je, mají jen jeden tvar, např. To byla krásná party! Dnes večer jsem byla na party. Mluvili jsme s kamarády o včerejší party.
  - a) **feminina:** madam, party, show, whisky…
  - b) **neutra:** blues, hobby, filé, finále, interview, kupé, menu, rande, taxi…
  - c) **nesklonné zkratky:**
    - **feminina:** EU, SMS, TV, ZOO…
    - **neutra:** CD, DVD, NATO, WC…

CVIČENÍ A

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: …Matematickým géniem… *(matematický génius)* **se člověk musí narodit.**

a) Už od mládí ho považují za …… *(hudební génius)*.
b) Poznat …… *(opravdový génius)* není lehké, skoro …… *(každý génius)* totiž vypadají stejně jako obyčejní lidé.
c) O …… *(některý génius)* se začalo mluvit až po jejich smrti.
d) Švédský král předal Nobelovu cenu řadě …… *(významný génius)*.
e) Všichni o něm mluví jako o …… *(velký génius)*.
f) Albert Einstein patří mezi …… *(největší génius)* lidských dějin.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Žáci si prohlíželi obrázek …pravěkého dinosaura… *(pravěký dinosaurus)***.**

a) Existuje mnoho teorií, proč …… *(každý dinosaurus)* zmizeli ze Země.
b) Velikost …… *(dospělý dinosaurus)* mohla být až 50 metrů.
c) Studenti se učili o …… *(vymřelý dinosaurus)*, kteří obývali naši planetu před miliony let.
d) K …… *(velký dinosaurus - pl.)* patřil také …… *(brontosaurus)*.
e) Dnešní slon je v porovnání s …… *(nejtěžší dinosaurus)* patnáctkrát lehčí.
f) Z …… *(některý dinosaurus)*, kteří uměli létat, se vyvinuli dnešní ptáci.

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Když jsem se naposledy potkal s …vaší Andreou… *(vaše Andrea)***, říkala, že se budete stěhovat. Je to pravda?**

a) Právě jsem se vrátil z cesty po …… *(Jižní Korea)*.
b) Rád bych vám pověděl víc o …… *(každá idea)*, které náš tým zpracoval.
c) …… *(Andrea)*, pospěš si! Všichni na tebe čekají.
d) Kolegové se vždy zajímají o …… *(má idea)*, a tak o nich často diskutujeme.

e) Včera jsme se sešli s ..... *(naše kamarádka Andrea)*, která nám vyprávěla své zážitky z ..... *(Korea)*.
f) Dnes vyšla nová kniha o Janu Masarykovi, kde je uvedena řada ..... *(jeho idea)*.

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: V novinách je vtipná reklama na ...drogerii... *(drogerie)* **Veronika.**

a) Vzal si dovolenou a odjel na měsíc na ..... *(Nová Guinea)*.
b) Přečetl jsem celou Homérovu ..... *(Odysea)*.
c) Všichni obdivovali její zahradu plnou ..... *(krásná orchidea)*.
d) Napsal článek o současných ..... *(demokratická idea - pl.)*.
e) Ve škole jsme si vyprávěli o ..... *(největší génius - pl.)* 20. století.
f) V muzeu jsme si prohlédli kostru ..... *(velký dinosaurus)*.
g) Ke zkoušce musím přečíst alespoň jedno dílo od ..... *(Aristoteles)*.
h) Mohl se potkat Pythagoras se ..... *(Sokrates)*?

3. Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.
Vzor: O čem přemýšlíš? – *(nová idea)* **–** ...O nové ideji....
a) Co můžete vidět na výstavě květin? – *(krásná orchidea - pl.)* – .....
b) S kým pojedeš na výlet? – *(kamarádka Lucie)* – .....
c) Odkud jde ten zahraniční student? – *(cizinecká policie)* – .....
d) O co se zajímá? – *(brontosaurus - pl.)* – .....
e) Koho jste se zeptali? – *(ten génius)* – .....
f) Čeho se bojíš? – *(socha + brontosaurus)* – .....
g) Kam pojedou na dovolenou? – *(Korea)* – .....
h) O kom byl ten film? – *(Amadeus)* – .....
i) Co hledáte? – *(ta nová drogerie - pl.)* – .....
j) Bez čeho jste nechtěli přijít na návštěvu? – *(kytice + barevná orchidea - pl.)* – .....
.....
k) O čem jste diskutovali? – *(zajímavá idea - pl.)* – .....

B. JEDNOČLENNÉ VĚTY

- nemají subjekt

Dvojčlenná věta: subjekt + predikát	Jednočlenná věta: predikát
Včera večer padal sníh.	Včera večer sněžilo.
sníh (= subjekt) – padal (= predikát)	(není subjekt) – sněžilo (= predikát)

I. SLOVESNÉ

- základem věty je sloveso ve 3. osobě singuláru ve formě pro neutrum, např. Venku prší. – Venku pršelo. Je mu špatně. – Bylo mu špatně.

- nejčastěji:
  - **a)** přírodní jevy, např. Bude hezky. Fouká. Mrzlo.
  - **b)** tělesné a duševní stavy, např. Bude mi smutno. Stýská se mi po rodině. Zdálo se mi o tom. Janu bolelo v krku.
  - **c)** u slovesných konstrukcí: ne/dá se, ne/chce se, docházet/dojít k aj., např. Dá se tam dobře zaparkovat? Tam se nedalo ani dýchat. Chtělo se mi plakat. Nechce se mi studovat novou gramatiku. Došlo k velké ztrátě peněz. K těmto problémům nedochází tak často.
  - **d)** s reflexivním SE (pasivní konstrukce), např. Tam se dobře jedlo. Špatně se mi psalo.

II. OSTATNÍ

- existují i jiné typy jednočlenných vět (tzn. vět bez subjektu), např. Hurá! Domů! Spát! Vchod. Au! Mít tolik času! Pšt!

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Cítím strašnou bolest v krku. – Strašně mě …bolí… **v krku.**

- **a)** Venku je hrozný vítr. – Venku hrozně ……
- **b)** Včera bylo 15 stupňů pod nulou. – Včera hodně ……
- **c)** Zítra bude o 5 stupňů Celsia tepleji. – Zítra …… o 5 stupňů.
- **d)** Už několik hodin padá sníh. – Už několik hodin ……
- **e)** Když tu nejsi, jsem moc smutný. – Když tu nejsi, …… mi po tobě.
- **f)** Nemám náladu na učení. – …… mi učit.
- **g)** Tady je hezké místo. – Tady je ……
- **h)** Na dálnici D1 se včera stala vážná nehoda – Na dálnici D1 včera …… k vážné nehodě.

2. a) Pracujte podle vzoru. Z dvojčlenných vět utvořte jednočlenné.

Vzor: Padá sníh. – …Sněží.…

- **a)** Měl jsem o tobě sen. – .....
- **b)** Nechtěl odejít. – .....
- **c)** Chutnal ti oběd? – .....
- **d)** Okamžitě vstaňte! – .....
- **e)** To je ale krásné! – .....

b) Pracujte podle vzoru. Z jednočlenných vět utvořte dvojčlenné.

Vzor: Sněží. – …Padá sníh.…

- **a)** Bolí mě v zádech. – .....
- **b)** Venku je pěkně. – .....
- **c)** Celý den bylo zataženo. – .....
- **d)** Pozor, autobus! – .....
- **e)** Lehnout a spát! – .....

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte sloveso v minulém čase.

Vzor: ...Bolelo... *(bolet)* **mě na prsou.**

a) Venku …… *(ochladit se)*, a proto se kluci …… *(muset)* vrátit domů.
b) Našeho dědu …… *(bolet)* záda, a tak nám …… *(nemoct)* pomáhat na zahradě.
c) Všichni …… *(koupat se)* v rybníku, protože jim …… *(být)* hrozné vedro.
d) Tomáš …… *(vrátit se)* domů z hor a …… *(bolet)* ho v krku.
e) Děti včera …… *(sedět)* dlouho do noci u ohně a …… *(opékat si)* špekáčky.
f) …… *(blížit se)* bouřka a v dálce …… *(zahřmít)*.
g) Když …… *(zazvonit)* budík, …… *(nechtít se)* mi vstávat.
h) Už …… *(stmívat se)*, a tak děvčata raději …… *(zůstat)* doma.

C. ADVERBIA

I. ADVERBIA NA OTÁZKU KDE, KAM, ODKUD a KUDY

KDE?	KAM?	ODKUD?	KUDY?
nahoře	nahoru	shora	horem
dole	dolů	zdola	dolem
vpředu	dopředu	zepředu	předem
vzadu	dozadu	zezadu	zadem
vlevo/nalevo	doleva	zleva	----------
vpravo/napravo	doprava	zprava	----------
vevnitř/uvnitř	dovnitř	zevnitř	vnitřkem
venku	ven	zvenku	venkem
tady	sem	odtud	tudy
tam	tam	odtamtud	tamtudy
někde	někam	odněkud	někudy
nikde	nikam	odnikud	nikudy
jinde	jinam	odjinud	jinudy
doma	domů	z domova / z domu*	domem**

*z domova, z domu (= prepozice + substantivum, ne adverbium), např. Z domova jsem odešel studovat, když mi bylo 23 let. Vidíš toho muže, který právě vychází z protějšího domu.

** domem (= substantivum bez prepozice), ne adverbium, např. Maminka prošla celým domem, ale Petra nenašla.

II. ADVERBIA NA -O/-E (Ě)

- některá adverbia jsou zakončena jak na -o, tak na -e(ě), např. dlouho/dlouze, smutno/smutně…
- mají jiný význam:
  a) adverbia na **-o** často vyjadřují konkrétní (původní) význam, např. duševní stav, určitou atmosféru, počasí…
  např. Letadlo letělo vysoko. (ve velké výšce = konkrétní a původní význam)
  Je mi smutno. (duševní stav = původní význam)

Dnes je jasno. (počasí = původní význam)

- často mají konstrukci **BÝT** + adverbium na **-o**
  např. *Je* tady hezky čist*o*. *Není* to tam daleko? *Je* mi chladno. Dnes *je* slunečno.

b) adverbia na **-e/-ě** vyjadřují způsob a míru, mají určitý abstraktní (přenesený) význam
např. Ten obraz je vysoce ceněný. (míra, abstraktní význam)
Díval se na mě smutně. (způsob, přenesený význam)
Vysvětlil mu to jasně. (způsob, přenesený význam)

- často se používají s jiným slovesem než BÝT

NEJČASTĚJŠÍ ADVERBIA O/E(Ě)

vysoko	*vysoce*	široko	*široce*
nízko	*nízce*	dlouho	*dlouze*
blízko	*blízce*	teplo*	*teple*
daleko	*dalece*	jasno	*jasně*
hluboko	*hluboce*	snadno	*snadně*
veselo	*vesele*	čisto	*čistě*
smutno	*smutně*	chladno	*chladně*
ticho	*tiše*	sucho*	*suše*
těžko	*těžce*	těsno	*těsně*
lehko	*lehce*	hlučno	*hlučně*
plno	*plně*	ošklivo	*ošklivě*

*může mít i formu substantiva, např. teplo → Jdu do tepla., sucho → Taková sucha nepamatuju.

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Vyndal peněženku z kapsy. – ...Odkud... **ji vyndal?**

a) Auto odbočilo doleva. – …… odbočilo auto?
b) Projel celou ulicí. – …… projel?
c) Šel po schodech dolů. – …… šel po schodech?
d) Přivezli je z letiště rovnou sem. – …… je sem přivezli?
e) Zaparkoval auto před domem. – …… zaparkoval?
f) Půjdeme přes park, je to rychlejší. – …… půjdeme?
g) Položil to mezi ta dvě křesla. – …… to položil?
h) Dali to pod stůl. – …… to dali?

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: ...Kam jde babička...? Babička jde nahoru.

a) ……? Eva a Iva jdou doleva.
b) ……? Novákovi pojedou domů.
c) ……? Stůl stojí vpředu.

d) ..... ? Chtějí jít dovnitř.
e) ..... ? Děti snídají tady.
f) ..... ? Ta motorka přijíždí odtud.
g) ..... ? Vezou to sem.
h) ..... ? Přichází zvenku.
i) ..... ? Sestra půjde jinudy.
j) ..... ? Honza běží zadem.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Je vzadu. Odkud jde? ...Zezadu....

a) Všichni už pospíchají domů. Kde se sejdou? .....
b) Chce sedět vlevo. Kam si sedne? .....
c) Moji kamarádi jsou tady. Odkud jdou? .....
d) Stůl bude vpravo. Kam dáme stůl? .....
e) Děti jsou vpředu. Odkud jdou? .....
f) Bude jinde. Kam jde? .....
g) Byli dole. Odkud jdou? .....
h) Jsou tam. Odkud jdou? .....
i) Jde domů. Kde bude? .....
j) Alena je nahoře. Kudy půjde? .....

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Letadlo letělo ...vysoko... *(vysoce – vysoko)*.

a) Bylo mi tam moc …… *(smutně – smutno)*.
b) Skleničky byly …… *(čistě – čisto)* umyté.
c) Vůbec mě to tady nebaví, ten člověk mluví dost …… *(hlučně – hlučno)*.
d) Ráno se …… *(teple – teplo)* oblečte, bude zima.
e) To je …… *(vysoce – vysoko)* postavený muž, pracuje jako generální ředitel jedné velké společnosti.
f) Letos bylo v létě velmi …… *(suše – sucho)*.
g) Jak …… *(dlouze – dlouho)* už studujete češtinu?
h) Mirkovi rodiče přijali jeho novou přítelkyni dost …… *(chladně – chladno)*.
i) Do obchodu to mám …… *(blízce – blízko)*.
j) V té vinárně už bylo …… *(plně – plno)*, a tak jsme museli jít jinam.

D. PSANÍ ČÁRKY VE VĚTĚ

I. ČÁRKU VE VĚTĚ PÍŠEME:

a) před *spojkami (a) proto, (a) pak, (a) tak, (a) tedy*
např. Venku prší, a proto nikam nepůjdeme. Nejdříve to musíš pochopit, a pak můžeš dělat cvičení.

b) při připojení vedlejší věty k větě hlavní, tzn. před spojkami a spojovacími výrazy *aby, co, když, který, jak, že…*
např. Myslela jsem, že přijdete dříve. Jeli do Prahy, aby si prohlédli historické památky.

POZOR!
- **Když přišel, pozdravil. (= složená věta začíná větou se spojkou)**
  Ten student, který právě přišel do třídy, je z Kanady. (= vložená vedlejší věta)

c) při oddělení vět bez spojky
např. Hrála na klavír, při tom zpívala a ostatní tancovali. Karel je starší, než jsem já. (= 2 věty)

d) u oslovení
např. Lenko, nezapomeň koupit mléko. Potřebujete něco, Petře?

e) před i za citoslovcem (tj. z obou stran)
např. Haló, kdo je tam? To byla zima, brr. Jé, co tady děláte?

f) u několikanásobných větných členů
např. Studenti, studentky i jejich profesoři navštívili zajímavou výstavu.
Děti celý den běhaly, skákaly a jezdily na kole.

POZOR!
- **Studoval na základní, střední a vysoké škole. (= 3 různé školy) × Studuje na střední odborné škole. (= pouze 1 škola)**

g) u volného přívlastku, tzn. věta může existovat i bez tohoto přívlastku, např. Vltava, nejdelší řeka v České republice, protéká Prahou. – Vltava protéká Prahou.

II. ČÁRKU VE VĚTĚ NEPÍŠEME:

a) před spojkami *a, i, ani, nebo* pokud je spojení vět v poměru slučovacím
např. Nejím maso ani nepiju pivo. Eva je doma a Honza šel do práce.

b) u několikanásobných větných členů spojených *a, i, ani, nebo*
např. Přišel Jan a Pavel.
Nebylo to horké ani studené.

POZOR!
- **Žába může žít na suchu nebo ve vodě. (= můžou platit obě možnosti) × Je to pravda, nebo ne. (= může platit pouze jedna možnost)**

c) u pozdravu a oslovení, např. v dopise, e-mailu…
např. Ahoj Terezo, jak se máš…
Vážený pane řediteli, dovoluji si…

d) u místa a času v datech
např. V Brně 19. června 2012

e) u spojek *než* (komparace) a *jako* (přirovnání)
např. Karel je starší než já. Má ruce studené jako led.

POZOR!

- **Karel je starší, než jsem já. Má tak studené ruce, jako by byly z ledu. (= 2 věty = 2 slovesa)**

CVIČENÍ D

1. Doplňte do vět čárku, pokud je to nutné. Věty jsou bez kontextu.

Je důležité abychom chránili přírodu a zachovali ji pro další generace. Pojedeme o víkendu k babičce nebo na chalupu. Děti skákaly běhaly a hrály si na dětském hřišti. Můj bratr studoval na střední ekonomické škole. Sněžku nejvyšší horu v České republice najdete v Krkonoších. Koupila jsem si krásné nové letní šaty. Pavel Petr a Maruška pojedou o prázdninách na dětský tábor do jižních Čech. Dnes jsem dostala dopis který mě opravdu potěšil. Byla opravdu moc nadaná protože zpívala tancovala a hrála na klavír.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Herec hlavní role je nemocný. PROTO Představení je zrušeno.

…Herec hlavní role je nemocný, proto je představení zrušeno.…

a) Hodně pracovala. PŘESTO Neměla vysoký plat. .....
b) ANI Neměla hlad. ANI Nechtěla nic k pití. .....
c) Přinesl mi ty dokumenty. A Pozval mě na oběd. .....
d) Všude bylo plno lidí. TOTIŽ Byly Vánoce. .....
e) BUĎ Přijdeš včas. ANEBO Nevracej se. .....
f) Sedí. Odpočívá. A Pije kávu. .....
g) Mně je to jedno. Můžeš přijít hned. NEBO Až se naobědváš. .....
h) Na nádraží jsem přišel pozdě. Ujel mi vlak. A TAK Vrátil jsem se domů. .....
i) Budeš teď doma? NEBO Půjdeš ven? .....
j) NEJEN Šéf mou práci nakonec přijal. DOKONCE Pochválil ji. .....

3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.
87
b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.
c) Odůvodněte psaní čárek ve větách.

ČTENÍ

1. a) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, co podle vás tvoří zdravý a nezdravý životní styl.

ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL	NEZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

b) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Co pro vás znamená zaměstnání (např. finance, realizaci, zábavu…)? Pokud jste ještě nikdy nepracoval/a, co by pro vás měla znamenat vaše budoucí práce? Už jste se někdy přepracoval/a? Jak se na lidech projevuje přepracování a jak se případně projevilo na vás? Pro která zaměstnání je typický stres? Mohl/a byste dělat stresové povolání?

2. Pracujte ve skupinách.

a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ předpoklad
- ❍ být s to
- ❍ reagovat s chladnou hlavou
- ❍ projevovat se
- ❍ projev
- ❍ výkonnost
- ❍ opírat se o něco
- ❍ úzkost
- ❍ zařízení
- ❍ nad rámec

b) Pracujte podle vzoru.

práce	nárok
dispozice	duševní harmonie
stres	předpoklad
požadavek	pracovní pozice
funkce	zaměstnání, profese
psychická rovnováha	psychická zátěž

3. a) Rychle si přečtěte tvrzení a)–e) a pak TEXT. Napište, ve kterém odstavci A–F je informace k těmto tvrzením. Pozor, jeden odstavec nemá tvrzení. Na vypracování máte 10 minut.

a) Relaxační techniky jsou postaveny na harmonii psychiky a těla.
b) Relaxační centra mají v současnosti dostatek klientů, protože stres představuje nebezpečí pro naši společnost.
c) Stres se ve společnosti objevil až v posledním desetiletí s vysokými nároky.
d) Sportovci využívají relaxaci pro svou práci stejným způsobem jako ostatní lidé k odpočinku.
e) Každý člověk přichází na svět s větší nebo menší schopností bojovat se stresem.

TEXT

Všichni se rodíme s určitými **předpoklady**, díky kterým jsme schopni zvládat určitou psychickou zátěž. Během celého života se s těžkými situacemi snažíme bojovat, každý je ale v tomto boji jinak úspěšný. Dnes už víme, že dospělý člověk může na schopnostech zvládat psychicky náročné situace různě pracovat. Tím je myšleno, že je možné posilovat nebo naopak oslabovat některé naše schopnosti. Právě díky tomu **jsme s to** například lépe uspět v zaměstnáních, která vyžadují klid a rychlé rozhodování a kterých je v dnešní době stále víc.

odstavec A .....

V takových profesích působí třeba podnikatelé nebo lidé ve vedení. Ředitelé, manažeři a jiní vedoucí by vždy měli být vzorem chování pro své podřízené, a proto musejí umět za všech okolností **reagovat s chladnou hlavou**. Je sice příjemné, že například takový manažer rozhoduje o svém čase a naplánuje si, co kdy udělá, ale realita je mnohem složitější. Právě člověk v této (na první pohled dokonalé) funkci musí všechno včas promyslet a stihnout zorganizovat. Pracovní pozice s podobnými nároky jsou pro vznik stresu ideální. A tady vidíme důvod, proč by právě vedoucí se měli naučit efektivně odpočívat a pracovat se svými schopnostmi, zvládat dnešní vysoké profesní požadavky, a tedy i stres. Když už víme, kde se stres objevuje, zamysleme se ještě nad tím, jak **se projevuje** a proč se stal běžnou součástí celé řady profesí.

odstavec B .....

Je obecně známé, že stres přinesla sama civilizace, netýká se proto jen posledních desítek let. Jeho **projevy** se mění stejně rychle, jako se mění sama doba, a proto se s ním každý setkáváme v jiné formě. U jednoho se projevuje jako únava, v horším případě jako vyčerpání, u druhého můžeme mluvit o snížené **výkonnosti**, u někoho jiného se stres podepíše na celkovém pocitu nepohody. To všechno může vést až ke vzniku různých nemocí, k vážnému psychickému oslabení, nebo dokonce k narušení imunitního systému.

odstavec C .....

Jestliže se uvedené projevy rozrostou, pocity úzkosti se v těle nahromadí a objeví se zdravotní problémy, tak nás zachrání jediné. Z naší moderní doby se budeme muset vrátit do minulosti, konkrétně ke způsobu života našich předků. To znamená, že se musíme pokusit o dřívější harmonii člověka a přírody. Jak nemocnice, tak relaxační centra **se** totiž o tuto filozofii dodnes **opírají**. V případě onemocnění ze stresu se znovu hledá možnost, jak dojít k propojení naší psychické a tělesné stránky. Takové rovnováhy lze dosáhnout mimo jiné díky relaxaci. Základem relaxace je správné uvolnění tzv. fyzického těla. Právě uvolnění svalů harmonizuje také tělo astrální, a tím i celou lidskou mysl.

odstavec D .....

Možností práce se stresem je celá řada. Dosud jsme ale mluvili jen o tom, jak se stresu zbavujeme. Není však tajemství, že jsou obory, které pocitu **úzkosti** pozitivně využívají. Podívejme se například na profesionální sportovce. Ti k maximálnímu výkonu stres přímo vyhledávají. Na startu musejí být jak dokonale tělesně a psychicky uvolnění, tak připravení na okamžité maximální nasazení. Jejich relaxace proto vypadá úplně jinak než ta, která nám pomáhá k psychické vyrovnanosti.

odstavec E .....

Nejen z uvedených důvodů existuje celá řada **zařízení**, která se specializují na relaxační služby. Relaxaci ale najdeme i jinde, například posilovny ji nabízejí **nad rámec** svého hlavního zaměření. Není divu, že všechna tato centra mají vždy dostatek zákazníků. Najdeme mezi nimi jak unavené lidi, kteří hledají odpočinek, tak ty, kteří stres pro práci potřebují. Chodí sem ale i poměrně velká skupina těch, kteří spoléhají na to, že se díky relaxaci do stresu vůbec nedostanou. Nezavírejte před tímhle problémem oči! Ať už se nám to líbí, nebo ne, tak nás stres ohrožuje všechny. Jestli jsou na vás v práci kladeny vysoké nároky, jestli máte pocity úzkosti nebo jestli se jen necítíte vyrovnaně, najděte si čas sami na sebe. Nedovolte, aby vám stres snižoval kvalitu života. Rozhodnutí je pouze na vás!

odstavec F .....

(zpracováno podle http://www.aktip.cz/cs/produkty-sluzby/techniky-zvladani-stresu-a-relaxace)

b) Napište, zda jsou tvrzení ze cvičení 3 a) pravda (ANO)**, nebo nejsou pravda** (NE)**. Na vypracování máte 3 minuty.**

4. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou. Pozor, dvě slova z nabídky nebudete potřebovat.

metody, se narodí, komplikuje, ovlivňovat, ~~zvládání~~, harmonizovat, vzniknou, zvětšení, bojuje, relaxovat

Existují zaměstnání, která vyžadují dobré **(vzor)** ...zvládání... stresu. Každý je samozřejmě dělat nemůže, protože někdo **a)**…… s psychicky náročnými situacemi lépe a někdo hůře. Člověk **b)**…… s většími či menšími schopnostmi zvládat náročné chvíle. Pokud ale někdo se svými dispozicemi není spokojený, může je do určité míry **c)**…… To, že se více zajímáme o **d)**…… zvládání stresu, je důsledek dnešního stylu života. Aby nedocházelo k vážným onemocněním, která **e)**…… z velkého tlaku, měli bychom se více starat o zdravý životní styl a dostatečně **f)**…… To znamená **g)**…… psychickou a fyzickou stránku.

5. Přečtěte si TEXT ještě jednou a k jednotlivým odstavcům (A–F) přiřaďte nadpisy (1–7). Pozor, jeden nadpis nebudete potřebovat.

1. Prevence stresu
2. Projevy stresu
3. Pracovní nároky
4. Dnešek a moudrost z minulosti
5. Stres jako byznys
6. Stres jako výhoda
7. Dispozice zvládání stresu

6. Vyberte jedno správné resumé.

Resumé č. 1

Stres je projevem všech živých bytostí. Každý dospělý člověk by na sobě měl pracovat. Tím je myšleno, že by měl kontrolovat své předpoklady vztahující se k reakcím na stres. Například takový manažer musí být vzorem chování pro své nadřízené. Jelikož člověk v tomto povolání rozhoduje o svém čase sám, tak je v životě pod velkým psychickým tlakem, proto se také umí o sebe dobře starat. Umí propojovat různé části fyzické stránky těla, a tak dobře relaxuje. Z tohoto důvodu ho můžeme často vidět v relaxačních centrech. Ale pozor, jeho relaxace vypadá jinak než ta, která nám pomáhá k psychické vyrovnanosti. Tento typ povolání k relaxaci stres pozitivně využívá.

Resumé č. 2

Každý člověk má určité schopnosti bojovat se stresem a tyto schopnosti je potřeba neustále posilovat. Projevem psychické zátěže je například únava. Pokud těmto projevům nevěnujeme dostatečnou pozornost, můžou se dostavit různá onemocnění. Těm lze předejít uvolněním svalů a psychiky. Dnes jsou takové problémy bohužel časté, a proto například manažeři využívají některých relaxačních metod, které jim pomáhají k psychické vyrovnanosti. Jinak je to v jiných profesích, kde se stres záměrně vyvolává – nervozita tam funguje jako určitá motivace. Jedná se o zaměstnání, kde se požaduje např. rychlé a vysoké fyzické nasazení.

Resumé č. 3

Každý známe stres, který se jednou projeví jako vyčerpání, jindy jako celková nepohoda. Proti těmto pocitům se dělá leccos. Využívají se různé metody, které fungují na principu uvolnění psychiky.

Tyto metody využívají i mnohá lékařská centra. V dnešní době navštěvují tato centra především manažeři, kteří hledají odpočinek. Učí se tam jak pracovat se stresem, tak dodržovat zdravý životní styl a jídelníček. Je zajímavé, že mnoho manažerů stres přímo vyhledává jako prevenci pro situace, kde je potřeba maximálního výkonu. Z tohoto důvodu si vybírají takové relaxační metody, které jsou odlišné od těch, které mají pomáhat k psychické vyrovnanosti.

7. **Vymyslete název TEXTU.**

8. **Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.**
Ovlivňuje váš životní styl stres? Pokud ano, řekněte jak. Máte ve svém životě hodně stresu? Co pro vás znamená stres v práci / ve škole? Pracujete lépe ve stresu, nebo vám naopak vyhovuje klid? Jak vypadá typický den, když jste v práci / ve škole nejvýkonnější? Jak zvládáte stres? Co proti stresu děláte?

9. **Představte si, že máte velmi stresující zaměstnání, jste přepracovaný/á a necítíte se dobře. Napište e-mail do relaxačního centra, popište v něm své potíže a požádejte o doporučení vhodné relaxační techniky. Napište maximálně 50 slov.**

POSLECH

1. **Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.**
   Vysvětlete, co je to farma. Řekněte, jak vypadá, kdo na ní pracuje, k čemu slouží, co je pro ni typické apod. Má někdo z vašich známých farmu? Byli/pracovali jste někdy na farmě? Pokud ano, popište svoji zkušenost. Pokud ne, chtěl/a byste si takovou možnost někdy vyzkoušet? Co znamená označení „BIO"? Jsou ve vaší zemi biofarmy? Podporuje vaše vláda ekologické zemědělství? Pokud ano, jakým způsobem? S jakými problémy se podle vás může setkat soukromý zemědělec?

2. **Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace od spolužáků. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.**

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Která zvířata se obvykle chovají na farmách v jeho/její zemi?			
Které rostliny se obvykle pěstují na farmách v jeho/její zemi?			
Které biovýrobky zná?			
Které biovýrobky se vyrábějí v jeho/její zemi?			
Kupuje on/ona nebo jeho/její rodina biovýrobky?			
Nakupuje raději v obchodě nebo na trhu?			

3. **Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké výhody a nevýhody může mít nákup potravin na trhu.**

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

7 POSLECH

4. a) Pracujte ve dvojicích. Pracujte podle vzoru. Napište, která slovesa můžete použít se slovem „zvířata“ (Z), která se slovem „rostliny“ (R) a která s oběma (RZ).

Vzor: trhat R růst ___ chovat ___ kupovat ___ zalévat ___

prodávat ___ pěstovat ___ ošetřovat ___ starat se o něco ___ krmit ___

b) Pracujte podle vzoru. Ke všem slovesům ze cvičení 4 a) napište perfektivní sloveso.

Vzor: kupovat – ...koupit...

růst – ..... pěstovat – .....
chovat – ..... ošetřovat – .....
zalévat – ..... krmit – .....
prodávat – ..... starat se o něco .....

c) Vyberte alespoň 5 slov ze cvičení 4 b) a použijte je ve větách.

5. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ vypravit se někam
- ❍ uvázaný
- ❍ krmení
- ❍ dochucující
- ❍ hospodaření
- ❍ živobytí
- ❍ dvůr
- ❍ kraj
- ❍ venkovský
- ❍ natrhaný
- ❍ péče
- ❍ obsluha
- ❍ lenošit
- ❍ chod
- ❍ poctivý

6. Přečtěte si následující otázky. Pak si poslechněte text a odpovězte na ně.

a) Kde má Karel farmu? .....
88 **b)** Mezi kterými dvěma typy zemědělství chce reportérka vysvětlit rozdíl? .....
.....
c) Jak reportérka vysvětlila slovo agroturistika? .....
d) Jaký je podle Karla život na venkově? .....
e) Proč jezdí na farmu starší generace? .....
.....
f) Díky čemu mají Karlovy výrobky úspěch? (Napište alespoň 2 důvody.) .....
.....

7. Přečtěte si následující úkoly (1–8). Pak si poslechněte text a vyberte jednu správnou odpověď.

Otázka 1
O jaký typ textu se jedná?
a) O reklamu na zdravý životní styl.
b) O poradnu pro začínající biofarmáře.
c) O reportáž z farmářské soutěže o Nejchutnější sýr roku.
d) O zpravodajský pořad o současných trendech v zemědělství.

Otázka 2

V čem není rozdíl mezi klasickou farmou a biofarmou?

a) V délce pracovního dne.
b) Ve způsobu chování zvířat.
c) Ve vlivu na životní prostředí.
d) Ve složení potravy pro zvířata.

Otázka 3

Co může být součástí biokrmiva?

a) Látky zlepšující chuť.
b) Látky zpomalující růst.
c) Látky geneticky neupravené.
d) Látky nepříliš uměle upravené.

Otázka 4

Které tvrzení je podle textu pravdivé?

a) Klasická farma se uživí i bez podpory státu.
b) Hospodařením na ekofarmě se nedá uživit.
c) Pravidelné kontroly rozhodují o budoucnosti farmy.
d) Finanční náklady na oba typy farem jsou téměř stejné.

Otázka 5

Co se změnilo rokem 2000?

a) Začaly se vyrábět kvalitní výrobky.
b) Biovýrobky se začaly víc prodávat.
c) Farmy začaly snižovat ceny biovýrobků.
d) Pěstitelé začali prodávat výrobky na trzích.

Otázka 6

Co nabízí Karel na své farmě?

a) Stravování v ceně ubytování.
b) Nezařízené pokoje v penzionu.
c) Několikadenní ubytování se slevou.
d) Pokoje se společnou sprchou a toaletami.

Otázka 7

S čím je pro hosty vždy spojen pobyt na Karlově farmě?

a) S odpočinkem.
b) S nicněděláním.
c) S krmením zvířat.
d) S každodenní prací.

Otázka 8

Kdo zatím Karlovu farmu nenavštívil?

a) Předškolní děti.
b) Studenti střední školy.
c) Skupinky kolegů z práce.
d) Lidé v poproduktivním věku.

8. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Sami jistě uznáte, že…, …od nevidím do nevidím…, …vedlejší účinek…, To rozhodně. …to mi prostě za ten risk nestojí. …v tomhle ohledu…, …díkybohu…, Děti si pohrají s ovečkami…, A my ani v tomto směru nejsme pozadu. …máme k dispozici…, …no vidíte, to jsem se moc šťastně nevyjádřil. Prostě hotový ráj na zemi! To se takhle jednoduše nedá říct. …připomenou své dětství, kdy se většina z nich podílela na chodu hospodářství…, …už mám o letošní dovolenou postaráno. …jak je možné, že vaše výrobky sbírají jedno ocenění za druhým? Ale prosím vás, jaképak tajemství. Nejde o žádnou magii. Ano, to můžu potvrdit, protože jsem se o tom přesvědčila na vlastní oči. …mně už bohužel nezbývá, než se rozloučit.

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 8 a) a použijte je ve vlastních větách.

9. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Vysvětlete svými slovy, co znamená agroturistika. Je ve vaší zemi podobný způsob trávení dovolené oblíbený? Máte vy nebo někdo z vašich známých zkušenosti s agroturistikou? Pokud ano, popište, jak váš pobyt probíhal. Pokud ne, láká vás taková zkušenost? Bylo by pro vás zajímavé stát se biofarmářem/biofarmářkou? Které činnosti na farmě vás lákají a které byste nikdy dělat nechtěl/a?

10. Pracujte ve dvojicích.

Role a situace: Jste majiteli ekofarmy a lidé k vám jezdí na víkendové/týdenní pobyty.

a) Vytvořte reklamu do novin/rádia.

b) Vyberte si jednu skupinu návštěvníků farmy a vymyslete pro ni program na tři dny.

- **a)** skupina žáků základní školy
- **b)** skupina vysokoškoláků
- **c)** skupina rodičů s malými dětmi
- **d)** skupina aktivních důchodců

c) Své programy prezentujte ve skupině a vysvětlete, proč jste se rozhodli právě pro tyto aktivity. Ostatní se ptají na doplňující otázky (např. na cenu, na jídelníček, na možnost změny programu apod.).

d) Vyberte nejlepší program ve skupině. Svůj výběr zdůvodněte.

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADVERBIÍ

1. a) Pracujte podle vzoru.

ADVERBIUM (pozitiv)	ADVERBIUM (komparativ)	OPOZITUM ADVERBIA (pozitiv)	OPOZITUM ADVERBIA (komparativ)
hlasitě	**(vzor)** …hlasitěji…	…tiše…	…tišeji…
bohatě			
špinavě			
pozdě			
vysoko			
rychle			
krásně			
silně			
hodně, mnoho			
chytře			
blízko			
vesele			

b) Řekněte a pak napište věty s pěti komparativy ve cvičení 1 a).

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jedeš moc rychle. – Jeď …pomaleji…**!**

a) Mluvíš moc tiše. – Mluv ……..!
b) Parkuješ moc daleko. – Zaparkuj ……..!
c) Dáváte to moc vysoko. – Dejte to ……..!
d) Čteš moc málo. – Čti ……..!
e) Držíš to slabě. – Podrž to ……..!
f) Telefonuješ pozdě. – Příště zatelefonuj ……..!
g) Prodáváte to draho. – Prodávejte to ……..!
h) Píšeš špatně. – Piš ……..!

3. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět komparativ.

Jak můžete chránit životní prostředí?

Vzor: Začněte …víc… *(hodně)* **třídit odpadky.**

a) Zkuste …….. *(často)* kupovat bio výrobky.
b) Místo dlouhého koupání se jen …….. *(rychle)* osprchujte.
c) Choďte …….. *(brzy)* spát, abyste nemuseli večer zbytečně svítit.
d) Také se …….. *(hluboce)* zajímejte o stav deštných pralesů.
e) Začněte prát …….. *(ekologicky)* a používejte vhodný prací prášek.

f) Nezapomeňte jíst …….. *(málo)* masa.
g) V zimě raději noste svetr, aby vám bylo …….. *(teplo)* a nemuseli jste tolik topit.
h) …….. *(pravidelně)* využívejte městskou hromadnou dopravu.
i) Přemýšlejte o novém bytě …….. *(blízko)* u lesa.
j) Chovejte se k naší přírodě ještě …….. *(přátelsky)* než doposud.

b) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, se kterými tvrzeními ze cvičení 3 a) souhlasíte a se kterými nesouhlasíte. Své odpovědi zdůvodněte.

B. ČÍSLOVKY ZÁKLADNÍ, ŘADOVÉ, NÁSOBNÉ A DATUM

1. Pracujte podle vzoru. Napište číslovku slovy.

Vzor: Vítek má …třicetipětiletou/pětatřicetiletou… *(35letou)* **přítelkyni.**

a) Maximální povolená rychlost na dálnici je …….. *(130)* km/h, ale v obci můžete jet jen …….. *(50kilometrovou)* rychlostí.
b) Celé prázdniny poctivě cvičila a za …….. *(2)* měsíce zhubla ze …….. *(73)* kil na …….. *(68)*.
c) …….. *(20kilometrovou)* trasu musí ujít za …….. *(5)* hodin, takže do …….. *(9)* jsou doma.
d) Před …….. *(2)* hodinami policie zatkla …….. *(29letého)* mladíka, který …….. *(31. 5.)* okradl …….. *(95letou)* stařenku.
e) Díky investici do reklamy vzrostl čistý zisk firmy z …….. *(52 000)* na …….. *(78 000)*.
f) Požár Národního divadla, ke kterému došlo …….. *(12. 8. 1881)*, vyvolal velkou reakci Čechů. Za pouhých …….. *(47)* dní se vybralo přes …….. *(1 000 000)* zlatých.
g) Dodávka zboží se skládala z …….. *(292)* lahví minerální vody, ze …….. *(438)* balení čokolády a z …….. *(523)* kusů žvýkaček.

2. Pracujte ve dvojicích.

a) Přečtěte si následující body. Najděte k nim informace z tabulky.

BODY:

1) AKTUÁLNÍ ZPOŽDĚNÍ
– vlaky se zpožděním (počet, číslo vlaku, výchozí a cílová stanice)
– vlaky bez zpoždění (počet, číslo vlaku, výchozí a cílová stanice)
– aktuální zpoždění (srovnání všech vlaků)

2) ZPOŽDĚNÍ ZA POSLEDNÍ TÝDEN

– nejčastěji zpožděné vlaky (číslo vlaku, počet zpožděných příjezdů)
– vlaky s nejméně častým zpožděním (číslo vlaku, počet zpožděných příjezdů)
– průměrné zpoždění (srovnání všech vlaků)

Aktuální zpoždění vlaků					Zpoždění za poslední týden				
vlak	z – do	Aktuální stanice	pravidelný / skutečný čas	zpoždění	do 10 min.	10–20 min.	20–30 min	nad 30 min.	průměr min.
EC 76	Vídeň Neustadt – Praha hl.n.	Praha-Libeň	23:13/23:13	včas	2 x	1 x	0 x	0 x	2
Ex 140	Žilina – Praha hl.n.	Pečky	23:12/23:14	2 min. zp.	3 x	2 x	0 x	0 x	8
EC 270	Bělehrad – Praha hl.n.	Kostěnice	21:11/23:13	122 min. zp.	0 x	1 x	2 x	1 x	31
EN 445	Praha hl.n.– Košice	Uhersko	23:11/23:11	včas	4 x	1 x	0 x	0 x	3
R 440	Košice – Cheb	Dětmarovice	23:02/23:10	8 min. zp.	3 x	2 x	1 x	0 x	11
R 443	Praha hl.n. – Humenné	Přelouč	23:12/23:10	včas	3 x	2 x	0 x	0 x	4
R 621	Praha-Smíchov – Vsetín	Valašské Meziříčí	22:56/23:06	10 min. zpoždění	1 x	3 x	1 x	0 x	15
R 624	Vsetín – Praha hl.n.	Praha hl.n.	23:19/23:07	12 min. náskok	1 x	0 x	0 x	0 x	-3
R 721	Praha hl.n. – Brno hl.n.	Březová nad Svitavou	23:08/23:09	1 min. zpoždění	2 x	2 x	1 x	1 x	7
R 1491	Most – Plzeň hl.n.	Kaznějov	21:25/21:25	včas	1 x	0 x	1 x	0 x	3

b) Připravte si krátkou zprávu a prezentujte ji. Ve zprávě musíte zmínit všechny body ze cvičení 2 a).

Role: moderátoři zpravodajství

Jste moderátoři zpráv o dopravě.

3. Pracujte podle vzoru.

a) Podtržené výrazy napište slovy.

Vzor: Mluvili jsme s ním všichni 3. …tři…

a) Potkali jsme 1 krásnou holčičku. ……..

b) Bylo tam 15 lidí. ……..

c) Měli 2 třetiny cesty za sebou. ……..

d) Byla tam 1 velká chyba. ……..

e) Ve 2. případě to tak není. ……..

f) Všichni 3 jsme na tom pracovat nemohli. ……..

g) Koupil 2 litry mléka. ……..

h) Viděli jsme 1 zvláštní věc. ……..

i) Přišla 1 objednaná pacientka. ……..

j) Hele, za 5 minut jsme u tebe. ……..

k) Kniha byla vydána 2 nakladatelstvími. ……..

l) 1 den uplynul rychle. ……..
m) Objednali 3 chlebíčky. ……..
n) Ve 2 případech to tak není. ……..
o) Je nás tady 7. ……..

b) Nahraďte podtržené číslovky výrazem v závorce za větou.

Vzor: Mluvili jsme s ním všichni 3. (8)

…Mluvilo nás s ním všech osm.…

a) Potkali jsme 1 krásnou holčičku. *(2)* .....
b) Bylo tam 15 lidí. *(3)* .....
c) Měli 2 třetiny cesty za sebou. *(1)* .....
d) Byla tam 1 velká chyba. *(hodně)* .....
e) Ve 2. případě to tak není. *(5.)* .....
f) Všichni 3 jsme na tom pracovat nemohli. *(5)* .....
g) Koupil 2 litry mléka. *(půl)* .....
h) Viděli jsme 1 zvláštní věc. *(několik)* .....
i) Přišla 1 objednaná pacientka. *(všechny)* .....
j) Hele, za 5 minut jsme u tebe. *(1)* .....
k) Kniha byla vydána 2 nakladatelstvími. *(několik)* .....
l) 1 den uplynul rychle. *(2)* .....
m) Objednali 3 chlebíčky. *(100)* .....
n) Ve 2 případech to tak není. *(mnoho)* .....
o) Je nás tady 7. *(všichni)* .....

VÝSLOVNOST

1. Čtěte nahlas. Pak si výslovnost zkontrolujte podle nahrávky.
břicho, brzda, křeček, nádrž, pryč, pobřeží, křída, kopretina, křičet, komár

89

2. a) Poslouchejte a pište podle nahrávky.

90 **b) Zkontrolujte si slova podle klíče. Pak nahlas čtěte.**

3. a) Poslouchejte nahrávku.
Bratře Petře, nepřepepři toho vepře. Jestli toho vepře přepepříš, tak si toho vepře, bratře Petře, sníš.

91

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

Karel Hlaváček – Večer teskné nálady

Je večer - černé mraky jdou,
jdou nad vodou, jdou pod vodou -
a teskná, šerá krajina
se pod nimi chvít začíná.

Je večer - mraky k městům jdou,
jež dřímou v mlhách nad vodou -
a k jejich věžím nehnutým
jdou krokem tichým sehnutým.

časopisecky, konec 19. století

PSANÍ

Téma: REFERÁT

Cílem referátu je sdělit a vysvětlit určitá fakta konkrétního tématu. Základními znaky jsou jasnost, přesnost, přehlednost, věcnost a objektivnost.

Při psaní referátu je velmi důležitý správný výběr tématu. Téma by vám mělo být blízké, měli byste o něm něco vědět, mělo by vás zajímat. Svoje znalosti o tématu musíte doplnit o informace z dalších zdrojů, kterými mohou být odborné knihy, články nebo internet. Tyto části musíte jasně odlišit od svých myšlenek a vždy je nutné uvést, odkud jste danou informaci získali. Všechna fakta si před použitím ověřte, obzvlášť internet nemusí být vždy spolehlivým zdrojem informací.

Osnova referátu:

1. Titulek – informace, o čem text je.
2. Úvod – uvedení čtenáře do daného tématu, vysvětlení, proč jste si vybrali právě toto téma, jaký je váš názor na dané téma.
3. Stať – hlavní část referátu, obsahuje vysvětlení, o co v daném tématu jde, co referátem chcete sdělit, svůj názor byste měli doplnit o informace z dalších zdrojů.
4. Závěr – shrnutí toho, co bylo řečeno ve stati, závěrečné zamyšlení nad významem daného tématu.
5. Seznam použité literatury a zdrojů.

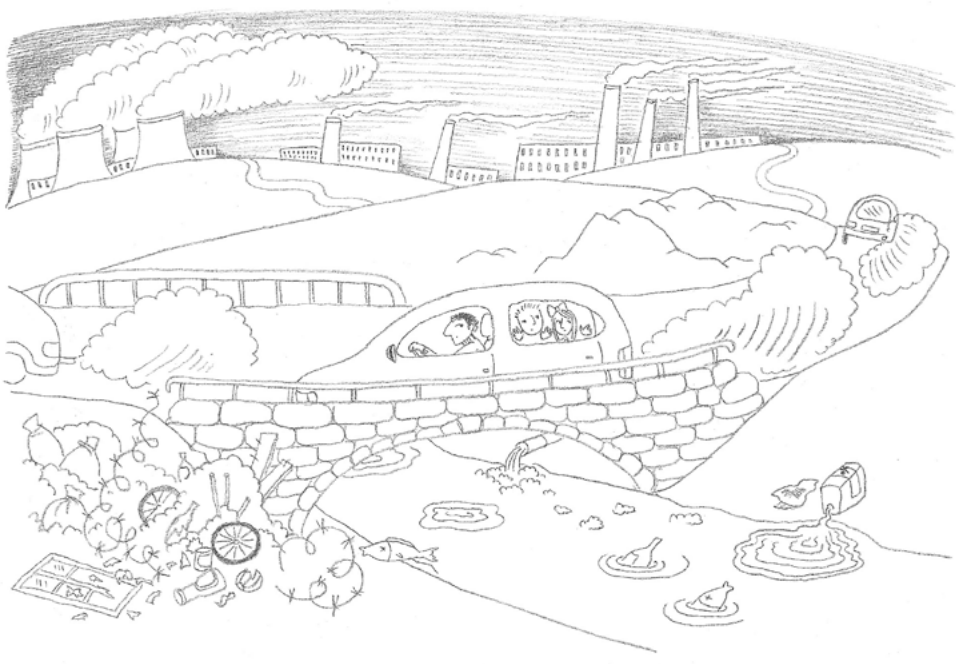
1. a) Vyberte si jedno téma z oboru životního prostředí, které je vám blízké.
b) Napište do cvičebnice L7 (sekce PSANÍ) referát na vybrané téma.

REÁLIE

1. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jezdíte rád/a na výlety? Kdy jste byl/a naposledy? Jezdíte raději po městech nebo do přírody? Máte v České republice nějaké oblíbené místo, kam jezdíte ve volném čase? Pokud ano, ukažte toto místo na mapě. Znáte nějaká místa v České republice, kam lidé jezdí na výlety do přírody? Pokud ano, ukažte tato místa na mapě.

b) Popište obrázek.

c) Podle obrázku řekněte, o čem asi bude písnička, kterou uslyšíte.

2. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- výfukový dým
- šňůry vozů
- loudit
- boty-šlapky
- jít za nosem
- pohoří
- rezavý plech
- vyjímat se
- kapradí
- popel

b) Poslouchejte písničku a odpovězte na otázky.

a) Kam jede tatínek s dětmi?
b) Co chtějí vidět děti?
c) Podle jaké zprávy zbyl někde ještě kousek lesa?
d) Kam má rodina ráno jet?
e) Co nakonec najdou?

92

3. Poslouchejte písničku ještě jednou a doplňte vynechaná slova do textu.

Wabi Daněk: Stromy

Dýmem výfukovým zamlžen**ej**
……,
uprostřed **šňůry vozů** pomaloučku vpřed,
výlet rodinný se koná právě dnes,
m**ý** děti chtějí vidět, jak vypadá les.
Už jsem byl s nim**a** skoro všude
a děti **louděj**: táto, kdy už ten
…… bude.
Copak já v**i**m?

Dívka v informacích, když jsem se jí ptal,
řekla: někde jistě bude, musíte jet dál,
prý snad na Moravě nebo u Semil
podle tajné zprávy ještě …… lesa zbyl.
Proč místo lesa moje děti
nechtěly navštívit třeba skládku
……?
Těch máme dost.

Ráno, až se skončí tenhle divn**ej** sen,
obuj**em** si **boty-šlapky**, vyrazíme ven,
půjdem za nosem a vím, že ještě dnes,
najdeme …… smetí, ale taky les.
Pohoří z **rezavýho plechu**
krásně **se vyjímá** v **kapradí** a mechu,
popel a ……, kdo mi poví, co s tím?

4. Přečtěte si TEXT a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ Písnička se jmenuje Nedělní výlet.
Vzor 2: ☒ Písnička se jmenuje Stromy.
a) ☐ Venku je slunečné počasí.
b) ☐ Auto s rodinou jede rychle.
c) ☐ Tatínek neví, kde hledat les.
d) ☐ Rodina našla les nedaleko Semil.
e) ☐ Všude je velké množství odpadků.
f) ☐ Rodina půjde hledat les druhý den.

5. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.

zamlžen**ej** svět - ……
m**ý** děti chtějí vidět - ……
už jsem byl s nim**a** skoro všude a děti loudě**j** - ……
Copak já v**i**m? - ……
tenhle divn**ej** sen - ……
obuj**em** si boty-šlapky - ……
půjd**em** za nosem - ……
pohoří z rezav**ý**ho plechu - ……

6. a) Pracujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Je podle vás důležité třídění odpadu? Řekněte tři důvody, proč je dobré třídit odpad. Myslíte si, že je třídění odpadu jen módní záležitostí? Řekněte alespoň 2 důvody, proč podle vás přibývají pořád nové skládky.

b) Pracujte podle vzoru.

~~černý kontejner s oranžovým nápisem~~, modrý kontejner, zelený/bílý kontejner, žlutý kontejner

. . . .

d) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Své odpovědi zdůvodněte. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2
Co ve svém každodenním životě dělá pro ochranu životního prostředí?		
Co naposledy udělal/a pro ochranu životního prostředí?		
Třídí/Netřídí odpad?		
Jaké druhy odpadu zná a jaký odpad třídí?		

7. a) Najděte v česky psaných materiálech 10 informací o zpěváku W. Daňkovi.

b) Dostal/a jste k narozeninám CD s písničkami od W. Daňka. Napište neformální e-mail svému kamarádovi/své kamarádce, kde mu/jí o dárku řeknete, představíte zpěváka, jeho slavnou písničku STROMY a napíšete svůj názor na jeho hudbu. Napište 100-150 slov.

LEKCE 8

POMÁHÁME SI

MINIDIALOGY

93–96

Minidialog 1

A: Pojď.
B: Mně se fakt nechce.
A: Nechce, nechce.
B: No, nechce.
A: Podívej se na to z jiného úhlu. Strávíme spolu krásný večer plný hudby a… Ty ani netušíš, kolika lidem pomůžeme jen tím, že si koupíme lístek a budeme se celý večer dobře bavit.
B: Teďs to trefila. To přece nemůžeš tušit, kolika lidem tím pomůžeme. Nemůžeš ani vědět, jestli se ty **prachy** dostanou tam, kam mají. Víš aspoň, na co ty finance mají být?
A: To je přece úplně jedno, jestli to půjde na léky, jídlo nebo na co všechno.
B: Ne, ne, fakt ne. Jestli chceš někomu pomáhat, tak se rozhlídni kolem sebe. Všude kolem má spousta lidí problémy, tak proč nedat třeba nějaké paní XY peníze přímo do ruky.

Minidialog 2

A: Co ten dárek? Nekoupíme něco tady?
B: Dobře, že to připomínáš. Včera mě něco napadlo.
A: Sem s tím.
B: Víš, jak si Verča hrála u babičky s tou kočičkou?
A: Prosím tě, neříkej mi, že jí chceš koupit kočku. Do paneláku!?
B: Ne, to nechci, ale myslela jsem na adopci zvířat v ZOO.
A: Hm, to by možná šlo. Kolik to tak stojí?
B: Moment, vzala jsem si leták. Tady, podívej.
A: To je zajímav**ý**, ale cena tady není.
B: Tak se podíváme večer na **webovky**.
A: Jo, a co za zvíře by se ti pro ni líbilo?
B: Nějaké takové, co si jen tak nemůže chtít koupit ve zverimexu.
A: Třeba tygr, což by bylo ale šíleně drah**ý**, když toho tolik sežere.
B: Hele, nemuselo by. Na tu adopci nás může být víc. Rozumíš? My jenom přispějeme.
A: To ne, to bych pro ni radši adoptoval jen třeba křečka.

Minidialog 3

A: Jsem na tebe moc pyšná.
B: Opravdu, mami? Myslel jsem, že ti to bude spíš vadit.
A: Prosím tě, proč by mělo? Jsi přece dospělý, takže…
B: Nedostanu za to ani korunu. No a například rodiče Ondry z toho nejsou moc nadšení.
A: Proč proboha?
B: Asi čekali, že se hned po vysoké naplno pustí do kariéry.
A: Na to budete mít ještě času habaděj. A peníze můžete vydělávat pak. Kdo jiný může jen tak z fleku odjet do světa? Snad otcové od rodin a jiní, co si práci bez honoráře nemůžou dovolit? Ne, ne, ne, právě vy, mladí po škole.
B: To ne, ale je to přeci jen na půl roku, což není zase tak krátká doba.
A: No, a co?
B: Ondrovi rodiče asi čekali, že jim už finančně pomůže. Víš, že moc peněz zrovna nemají.

A: Počkej, tak špatně na tom ta jeho rodina zase není. Znám je pěknou řádku let! Pravda, nevím, co se u nich doma teďka děje, ale určitě by se na pomoc v nouzi dívali jinak, kdyby stáli na druhé straně?
B: Jak to myslíš?
A: No, určitě by změnili názor, kdyby byli v kůži těch lidí, co ztratí ze dne na den střechu nad hlavou.

Minidialog 4

A: Dobrý den, promiňte, nejste vy náhodou autor těch fotek?
B: Náhodou jsem.
A: A mohla bych vás poprosit o podpis?
B: Klidně.
A: Jak se, prosím vás, vždycky dostanete tak rychle do míst, kde se takové katastrofy stanou.
B: Spolupracuju se spoustou **neziskovek**, které mně vždycky dají echo.
A: Hm, to jste už vlastně říkal v jednom interview.
B: Tak to jste musela číst v časopise „Země a my".
A: Přesně tak. To si to tak všechno pamatujete?
B: Vůbec ne. Svěřím vám tajemství. Nejsem vůbec žádná hvězda. Tenkrát to bylo moje první a taky poslední interview do časopisu.
A: Tak vidíte, jaký úspěch to mělo, když máte dneska výstavu.
B: To je fakt. Přineslo mi to štěstí.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je.

2. Poslouchejte minidialogy.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a přiřaďte ke každé části obrázku jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

NEDOSTATEK FINANCÍ

MAJITELEM NA DÁLKU

Štěstí na první pokus

DOBROVOLNÍK

CHARITATIVNÍ KONCERT

Pomoc v každém věku

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
Podívej se na to z jiného úhlu. …že se naplno pustí do kariéry. Na to budete mít ještě času habaděj. …může jen tak z fleku odjet… Znám je pěknou řádku let! …kdyby byli v kůži těch lidí…ztratí ze dne na den střechu nad hlavou. …které mně vždycky dají echo.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.

Mně se fakt nechce.
…dej nějaké paní XY peníze do ruky…
Včera mě něco napadlo.
To by možná šlo.
…odjet do světa…
…rodiče Ondry z toho nejsou moc nadšení
…práci bez honoráře…
…tak špatně na tom ta rodina není…
Nejsem vůbec žádná hvězda.

5. a) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 1, 2).

…jestli se ty **prachy** dostanou tam… …tak se rozhlídni kolem sebe. To je zajímavý,…
…to by bylo šíleně drahý, když…

b) Nahraďte nezkráceným tvarem.

Teďs to trefila. …Verča si hrála… Tak se podíváme večer na webovky. …hned po vysoké se pustí do kariéry. Spolupracuju se spoustou neziskovek…

6. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Jaké charitativní akce znáte? Co se vám na nich líbí/nelíbí? Znáte nějaké charitativní akce, o kterých se později zjistilo, že peníze nešly na slibované účely? Pokud ano, řekněte které a popište je. Jakými argumenty je možné lidi přesvědčit o tom, že peníze z charitativní akce budou využity správným způsobem?

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište, jaké jsou argumenty pro podporování charitativní činnosti a jaké jsou argumenty proti (tzn. argumenty těch, kteří odmítají přispívat dobročinným organizacím).

PRO	PROTI
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

c) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: POMÁHÁME SI

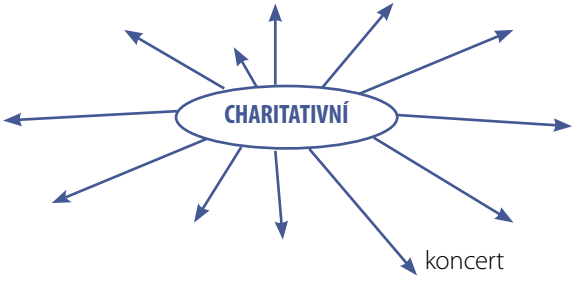
- podpora, ochrana, dobročinnost, solidarita, charita, charitativní akce, sbírka, příspěvek, sponzor, dárce, sponzorský dar, nadace, spolek, nezisková organizace, útulek, dětský domov, domov důchodců
- přírodní katastrofa, povodeň (povodně)/záplavy, zemětřesení, požár, tornádo, hurikán, tajfun, tsunami, sucho, hladomor, bída, neúroda, epidemie, očkování, bezdomovec
- být v nouzi/tísni, lhostejný, lhostejnost, ohrožený, ohrožení, opuštěný
- bez nároku na honorář, dobrá vůle, naděje, darovat/věnovat, ochota, dobrovolník, dobrý skutek
- tělesné/mentální postižení, handicap, tělesně/mentálně/zrakově/sluchově… postižený/handicapovaný (člověk), porucha, invalidní vozík, vozíčkář, bezbariérový přístup, nevidomý/slepý, neslyšící/hluchý, němý, hluchoněmý, chromý, znaková řeč, slepecká/bílá hůl, vodicí pes

1. a) Pracujte ve skupinách. Napište během dvou minut, co vás napadne, když se řekne „pomoc".

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

b) Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.

2. a) Napište během minuty co nejvíce slov, která můžeme použít se slovem „charitativní".

b) Řekněte alespoň 3 věty se slovy ze cvičení 2 a).

3. a) Přečtěte si následující výroky a vysvětlete je.

1. Kdo nedělá nic pro druhé, nedělá nic pro sebe. (Johann Wolfgang von Goethe)
2. Člověku, který si zlomil nohu, můžeme v jeho neštěstí pomoci tím, že ho přesvědčíme, jak snadno si mohl zlámat vaz. (Immanuel Kant)
3. Nenávidím pomoc přátel, kteří váhají. (Euripidés)

b) Vyberte si jeden výrok, se kterým nejvíc souhlasíte.

c) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

4. a) Pracujte podle vzoru.

bezbariérový	služby
sponzorský	katastrofa
přírodní	řeč
invalidní	přístup
sociální	důchodců
nezisková	vozík
znaková	dar
domov	organizace

b) Utvořte a pak napište věty s 5 výrazy ze cvičení 4 a).

5. Pracujte podle vzoru. Nahraďte podtržená slova synonymy.

Vzor: Na dobročinný koncert přišlo <u>mnoho</u> lidí. – …hodně…

a) Na paralympiádě soutěží sportovci s různým <u>fyzickým handicapem</u>. .....

b) Štědrý <u>sponzor</u> daroval našemu spolku velkou <u>peněžní</u> částku. .....

c) V důsledku silných dešťů hrozí na západě <u>státu</u> <u>záplavy</u>. .....

d) Nadace Světluška <u>byla založena</u> na podporu <u>zrakově</u> <u>postižených</u>. .....

e) Existuje spousta organizací, které pomáhají lidem v <u>nouzi</u>. .....

6. Pracujte podle vzoru.

a) Napište definici.

Vzor: Nadace je …organizace, která pomáhá potřebným.…

a) Očkování je .....

b) Tornádo je .....

c) Zemětřesení je .....

d) Hluchoněmý je .....

b) Doplňte slovo.

Vzor: …Naděje… **je víra v pozitivní výsledek.**

a) ..... je člověk, který finančně přispívá na nějakou prospěšnou akci.

b) ..... je člověk bez střechy nad hlavou.

c) ..... je místo, kde se starají o opuštěná zvířata.

d) ..... je člověk, který se sám přihlásí k bezplatné charitativní pomoci.

7. Pracujte podle vzoru. Doplňte vždy jen jedno slovo.

Vzor: Na charitativním ...koncertě... **zazpíval i současný zpěvák roku.**

a) Většina nových budov musí mít ..... přístup, aby do nich mohli vjet bez potíží i vozíčkáři.

b) Všichni herci účinkovali na dobročinném představení bez ..... na .....

c) Spolek na ochranu opuštěných zvířat uspořádal peněžní ....., aby mohl postavit nový útulek.

d) Své finanční ..... na pomoc potřebným posílejte na konto nadace „Člověk ..... tísni".

e) Tuto malou vesnici postihly ..... letos už potřetí. Velká voda tady zničila třetinu rodinných .....

8. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte a porovnejte ve skupině.

Co by mohlo vyřešit následující světové problémy: epidemie, sucho, záplavy, bídu. Které další problémy musejí vlády některých zemí světa řešit? Je ve vaší zemi obvyklé dobrovolnictví? Máte vy nebo někdo z vašich blízkých zkušenosti jako dobrovolník? Pokud ano, popište tuto zkušenost. Pokud ne, uvažujete o podobné aktivitě v budoucnu? Ve které oblasti byste chtěli pomáhat? Posílá vaše země charitativní pomoc do jiných států? Pokud ano, o jakou pomoc se jedná a kam je posílána?

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1. 97

DIALOG A: Oblečení pro charitu

Jakub: Mami, neviš, kde mám džíny?
Šárka: Džíny? Které?
J: Ty, co jsem loni dostal k Vánocům.
Š: Aha, myslíš ty černé?
J: Ano, přesně ty hledám. Díval jsem se už snad úplně všude. Vždycky byly vzadu ve skříni, ale teď jako by se po nich slehla zem. Nemáš v tom náhodou prsty?
Š: Náhodou mám, včera jsem je odvezla tam…, no, do Poděbrad, jak sídlí charita.
J: Cože, ty jsi je dala na charitu?
Š: Ano, byly ti přece krátké, ne?
J: Jo, ale chtěl jsem, aby mi je babička přešila na kraťasy.
Š: Prosím tě, na co potřebuješ další kraťasy? Koupila jsem ti přece dvoje nové.
J: Hm, no, co se dá dělat. Ale to jsi jela do Poděbrad jen kvůli těm jedněm kalhotám?
Š: Ale ne, to ne. Když jsem včera uklízela, našla jsem ve skříni ještě nějaké svoje staré šaty, pak tepláky po tátovi a spoustu dalších věcí, co už nikdo nenosí. No, nakonec toho byl plný kufr.
J: A proč jsi to rovnou neodnesla do popelnice?
Š: No, chtěla jsem, ale pak mi toho přišlo líto.
J: Ježiši, ty jsi jako babička, taky nikdy nic nevyhodíš.
Š: Ale uznej, že jsem se zlepšila. Mohla jsem to jako obvykle nechat v kufru na půdě. Pak jsem si ale vzpomněla, že v novinách nedávno psali o tom, jak charitě schází finance a prosí o oblečení pro sociálně slabé.
J: Takže ses rozhodla, že uděláš dobrý skutek, jo?
Š: Ano, všechno to oblečení bylo zachovalé.
J: Hm, hlavně ty kalhoty s dírou.
Š: Hele, nech si toho, žádná díra tam nebyla, kontrolovala jsem to. Jsem si jistá, že ještě někomu dobře poslouží.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Kde Jakub hledal své džíny?
   - **b)** Jaký dobrý skutek udělala Šárka?
   - **c)** Jak chtěl Jakub džíny ještě využít?
   - **d)** Proč Šárka oblečení nevyhodila?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   …jako by se po nich slehla zem. Nemáš v tom náhodou prsty? Hm, no, co se dá dělat. …ale pak mi toho přišlo líto. Hele, nech si toho,…

3. Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovilo slovní spojení.
Cože, ty jsi je dala na charitu?

4. Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.
…už jsem se to všechno chystala vyhodit… – .....
…psali o tom, jak charitě schází finance na oblečení… – .....
…oblečení bylo zachovalé… – .....
…určitě ještě někomu poslouží. – .....

5. Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.
Jakub **a)**..... své džíny. Díval se už úplně všude, ale po kalhotách jako by se slehla zem, a tak se rozhodl **b)**..... maminky. Od ní se dozvěděl, že jeho džíny darovala jedné **c)**..... organizaci. Odvezla je tam spolu s dalším oblečením, které našla ve skříni během **d)**..... Jakub se divil, že raději všechno **e)**..... do popelnice. To měla Šárka původně v plánu, dokud si **f)**..... na článek o charitě. V něm se psalo, že charita bojuje s nedostatkem peněz na oblečení pro sociálně **g)**..... Na základě toho se Šárka rozhodla, že udělá dobrý **h)**..... Díky ní teď oblečení **i)**..... ještě někomu dalšímu.

6. a) U podtržených slov v dialogu určete gramatický rod (tj. mužský, ženský, střední), číslo a pád.
b) Zamyslete se nad tím, co mají podtržená slova společného.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Tajemství trojího koření

98

Karel: Ahoj Marku.
Marek: Čau, to je dost, že jdeš.
K: Promiň, zdržel jsem se v obchodě.
M: Cože, ty jsi přijel z Moravy až sem k nám nakupovat?
K: Ale ne, to Šárka mě tam dotáhla. Měli slevu na letní šaty. Jenže naneštěstí byly v akci hned několikery a moje milovaná sestřička nevěděla, které si má vybrat.
M: To si umím představit. Vsadím se, že si koupila nejmíň dvoje.
K: Ne, ne, nakonec jen jedny, ale stejně se to protáhlo.
M: To teda jo, tvrdnu tady nejmíň půl hodiny. Už jsem myslel, že se tě nedočkám.
K: No, tak se nezlob, vždyť už jsem tu. Chtěl jsi se mnou něco probrat?
M: Jo, to jsem chtěl. Slyšel jsem, že prý teď vyrábíš nějakou novinku.
K: Ano, dělám teď dvojí sýr – jeden klasický a jeden speciální.
M: Aha, a v čem se liší?
K: No, trochu jsem experimentoval a napadlo mě, že bych do toho kozího, co normálně prodávám, mohl dát nějakou příchuť.
M: A jak to dopadlo?
K: Tak nakonec jsem namíchal trojí koření a nový výrobek byl na světě.
M: Aha, jaké koření tam dáváš?

K: Ale Marku, to je přece výrobní tajemství. Snad nečekáš, že ti ho prozradím.
M: No dobře, dobře, tak si to teda nech pro sebe. Jen jsem myslel, že bys ten sýr mohl dodávat sem do mé restaurace. Ale nebudu kupovat zajíce v pytli, že jo…
K: Ale ne, počkej. Víš co, pošlu ti ho na ochutnání.
M: No vidíš, to je dobrý nápad! Poradím se pak se svým šéfkuchařem, mohli bychom třeba nabízet nový salát s kozím sýrem a vyděláme na tom oba.
K: To by bylo super. Snad to klapne.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.
- **a)** Kde se Marek a Karel sešli?
- **b)** Proč se Marek zlobil?
- **c)** O čem chtěl Marek s Karlem mluvit?
- **d)** Na čem se Karel s Markem domluvili?

2. Řekněte, co znamenají tyto obraty.
…ale stejně se to protáhlo. …tvrdnu tady nejmíň půl hodiny. Chtěl jsi se mnou něco probrat? Snad to klapne.

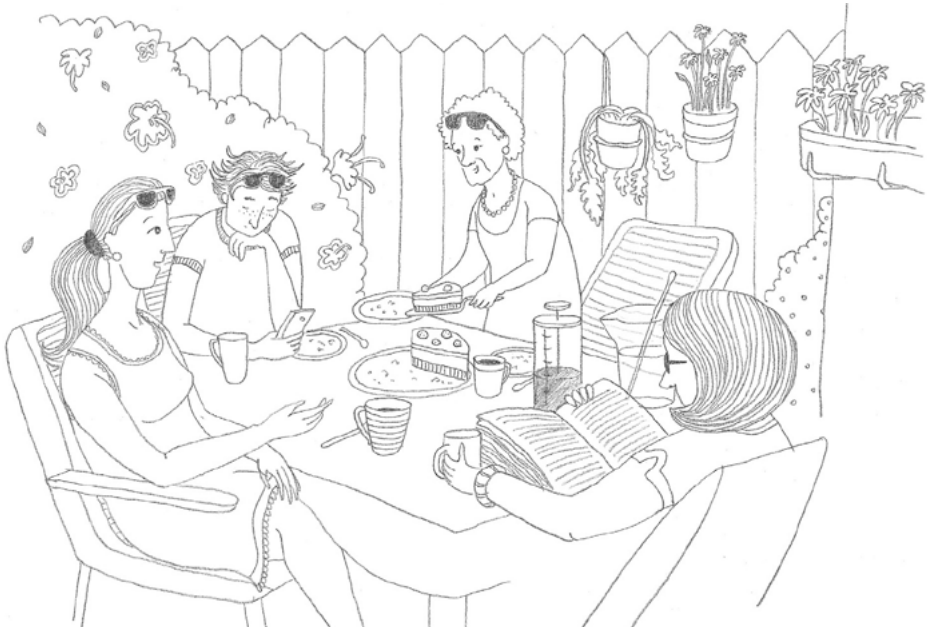
3. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.
Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Marek a jeho syn.
Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Marek a jeho švagr.
- **a)** ☐ Karel přijel z Moravy, aby pomohl Šárce vybrat šaty.
- **b)** ☐ Šárka se nemohla rozhodnout, a tak si koupila několikery šaty.
- **c)** ☐ Marek si myslel, že Karel nepřijde, a tak chtěl po půlhodině odejít.
- **d)** ☐ Marek se o Karlově novém výrobku dozvěděl od své manželky.
- **e)** ☐ Karel vyrábí nový druh sýra podle tradičního receptu.
- **f)** ☐ Karel nechce Markovi říct, jak přesně své sýry vyrábí.
- **g)** ☐ Karel nabídl, že bude sýr dodávat do Markovy restaurace.
- **h)** ☐ Marek požádal Karla, aby mu poslal sýr na ochutnání.
- **i)** ☐ Marek možná rozšíří nabídku salátů ve své restauraci.

4. Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.
…Šárka mě tam dotáhla. – .....
Aha, a v čem se liší? – .....
…tak si to teda nech pro sebe. – .....
Ale nebudu kupovat zajíce v pytli,… – .....

5. a) Podtrhněte v dialogu všechny číslovky.
b) Zamyslete se nad tím, jaké jsou mezi nimi rozdíly.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

99 **DIALOG C: Kuchařská vášeň**

Olga: Aničko, nechceš ještě kousek koláče?
Anna: Ano, moc ráda.
O: Tak ukaž, já ti přidám. Je domácí a ty jahody máme tady _ _ _ _ _ _ _ _ naší zahrady.
A: Děkuju, je fakt skvělý.
O: To jsem ráda, že ti chutná. Zabalím ti pak _ _ _ _ _ _ _ _ s sebou domů, když budeš chtít.
A: Jéé, vy jste tak hodná. Kde jste se vlastně naučila vařit a péct takové dobroty?
O: Ale prosím tě, na tom nic není. Už jako malá jsem pořád stála _ _ _ _ _ _ _ _ maminkou u sporáku. A když jsem byla starší, začala jsem _ _ _ _ _ _ _ _ i svoje vlastní recepty.
A: Když o tom tak mluvíte, docela se divím, že se z vás nestala profesionální kuchařka…
O: Upřímně řečeno, dlouho jsem o tom uvažovala. Ale nakonec jsem _ _ _ _ _ _ _ _ jako zdravotní sestra.
A: To je ale docela velký rozdíl. Proč jste svoje rozhodnutí _ _ _ _ _ _ _ _ ?
O: Vzpomínám si, že to tenkrát bylo maminčino přání, a já jsem ji samozřejmě nechtěla zklamat.
A: A nikdy jste toho nelitovala?
O: Ne, to rozhodně ne. Na svou práci jsem si nikdy nemohla _ _ _ _ _ _ _ _ . I když jde o dost náročné povolání, já jsem vždycky ráda pomáhala ostatním.
A: Ale k vaření vás to asi táhlo pořád, ne?
O: Ano, vlastně jsem se ho nikdy úplně nevzdala, dokonce ani v zaměstnání.
A: Cože? V zaměstnání?
O: Představ si to… Možná víš, že jsem několik let _ _ _ _ _ _ _ _ prací v léčebně pro dlouhodobě nemocné.

A: No to jo, ale jak to s tím souvisí?
O: Totiž, abys rozuměla… Jednou jsem se tam _ _ _ _ _ _ _ _ kuchařkami domluvila, aby mě s několika pacienty pustily do kuchyně.
A: Vy jste je vzala do kuchyně v léčebně?
O: Přesně tak. Připravili jsme _ _ _ _ _ _ _ _ oběd pro ostatní.
A: A jak to dopadlo?
O: No, primář se samozřejmě hrozně rozčílil, že pacienti nemají v kuchyni co dělat. Jenže pak viděl, jak to vaření všem zvedlo náladu, takže nám dokonce nakonec dovolil, abychom se takhle _ _ _ _ _ _ _ _ pravidelně.
A: Fakt?!
O: No, vážně. Dnes by se tomu asi řeklo terapie prací, ale pro ně a vlastně i pro mě to v té době byl _ _ _ _ _ _ _ _ , jak uniknout z každodenního jednotvárného koloběhu v léčebně.
A: Aha, a nechybí vám teď v důchodu ten kontakt s lidmi?
O: Ale to víš, že se mi trochu _ _ _ _ _ _ _ _ . Možná proto jsem na stará kolena začala ještě učit v kurzu vaření pro mladé maminky. Kuchařská vášeň mě zkrátka provází celý život!

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Co udělá Olga s koláčem, který se nedojí?
   - **b)** Čím chtěla Olga být, než se stala zdravotní sestrou?
   - **c)** Jaký názor má Olga na práci v nemocnici?
   - **d)** Jak Olga využila v léčebně svou lásku k vaření?
   - **e)** Jaké byly první reakce na Olžinu práci s pacienty?

2. **Poslechněte si dialog ještě jednou a doplňte vynechaná slova v textu.**

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   …na tom nic není. Upřímně řečeno,… Vlastně jsem se ho nikdy úplně nevzdala,… No to jo, ale jak to s tím souvisí? …jak uniknout z toho každodenního jednotvárného koloběhu. …proto jsem na stará kolena začala ještě učit v kurzu…

4. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Olga a její dcera Šárka.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Olga a přítelkyně jejího vnuka.
   - **a)** ☐ Anna ocenila Olžino kuchařské umění.
   - **b)** ☐ Olga se nestala kuchařkou, protože jí to maminka zakázala.
   - **c)** ☐ Anna věděla, že Olga dřív pracovala v léčebně.
   - **d)** ☐ Olga měla v léčebně málo práce, a tak začala s pacienty vařit.
   - **e)** ☐ Primář nařídil pacientům vaření jako terapii.
   - **f)** ☐ Olga učí v kurzu vaření, protože chce být v kontaktu s lidmi.

5. **Podívejte se na slova, která jste doplnili do dialogu. Zamyslete se nad tím, jak se píší.**

GRAMATIKA

A. PLURÁLIA TANTUM

ROD	SKLOŇUJEME JAKO	PLURÁLIA TANTUM
Maskulina neživotná	sešit	Hradčany (G – Hradčan), Poděbrady (G – Poděbrad), Vinohrady (G – Vinohrad)… šaty, slipy, tepláky (L – v teplácích/teplákách)… šachy (L – v šachách)…
	pokoj	punčocháče, peníze (G – peněz)…
Feminina	žena	kalhoty, kalhotky, plavky, šortky, džínsy/džíny… nůžky, hodiny, hodinky, sáňky, noviny… narozeniny, dvacetiny, třiadvacetiny, padesátiny… prázdniny, Dušičky*… Čechy, Alpy, Tatry, Stodůlky…
	židle	housle, brýle, finance, lázně, dveře (I – s dveřmi)…
	ulice	Budějovice, Pardubice, Krkonoše, Klánovice…
Neutra	město	játra, ústa, záda… kamna…

Pozn. Džínsy/džíny mají v některých tvarech vedle tvarů F i formy Mn, např. k džínsám/džínám i k džínsům/džínům…

*2. 11. – den památky zemřelých

POZOR!

- **Kdy budou peníze na účtu? Ty nové brýle jsou moc pěkné. Mokré plavky visely na sušáku.**
- **Bolí tě záda? Budou tě z toho bolet záda. Bolela tě záda?**

DEKLINACE VÁNOCE

PÁD	
N	Vánoce
G	**Vánoc**
D	Vánoc**ům**
A	Vánoce
L	(o) Vánoc**ích**
I	Vánoc**emi**/Vánoc**i**

- jako *Vánoce* skloňujeme i Velikonoce, Krkonoše (D – Krkonošům/Krkonoším)…

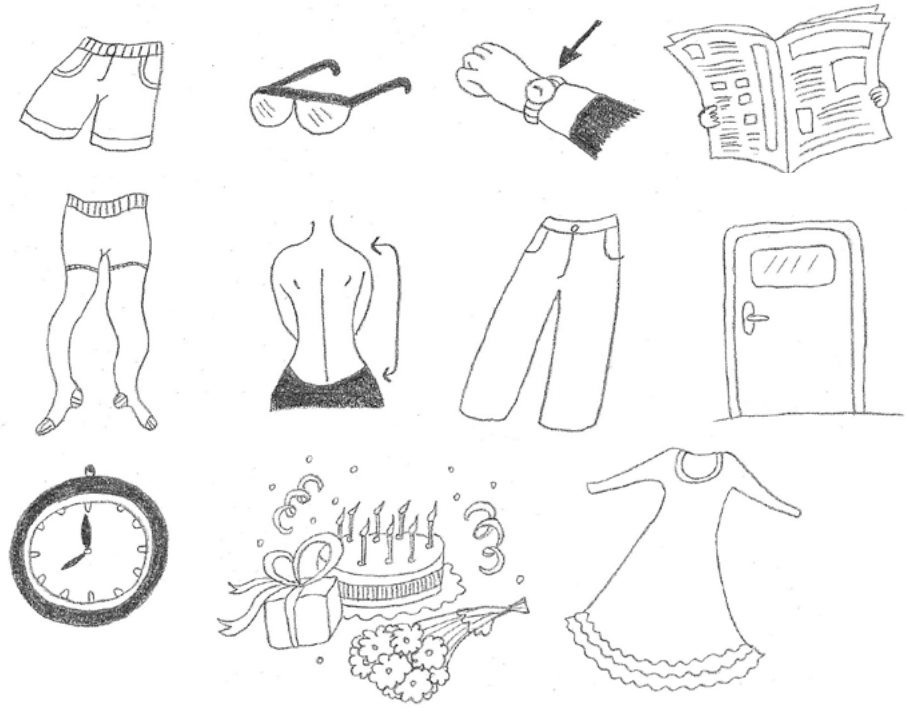
Některá slova také většinou používáme v plurálu, přestože mají singulár:

a) párové části lidského těla *oči, uši, ruce, nohy, plíce* a párové věci, např. *boty, ponožky, tenisky, lyže, brusle, rukavice, náušnice…*

b) balení, např. *cigarety, sirky, špagety, těstoviny, bonbony, sušenky…*

CVIČENÍ A

1. a) Popište, co je na obrázcích.

b) Pracujte ve skupině. Tvořte věty se slovy ze cvičení 1 a).

c) Pracujte podle vzoru. Doplňte slova ze cvičení 1 a) do vět. Každé slovo můžete použít jen jednou.

Vzor: **Koupil si nové** …šortky… **na fotbal.**

a) Bez . . . . . špatně vidí.

b) Poslouchat za zavřenými . . . . . je neslušné.

c) Protože bylo teplo, dala nakonec přednost sukni před . . . . . .

d) O jejich svatbě jsme se dočetli v . . . . . .

e) Neviděla jsem ho od jeho 18. . . . . .

f) Zjistila, že má díru na . . . . . ., ale ta naštěstí nebyla pod dlouhou sukní vidět.

g) Někdo čas nesleduje, ale já bych bez . . . . . nevyšel z domu.

h) Do divadla půjdu v těch dlouhých . . . . . s krátkými rukávy.

i) Měl jsem ten batoh na . . . . . celý den, teď je řada na tobě.

j) Pověs ten obrázek hned vedle ……

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Kde jsi byl …minulé prázdniny… *(minulé prázdniny)***?**

a) Šel do práce v …… *(nové kalhoty)*.
b) Nesl na …… *(záda)* batoh.
c) Nemluv jen o …… *(peníze)*!
d) Koupila si svetr, který se jí hodil jak k …… *(džíny)*, tak k …… *(béžové punčocháče)*.
e) Viděla jsi toho chlapce s …… *(nové housle)*?
f) Vše nejlepší k …… *(Vaše padesátiny)*.
g) Potkali se ve …… *(dveře)*.
h) Lékař se mu podíval do uší a do …… *(ústa)*.
i) Byla mu zima, a tak si sedl blíže ke …… *(kamna)*.
j) Ztratila někde čepici i s …… *(nové rukavice)*.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: V …těch nových kalhotách… *(ty nové kalhoty)* **vypadá moc dobře.**

a) Kde jsi byl o …… *(letní prázdniny)*?
b) Odjela se léčit do …… *(lázně)*, protože měla půl roku problémy se …… *(záda)*.
c) Psali to v …… *(dnešní noviny)*.
d) Naše děti už dobře jezdí na …… *(lyže)*.
e) Ženy se často baví o …… *(kalhoty)* a …… *(šaty)*.
f) Dal si …… *(smažená játra)*.
g) V …… *(nové brýle)* vypadala velmi mladě.
h) Jeden týden lyžuje v …… *(Alpy)* a jeden v …… *(Krkonoše)*.
i) Alena držela dietu, aby se v létě vešla do …… *(plavky)*.
j) Děti běhaly na zahradě v …… *(tepláky)*.

3. a) Pracujte podle vzoru. Slovesa v závorkách doplňte v přítomném čase.

Vzor: Brýle …leží… *(ležet)* **na stole.**

a) Věra …… *(nosit)* sportovní boty.
b) Tyhle boty …… *(ležet)* na chodbě.
c) Naše dveře do bytu …… *(být)* úplně nové.
d) Nové rukavice …… *(mít)* díru.
e) Tyhle noviny …… *(vycházet)* jednou za týden.
f) Kamna …… *(stát)* v rohu.
g) Jan si …… *(chtít)* koupit nové džíny.
h) Janovy džíny …… *(stát)* 2 000 korun.
i) Letní prázdniny vždycky …… *(ubíhat)* rychle.
j) …… *(bolet)* mě záda.
k) Ty šortky jí …… *(být)* velké.

b) Pracujte podle vzoru. Věty ze cvičení 3 a) napište v minulém čase.
Vzor: Brýle …ležely… **na stole.**

B. DEKLINACE ČÍSLOVEK I

I. ČÍSLOVKY SOUBOROVÉ A DRUHOVÉ – URČITÉ

A. SOUBOROVÉ (KOLIKERY?)

- skupina, soubor, balení

a) jedni (Mž), jedny (Mn + F), jedna (Neu) skloňujeme jako *ti, ty, ta*
např. *Jedni* naši známí bydlí v Brně. Koupila si jen *jedny* boty.

PÁD	Mž	Mn	F	Neu
N	jedni	jedny	jedny	jedna
G	jedněch			
D	jedněm			
A	jedny			jedna
L	(o) jedněch			
I	jedněmi			

b) dvoje, oboje, troje, čtvery, patery kromě N a A plurálu skloňujeme jako *adjektiva* (dvoje, oboje, troje jako adjektiva měkká, čtvery, patery… jako adjektiva tvrdá)
– např. Do domu vedly *troje* dveře. Ty *čtvery* kalhoty na zemi jsou tvoje? Na chalupě máme *dvoje* kamna. Koupila jsem synovi *patery* džíny. = často používáme ve spojení s plurálii tantum

PÁD	ČÍSLOVKA Mn + F + Neu	
N	dvoje	čtvery
G	dvojích	čtverých
D	dvojím	čtverým
A	dvoje	čtvery
L	(o) dvojích	(o) čtverých
I	dvojími	čtverými

B. DRUHOVÉ (KOLIKERÝ?)

- druh

– dvojí, obojí, trojí, čtverý, paterý… skloňujeme stejně jako číslovky souborové kromě N a A pl. = dvojí, obojí, trojí, čtverý, paterý…, např. Koupila jsem si *dvojí* plavky, dvojdílné a v celku. V obchodě mají *trojí* těstoviny, italské, české a francouzské.

POZOR!

ČÍSLOVKA		
DVOJE, TROJE… (=skupina, balení)		**DVOJÍ, TROJÍ…** (= druh)
V domě máme *dvoje* dveře. (2 kusy dveří)	×	V domě máme *dvojí* dveře. (2 různé druhy dveří, např. dřevěné a plastové)
Koupil si *troje* cigarety. (3 krabičky/balení cigaret)		Koupil si *trojí* cigarety. (3 různé druhy/značky cigaret)

II. ČÍSLOVKY SOUBOROVÉ A DRUHOVÉ – NEURČITÉ

- několikery, kolikery, tolikery, několikerý, kolikerý, tolikerý…
  např. Ve starém hradu byly *několikery* tajné dveře. V obývacím pokoji máme *několikery* hodiny.

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Nemusíš kupovat …troje… *(3)* **noviny, stačí jedny.**

a) Náš Adam přes léto hodně vyrostl, a proto mu musím koupit …….. *(2)* nové džíny.
b) Na výlet jsem si vzala dohromady …… *(5)* ponožky a …… *(3)* kraťasy.
c) Pro naši školu jsme během loňského školního roku koupili …….. *(2)* nové housle a klavír.
d) Maminka dnes přinesla z čistírny jeden kostým a …… *(4)* tatínkovy kalhoty.
e) Během letošního roku ztratil Karel už …….. *(6)* klíče.
f) Nutně potřebuju …….. *(3)* nové punčocháče.
g) Na chalupě v Krkonoších jsme prožili společně s našimi kamarády už …….. *(7)* Vánoce.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: V obchodě mají *(dvojí – dvoje)* **sýry, francouzské a španělské.**

a) Jana si koupila *(dvojí – dvoje)* stejné šaty.
b) Ve výloze jsem viděl *(dvojí – dvoje)* značku fotoaparátů.
c) Kolikery ponožky si mám vzít? – Stačí *(trojí – troje)*.
d) V nabídce mají *(trojí – troje)* víno, tj. francouzské, české a chilské.
e) Prodávají se většinou *(dvojí – dvoje)* plavky, a to jednodílné a dvojdílné.
f) Objednal tři jídla a k tomu *(trojí – troje)* hranolky.
g) V obchodě s hudebními nástroji nám nabídli *(dvojí – dvoje)* housle, italské a české.
h) Strávil *(trojí – troje)* Velikonoce u babičky na venkově, vždy tam je krásná oslava, proto se tam rád vrací.
i) Koupila jsem si *(dvojí – dvoje)* látku na šaty, pruhovanou a květovanou.

3. a) Spočítejte následující věci ve třídě.

	Počet
brýle	
hodinky	
náušnice	
černé ponožky	
boty na podpatku	
boty velikosti 40	

	Počet
zimní bunda	
hnědé kalhoty	
džíny	
šaty	
kraťasy	
cigarety	

b) Odpovědi ve dvojicích porovnejte. Používejte celé věty.

C. PRAVOPIS – PSANÍ S/Z

a) prepozice

PREPOZICE	POUŽITÍ
S/SE	+ instrumentál, např. zná se s nimi, mluvil s kamarádkou, rohlík se sýrem…
Z/ZE	+ genitiv, např. přijel z Čech, odešel ze školy, hodinky ze zlata…

b) prefixy

PREFIX	POUŽITÍ
S(E)-	**a)** směr dohromady, např. sbalit, sbírat, sejít se, shromáždit, scházet se, smíchat, spojit… **b)** směr shora dolů, např. sejít, shodit, sjet, sletět, spadnout, svléct (si/se)… **c)** u některých sloves: např. sklidit, skončit, splatit, spotřebovat, stěžovat si, strávit, stýskat se…
Z(E)-	**a)** změna vidu* a výsledný děj, např. zblednout, zčervenat, zhubnout, zchudnout, zkazit, zničit, zranit, zrekonstruovat… **b)** u některých sloves, např. zkoušet, zpívat, způsobit, ztratit…

*Ve školách se někdy používá jako vysvětlení změna stavu.
Pozn. Substantiva a adjektiva utvořená od sloves mají stejný prefix jako sloveso, např. zkoušet – zkouška, zkoušený, zkoušející…, sbírat – sbírka, sběratel, sebraný…

c) prefixy – slovesné páry

S(E)-		Z(E)-
sbít (přitlouct k sobě)		**z**bít (někoho bít), **z**být (zůstat zbytek)
shlédnout (dívat se shora dolů)		**z**hlédnout (dívat se na film)
směnit (peníze)	×	**z**měnit (udělat něco jinak)
správa (řídit něco)		**z**práva (informace)
spravit (opravit)		**z**pravit (informovat)
stěžovat si (na někoho)		**z**těžovat si (dělat si něco těžším)

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Byl tam i ...se... **svou přítelkyní.**

a) Stůl je vyrobený … dřeva.
b) Hrad je … 14. století.
c) … testu měla dobrý pocit.
d) Sešli jsme se … přáteli v restauraci.
e) Tu informaci mám … dnešních novin.
f) Jsem … tím řešením celkem spokojená.
g) To je veselý zážitek … studií.
h) Vyndala … tašky peněženku.
i) Vlak přijel … Kolína.
j) Plakala, když odjížděla … Prahy.
k) Přečetl mi krásnou báseň … své oblíbené knihy.
l) Hlas … rádia ohlásil půl sedmé.
m) Zvýšil svůj rekord … 8 na 5 sekund.
n) Bylo těžké se … ní po takové době rozloučit.
o) Smířili se … tím.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte s/z.

Vzor: Už od malička ..s..bírá **známky.**

a) Pořád si na něco …těžuje.
b) Nechala si …krátit kalhoty.
c) Nic takového jsem ti ne…líbil.
d) Ovzduší se stále více …nečišťuje.
e) Byla bys tak hodná a …pravila mi kalhoty?
f) Začala pravidelně cvičit a už …hodila 4 kila.
g) Na pondělí …volávám …chůzi všech zaměstnanců firmy.
h) Profesor na přednášce několikrát …důraznil důležitá data.
i) Jeho špatný životní styl mu …působil už hodně zdravotních potíží.
j) Podmínky přijetí na vysokou školu se oproti minulému roku hodně …přísnily.

3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.
100 **b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.**
c) Odůvodněte psaní následujících slov: sešel se, spadl, z kola, zlomil, změnil, s Markem, stěžoval, způsobilo, svlékání, spravil, ztratil, skončí, sundá

ČTENÍ

1. a) Vyberte, co znamená následující slovní spojení.
Handicapovaný/postižený člověk je takový člověk, který…

a) hodně a dlouho pracuje.
b) nechce chodit často k lékaři.
c) nemá žádné zdravotní problémy.
d) má fyzický, psychický nebo sociální problém.

b) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.
Která zvířata se využívají pro pomoc nemocným a postiženým lidem? Proč se pro pomoc využívají právě tato zvířata, jak těmto lidem pomáhají a co konkrétně pro ně dělají? Jaké vlastnosti musí podle vás mít zvíře, které by mělo v budoucnu pomáhat postiženému/nemocnému člověku (vysvětlete na příkladu)? Jaké vlastnosti musí podle vás mít vychovatel/cvičitel takových zvířat? Existují ve vaší zemi instituce, které se zabývají přípravou zvířat k takové pomoci? Znáte některé? Pokud ano, řekněte, které to jsou. Pokud ne, řekněte, které instituce by se tím měly/mohly zabývat a které by podle vás měly vzniknout.

2. a) Pracujte ve dvojicích. Napište co nejpřesnější definici slovního spojení „asistenční pes".

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište alespoň 4 činnosti, které podle vás musí každý den dělat asistenční pes pro postiženého.

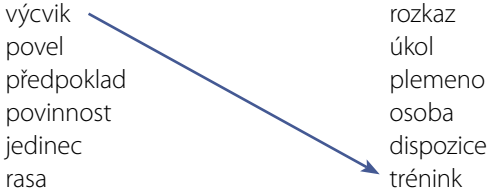
ČINNOSTI

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

3. Pracujte ve skupinách.
a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- výcvik
- povel
- dočasný
- užít si
- vyžadovat
- mazlíček
- zvládnout
- rozsvěcování
- zhasínání
- faktor

b) Pracujte podle vzoru. Najděte slova podobného významu.

c) Rychle si přečtěte TEXT a podtrhněte v něm zkratky. Na vypracování máte 3 minuty.

Výcvik asistenčních psů

Asistenční pes je před prvním rokem svého života dáván k tzv. „předvychovatelům", tzn. k lidem, kteří ho pomalu připravují na jeho budoucí povinnosti. Pejsek se u nich učí základní **povely** a zároveň žije ve společnosti lidí. Je důležité, aby mu jeho **dočasní** majitelé dali možnost **užít si** bezstarostného věku štěněte, a aby z něj vyrostl spokojený pes. Budoucí asistenční pes má v této fázi života před sebou důležité úkoly. Musí si zvyknout na cestování prostředky hromadné dopravy, být schopen žít mezi lidmi, klidně reagovat na lidi i na ostatní psy, nespat v posteli, **nevyžadovat** jídlo od stolu apod. Z uvedených důvodů musí být vychováván v bytě, a ne venku. Jeden ze základních příkazů, který musí pejsek ovládat, než se dostane do další etapy přípravy na své budoucí poslání, je přivolání. Proto se ho také začíná učit od samého začátku a během výchovy se tento povel stále posiluje. Je zřejmé, že život budoucího asistenčního psa silně ovlivňují právě jeho „předvychovatelé", proto by se dalo očekávat, že ten, kdo chce pomoci s výchovou takového psího miminka, musí splňovat řadu určitých předpokladů. Opak je ale pravdou. Přes důležitost budoucího poslání zvířete je zvláštní, že podmínky nejsou moc přísné. „Předvychovatelem" se totiž může stát jakákoliv osoba starší osmnácti let s dobrým vztahem k pejskům. Pro tuto roli jsou ideální starší lidé, kteří mají rádi zvířata, ocení společné procházky, je jim příjemná jejich společnost atd., ale nechtějí na sebe vzít mnohaletou zodpovědnost za vlastního psa.

Už bylo řečeno, co musejí tito majitelé splňovat a co musejí svému dočasnému zvířecímu **mazlíčkovi** dát. Co se ale děje se štěnětem potom? Povinnosti „předvychovatelů" skončí v momentě, kdy ho předají jedné z profesionálních organizací k výcviku zvířat pro postižené. V této instituci psa čeká dlouhá cesta, než se dostane až ke cvičiteli a začne plánovaná speciální výchova. Nejdříve je třeba zjistit informace o zdraví zvířete, proto ho veterinář hned po předání kompletně vyšetří. Pokud se nenajdou žádné nemoci, začnou další odborníci sledovat jeho charakter. V případě, že je i tento výsledek dobrý a potvrdí se vlastnosti vhodné k výcviku, přejde se konečně k samotnému tréninku.

Se začátkem profesionálního výcviku se život budoucího asistenčního psa úplně změní. Vybraný odborník ho cvičí 2 až 3 hodiny denně a má v průměru půl až tři čtvrtě roku na to, aby dosáhl požadovaného cíle. Podle klasického plánu začíná tato etapa nácvikem už zmíněného přivolání a povelů „sedni", „lehni", „vstaň". Je potřeba, aby zvíře dovedlo zůstat v budoucnu dlouhou dobu samo, tj. vydržet poměrně dlouho bez svého pána. Proto se i tahle schopnost trénuje už od prvních dní. Když se popsané úkoly **zvládnou**, může se začít se speciálními povely. Mezi ně patří příkazy k podávání věcí, k pomoci se svlékáním, s otevíráním dveří, s **rozsvěcováním**, se **zhasínáním** světel apod. Pokud se jedná o výcvik vodicího psa, je situace trochu jiná. Trénují se u něj hlavně reakce na překážky v cestě a schopnost vyhýbat se jim. Učí se proto sdělit svému majiteli, že je před nimi např. přechod, zastávka, dveře aj. Možnosti potřebné komunikace mezi zvířetem a člověkem jsou různé. Když se např. musí jít po schodech, reaguje vodicí pes na změnu terénu tak, že se zastaví. Tímto „řekne" svému pánovi, aby použil bílou hůl a připravil se na nový prostor.

Uvedené příkazy vlastně znázorňují povinnosti, které musí asistenční pes denně zvládat. Je pochopitelné, že jeho výcvik je velmi náročný na energii, na trpělivost i na čas. Přesná délka výcviku není dopředu jasná a závisí na mnoha **faktorech**. Uveďme si alespoň ty naprosto zásadní.

Zaprvé jde o inteligenci zvířete, ta je u každého jedince jiná a mj. závisí i na psí rase. To je také jeden z důvodů, proč se k výcviku hodí jen některá vybraná plemena. Zadruhé je nutné výcvik plánovat podle konkrétních potřeb postiženého, kterému bude zvíře patřit. Například slepec bude pochopitelně potřebovat pomoci jinak než člověk na vozíku. Podle toho se budou lišit požadavky na to, co musí pes umět, a na čas, jenž bude na jejich zvládnutí potřeba. Zatřetí závisí trénink na osobnosti klienta, pro něhož

se zvíře připravuje. Každý pes přirozeně mnohem lépe akceptuje například staršího muže než malé dítě. Takový princip totiž funguje v psí společnosti, kde mláďata poslouchají dospělé.
Jak je vidět, každý asistenční pes musí ujít pořádný kus cesty, než se dostane k pánovi, který ho tak potřebuje. Až po splnění všech těchto náročných podmínek může začít naplňovat své poslání, díky němuž se lidem s určitým typem postižení žije na zemi mnohem snáz.

(zpracováno podle http://asistencnipsi.webnode.cz/vycvik-asistencnich-psu/)

d) Podtržené zkratky přepište a pak napište jejich význam.

4. Přečtěte si následující tvrzení (1–9) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1
„Předvychovatel" je člověk, který…
a) připravuje vybraného pejska na daleké cesty.
b) se stará o malé štěně do jednoho roku věku.
c) učí štěně první příkazy a soužití s lidmi.
d) učí štěně chránit lidi na vozíku.

Tvrzení 2
V první fázi výchovy nemusí asistenční pes umět…
a) dobře reagovat na jiná zvířata.
b) nevšímat si ostatních psů.
c) snášet jízdu metrem.
d) žít s lidmi ve městě.

Tvrzení 3
Kdo se chce stát „předvychovatelem", musí…
a) být starší osobou, která nechce svého vlastního psa.
b) být osobou s potvrzením o dobrém vztahu k psům.
c) vyhovovat dvěma daným podmínkám při výběru.
d) mít mnoholetou zkušenost s prací se zvířaty.

Tvrzení 4
Než se začne s profesionálním výcvikem psa, nemusí pes projít…
a) výcvikem základních povelů.
b) detailní veterinární kontrolou.
c) pozorováním jeho charakteru.
d) dlouhodobým oddělením od lidí.

Tvrzení 5

Než se zvíře naučí od profesionálního cvičitele vše potřebné, trvá to…

a) necelých 12 měsíců.
b) necelých 6 měsíců.
c) 9 až 12 měsíců.
d) 6 až 9 měsíců.

Tvrzení 6

Specifické příkazy (např. sundávání bundy) se pes učí…

a) po zvládnutí základních povelů.
b) před příkazy „sedni", „lehni", „vstaň".
c) od prvních dní profesionálního výcviku.
d) po tři čtvrtě roce profesionálního výcviku.

Tvrzení 7

Konkrétní výcvik asistenčního psa…

a) vyžaduje pravidelně tři čtvrtě hodiny práce denně.
b) vyžaduje hodně síly a denně veterinární vyšetření.
c) se plánuje podle inteligence a charakteru pána.
d) je v otázce času závislý na mnoha věcech.

Tvrzení 8

Konkrétní výcvik není ovlivňován…

a) společností.
b) inteligencí psa.
c) postižením klienta.
d) charakterem klienta.

Tvrzení 9

Pro psí společnost je přirozené…

a) poslouchat staršího.
b) komunikovat s lidmi.
c) poslouchat mladšího.
d) vyhýbat se překážkám.

5. Ke každému odstavci vymyslete titulek.

6. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

Výcvik **a)**…….. psa je po všech stránkách velmi náročný a můžeme ho rozdělit na několik etap. V první etapě žije zvíře u tzv. **b)**……., kteří se o něj hezky starají, učí ho ty nejzákladnější povely, jako je např. přivolání, a zajišťují mu šťastné období štěněte. Aby si pes zvykl na život mezi lidmi, neprobíhá výchova **c)**……., ale v bytě. „Předvychovatelem" se může stát prakticky kdokoli, kdo dosáhl **d)**…….. let a kdo má dobrý vztah ke zvířatům.

Od předvychovatelů se pejsek dostane do organizace specializované na výcvik zvířat pro **e)**…….. Tam jde nejdříve na vyšetření k veterináři, pak k odborníkům, kteří sledují jeho **f)**……., a až nakonec ke cvičitelům.

Se začátkem profesionálního výcviku dojde k zásadní **g)**…….. v životě zvířete. Denně ho čeká několikahodinový trénink, kde se učí příkazy k sednutí, lehnutí či vstání. V budoucnu pak pokračuje speciálními povely, díky kterým postiženému pomáhá s otevíráním dveří, rozsvěcováním nebo **h)**…….. světla atd.

Sestavení konkrétního plánu výcviku závisí na různých skutečnostech. Například na inteligenci psa, na požadavcích a na **i)**…….. klienta.

7. Pracujte ve skupinách.

a) Řekněte a pak napište 3 výhody, které může mít takovéto využití zvířat.

ČINNOSTI

1. .....

2. .....

3. .....

b) Řekněte alespoň 2 příklady, kdy se pro pomoc postiženým využívají více zvířata než lidé.

8. a) Jste redaktor/ka časopisu POMÁHÁME SI, váš nadřízený od vás požaduje článek na téma výcvik asistenčních psů. Podle TEXTU si připravte 5 otázek pro chystaný rozhovor s odborníkem/odbornicí na výcvik.

b) Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: redaktor/ka časopisu a odborník/odbornice na výcvik asistenčních psů

Do instituce, která se zabývá výcvikem asistenčních psů, přišel/šla redaktor/ka a sbírá materiál pro svůj článek.

POSLECH

1. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Které druhy charitativní akce znáte? Vyjmenujte alespoň 6 příkladů. Řekněte nejméně 3 charakteristické znaky takových akcí. Zúčastnil/a jste se vy nebo někdo z vašich známých některé takové akce? Pokud ano, popište svou zkušenost. Pokud ne, které byste se rád/a zúčastnil/a? Jakým způsobem je možné přispět na dobročinnou akci? Přispíváte vy osobně na některou? Konají se ve vaší zemi podobné projekty? Pokud ano, popište, o které se jedná, jak často se konají, koho podporují apod. Pokud ne, jaký je podle vás důvod?

2. a) Pracujte podle vzoru. Napište, na podporu koho/čeho se můžou konat dobročinné akce.

Akce na podporu: opuštěných zvířat, ...

.....

.....

b) Seřaďte odpovědi ze cvičení 2 a) podle toho, jak jsou pro vás důležité. Své řešení zdůvodněte.

c) Své výsledky porovnejte ve skupině.

3. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- nejpovolanější
- (po)putovat
- snažit se mlžit
- podílet se
- úctyhodný
- lákat
- show business
- setmění
- zapírat
- marně
- přenechat
- vyzpovídat

4. Přečtěte si titulky 1–6. Pak si poslechněte text a přiřaďte k postavám organizátora Jana Antoše, Marka Říhy a Jakuba Říhy jeden správný titulek. Tři titulky nebudete potřebovat.

101

1. Zdroj nejistý
2. Skvělá kombinace
3. Společnými silami
4. Muzika především
5. Může dojít i na vás
6. Sobců je všude dost

5. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text ještě jednou a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda jsou podle vás tvrzení pravda (ANO), nebo nejsou pravda (NE).

Vzor: Rozhovor se odehrává na charitativním koncertě. (ANO)/NE

a) Jan Antoš pracuje v instituci, která pomáhá bezdomovcům. ANO/NE

b) Na akci se podílejí tři dobročinné spolky. ANO/NE

c) Zmíněný útulek pro opuštěná zvířata je v Pardubicích. ANO/NE
d) Na koncertě se díky počasí sešlo hodně lidí. ANO/NE
e) Na koncertě vystoupilo téměř třicet hudebních skupin. ANO/NE
f) Na koncertě byli mezi účinkujícími i hosté ze zahraničí. ANO/NE
g) Kompletní verze programu byla dostupná na internetu. ANO/NE
h) Reportérka mluví s Markem také kvůli výši jeho příspěvku. ANO/NE
i) Podnikatelé, které Marek zná, nereagovali na výzvu negativně. ANO/NE
j) Reportérka zjistila, kolik Marek věnoval do sbírky. ANO/NE
k) Marek je podle svých slov na tanec už starý. ANO/NE
l) Jakub psal o pardubické charitativní akci seminární práci. ANO/NE
m) Jakub ani jeho přítelkyně nemají obvykle o víkendu volno. ANO/NE
n) Jakub koupil lístky na dobročinnou akci až na místě. ANO/NE

6. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

...všechno se to tu dneska točí kolem pomoci potřebným, ...proč nespojit své síly a nepustit se do toho ve velkém stylu. No a tak jsme dali hlavy a diáře dohromady..., ...klobouk dolů, ...na tuhle sobotu Pardubice asi jen tak nezapomenou. ...ať se daří. ...je mi ctí..., To vás tak nějak zahřeje u srdce, že se najdou ještě lidé dobré vůle. ...žádné projevy vděčnosti nečekám. ...až jim někdo podá pomocnou ruku. Moje slova, pane Řího. Já na tanec popravdě nikdy moc nebyl. No vida, my o vlku a vlk za dveřmi..., ...narazil na netu. Procházel jsem kvůli semináre pardubick**ý** webovky..., ...včetně on-line nákupu vstupenek. …lepší, než se tady tlačit u pokladny. ...vracím slovo do studia.

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 6 a) a použijte je ve vlastních větách.

7. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.

…co jin**ý**ho na koncertě…, …fantastick**ej** nápad, takhle si můžeme užít kvalitní kapely a přitom **ště** udělat dobr**ej** skutek…, Procházel jsem pardubick**ý** webovky…, …cel**ej** kompletní popis…

8. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Která postava z rozhovoru je vám svým chováním nejbližší? Jaký je podle vás člověk, o kterém se říká, že je společensky aktivní? Patříte mezi společensky aktivní lidi? Zapojujete se do společenských akcí ve svém okolí? Pokud ano, řekněte příklad takové akce. Pokud ne, vysvětlete proč. Máte organizační schopnosti? Už jste nějakou akci někdy zorganizoval/a? Pokud ano, popište svoji zkušenost (řekněte, o jakou akci se jednalo, jaký byl její účel, kolik lidí se podílelo na organizaci, kolik lidí se na akci sešlo atd.). Na co jste ochotný/á přispět a za jakých okolností? Zjišťujete si nejprve informace o dané organizaci, než se rozhodnete, zda ne/přispějete? Pokud ano, které informace vás zajímají. Pokud ne, vysvětlete proč.

9. Pracujte ve dvojicích.

a) Domluvte se, koho/co vaše organizace podporuje a o jakou akci se bude jednat (její cíl, průběh apod.). Naplánujte, co budete potřebovat, koho oslovíte, připravte seznam úkolů atd.

Role: pracovníci charitativní organizace připravují dobročinnou akci za účelem finanční sbírky

b) Připravte si prezentaci pro potenciální sponzory. Použijte důležité informace z části a).

c) Prezentujte své projekty před skupinou. Spolužáci jsou potenciální sponzoři a vy se je snažíte přesvědčit k co největšímu příspěvku. Ostatní pokládají doplňující otázky, aby měli jistotu, že se peníze dostanou do dobrých rukou.

d) Vyberte nejlepší prezentaci ve skupině. Svůj výběr zdůvodněte.

ZOPAKUJTE SI

A. OBJEKTOVÉ VĚTY

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Chtěla, ...aby... jí večer zavolal. *(co – aby – že)*

a) Nikdy jsem nepřemýšlela o tom, …… bych změnila své zaměstnání. *(kdo – že – co)*
b) Nebudu dělat pořád jen to, …… chceš ty. *(kdo – aby – co)*
c) Snažil se mluvit tak, …… mu dobře rozuměli. *(co – aby – jak)*
d) Maminka se ptala dětí, …… by chtěly k obědu. *(že – co – jak)*
e) Matěj říkal, …… přijede do Prahy 5. 12. *(aby – co – že)*
f) Kluci chtěli vědět, …… z kamarádů ještě přijde na party. *(kdo – co – aby)*
g) Přeju si, …… šla naše rodina společně do kina. *(jak – aby – že)*
h) Martina se mě ptala, …… bydlí moji rodiče. *(co – že – kde)*
i) Zajímalo ho, …… dlouho žije na venkově. *(že – jak – aby)*
j) Vyprávěl nám, …… byl na dovolené ve Francii. *(co – že – kam)*
k) Odpověděl, …… o tom nic neví. *(kde – co – že)*
l) Byla zvědavá, …… skončí ten film. *(co – jak – kdo)*
m) Ukazovala mu, …… má v tašce. *(že – jak – co)*

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Anna: „Paní Říhová, povíte mi něco víc o svém kurzu vaření?"

(ptát se) ...Anna se ptá, jestli jí paní Říhová poví něco víc o svém kurzu vaření.…

a) Olga: „Co by tě zajímalo?"
(chtít vědět) ……
b) Anna: „Jak dlouho už kurz vedete?"
(ptát se) ……
c) Olga: „Letos to budou přesně tři roky."
(říkat) ……
d) Anna: „Jaké je složení zájemců o váš kurz?"
(být zvědavý) ……
e) Olga: „Můj kurz navštěvují převážně maminky na mateřské dovolené."
(vysvětlovat) ……
f) Anna: „Vystřídalo se v něm hodně účastníků?"
(zjišťovat) ……
g) Olga: „Celkem se jich u mě učilo asi sedmdesát."
(odpovídat) ……
h) Anna: „A prozradila byste mi taky nějaký zajímavý recept?"
(prosit) ……
i) Olga: „Přijď se podívat na příští hodinu v mém kurzu."
(nabízet) ……

3. a) Diskutujte ve dvojicích.

Existují ve vaší zemi telefonní linky, kam mohou volat děti v těžké životní situaci? Jaký má podle vás taková telefonní linka význam? Které problémy asi děti s pracovníky této linky řeší? Vyjmenujte alespoň 5 vlastností, které musí mít pracovník takové linky.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ zamlklý
- ❍ trápit
- ❍ svěřit se
- ❍ váhat
- ❍ zoufalý
- ❍ vzbudit důvěru
- ❍ postavit se za někoho
- ❍ odhodlat se

c) Pracujte podle vzoru. Doplňte spojovací výrazy.

Linka bezpečí

Dvanáctiletý Filip si poslední dobou všiml, **(vzor)** ...že... jeho spolužák Roman je ve škole čím dál tím **zamlklejší**, a proto se začal zajímat, **a)**……. ho **trápí**. Roman **se** mu **svěřil**, **b)**……. na něj maminka doma křičí a **c)**……. mu zakazuje chodit ven s kamarády.

Když se to Filip dozvěděl, chtěl kamarádovi samozřejmě pomoct, ale nevěděl, **d)**……. to má udělat. Nakonec si vzpomněl, **e)**……. existuje Linka bezpečí, a poradil Romanovi, **f)**……. tam zatelefonoval.

Roman dlouho **váhal**, **g)**……. to je nejlepší řešení, ale protože byl opravdu **zoufalý**, rozhodl se, **h)**……. to zkusí. Pracovnice linky bezpečí v něm dokázala **vzbudit** tolik **důvěry**, že jí popsal celé své trápení. Říkal, že neví, **i)**……. má mamince vysvětlit, proč jsou pro něj některé předměty ve škole těžké, i když se je opravdu učí. Žena z linky bezpečí ho trpělivě vyslechla a potom mu doporučila, **j)**……. poví všechno také své paní učitelce, která **se za něho** určitě **postaví**.

Romana před tím vůbec nenapadlo, **k)**……. šel za svou učitelkou, ale po tom rozhovoru se k tomu naštěstí **odhodlal**. Paní učitelka na nic nečekala a celou situaci začala řešit s Romanovou maminkou. Požádala ji, **l)**……. by mohla přijít do školy, a na schůzce jí vysvětlila, **m)**……. Roman je opravdu pracovitý, ale některé věci mu prostě nejdou. Domluvily se na tom, **n)**……. bude chodit dvakrát za týden na doučování. Když potom přišla maminka domů, dlouho si s Romanem povídala a on konečně cítil, **o)**……. všechno bude zase dobré.

Asi za týden po tom volal Roman na linku bezpečí znovu. Tentokrát však proto, **p)**……. poděkoval za dobrou radu, díky které jeho život začíná pomalu nabírat nový směr.

B. DEKLINACE POSESIVNÍCH ADJEKTIV – SINGULÁR A PLURÁL

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jeli jsme přes ...Mánesův most... *(Mánes - most)*.

a) Četl jsi někdy nějakou …… *(Čapek - povídka)*?
b) Ten …… *(Lada - vánoční obrázek)* se mi moc líbí.
c) Český básník Jaroslav Seifert je nositelem …… *(Nobel - cena)*.
d) Znáš nějakého …… *(Radek - spolupracovník)* z firmy?
e) Ve …… *(Smetana - divadlo)* uvedou nově nastudované drama Nora.
f) Maruška chodila celý den v …… *(babička - starý klobouk)* a za žádnou cenu ho nechtěla sundat.
g) Chtěla bych si zítra půjčit …… *(sestra - auto)*.

h) Vůbec nemám radost z …… *(tatínek - služební cesta)* na Moravu. Bude se mi po něm moc stýskat.
i) Byli jsme pozváni na návštěvu do …… *(Milan - nový byt)*.
j) Ten …… *(teta - borůvkový koláč)* je vynikající.
k) Děti jsou někde na zahradě a hrajou si tam se …… *(soused - kotě)*.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Zajímá mě hlavně …manželčin názor… *(manželka - názor)***.**

a) Co si myslíš o té …… *(Gellner - báseň)*?
b) Slyšeli jste někdy některou …… *(Dvořák - symfonie)*?
c) O …… *(Eva - plán)* opravdu nic nevíme.
d) …… *(strýc - auto)* je stále ještě v servisu.
e) Bez …… *(maminka - pomoc)* se neobejdeme.
f) V Plzni jsem se náhodou potkala se …… *(sousedka - syn)*.
g) Návštěva bude spát v …… *(bratr - pokoj)*.
h) Už jste slyšeli o tom …… *(šéf - nový návrh)*?
i) Studuje těžký obor na …… *(Karel - univerzita)*.
j) Nejraději ze všeho mám …… *(babička - bramborová polévka)*.
k) Ztracené kotě jsme našli schované v …… *(tatínek - garáž)*.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Během měsíce jsme viděli dvě opery od Bedřicha Smetany.

…dvě Smetanovy opery.…

a) Včera jsem telefonovala kamarádce bratra.
. . . . . .
b) Celý večer mluvili o plánech syna.
. . . . . .
c) Z povídek Karla Čapka mám nejraději povídku Věštkyně.
. . . . . .
d) Chtěla bych si večer do divadla půjčit sukni maminky.
. . . . . .
e) Zeptám se kolegů Jany, kdy začíná pracovní porada.
. . . . . .
f) Nechci být už závislá na pomoci tatínka.
. . . . . .
g) Nevíš, jaký je ten nový přítel Terezy?
. . . . . .
h) O víkendu pojedeme na návštěvu do Plzně k sestřenici kamaráda.
. . . . . .
i) Omylem jsem ráno vypil kávu manželky.
. . . . . .
j) Ráda bych se někdy podívala do firmy Lukáše.
. . . . . .

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Před kinem se sejdu s přítelkyní Tomáše.

…Tomášovou přítelkyní.…

a) Nemůžeme najít kancelář ředitele.

. . . . . .

b) Zaměstnanci protestovali proti rozhodnutí šéfa.

. . . . . .

c) Zvládne to i bez pomoci sestry.

. . . . . .

d) Na první pohled se mu líbily oči Heleny.

. . . . . .

e) Naše děti si chodí hrát se štěňaty souseda skoro každý den.

. . . . . .

f) Miluju jahodové knedlíky od babičky.

. . . . . .

g) Byla jsem nadšená povídkami Milana Kundery, které jsem dočetla minulý týden.

. . . . . .

h) Blahopřáli jsme spolužákům Karla k maturitě.

. . . . . .

i) Povídali jsme si o přátelích Olgy, kteří s námi pojedou na dovolenou.

. . . . . .

j) Mám ráda zahradu Filipa, protože tam pěstuje krásné růže.

. . . . . .

3. Pracujte podle vzoru.

Halleyova kometa, ~~Pythagorova věta~~, Karlova univerzita, Cheopsova pyramida, Nobelova cena, Achillova pata, Archimédův zákon, Babiččino údolí, Dalimilova kronika

Vzor: Dnešní matematika se neobejde bez …Pythagorovy věty.…

a) Švédský král každoročně uděluje …….. za mír.

b) Zranitelnému místu se někdy také říká ……..

c) Nejstarší dějiny českého národa jsou popsány v ……..

d) Teologická fakulta patří k nejstarším fakultám ……..

e) Ve fyzice se často mluví o ……..

f) Každých 75 let můžeme ze Země pozorovat ……..

g) Největší známou stavbou vybudovanou ve starověku je ……..

h) Turisté často jezdí do ……., které je spojeno se známým románem Boženy Němcové.

VÝSLOVNOST

1. Čtěte nahlas. Pak si výslovnost zkontrolujte podle nahrávky.
náhrdelník, chirurgický, archivář, hřib, kuchyň, ohromný, psychologie, hroch, hloh, Chomutov, Harrachov, Chuchle 102

2. a) Poslouchejte a pište podle nahrávky.
. 103
. . . . . .

b) Zkontrolujte si slova podle klíče. Pak nahlas čtěte.

3. a) Poslouchejte nahrávku.
Hravý hroch Hubert hrozně hrabal na hromadě harampádí. 104

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

Karel Havlíček Borovský

Demokratický
Nechoď Vašku s pány na led,
mnohý příklad známe,
že pán sklouzne a sedlák si
za něj nohu zláme.

(Epigramy, 1845)

Versus memoriales
Chceš-li v strachu, v nepokoji žít,
musíš k tomu vtip a rozum mít;
chceš-li dodělat se vezdejšího chleba,
bývej hloupým, kde je toho třeba.

(Epigramy, 1845)

Čeho zapotřebí?
Naděl, Bože, podle stavu:
Hlad boháčům, chudým stravu.

Vybrané spisy K. H. B., 1886

PSANÍ

1. **Připomeňte si v lekci 3 v sekci PSANÍ, jak se píše žádost.**

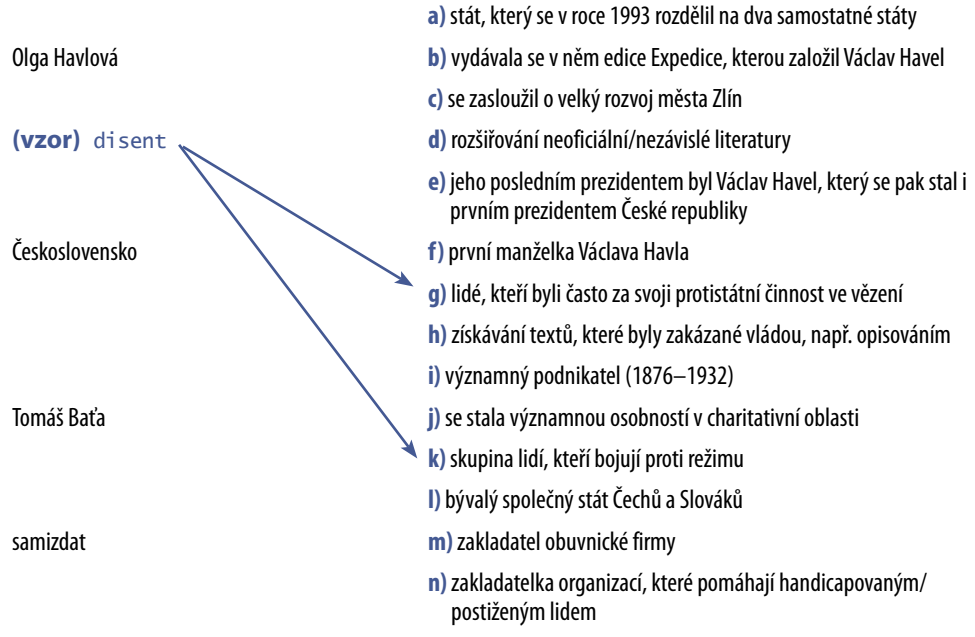
2. **Vyberte si jednu oblast charitativní činnosti a napište do cvičebnice L8 (sekce PSANÍ) žádost o sponzorský dar. Žádost musí obsahovat informaci o typu a účelu akce, o místě, o času konání a o využití příspěvků.**

REÁLIE

1. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Řekněte, se kterými problémy se setkává handicapovaný/postižený člověk (vozíčkář, nevidomý, neslyšící…) v každodenním životě, když hledá práci a pak v zaměstnání. Jak můžeme handicapovaným/postiženým lidem pomáhat? Řekněte alespoň 4 možnosti takové pomoci.

2. a) Pracujte podle vzoru. Ke slovům v levém sloupci můžete přiřadit max. 3 položky z pravého sloupce.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- postavit se na vlastní nohy
- následek
- (ne)zapřít
- zaměřit se
- ústav
- rozšířit
- pobočka
- podporovat
- udělovat
- přispět k
- (ne)zastínit

3. Přečtěte si TEXT A. Text je rozdělen do devíti částí. Seřaďte tyto části do správného pořadí. Pracujte podle vzoru.

TEXT A

Když dospěla, začala si vydělávat, aby **se** mohla **postavit na vlastní nohy**. Nastoupila do firmy Baťa jako opravářka punčoch. Při práci v dílně utrpěla úraz levé ruky s doživotními **následky**, a proto si musela najít jiné
..... místo. Později vystřídala několik různých zaměstnání.

Po svatbě se Olga nastěhovala k manželovi. Soužití ve společné domácnosti s tchyní ale nebylo vždy ideální.
..... Z toho důvodu trávili oba manželé hodně času na své chalupě na tzv. Hrádečku blízko Trutnova.

Olga Havlová se narodila v Praze na Žižkově. Její rodiče byli dělníci, a když jí bylo šest let, tak se rozvedli. Prožila dost tvrdé dětství, její matka hodně pracovala a Olga vyrůstala převážně na ulici mezi chudými dětmi. Některé
..... z nich byly i postižené.

..... *(zpracováno podle www.vdv.cz)*

V 70. a 80. letech vystupovala Olga spolu se svým mužem proti komunistickému režimu. Václav byl za svoji
..... činnost proti republice odsouzen a uvězněn. Z dopisů, které jí psal z vězení, vznikla později kniha *Dopisy Olze*.

…1… Olga Havlová (11. 7. 1933–27. 1. 1996)

V době manželova věznění v sobě Olga **nezapřela** silnou povahu. Začala pracovat místo něj na samizdatové edici Expedice. Spolupracovala také na vydávání dokumentu, který informoval o činnosti disentu v Československu.
..... Spolu s přáteli založila v devadesátých letech *Výbor dobré vůle* a později slavnou *Nadaci Olgy Havlové*.

Žižkovské děti mezi sebou nedělaly žádné rozdíly, spolupráce a vzájemná pomoc byly mezi nimi každodenní
..... samozřejmostí. Tak se Olga naučila pomáhat druhým a tato potřeba s ní šla celým jejím životem.

Pracovala například jako prodavačka nebo úřednice. Olga také velmi milovala divadlo. Navštěvovala proto různé herecké kurzy. V této době se v pražské kavárně *Slavia* seznámila se svým budoucím manželem Václavem Havlem. Po osmi letech se vzali. Sňatek proběhl tajně, protože Václavova matka s ním nesouhlasila. Vadily jí
..... společenské rozdíly obou rodin.

4. Odpovězte.

a) Kdy se Olga poprvé setkala s handicapovanými/postiženými?
b) Jaké postižení měla Olga?
c) Kde se Olga seznámila se svým manželem?
d) Co je Hrádeček?
e) Za co byl Václav ve vězení?

5. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Co podle vás nejvíce ovlivnilo Olžin život (dětství na ulici, její úraz, manžel ve vězení…)? Jaké bylo Olžino soužití s její tchyní? Co podle vás nejvíce ovlivnilo vztah Olgy a její tchyně? Vyberte si jednu z etap Olžina života a krátce ji popište.

b) Své odpovědi porovnejte ve skupině.

6. Přečtěte si TEXT B.

TEXT B

Výbor dobré vůle založila Olga Havlová počátkem roku 1990. Jedná se o organizaci, která měla pomoct ukázat problémy handicapovaných lidí. K tomuto kroku ji inspirovalo velké množství dopisů od postižených lidí a jejich rodin. Ti ji, jako manželku prezidenta, žádali jak o finanční, tak o materiální pomoc. Ona sama jim však vyhovět nedokázala, a proto se rozhodla pro založení *Výboru dobré vůle*. Jeho úkolem bylo mimo jiné i upozorňovat na nedostatky v sociální politice státu, na špatný stav některých sociálních, zdravotnických nebo školských zařízení. Prvním praktickým krokem byla pomoc nemocnicím, jednalo se především o nákup zdravotnického materiálu, přístrojů a léků. Pracovníci *Výboru* **se zaměřili** hlavně na **ústavy** sociální péče, kterým pomáhali shánět např. invalidní vozíky.

V době, kdy začala organizace fungovat, navštívila Olga mnoho ústavů v celé zemi. Jezdila také často pracovně do zahraničí, kde získávala důležité finanční prostředky. V roce 1991 dosáhla velkého mezinárodního úspěchu. Za práci ve *Výboru dobré vůle* dostala jako jediná žena ze zahraničí norské prestižní ocenění *Žena roku*.

Dne 23. září 1992 byl *Výbor dobré vůle* **rozšířen** o *Nadaci Olgy Havlové*. Od té doby je používán složený název *Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové*. Jejím cílem je pomáhat lidem se zdravotním nebo sociálním handicapem tak, aby se mohli co nejlépe zařadit do společnosti. Činnost organizace začala být brzy známá i ve světě. V některých zemích Evropy a v zámoří vznikly **pobočky**, které nadaci všemi možnými prostředky a způsoby **podporují**.

Výbor dobré vůle se na základě inspirace v zahraničí rozhodl, že bude každoročně **udělovat** *Cenu Olgy Havlové*. Toto ocenění je určeno osobnosti se zdravotním postižením, která se významně zasloužila o zlepšení životních podmínek postižených. Podobně jako jiné aktivity, má i tato cena **přispět k** lepšímu poznání života těchto lidí, k vnímání jejich speciálních potřeb a k jejich začlenění do společnosti. Cena se předává vždy 5. května *(Mezinárodní den za práva vozíčkářů)*. Na slavnostní předání navazuje koncert a celý doprovodný program je organizován tak, aby si ho užili hlavně ti, kterých se týká.

Paní Olga Havlová se celý život neúnavně věnovala pomoci druhým. Byla skutečnou osobností, kterou **nezastínila** ani popularita jejího manžela.

(zpracováno podle www.vdv.cz)

7. Přečtěte si následující tvrzení a označte, zda jsou podle vás tvrzení pravda (ANO)**, nebo nejsou pravda** (NE)**.**

Vzor: Výbor dobré vůle byl založen v roce 1990. (ANO)/NE

a) Olga založila *Výbor dobré vůle* kvůli postiženým, kteří žádali prezidenta o finanční pomoc. ANO/NE

b) Organizace měla kromě dalších úkolů seznamovat veřejnost s problémy v sociálních oblastech. ANO/NE

c) Olga hodně cestovala a navštěvovala různá zařízení, ve kterých žili postižení lidé. ANO/NE

d) Výbor dostal na svoji charitativní činnost velké množství peněz z České republiky i z ciziny. ANO/NE

e) Olga získala za svoji práci v nemocnici významnou mezinárodní cenu. ANO/NE

f) Olga založila jako jediná cizinka pobočku *Výboru dobré vůle* v Norsku. ANO/NE

g) *Výbor dobré vůle* předává ocenění *Žena roku* významné zahraniční osobnosti. ANO/NE

h) *Cena Olgy Havlové* je určena vybranému handicapovanému člověku, který pomohl zlepšit podmínky postižených lidí. ANO/NE

8. Doplňte následující věty podle textu. Napište vždy jedno slovo.

a) Olze psalo hodně lidí, kterým bohužel nemohla ……

b) Nově vzniklý *Výbor dobré vůle* …… hned od začátku na nedostatky v sociální politice státu.

c) Velkého úspěchu ……... Olga tím, že získala jako jediná žena ze zahraničí důležité norské ocenění.

d) Každoročně v květnu …… *Výbor dobré vůle* speciální cenu člověku, který se …… o zlepšení podmínek života lidí s postižením.

e) Na udělování *Ceny Olgy Havlové* …… koncert a doprovodný program pro účastníky této akce.

f) Přestože byl Olžin manžel velmi známý, jeho popularita ji ……

9. Diskutujte ve skupinách.

Řekněte, jak se zapojují postižení ve vaší zemi do společnosti. Znáte nějaké organizace, které handicapovaným pomáhají? Znáte nějaké firmy, které tyto lidi zaměstnávají? Řekněte, čím se tyto instituce zabývají, co vyrábějí, jak postižené zaměstnávají a kde získávají peníze? Znáte někoho, kdo v takové organizaci/firmě pracuje? Pokud ano, popište krátce jeho práci.

10. Najděte v česky psaných materiálech informace o Jedličkově ústavu. Napište formální e-mail svému učiteli/své učitelce češtiny a informujte ho/ji o exkurzi do Jedličkova ústavu. Uveďte, kde se nachází, co je jeho součástí, komu pomáhá apod. Napište 100 slov.

LEKCE 9

LIDOVÁ MOUDRA

MINIDIALOGY

105–108

Minidialog 1

A: V kolik se odjíždí?
B: Teď začali s výkladem, tak máme aspoň půl hodinky.
A: Tak… dáme si cigaretu, ne?
B: Dobrý nápad.
A: Na.
B: Díky.
A: Jak dlouho děláš takovéhle zájezdy?
B: Člověče, tenhle rok už to bude dobrých 25 let.
A: Hm, to je pěkná řádka let. Hele, když se ale na ty děti tak koukám, tak mi přijde, že je to docela baví, ne?
B: No, jak které. Podívej se třeba na tamhletoho kluka, jak je otrávený.
A: A jo. Ten teda vypadá znuděně.
B: Hm.
A: Není to ten, co svačí už od Brna?
B: Jo, a tváří se celou dobu stejně. Ach jo, takhle je to každý rok.
A: Hm, ale podívej, tamhlety holky evidentně zajímá, co jim ta učitelka říká.
B: To mě na tom celém právě děsně baví. Vždycky na těch mladých pozoruju, kdo z nich je v pohodě a kdo je **potížista**.

Minidialog 2

A: Mě tyhle věci **neba**.
B: Pořád lepší než matika a celý den ve škole.
A: To určitě! **Matika** je právě úplně v pohodě.
B: Pro mě teda ani náhodou.
A: Tak vidíš. Každý jsme na něco jiného. To pořád říká moje babička.
B: Co říká?
A: Vždycky dokola opakuje, drž se, ševče, svého kopyta.
B: Jojo, to znám. Čeho se teda držíš ty?
A: Držím se třeba toho, že například literatura není nic pro mě.
B: Hele, počkej. Co to je za příklad? Takhle to přece nejde říct. Chápu, že tě literatura nebaví, ale… to bys pak nemohl číst vůbec.
A: Já taky přece nic nečtu. Maximálně tak nějaké věci na internetu. Ale to je všechno.
B: To není pravda. Četl jsi přece tohle!
A: Panebože, ty s sebou táhneš i tu knížku?
B: No a co?
A: No a nic. Já jen, že je to trochu uhozené.
B: Musíš ale přiznat, že jsi to četl.
A: OK. Přiznávám, že jsem tyhle pověsti četl, ale to se nepočítá.
B: Cože? Jak nepočítá?
A: To bylo z donucení, a navíc jsi mi polovinu převyprávěl ty.

Minidialog 3

A: Nevíte, jestli už po Řípu pojedeme domů?
B: Proč se ptáš?
A: Jen tak. Jsem už docela unavená. Je to dneska samá pověst a legenda. Už mi to pro dnešek přijde moc.

B: Jednou se ti to bude hodit.
A: Ale těch jmen! Strašně se mi to plete.
B: Právě proto poslouchej a zkus si je zapamatovat.
A: Řekněte mi, jestli si tohle všechno pamatujete, když dějepis neučíte?
B: Říkám ti, abys poslouchala, co paní učitelka vypráví. Já si to pamatuju právě proto, že to slyším už asi po sté. Vždyť je to zajímavé, tak dávej pozor.
A: Vy starší ty legendy asi máte raději než my.
B: V tom s tebou absolutně nesouhlasím. Podívej, kolik současných filmů se točí podle nejstarší historie, legend a mýtů.

Minidialog 4

A: Kdo mi řekne, o čem je ta pověst?
B: O praotci Čechovi.
A: Ano, a co konkrétně popisuje?
B: Příchod prvních obyvatel na naše území.
A: No, řekněme raději příchod prvních Slovanů. Četla jsi to, Jano?
B: No, … celé ne. Ono se to **blbě** čte.
A: Proč?
B: Ten jazyk je takový...
A: Jaký?
B: Nemoderní.
A: No, to je pravda, ale starý jazyk je přece nádherný. Všichni si to společně přečteme ve škole, až se vrátíme. Jde o naše národní dědictví!

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte a porovnejte je.

2. Poslouchejte minidialogy.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a přiřaďte ke každé části obrázku jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

MUSÍ SE TO STÁLE OPAKOVAT

MUSÍME SE K TOMU VRÁTIT

PŘÍŠTĚ JEDU ZASE!

JE TO NA NICH POZNAT!

Nečíst nejde!

TO JE KONEC HISTORIE!

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
Pro mě teda ani náhodou. Drž se, ševče, svého kopyta. …je to trochu uhozené. …ty s sebou táhneš i tu knížku. Jen tak. Strašně se mi to plete. Jednou se ti to bude hodit.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.
…tak máme aspoň půl hodinky. Na. Člověče, tenhle rok to bude dobrých 25 let. …to je pěkná řádka let. No, jak které. Není to je ten, co svačí už od Brna? To určitě! Každý jsme na něco jiného. …že literatura není nic pro mě… Hele, počkej. To bylo z donucení…. Ale těch jmen! …řekněme raději příchod prvních Slovanů.

5. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 1, 2 a 4).
…kdo je **potížista**. Mě tyhle věci **neba**. Pořád lepší než **matika**… Ono se to **blbě** čte.

6. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.
Jsou legendy stále aktuální a oslovují mladou generaci? Řekněte alespoň 4 nápady, jak by se daly legendy lépe zprostředkovat mladým? Je dobré, aby byla stará literatura přepsána do moderního jazyka?

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište 5 důvodů, proč současné děti čtou méně než starší generace.

DŮVODY

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

c) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: LIDOVÁ MOUDRA

- lidová moudrost, lidové umění, lidová tvořivost, národní bohatství
- pověst, legenda, přísloví, rčení, pranostika, říkadlo
- zvyk, obyčej, tradice, společenský rituál, dodržovat/dodržet, ctít, zachovávat/zachovat, mravy, zásada, hodnoty, ponaučení, plynout/vyplývat z něčeho, přenášet se z něčeho/někoho na něco/někoho
- předek, potomek, odkaz, pokolení, poselství
- vypravěč, fikce, fakta, ústní podání, (ne)důvěryhodný/(ne)ověřený zdroj, historický pramen
- posvícení, Dušičky, pouť, taneční

1. Pracujte ve skupinách. Napište během 2 minut všechno, co vás napadne, když se řekne „lidová moudrost". Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.

2. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky.
Vysvětlete, co jsou lidové obyčeje. Myslíte, že se národní zvyky stále přenášejí na další generace? Pokud ano, řekněte jak. Pokud ne, vysvětlete proč. Řekněte alespoň 3 příklady zvyků, které se dodržují ve vaší rodině/zemi. Dodržujete vy a vaše rodina lidové tradice? Pokud ano, řekněte které a proč. Pokud ne, řekněte, proč ne. Vyjmenujte alespoň 3 české lidové zvyky a popište je. Vysvětlete, co znamená lidová tvořivost. Řekněte alespoň 3 příklady.

3. Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište 4 pozitiva dodržování lidových tradic.
POZITIVA
1.
2.
3.
4.

4. a) Pracujte podle vzoru.

mravní →	rituál
lidová	zásady
společenský	zdroj
historický	podání
národní	tvořivost
ústní	bohatství

b) Utvořte a pak napište věty s 5 výrazy ze cvičení 4 a).

5. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky.
Vysvětlete, co znamená přísloví. Znáte některá česká přísloví? Pokud ano, řekněte je a vysvětlete. Existují tato přísloví i ve vašem jazyce? Řekněte česky 3 přísloví, která jsou známá ve vaší zemi. Znáte některá přísloví, která si obsahem odporují? Pokud ano, řekněte/přeložte je a vysvětlete.

6. Pracujte ve dvojicích.

a) Doplňte, jaký je podle vás konec přísloví 1–6.

1. Co je psáno, …
2. Co oko nevidí, …
3. Co se má stát, …
4. Co můžeš udělat dnes, …
5. Co neví, …
6. Co je šeptem, …

b) Spojte začátek přísloví ze cvičení 6 a) s dokončením a)–f).

a) …to nepoví.
b) …to je dáno.
c) …neodkládej na zítřek.
d) …to je čertem.
e) … to se stane.
f) … srdce nebolí.

c) Vysvětlete, co uvedená přísloví znamenají.

7. a) Vyberte si jedno z následujících přísloví.

a) Ráno moudřejší večera. **b)** Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.

b) Připravte si dvouminutovou prezentaci. Řekněte, proč jste si přísloví vybral/a, vysvětlete ho na příkladu atd. Nezapomeňte na logický závěr monologu.

c) Pracujte ve skupině. Vyberte nejlepší prezentaci a svůj výběr zdůvodněte.

8. a) Pracujte podle vzoru. Najděte v česky psaných materiálech, ke kterým datům se vztahují uvedené pranostiky.

Vzor: Jak na Nový rok, tak po celý rok. …1. 1.…

a) Na Hromnice o hodinu více. .....
b) Svatá Anna – chladna z rána. .....
c) Svatá Žofie políčka často zalije. .....
d) Kateřina na blátě, Vánoce na sněhu. .....
e) Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá. .....
f) Na svatého Václava bývá bláta záplava. .....
g) Vavřinec ukazuje, jaký podzim nastupuje. .....
h) Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje. .....

b) Pracujte ve skupině. Vysvětlete, co znamenají pranostiky ve cvičení 8 a).

c) Pracujte ve skupině. Řekněte, které pranostiky jsou známé ve vaší zemi. Uveďte alespoň 3 příklady.

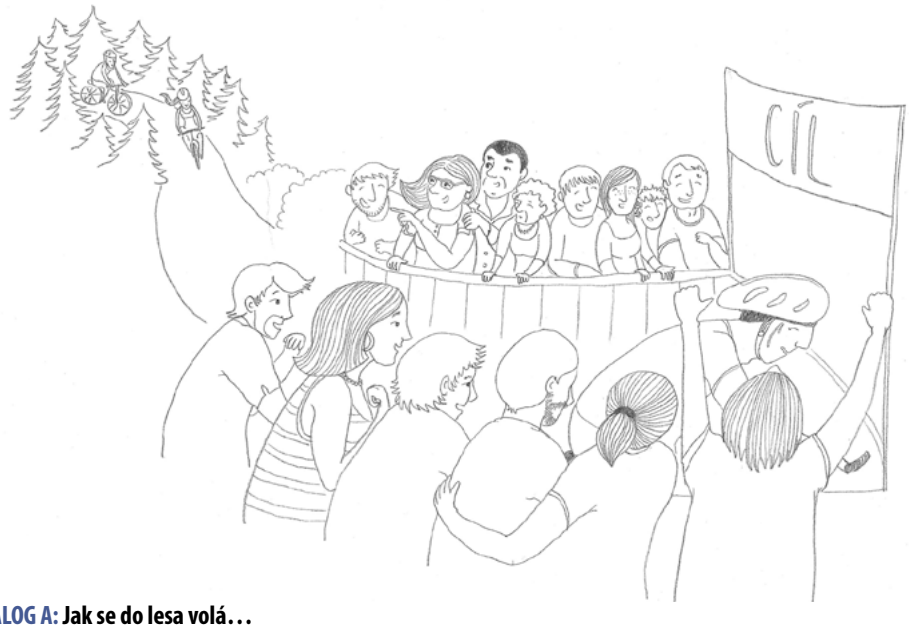
9. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky.

Vysvětlete, co je pověst. Znáte některou českou pověst? Pokud ano, stručně popište její děj a vyjmenujte hlavní postavy. Řekněte alespoň 2 názvy pověstí z vaší země. Mají něco společného s těmi českými? Pokud ano, popište jejich společné znaky. Pokud ne, řekněte, v čem se od sebe liší.

b) Připomeňte si v lekci 1 (sekce PSANÍ), jak se píše vypravování. Pak si vyberte jednu pověst, kterou dobře znáte a napište ji. Vypravování bude mít úvod, kde vysvětlíte, o kterou pověst se jedná, kde jste ji četli/slyšeli a proč jste si ji vybrali. Na závěr napište, jaké ponaučení z pověsti vyplývá.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Jak se do lesa volá…

109

Olga: Tak už konečně jedou?
Šárka: Ne, ještě je nevidím.
O: A neměli by tady už být?
Marek: Ne, tak rychle to ujedou jen *profíci*.
O: Jak dlouho budeme ještě čekat?
M: No, myslím, že by se tu mohli objevit tak za deset minut.
O: Ach jo, kdyby tu alespoň nebylo tolik lidí. Takhle se mačkat…
Š: Ještě vydrž, babi, ať vidíme, jestli vyhraje Anička, nebo Kuba.
O: No dobře, co mám dělat, když už jste mě sem vytáhli.
Š: To byl taky nápad, takhle se sázet, viď?
O: To mi povídej… Kdo z nich to vlastně vymyslel?
Š: Cože?
M: Babička se ptá, kdo vymyslel tu sázku.
Š: No, kdo asi… Samozřejmě, že to napadlo našeho Jakuba.
M: Ale nezapomeň, že na tenhle závod je přihlásila Anička.
Š: No jo, jenže Kuba ji k tomu totiž vyprovokoval, proto je sem oba přihlásila.
O: Vyprovokoval?
Š: No jistě, to bylo pořád: „Jsem o dva roky mladší, jezdím na kole rychleji. " nebo „Na kole tě strčím do kapsy. Vsaď se!"
M: Jo, to si pamatuju, to ji pěkně naštvalo.

Š: Naštvalo, ale nenechala si to líbit.
O: To je přece jasné, že si to nemohla nechat líbit. Jak se do lesa volá…
Š: Jééé. Hele, tamhle. Mně se zdá, že už se sem blíží.
M: Ale ne, měli by se tu objevit až za pár minut.
O: Ne, Šárka má pravdu! To je přece Anička.
M: Co? Kde ji vidíte?
Š: Tamhle v dálce jede, podívej!
O: A kousek za ní je Kuba.
M: No fakt. Myslíte, že ji ještě předhoní?
O: Já teda doufám, že ne. Držím palce Aničce.
Š: A já taky.
M: No, to jsem si mohl myslet, vrána k vráně sedá, co?

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Na co Říhovi čekají?
   - **b)** Proč Anna a Jakub závodí?
   - **c)** Kdo podal přihlášku na závod?
   - **d)** Komu fandí Šárka a Olga?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Takhle se mačkat…, …když už jste mě sem vytáhli. …Kuba ji k tomu totiž vyprovokoval. … na kole tě strčím do kapsy. …to ji pěkně naštvalo…, …ale nenechala si to líbit. Myslíte, že ji ještě předhoní?

3. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ Říhovi jsou na nákupu.
   Vzor 2: ☒ Říhovi jsou na závodě.
   - **a)** ☐ Babička Olga byla netrpělivá, protože závod ještě nezačal.
   - **b)** ☐ Podle Marka ujedou profesionálové závod za 10 minut.
   - **c)** ☐ Olze vadilo, že je kolem hodně jiných diváků.
   - **d)** ☐ Anna vymyslela sázku, aby ukázala, že není stará.
   - **e)** ☐ Maminka Šárka si všimla první, že už Jakub a Anna přijíždí.
   - **f)** ☐ Jakub a Anna se objevili dřív, než Marek čekal.
   - **g)** ☐ Anna se do cíle blížila dřív než Jakub.

4. **Vysvětlete, co znamenají přísloví *Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá* a *Vrána k vráně sedá*. Máte ve svém jazyce podobná přísloví?**

5. **a) Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovilo slovní spojení.**
   No, to jsem si mohl myslet,…
   b) Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami *profík* **a** *profesionál*.

6. **U podtržených vět v dialogu porovnejte slovosled. Zamyslete se nad tím, jak se liší jejich slovosled.**

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

110 **DIALOG B: Lepší vrabec v hrsti…**

Šárka: Marku, je všechno v pořádku?
Marek: Cože... Promiň, co jsi říkala?
Š: Jestli je všechno v pořádku. Sedíš tady nad těmi papíry už takovou dobu.
M: No jo, fakt. Už je skoro tma. Nějak jsem se do toho zabral.
Š: Jo, to vidím. Nad čím si to vlastně lámeš hlavu?
M: Ale, koukám tady na výpisy z účtu.
Š: Aha. Něco se ti na tom nezdá?
M: No, podívej na to. Loni jsme měli úrok 1,5 % a teď už je jenom 0,95.
Š: Hm, to je divné. Že by ten úrok tak snížili?
M: Jo, je to hrůza. Za rok víc než o 1/3.
Š: A nechceš teda všechno převést na účet u jiné banky?
M: Jenže to nejde tak snadno.
Š: Jak to?
M: No, protože teď máme 2/5 vkladu na spoření a tam je výpovědní lhůta.
Š: Aha, takže by se ten účet stejně nedal zrušit hned.
M: Ne, mohli bychom zatím jen vybrat ty 3/5, co nejsou nijak vázané.
Š: Ach jo, opravdu jsme tehdy podepsali tak nevýhodnou smlouvu?
M: Podepsali, ale zase tak nevýhodné to nebylo, nabídli nám přece tu slevu na vedení účtu.
Š: A ta pořád ještě platí?
M: Ano, dokonce ji zvýšili z 75 na 80 %.
Š: No, aspoň něco. Takže ten účet teda rušit nebudeš, co?
M: Ne, zatím asi ne. Oni by nám stejně nikde víc než 1 % úroku nedali.
Š: Tak víš, co? … Nech to tak.
M: Myslíš?
Š: Ano, ostatně jak se říká: „Lepší vrabec v hrsti než holub na střeše."

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Proč Marek neposlouchal Šárku?
   - **b)** Co Marek ukazoval Šárce?
   - **c)** Proč není možné účet zrušit okamžitě?
   - **d)** O kolik se zvýšila sleva na vedení účtu?

2. **a) Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   …výpisy z účtu…, …úrok…, …převést na účet…, …teď máme 2/5 vkladu na spoření a tam je výpovědní lhůta. …mohli bychom zatím jen vybrat ty 3/5, co nejsou nijak vázané, …účet teda rušit nebudeš…

   b) Řekněte podtržené obraty jinak.
   Nějak jsem se do toho zabral. Nad čím si to vlastně lámeš hlavu? Něco se ti na tom nezdá? Nech to tak.

3. **Vysvětlete, co znamená přísloví *Lepší vrabec v hrsti, než holub na střeše*. Máte ve svém jazyce podobné přísloví?**

4. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
Marek byl dnes navečer velmi zamyšlený a nevšiml si, že na něj Šárka mluví. Lámal si hlavu nad **a)**…… z účtu. Vypočítal, že se jim za rok snížil **b)**…… víc než o třetinu. Šárka mu navrhla, aby všechny peníze **c)**…… do jiné banky. To ale bohužel není možné, protože část vkladu je vázaná na **d)**…… lhůtu. Naštěstí mají alespoň nižší poplatek za **e)**…… účtu, a tak se nakonec dohodli, že ho nebudou **f)**……

5. **a) Podtrhněte v dialogu všechny číslovky.**
b) Poslechněte si dialog ještě jednou a napište číslovky slovy.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: Co se škádlívá, to se rádo mívá

111

Jakub: No jo, pojď sem, ty kluku jeden ušat**ej**. Půjdeme na procházku. No to víš, že jo.
Anna: Bene, k noze!
J: Nech ho, nebuď tak přísná! Podívej, jak mě vítá.
A: Vítá, vítá, ale aby hlídal, to ne...
J: A _ _ _ _ _ _ _ _ mi dá i pac. Hele. Bene, dej pac. … No, honem.

A: Ježiš, ty jsi taky jak mal**ej**.
J: A ty jsi _ _ _ _ _ _ _ _ nějak moc vážná.
A: Tak se na to, podívej!
J: No, šikovn**ej**, šikovn**ej** kluk.
A: To není možn**ý**, on by se snad _ _ _ _ _ _ _ _ skamarádil i se zlodějem.
J: Ale ne, ten má za ušima. Jen je to holt od přírody takov**ej** mazel. Viď, Bene?
A: Jo, _ _ _ _ _ _ _ _ teda opravdu vyniká. Pořád by si chtěl jenom hrát.
J: Hele, aspoň ti není smutno, když nejsem s tebou.
A: Ty jsi dneska zase vtipn**ej**.
J: Ale miláčku, pes je přece nejlepší přítel. Teda hned po mně, že jo…
A: Ale víš, že něčím se ti Ben _ _ _ _ _ _ _ _ podobá.
J: Cože?
A: On je totiž stejně tak zvědav**ej** jako ty.
J: No, ještě řekni, že tě taky tahám v parku sem a tam od jednoho stromu k druh**ý**mu.
A: No, to naštěstí ne, ale jak se tam s někým dáš do řeči, tak to tě _ _ _ _ _ _ _ _ nikdo nezastaví.
J: No, promiň, to si teda vyprošuju. To už bych si podle tebe nemohl ani s nikým popovídat?!
A: Jo, jenže než se **vykecáš**, to bych _ _ _ _ _ _ _ _ Bena vyvenčila dvakrát sama.
J: Už toho nech, nebo se vážně naštvu.
A: Ale, ale, chlapeček se nám vzteká. Tak to je nejvyšší čas vyrazit ven.
J: Však já ti ještě ukážu, zač je toho loket.
A: Bene, jdeme.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Co by podle Anny měl Ben dělat kromě vítání lidí?
   - **b)** Jak reaguje Anna, když vidí, jak si Jakub hraje s Benem?
   - **c)** V čem je Jakub Benovi podobný?
   - **d)** Co Anna Jakubovi vyčítá?
   - **e)** Čím dialog končí?

2. **Poslechněte si dialog ještě jednou a doplňte vynechaná slova v textu.**

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Bene, dej pac. No, honem. Jen je to holt od přírody takov**ej** mazel. No promiň, to si vyprošuju. Už toho nech…, Ale, ale, chlapeček se nám vzteká. Však já ti ještě ukážu, zač je toho loket.

4. **Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.**
   Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Šárka a její syn Jakub.
   Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Anna a její přítel Jakub.
   - **a)** ☐ Jakub přišel do parku na procházku s Annou a Benem.
   - **b)** ☐ Jakub ukazuje Anně, jak ho Ben poslouchá.
   - **c)** ☐ Anna si myslí, že se Ben chová jako malý kluk.
   - **d)** ☐ Anna říká, že se Ben vždy skamarádí s každým zlodějem.

e) ☐ Podle Anny si Jakub s každým rád povídá.
f) ☐ Jakub si s každým povídá, takže jim cesta do parku trvá dlouho.

5. a) Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovilo slovní spojení.
No jo, pojď sem,… A ty jsi naopak nějak moc vážná. …on by se snad skamarádil i se zlodějem. …od přírody… …opravdu vyniká. Ty jsi dneska zase… To už bych si ani nemohl s nikým popovídat?!

b) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.
…kluku jeden ušat**ej**. …ty jsi taky jak mal**ej**. No, šikovn**ej**, šikovn**ej** kluk. To není možn**ý**,… … takov**ej** mazel. Ty jsi zase vtipn**ej**. …stejně zvědav**ej** jako ty. …od jednoho stromu ke druh**ým**u. …než se **vykecáš**,…

c) Řekněte a pak napište tyto výrazy jinak.
Ježiš, ty jsi taky jak mal**ej**. – .....
Jo, v tom teda opravdu vyniká. – .....
…ale jak se tam s někým dáš do řeči,… – .....
Jo, jenže než se **vykecáš**,… – .....

6. Vysvětlete, co znamená přísloví *Co se škádlívá, to se rádo mívá* **a** *Pes je nejlepší přítel člověka***. Máte ve svém jazyce podobné přísloví?**

7. a) Podívejte se na slova, která jste doplnil/a do dialogu, a zkontrolujte si jejich pravopis v klíči.
b) Všimněte si, že se někdy píší dohromady a někdy zvlášť.

GRAMATIKA

A. SLOVOSLED

I. GRAMATICKÁ PRAVIDLA

- některá slova jsou spolu gramaticky spojená a ve skupině mají pevnou pozici
- pokud se mění pozice těchto slov ve větě, „stěhuje se" vždy celá skupina, tzn. všechna slova té skupiny dohromady

Skupiny slov, která jsou dohromady:

a) ukazovací zájmeno + posesivní zájmeno + adjektivum + substantivum

To je ta jeho malá sestra. – Ta jeho malá sestra si hraje na zahradě. – Babička se stará o tu jeho malou sestru.

b) substantivum + substantivum v genitivu (Koho? Čeho?)

Práce policisty je velmi zodpovědná. – Anna všem vyprávěla o práci policisty.

Dárek od babičky se mi moc líbil. – Těšil jsem se na dárek od babičky.

c) adverbium (způsob/míra – Jak? / Jak moc?) **+ adverbium**

Na můj dopis mi odpověděl velmi rychle. – Velmi rychle mi odpověděl na můj dopis. – Odpověděl mi velmi rychle na můj dopis.

d) prepozice + substantivum

Od rána krásně svítilo slunce. – Slunce krásně svítilo už od rána.

e) substantivum + vztažná věta

Spolužačka, kterou jsme už dlouho neviděli, je nemocná. – Mluvili jsme o spolužačce, kterou jsme už dlouho neviděli.

f) tázací slovo – otázka doplňovací

- tázací slovo stojí na začátku otázky, např. Kolik to stojí? Kam dnes půjdeš? Kdo to udělal?

g) sloveso – otázka zjišťovací (Odpověď je ano/ne.)

- sloveso obvykle stojí na začátku otázky, např. Půjdeš tam taky? Umíš vařit guláš?

II. DRUHÁ (GRAMATICKÁ) POZICE

- některá krátká slova nemají přízvuk, a proto stojí až za prvním slovem / skupinou slov s přízvukem, tj. na druhé (gramatické) pozici ve větě
- mezi tato krátká slova patří např. **krátké formy osobních zájmen** (*mi, ji, ho…*), **pomocná slovesa** (sloveso *být* v minulém čase, tvar slovesa být v kondicionálu), ukazovací zájmena (*ten, ta, to…*), **reflexivní zájmeno** *se* a *si*…

- pokud je ve větě dohromady několik těchto krátkých slov, mají
  1) druhou pozici ve větě (např. Chápu ho dobře. Byl jsem tam.)
  2) mezi sebou pevnou pozici (např. Bál jsem se. nikoliv ~~Bál se jsem~~.)

Pořádek slov na druhé (gramatické) pozici:

POZICE		TYP KRÁTKÉHO SLOVA	PŘÍKLAD KRÁTKÉHO SLOVA	PŘÍKLAD VĚTY
VE VĚTĚ	UVNITŘ 2. POZICE			
2	1	formy pomocného slovesa **BÝT** u minulého času nebo kondicionálu	*jsem, jsi, jsme, jste, bych, bys, bychom, byste, by*	Chtěl jsem mu to říct.
	2	reflexivní zájmeno **SE**, **SI**	*se, si*	Chtěl jsem se ho zeptat.
	3	**krátké formy osobních zájmen v dativu**	*mi, ti, mu, jí*	Pomohl jsem jí s tím úkolem.
	4	**krátké formy osobních zájmen v akuzativu** / ukazovací zájmeno **TO** v nominativu a akuzativu	*mě, tě, ho, ji, to*	Dal jsem jí to včera.

SHRNUTÍ

1	2.1	2.2	2.3	2.4	
Styděl	jsem	se	mu	to	říct.
Včera večer	jsem	se	mu	to	styděl říct.
Zdálo		se	mi	to	nemožné.
Markovi		se		to	zdálo nemožné.
Naše děti	by	se			bály psa.
Naše malé děti	by	se	ho		bály.

- když spojujeme věty, počítáme druhou pozici v každé větě zvlášť

1	2.1	2.2	2.3		1	2.1	2.2	2.3	2.4	
Bál	jsem	se	ho	potkat	protože	jsem	se	mu	to	styděl říct.

POZOR!

- spojky **a**, **ale**, **avšak** počítáme jako pozici **nula (0)**

1	2.1	2.2	2.3		0	1	2.1	2.2	2.3	2.4	
Bál	jsem	se	ho	potkat	a	styděl	jsem	se	mu	to	říct.

- některá další krátká slova také mohou stát na druhé (gramatické) pozici, ale jejich místo není vždy pevné:

POZICE		TYP KRÁTKÉHO SLOVA	PŘÍKLAD KRÁTKÉHO SLOVA	PŘÍKLAD VĚTY
VE VĚTĚ	UVNITŘ 2. POZICE			
2	5	adverbium **TU**		Chtěl jsem mu to tu ukázat.
	6	formy ukazovacího zájmena **TEN, TA, TO**	*toho, tomu, tím…*	Petr se tu tomu určitě bude divit.
	7	adverbia **TAM, SEM, TEĎ…**		Styděl jsem se mu to tu teď přede všemi říct.
	8	**osobní a ukazovací zájmena s předložkou**	*s ním, bez toho, k němu…*	Petr si mi tu teď na to bude chtít stěžovat.
	9	**některé částice**	*asi, snad, vlastně, přece…*	Petr se tomu asi bude divit.
	10	formy slovesa **BÝT** u budoucího času	*budu, budeš, bude…*	Jakub to tam k ní asi bude posílat poštou.
	11	**modální slovesa**	*chtít, mít, moct, muset, smět*	Někdo to sem k nám asi bude muset přinést.
	12	**neurčitá** a **záporná zájmena**	*někdo, něco, nikdo, nic…*	Jitka tam asi chtěla něco koupit.

SHRNUTÍ

1	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	
Styděl	jsem	se	mu	to	tu		teď	o něm					říct.
Včera	jsem	se	mu	to			tam	o ní					styděl říct.
Zdálo		se	mi	to			teď		vlastně				nemožné.
Petr		se			tu	tomu	teď		asi	bude			divit.
Petr		si	mi		tu		teď	na to		bude	chtít		stěžovat.
Někdo				to			sem	k němu	asi	bude	muset		přinést.
Někdo	by						sem	k němu	asi		musel	něco	přinést.

III. CHARAKTER INFORMACE A KONTEXT (FUNKČNÍ VĚTNÁ PERSPEKTIVA)

- slovosled v češtině je volný, ale ne libovolný
- pozice slov ve větě se řídí podle toho, jakou informaci konkrétní slovo „nese" – rozlišujeme neutrální slovosled (viz níže část A) a subjektivní slovosled (viz níže část B)
- důležité je mj. to, jestli je informace známá, nebo nová/neznámá/důležitá
- význam věty se mění podle toho, na kterou pozici ve větě určitou informaci dáme
- charakter informace můžeme zjistit pomocí otázky – informace, na kterou se v otázce ptáme, je v komunikaci nová/neznámá

	NOVÁ/NEZNÁMÁ/DŮLEŽITÁ INFORMACE NA KONCI VĚTY
Honza v pondělí prodal své staré auto. ← *Co prodal Honza v pondělí?*	své staré auto
Své staré auto prodal Honza v pondělí. ← *Kdy prodal Honza své staré auto?*	v pondělí
V pondělí prodal své staré auto Honza. ← *Kdo prodal v pondělí své staré auto?*	Honza
Honza v pondělí své staré auto prodal. ← *Co udělal Honza v pondělí se svým starým autem?*	prodal

A) NEUTRÁLNÍ SLOVOSLED

- používáme ve větách, kde nevyjadřujeme emoce (= neutrální styl), ale jen sdělujeme informace, např. oznámení, zprávy, popis
- **na začátku věty** obvykle stojí vlastní **téma** komunikace / informace, které jsou **známé** / informace, o kterých se už mluvilo
- **ke konci věty** obvykle stojí informace, které jsou **nové**, **neznámé** / informace, které jsou **důležité**
- predikát má často pozici mezi těmito informacemi
- nová informace z jedné věty se v další větě obvykle mění na téma / na známou informaci

TÉMA KOMUNIKACE /ZNÁMÁ INFORMACE	NOVÁ/NEZNÁMÁ/DŮLEŽITÁ INFORMACE
Honza v pondělí *Mluvíme o Honzovi.*	prodal své staré auto. *Dozvíme se, že prodal své auto.*
Prodal ho *Už víme, že Honza prodal auto.*	za padesát tisíc. ← Za kolik to auto prodal? *Dozvíme se, kolik peněz za něj dostal.*
Za ty peníze *Už víme, že Honza dostal 50 000 korun.*	si koupí novou motorku. ← Co udělá s těmi penězi? *Dozvíme se, co s penězi udělá.*

POZOR!

- **v běžné komunikaci nemusíme známou informace říkat/psát, pokud jsme o ní už mluvili/psali nebo pokud je známá z kontextu, např. Honza včera večer navštívil Janu. Ta právě vařila oběd. Chutnal výborně (= oběd, o kterém mluvíme).**

B) SUBJEKTIVNÍ SLOVOSLED

- používáme
  1) když vyjadřujeme **emoce**, např. přání, prosba, rozkaz
  2) když chceme nějakou informaci **zdůraznit**, tzn. při důrazu
- **na začátku věty** stojí informace, které jsou **nové**, **neznámé** / informace, které chceme **zdůraznit**
- **ke konci věty** stojí vlastní **téma** komunikace / informace, které jsou **známé** / informace, o kterých se už mluvilo

	PŘÍKLAD	NOVÁ/NEZNÁMÁ/DŮLEŽITÁ INFORMACE
NEUTRÁLNÍ SLOVOSLED	Ten počítač stál třicet tisíc korun. Čeká tady už půl hodiny.	← Kolik stál ten počítač? ← Jak dlouho tady čeká?
SUBJEKTIVNÍ SLOVOSLED	Třicet tisíc korun ten počítač stál. ***(emoce: To bylo moc drahé!)*** Už půl hodiny tady čeká. ***(důraz: To je dlouho!)***	← Kolik stál ten počítač? ← Jak dlouho tady čeká?

POZOR!

- **subjektivní slovosled je často spojený se speciálním větným přízvukem, např. Nikam už dnes nechoď!**

CVIČENÍ A

1. Pracujte podle vzoru. Slovo v závorce dejte na první místo ve větě.

Vzor: Chtěli jsme se podívat na internet. *(ještě)* …Ještě jsme se chtěli podívat na internet.…

a) Budou tam. *(snad)* .....

b) Mohlo by to být zajímavé. *(určitě)* .....

c) Bude tě to tam nudit. *(možná)* .....

d) Někdo by nám s tím mohl pomoct. *(nakonec)* .....

e) Slyšeli o tom. *(už)* .....

f) Určitě jsem to nečetl. *(včera)* .....

g) Navštívila jsem ji. *(kdysi)* .....

h) Chtěli bychom o tom vědět. *(taky)* .....

i) Znáš ho také. *(jistě)* .....

j) Nebudu to opakovat. *(rozhodně)* .....

k) Nemáme s tím problém. *(zatím)* .....

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Chtěl mi s tím pomoct. …S tím mi chtěl pomoct.…

a) Dal jsem mu dárek. .....
b) Chtěli bychom se s vámi setkat. .....
c) Vždycky si ho moc vážila. .....
d) Zapomněli jsme si doma svačinu. .....
e) Rozbili mi je. .....
f) Začínalo se pomalu stmívat. .....
g) Odpověděl by jí na to včas. .....
h) Náhle se mi udělalo špatně. .....
i) Určitě jste to už četli v novinách. .....
j) Předal mu ji velmi rychle. .....
k) Nedá se na to nic říct. .....

b) Vyberte si ze cvičení 2 a) 4 věty se změněným slovosledem a vytvořte krátký dialog, kde je použijete.

3. Pracujte podle vzoru. Nahraďte každé podtržené slovo / skupinu slov zájmenem, nebo adverbiem. Použijte neutrální slovosled.

Vzor: Lukáš se večer sešel s Jiřím v blízké kavárně. – …Lukáš se tam s ním večer sešel.…

a) Ty peníze jsem Janě vrátil už v pondělí. – .....
b) Šárce se v noci zdálo o novém domě. – .....
c) Jitce se na tomto místě vůbec nelíbilo. – .....
d) V tuto chvíli si bohužel nemůžu na jeho číslo vzpomenout. – .....
e) Hosté si budou stěžovat číšníkovi na špinavé příbory. – .....
f) František si bude muset nechat opravit auto v servisu. – .....
g) Jakub včera přivedl Aničce domů jejího psa. – .....
h) Radkovi se v tenhle moment zdála celá ta věc nemožná. – .....
i) Chtěl bych se zeptat Honzy, jestli přijde. – .....
j) Bál jsem se jít do práce, protože jsem v kanceláři nechtěl potkat šéfa. – .....
k) Jitka by chtěla v obchodě koupit nějaký dárek pro bratra, ale bratrovi se žádná věc nelíbí. – .....

B. DEKLINACE ČÍSLOVEK II

I. ZLOMKY

ZLOMEK	ČTEME JAKO
1/2	(jedna) polovina
1/3	(jedna) třetina
1/4	(jedna) čtvrtina
1/5	(jedna) pětina

- (jedna) šestina, sedmina, osmina, devítina, desetina, setina, tisícina, miliontina…

ZLOMEK	ČTEME JAKO
2/3	dvě třetiny
3/4	tři čtvrtiny
4/5	čtyři pětiny
5/6	pět šestin
6/100	šest setin
7/1 000	sedm tisícin

DEKLINACE ZLOMKU

a) první část zlomku skloňujeme jako číslovku základní, např. **1**/2 – jedna, bez jedné, k jedné, za jednu, o jedné, s jednou

b) druhou část zlomku skloňujeme jako substantivum, např. 1/**2** – polovina, bez poloviny, k polovině, za polovinu, o polovině, s polovinou

PÁD	ZLOMEK		
	1/6	2/6	5/6
N	jedna šestina	dvě šestiny	pět **šestin**
G	jedn**é** šestin**y**	dv**ou** šestin	pěti šestin
D	jedn**é** šestin**ě**	dv**ěma** šestin**ám**	pěti šestin**ám**
A	jedn**u** šestin**u**	dvě šestiny	pět **šestin**
L	(o) jedn**é** šestin**ě**	(o) dv**ou** šestin**ách**	(o) pěti šestin**ách**
I	jedn**ou** šestin**ou**	dv**ěma** šestin**ami**	pěti šestin**ami**

II. DESETINNÁ ČÍSLA

DESETINNÉ ČÍSLO	ČTEME JAKO
0,1	nula/žádná celá jedna (desetina)
0,34	nula/žádná celá třicet čtyři (setin)
0,458	nula/žádná celá čtyři sta padesát osm (tisícin)
0,09	nula/žádná celá nula devět / devět setin
1,2	jedna celá dvě (desetiny)
3,65	tři celé šedesát pět (setin)
7,231	sedm celých dvě stě třicet jedna (tisícin)

III. PROCENTA

PROCENTA (%)	ČTEME JAKO
1 %	jedno procento
3 %	tři procenta
5 %	pět procent
87 %	osmdesát sedm procent
68,9 %	šedesát osm celých devět desetin procenta
84,26 %	osmdesát čtyři celých dvacet šest setin procenta
96,125 %	devadesát šest celých sto dvacet pět tisícin procenta

Pozn. Skloňujeme jako číslovku a počítaný předmět – viz Cvičebnice, lekce 7, sekce Zopakujte si.

CVIČENÍ B

1. Přečtěte správně.

a)

1/2	8/1 000	16/100
4/8	4/5	5/9
3/7	9/10	77/1 000
2/3	3/4	5/16

b)

0,2	3,456	18,09
1,5	4,74	21,418
2,08	5,359	32,025

c)

1 %	21 %	36,8 %
3 %	8,6 %	45,33 %
5 %	14,32 %	218,51 %

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Každý dostal 1/4 dortu. …(jednu) čtvrtinu…

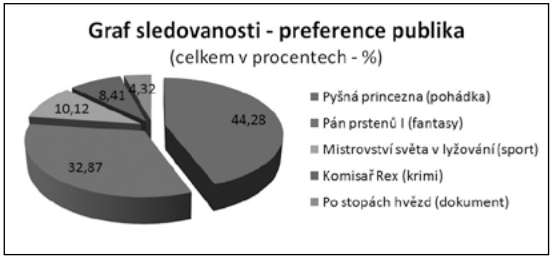
a) Vybral si už 50 % dovolené.
b) Výsledek našeho výpočtu je 1024,7, ale raději to ještě přepočítám.
c) Do roku 1990 se v České republice narodilo mimo manželství asi 8,5 % dětí.
d) Dnes už je počet narozených mimo manželství vyšší a pohybuje se kolem 30 %.
e) Vyšlo mi to 7,675.
f) Hlasování se zúčastnily 2/3 přítomných.
g) Počet rekreantů se zvýšil o 2,34 %.
h) Příklad byl: 0,1 + 3,76.
i) Peníze si rozdělíme mezi nás osm, každý tedy bude mít 1/8.
j) Z 20 % se zvýšily příjmy na 23 %.
k) U přijímacích zkoušek uspěly 4/5 našich studentů.

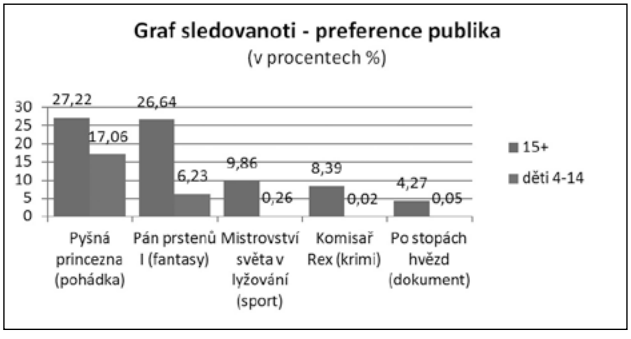
3. Pracujte ve dvojicích.

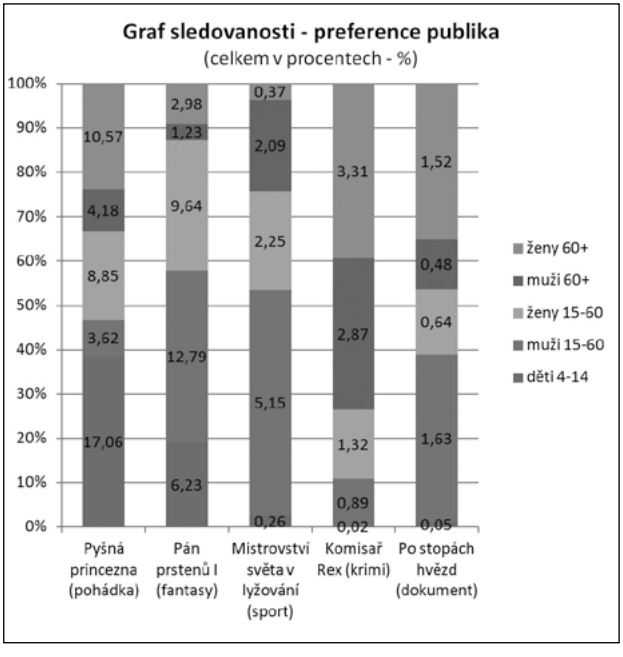
a) Přečtěte si následující body. Najděte k nim informace v grafech.

BODY:

1) SLEDOVANOST CELKEM
– nejoblíbenější programy (programy, jejich téma, % diváků celkem)
2) PREFERENCE PUBLIKA (2 hlavní skupiny)
– programy preferované ve skupině 15+ (programy, % diváků ve skupině 15+)
– programy preferované ve skupině děti 4–14 (programy, % diváků ve skupině děti 4–14)
– srovnání programů podle úspěšnosti u obou skupin
3) PREFERENCE PUBLIKA (všechny jednotlivé skupiny)
– programy preferované ve všech jednotlivých skupinách (programy, % diváků v každé skupině)
– srovnání programů podle úspěšnosti u konkrétních skupin

Graf sledovanosti - preference publika
(celkem v procentech - %)
44,28
32,87
10,12
8,41
4,32
Pyšná princezna (pohádka)
Pán prstenů I (fantasy)
Mistrovství světa v lyžování (sport)
Komisař Rex (krimi)
Po stopách hvězd (dokument)

Graf sledovanoti - preference publika
(v procentech %)
30
25
20
15
10
5
0
27,22
17,06
26,64
6,23
9,86
0,26
8,39
0,02
4,27
0,05
Pyšná princezna (pohádka)
Pán prstenů I (fantasy)
Mistrovství světa v lyžování (sport)
Komisař Rex (krimi)
Po stopách hvězd (dokument)
15+
děti 4-14

Graf sledovanosti - preference publika
(celkem v procentech - %)
100%
90%
80%
70%
60%
50%
40%
30%
20%
10%
0%
10,57
4,18
8,85
3,62
17,06
2,98
1,23
9,64
12,79
6,23
0,37
2,09
2,25
5,15
0,26
3,31
2,87
1,32
0,89
0,02
1,52
0,48
0,64
1,63
0,05
Pyšná princezna (pohádka)
Pán prstenů I (fantasy)
Mistrovství světa v lyžování (sport)
Komisař Rex (krimi)
Po stopách hvězd (dokument)
ženy 60+
muži 60+
ženy 15-60
muži 15-60
děti 4-14

b) Připravte si krátkou zprávu a prezentujte ji. Ve zprávě musíte zmínit všechny body ze cvičení 3 a).

Role: analytik/analytička televizního vysílání

Jste analytik/analytička televizního vysílání a informujete veřejnost o úspěšnosti uvedených programů.

C. PRAVOPIS – NEJČASTĚJŠÍ PŘÍSLOVEČNÉ SPŘEŽKY

- příslovečné spřežky tvoříme spojením:

a) **prepozice + substantivum**, např. konec, kolo, celek, čas, opak… ➔ dokonce, nakonec, dokola, vcelku, včas, naopak…

b) **prepozice + adjektivum**, např. pravý, volný, blízký, daleký, dlouhý… ➔ vpravo, zvolna, zblízka, zdaleka, nadlouho…

c) **prepozice + zájmeno**, např. vše, to… ➔ ovšem, potom, zatím…

d) **prepozice + číslovka**, např. třikrát… ➔ natřikrát…

e) **prepozice + adverbium**, např. jindy, naproti… ➔ najindy, odnaproti

ZMĚNA VÝZNAMU		
PŘÍSLOVEČNÁ SPŘEŽKA = píšeme dohromady		**VAZBA S PREPOZICÍ** = píšeme odděleně
Přijala naši nabídku, a dokonce z ní měla radost. (= měla navíc i radost)		Přestože byl ten film nudný, zůstali jsme v kině až do konce. (= než byl konec filmu)
Vyšli jsme nahoru na kopec. (= směr nahoru)	×	Vyšli jsme na horu. (= na konkrétní horu, např. na horu Sněžka)
Je mi to vcelku jedno. (= celkem, docela, v zásadě)		Koupila si plavky v celku. (= jednodílné)
Právě jsme o ní mluvili a vtom vešla do místnosti. (= v ten moment, náhle, najednou)		V tom gramatickém cvičení máš hodně chyb. (= v tom konkrétním cvičení)

POZOR!

- **některá slova můžeme psát dohromady i odděleně a jejich význam se nemění, např. na příklad/například, z počátku/zpočátku, k večeru/kvečeru, na čase/načase…**
- **pokud můžeme za prepozici vložit ještě jiné slovo, není to spřežka, např. nakonec, nahoru, ale vazba s prepozicí, např. na konec (na úplný konec), na horu (na vysokou horu), např. Došli až na konec města. ➔ Došli až na *úplný* konec města. Vyšli na horu. ➔ Vyšli na *nejvyšší* horu.**

CVIČENÍ C

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Sejdeme se *(navečer – na večer)* **a v klidu si o tom promluvíme.**

a) Už jsi někdy vyšel *(nahoru – na horu)* Sněžku?

b) Ty jsi mi koupil *(dokonce – do konce)* i kytku?

c) Položil jsem ti to *(zadruhé – za druhé)* dveře vpravo.

d) Můžeš být prosím chvíli *(zticha – z ticha)*?

e) Znovu se podívej *(například – na příklad)*, který jsi v testu nevypočítal.

f) Je mi líto, ale *(vtom – v tom)* se vůbec nevyznám.
g) Vždycky toužila *(potom – po tom)*, co nemohla mít.
h) Dlouho váhali, ale *(nakonec – na konec)* se rozhodli odjet.

b) Napište věty s nepoužitými slovy ze cvičení 1 a).

2. Pracujte podle vzoru.

zatím, nakonec, vtom, za tím, zato, v celku, dokonce, ~~vcelku~~, v tom, na konec, za to, do konce

Vzor: Je mi ...vce1ku... **jedno, co budeme dělat o víkendu.**

a) Už se opravdu těším …… zimy.
b) Byla jsem moc překvapená, protože Jan dnes nakoupil jídlo, a po dlouhé době …… uvařil i večeři.
c) Zrovna jsem si vzpomněla, že mám zavolat kamarádce a …… zazvonil telefon.
d) Byl malý, …… silný.
e) Buď rád, že se …… nic nestalo.
f) Prosím 20 deka vepřové šunky ……
g) Ten film byl hrozně nudný, a proto jsem se na něj nevydržela dívat až ……
h) Opravdu nemůžu …… co se stalo.
i) Na tréninku jsme se sešli …… samém počtu jako minulý týden.
j) Nechtělo se mi jít na tu party, ale …… se mi tam moc líbilo.
k) Nevíte, kdo to stojí tam …… červeným autem?

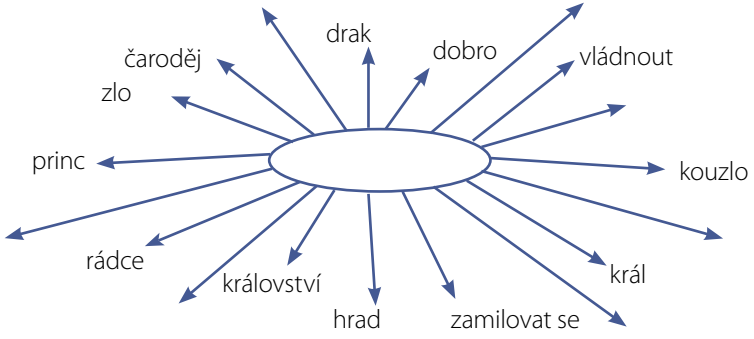
3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.
b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.
c) Odůvodněte psaní následujících slov.

na horu, vcelku, s tím, najindy, na svém, dokonce, na konci, za to.

ČTENÍ

1. a) Přečtěte si slova a napište do kroužku, se kterým jedním literárním žánrem jsou všechna tato slova spojena.

b) Napište do cvičení 1 a) další slova, která jsou spojena se slovem uprostřed.

c) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Vysvětlete, co je pohádka. Jaké má typické znaky (např. jaké postavy tam vystupují, jak obvykle začíná a jak končí atd.). Řekněte alespoň 1 rozdíl mezi pohádkou a povídkou a pohádkou a románem. Znáte nějaké slavné české autory pohádek? Máte ve vaší zemi nějaké slavné autory pohádek? Pokud ano, jmenujte je. Vyprávěl nebo četl vám někdo v dětství pohádky? Které pohádky jste měl/a rád/a? Pokud jste je neměl/a rád/a, jaké příběhy se vám líbily? Je nějaký rozdíl mezi moderními a starými pohádkami? Pokud ano, řekněte jaký.

d) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište 5 pozitiv pravidelného čtení pohádek dětem.

2. Pracujte ve skupinách. Popište obrázky a řekněte, o čem je podle vás následující text a jaké jsou asi hlavní postavy.

A)

. . . . . .

B)

. . . . . .

C)

. . . . . .

D)

. . . . . .

E)

. . . . . .

F)

. . . . . .

3. Pracujte ve skupinách.

a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- rám
- vyslanec
- sál
- povýšeně
- zavázat někomu boty
- překonat
- ani za mák
- rádce
- svěřit
- vláda
- znenadání
- poddaný
- být zaskočen
- prosté oblečení
- nedotknout se někoho rukou
- vladař
- namyšleně
- vznešený
- či
- harfa

b) Pracujte podle vzoru. Najděte slova podobného významu.

krása	umělec
portrét	obličej
tvář	vladař
mistr	obraz
král	nádhera

c) Rychle si přečtěte text „Potrestaná pýcha" a podle textu seřaďte obrázky ze cvičení 2.

TEXT

Potrestaná pýcha

Za devatero horami a devatero řekami bylo jedno království, země krále Miroslava, který se měl oženit. Nechal si proto poslat portréty všech princezen na vdávání, aby si mohl jednu z nich vybrat. Mezi mnoha obrazy, které mu byly přineseny, uviděl také tvář princezny Krasomily, do níž se na první pohled zamiloval. Od té chvíle na ni stále myslel a o žádné jiné dámě jako královně už neuvažoval. Chtěl jí co nejrychleji poslat svůj obraz a rovnou ji požádat o ruku. Okamžitě proto pozval na svůj hrad malíře, aby namalovali jeho portrét.

Když se umělci sešli, král jim řekl: „Moji nejváženější mistři, svolal jsem vás proto, aby mě každý z vás namaloval. Nechci ale, abyste mi krásu přidávali. Naopak mi bude mnohem milejší, pokud bude portrét o něco ošklivější, než je moje opravdová tvář. Takové je moje přání."

„Náš pane, tobě přece není potřeba krásu přidávat," reagovali umělci na jeho slova. „My budeme rádi, zvládneme-li zobrazit skutečnost a dokážeme-li dát do obrazu tebe, jaký doopravdy jsi."

S chutí se pak všichni pustili do práce a za pár dní stálo v sále několik Miroslavových portrétů. Král si je přišel prohlédnout, aby si vybral ten nejvhodnější. Vybíral dlouho a nakonec se rozhodl pro jeden, který se všem ostatním líbil nejméně. Miroslav si totiž říkal, že se princezna jistě nebude zlobit, pokud bude ve skutečnosti hezčí, než je jeho obraz. Vybrané dílo pak nechal vložit do zlatého **rámu** s drahými kameny a poslal ho i se vzácnými dary otci krásné princezny.

Když se jeho **vyslanci** za nějaký čas vrátili ze sousedního království, všiml si, že jsou všichni velmi smutní. „Pane náš," opatrně začali, „vyřídili jsme tvou žádost o princezninu ruku a předali dary

starému králi. Ten nás nejen mile přivítal, ale i pohostil. Moc ho potěšilo, že ses rozhodl pro svatbu s jeho dcerou. Druhý den jsme však šli za princeznou…" V **sále** bylo chvíli úplné ticho a pak vyslanci pokračovali. „Ona… žádnému z nás ruku nepodala, jen se **povýšeně** dívala na tvůj obraz, a… pak nám ho za okamžik vrátila s neomluvitelnými slovy, že by si od tohoto muže nenechala ani **boty zavázat**." „Hm," zamyslel se Miroslav, „mluvte dál."

„Nechtěli jsme to už dále poslouchat. Starý král se za svou dceru styděl a smutně nás prosil, abychom ji omluvili. On sám prý taková slova často slyší, ale je si jistý, že se dá všechno **překonat** a princezna bude se svatbou souhlasit. Pane náš, musíme říct, že taková královna by se nám **ani za mák** nelíbila, proto jsme na nic víc nečekali a raději hned odjeli." Miroslav promluvil velmi klidně, ale tváře mu vztekem jen hořely: „To bylo to nejmoudřejší, co jste mohli udělat. Chválím vás a děkuji. O ostatní se už postarám sám." Dlouho do noci pak přemýšlel, co udělá. Nakonec se rozhodl pro chytré řešení. Zavolal svého starého věrného **rádce**, kterému jako jedinému celý svůj plán **svěřil**.

Hned druhý den se chystal král i s doprovodem na cestu. Starost o hrad svěřil svému správci a po dobu své nepřítomnosti předal **vládu** moudrým rádcům. Večer dal připravit koně, aby mohli následující den odjet, a už brzy ráno byli na cestě za princeznou. Po dlouhé a únavné cestě konečně dorazili k hranicím království. Tam Miroslav **znenadání** seskočil z koně, prohlásil, že dál už bude pokračovat sám a přikázal svým **poddaným**, aby se vrátili na hrad. Všichni byli pánovým rozhodnutím **zaskočeni**, ale jako vždy ho beze slova poslechli. Král se pak převlékl do **prostého** oblečení, nechal si u sebe jen pár drobných a jako obyčejný člověk vešel do sousední země.

Byl nádherný jarní den, když došel k zámku princezny. Měl štěstí, že ji mohl zrovna uvidět, protože se právě procházela po zahradě. Každý sice obdivoval Krasomilinu krásu, ale kdo ji znal lépe, věděl, že její tvář je jako růže bez vůně, zahrada bez slunce, život bez radosti. Ne, že by jejímu srdci byly city cizí, často litovala chudé, poslouchala jejich smutné příběhy, dávala jim dary i peníze. Na druhou stranu k ní nikdy nikdo nesměl blízko přistoupit, aby **se** jí náhodou nečistou rukou **nedotkl** a nezašpinil ji. Mnoho **vladařů** ji už chtělo získat za ženu, ona však každého **namyšleně** odmítla. Starý hodný otec jí často připomínal, že ji jednou Bůh za její pýchu potrestá. Ona mu na to ale stále opakovala svou pravdu: „Můj ženich musí být nejen krásnější, ale i nadanější, citlivější a **vznešenější** než ostatní. Nikdo jiný se mým manželem nestane."

Když se tak toho krásného slunečného dne Krasomila v zahradě procházela, přišel k ní otec a říká: „Dcero moje, právě jsem v salonu mluvil s jedním mladým mužem a hned jsem ho přijal jako našeho nového zahradníka. Je šikovný, zdá se mi však pro tuhle práci až moc vzdělaný. Vyzná se totiž stejně dobře v zahradnictví, jako v literatuře **či** v hudbě. Dokonce umí hrát na **harfu**. Bylo příjemné si s ním povídat, takže jsem ho okamžitě a s radostí zaměstnal. Co si o tom myslíš?"

„Nemohu na to nic říct, protože jsem ho ještě neviděla ani s ním nemluvila. Myslím ale, můj milý otče, že jsi udělal dobře, protože takový muž je na zámku potřeba. Jestli se vyzná v hudbě, jak povídáš, tak by mě mohl učit hrát na harfu, když můj starý učitel zemřel. Pokud souhlasíš, tak bych ho ráda poznala."

Tatínek král s návrhem souhlasil. Princezna se mezitím posadila do přijímacího sálu, kam za okamžik vstoupil chudě oblečený Miroslav.

(zpracováno podle pohádky Potrestaná pýcha od B. Němcové)

4. Doplňte následující tvrzení podle textu. Napište vždy jedno slovo.

a) Král Miroslav se rozhodl, že si zvolí jako budoucí …… svého lidu tu, jejíž portrét se mu bude nejvíce líbit.

b) Miroslav požadoval po malířských mistrech, aby ho zobrazili o něco ……, než jaký ve skutečnosti je.

c) Umělci slíbili, že mu nebudou přidávat na …… a že se pokusí namalovat jeho charakter, aby bylo z obrazu vidět, jaký doopravdy je.

d) Ze svých předložených portrétů si mladý král nakonec vybral ten, který se …… líbil nejméně.

e) Poddaní se od princezny vrátili zklamaní, protože Krasomila královu …… o její ruku ošklivě odmítla.

f) Před odjezdem za princeznou jmenoval Miroslav …… svými zástupci, kteří měli v době jeho nepřítomnosti řídit království.

g) Princezna Krasomila se zajímala o příběhy ……, kterým často dávala dary a peníze.

h) Podle princezniných představ musel její budoucí muž splňovat několik podmínek. Musel mít ve srovnání s ostatními více krásy, ……, citlivosti a vznešenosti.

i) Na krále nový zahradník zapůsobil svou šikovností, ……, a dokonce i hudebním nadáním.

j) Krasomila chtěla zjistit, jestli by její nový poddaný mohl …… jejího bývalého učitele hudby.

5. Přečtěte si následující tvrzení. Přečtěte si text ještě jednou a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).

Vzor: Pohádka Potrestaná pýcha je dílem Boženy Němcové. (ANO)/NE

a) Miroslavovi se líbila tvář princezny Krasomily ze země za devatero horami a devatero řekami. ANO/NE

b) Miroslav vložil portrét do rámu s drahými kameny a poslal s ním sluhy a rádce za princeznou. ANO/NE

c) Princeznina slova týkající se žádosti o ruku byla pro vyslance urážkou. ANO/NE

d) Starý král se za svou dceru styděl, omlouval se za její nevhodná slova a nebyl potěšen jejím chováním. ANO/NE

e) Správce byl zodpovědný za péči o hrad po celou dobu, kdy vladař nebyl na hradě přítomen. ANO/NE

f) Namyšlená Krasomila měla dobré srdce, ale nechtěla ustoupit od vysokých nároků na svého budoucího manžela. ANO/NE

g) V přijímacím sálu se starý král setkal s Miroslavem, se kterým se bavil nejen o královské zahradě, ale i o královských knihách a o hudbě. ANO/NE

h) Krasomila čekala v přijímacím sálu na zahradníka, protože se rozhodla s tímto novým poddaným osobně seznámit. ANO/NE

6. a) Vyberte jedno správné resumé.

Resumé č. 1

Miroslav byl král na ženění, proto si nechal poslat obrazy různých nevěst, aby si z nich vybral tu pravou. Na první pohled se zamiloval do jedné krásné princezny a rozhodl se, že právě ona se stane jeho ženou. Když pro ni nechal dělat svůj portrét, požadoval od malířů, aby na obraze

vypadal o něco hůře. Princezna Krasomila dílo viděla a svatbu odmítla. To urazilo vyslance, kteří se hned vrátili do svého království a Miroslava o všem informovali. Král se nevzdal a připravil tajný plán. Odjel do sousedního království, na hranici se převlékl za chudého muže, moc peněz si s sebou nevzal a nechal se pak na zámku zaměstnat jako zahradník.

Resumé č. 2

Král Miroslav se rozhodl, že si podle obrazů princezen vybere svou budoucí ženu. Do jedné dámy z portrétu se okamžitě zamiloval a vybral si ji za budoucí manželku. Pozval pak na svůj hrad malíře, aby ho namalovali. Chtěl co nejdříve poslat své poddané do sousedního království se svým portrétem a s žádostí o princeznino ruku. Když se princezna na Miroslavův obraz podívala, vzkázala mu, že jí takový muž může jen zavazovat boty. Poddaní se vrátili zpátky s tím, že by takovou princeznu nechtěli mít jako svou královnu. Mladého krále odpověď princezny neznepokojila a odjel do jejího království, aby se k ní mohl jako zahradník dostat blíž.

Resumé č. 3

V království Miroslava se sešly portréty mladých princezen, ze kterých si vybíral svou budoucí ženu. Do jedné tváře se na první pohled zamiloval, proto poslal svého starého věrného rádce, aby otci krásné princezny odnesl dary a požádal o ruku jeho dcery. Krasomila měla sice v jádru dobré srdce, na druhou stranu byla velmi pyšná, a proto nehezky odmítla Miroslavovu nabídku k sňatku. Její chování prince rozzlobilo, dlouho přemýšlel, co má dělat, a nakonec přišel na chytré řešení. Na zámku Krasomilina otce se nechal zaměstnat jako zahradník. Starému králi se na něm líbilo, že umí hrát na harfu. Jeho dcera přišla o starého učitele hudby, a tak ji napadlo, že by ji možná mohl učit právě on.

b) V každém nesprávném resumé podtrhněte dva chybné údaje. Obě chybná resumé pak opravte tak, aby byla správně.

7. Pracujte ve skupině. Řekněte a pak napište 4 charakterové vlastnosti krále Miroslava a princezny Krasomily.

8. a) Podívejte se na obrázky a vyprávějte, jak asi pohádka skončila.

Obrázek 1

Obrázek 2

Obrázek 3

Obrázek 4

Obrázek 5

Obrázek 6

Obrázek 7

Obrázek 8

b) Ke každému obrázku ze cvičení 8 a) přiřaďte jednu výpověď.

Výpověď A
Rádi vám s něčím pomůžeme, nepotřebujeme velkou odměnu, chceme si vydělat jen na jídlo.
Výpověď B
A byli šťastni až do smrti.
Výpověď C
Dejte si s námi, ať vám chutná.
Výpověď D
Cé, dé, é, ef, gé, á, há, cé. Už vám to jde mnohem lépe.
Výpověď E
Taková žena mi nemůže v mém království ani boty zavazovat!
Výpověď F
Nikdo nebyl pro tebe dost dobrý a tohle je nakonec ten muž vznešenější než ostatní?
Výpověď G
Jdi a už se sem nikdy nevracej!
Výpověď H
A přece tě mám ráda, i když jsi princ.

9. Diskutujte ve skupině. Své odpovědi zdůvodněte.
Která postava je vám v této pohádce nejsympatičtější? Jak byste v Miroslavově situaci postupoval/a vy? Co má tato pohádka společného s reálným životem (např. příběh, charaktery, konec atd.)? Pokud nemá žádnou spojitost s reálným životem, řekněte, co ji tak vzdaluje od reálného života. Jaké je v této pohádce ponaučení? Jak byla potrestána pýcha? Znáte pohádku s podobným ponaučením od jiného autora? Pokud ano, řekněte, co je v těchto pohádkách stejné a co naopak jiné.

10. a) Vyberte si z následujících výroků jeden, se kterým souhlasíte.
1. Pýcha předchází pád. (přísloví)
2. Malý člověk je ten, který je pyšný. (Voltaire)
3. Nehraj si na něco, k čemu máš daleko. Netvař se, že víš, co nevíš. (John Steinbeck)

b) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

c) Připravte si k vybranému výroku dvouminutový monolog, ve kterém citát vysvětlíte a vyjádříte na něj svůj názor. Během prezentace můžete mít napsané body.

11. Napište vyprávění o tom, jak došlo k potrestání pýchy. Příběh může být z vašeho života nebo může být vymyšlený. V textu musíte použít všechna následující slova.
namyšleně, omylem, překvapení, chaos, netušit, člověk, tvářit se jako

POSLECH

1. Pracujte ve dvojicích. Vyberte, správné dokončení věty.

Babské rady jsou…

a) vyprávění o životě starých lidí.
b) zdravotnický servis pro seniory.
c) rozhlasový program pro lidi v důchodu.
d) praktické rady a zkušenosti našich předků.

2. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Vysvětlete svými slovy, co znamená „babská rada". Kterých oblastí se většinou babské rady týkají? Vyberte tři oblasti a ke každé řekněte alespoň dva příklady. Kde takové rady můžete najít/slyšet? Řekněte minimálně dva příklady. Řídíte se podobnými radami? Pokud ano, řekněte kterými. Pokud ne, vysvětlete, proč se jimi podle vás někteří lidé řídí.

3. Diskutujte ve skupině. Řekněte, co děláte při následujících potížích.

a) Bolí vás v krku.
b) Bolí vás hlava.
c) Bodne vás hmyz.
d) Máte rýmu.
e) Máte horečku.

4. Pracujte ve dvojicích. Spojte čísla a písmena. Řekněte, na co pomáhají následující babské rady.

Potíže	Rady
	1. Přiložte oloupanou bramboru zabalenou v kapesníku nebo plátky okurky.
	2. Několikrát si propláchněte pusu mlékem a sklenici mléka také vypijte.
	3. Na poškozené místo přiložte čerstvě rozkrojenou cibuli.
	4. Sprchujte se střídavě teplou a studenou vodou.
	5. Místo jemně potírejte rozkrojeným rajčetem.

a) opuchlé oči **b)** spálená záda **c)** dobití energie **d)** česnekový dech **e)** bodnutí hmyzem

5. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ nevědomky
- ❍ chrapot
- ❍ zahleňovat
- ❍ aspirin
- ❍ slivovice
- ❍ potit se
- ❍ majoránkový
- ❍ namítat
- ❍ cucat
- ❍ imunita
- ❍ nalačno
- ❍ namáčet
- ❍ éterický olej
- ❍ dráždit
- ❍ stydnout
- ❍ dutiny

6. Přečtěte si následující otázky. Pak si poslechněte text a odpovězte na ně.

a) Které jídlo učí vařit Olga ženy v kurzu? 113
b) Čím se podle Olgy nesmíme dotknout medu? .....
c) Kolikrát denně je podle Olgy třeba brát aspirin? .....

d) Co ničí léčivé účinky česneku a citrónu? .....
e) Co je podle Olgy nejlepší namáčet do teplé vody při rýmě? .....
f) Kdy Olga odpoví na dotazy, na které nestačila reagovat na kurzu? .....

7. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).

Vzor: Rozhovor se odehrává na kurzu vaření. ANO/NE

a) O léčení bez chemie Olga nevypráví na kurzu poprvé. ANO/NE
b) Podle jedné účastnice kurzu byla Olga lepší zdravotní sestra než kuchařka. ANO/NE
c) Jedna maminka na kurzu tvrdí, že není snadné žít ekologicky. ANO/NE
d) Ženy na kurzu si stěžují, že je těžké poznat, která babská rada funguje. ANO/NE
e) Nejdříve ze všeho chtěly ženy poradit, jak léčit kašel. ANO/NE
f) Proti kašli Olga nedoporučuje kombinaci mléka, másla a medu. ANO/NE
g) Pravidelné pocení vyčerpává oslabený organismus nemocného. ANO/NE
h) Olga je proti pití alkoholu, a to bez ohledu na zdravotní stav. ANO/NE
i) Med dokáže díky vitamínům, které obsahuje, odstranit z těla viry. ANO/NE
j) Česnek podle Olgy většinou nepůsobí žaludeční potíže, pokud se předem najíme. ANO/NE
k) Olga má pochybnosti o potřebě měnit teplotu vody při namáčení loktů při rýmě. ANO/NE
l) Studená voda není podle Olgy při rýmě vhodná. ANO/NE

8. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Což o to, mně to nevadí..., Když to máte těžk**ý**..., Pro mě za mě..., ...rády bychom, abyste nám k nim řekla své. ...nerady udělaly víc škody než užitku. ...proto bychom chtěly, abyste ty, které známe, posoudila okem odborníka a zhodnotila, které stojí za to vyzkoušet. ...bezesporu..., ...aby nepřišel do styku s kovem. ...jen tak na okraj..., Tahle metoda se mi vážně moc nezdá. Užívejte k němu céčko. Česnek je rozhodně zdravý, to je bez diskuze..., Za tuhle metodu bych se určitě postavila. ...já si ho pak doma v klidu projdu...

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 8 a) a použijte je ve vlastních větách.

9. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.

…tak my jsme si tady s holk**ama** říkaly…, …to máte těžk**ý**…

10. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte. Můžete pracovat s transkriptem poslechu.

Téma A

O kterých radách z textu už jste slyšel/a? Už jste některé z nich vyzkoušel/a? Se kterými souhlasíte a které byste naopak nikdy nevyzkoušel/a? Znáte nějaké další babské rady, které pomáhají při zdravotních potížích? Pokud ano, řekněte alespoň jednu.

Téma B

Zúčastnil/a jste se vy nebo někdo z vašich známých kurzu vaření? Pokud ano, popište tuto zkušenost. Pokud ne, chtěl/a byste se takového kurzu zúčastnit? Podle čeho byste si kurz vybíral/a a co konkrétně byste se tam chtěl/a naučit?

ZOPAKUJTE SI

A. PASIVUM

1. Pracujte podle vzoru. Utvořte složené minulé pasivum.

Vzor: Vlak ...byl opožděn... *(opozdit)* **o 20 minut.**

a) Právě …… *(vytisknout)* druhé číslo časopisu.
b) Limonáda …… *(vychladit)*.
c) Byt …… *(zamknout)*, a přesto …… *(vykrást)*.
d) …… zatím …… *(nahlásit)* žádné změny.
e) Dokumenty …… *(odevzdat)* a …… *(přijmout)* včas.
f) První pomoc jim …… *(poskytnout)* právě včas.
g) Kvůli připravované tiskové konferenci …… *(kontaktovat)* média prezidentským týmem.
h) Podlaha …… *(umýt)*.
i) Byty …… *(pronajmout)*.
j) Všechno …… *(zapomenout)*.
k) Kluci …… *(přinutit)* k zaplacení rozbitého okna.
l) Diváci …… *(nadchnout)* skvělými výkony herců.
m) Klíče už …… *(vrátit)* na recepci.
n) Prostěradlo …… *(natáhnout)* přes postel.

2. Pracujte podle vzoru. Použijte spojku A TAK a utvořte reflexivní pasivum v minulém čase.

Vzor: výhodné ceny – prodat všechno zboží

– ...Ceny byly výhodné, a tak se všechno zboží prodalo....

a) úspěšné představení – hrát několik let
– ……
b) závažné události – psát o nich v novinách
– ……
c) rozbitá televize – muset nechat opravit
– ……
d) výborné zákusky – rychle sníst
– ……
e) napínavá knížka – číst dobře
– ……
f) roztržená bunda – muset zašít
– ……
g) dobře schovaný dopis – zapomenout na něj
– ……
h) zkažené ovoce – muset vyhodit
– ……

i) nevýhodná smlouva – brzy zrušit

– .....

3. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Navštěvujete rád/a hrady a zámky v České republice? Kdy jste byl/a naposledy na některém hradu nebo zámku? Řekněte, proč jste ho navštívil/a, kde je, čím je zajímavý, co se vám tam nejvíce líbilo, apod. Vyjmenujte alespoň čtyři historické památky v České republice.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ barokní
- ❍ sídlo
- ❍ tvrz
- ❍ renesanční
- ❍ sloužit (k něčemu)
- ❍ objekt

c) Pracujte podle vzoru. Doplňte do textu slovesa z nabídky ve složeném pasivu.

zvýšit, postavit, využívat, uzavřít, ~~nalézt~~, pohřbít

Zámek Lány

Krásný **barokní** zámek můžete najít uprostřed lesů v Lánech blízko města Kladno. Je známý jako letní **sídlo** prezidentů bývalé Československé a současné České republiky.

První informace o této stavbě **(vzor)** ...byly nalezeny... v knihách někdy kolem roku 1392. V této době se však jednalo jen o **tvrz**. **Renesanční** zámek tady **a)**..... až později a **sloužil** jako ubytování pro císaře Rudolfa II. v době, kdy jezdil do okolních lesů na lov. V roce 1652 proběhla velká rekonstrukce celého **objektu** a jeho přestavba v barokním stylu. Stavba **b)**..... o jedno patro. Ani to však nebyla konečná podoba, v letech 1821–1825 přibylo ještě patro třetí.

Od roku 1918 je lánský zámek majetkem státu. Krásné prostředí, vhodné zařízení a hlavně blízkost Prahy měly vliv na to, že **c)**..... především jako letní sídlo prezidenta republiky. První prezident Československé republiky, Tomáš Garrigue Masaryk, si toto místo velmi oblíbil. Považoval Lány za svůj domov a trávil tady hodně času. V roce 1935 se do Lán přestěhoval natrvalo i se svou rodinou a po smrti **d)**..... na místním hřbitově. 10

Další prezidenti v Lánech moc nepobývali. Až po sametové revoluci začali zámek jako místo odpočinku vyhledávat např. prezidenti Václav Havel a Václav Klaus.

V současné době si mohou návštěvníci prohlédnout tento objekt pouze při výjimečných příležitostech, protože budova **e)**..... pro veřejnost. Volně přístupných zůstává jen několik málo míst, mezi které patří např. zámecký park a kostel.

(zpracováno podle: http://www.atlasceska.cz/stredocesky-kraj/zamek-lany/) 20

d) Najděte na mapě obec Lány.

e) Najděte v česky psaných materiálech 5 informací o zámku Lány a porovnejte je s informacemi ze cvičení 3 c).

f) Slovesa ze cvičení 3 c) použijte v pasivu ve větách v jiném kontextu.

g) Najděte v česky psaných materiálech informace o T. G. Masarykovi a připravte si o něm krátkou prezentaci.

B. ZÁJMENA

1. Pracujte podle vzoru. Opravte chyby v zájmenech. Pozor, některá zájmena můžou být správně.

Vzor: Viděl jsem ti včera v parku. ...tě...

a) Odnesl jich nákup až domů. .....
b) Už vám tu nechci nikdy vidět. .....
c) Tak tě bych tady teda nečekala. .....
d) Vzkazuje vám, že vám brzy navštíví. .....
e) Byla jsem tomu strašně překvapená. .....
f) Jí závidí nový byt a mu povýšení v práci. .....
g) Tak jedete s jím, nebo vás máme vyzvednout později? .....
h) Proč to přede mě schováváš? Já tomu stejně hned najdu. .....
i) Měl by ses ji rychle omluvit, nebo si na tobě bude stěžovat. .....
j) Ho jsem naposledy viděla, když nás přišel popřát k Novému roku. .....

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ...Čemu... *(co)* **se divíte?**

a) …….. *(kdo)* kupujete ten dárek?
b) Jsem nadšená tou zprávou, …….. *(který)* jsi mi ráno řekl.
c) …….. *(tamta)* ženu, …….. *(který)* stojí u okna, vůbec neznám.
d) Simono, nesmíš o tom s …….. *(nikdo)* mluvit!
e) Od …….. *(kdo)* dostala babička tu krásnou kytici?
f) Proč tady stojíte? Čekáte na …….. *(někdo)*?
g) Nebojím se …….. *(nikdo)* ani …….. *(nic)*.
h) O …….. *(co)* jste s Tomášem mluvili?
i) S …….. *(kdo)* pojedeš letos na hory?
j) Na studijní pobyt do zahraničí mohou jet jen studenti, …….. *(který)* mají výborné známky.

3. Pracujte podle vzoru. Použijte posesivní zájmeno. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: _Na_ ...jejího dědečka... *(ona – dědeček)* **si bohužel nepamatuju.**

a) Víš přece, že se vždy můžeš spolehnout _____ ..... *(oni – slovo)*.
b) Chtěl bych požádat _____ ..... *(vy – laskavá rada)*.
c) Jsem zklamaný _____ ..... *(ty – věčná výmluva - pl.)*.
d) Tenisté se styděli _____ ..... *(oni – poslední prohra)*.
e) Šéf se dnes poprvé zmínil _____ ..... *(my – výborný výsledek - pl.)*.
f) Milan se všem chlubil _____ ..... *(on – nově narozená dcera)*.
g) Proč pořád utíkáš _____ ..... *(ty – problém - pl.)*?
h) Nechápu, proč se _____ ..... *(já – vtipný příběh - pl.)* nikdo nesmál.
i) Diváci bouřlivě tleskali _____ ..... *(ona – výjimečný výkon)*.
j) Manžel se rozloučil _____ ..... *(my – host - pl.)* a odešel do práce.
k) Opravdu mi vždy velmi záleželo _____ ..... *(ty – názor - pl.)*.
l) Kolega si stále stěžuje, že se nevyzná _____ ..... *(já – poznámka - pl.)*.

VÝSLOVNOST

1. Čtěte nahlas. Pak si výslovnost zkontrolujte podle nahrávky.

114 plod, batoh, sníh, tužka, knížky, láhev, ovce, poušť, borůvky, medvěd, šipka

2. a) Poslouchejte a pište podle nahrávky.

115 .....

.....

b) Zkontrolujte si slova podle klíče. Pak nahlas čtěte.

3. a) Poslouchejte nahrávku.

Už si usuš šos.

116

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

Adolf Heyduk – Štěstí! Co je štěstí?

Štěstí! Co je štěstí?
Muška jenom zlatá,
která za večera
kol tvé hlavy chvátá;
oblétá ti skráně,
v kadeři se skryje,
v dlaně hlavu skládáš,
ruka utlačí je.

Štěstí jako rosa
na květech se skvěje,
ale bludná noha
náhle zašlápne je;
zašlápnuto vzdechne,
v oblacích se tratí,
snad se jinovatkou
na tvou kadeř vrátí...

(Dědův odkaz, 1879)

PSANÍ

Téma: ÚVAHA

Podstatou úvahy je autorovo zamyšlení nad určitým tématem. Na základě vlastní zkušenosti a získaných fakt toto téma rozebírá z více úhlů, aby došel k obecně platnému závěru. V úvaze musí autor o faktech přemýšlet, hodnotit je a zaujmout stanovisko. Nesnaží se poučovat nebo vzdělávat, předkládá pouze svůj názor, který má vést k zamyšlení. Odráží se zde subjektivní postoje a názory autora.

Osnova úvahy:

1. Úvod: vychází z nadpisu – formulace problému a vyjádření autorova postoje k němu, autor může s tvrzením souhlasit i nesouhlasit.
2. Vlastní úvaha:
   a) rozvedení vybraného názoru, vysvětlení, uvedení konkrétních příkladů;
   b) uvedení argumentů proti danému názoru;
   c) syntéza – porovnání obou postojů, autor se musí pro jeden rozhodnout a svou volbu vysvětlit.
3. Závěr: zobecnění postoje, ke kterému autor úvahou došel, shrnutí. Závěrečný odstavec musí obsahově uzavřít téma, musí se tedy vztahovat k úvodnímu odstavci, popřípadě k nadpisu.

1. a) Vyberte si jedno téma.

A) Dvakrát měř, jednou řež
B) Kdo se moc ptá, moc se dozví
C) Koho chleba jíš, toho píseň zpívej

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 9, sekce PSANÍ) úvahu.

REÁLIE

1. Diskutujte ve skupině. Své odpovědi zdůvodněte.

Co jsou podle vás lidová moudra? Proč mají podle vás lidová moudra dlouhou tradici? Co obvykle bývá jejich obsahem? Řekněte alespoň 2 příklady. Řídíte se ve svém životě lidovými moudry? Pokud ano, řekněte kterými. Pokud ne, řekněte 2 důvody, proč se jimi neřídíte. Znáte nějaká konkrétní lidová moudra? Pokud ano, řekněte která. Jak se lidová moudra rozšiřují mezi lidmi?

2. Vyberte správné dokončení věty.

Balada je…

a) báseň s dlouhým, problematickým dějem a s otevřeným koncem.
b) báseň s komickým dějem a s veselým poučným koncem.
c) báseň s temným, tragickým dějem i koncem.
d) báseň s krátkým, vtipným dějem i koncem.

3. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jsou ve vaší zemi balady oblíbené? Čtete rád/a balady? Kdy naposledy jste si nějakou přečetl/a? Máte nějakou oblíbenou baladu? Pokud ano, řekněte kterou. Znáte nějakou baladu, která byla zfilmována nebo zhudebněna? Pokud ano, krátce popište její obsah. Pokud ne, řekněte, která balada by byla podle vás nejvhodnější k filmovému/hudebnímu zpracování. Znáte nějaké slavné (nejen české) autory balad?

4. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- soud
- národopis
- archivní
- archivář
- beznaděj
- poselství
- odrážet se (v něčem)
- slovesnost
- sběratelská činnost

b) Přečtěte si TEXT A.

TEXT A

Karel Jaromír Erben (1811–1870)

Narodil se 7. 11. 1811 v Miletíně. Studoval na gymnáziu v nedalekém Hradci Králové a potom na filozofické fakultě v Praze, kde si zvolil jako svůj hlavní obor práva. Po dokončení studia dostal práci u **soudu** a v soukromém životě se naplno věnoval historii a **národopisu**. Později začal pracovat v *Královské české společnosti nauk* a jako sekretář *Českého muzea*. V této době hodně cestoval, absolvoval velké množství studijních cest po českém venkově, registroval a zpracovával **archivní** materiály. Působil také jako redaktor *Pražských novin* a časopisu *Obzor*. Roku 1851 získal místo **archiváře** hlavního města Prahy. Byl básníkem, sběratelem českých lidových písní a pohádek, vydavatelem v oblasti historie a literární historie.

V literatuře se Erben proslavil hlavně pohádkami (sebranými lidovými nebo umělými) a básněmi. Ty zachycují různé lidské životní situace, jako jsou např. vztahy mezi matkou a dítětem, problematika viny a trestu, pocit samoty, opuštěnosti a **beznaděje**, boj člověka s přírodou, osudovost, milostné vztahy apod.

Erbenovo **poselství** má velký význam i pro dnešní dobu. Je stále aktuální, protože jeho básně mají univerzální a nadčasovou

platnost. Autor v nich věnuje pozornost různým běžným lidským situacím, jako je např. touha po majetku, po lásce, po úspěchu atd.
K tomu, aby mohl dobře zobrazit lidské konflikty, mu vyhovovala forma balady. Napsal jedinou, ale velmi slavnou básnickou sbírku, která je mezi lidmi známá jako *Kytice* (celý název *Kytice z pověstí národních*, 1853, rozšířené vydání 1861). Jmenované dílo je souborem třinácti balad, v nichž **se odráží** názor lidí na přírodu a na nadpřirozené bytosti, které ovládají svět a působí na lidské osudy. Námět pro svou básnickou sbírku hledal Erben hlavně v lidové **slovesnosti** a v lidových baladách.
Velmi významnou roli hraje také Erbenova **sběratelská činnost**. Především během studijních cest shromáždil velké množství materiálu, např. národní písně, říkadla, pohádky a pověsti.
K. J. Erben je známý i jako vydavatel staré české literatury, historických dokumentů a listin.
Zemřel v Praze 21. 11. 1870.

(zpracováno podle knihy Čeští spisovatelé deseti století)

c) Pracujte ve dvojicích.
Řekněte alespoň 5 informací, které jste si z textu A zapamatoval/a. Vyjmenujte Erbenovy profese. Která z nich je podle vás nejzajímavější? Řekněte 4 důvody proč.

5. Přečtěte si TEXT A ještě jednou a odpovězte na otázky.
- **a)** Který obor studoval K. J. Erben na vysoké škole?
- **b)** Proč je básníkovo sdělení důležité i v současnosti?
- **c)** Který typ literárního žánru Erben ve své sbírce využil?
- **d)** Proč byly Erbenovy studijní cesty po venkově důležité pro jeho tvorbu?
- **e)** V čem nacházel Erben inspiraci pro své básně ve sbírce Kytice?

6. Poslechněte si TEXT B. Pracujte podle vzoru. Opravte v textu nesprávné informace.

TEXT B

Vítáme všechny posluchače našeho pravidelného pátečního vysílání. Nejdříve se pojďme podívat, na jaké pořady se můžeme o víkendu těšit. 117

Stanice *Harfa* vám v sobotu večer nabídne rozhlasové zpracování Erbenovy *Kytice*.

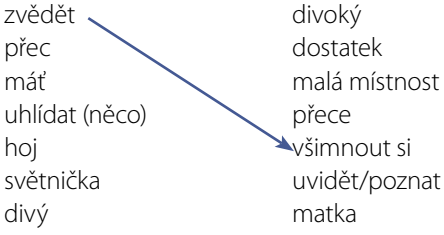
Kytice je sbírka třinácti lyrickoepických balad. Vystupují v nich nadpřirozené jevy a síly. Lidský život je v rukách boží moci, která má podobu všeobecně platné pravdy. Výrazným prvkem je v celém díle role náhody. Osud každému člověku přichystá jinou cestu a není k lidem jen milý. Vina je vždy nějak pojmenována a trest může vést i ke katastrofě jako např. v baladě *Polednice* a *Vodník*. Někdy však dá osud lidem i druhou šanci, a to když si svou vinu uvědomí a poučí se z ní. Typickým příkladem je báseň Svatební košile, kterou si tvůrci pořadu vybrali k rozhlasovému zpracování. Tato balada patří k nejstarším ve sbírce. Je o opuštěné dívce, která mnoho let čeká, až se její milý vrátí z vojny. Večer se bojí a prosí pannu Marii, aby raději zkrátila její život, než aby musela žít bez své lásky. Protože si hrdinka svého života neváží, bude za svůj omyl potrestána.

Dalším zajímavým…

7. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- modlicí knížky
- růženec
- klokočí
- tkanička
- hrana
- bodat
- hledět
- uzlík (mít něco v uzlíku)

b) Pracujte podle vzoru.

8. Přečtěte si následující tvrzení (1–6). Pak si poslechněte ukázku z balady Svatební košile (nebo si přečtěte její transkript) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

118

Tvrzení 1

Nevěsta je zvědavá, jestli…

a) je cesta lesem ještě dlouhá.

b) ji bude mít jeho otec rád.

c) je jeho otec v pořádku.

Tvrzení 2

Dívka musí zahodit modlitební knihu, aby…

a) se během cesty tolik nemodlila.

b) neztrácela zbytečně čas čtením.

c) byla stejně rychlá jako její přítel.

Tvrzení 3

Nevěsta se ptá, jestli je jeho dům…

a) upravený a nový.

b) blízko kostela.

c) dost veliký.

Tvrzení 4

Křížek po mamince je…

a) špičatý a zlatý.

b) lehký jako pták.
c) hladký a jemný.

Tvrzení 5

Dívka prosí svého milého, aby…

a) ji nechal být.
b) se na ni podíval.
c) jí pomohl přes zeď.

Tvrzení 6

Nevěsta chce, aby šel její milý do hrobu…

a) jako druhý.
b) stejně s ní.
c) jako první.

9. Ještě jednou si poslechněte ukázku z balady Svatební košile a doplňte následující věty. Napište vždy jedno slovo. Své řešení si zkontrolujte podle transkriptu textu a pak v klíči.

a) Při jasné měsíční noci vstávají mrtví ze svých .....
b) Oba si musí pospíšit, protože mají před sebou ještě ..... cestu.
c) Ženich slibuje nevěstě, že uvidí jeho dům ještě .....
d) Ženich říká, že kostel je jeho .....
e) Srdce ženicha je ..... jako led.
f) Dívka s sebou nese několik bílých .....

10. Pracujte ve dvojicích.

a) Napište, jak podle vás balada skončí (asi 100 slov).
b) Přečtěte nahlas své dokončení skupině.
c) Vyberte nejlepší přečtený text. Své rozhodnutí zdůvodněte.

11. Pracujte ve dvojicích.

a) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- (za)kokrhání
- rakev
- nutit (někoho)
- vykupovat
- hřích
- zjevení
- lest

b) Přečtěte si konec balady – TEXT C. Text je rozdělen do sedmi částí. Seřaďte tyto části do správného pořadí. Pracujte podle vzoru.

TEXT C

K smrti vystrašená dívka se modlí a svými modlitbami prosí, aby mrtvý neotvíral a zůstal ležet tam, kde je. Modlitba je velmi silná a mrtvý ji musí poslechnout.

.....

Na útěku se schová v malém kostelíku, který stojí na hřbitově. Chce zde počkat do rána, kdy po kohoutím **zakokrhání** ztrácejí všichni neživí svou nadpřirozenou moc nad živými bytostmi.

.....

Ona je volná a může po noci plné hrůzy bezpečně vyjít z kostelíka. Po cestě k hřbitovní bráně vidí, jak jsou na hrobech poházeny bílé roztrhané košile.

.....

V **rakvi** tam leží mrtvý muž. Ženich k mrtvému mluví a svou mocí ho **nutí**, aby mu otevřel dveře a pustil ho dovnitř. Mrtvý ožívá a poslechne ženicha. Vstává z rakve a chystá se dveře otevřít.

.....

Dívka modlitbami a prosbami **vykupuje** svůj **hřích** a zachrání se před tragickým osudem. Když ráno zakokrhá kohout, všechny zlé síly ztrácejí svou moc, mrtvý zůstává mrtvým a **zjevení** v podobě jejího milého zmizí.

.....

Ženich, který už není živý, zve svou milou, aby s ním šla do jeho nového domova – do hrobu. Ona však vycítí, že ji tam čeká smrt. Proto použije **lest** a požádá ho, aby jí ukázal cestu a šel jako první. Ženich podvodu uvěří a dívka toho využije k útěku.

…1…

Nevěsta zabouchne dveře kostelíka a oddychne si, že unikla smrti. Když se ale otočí a rozhlédne se kolem sebe, lekne se, protože uvidí rakev.

.....

b) Porovnejte svůj konec příběhu ze cvičení 10 a) se skutečným koncem balady.

Prodáno 03.03.2020 na www.Kosmas.cz zákazníkovi nbsla@yandex.ru

LEKCE 10

KRIMINALITA

MINIDIALOGY

119–123

Minidialog 1

A: Tak se na to podívej.
B: No jo, no.
A: Jo, jo. Tohle je ta současná demokratická výchova a svoboda dětem!
B: Co blázníš!?
A: Já že blázním? To bych tě chtěl vidět, kdyby se jich chytly naše děti. To bys pak mluvila jinak. Co?
B: Prosím tě nešil! Ty máme přece pod kontrolou.
A: Panebože, tohle nemůžeš myslet vážně? Pod kontrolou? Tohle nemá nikdy nikdo pod kontrolou. I v těch nejlepších rodinách se dítě chytne špatn**ý** party a je konec.
B: Prosím tě, uklidni se a nedělej tady scény. Jdeme domů, pojď.
A: Ne, já chci jen vědět, co si myslíš, že máš pod kontrolou? Řekni mi, co můžeme mít jako rodiče asi tak pod kontrolou?
B: No, tak například víme, že teď jsou kluci na tréninku.
A: A jak to víš?
B: No tak snad znám svoje děti, ne? Prosím tě, co to s tebou dneska je?

Minidialog 2

A: Nemáte právo mě zatýkat.
B: Nikdo vás zatím nezatýká.
A: Tak mě pusťte.
B: Ukažte mi občanský průkaz.
A: Jak mám vědět, že jste fakt **policajt**.
B: Tady je můj průkaz. Tak a teď tu **občanku**.
A: Tss.
B: Naposledy vás žádám, abyste se legitimoval, nebo vás naložíme a promluvíme si až na stanici.

Minidialog 3

A: A víš, že mi jich je docela líto.
B: Mně teda ne.
A: Mně jo. Podívej, nakládají je tam jako zvířata.
B: No a? Polovina z nich už stejně určitě seděla za vandalismus. Platíme daně, tak ať je ve městě klid.
A: Ty máš ale názory… Vždyť jsou to skoro děti!
B: Děti, děti. Rozbíjejí výlohy, mlátí se hlava nehlava, všechno to tady zničili. Proč na ně máme mít jiný metr než na dospělé?
A: Máš asi pravdu, ale podívej, jak je do toho auta rvou.
B: Nemůžou se k nim chovat jak k dětem! Tyhle tvoje děti se přece musejí naučit nést za svoje chování zodpovědnost.

Minidialog 4

A: Hoď to tam.
B: Nehoří to.
A: Jak to?
B: Chcíplo mi to.
A: Dělej něco. Kde je ten můj zapalovač?
B: Jak to mám asi vědět?
A: Ty jsi pitomá!
B: Počkej, možná mám ještě sirky.
A: Dělej, sakra, než si nás všimnou.
B: Tady na nás není vidět, ty *magore*. Neplaš a pomoz mi.
A: Ty *vole*… už lezou nahoru další.
B: Neplaš! Už to hoří.
A: Hoď to tamhle, kde stříkají tu vodu.

Minidialog 5

A: Tak co?
B: Nic. Ještě nemám spojení. Mají tam asi honičku.
A: Zkoušejte to dál.
B: Jo. Už. Strážmistr Strnad, mohla byste se mi podívat do počítače na Karla Malinu? … Bydliště je Marenova 15, Praha 6. … Počkám, ale pospěšte si, prosím. Máme toho tady nad hlavu. … Hm, díky, díky. Jo. Jo. Jo. Cože? … Hm, to se dalo čekat. Tak díky, **nashle**… Pane kapitáne, máme to.
A: Tak, co víme?
B: Karel Malina, několikrát vyšetřován kvůli porušování nočního klidu a jednou seděl za dealerství drog.
A: Tady není co řešit. Odvezte ho na stanici.

10 MINIDIALOGY

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
c) Své minidialogy ve skupině prezentujte.

2. Poslouchejte minidialogy a přiřaďte je k částem obrázku.
a) Přiřaďte minidialogy k částem obrázku.
b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
c) Poslouchejte texty ještě jednou a přiřaďte ke každé části obrázku jeden titulek. Pozor, tři titulky nebudete potřebovat.

CHUDÁCI?! | DĚTI DO 18 LET! | OHEŇ | VLIV? JAKÝ A NA KOHO?!

DEMONSTRACE | POŽÁR | Záznam v databázi | DOKLADY

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.
…nedělej tady scény. Proč na ně máme mít jiný metr… Podívej, jak je do toho auta rvou. …mlátí se hlava nehlava… Chcíplo mi to. Neplaš. Mají tam asi honičku. Máme toho tady nad hlavu.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.
Já že blázním? …, kdyby se jich chytly naše děti. To bys pak mluvila jinak. Co? Prosím tě nešil! …co to s tebou dneska je? Ty máš ale názory… No a? Polovina z nich už stejně určitě seděla za vandalismus. Jak to mám asi vědět? Ty jsi pitomá! Dělej, sakra, než si nás všimnou. Neplaš! Hm, to se dalo čekat. Tady není co řešit.

5. Nahraďte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 1, 2 a 5).
…se dítě chytne špatný party, …, že jste fakt **policajt**. Tak a teď tu **občanku**. Tak díky, **nashle**…

6. a) Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.
Byl/a jste někdy vy nebo nějaký váš známý někde, kde musela zasahovat policie? Vysvětlete na příkladu, co znamená vandalizmus? Byl/a jste někdy vy nebo některý váš známý svědkem vandalizmu? Pokud ano, popište situaci a řekněte, co jste dělal/a, jak jste se cítil/a apod. Pokud ne, vzpomeňte si na nějakou scénu z filmu, kde se objevuje vandalizmus, a popište ji. Při jakých příležitostech může snadno dojít k vandalizmu? Co může dělat stát, aby předešel vandalizmu při akcích, které k němu často vedou? Proč myslíte, že vandalizmus vždy existoval a přežívá dodnes? Má podle vás vandal nějaké typické charakterové vlastnosti? Pokud ano, řekněte které.

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište 3 důvody, proč dochází k vandalismu hlavně, když je pohromadě velké/větší množství lidí.

DŮVODY
1. .....
2. .....
3. .....

c) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSOBA: KRIMINALITA

- zločin, páchat/spáchat zločin, porušení zákona, pachatel, zločinec, oběť, trestný čin, kapesní zloděj, lupič, podvodník, terorista, únosce, vrah, žhář, fetovat/brát drogy, prodejce/dealer drog, pracovat/práce načerno
- krádež, vloupání, únos, vydírání, přepadení, ublížení na zdraví, žhářství, ne/úmyslné zabití, vražda, zavraždit někoho, zastřelit někoho, zbraň, vězeň, uprchlík z vězení, uprchnout z vězení
- vězení/kriminál, policejní stanice, ochranka, (dopravní) přestupek, případ, zatýkat/zatknout někoho, podezřívat někoho z něčeho, mít podezření, pátrat po něčem / vypátrat něco, vyhlásit pátrání po někom / něčem, vyšetřování, vyšetřovat něco/někoho, dopadnout někoho, pohřešovat někoho, pohřešovaný/á
- soud, soudce/soudkyně, advokát/ka, obhájce/obhájkyně, právník/právnička, (očitý) svědek/svědkyně, obvinění z něčeho, svědčit proti někomu / ve prospěch někoho, podezřelý, obviněný, obvinit někoho z něčeho, obžalovaný, odsouzený, rozsudek, osvobodit někoho, trestat/potrestat někoho za něco, trest, odsoudit někoho za něco, udělit milost, pokuta za něco, náhrada škody

1. Pracujte ve skupinách. Napište během dvou minut všechno, co vás napadne, když se řekne „kriminalita". Své odpovědi porovnejte s ostatními a důležitá slova napište na tabuli.

2. a) Pracujte podle vzoru.

kapesní	zákona
dealer	stanice
neúmyslné	svědek
policejní	načerno
trestný	zloděj
dopravní	drog
očitý	čin
porušení	zabití
práce	přestupek

b) Utvořte věty s 5 obraty ze cvičení 2 a).

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: krádež …krást/ukrást někomu něco…

a) vražda .....
b) zabití .....
c) vloupání .....
d) únos .....
e) přepadení .....

f) vydírání .....
g) ublížení .....

4. Pracujte podle vzoru.

pátrání, ~~činu~~, porušení, obviněný, žhář, obžalovaný, vězení, vloupání

Vzor: Kvůli obvinění z trestného ...činu... **musel jít k soudu.**

a) David Bouda byl sice ..... z vraždy, ale soud ho osvobodil.
b) Za ..... zákona byl odsouzen ke dvěma letům odnětí svobody.
c) ..... stál se svým obhájcem před soudem.
d) Soud ho odsoudil za ozbrojené .....
e) Šel na pět let do .....
f) Bylo vyhlášeno ..... po uprchlém vězni Jaroslavu Janákovi.
g) Oheň založil nebezpečný .....

5. Pracujte ve skupinách. Zjistěte názory spolužáků. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Myslí si, že je v České republice vyšší kriminalita než v zemi, odkud pochází?			
Mohou podle něj/ní média ovlivňovat kriminalitu? Pokud ano, jak.			
Může se podle něj/ní nějak zvýšit bezpečnost na silnicích? Pokud ano, jak. Zjistěte alespoň dvě možnosti.			
Dělá jeho/její země něco speciálního pro snížení kriminality? Pokud ano, co.			
Co by dělal/a proti kriminalitě, kdyby byl prezident/ka?			

6. Řekněte a pak napište 7 důvodů, které vedou lidi ke spáchání trestného činu.

DŮVODY

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....

7. Pracujte ve dvojicích.

a) Podívejte se na postavy na obrázku a řekněte, proč jsou podle vás ve vězení, kolik jim je let a na jak dlouho jsou odsouzeni.

Simon (18 let), 3 roky za dealerství drog

Hana (21 let), 2 roky za ozbrojené vloupání

Daniel (19 let), 4 měsíce za způsobení autonehody a za řízení auta v opilosti

b) Řekněte, jak by asi byly postavy ze cvičení 7 a) potrestány ve vaší zemi.

8. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Je kriminalita ve vaší zemi často spojována s nějakou generací (např. se starší, se střední, s mladou, s dětmi…)? Řekněte alespoň jeden možný důvod, proč je v České republice podle mnoha lidí kriminalita spojována častěji s mladými lidmi než se staršími. Proč je podle vás více odsouzených mužů než žen? Řekněte alespoň 2 důvody.

9. a) Vyberte si z následujících výroků jeden, se kterým souhlasíte.

1. Za kriminalitu není vinen jedinec, ale společnost jako celek.
2. Stát dává lidem hranice, proto je v jedné zemi kriminalita vysoká, v jiné nízká.
3. To, čemu se po revoluci dobře daří, je kriminalita.

b) Diskutujte ve dvojicích. Řekněte, který výrok jste si vybral/a a proč.

10. a) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody života ve městě z pohledu bezpečnosti.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište alespoň 5 kroků, které se dají dělat pro zvýšení bezpečnosti ve městě.

c) Pracujte ve dvojicích. Přečtěte si následující body k debatě. Ke každému bodu napište alespoň 2 způsoby řešení.

BODY:

a) prodej alkoholu nezletilým
b) noční přepadení
c) práce načerno
d) kapesní krádeže
e) prodej drog

d) Připravte si rozhovory a prezentujte je. Ve vaší diskuzi se musíte vyjádřit ke všem pěti bodům ze cvičení 10 c).

Role: policejní prezident (reprezentant boje proti kriminalitě ve městě) a televizní moderátor
Jste na debatě k řešení problémů obyvatel velkoměsta. Dnešní téma je „Město a bezpečí občanů".

11. Přečtěte si situaci a napište e-mail řediteli školy / svému šéfovi, který je v zahraničí na služební cestě. V e-mailu ho informujte o tom, co se stalo, jak jste mluvil/a s policií apod. Napište 150 slov.

Situace: Chodíte do školy/práce, kde dochází k častým krádežím (např. se ztrácejí kabelky, peníze, doklady apod.). Viděl/a jste zloděje a nahlásil/a jste to na policii.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: V knihovně

Šárka: Tak co, vybrala sis něco, Aničko?

Anna: Jo, jo, půjčím si tady tyhle detektivky, paní Říhová. Na ty jsem v Praze nenarazila.

Š: Vidíš! A to jsi říkala, že tady u nás v Kolíně nic mít nebudeme.

A: No, spletla jsem se. Našla jsem dokonce tři.

Š: Ale že si bereš zrovna detektivky.… _ _ _ _ _ _ _ _ by řekl, že toho máš dost v práci…

A: Hm, lidi mají o službě u policie různé představy. _ _ _ _ _ _ _ _ ale tuší, jak to chodí doopravdy.

Š: A nelezou ti teda ty příběhy z knížek trochu krkem?

A: Víte, že ani ne, člověk sice čas od času narazí na _ _ _ _ _ _ _ _ nepřesnosti, ale někdy mají tu zápletku moc chytře vymyšlenou.

Š: To je fakt, já si občas lámu hlavu až do konce a stejně na to, kdo je vrah, nepřijdu.

A: Tak přesně tyhle případy mám nejraději. Nemohla byste mi _ _ _ _ _ _ _ _ doporučit? Třeba _ _ _ _ _ _ _ _ novinku?

Š: Novinku, novinku… počkej, podívám se.

A: To budete hodná. Z novinek bych si vzala _ _ _ _ _ _ _ _.

Š: Tak, mám tady _ _ _ _ _ _ _ _, ale detektivku žádnou.

A: Ach jo, to je škoda.

Š: Tak snad někdy příště. Budu na tebe myslet, kdyby se něco zajímavého objevilo.

A: To by bylo fajn. ... Jen nevím, jak to uděláme s průkazkou? Ta pražská tu určitě neplatí, co?

Š: No, to ne, ale nedělej si s tím starosti, půjčím ti to na Kubovu.

A: Jste moc hodná, až ty knížky přečtu, pošlu je po něm zpátky.

Š: Tak domluveno.

A: Děkuju a na shledanou.

Š: Ahoj.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Jaké knihy si Anna obvykle půjčuje v knihovně?
   - **b)** Jak Anna tyto knihy hodnotí?
   - **c)** Co by chtěla Anna doporučit?
   - **d)** Kolik knih si Anna půjčuje?

2. **Poslechněte si dialog ještě jednou a doplňte vynechaná slova v textu.**

3. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   …jak to chodí doopravdy. A nelezou ti teda ty příběhy krkem? … čas od času…, …člověk sice čas od času narazí na nepřesnosti,… …já si občas lámu hlavu…

4. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ Anna je v knihkupectví.

Vzor 2: ☒ Anna je v knihovně.

a) ☐ Anna si půjčuje detektivky, protože ráda čte o své práci.

b) ☐ Paní Říhová si práci policisty představuje jinak, než jak to je v knihách.

c) ☐ Podle Anny jsou některé detektivky nedokonalé.

d) ☐ Paní Říhová u každé detektivky hned pozná, kdo je vrah.

e) ☐ Mezi novými knihami není žádná detektivka.

f) ☐ Paní Říhová Anně na příště objedná nějakou zajímavou knihu.

5. a) Vysvětlete, co znamenají slova, která jste doplnil/a do dialogu.

b) Doplněná slova nahraďte výrazy s podobným významem.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Noční klid

125 Olga: Jakube! Jakube!

Jakub: Co je?

O: Buď tak laskav a ztiš si to!

J: No jo, pořád. Tady se člověk nemůže ani trochu odvázat.

O: Poslechni, na ten tvůj rámus tady není vůbec nikdo zvědav.

J: Ale babi, tahle muzika teď letí. Ve všem jdeš s dobou, tak…

O: Prosím tě, nech si ty poznámky. Víš, kolik je hodin?

J: Hm, ještě není tak pozdě.

O: Ty jsi se vším hned hotov, viď?

J: Vždyť o nic nejde, babi.

O: O nic nejde… Copak chceš, aby si sousedi zase stěžovali?

J: Ale ne, to nechci.

O: No tak! Víš, že jsou schopni zavolat policii.

J: Dobře, tak já si to dám do sluchátek, jo?

O: To jsem ráda.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.

a) O co Olga žádá Jakuba?

b) Jak Jakub reaguje?

c) Jaké argumenty má Olga?

d) Jak Jakub situaci vyřeší?

2. a) Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Buď tak laskav a ztiš si to! No jo, pořád. Tady se člověk nemůže ani trochu odvázat. Ty jsi se vším hned hotov, viď? No tak!

b) Řekněte podtržené obraty jinak.
…ten tvůj rámus…, Ale babi, tahle muzika teď letí. Prosím tě, nech si ty poznámky. Vždyť o nic nejde, babi.

3. Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovila tato slova.
Tady se člověk nemůže ani trochu odvázat. Ve všem jdeš s dobou, tak… Hm, ještě není tak pozdě. Vždyť o nic nejde, babi.

4. Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.
Olga chce po svém vnukovi, aby **a)**…….. hudbu, kterou poslouchá. Jakub si myslí, že babička neví, jaká hudba je teď populární, a drze jí radí, aby šla s **b)**…….. Olga ho upozorňuje, že už je pozdě večer. Hlasitá hudba by se nemusela líbit **c)**…….. Jakub rozhodně nechce, aby zavolali **d)**…….. kvůli rušení nočního klidu. Raději si proto vezme **e)**…….. a pustí si hudbu do nich.

5. a) U podtržených slov v dialogu určete číslo a rod.
b) Zamyslete se nad tím, ke kterému slovnímu druhu podtržená slova patří.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

126

DIALOG C: Na farmě

Jakub: Čau, str**ej**do. Tak jsme tady.
Karel: Ahoj, chlape, už vás vyhlížím.
J: Promiň, nabrali jsme cestou trochu zpoždění. To víš, vlaky.
K: Však to znám… Ale snad abys nás nejdřív představil, ne?
J: No, jasně. Str**ej**do, tohle je Anna, moje přítelkyně. Aničko, tak tohle je strejda Karel.
Anna: Dobrý den, pane Krejčí.
K: Ale jakýpak pan Krejčí?! My si tu na vykání moc nepotrpíme, slečno. Budeme si tykat, co vy na to?
A: No, moc ráda.
K: Já jsem Karel.
A: A já Anna. Těší mě.
K: Mě taky. Jsem rád, že jste se přijeli podívat na moji farmu.
A: Já taky, konečně jsem Kubu přemluvila, aby mě k vám vzal.
K: K tobě!
A: Jé, promiň. Aby mě k tobě vzal. Jsem strašně zvědavá na to tvoje ekologické hospodaření. Všichni o tom v jednom kuse básní…
K: Tak snad nebudeš zklamaná. Ono tady vlastně na první pohled není nic zvláštního k vidění.
J: Str**ej**do, ty jsi zase moc skromn**ej**. Radši nám řekni, co je u tebe nov**ý**ho.
K: Ale, ani se neptej.
J: Co je? Stalo se něco?
K: No, představte si, že jsme tu minulý týden měli pokus o vloupání.

J: To je hrozn**ý**. Už se krade i tady na venkově.
A: A byla tady policie?
K: To víš, že jo. Sepsali protokol a teď čekáme na výsledky vyšetřování.
A: Tak snad je chytnou.
K: To doufám… Poslechněte, taková vzácná návštěva a já vás nechám stát venku. Jsem to ale hostitel…
A: Ale nám to nevadí. Fakt.
K: Ne, ne, dost povídání. Musíme zapít to naše seznámení. Jde se dovnitř. Mám tam výbornou slivovici.

Úkoly k textu:

1. Přečtěte si věty a) až d). Poslechněte si dialog a označte křížkem správné dokončení věty.

a) Jakub a Anna přijeli na návštěvu…
☐ autem.
☐ vlakem.
☐ autobusem.

b) Karel…
☐ nabídl Anně tykání.
☐ si stěžoval na zpoždění vlaku.
☐ se s Annou hned sám seznámil.

c) Jakub si myslí, že je jeho strýc…
☐ zklamaný.
☐ příliš skromný.
☐ strašně zvědavý.

d) Na farmě…
☐ chytli zloděje.
☐ často vyšetřuje policie.
☐ chtěl někdo něco ukrást.

2. Řekněte, co znamenají tyto obraty.
…už vás vyhlížím. …nabrali jsme cestou trochu zpoždění. Ale jakýpak pan Krejčí. My si tu na vykání moc nepotrpíme. Všichni o tom v jednom kuse básní…

3. Přečtěte si dialog a odpovězte.
a) Jak Anna nejprve oslovuje strýce Karla?
b) V čem Karel opravuje Annu?
c) Kdo by chtěl slyšet nějaké novinky?
d) Co udělala policie, když na farmě došlo k pokusu o vloupání?
e) Proč si Karel myslí, že není dobrý hostitel?
f) Čím zapijou seznámení Karla a Anny?

4. a) Poslechněte si dialog ještě jednou. Řekněte a napište, jak se vyslovilo toto slovo.
Raději nám řekni, co je u tebe nov**ý**ho.

b) Nahraďte nespisovné obraty spisovnými.
Str**ej**do, ty jsi zase moc skromn**ej**. – .....
…co je u tebe nov**ý**ho. – .....
To je hrozn**ý**. – .....

5. a) Přečtěte si slova v tabulce a podtrhněte v dialogu substantiva, která mají stejný základ.
b) Podtržená substantiva doplňte do tabulky a zamyslete se nad tím, jak vznikla.

zpozdit se	**(vzor)** …zpoždění…	vloupat se	
vykat		vyšetřovat	
hospodařit		povídat	
vidět		seznámit (se)	

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu D. Poslechněte si dialog D, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG D: V restauraci

127

Marek: Tak rodinko, sliby se mají plnit.
Šárka: Moje řeč!
M: Takže se posadíme a pogratulujeme Aničce, že jezdí na kole rychleji než Jakub…
Jakub: Ale tati, snad na mě pořád ještě nemáš pifku, že jsi prohrál tu sázku.
M: Prohrál, prohrál, ale kvůli komu? Vždyť ty jsi jel jako šnek. To že byl nějak**ej** závod?
J: No dovol, chtěl bych vidět tebe…
Š: Tak už dost, pánové! Chudák Anička, jak k tomu přijde, že se tady tak hádáte. Přišli jsme si užít večer.

M: Ale miláčku, my se jen tak **hecujeme**. No ne, Jakube?
J: Jasně. Tátovi přece vůbec nevadí, že nás dnes večer musí obsluhovat.
M: Bodejť by mi to vadilo, je to pro mě čest. Mohu vám přinést něco k pití, drazí hosté?
Š: Ty jsi ale komediant…
J: Pro mě pivo, tati.
M: Výborně, jedno pivečko. A pro dámy? Je libo lahvinku vínečka?
Š: Co říkáš Aničko, dáme si víno?
A: No, já jsem pro. Dala bych si nějaké bílé.
Š: Dobře, tak si dáme láhev bílého.
M: Výborná volba, madam. Vybrali jste si něco k jídlu?
Š: No, já bych zkusila ten přírodní řízek s restovanou zeleninou.
M: Dobře, jednou řízeček a zeleninka.
A: Pro mě salát s kozím sýrem, prosím.
M: Á, jedna dietka. Salátek s kozím sýrem, naše potěšení z farmy od strýčka Karla. A pro mladého pána?

J: Dám si vepřovou se špenátem a knedlíky.
M: No, to je slovo chlapa. Vepřová, špenátek a knedlíčky. Tak ještě nějaké přání?
Š: Myslím, že to bude zatím všechno.
M: Dobře, tak já tu objednávku zanesu do kuchyně a než to uvaří, přijdu si k vám sednout.
J: Ale pospěš si, pane vrchní, ať si s námi můžete připít.

Úkoly k textu:

1. **Poslechněte si dialog a odpovězte.**
   - **a)** Proč tatínek Marek obsluhuje ostatní členy rodiny?
   - **b)** Co si jednotliví lidé objednali k pití?
   - **c)** Jak se Marek jako číšník chová?
   - **d)** O kterém nepřítomném členovi rodiny se Marek zmiňuje?
   - **e)** Jak Marek hodnotí Jakubovu objednávku?

2. **Řekněte, co znamenají tyto obraty.**
   Moje řeč. Ale tati, snad na mě pořád ještě nemáš pifku…, Vždyť ty jsi jel jako šnek. No dovol, chtěl bych vidět tebe… Chudák Anička, jak k tomu přijde, že se tady tak hádáte. Ale miláčku, my se jen tak hecujeme. Bodejť by mi to vadilo, je to pro mě čest. Ty jsi ale komediant… Je libo lahvinku vínečka? No, to je slovo chlapa.

3. **Nahraďte nespisovný obrat spisovným.**
   To že byl nějak**ej** závod? Ale miláčku, my se jen tak **hecujeme**.

4. **Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.**
   Říhovi dnes přišli na večeři do rodinné restaurace. Obsluhuje je sám pan Říha, protože prohrál **a)**…… o to, jestli je na kole rychlejší Anna, nebo Jakub. Vypadá to, že se pan Říha na Jakuba trochu **b)**…… a že se s ním bude **c)**…… Tomu ale zabrání paní Říhová, takže si mohou začít v klidu **d)**…… jídlo a pití. Pan Říha hraje až moc ochotného číšníka, a tak mu Šárka říká, že je **e)**…… On ale pokračuje dál ve své roli a ptá se všech na jejich **f)**…… Potom na chvíli odchází do kuchyně, zatímco ostatní na něj netrpělivě čekají, aby si mohli společně **g)**……

5. **a) Podívejte se na dvě podtržená slova v dialogu a zamyslete se nad tím, co mají společného.**
   b) Najděte v dialogu další podobné dvojice slov.

GRAMATIKA

A. ZÁJMENA

I. OSOBNÍ REFLEXIVNÍ ZÁJMENO *SE*

- zastupuje osobu nebo věc, která je ve větě subjektem, srov. Tomáš je sobecký, myslí jen na sebe. (ne na „něho", protože Tomáš = on) × Tomáš není sobecký, myslí často na něho. (Tomáš ≠ on, ale on = např. Tomášův kamarád). Václave, buď (= ty) k sobě víc kritický.

PÁD	SE (bez prepozice)	SE (s prepozicí a po zdůraznění*)
N	- - -	- - -
G	se*	sebe
D	si	sobě
A	se	sebe
L	- - -	(o) sobě
I	sebou	sebou

* SE v G bez předložky v praxi nepoužíváme.

Lenka koupila bonbony jen *sobě*, jim ne. Pogratulovat musíš hlavně *sobě*, my jsme ti jenom fandili. *Sebe* se na to zeptej.

POZOR!

ZMĚNA VÝZNAMU		
bez zájmena SE/SI		**SE/SI (reflexivní zájmeno)**
Petr oblékl synovi (= jemu) kalhoty.	×	Petr *se* (= sebe) oblékl. Petr *si* (= sobě) oblékl kalhoty.

Další příklady: mýt – mýt se – mýt si + A (např. ruce), holit – holit se – holit si + A (např. vousy), obout – obout se – obout si + A (např. boty)…

II. RELATIVNÍ POSESIVNÍ ZÁJMENA *JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ*

= posesivní zájmeno *jeho, její, jejich* + **-ž**

		POSESIVNÍ ZÁJMENO		RELATIVNÍ POSESIVNÍ ZÁJMENO
SG.	Mž, Mn	jeho	+ -Ž	jehož
	F	její		jejíž
	Neu	jeho		jehož
PL.	Mž, Mn, F, Neu	jejich		jejichž

JEHOŽ

- neskloňujeme
  např. Mám kamaráda. Jeho rodina žije v Japonsku. ➔ Mám kamaráda, *jehož* rodina žije v Japonsku.
  To je student. Jeho otce znám. ➔ To je student, *jehož* otce znám.

JEJÍŽ

- skloňujeme jako *moderní*

PÁD	SINGULÁR			PLURÁL
	Mž, Mn	F	Neu	Mž, Mn, F, Neu
N	jejíž			jejíž
G	jejíhož	jejíž	jejíhož	jejíchž
D	jejímuž		jejímuž	jejímž
A	jejíhož (bratra) jejíž (sešit)		jejíž	jejíž
L	(o) jejímž	(o) jejíž	(o) jejímž	(o) jejíchž
I	jejímž	jejíž	jejímž	jejímiž

- např. Přišla sousedka. Její pes běhal po naší zahradě. ➔ Přišla sousedka, *jejíž* pes běhal po naší zahradě.
  Znáš tu paní? K jejímu domu jde právě pošťák. ➔ Znáš tu paní, k *jejímuž* domu jde právě pošťák?
  Ráno jsem viděl známou. S její šéfovou jsem byl na konferenci. ➔ Ráno jsem viděl známou, s *jejíž* šéfovou jsem byl na konferenci.
  To je Dana. S jejími rodiči jsem se seznámila na dovolené. ➔ To je Dana, s *jejímiž* rodiči jsem se seznámila na dovolené.

JEJICHŽ

- neskloňujeme
- např. Moderátor diskutuje s řediteli. Jejich firmy jsou velmi úspěšné. ➔ Moderátor diskutuje s řediteli, *jejichž* firmy jsou velmi úspěšné.
  Učitel chválil žáky. V jejich testech nebyly žádné chyby. ➔ Učitel chválil žáky, v *jejichž* testech nebyly žádné chyby.
  Staráme se o dvě malá koťata. Jejich matka je opustila. ➔ Staráme se o dvě malá koťata, *jejichž* matka je opustila.

III. RELATIVNÍ ZÁJMENO *JENŽ*

- v knihách často můžete vidět místo zájmena *který* zájmeno *jenž*
- jenž = který
- zájmeno *jenž*, *jež* má speciální deklinaci. Skloňování najdete v Přehledu gramatiky.
  To je můj kamarád, **jenž** (který) studuje ve Francii.
  To je moje kamarádka, **jež** (která) studuje v Polsku.
  To je moje dítě, **jež** (které) se narodilo v červnu.
  To jsou moji studenti, **již** (kteří) se učí česky.

IV. ZÁJMENA NEURČITÁ A ZÁPORNÁ

	VÝZNAM	PŘÍKLAD
kde-	**a)** skoro každý **b)** skoro všechno	Kdekdo (= hodně lidí) o tom mluví. Ptal se na kdeco (= hodně věcí/informací).
-koli(v)	**a)** někdo z mnoha **b)** něco z mnoha **c)** na nějaké místo z mnoha (= někam), tvoříme adverbium **d)** na nějakém místě z mnoha (= někde), tvoříme adverbium	Mohu pracovat s kýmkoli(v) (= s každým člověkem). Udělám cokoli(v) (= všechno), co budeš chtít. Na dovolenou můžeme jet kamkoli(v)** (= na každé místo), mně je to jedno. Ty klíče mohou být kdekoli(v)** (= všude), musíme prohledat celý byt.
leda-/ lec-	**a)** různost **b)** hodně z mnoha	Lecco(s)/Ledaco(s) (= různé informace) nám o tom může říct. To není nic těžkého, to umí leckdo (= skoro každý / hodně lidí). Umí odpovědět na leckterou (= skoro na každou) otázku.
málo-	málo z mnoha, skoro nikdo/nic	Málokdo (= jen málo lidí) o tom ví. Jen na málokterý (= na málo) film se podívám dvakrát. Máloco (= málo jídel) mu nechutná.
ně-	neurčitost	Někdo chodí po zahradě. Čekalo na mě několik** lidí. Dal to někomu jinému.
ni-*	**a)** zápor **b)** průměrnost, špatná úroveň	Nikdo tam nepřišel. Ta přednáška byla taková nijaká.
-si	neurčitost	Kdosi (= někdo) mu večer telefonoval. Cosi (= něco) tam vyprávěl. Petr kamsi** (= někam) odešel.
všeli-	různost, odlišnost	Na setkání se sportovci přišli všelijací (= různí) lidé.

*ni + co = nic

** kamkoli(v), kdekoli(v), kamsi = adverbia, několik = číslovka

- skloňujeme jen část se zájmenem (= jen zájmeno), zbytek slova se nemění, např. kdosi, bez kohosi, ke komusi, pro kohosi, o komsi, s kýmsi…

CVIČENÍ A

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte zájmeno SE.

Vzor: Tu čokoládu jsem si koupil pro ...sebe...

a) Vzali jsme si s …… všechno, co bylo potřeba.
b) Počkej, napíšu si to. Jak …… znám, určitě bych to zapomněl.
c) Vždycky jsou na …… moc hodní.
d) Vzali jsme si k …… domů opuštěné kotě.
e) Podívej se na ……, jak vypadáš!
f) Mějte se pěkně a dejte o …… brzo vědět.
g) Už se nemůžu dočkat, až to budu mít všechno za ……
h) Co si o …… vůbec myslíš?
i) Přece si to nenecháš všechno pro ……

2. Doplňte do vět zájmeno JEJÍŽ ve správném tvaru. Pracujte podle vzoru.

To je paní Černá, **(vzor)** ...jejíž... pes běhá často po naší zahradě.

a) …….. manželovi mám vyřídit ten vzkaz.
b) s …….. synem chodím do stejné třídy.
c) o …….. problémech jsme včera mluvili.
d) bez …….. pomoci se neobejdeme.
e) pro …….. rodiče je tento balík.
f) …….. psa se bojím.
g) k …….. učiteli angličtiny chodí také naše dcera.
h) na …….. večírku jsem se dobře bavil.
i) …….. dcera pracuje v nemocnici.
j) …….. kamarádovi jsme prodali byt.
k) s …….. dětmi pojedeme na výlet.
l) o …….. firmě psali v novinách.
m) bez …….. účasti nemá naše schůzka žádný smysl.
n) pro …….. spolužáky připravujeme tuto oslavu.
o) k …….. rodičům jezdíme na Moravu pro víno.
p) na …….. narozeného syna jsme se šli podívat.

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: To musí udělat ...někdo... *(kdo)* **jiný?** *(ni-, ně-, kde-)*

a) Tohle není žádné tajemství, to už ví …… *(kdo)*, dokonce i Jakub. *(kde-, ni-, -koli)*
b) Můžu to používat i na …… *(co)* jiného než na ryby? *(leda-, ně-, kde-)*
c) To nebyl …… *(jaký)* malíř, byl to sám A. Mucha. *(ni-, ně-, -koli)*
d) Nerozuměl jídelnímu lístku, a tak byl překvapený, když mu číšník přinesl …… *(co)* sladkého, co vypadalo jako palačinka rozkrájená na malé kousky. *(málo-, -koli, -si)*
e) Z toho si nic nedělej. S tímhle má …… *(kdo)* problémy. *(-koli, ni-, kde-)*
f) To jsou slova, která říká …… *(který)* politik, ale žádný z nich je nedodržuje. *(-si, málo-, kde-)*
g) V zimě v čekárně pravidelně zůstává …… *(čí)* svetr, šála či rukavice. *(ni-, ně-, málo-)*
h) To byla tak nudná výstava. Fakt tam bylo …… *(co)* zajímavého, pokud vůbec něco. *(kde-, málo-, -koli)*
i) Pravidla platí pro všechny stejně. …… *(kdo)* by je porušil, bude potrestán. *(ně-, -si, -koli)*
j) Je vidět, že je smutný a že ho …… *(co)* trápí. *(-si, leda-, -koli)*
k) Vedu vám sem tohoto psa, vypadá opuštěně a myslím, že …… *(čí)* není. *(ni-, ně-, kde-)*
l) Na …… *(co)* sáhnul, to se mu podařilo. *(-si, leda-, -koli)*

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dej to prosím ...někomu... *(někdo)* **jinému.**

a) Tohle přece není vůbec těžké, …… *(kdekdo)* se to už povedlo.
b) Nechtěla mluvit o …… *(nic)* jiném.
c) Psaly o tom …… *(leckterý)* noviny.

d) No, o …… *(cosi)* mi tehdy vyprávěla, ale nepamatuju si už ani téma hovoru.
e) S …… *(kdekdo)* o tom veřejně mluvila.
f) Nesmíš také věřit …… *(kdejaký)* názoru a hloupé radě.
g) Nechá se snadno …… *(kdeco)* vystrašit.
h) …… *(máloco)* se věnuju s takovou nechutí jako přípravě na test z fyziky.
i) Ať je ta taška …… *(čímkoli)*, nemá tady co dělat.
j) Viděl jsem, jak ten jeden …… *(cosi)* řekl tomu druhému a oba utekli pryč.
k) Snědl maso jen tak bez …… *(nic)*.
l) V muzeu se nesmíte …… *(nic)* dotýkat!

B. JMENNÉ TVARY ADJEKTIV

- jsou to většinou tzv. krátké formy adjektiv, např. jist, nemocen, zdráv…
- používáme je nejčastěji ve tvaru nominativu v predikátu, např. Nebyla si své chyby vůbec vědoma. (= Svou chybu si vůbec neuvědomovala.)…
- nejčastěji se používá **sám** a **rád** (má jen jmenný tvar)

laskavý	→	laskav (oni jsou laskavi)
ochotný		ochoten (oni jsou ochotni)
povinný		povinen (oni jsou povinni)
přítomný		přítomen (oni jsou přítomni)
schopný		schopen (oni jsou schopni)
vědomý		vědom (oni jsou si toho vědomi)
známý		znám (oni jsou známi)
zvědavý		zvědav (oni jsou zvědavi)

- jmenné tvary adjektiv tvoříme od adjektiv typu mladý

Mezi další používané jmenné tvary adjektiv patří např. bosý – bos, hotový – hotov, jistý – jist, zvědavý – zvědav…
V běžném rozhovoru se ale častěji setkáváme s adjektivy typu *mladý*.

SINGULÁR		PLURÁL	
ROD		ROD	
Mž + Mn	zdráv	Mž	zdrávi
F	zdráva	Mn + F	zdrávy
Neu	zdrávo	Neu	zdráva

CVIČENÍ B

1. Pracujte podle vzoru. Doplňujte jmenné tvary adjektiv.

Vzor: Nějaký bosý chlapec běhal po trávě. – Naše děti chtěly taky běhat ...bosy...

a) Člověk je schopný přežít bez pití jen několik dní. – Bez jídla jsou lidé …… přežít déle.
b) Detektiv si je jistý, že najde pachatele vraždy. – Jeho kolegyně si ale vůbec …… nejsou.
c) Ředitel se zeptal, kdo je ochotný jet na služební cestu. – Ze všech zaměstnanců byl …… pouze jeden.
d) S výsledky svého testu jsem velmi nespokojený. – Ani moje maminka s nimi není ……
e) Vstupní lékařská prohlídka je povinná. – Všichni jsou …… na ni jít.
f) Je tato zpěvačka známá i v zahraničí? – Ano, v cizině jsou …… i některá její alba.
g) Kvůli chřipce omluvil učitel několik nepřítomných studentů. – Celkem je dnes …… osm spolužáků.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte jmenné tvary adjektiv.

Vzor: Anně nikdy nechyběla ochota pomoci lidem, proto chtěla pracovat u policie.
Anna byla vždy ...ochotna... **pomoci lidem, proto chtěla pracovat u policie.**

a) Když Jakub dokončil všechny své masáže, šel domů za Annou.
Když byl Jakub s masážemi ……, šel domů za Annou.
b) Když Olga umyla podlahu, všichni museli v kuchyni chodit bez bot, než podlaha uschnula.
Po umytí podlahy v kuchyni všichni chodili ……, než podlaha uschnula.
c) Když šla včera Anna do práce, zavřela svého psa Bena doma.
Když byla včera Anna v práci, její pes Ben byl …… doma.
d) Karel si je jistý, že tradiční postupy v zemědělství jsou lepší než ostatní.
Karel si je …… tradičními postupy v zemědělství.
e) Ochota je pro Marka a Šárku typická vlastnost. Každý ví, jak kdekomu pomáhají.
Marek a Šárka jsou …… kdekomu pomoci.
f) Říhovi jedí díky produktům z biofarmy strýce Karla velmi zdravě, proto se tak i cítí.
Strýc Karel je rád, že se díky němu jeho příbuzní cítí ……
g) Šárka se dobře připravila na každou otázku.
Šárka je dobře …… na každou otázku.

C. SLOVESNÁ SUBSTANTIVA

příčestí trpné + -í

- např. cvičit ➔ cvičen ➔ **cvičení**, číst ➔ čten ➔ **čtení**, mýt ➔ myt ➔ **mytí**…
- skloňujeme jako *náměstí*

Pozn. Od některých sloves se příčestí trpné obvykle netvoří, ale slovesná substantiva se používají, např. bydlet ➔ bydlení, cestovat ➔ cestování, vstávat ➔ vstávání…

POZOR!

- **prát ➔ prán ➔ praní,**
- **dojmout ➔ dojat ➔ dojetí**

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru.

(vzor) cestovat po Evropě	Líbí se mi...	...cestování...
a) lyžovat v Krkonoších		
b) plavat v moři		
c) bydlet v centru		
d) vyprávět o cizích zemích		
e) cvičit v přírodě		
f) fotografovat ve starém městě		
g) vařit v moderní kuchyni		
h) nakupovat v supermarketu		
i) bruslit na řece		
j) psát o dovolené		

2. Pracujte podle vzoru.

a) Utvořte slovesná substantiva.

(vzor) narodit se	...narození...
prát	
učit	
potěšit	
probudit se	
vrátit	
přečíst	
zpozdit se	
spát	
péct	
odpustit	
zpívat	

b) Slovesná substantiva ze cvičení 2 a) doplňte podle smyslu do vět.

Vzor: To je dárek pro ...potěšení... **To znamená, že by ti měl udělat radost.**

a) Omlouvám se, že jdu pozdě. Snad vám moje pětiminutové ..... nijak nezkomplikuje situaci.

b) Přihlásila jsem svoje děti do lidové školy umění. Anička bude chodit na ..... a Jakub na kytaru.

c) Vyplňte prosím tenhle dotazník! Sem napište místo a datum svého ....., sem bydliště a nezapomeňte na podpis.

d) Po ..... vraťte knihu do knihovny.

e) Před ..... si vezměte půlku prášku a měl byste usnout do půl hodiny.

f) Koupil si dobrý prášek na ..... a skvrny hned zmizely.

g) Tu kytaru si klidně půjč. S ..... spěchat nemusíš.

h) Na sny si normálně nevzpomínám. Pamatuji si ale, že se mi včera těsně před ..... zdálo, jak jedu lesem na kole.

i) Prosila o ....., když udělala takovou velkou chybu.

j) Každý týden dělala jiný koláč – ..... opravdu milovala.

k) Dobrý den, paní Jandová, Vaše Lucinka se zhoršila ve škole a má tenhle rok s ..... velké problémy.

D. DEMINUTIVA

- vyjadřují: a) malou velikost, např. malá kniha ➔ knížka, malá sklenice ➔ sklenička…
  b) citový vztah, máma ➔ mamka ➔ maminka, táta ➔ taťka ➔ tatínek…
- tvoříme je pomocí sufixů

SUBSTANTIVUM	SUFIX				
MASKULINUM	-ek	-ík	-eček	-íček	-ínek
obraz chlapec kus	obrázek chlapeček (c→č) kousek			kousíček	
dům stůl	domek stolek		domeček stoleček		
kůň pes Pavel Pepa	pejsek	koník psík Pavlík Pepík		koníček psíček Pavlíček Pepíček	
Lukáš	Lukášek				
táta					tatínek

FEMININUM	-ka	-ečka	-ička	-inka	
kniha	knížka (h→ž)	knížečka			
ruka sklenice	ručka (k→č) sklenka		ručička skleničká		
holka Anna ulice			holčička (k→č) Anička ulička		
máma	mamka			maminka	

NEUTRUM	-ko	-ečko	-íčko		
pivo	pivko	pivečko			
auto maso slunce	slunko		autíčko masíčko sluníčko		

CVIČENÍ D

1. a) Pracujte podle vzoru.

(vzor) dům	...domek...	...domeček...
kus		
stůl		
kniha		
ruka		
sklenice		
slunce		
pivo		

b) Vyberte si čtyři deminutiva ze cvičení 1 a) a použijte je ve větách.

2. a) Pracujte podle vzoru. Podtrhněte deminutiva a napište, od kterého slova byla vytvořena.

Vzor: Dětský koutek je v zadní místnosti. ...kout...

a) Tady je meníčko. K pití si dáte pivko jako obvykle? .....
b) Přineste nám lahvinku bílého a čtyři skleničky. .....
c) Můžu ještě poprosit o lžičku na tu zmrzlinu? .....
d) Co si dáte k obědu, slečinko? .....
e) Tak, kávička už se nese a dortík dneska nebude? .....
f) Já si dám zeleninovou polévku a ty masové kuličky s kaší. .....
g) Já platím jen ty brambůrky a malinovou limonádu. .....
h) Máte ještě tu kuřecí směs s bramboráčky? .....

b) Diskutujte ve skupině.
Kde podobné věty můžete slyšet? Jaký je podle vás důvod použití deminutiv v tomto kontextu.

c) Pracujte ve dvojicích. Napište rozhovor, kde použijete minimálně 4 věty ze cvičení 2 a).

d) Rozhovor prezentujte ve skupině.

3. a) Pracujte podle vzoru.
rajčátko – Anička – *nazdárek* – filmík – prácička – Martinka – lvíček – ~~pejsek~~ – salámek – *ahojky* – Filípek – zprávička – medvídek – vínečko – řízeček – pivečko – Mařenka – kočička – projektík – *čauky* – zajíček – salátek – kolegyňka – cigaretka – Jiříček – *kafíčko* – těstovinky – Tomášek – *mejlík* – myšička – toastík

pozdravy	zábava a volný čas	kancelář	zvířata	jídlo	jména
			(vzor) …pejsek…		

b) Řekněte, které pozdravy ze cvičení 3 a) se používají při setkání a které při rozloučení.

c) Řekněte, co znamená slovo *mejlík*.

d) Všimněte si, která slova jsou nespisovná. Ve které skupině se nejčastěji objevují?
nazdárek, ahojky, čauky, kafíčko, mejlík

e) Pracujte podle vzoru.
Vzor: salámek – …salám…
rajčátko – .....
Anička – .....
lvíček – .....
Filípek – .....
medvídek – .....
Mařenka – .....
zajíček – .....
kafíčko – .....

ČTENÍ

1. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Zajímají vás zprávy týkající se kriminality? Pokud ano, ze kterých zdrojů informace získáváte? Pokud ne, které zdroje o nich informují? Řekněte alespoň 2 příklady masmédií, která o takových věcech informují hodně a která naopak málo? Je možné se takovým informacím vyhnout? Jak kriminalitu zpracovávají seriózní zdroje a jak bulvár? Řekněte alespoň 2 rozdíly. Kdy naposledy jste slyšel/a nějakou zprávu z oblasti kriminality? O čem tato zpráva informovala?

2. a) Popište následující obrázky.

b) Vymyslete a pak napište popisky k obrázkům ze cvičení 2 a) (max. 1 věta). Tyto popisky patří k novinovým článkům.

POPISEK 1: ……

POPISEK 2: ……

3. a) Přečtěte si následující titulky. Ke každému stručně řekněte, o čem se asi píše v článku, ke kterému patří.

Od začátku týdne vyhlášeno pátrání

Pravidelně sedají opilí za volant

Stát platí vzdělání vězňům

Dopaden pár zlodějů

UPRCHLÍCI SI ZVYŠUJÍ KVALIFIKACI

Našel se nebezpečný žhář

POLICIE BOJUJE PROTI OPILOSTI MLADISTVÝCH

Přišla o střechu nad hlavou a málem i o partnera

Policie několik let sleduje dva zloděje

b) Pracujte ve dvojicích. Každý si vyberte jeden titulek ze cvičení 3 a) a vytvořte k němu velmi krátkou zprávu (asi 3 řádky).

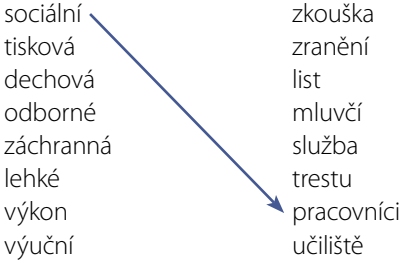
c) Přečtěte svou zprávu spolužákovi. Spolužák musí poznat, ke kterému titulku ze cvičení 3 a) zpráva patří.

4. Pracujte ve skupinách.

a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- ❍ uvalit vazbu
- ❍ odpykávat
- ❍ trestná činnost
- ❍ strážník
- ❍ založit požár
- ❍ hořící
- ❍ promile
- ❍ nezletilý
- ❍ výuční list

b) Pracujte podle vzoru.

c) Vyberte si alespoň 3 spojení a použijte je ve větách.

d) Přečtěte si zprávy číslo 1–5 a přiřaďte k nim titulky ze cvičení 3 a). Pozor, čtyři titulky nebudete potřebovat.

Zpráva číslo 1

Titulek: .....

Policie v Praze zatkla dvojici, která v posledních třech měsících vykradla 45 pražských bytů. Sedmatřicetiletý muž a dvaatřicetiletá žena kradli v různých bytech od elektroniky přes šperky až po hračky. Některé ukradené věci se našly v bytě v Praze 6, kde dvojici zadrželi. V bytě bylo nalezeno i několik gramů drog. Při zatýkání se muž začal bránit a došlo k lehkému zranění policisty, který v sebeobraně použil zbraň. Soud nyní rozhodne, zda na podezřelé **uvalí vazbu**.

Zpráva číslo 2

Titulek: .....

Policisté v celých Čechách pátrají po Romanu Vymetálkovi, uprchlíkovi ze severočeské věznice Mířice, který si **odpykával** trest za majetkovou **trestnou činnost**. Jak sdělila policejní mluvčí Marie Janotová, zmizel toto pondělí kolem 17. hodiny ze svého pracoviště ve firmě nedaleko od vězení. Jeho zmizení zaznamenal **strážník** při závěrečném počítání vězňů. Hledaný měří 185 centimetrů a váží 112 kilogramů. Má krátké světle hnědé vlasy. V době útěku měl na sobě modré kalhoty, černé tričko, sportovní bundu a pracovní boty. „Policie prosí všechny občany České republiky o spolupráci. Jakékoli zprávy o uprchlém Romanu Vymetálkovi volejte kdykoliv na číslo 158," vyzvala veřejnost Marie Janotová.

Zpráva číslo 3
Titulek:.....

Žhář si už podruhé vybral za svůj cíl majetek mladé ženy z Náchodska. Před rokem jí někdo zapálil farmu, kterou s rodinou vybudovala na venkově nedaleko Náchoda. V noci na dnešek byla zapálena její dvě auta zaparkovaná před domem. Majitelka si vozy koupila teprve nedávno. Neštěstí, které ženu potkalo přesně rok po požáru farmy, spolu zřejmě souvisí. V obou případech se na místě našly důkazy, které potvrzují, že **požár** úmyslně **založil** stejný žhář. **Hořících** aut si v noci na dnešek všiml kolemjedoucí taxikář, který vše ohlásil na policejní stanici, a zabránil tak další tragédii. Auta totiž stála hned vedle stromů v těsné blízkosti domu, kde spal dívčin přítel.

Zpráva číslo 4
Titulek:.....

Strážníci vyjeli těsně před půlnocí do ulice Jaselská kvůli stížnosti na rušení nočního klidu. Hlídka tam zadržela šest mladíků. Jeden z nich byl evidentně opilý. „Dechová zkouška u něj prokázala 2,38 **promile** alkoholu," uvedla policejní mluvčí. Policisté přivolali také sociální pracovníky a záchrannou službu, která mladíka odvezla do nemocnice. Na alkohol u mladistvých se strážníci zaměřují při pravidelných kontrolách. Při jedné z nich například hlídka objevila 22 **nezletilých** s 0,2 až dvěma promile alkoholu v krvi.

Zpráva číslo 5
Titulek:.....

V září se do lavic vrátili nejen žáci ze základních a středních škol, ale posadilo se do nich i 21 vězňů, kteří si **odpykávají** své tresty. Odsouzení dostali jedinečnou šanci zdarma absolvovat v následujících třech letech střední odborné učiliště (SOU). Pokud studium úspěšně dokončí, dostanou **výuční list** v oboru automechanik. „Většina přihlášených má pouze základní vzdělání. Jestli chce stát zvýšit jejich šance na normální život po výkonu trestu, musejí být konkurenceschopní na současném trhu práce. Považuji tuto investici za velmi přínosnou pro společnost," sdělil ředitel věznice Jan Hejnic.

(zprávy byly zpracovány s využitím tn.nova.cz a na motivy denního tisku)

5. Přečtěte si následující tvrzení. Přečtěte si zprávy ještě jednou a pak vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO)**, nebo není pravda** (NE)**.**

Vzor: Všechny zprávy se týkají kriminality. (ANO)/NE

a) V Praze bylo během minulého čtvrt roku vykradeno přes čtyřicet bytů. ANO/NE

b) Policie zatkla dva třicátníky, kteří v hlavním městě kradli cenné předměty a drogy. ANO/NE

c) Policista byl při zatýkání napaden a při sebeobraně došlo k těžkému zranění pachatele. ANO/NE

d) Policistka informovala reportéry o zmizení R. Vymetálka ze severomoravského vězení Mířice. ANO/NE

e) Zmizení R. Vymetálka z firmy, kde pracoval, bylo zjištěno ke konci jeho pracovní doby. ANO/NE

f) Policie má informace jak o vzhledu hledaného R. Vymetálka, tak o jeho oblečení, ve kterém byl viděn naposledy. ANO/NE

g) Majitelce farmy na Náchodsku pomohli se stavbou příbuzní. ANO/NE

h) Na vesnici u Náchoda někdo minulý rok zapálil dvě auta. ANO/NE

i) Policie vyloučila, že by objekt začal hořet nešťastnou náhodou. ANO/NE

j) Na zapálené vozy upozornil policii jeden kolemjdoucí. ANO/NE

k) Během neštěstí se v domě nacházel partner majitelky farmy. ANO/NE

l) V době nočního klidu někdo upozornil policii na hluk, který dělala parta mladíků. ANO/NE

m) Policie brzy ráno objevila 6 opilých mladých lidí, které odvezla záchranná služba. ANO/NE

n) Školní rok nezačal běžným školákům, ale vězňům. ANO/NE

o) Po dokončení studia absolventi SOU automaticky získají zaměstnání jako opraváři automobilů. ANO/NE

p) Středoškolské vzdělání je odsouzeným financováno ze státních peněz. ANO/NE

6. Pracujte ve dvojicích. a) Popište obrázky.

b) Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: policista/ka a oběť nebo svědek situací na obrázku, který telefonuje na policii

Situace: Jste obětí nebo svědkem situací na obrázcích. Voláte na policii (číslo 158), kam případ nahlásíte. Musíte se představit, říct, kde se vše stalo, kolik je tam lidí, zda je někdo zraněný atd.

c) Vyberte si jeden obrázek a napište o něm 5 vět. Spolužák podle nich musí poznat, který obrázek jste si vybral/a.

7. a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jsou propuštění vězni schopni vrátit se k běžnému životu? Řekněte alespoň 3 komplikace, které musí překonat trestaný člověk, když se chce vrátit k běžnému životu. Má na návrat k běžnému životu vliv druh spáchaného činu, druh trestu a doba strávená (délka pobytu) ve vězení?

b) Pracujte ve dvojicích. Řekněte a pak napište alespoň 5 způsobů, jak je možné usnadnit začlenění bývalých vězňů do běžného života na svobodě.

MOŽNOSTI

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

POSLECH

1. Pracujte ve skupině. Diskutujte se spolužáky. Své odpovědi zdůvodněte.

Vysvětlete, co je to přednáška. Řekněte 3 rozdíly mezi přednáškou a diskuzí. Kde se obvykle přednášky konají? Už jste nějakou navštívil/a? Pokud ano, popište svoji poslední zkušenost (kde se konala, kdo a o čem přednášel atd.). Pokud ne, na které téma byste si rád/a poslechl/a přednášku? Vysvětlete, co je to průmyslová kamera. Vyjmenujte 10 míst, kde takové kamery můžeme vidět. Jaký je jejich účel? Souhlasíte s instalováním kamer na veřejných místech? Jaké jsou podle vás jejich výhody a nevýhody?

2. a) Pracujte ve dvojicích. Spojte obrázky s jejich popisem.

1. **2.** **3.** **4.**

a) normální vyzvánění **b)** vibrační vyzvánění **c)** vypnuté vyzvánění **d)** tiché vyzvánění

b) Diskutujte se spolužáky. Vyberte, která dokončení věty jsou podle vás správná. Svůj názor zdůvodněte.
Na přednášce je slušné…

- **a)** psát esemesky.
- **b)** přijmout hovor.
- **c)** potichu telefonovat.
- **d)** mít v tašce zapnutý mobil.
- **e)** mít na stole vypnutý mobil.
- **f)** mít mobil na vibrační vyzvánění.

3. Pracujte ve skupinách. Před poslechem zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- DNA
- otisk prstu
- identifikace
- pisatel
- alibi
- rukopis
- analýza chůze
- křivka
- loupežné přepadení
- podklady
- na kuráž
- usvědčující posudek
- viník
- pobočka
- mávat

4. Poslechněte si text. Během poslechu si dělejte poznámky. Napište nejdůležitější body přednášky.

128 **5. Přečtěte si následující úkoly (1–11). Pak si poslechněte text ještě jednou a vyberte jednu správnou odpověď.**

Otázka 1

Jak reaguje Jakub na Anin program?

- **a)** Je zvědavý.
- **b)** Je zklamaný.
- **c)** Je rozzlobený.
- **d)** Je překvapený.

Otázka 2

K čemu přirovnává profesor chůzi?

a) K písmu.
b) Ke grafu.
c) K obličeji.
d) Ke kameře.

Otázka 3

Co podle textu platí o odhalování pachatele?

a) Stačí graficky znázornit pohyb jeho ruky.
b) Jeho písmo ho musí odlišovat od ostatních.
c) Je nezbytné zaznamenat jeho obličej na kameru.
d) Linie chůze je občas důležitější než pachatelův obličej.

Otázka 4

Co neukradl zloděj na pumpě za Plzní?

a) Alkohol.
b) Videokazety.
c) Karty do mobilu.
d) Obsah pokladny.

Otázka 5

Čím je podle profesora tvořena křivka chůze?

a) Pohyby hlavy a některých částí rukou a nohou.
b) Pohyby nohou, hlavy a některých částí obličeje.
c) Pohyby rukou, obličeje a některých částí nohou.
d) Pohyby obličeje a některých částí hlavy a rukou.

Otázka 6

Které tvrzení je podle přednášky pravdivé?

a) Profesor nemá o přesnosti své nové metody žádné pochybnosti.
b) Profesor se svým týmem plánuje dalších 10 000 kontrolních měření.
c) Profesor tvrdí, že lupič a podezřelý jsou většinou jedna a ta samá osoba.
d) Profesor přiznává, že výpočty jsou pro současnou techniku příliš složité.

Otázka 7

Co neovlivňuje přesnost metody?

a) Cíleně změněný způsob chůze ve tmě.
b) Speciální pokrytí pachatelových nohou.
c) Pachatelův rukopis po spáchání zločinu.
d) Množství alkoholu vypitého pachatelem.

Otázka 8

Jak se profesor vyjadřuje o situaci v USA?

a) V USA mají k dispozici program, který celou metodu zrychluje.
b) Ani v USA není možné získat výsledky dříve než za dva měsíce.
c) Čeští kriminalisté mají k dispozici kvalitnější vybavení než v USA.
d) Kriminalisté v USA pracují podle profesora nezodpovědně rychle.

Otázka 9

Která informace neplatí o obviněném z přepadení Komerční banky?

a) Byl kriminalisty hned od začátku označen za podezřelého.
b) Mohl dokázat, kde v době přepadení banky byl a co dělal.
c) Bez profesorovy metody by byl pravděpodobně odsouzen.
d) Před profesorovou analýzou strávil už přes dva roky ve vězení.

Otázka 10

Kolik lidí bylo prozatím díky profesorově metodě oficiálně osvobozeno?

a) Žádný.
b) Jeden.
c) Dva.
d) Tři.

Otázka 11

Jak profesor popisuje svoji metodu?

a) Jako nedostatečně ověřenou.
b) Jako velmi prospěšnou.
c) Jako hodně stručnou.
d) Jako příliš pomalou.

6. a) Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají následující obraty.

...proč to nezvedáš? ... přivést před soud. Děkuju za poklonu. ..., který se na kuráž posilní několika pivy..., ...mít zamotanou hlavu. ...s klidným svědomím..., ...modré z nebe. Druhý případ ještě stále běží u soudu..., ...třetí případ je ještě na samém začátku..., Stručně řečeno..., Tak to byla, myslím, krásná tečka na závěr. ... ráda bych vám jménem všech zúčastněných poděkovala..., Bylo mi potěšením.

b) Vyberte si 5 slov nebo slovních spojení ze cvičení 6 a) a použijte je ve vlastních větách.

7. Představte si, že jste na stejné přednášce jako Anna. Napište 5 dalších otázek pro přednášejícího.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

8. a) Pracujte ve dvojicích. Podle transkriptu poslechu si zkontrolujte a popřípadě upravte nejdůležitější body přednášky ze cvičení 4.

b) Podle bodů ze cvičení 8 a) si během 2 minut promyslete dvouminutový monolog o vyslechnuté přednášce.

c) Svůj monolog prezentujte před skupinou. Text nesmíte číst, při monologu smíte používat jen připravené pomocné body.

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍPUSTKOVÉ VĚTY

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Nemáme peníze, ale přesto mu to koupíme. (AČKOLI)

…Ačkoli nemáme peníze, koupíme mu to.…

a) Nebude sice hezky, ale stejně půjdeme ven. (I KDYŽ)

. . . . . .

b) Měl s sebou mapu, přesto se cestou ztratil. (PŘESTOŽE)

. . . . . .

c) Říhovi sice nebydlí v centru města, ale každý den tam chodí. (I KDYŽ)

. . . . . .

d) Firma měla ještě před rokem dost peněz, ale letos zbankrotovala. (PŘESTOŽE)

. . . . . .

e) O pomoc mě nepožádala, i tak jsem jí rád pomohl. (AČKOLIV)

. . . . . .

f) Uvědomoval si, že zdravit je slušné, ale nepozdravil. (PŘESTOŽE)

. . . . . .

g) Chceme tu práci udělat co nejlépe, ale víme, že nás stejně nikdo nepochválí. (AČKOLI)

. . . . . .

h) Nemám sice běžně dopoledne hlad, ale dneska jsem se nemohl dočkat oběda. (I KDYŽ)

. . . . . .

i) Venku bylo strašné horko, ale nikde se neprodávalo žádné pití. (AČKOLIV)

. . . . . .

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor:	Lukáš nemá vysokou školu.	Nemá žádné zdravotní problémy.
a)	Martina si myslí, že není dobrá kuchařka.	Stal se generálním ředitelem banky.
b)	Moje sestra neumí zpívat.	Dnes ani nemá řidičský průkaz.
c)	V šesti letech chtěl být Petr řidičem Formule 1.	Na vysvědčení z ní má vždycky jedničku.
d)	Nedávno jsem si koupil nový notebook.	Všichni její jídla milují.
e)	Honza měří jen 173 centimetrů.	Na maturitním plese se o ni tři kluci poprali.
f)	František často obědvá smažená jídla.	Přihlásila se do soutěže hudebních talentů.
g)	Šárka každé ráno běhá.	Musel jsem ho už reklamovat.
h)	Karel ve škole nesnáší matematiku.	Nemůže vůbec zhubnout.
i)	Jana si nemyslí, že je krásná.	Je mezi svými přáteli nejvyšší.

b) Spojujte věty ze cvičení 2 a). Pracujte podle vzoru.

Vzor: (PŘESTO) …Lukáš nemá vysokou školu, přesto se stal generálním ředitelem banky.…

a) (AČKOLIV) . . . . . .

b) (I KDYŽ) . . . . . .

c) (PŘESTOŽE) . . . . . .

d) (PŘESTO) .....
e) (I PŘESTO) .....
f) (I KDYŽ) .....
g) (AČKOLIV) .....
h) (PŘESTOŽE) .....
i) (PŘESTO) .....

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ..... **mám hodně práce, ráda ti pomůžu.** *(i když – protože – takže)*

a) ..... se na zkoušku připravovala, stejně ji neudělala. *(proto – totiž – ačkoliv)*
b) Hano, ... půjdeš ven, vezmi si čepici. *(jestli – přestože – kdy)*
c) Nemusíš ten pokoj uklízet, ... to po tobě nikdo nechce. *(kdy – vždyť – přesto)*
d) ..... bylo o víkendu hezky, stejně bychom zůstali doma, protože máme hodně práce. *(když – ačkoliv – i kdyby)*
e) Vyjeli si o svátcích na hory, ... si konečně zalyžovali. *(aby – protože – jak)*
f) Chtěla bych ten nový film vidět, ... mi moji známí říkali, že není moc dobrý. *(totiž – takže – přestože)*
g) Chtěla jsem si koupit nový kostýmek, ... jsem šla do obchodního centra. *(totiž – a proto – kdy)*
h) O víkendu pojedeme k babičce, ... se nám to moc nehodí. *(i když – protože – totiž)*
i) Ti cizinci mluvili docela nesrozumitelně, ... jsme nevěděli, co po nás chtějí. *(proč – jak – a tak)*
j) Filip teď bydlí v bytě po babičce, on ho ..... *(protože – i když – totiž)* zdědil.

B. PRAVOPIS – OPAKOVÁNÍ

1. Doplňte i/í/y/ý.

M...l... V...tku,

pos...lám T... pozdrav z našeho v...kendového pob...tu ve V...šším Brodě. Je m... velm... l...to, že jsi s námi nemohl taky v...raz...t. V...m, že b... se T... tady l...b...lo. Už jsme navšt...v...l... dvě v...stav... v...tvarného umění v m...stní galeri.... Večer jsme poseděl... v jedné kl...dné restaurac... u v...nikajíc...ho v...na, pov...dal... jsme si o nov...nkách a vzpom...nal... na náš m...nul... v...let.

M...sl...m na Tebe a sl...buju, že se brzo uv...díme.

Zdrav... a l...bá Tvoje Jarm...la ☺

2. Doplňte S, nebo Z a pak pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužákovi.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2
a) Jakou dobrou …právu v poslední době slyšel/a?		
b) Na co si naposledy …těžoval/a?		
c) Co mu/jí někdy …tížilo život?		
d) …měnil/a už někdy svou práci/školu?		
e) Kdy byl/a naposledy ve …měnárně?		
f) Kdo mu/jí …pravuje oblečení (např. zašívá)?		

3. Diktát

a) Pište diktát podle nahrávky.

129 **b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.**

c) Odůvodněte psaní následujících slov.

využívají, shromažďují, městech, Brno, zorganizovány, způsoby, upozornili, příjemně, východu, nejvíce, slyšet, pospíchá, myslet, rychlou, zjistit, chybí, dávali, zipem

d) Odůvodněte psaní čárky.

…hlavně místa, kde…, …později, že mu…

e) Odůvodněte psaní dohromady, nebo zvlášť u následujících slov.

zatím, dokonce, dopředu, v zájmu…

VÝSLOVNOST

1. a) Poslouchejte nahrávku. Doplňte za věty tečku, nebo otazník.

a) Nemáte drobné ...
b) Jana je zase sama doma ...
c) Kolikrát už jsi tohle slyšela ...
d) Nic o tom neslyšel ...
e) Tolik si to přála ...
f) Chtěli jít s námi ...
g) Tobě o tom neřekl ...

130

b) Zkontrolujte si řešení podle klíče. Pak věty čtěte nahlas.

2. a) Poslouchejte nahrávku. Podtrhněte slovo, na kterém je důraz.

a) Já jsem to sem přinesla.
b) Tohle všechno jsi dělal kvůli mně?
c) Na tom večírku jsme nikoho neznali.
d) Vždyť jsme o tom přece včera mluvili.
e) Já jsem to neudělal.

131

b) Zkontrolujte si řešení podle klíče. Pak nahlas čtěte.
c) Pracujte ve dvojicích. Čtěte věty ze cvičení 2 a) tak, aby byl důraz na jiném slově. Spolužák musí poznat, na kterém slově je důraz. Zamyslete se nad tím, jak se změnil význam vět.

3. a) Poslouchejte nahrávku.
Probošt Prokop překop příkop.

132

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.
c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtěte nahlas.

František Ladislav Čelakovský – Pocestný

Je to chůze po tom světě –
kam se noha šine,
sotva přejdeš jedny hory,
hned se najdou jiné.

Je to život na tom světě –
že by člověk utek,
ještě nezažil jsi jeden,
máš tu druhý smutek.

Což je pánům! Ti na voze
sedí pěkně v suše,
ale chudý, ten za nimi
v dešti, blátě kluše.

Ej, co já dbám na té cestě
na psoty a sloty,
jen když já mám zdravé nohy,
k tomu dobré boty.

Však na pány v krytém voze
taky někdy trhne,
jednou se jim kolo zláme,
jindy vůz se zvrhne.

A krom toho – až své pouti
přejedem a přejdem,
v jedné hospodě na nocleh
pán nepán se sejdem.

(Ohlasy písní českých, 1839)

PSANÍ

Téma: STÍŽNOST

Cílem stížnosti je vyjádřit nespokojenost. Předmětem stížnosti může být například kvalita služeb, nedodržení podmínek smlouvy, špatné chování a jednání člověka nebo skupiny apod. Jako náhradu může stěžovatel požadovat v případě stížnosti na kvalitu například slevu z původní ceny služby, úplné prominutí poplatku, zvýhodnění v podobě prodloužení trvání služby apod. V případě stížnosti na chování je pak obvyklým požadavkem například omluva nebo finanční kompenzace.

Stížnost obsahuje:

1. adresu
2. datum stížnosti
3. oslovení (*Vážení / Vážený pane řediteli / Vážený pane inženýre / Vážený pane Nováku* – platí pravidlo, že pokud má adresát titul, řídící či jinou funkci, dáváme v oslovení přednost funkci před jménem)
4. předmět stížnosti, tedy skutečnost, na kterou si člověk stěžuje
5. důvod stížnosti
6. požadavek stěžovatele (sleva, omluva apod.)
7. zdvořilostní fráze na konec (*S pozdravem* apod.)
8. jméno a podpis
9. adresu a kontaktní telefon

1. a) Přečtěte si situaci.

Máte velký problém se svými sousedy. Každý den se u nich dlouho do noci ozývá velmi hlasitá hudba, kvůli které nemůžete spát. Už několikrát jste se s nimi snažil/a promluvit, ale nic se nezměnilo a celá situace už je pro vás nesnesitelná. Proto jste se rozhodl/a obrátit se se stížností na místní policii.

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 10, sekce PSANÍ) stížnost policejnímu kapitánovi na rušení nočního klidu.

REÁLIE

1. Pracujte ve dvojicích.

Charakterizujte co nejpodrobněji profesi detektiva. Řekněte alespoň 3 vlastnosti, které by podle vás měl mít dobrý detektiv. Vyjmenujte alespoň 3 důležité věci, které potřebuje detektiv ke svojí práci. Vyjmenujte alespoň 4 další profese, se kterými detektiv při práci spolupracuje.

2. Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody práce detektiva.

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Čtete/sledujete rád/a detektivky? Kdy naposledy jste nějakou četl/a nebo viděl/a? Krátce ji popište. Znáte některé (nejen české) autory detektivek? Znáte nějaké slavné detektivy z literatury nebo z filmu? Pokud ano, řekněte které. Jsou/byly některé státy spojovány s detektivkami? Pokud ano, řekněte které.

4. Pracujte ve skupinách.

a) Popište obrázky.

OBRÁZEK A

OBRÁZEK B

OBRÁZEK C

OBRÁZEK D

OBRÁZEK E

OBRÁZEK F

OBRÁZEK G

b) Pracujte podle vzoru. Přiřaďte jména a označení postav k obrázkům. Své řešení pak zkontrolujte v klíči.

milionář a sběratel obrazů (Alois Král), ~~pomocnice v domácnosti (paní Bílková)~~, sběratel obrazů (pan Bauman) a jeho přátelé, parta zlodějů, syn a dcera pana Krále, právník (JUDr. Novák), detektiv (nadporučík Dobeš)

Vzor: OBRÁZEK A …pomocnice v domácnosti (paní Bílková)…

OBRÁZEK B _____

OBRÁZEK C _____

OBRÁZEK D _____

OBRÁZEK E _____

OBRÁZEK F _____

OBRÁZEK G _____

c) Podle obrázků ze cvičení 4 a) řekněte, o čem je podle vás následující text.

5. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- poctivý
- vyvenčit (psy)
- znejistět
- rozházený
- brždění
- odhadnutý
- rám
- nadporučík
- složka
- dodávka
- starožitník
- aukční síň

b) Přečtěte si TEXT.

Poctivý zloděj

Přesně v jednu hodinu po poledni vstoupila paní Bílková do vily Baumanových. Přivítali ji dva psi, kteří věděli, že půjdou na procházku. Tenhle rituál se opakoval každý den od pondělí do pátku. Paní Bílková byla už několik let důchodkyně a chodila k Baumanovým pomáhat s domácností, aby si přivydělala nějaké peníze. První její povinností bylo jít **vyvenčit** psy. Vracela se s nimi zpět obvykle kolem druhé hodiny. Pak se převlékla a pustila se do uklízení. Ve čtyři hodiny odcházela domů. Mezi dveřmi obvykle potkala paní Baumanovou. Chvíli spolu mluvily o domácnosti a pak se rozloučily. Tak to pravidelně fungovalo už půl roku. Zdálo se, že ani dnes to nebude jiné.

Paní Bílková pečlivě zamkla vilu a vyrazila se psy ven. Na ulici nikdo nebyl. Kdo by taky chodil ven, když mrzne, je zataženo a ještě fouká nepříjemný vítr. Prošli kolem zahrad a zamířili do parku. Obešli ho a domů přišli z druhé strany ulice. Stará paní vyndala klíč z kabelky. Chtěla odemknout, ale dveře se hned samy otevřely. Copak jsem nezamkla? **Znejistěla**. Možná přišel domů někdo dřív, napadla ji druhá možnost. Žádný kabát v hale však neviděla a nikdo se z domu neozýval.

Už nějak zapomínám, pomyslela si. Převlékla se do pracovního, vstoupila do salónu a zůstala překvapeně stát. Zdi, na kterých vždy visely obrazy, byly prázdné. To snad není možné! Vždyť mi Baumanovi neříkali, že by s nimi chtěli něco dělat. Pozorně se rozhlédla a všimla si několika **rozházených** věcí. Tady byl zloděj! V době naší procházky! Běžela do haly k telefonu. Rychle našla číslo na pana Baumana a hned mu zavolala.

„Tady Bílková," volala, když se jí na druhé straně ozval mužský hlas. Ani si neuvědomila, že nepozdravila. „Vy jste někam odnesli obrazy ze salónu?"

„Ne. Jak to myslíte?"

„V salonu nevisí ani jeden."

„Já vám nerozumím."

„Asi tady byl zloděj."

Po chvíli pauzy se pan Bauman zeptal: „Volala jste policii?"

„Ne."

„Já ji zavolám a hned přijedu. Počkejte tam."

Stará paní si sedla ke stolu a čekala. Co se tady vlastně stalo?

Neuběhlo ani deset minut a ozvalo se **brždění** auta. Dovnitř přiběhl pan Bauman a za ním dva policisté. Ti se hned začali paní Bílkové na leccos vyptávat, bylo to ale zbytečné. Neměla jim co říct. Seděla, vůbec se nehýbala a jen poslouchala pana Baumana, co diktoval policistovi: „Obraz francouzského mistra **odhadnutý** na milion, další obraz měl cenu dva miliony…"

Ztratilo se celkem deset obrazů v hodnotě asi osmi milionů. Starou paní předtím ani nenapadlo, že by mohly být tak drahé. Pořádně si je nikdy neprohlédla. Obvykle utřela jen prach na jejich **rámech** a tím její zájem o ně končil.

- - - - - - - -

Nadporučík Dobeš zpozorněl, když slyšel o této krádeži. Ihned vyhledal **složku** asi týden starou, kde byla nahlášena podobná loupež u pana Hořejšího na Praze 6. Jednalo se také o staré francouzské mistry, originály milionových hodnot. Přitom ani tam se nic jiného neztratilo. Určitě šlo o stejné lupiče. Bohužel tehdy ani teď se nenašel žádný svědek ani žádné stopy.

O pár dní později se stala ve vile na Smíchově u manželů Blažkových třetí loupež. Tady se alespoň objevil jeden svědek, který viděl před jejich domem modrou **dodávku** a dva muže. Něco se mu na tom nelíbilo, tak si napsal číslo auta. Když Dobeš uslyšel tuto zprávu, zaradoval se. Nechal vyhledat majitele auta, ale… To auto bylo úplně jiného typu než modrá dodávka a jeho majitel ohlásil, že mu někdo ukradl číslo vozu. Tímto zjištěním zmizela jediná stopa. Auto ani obrazy nebyly k nalezení.

Nepomohla ani spolupráce s veřejností, se **starožitníky** a s **aukčními síněmi**. Pomalu se na tři podivné krádeže zapomínalo, jen nešťastní majitelé uměleckých děl občas nadporučíkovi zavolali. Dobeš je však nemohl potěšit žádnými novými zprávami. Dlouho už neměl tak málo informací jako v těchto případech. Co se dalo dělat. Musel ukradené obrazy založit do složky nadepsané *Odložené, nevyřešené* a věnovat se další práci.

(upraveno podle knihy Věnceslavy Dezortové, Záhadná vražda, Plzeň 2011)

6. a) Odpovězte na otázky.

a) Jak často chodila paní Bílková pomáhat k Baumanovým?
b) Jak dlouho byla důchodkyně zaměstnaná ve vile?
c) Kudy šla paní Bílková do parku?
d) Co překvapilo paní Bílkovou při otevírání domu?
e) Jak vypadaly zdi v salónu?
f) Komu oznámila paní Bílková krádež obrazů jako prvnímu?
g) Kdy byla nahlášena na policii podobná krádež jako u Baumanových?
h) Jakou důležitou věc udělal svědek krádeže ve vile na Smíchově?
i) Co měly společného všechny krádeže?
j) Jak pokračuje vyšetřování případů?

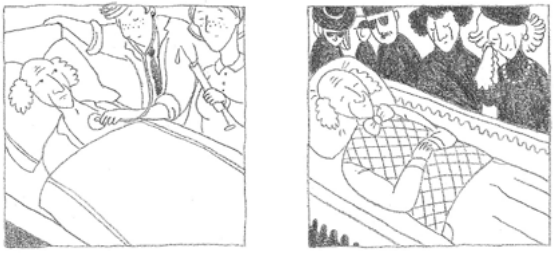
b) Řekněte a pak napište 4 informace o postavě nadporučíka Dobeše a 4 informace o postavě paní Bílkové.

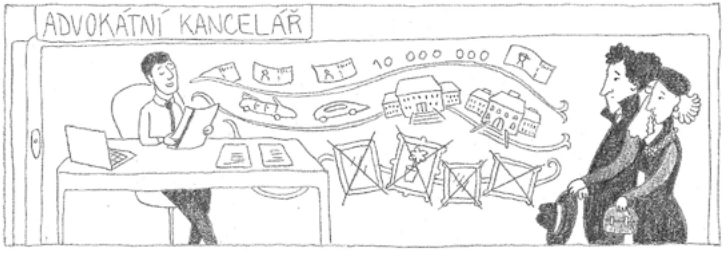
7. Přečtěte si text ještě jednou a doplňte následující věty. Napište vždy jedno slovo.

a) Prvním úkolem paní Bílkové bylo, aby …… psy.
b) V době procházky nebyl na ulici nikdo, protože ……, foukal vítr a nesvítilo slunce.
c) Paní Bílková si po návratu z procházky myslela, že …… zamknout dveře.
d) Po návratu do vily si vzala paní Bílková …… šaty a chtěla uklízet.
e) Když vešla paní Bílková do salónu, zůstala …… stát.
f) Telefon, ze kterého stará žena volala, se nacházel v …… domu.
g) Za …… obrazů přiběhli do domu dva policisté.
h) Paní Bílková si …… nikdy moc neprohlížela, utírala na nich jen prach.
i) Nadporučík Dobeš si vzpomněl, že minulý týden někdo oznámil podobnou ……
j) V Praze 6 se ztratily obrazy, které měly vysokou ……
k) …… nejprve nemohla najít stopy, které by usvědčily zloděje.
l) Třetí loupež měla svědka, a ten si …… modré dodávky před domem.
m) Někdy policii pomáhá při pátrání také ……, ale ani ta tento případ neposunula.

8. Pracujte ve dvojicích.

a) Podívejte se na obrázky. Podle obrázků řekněte a pak napište min. 150 slov, jak podle vás příběh skončí.

VÝSTAVA PŘED ROKEM

SOUČASNOST

b) Přečtěte nahlas své dokončení skupině.

c) Vyberte nejlepší přečtený text. Své rozhodnutí zdůvodněte.

9. Porovnejte svůj konec povídky ze cvičení 8 se skutečným koncem v klíči.

10. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: reportér a detektiv Dobeš

Reportér má zájem o rozhovor s detektivem, který řešil několik záhadných krádeží obrazů.

Reportér požádá detektiva o popis celého případu a připraví s ním rozhovor.

Detektiv přesně popíše, co se stalo a jaké bylo vyšetřování případu.

11. Najděte v česky psaných materiálech informace o spisovatelce V. Dezortové a připravte si krátkou prezentaci. Uveďte, kdy se narodila, které knihy napsala, co je tématem jejích knih, kde hledá inspiraci pro své příběhy, které ceny získala za svoji tvorbu apod.

KLÍČ

POSTAVY PŘÍBĚHU

1. **b)** Kryštof – kouří cigarety; Julie – závislost na čokoládě; Markéta – puntičkářství; Jiří – závislost na kofeinu; František – hodně dobrého jídla a málo pohybu
2. a) ne, b) ano, c) ne, d) ne, e) ne, f) ano, g) ano, h) ne, i) ano, j) ano
3. **Julie:** a) 30/třicet, b) stres, c) četbě/čtení, d) přátelé/kamarádi, e) chodit/žít/bydlet
   Kryštof: a) svobodný, b) společnosti, c) rock
   Markéta: a) sportu/koníčku, b) doma, c) času, d) praxi/ordinaci, e) pořádku
   Jiří: a) manželé/svoji, b) tatínek/otec/táta, c) nemluví, d) fotí/fotografuje, e) odpočinku/relaxu/oddychu
   František: a) majitel/majitelem, b) (třídní) učitel / (třídním) učitelem, c) energii/sílu/inspiraci, d) doutník, e) ryby

LEKCE 1

MINIDIALOGY

2. **c)** minidialog 1 – Kde jsme?, minidialog 2 – Já na to nemám, minidialog 3 – Opisování, minidialog 4 - Každý začátek je těžký

SLOVNÍ ZÁSOBA

3. **a)** 1 - výborně, 2 - velmi dobře, 3 - dobře, 4 - dostatečně, 5 – nedostatečně
4. **a)** individuální výuka, hrubá chyba, složit zkoušku, zhoršit se v gramatice, rodný jazyk, rodilý mluvčí
5. **c)** Výrok 1. přípravného kurzu, 2. e-learning, 3. nedorozumění, 4. si zlepšit 5. letní školu 6. falešných začátečníků

DIALOGY

Dialog A

5. půjde (jít), napadlo (napadnout), nevíme (nevědět), skočit (= infinitiv), nechtěla bys (nechtít), víš (vědět), bude spát (spát), sedneš si (sednout si), zapíšeš se (zapsat se), začít (= infinitiv), umřela bych (umřít), nezapomeň si (nezapomenout si), vzít si (= infinitiv)

Dialog B

2. a) nadšená/spokojená, b) věnuje/věnoval, c) cvičeními, d) dozvěděli, e) ředitelem, f) pochválí, g) vidí/potkává/setkává/schází

4. **a) + b)** líbila se – impf, jsem – impf, nenudila jsem se – impf, vypadá – impf, jsem – impf, přemluvil jsi – pf, zašla bych – pf, vyhovuje – impf, je – impf, může – impf, věnovat se – impf, 2 x je – impf, nenutí – impf, vyplňovat – impf, má – impf, diskutovali bychom – impf, dozvěděli jsme se – pf, souhlasím – impf, budu mluvit – impf, musím – impf, pochválit – pf, chceš – impf, jít – impf, je – impf, vidíme – impf

Dialog C

1. vidím, novinky, jazyky, domluvím

2. správně: b), e)

4. úplné

5. **a)** učiteli, nemýlil, vidím, vzpomínali, víte, jazykovky, novinky, bývalý, nepovídej, abych, jazyky, bavily, domluvím

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

2. a) jdu, b) potřebuju, c) píšu, d) Nemůžeš si zavolat, e) Hraju si, f) Sedneme si, g) postavíme, h) si vezmu, i) se zblázním, j) si zapomenu uložit, k) najdeš, l) blbne, m) rozbiješ, n) vědí

3. a) se jmenuje, b) připravujeme, c) nabídneme, d) pořádáme, e) Ukážeme, f) Setkáte se, g) se nachází, h) se rozhodnete, i) naleznete

CVIČENÍ B

1. **a)**

Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso	Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso
(vzor) …vzpomínat…	vzpomenout	odevzdávat	**odevzdat**
ztrácet	**ztratit**	**slibovat**	slíbit
brát	vzít	**utírat**	utřít
chybět	×	blahopřát	**poblahopřát**

2. **a)** a) děláš, b) navštívit, c) hraju, d) přežiješ, e) nevidí, f) se ptá, g) nezůstaneme, h) se vrátíme, i) se rozpovídá, j) sedíme

b)

imperfektivní	perfektivní
(vzor) …celé odpoledne…	za hodinu
každý čtvrtek	jednou
jak dlouho?	dokdy
pořád	až do večera (= dokdy)
často	najednou

3. Když **šla** ~~chodila~~ Julie včera do rádia, **potkala** ~~potkávala~~ kolegyni, která právě běžela ven z budovy. Protože vypadala velmi nešťastně, chtěla Julie **zjistit** ~~zjišťovat~~, jestli jí někdo něco zlého **neudělal** ~~nedělal~~. Proto zavolala její jméno. Ona se **zastavila** ~~zastavovala~~, otočila se a přišla k ní. Naštěstí se ukázalo, že je vše v pořádku, že kolegyně jen doma **nechala** ~~nechávala~~ materiály na důležitou schůzku. Minulou noc ty materiály dodělala až v půlnoci, takže byla ráno unavená a **zapomněla/zapomenula** ~~zapomínala~~ na ně. Julie jí poradila, že jestli chce stihnout začátek porady, je lepší **vzít** ~~brát~~ si taxíka. Kolegyně ji **poslechla** ~~poslouchala~~, dokumenty si vyzvedla a přijela přijížděla do kanceláře včas. Šéfredaktor **dostal** ~~dostával~~ potřebné informace a ona si udržela své skvělé pracovní místo. Všechno tedy nakonec dobře **dopadlo** ~~dopadalo~~.

CVIČENÍ C

1. Dialog B

2. Modelové věty:

a) Chtěl bych být lékařem. x Učitelé nesmějí bít své žáky.

b) I když mluvil nahlas, my jsme ho neslyšeli. x Můžeš mi prosím poradit?

c) Bílá barva ti sluší. x Včera jsem byla na návštěvě u babičky.

d) Ty jsi ještě doma? x Dám ti tu knihu zítra.

e) V lednici je ještě sýrová pomazánka. x Syrová zelenina je velmi zdravá.

f) Dáš si ještě skleničku vína? x Já jsem to neudělal, to není moje vina.

g) Nebaví mě mýt nádobí. x Chtěl bych mít tři děti.

h) Svíčkovou s knedlíky jím moc rád. x Řekni jim, že už jsem přišel.

3. **c)** Psaní i/í po měkkých konsonantech: spolužáci, střední, učitel, František, všichni, čtyři, vyprávění, vzpomínání, přiznala, přísný

Psaní y/ý po tvrdých konsonantech: Kryštof, oblíbený, čtyři, přísný

Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: Julie, oblíbený, smích, vzpomínání

Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: byl, slyšet, vyprávění, výlet

Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: ze školy, k tabuli

ČTENÍ

2. **a)** d)

4. Tvrzení 1d, 2b, 3c, 4a, 5d, 6a, 7b

6. a) písmena, b) vánočních, c) spolužáci, d) koza, e) tradici, f) kladivem, g) nůž, h) řeky, i) nedorozumění, j) diskuze, k) kapr, l) Češi, m) lidmi

POSLECH

4. a) NE, b) ANO, c) NE, d) NE, e) NE, f) ANO, g) NE, h) ANO, i) NE, j) ANO

5.

jméno	typ kurzu	výhoda pro školu	výhoda pro studenta	nevýhoda pro školu	nevýhoda pro studenta
Julie	firemní výuka	vzroste počet lidí / možnost velkého zisku	úspora času/ úspora peněz (lektor přijde za lidmi do práce) / velká motivace	-	při nesložení zkoušky musí vše zaplatit
Kryštof	jazykový tábor	přitáhne nové lidi / noví studenti	účinná /zábavná výuka	-	vyšší cena
Markéta	výuka pro děti	jistý zisk	pozitivní vliv na budoucí studium	náročný výběr lektora / příprava kurzu	-
Jiří	on-line kurz	klienti z celého světa, žádné třídy/ učebnice /učitelé	dostupnost/ samostatnost	finančně/technicky náročnější	

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. a) až, b) kam, c) Dokud, d) Než, e) kde, f) zatímco, g) jakmile, h) kudy

2. a) Když, b) Když, c) Než, d) kdy, e) Až, f) jakmile, g) kdy, h) Kdykoli, i) Když

3. **a)** a) Od té doby, b) kdykoliv, c) když, d) zatímco, e) než

B. GENITIV A AKUZATIV

1. **a)** a) x Letošního ročníku, b) x výšek, c) z našeho výsledku, d) x úspěchu, e) x jejího nového účesu, f) od toho dnešního, g) x vystavených exponátů, h) Do své/svojí ženy, i) x Jakého problému, j) x svých rodičů

b) a) o půjčku, b) před (za) radnici, c) o velké peníze, d) na chybu, e) o svého/jejich malého psa, f) x její nevinu, g) o současnou politickou situaci, h) Na Františka, i) o své děti, j) na vás

2. a) utratíte, b) pochází, c) jsem si nezvykla, d) zapomínat, e) zamilovala se, f) litovat, g) odpovědět, h) žárlí, i) poslouchali jste, j) patřit

3. a) výuku, b) výlety, c) vyučovacích hodin, d) studentů, e) pestrou nabídku, f) divadelních představení, g) vybrané české filmy, h) Jizerských hor, i) různých koutů

VÝSLOVNOST

1. vesele, milá, stolů, syrový, váha, dómy, muže, myší, chybí, Skotů, páni, tykat, mícha, chorý, máji, slévá

2. pečlivý, vychovávat, pronajímat, náušnice, přihlášení, následující, podnikání, vyšetřování, představení, přeháňky, zvířecí, počítačový

REÁLIE

3. a) se stal, b) ekonomickou, c) současnosti, d) založili, e) plné

4. a) z Liberce, b) vysokoškolské/má vysokou školu, c) Educa, d) v Babicích u Prahy

5. odstavec A) b, B) c, C) f, D) d

6. a) 2002, b) 15 měsíců, c) 250 miliónů korun, d) internát, knihovnu, divadlo, jídelnu, bazén, tělocvičnu, sportoviště, e) 150 studentů, f) angličtinu, francouzštinu, němčinu, španělštinu, češtinu g) odlišnosti: jazyky, školné, maturita, uniformy

7. pěstounská rodina, středoškolské vzdělání, internátní gymnázium, maturitní zkouška, finanční příspěvek

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

3. a) Markéta, Julie a Kryštof jsou spolužáci ze střední školy. Za třídního učitele měli Františka, který byl mezi studenty moc oblíbený. Dnes se všichni čtyři sešli na pivu, od jejich stolu je slyšet smích, vyprávění a společné vzpomínání. Julie se přiznala, že i v hospodě má strach, aby se jí František na něco ze školy nechtěl zeptat. Markéta si zase dobře pamatuje, jak byl přísný a všichni se báli, kdo půjde k tabuli. Kryštof je myšlenkami na posledním školním výletě. Strašně tenkrát Františkovi záviděl jeho doutník, protože jako student si nemohl dovolit před ním kouřit. Dnes už je to ale jinak. 9

POSLECH

František: To jsem rád, lidi, že vás tady mám tak pěkně pohromadě. Mohli byste mi poradit. 10

Julie: Jasně, o co jde?

František: Ále, mám teď trochu potíže s *jazykovkou*. Konkurence je čím dál větší a klientů ubývá. Nechci si stěžovat, na výplaty mám, ale chtělo by to něco, co by k nám nalákalo víc lidí. Nemáte nějaké návrhy?

Julie: Co zkusit nabídnout firemní výuku? Když se vám podaří získat větší společnost, vzroste vám počet studentů o desítky..., někdy dokonce o stovky. U nás v rádiu už to nějakou dobu funguje. Lektor dochází až k nám, takže šetříme čas. A kdo není hloupý, tak vlastně i peníze, všechno totiž platí zaměstnavatel. Ten chce mít ale samozřejmě jistotu, že to pro něj nejsou vyhozené peníze, takže kdo na konci kurzu nesloží závěrečnou zkoušku, musí celou částku uhradit sám. A to je motivace jako hrom!

Kryštof: Tak to by nebylo nic pro mě, ještě další zbytečný stres, to tak!

František: To jsi celý ty, Kryštofe, ale bez učení a takového zdravého stresu se nikdo nic moc nenaučí.

Kryštof: To není pravda. Jeden kolega z divadla mi nedávno vyprávěl o prima akci. Odjeli prý s celou partou na anglický jazykový tábor. Všichni zaměstnanci jsou tam rodilí mluvčí, takže jediným povoleným jazykem je angličtina. Dopoledne netradiční lekce hravou komunikativní formou, zbytek dne pak *anglina* v praxi při sportu, tanci a zábavě... takovou výuku bych si teda nechal líbit. Vyjde to sice trochu dráž než klasický kurz, ale rozhodně to stojí za to. Za dva týdny se prý rozmluvili víc než za celý

rok v *jazykovce*. Tábor by určitě přitáhl ty, kteří už mají dost nudných tradičních hodin v lavicích. Co myslíš, Markéto, neříkala jsi, že to má úspěch i v Irsku?

Markéta: To je fakt, podobné akce jsou oblíbené snad všude. Na druhou stranu se ale bojím, že by to bylo pro Františkovu malou *jazykovku* moc velké sousto. Znamenalo by to spoustu práce, ale i dost peněz předem. Naproti tomu například taková výuka pro děti školu skoro nic nestojí a úspěch je předem zajištěn. Většina rodičů totiž už začala chápat, jak jsou cizí jazyky důležité, a že je do vzdělání potomků nutné investovat. Když se kurz navíc dobře připraví, může kladně ovlivnit i celé budoucí studium dítěte. Pozor jen při výběru lektora – musí být hodně tvůrčí, aktivní a musí zvládnout přizpůsobit výuku věku malých žáků. Pak už je ale zisk jistý. My jsme s Jirkou už dobře pochopili, že na dětech se prostě nešetří. Že jo?

Jiří: Jasně, děti jsou zkrátka celoživotní investicí. Já ale nevím, Markéto, jestli je tohle to pravé. Pokud chce jít František s dobou, měl by podle mě uvažovat spíš o on-line kurzu. Pro poskytovatele je to sice metoda finančně a technicky náročnější, ale pak může mít klienty doslova z celého světa. Žádné třídy, učebnice, dokonce ani žádní učitelé. Stačí přístup na internet. Myslím si, že hodně lidí klasický kurz vzdá z časových důvodů. V tomhle případě je ale každý svým pánem, může studovat kdykoli a kdekoli. Mám pár kamarádů, kteří se v téhle oblasti pohybují, můžu vám dát kontakt, jestli chcete.

František: Děkuju, ale musím si to nejdřív nechat projít hlavou. Dali jste mi spoustu dobrých tipů a chci si teď všechno v klidu promyslet, než se do něčeho opravdu pustím. Nějak jsem z toho všeho dostal žízeň. Asi si dám ještě jedno víno, přidá se někdo?

LEKCE 2

MINIDIALOGY

2. minidialog č. 1 – Je to on?; 2 – To se mi snad jen zdá.; 3 – Jsi to ty?; 4 – Netrefím tam.

SLOVNÍ ZÁSOBA

3. **a)** říct/říkat, hovořit, sdělit/sdělovat, povědět/povídat, informovat, dát informaci, vyprávět/vypravovat…

DIALOGY

Dialog A

2. správně: b), d), f)

5. **a)** Šli jste, vzali, Bylo, Vypili jsme, objevila ses, myslela jsem si, Jedli jsme, měla jsi, překvapovali, nestalo se, oslovil, začal si, nemohla jsem, zvykla jsem si

b)

Infinitiv		Minulý čas	
-ÁT	→	-AL	…nestalo se…
-ÍT/-ÝT	→	-IL/-YL	vypili jsme, bylo
-ÍT	→	-EL, ĚL	měla jsi, šli jste
-ÍT	→	-AL	vzali, začal
-NOUT	→	-L	zvykla jsem si
-ST	→	-TL, -DL	jedli jsme
-CT	→	-KL, -HL	nemohla jsem

Dialog B

4. velk**ý** → velké

6. **a) + b)**

		nominativ sg.	nominativ pl.
bože	**…V sg…**	**…bůh…**	bozi/bohové
člověka	Ak sg.	člověk	lidi/lidé
paní	D sg.	paní	paní
rodiče	Ak pl.	rodič	rodiče
krále	Ak sg.	král	králové
synovi	D sg.	syn	synové
manžel	N sg.	manžel	manželé/manželové
zvíře	N sg.	zvíře	zvířata
přátel	G pl.	přítel	přátelé

c) viz sekce Gramatika B (Méně časté deklinační typy I.)

Dialog C

1. nastup, půl, práce, kolega, kavárně

2. a) liják/déšť, b) zapomněla/nevzala, c) pršet/bouřka/déšť, d) jel/projížděl e) (ne)chce, f) nastoupila/vlezla/nasedla, g) jeho/jazykové, h) dozvěděl/doslechl

4. a) liják, učiteli, byste byl, bydlím, blízko, liják, blýskalo se, slyšel, školy, bývalý, nelituju, nabídku, obyčejně, nezabije, posílí

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. a) obrázek č. 2) vybrali si, přijeli, dostali, ubytovali se, 3) leželi, užívali si, opalovali se, koupali se, 4) zaplatili si, vychutnávali si, dívali se, 5) procházeli se, ztratili se, nemohli najít, 6) vrátili se, lekli se, zjistili, 7) viděli, křičeli, mávali, byli, 8) spěchali, prosili, nerozuměli, 9) otevřel, ukázal, šli, 10) měli, domluvili se, dovezl

2. a) začala, b) sis nevzal, c) přijali, d) ses neoblékl/a, e) jsem nemohl/a, f) si otevřeli, g) zapomněl/zapomenul, h) snědl

3. a) Bavil ses, b) jsem měl, c) připravila, d) zjistila, e) Bylo, f) předváděl/jsem předváděl, g) Lhal jsem, h) jsme se oblékli, i) usnula, j) se divila, k) začali, l) pobavilo, m) zapomněl jsem/zapomenul jsem

CVIČENÍ B

1. **a)** a) pes – štěně, b) kočka – kotě, c) kráva – tele, d) prase – sele, e) ovce – jehně, f) koza – kůzle, g) pták – ptáče

2. **a)** a) své/svoje dobré přátele, b) žádným zvířatům, c) Obyvatelé, d) nejvýznamnějším českým králům, e) svému manželovi, f) rodiči, přáteli, g) manželech/manželích Červených, h) těch paní, i) obyvatel, j) malá vnoučata, k) moji/mí hodní synové, l) ti lidé/lidi, m) moji/mí přátelé, n) manželech/manželích

3. a) manželé, b) svého jediného syna, c) tohle děvče, d) takovým sympatickým děvčetem, e) Člověče, f) koně, g) přátelé, h) Bože můj, i) rodiče, j) králi

CVIČENÍ C

1. **a)** V muzeu se mi líbila sbírka starých hraček. Nabízíme vám skvělý pobyt na českých horách. Výlet do Prahy byl pro ni neobyčejný zážitek. Potkal jsem naši bývalou učitelku biologie, bydlí teď blízko našeho bytu. Nikdy bych si do obývacího pokoje nedala bílý nábytek. Náš profesor se zabývá jazykem původních obyvatel Ameriky. Babička mi uvařila bylinkový čaj.

b) Ta dívka má krásný obličej. Máte chuť na limonádu? Ten film byl s českými titulky pro neslyšící. Říká se, že sliby jsou chyby. Jak se jmenuje tvůj oblíbený zpěvák? Lituji, ale tolik peněz ti nemůžu dát. Bydlíme blízko parku. Irina už mluví plynule česky. Včera byla velká bouřka, blýskalo se celou hodinu. Jaký je tvůj nový spolubydlící? Slyšíš ten hrozný hluk? Neznám adresu vašeho trvalého bydliště. Velmi nerad uklízím. Mám rozbité lyže, tak s vámi na hory nepojedu.

3. **c)** Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: bydlí, v bytě, být, bydlel, na ubytovně, bydliště, líbil by se, obývací pokoj, obyčejný nábytek, slyšel, mohlo by

Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: Libuše, po babičce, několika, bydliště, blízko ulice, oblíbený, líbil by se, veliký, bílý, slíbil, kolik, miliónáři

Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: líbil by se, slíbil

ČTENÍ

3. dlaní, ruky, obličeje, obličeji, očí, hlavy, rukama, nohama, pusou, dlaně, ruce, prsty, prst

4. odstavec A 3, B 10, C 4, D 5, E 9, F 6, G 7, H 1

5. resumé č. 1

6. a) těla, b) informace, c) podvědomě/intuitivně/automaticky, d) dlaní/rukou, e) tři, f) pohledem, g) nahlas/hlasitě, h) emocí, i) uzavřená, j) osobní, k) společnosti/vrstvy/třídy

7. **b)** Už nemůžu! – obrázek E, Tak tohle by nešlo! – obrázek D, Strach – obrázek B, Pohoda – obrázek C, Já jsem tady šéf! – obrázek A

POSLECH

2. **a)** telefonovat, zatelefonovat, volat, zavolat, zvonit, zazvonit, odeslat, dostat, napsat, zvednout, odpovědět, nastavit atd.

4. Dobrý operátor se při přijetí hovoru představí názvem firmy a **uvede** své jméno neuvede. Pak se volajícího zeptá, jak mu může pomoci.

Během hovoru mluví ~~potichu~~ **nahlas**, zřetelně a ~~co možná nejrychleji~~ **pomaleji/pomalu** a pečlivě vyslovuje. Snaží se zákazníkovi dávat pravdivé a přesné informace a najít pro něj to ~~nejsložitější~~ **nejsnazší/nejjednodušší** a ~~nejdražší~~ **nejlevnější** řešení. Hovor ukončuje ~~operátor~~ **zákazník/volající/klient**, když vyřídí všechno, co potřeboval.

Operátor je ke své firmě loajální. To znamená, že ~~často mluví~~ **nikdy nemluví** proti rozhodnutí jejího vedení a ~~dává~~ **nedává** interní informace konkurenčním společnostem.

7. a) NE, b) ANO, c) NE, d) NE, e) ANO, f) NE, g) ANO

8. a) odpoledne, b) kvůli (vysoké) faktuře/placení/platbě, c) KRY007, d) ve smlouvě, e) 1863 Kč

10. **a)** 1. při zvednutí hovoru neuvedla jméno společnosti (představila pouze sama sebe), 2. před zákazníkem vyjádřila nesouhlas s rozhodnutím ředitele, 3. na konci hovoru se nezeptala zákazníka, jestli ještě něco nepotřebuje a sama ukončila hovor

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍČINNÉ, DŮVODOVÉ A DŮSLEDKOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. a) proč, b) totiž, c) vždyť, d) kvůli, e) díky, f) Vzhledem k/Kvůli

2. a) totiž, b) protože, c) proto, že, d) vždyť, e) jelikož, f) a proto, g) proto

3.

věta s chybou	oprava chyby
~~Proto~~ je těžké v současné době najít dostatek studentů, musí se František neustále zajímat o nové metody a starat se o širokou nabídku školy.	protože, jelikož, neboť, poněvadž, z toho důvodu, že
~~Kde~~ se nedávno setkal se svými studenty, tak si stěžoval:	když
Jeho mladí přátelé mají se studiem jazyků velké zkušenosti, že mu každý mohl říct, jaké metody mu vyhovují.	proto, a tedy, a tak, a proto, takže
Například Markéta má velkou praxi v angličtině, ~~když~~ žila dlouhou dobu v Irsku. Byla by ráda, kdyby anglicky uměla i její dcera.	protože, jelikož, neboť, poněvadž, z toho důvodu, že
~~Kdykoli~~ se kurz navíc dobře připraví, může kladně ovlivnit i celé budoucí studium dítěte.“	když

B. DEKLINACE *SKŘÍŇ* A *MÍSTNOST*

1. a) žádostí, b) mrkví, c) povinnostem, d) obuvi, e) půlnoci, f) bolesti, g) kostmi, h) skříně

2. a) typické návsi, b) realitní kanceláře, c) obytných místností, d) cizí pomoci, e) velkých myší, f) hloupé řeči, g) motorovou lodí, h) Černou věž, i) noční tramvají, j) žádnou odpověď, k) blízké pasáži

3. a) Do/Blízko/Vedle naší garáže. Před/Za naší garáž. b) Nové kanceláře. c) Mořskou solí. d) Ve skleněných láhvích. e) Těch myší. f) Velkou lodí. / Na velké lodi. g) V pánské obuvi. h) K/Blízko/Podél tamté zdi. i) O vaši pomoc. j) Z plné tramvaje.

VÝSLOVNOST

2. proutek, vedoucí, eukalyptus, pouta, sauna, zlou, paušál, pneumatika, aula, táhnout, kauzou

REÁLIE

3. čísla odstavců po seřazení textu: 4, 2, 6, 3, 1, 5, 7

5. **a)** pedagog, redaktor, zpravodaj, moderátor, mluvčí prezidenta, ředitel Tiskového odboru Kanceláře prezidenta republiky, konzultant v oboru komunikace a etikety, přednášející, autor knih, autor a hlavní aktér televizního seriálu

7. Tvrzení 1a, 2a, 3d, 4b, 5b, 6c, 7d

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

21 **3. a)** Moje kamarádka Libuše bydlí už tři roky ve starém bytě po babičce. Před několika měsíci se jí narodil chlapeček a jejich starý byt jim začíná být malý. Jejímu manželovi to ale nevadí, protože před svatbou bydlel několik let na ubytovně. Měnit bydliště se mu moc nechce. Blízko ulice, kde teď bydlí, je jeho oblíbený park, kino i divadlo. Libuši by se ale líbil čtyřpokojový byt. Chtěla by veliký obývací pokoj a v něm obyčejný bílý nábytek. Manžel jí říkal, že slyšel o jednom bytě na prodej. Slíbil jí, že zjistí všechny informace. Libuše neví, kolik by to mohlo stát, trochu se bojí té ceny, protože nejsou milionáři.

POSLECH

22 Automat: Dobrý den, vítejte na infolince společnosti Czech mobile. For english press two. Pro informace o službách stiskněte jedničku. Pro nastavení telefonu stiskněte dvojku. Pro spojení s operátorem stiskněte trojku.

Automat: Nezavěšujte prosím, všichni naši operátoři právě hovoří, nezavěšujte prosím.

Mužský hlas: Po deseti minutách.

Operátorka: Lenka Krátká, jak vám mohu pomoci?

Kryštof: No to je dost, že se někdo obtěžoval ten telefon konečně zvednout! Čekám tady aspoň půl hodiny. To si myslíte, že nemám nic jiného na práci?

O: Moc se omlouvám, ale v odpoledních hodinách jsme vždy velmi vytížení.

K: To je ale váš problém, máte si to líp zařídit. Heslo „Náš zákazník, náš pán." vám asi nic neříká, co?

O: My děláme, co můžeme, pane. Kdyby to bylo na mně, tak rozhodně najmu víc lidí, ale tohle bohužel záleží jen na řediteli.

K: Nojono, my dva to nevyřešíme. Co sem to vlastně… sem se tak rozčílil, že sem zapomněl, proč vlastně volám. Jo, už vím. Poslali jste mi špatnou fakturu za telefon, takhle strašně vysoká mi ještě nikdy nepřišla.

O: Tak se na to podíváme. Týká se to čísla, ze kterého právě voláte?

K: Samozřejmě.

O: Tak poprosím vaše heslo pro komunikaci s operátorem.

K: Co to zase je?

O: Bezpečnostní heslo, které slouží pro identifikaci volajícího.

K: Nic takovýho nemám.

O: Ale ano, každý zákazník si ho sám určuje při podpisu smlouvy. Máte ji někde po ruce?

K: Jo, moment tady je něco…ee, není to KRY007?

O: Ano, děkuji, to souhlasí. Ano, vidím, že vaše vyúčtování bylo vystaveno na 2536 korun.

K: No právě, já ale normálně platím kolem osmi stovek a teď najednou přes dva a půl tisíce?!

O: Já tady ale vidím, že jste toto číslo používal minulý měsíc i v zahraničí.

K: A to je snad zakázaný?

O: To jistě ne, ale vy jste se i dost připojoval na internet.

K: Moment, moment! Já si přece platím pevnou částku za neomezený internet, nic navíc mi účtovat nesmíte!

O: Ano. To je ovšem jen na území České republiky, mimo ni platí jiný ceník pro používání služeb v zahraničí.

K: Aha, tak to jsem si neuvědomil. Jaká je teda ta cena?

O: To záleží na mobilním operátorovi, ke kterému jste v té chvíli připojen. V tomto případě to bylo 250 korun za 1 MB.

K: A kolik to dělá dohromady?

O: 1863 korun.

K: No, to vám teda pěkně děkuju.

O: Rádo se stalo.

K: Hm, teď už se s tím asi nedá nic dělat, co?

O: Bohužel, snad jen být příště na cestách opatrnější. Tak pokud je to všechno, přeju vám hezký den a na slyšenou.

K: **Nashle**.

LEKCE 3

MINIDIALOGY

2. Minidialog č. 1 – Proč zrovna on?, 2 – Nakonec to je celkem v pohodě, 3 – Kde jsou?, 4 – Jednou je firma dole, jednou nahoře

4. **a)** mít něčeho plné zuby = mít něčeho dost, unáhlit se = rozhodnout se bez dobrého rozmyšlení, vyhodit někoho = dát někomu výpověď, jít dál = vyvíjet se, přehánět = dělat něco horší, než je / zveličovat něco

SLOVNÍ ZÁSOBA

1. pracovitý, pracovní, pracovník, pracovnice, pracoviště, vypracovat, zpracovat, pracující, přepracovat, přepracování, propracovaný, vypracovaný…

2. **a)** výběrové řízení, soukromý podnikatel, služební cesta, nemocenská dovolená, finanční krize, zaměstnanecká výhoda

3. a) písemná dohoda, kontrakt, b) krátkodobá práce, většinou pro studenty, c) pracovní interview, většinou součást přijímacího řízení, d) být povýšen/a, e) propustit, f) plat/mzda/výplata/prémie

4. **a)** dostat výpověď, přidáno, prémie, práci, dovolenou, příležitost

5. a) neschopence/nemocenské, b) přijal/najal/zaměstnal, c) splňujete, d) vydělává/bere/má

6. a) nadřízená/šéfka, b) mzdy/výplaty, c) nezaměstnaných, d) pracovních příležitostí, e) na mateřské (dovolené), f) povýšení, g) přesčas

DIALOGY

Dialog A

4. **b)** tatínek, taťka, táta, otec

5. **a) + b)** pojďme – jít, nezlob se – nezlobit se, neříkej – neříkat, vydrž – vydržet, slib – slíbit, spolehni se – spolehnout se, věř – věřit, nechme – nechat, pracuj – pracovat, vyspěte se – vyspat se, neboj se – nebát se

Dialog B

2. správně: a), d), e), g), h)

5. **a) + b)**

		nominativ sg.	**nominativ pl.**
týdnů	…G pl.…	…týden…	týdny
chvíli	A sg.	chvíle	chvíle
neděl	G pl.	neděle	neděle
dní	G pl.	den	dny
práci	A sg.	práce	práce

děti	A pl.	dítě	děti
dcery	A pl.	dcera	dcery
roli	A sg.	role	role
ulic	G pl.	ulice	ulice
kámen	N sg.	kámen	kameny

c) viz sekce Gramatika B (Méně časté deklinační typy II.)

Dialog C

1. děvčata, Pospíchám, článek, Zkoušíme, příběh, zvu

2. a) děvčat/dívek/holek/žen/ženských, b) skok/chvíli, c) čeká, d) zážitcích/vzpomínkách, e) oběd, f) pilná, g) zkouší / připravuje/-í / nacvičuje/-í, h) název, i) prozradit/říct, j) zve/pozve

5. **a)** nemýlím se, myslím, pospíchám, píše, mimo, pilná, mi, premiéru, pytli, napínavý, zamiluje se, mimochodem, pyšný, zpívat, písničky

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Když potkáš souseda, pozdrav. b) Když tě bolí hlava, vezmi si prášek. c) Když nemáš hlad, nejez. d) Když si půjčíš knížky, vrať je do knihovny. e) Když držíš dietu, sněz jen polovinu porce. f) Když tě nebaví film, odejdi z kina. g) Když rozbiješ telefon, kup nový. h) Když nemáš hotovost, zaplať kartou. i) Když zabloudíš, zeptej se na cestu. j) Když si koupíš psa, měj ho rád. k) Když jdeš na pohovor, nebuď nervózní.

2. A) Lidi nejen řiďte, ale také veďte. B) Motivujte podřízené. C) Zlepšete své komunikační dovednosti. D) Hlídejte svůj finanční management. E) Nebojte se změn. F) Organizujte pečlivě / Pečlivě organizujte svůj čas. G) Buďte důslední. H) Pracujte na vlastním rozvoji. I) Občas si dejte pauzu. J) Nezapomínejte na slušné chování.

3. **a)** a) zjistěte, b) utrácejte, c) Rozhodněte se, d) Ukažte, e) Najděte, zlepšete se, f) Nechte si, g) popisujte, h) Buďte, i) zůstaňte, j) Důvěřujte, prověřujte

b) a–B, b–D, c–F, d–A, e–H, f–I, g–C, h–E, i–J, j–G

CVIČENÍ B

1. a) své/svojí/jeho dceři, b) věcmi, c) vajec, d) peněz, e) domácím pracím, f) kameni, g) pražských ulic, h) obce, i) lžic

2. a) Velkého kamene. b) Pět týdnů. c) Ve dne. d) Novou košili. e) Na těch židlích. f) Pár lžic. g) Hlavními ulicemi. / Po hlavních ulicích. /Přes hlavní ulice. h) Své/Svojí/Její dceři. i) O malých dětech. j) Každou neděli.

3. a) třech týdnech, b) bílou košili, c) jejich malé dceři, d) příštího týdne, e) dní/dnů, f) neděli, svoji/svou bakalářskou práci, g) drahým kamenem, h) malému dítěti, i) smaženým vejcím

CVIČENÍ C

1. **a)** Naše Milada se hrozně bojí myší. Po desáté hodině prosím zamykejte dveře. Minulé léto jsem si zlomila ruku. V nové koupelně bych chtěla dvě umývadla/umyvadla. Co si o tom myslí ostatní? Nezapomeň si ten čaj zamíchat. To je ale hezké mimínko, celá maminka. Tvoje myšlenka je skutečně velmi zajímavá. Moji studenti jsou moc milí a sympatičtí. Přestaň mi to říkat pořád dokola, je to prostě nesmysl. Promiňte, moc se omlouvám, to je omyl. Odemykej opatrně, ať nezlomíš klíč. Umyj se teplou vodou a mýdlem.

b) Dejte si pozor na pravopis! Ta studentka je moc pilná. Jana je někdy trochu pyšná. Na pláži byl jemný písek. Vůbec nepije pivo. Musím jít k doktorovi, nějak mě píchá v břiše. Znáš nějakou českou písničku? Kam tak pospícháš? Dostal jsem k narozeninám peníze, tak si jdu koupit dva pytlíky bonbónů. Chcete půjčit ten časopis? Nevypínejte televizi! Dej pozor, ať se nepíchneš o jehlu. Naše Maruška krásně zpívá a hraje na klavír. Jsem alergická na pyl. Chtěl bys být pilotem? Včera mě píchla včela do prstu.

2. **a)** a) papír – papírový, b) míč – míčový, c) pýcha – pyšný, d) omyl – omylný, e) místo – místní, f) písmo - písemný, g) nesmysl – nesmyslný, h) pyl – pylový

3. **c)** Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: myslím, pyšná, odemykám, mýčky, myje, pytel, nemýlil

Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: Milena, zpívat, místnosti, miluje, písně, maminka, minulou, milé, odmítnout, slepičí

Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: umí, mi

ČTENÍ

1. **a)** podnikání/byznys/business; Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

3. **c)** manažer – podnikatel, zakázka – objednávka, uvažovat o něčem – přemýšlet o něčem, věřit něčemu – být přesvědčený o něčem, to či ono – něco, schopnost – talent, expert – odborník, byznys – podnikání

4. místo A – 10, místo B – 3, místo C – 1, místo D – 7, místo E – 8, místo F – 2, místo G – 5, místo H – 4, místo I – 9, místo J – 6

5. a) ANO, b) NE, c) NE, d) ANO, e) NE, f) ANO, g) NE, h) ANO, i) ANO, j) NE, k) ANO, l) ANO, m) ANO

6. a) úspěšné, b) reklamy, c) cíle/nápadu/postupu/názoru, d) detailů, e) úspěch/zisk, f) oboru, g) efektivně/účelně, h) šetřit, i) podnik/byznys/obchod, j) neúspěchu

POSLECH

3. **b)** a) ANO, b) NE, c) ANO, d) ANO, e) NE, f) ANO, g) NE

5. a) Že není dobrá matka. b) V psychologické poradně ve státní nemocnici / v poradně / ve státní nemocnici / v nemocnici. c) Protože vydělává víc / má větší plat (než Markéta). d) Žádné, je v důchodu/ je důchodkyně. e) Ve středu a v pátek.

6. 1a), 2c), 3d), 4b), 5a), 6b), 7c)

7. **b)** a) vzal, b) jít za, c) pustili do, d) odvážnému, e) pánem

c) bezesná noc, nepřipadat v úvahu, zastávat názor, vyjít vstříc, být k dispozici

ZOPAKUJTE SI

A. KONDICIONÁL, PODMÍNKOVÉ A ÚČELOVÉ VĚTY

1. a) Co by sis asi koupil/a? b) Musel/a/i by se hned omluvit. c) Nepohádal/a by ses zase? d) Jakmile bych jí to řekl/a, rozbrečela by se. e) Kdo by se na to dítě mohl zlobit! f) Vzpomněli by si na něj, kdyby ho viděli. g) Vzala by sis ho za muže, kdyby byl bohatý? h) Zuli byste se, kdybyste vstoupili do bytu? i) Stihli bychom si ještě zavolat, než bychom odjeli? j) Kdybychom ty knihy dali sem, pamatoval by sis to místo v knihovně? k) Jana a Pavel by se hádali, kdyby se bavili o práci. l) Proč by ses smál, kdyby to nebylo k smíchu?

3. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) a) Šéfredaktor řekl Julii, aby přišla zítra včas. b) Kryštof řekl Františkovi, aby začal nabízet jazykové tábory. c) Lektor řekl Markétě, aby si na příště zopakovala minulý čas. d) Kryštof řekl Julii, aby s ním šla večer do kina. e) Jiřího maminka řekla Markétě, aby u ní nechala Klárku klidně na celé odpoledne.

b) a) Julie: „Kryštofe, vezmi mě s sebou na premiéru." b) Markéta: „Jiří, pohlídej na chvíli Klárku." c) František: „Děti, přijďte v neděli na oběd." d) Režisér: „Kryštofe nebuď/te nervózní." e) Jiří: „Klárko, neplakej."

B. SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM (SHODA PREDIKÁTU SE SUBJEKTEM)

1. a) nechtěl<u>a</u>, b) těšil<u>y</u>, c) byl<u>y</u>, d) rozhodl<u>i</u>, e) byl<u>a</u>, f) bolel<u>y</u>, g) smál<u>y</u>, h) objevil<u>y</u>, i) otevřel<u>y</u>, j) narodil<u>a</u>, k) rád<u>i</u>, viděl<u>i</u>

2. Markéta a Julie se skamarádil<u>y</u> už na gymnáziu. Než se Markéta a Jirka vzal<u>i</u>, tak se spolu obě setkával<u>y</u> každý den. „Tehdy to byl<u>o</u> prostě skvělé!" říkají, když si na to vzpomenou. Chodil<u>y</u> i se svými kamarády na koncerty a na Kryštofova představení. V té době byl<u>a</u> jeho představení ještě amatérská, dnes už ale hraje v profesionálním divadle. Od té doby, co je Markéta vdaná, vídá se Julie více s Kryštofem. Vracejí se spolu do školních let, takže nejednou udělal<u>i</u> něco bláznivého. Když to jejich učitel František vidí, říká, že by měl<u>i</u> být trochu rozumnější a že takovéhle bláznivosti nedělal<u>y</u> tehdy ani Julie a Markéta, když byl<u>y</u> v pubertě.

Julie i Kryštof se takovýmhle řečem sice nejdříve smál<u>i</u>, ale nakonec si jeho rady vzal<u>i</u> k srdci. Všichni si myslí, že i z tohoto důvodu začal<u>i</u> chodit na jógu. Ale ani jóga a sport Julii k úplné vyrovnanosti nestačí. Když byl<u>a</u> posledně ve stresu, zmizel<u>y</u> během hodiny všechny její čokolády. Kryštof řeší stres jinak. Víme už, že jeho slabostí vždycky byl<u>y</u>, jsou a budou cigarety. Těchto svých zlozvyků se bohužel ještě nezbavil<u>i</u>.

3. Studentky a studenti se učil<u>i</u> v knihovně na závěrečné semestrální zkoušky z českého jazyka, které se pomalu blížil<u>y</u>. S učením jim pomáhal<u>y</u> jejich učitelky. Ty pro ně připravil<u>y</u> mnoho textů k opakování. Studentům dělal<u>a</u> velký problém hlavně cvičení z gramatiky, ve kterých doplňoval<u>i</u> všechny pády a časování sloves. Děvčata nezapomněl<u>a</u> ani na slovíčka z probraných lekcí. Kluci trénoval<u>i</u> především psaní, ale radost z toho neměl<u>i</u>. Raději by někde hrál<u>i</u> fotbal, a nebo šl<u>i</u> se spolužačkami na diskotéku. Kdyby se ale teď neučil<u>i</u>, mohl<u>o</u> by se stát, že by zkoušku neudělal<u>i</u>. To by byl<u>o</u> moc nepříjemné, protože si podal<u>i</u> přihlášku na vysoké školy a zkoušku proto nutně potřebují.

VÝSLOVNOST

1. **a)** odměnit, zaměstnat, finanční potíže, nastoupit do práce, na služební cestě, bez výplaty, mezi sebou, přihlásit se, na shledanou

REÁLIE

3. **a)** a) se přejmenovala, b) režisér, c) nejpopulárnějším, d) získala, e) kterou, f) hudby
4. **c)** čísla odstavců po seřazení textu: 6, 3, 5, 1, 4, 2
5. a) v kanceláři, b) arogantně, povýšeně, hrubě, c) ano, velmi
7. **b)** meeting - setkání, porada, schůze, briefing - informativní schůzka, brainstorming - burza nápadů, king - král, borec, drink - pití
8. přestaňte, nechte si, Vypadněte, nabídl, děláte, nechápe, Doneste
9. správně: a), c), e)

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

33 **3.** **a)** Moje sestra Milena umí krásně zpívat. Myslím si, že na to může být moc pyšná. Vždycky když odemykám dveře od jejího bytu, hned je mi jasné, ve které místnosti ji najdu. Když dává nádobí do myčky, zpívá v kuchyni. Když se myje, slyším ji z koupelny. Zpívá si dokonce i venku, když vynáší pytel s odpadky. Nejvíc miluje lidové písně, které nás učila naše maminka.
Minulou neděli mě Milena pozvala na oběd. Její milé pozvání mi udělalo velikou radost. Nemohl jsem to odmítnout, a i když jsem měl být někde jinde, udělal jsem si čas. Doufal jsem, že udělá mou oblíbenou slepičí polévku a ovocné knedlíky. Nemýlil jsem se.

POSLECH

34 Markéta: Známí se mě často ptají, proč jsem se pustila do podnikání, když mám tak malé dítě. Některé matky mě dokonce odsuzují za to, že se plně nevěnuju dítěti, a tvrdí o mně, že nejsem dobrá matka. Já ale nepatřím k těm typům žen, kterým nevadí strávit tři roky doma bez svého zaměstnání. Klárka je pro mě samozřejmě tím nejdůležitějším na světě, ale to přece neznamená, že se po jejím narození musím vzdát práce, která mě naplňuje a které jsem už obětovala tolik času a energie. Zastávám názor, že se pocity a psychický stav přenášejí z matky na dítě, takže pokud se dobře cítím já, je dobře i mojí dceři. A já prostě bez práce nebudu v pohodě nikdy.
Proto jsem hned, když jsem zjistila, že jsem těhotná, začala hledat možnosti, jak zkombinovat svou kariéru s péčí o malé dítě.
Tenkrát jsem pracovala pro psychologickou poradnu ve státní nemocnici. Moc se mi tam líbilo a vedení se mnou bylo spokojené. Proto jsem doufala, že mi vyjdou vstříc a v mé snaze pracovat

při mateřské dovolené mě podpoří. Bohužel mě však čekalo zklamání. O jiném než plném úvazku nechtěli ani slyšet, ale tahle varianta pro mě s tak malým dítětem nepřipadala v úvahu.
Pochopitelně jsme s manželem uvažovali i o tom, že by doma s dítětem zůstal on, Jirka ale vydělává víc než já a můj plat by nás všechny neuživil.
Všechno tedy vypadalo dost beznadějně, ale já jsem se odmítla vzdát. Bylo na čase vzít situaci do vlastních rukou. Když mně jako matce nechtějí dát práci, zaměstnám se prostě sama! Po dlouhé rodinné poradě a několika bezesných nocích jsme se s mužem rozhodli, že si otevřu svou soukromou psychologickou poradnu. Na přípravu jsme měli jen necelých šest měsíců a to není na zařízení všech věcí kolem podnikání právě hodně. Všichni jsme dřeli od rána do večera, ale ta námaha se rozhodně vyplatila! Všechno jsme dodělali včas a já se mohla v klidu těšit na své dvě zcela nové životní role – na roli matky a na roli podnikatelky.
Nic z toho bych ale nezvládla bez velké podpory ze strany manžela a tchyně. Vím, že se o tchyních vypráví spousta urážlivých vtipů, ale já mám pro tu svou jen slova chvály. Paní Klimešová už je v důchodu, takže je pánem svého času. Proto když jsem v poradně, hlídá Klárku ona.
Spolupráce funguje výborně. Mám teď čtyřhodinovou pracovní dobu – svým klientům jsem k dispozici celé pondělí, v úterý ordinuju jen dopoledne, ve čtvrtek zase jen odpoledne. Ve středu a v pátek beru jen naléhavé případy po dohodě, to se ale moc často nestává. Cestou z práce si dcerku vyzvednu a zbytek času už trávíme společně.
Důležité je nebát se jít za svým cílem. Jak se totiž říká „Odvážnému štěstí přeje" – a já jsem toho důkazem.

LEKCE 4

MINIDIALOGY

2. **c)** Minidialog 1 – Znát, či neznat svůj osud?, 2 – Kombinovaná léčba, 3 – Karty nelžou, 4 – Ty si snad děláš legraci!?

SLOVNÍ ZÁSOBA

2. a) Vodnář, b) Ryby, c) Beran, d) Býk, e) Blíženci, f) Rak, g) Lev, h) Panna, i) Váhy, j) Štír, k) Střelec.

3. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) smysl/cit, b) se, c) umějí/dovedou, d) k, e) mít/projevovat, f) chování, g) osobnosti/osoby, h) by, i) čem, j) ke, k) sebe, l) Jsou, m) se, n) nich, o) se, p) jako, q) ani, r) s, s) těžko/špatně, t) na

b) Váhy: tvořivost, harmonie, lenost, Beran: energičnost, sobeckost, ctižádostivost, Rak: empatie, obětavost, šetrnost

6. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) a) žena, která vykládá karty a předpovídá tím budoucnost, b) předpověď budoucnosti pro každé znamení zvěrokruhu zvlášť, c) nadpřirozená událost, kterou nejde racionálně vysvětlit, d) opak štěstí

b) a) talisman/amulet, b) věštba, c) osud, d) koule

DIALOGY

Dialog A

1. účetního, dovolenou, dospělých, Jiřím, spolubydlící, účetnímu, drobné, pokladní

4. a)–c)

	pád a číslo	nominativ sg.
…účetního…	…A sg.…	účetní
dovolenou	I sg.	dovolená
dospělých	G pl.	dospělý
Jiřím	I sg.	Jiří
spolubydlící	N sg.	spolubydlící
účetnímu	D sg.	účetní
drobné	A pl.	– – – –
pokladní	N sg.	pokladní

d) viz sekce Gramatika A (Adjektivní substantiva)

Dialog B

2. správně: a), c), e), h), i)

4. a) a) hustý, b) drsný, c) té, d) pokaždé, e) být, f) on, g) bezmocní, h) nimi, i) takový

b) a) které, b) které

5. a) projít, vletěli, obcházet, přicházel, zašel, přeběhl, seběhli se, odletět, přelítaly, přijde, ujít

b) A) obcházet, B) seběhli se, C) přicházel, přijde, D) přelítal, přeběhl, E) zašel, F) ujít, G) vletěli, H) odletět

Dialog C

2. a) výlet, b) obvykle/pravidelně/pěšky/ven, c) tlakem, d) příkazy/omezení, e) syrovou, f) zkusil/vyzkoušel, g) přistupuje, h) ovlivňuje/posiluje/prospívá, i) přírodní, j) léčitele

4. a) vyjela sis, výlet, vy, vyrazil, obvykle, nasypat, vysoký, pravidelné, musí, příkazy, zákazy, vidíš, jazyku, musím, omezit, sýry, žvýkal, syrovou, zdraví, navíc, vycházejí, víš, zítra, si, vy

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) a) člověk někomu nadřízený; člověk, který rozděluje, řídí a kontroluje práci svých podřízených, b) člověk, který s někým bydlí a dělí se s ním o nájem, c) chodec, který kolem někoho prošel, d) hlavní číšník v restauraci, který přijímá peníze od zákazníků

b) a) Vrátná, b) Průvodčí, c) Mluvčí, d) Spropitné

2. a) zraněné, b) hovězího, c) pana výpravčího, d) těmi nesympatickými rozhodčími, e) pracujícím, f) jízdného, g) dobrou vedoucí, h) letní dovolené, i) panu Černém, j) Hluboké, k) tomu vysokému vstupnému

3. a) příbuzní, b) známou, c) cestující, d) drobných, e) vrchní, f) recepčnímu/recepční, g) vrátnému, h) průvodčímu, průvodčí, i) školné

CVIČENÍ B

1. **f)** a) odjet/vyjet/jet, b) Prošli, c) odejít/vyjít, d) sejít, e) vyběhnout, f) seběhnout, g) přejít, h) obešli, i) vyjeli, j) přivezl/dovezl, k) vešli, l) sjeli, m) projet/přejet, n) vyjeli, o) projeli, p) přejeli, q) najeli

2. a) přinesl, b) projít, c) vyletí, d) probíhal, e) vletělo, f) sletět, g) obcházet

3. **a)** a) přicházel, b) přeběhl, c) se seběhli, d) odletět, e) přelétaly, f) přišlo/přijde g) ujít

CVIČENÍ C

1. **a)** Můžeš koupit v lékárně sirup proti kašli? Nikdy nejezte syrové maso. Miluju sýrové tousty. Potřebuješ ještě to sítko na čaj? Bydlíme na sídlišti. Tato situace je opravdu nepříjemná. Už nemám sílu nikam chodit. Jak se jmenuje tvůj synovec? Nemáš u sebe sirky? Jan chodí každý den do posilovny. V létě jsme byli na Sicílii. Teta nám posílá každé Vánoce krásné dárky.

b) Na Moravě jsme pili výborné víno. Z té hory byla krásná vyhlídka do kraje. V lese jsme našli zraněné zvíře. Nikdo ho celý den neviděl. Vykoupali jsme se v rybníku. Byla nám dlouhá chvíle. Kdy končí dopolední vyučování? Vychovávat děti je velmi těžké. O víkendu jsme navštívili zajímavou výstavu. Počkejte, než přestane ten silný vítr. Jeďte pořád na východ. Máš nějaké zlozvyky? Na stěně visí hodiny. V práci si tykáme, šéf vykání nemá moc rád. Zastavila jsem se večer u kamarádky.

c) Na vaší žádosti musí být razítko. Potřebuje dvojjazyčný slovník. Zapni si zip! Zapsal jsem se na intenzivní kurz češtiny. Do Brna jsme jeli mezinárodním rychlíkem. Co děláš zítra? Získal stipendium na univerzitě v Londýně. Vrátíme se brzy, počkejte na nás. Na podzim je příroda opravdu krásná.

3. **c)** Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: vyrazili, výletů, brzy, východ, sýrem, vydali, syna, zvyku, vylézt, vycházku, obvykle, vyjdou

Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: podzim, Makovičkovi, pravidelných, viděli, zívajícího, víkendu, zima, silný, vítr, zítra

Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: Makovičkovi, vyrazili, pozdravili, zkazit, si, asi

ČTENÍ

3. **c) A.** Learyová: Já … já … já bych ráda … já mám zítra dvacáté narozeniny. Já bych strašně ráda znala svou budoucnost.

B. Myersová: Tak to je všechno a teď dostanu 20 liber.

C. Myersová: Aha, *(Vezme tři karty.)* to je velmi ošklivé. Řekněte mu, milé dítě, že mu hrozí veliké nebezpečí.

D. Následující rozhovor s názvem KARTÁŘKA je napsán podle části povídky Věštkyně, kterou najdeme v knize Povídky z jedné a druhé kapsy.

E. Myersová: Možná. … Tak tady to máme! Milá slečno Jonesová, tohle je ta nejkrásnější karta, jakou znám. Do roka budete mít svatbu! Vezme si vás moc bohatý a mladý pán. Asi milionář nebo nějaký obchodník, protože mnoho cestuje. Vidím tady ale velké problémy, než se vezmete. Tady ten starší pán vám bude bránit. Vy ale musíte vydržet!

F. Příběh vybrané povídky se odehrává v Anglii ve městě Londýně. Tam bydlí žena jménem Myersová, madam Edith Myersová.

4. a) byla špiónka / jako špiónka / nelegálním způsobem / špionáží, b) druhý den / před narozeninami, c) peníze, d) zelená desítka, e) problémy / nebezpečí, f) všechno

5. a) třetině, b) Londýně, c) komisař, d) začátku, e) snídaně, f) činnost, g) výklad, h) kartářka, i) charitu, j) karet, k) policisté, l) informací

6. **a)** Resumé č. 2

b) Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

Resumé č. 1

nepravda	**oprava nepravdy**
Poprosil proto svou ženu, aby mu pomohla.	Jeho žena mu proto nabídla pomoc.
Hned byla přijata...	Čekala dlouho, než byla přijata.
...jménem, které si přede dveřmi připravila.	...jménem, které si rychle na místě vymyslela.
...přestože policistům nevykládala, doporučila, aby...	...protože k ní chodí mnoho lidí od policie, doporučila také jemu, aby...

Resumé č. 3

nepravda	**oprava nepravdy**
...napsal román Věštkyně, který...	...povídku Věštkyně, která...
...peníze symbolizovala zelená desítka.	...peníze symbolizovaly kule.
...ale bohužel neměla na jiný výklad bez nich peníze.	...ale karty bohužel nejde podplatit.
...paní Myersová odešla.	...slečna Jonesová / paní Learyová odešla.

7. **b)** Obrázek č. 1 – D; Obrázek č. 2 – F; Obrázek č. 3 – G; Obrázek č. 4 – A; Obrázek č. 5 – C; Obrázek č. 6 – J; Obrázek č. 7 – H; Obrázek č. 8 – I, Obrázek č. 9 – B; Obrázek č. 10 – E

POSLECH

2. štěstí: čtyřlístek, podkova, střepy, číslo 7, padající hvězda,
smůla: pátek třináctého, rozbité zrcadlo, černá kočka přes cestu, převržená slánka, vykročit levou nohou, projít pod žebříkem

5. Otázka 1d, 2d, 3c, 4b, 5c, 6b, 7c, 8a

6. František – 3, Kryštof – 1, Markéta – 5

ZOPAKUJTE SI

A. VZTAŽNÉ VĚTY

1. a) na kterou / ke které, b) nad kterým, c) na která, d) se kterou, do které, e) nad kterou / o které, f) na které, g) o kterou, h) po které, i) na kterou / po které, j) kteří

2. a) čím, b) kdo, c) co, d) kým, e) kterého, f) jakého, g) kteří, h) jací

3. **a)**

Ahoj Luboši,
omlouvám se, že jsem Ti dlouho nepsal. Poslední dobou se u mě hodně věcí změnilo.
(vzor) Z naší firmy odešel **zástupce** ředitele. **O tom kolegovi** jsem ti nedávno psal. Náš šéf se dlouho rozhodoval, koho si na tu volnou pozici vybere. Tajně jsem doufal, že by **to místo** mohl dát mně. Byl **o něj** velký zájem. Kamarádi mi radili, abych se zeptal **kartářky. Od té** bych se určitě dozvěděl, jak to dopadne. Ale víš, že já **takovým věcem** nevěřím. Nemám **pro ně** žádný důkaz. A tak jsem raději trpělivě čekal. Asi už tušíš, jak to dopadlo, viď?
Ano, to místo jsem dostal! A musím přiznat, že největší radost z toho měla Markéta. Určitě si dovedeš představit, jak byla nadšená. Potěšilo ji, že budu mít flexibilní **pracovní dobu. Ta** pro nás oba bude dost výhodná. Hlavně si díky ní budu moct líp naplánovat **volný čas**. A **v tom čase** se budu věnovat rodině.
Tak teď už víš, co je u mě nového. A co Ty, máš taky nějaké novinky? Těším se na Tvůj e - mail.
Jirka

b) a) Tajně jsem doufal, že by to místo, o které byl velký zájem, mohl dát mně. b) Kamarádi mi radili, abych se zeptal kartářky, od které bych se určitě dozvěděl, jak to dopadne. c) Ale víš, že já takovým věcem, pro které nemám důkaz, nevěřím. d) Potěšilo ji, že budu mít flexibilní pracovní dobu, která bude pro nás oba dost výhodná. e) Hlavně si díky ní budu moct líp naplánovat volný čas, ve kterém se budu věnovat rodině.

B. ADJEKTIVA A ADVERBIA

1. a) chladná, chladno, b) smutná, smutně, c) daleko, daleké, d) veselého, vesele, e) dlouhé, dlouho, f) teplo, teplého, g) snadné, Snadno, h) jasné, jasně, i) vysoko, vysokou, j) tichý, ticho

2. **a)**

ADJEKTIVUM	ADVERBIUM	ADJEKTIVUM	ADVERBIUM
německý	**(vzor)** ...německy...	dobrý	dobře
cizí	cize	nový	nově
lidský	lidsky	veselý	vesele
strašný	strašně	silný	silně
horký	horko	obvyklý	obvykle

3. a) krátce, b) anglicky, c) složitě, d) rychle, e) jasno, f) tiše g) nevhodně, h) sprostě, i) teplo

VÝSLOVNOST

1. **a)** politika, pozitivní, dativ, cyklistika, motivace, lokomotiva, tip, typ

REÁLIE

3. a) hudba, b) hradu, c) památkou, d) venkovských, e) se rozhodne, f) zájem, g) pěstovat, h) začne, i) nadpřirozené, j) pomoci, k) péče

5. **a)** a) muž (Jouza, vedoucí samoobsluhy), žena (švagrová Jouzy), děti, rytíř (Brtník z Brtníku), jeho dcera (Leontýnka), b) v samoobsluze / v obchodě, na hradě Brtníku, c) žampión, d) šaty, e) utíkat / schovat se, f) (nová) střecha, g) zmizeli / zalezli do země / odešli zpět

6. a) dřevo, b) domů, c) brzo, d) 400/ čtyři sta, e) nepřátelé, f) překvapení, g) 100/sto

8. **b)** Obrázek a) - pila, b) sekera, c) nebozízek, d) tesař, e) střecha, f) pidimužík, g) helma

c) vylezte, postavte, skal, lesa, pracuje, pracuje, krásně, střechu, klobouky

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

45 **3.** **a)** Byl podzim a Makovičkovi vyrazili na jeden ze svých pravidelných výletů. Vstali velmi brzy, aby viděli východ slunce. Pak posnídali rohlík se sýrem a čaj a vydali se na cestu. U dveří ještě pozdravili zívajícího syna, který má ve zvyku spát o víkendu celé dopoledne. Říká, že vylézt z postele před polednem je nesmysl. Jeho rodiče ale nesouhlasí a svou vycházku si nenechají ničím zkazit. Proto jim ani nevadilo, že byla venku zima a foukal silný vítr. Jako obvykle si den v přírodě skvěle užili. Kam si asi vyjdou zítra?

POSLECH

46 Julie: Milí posluchači, vítám vás u dalšího „Odpoledního zastavení". Musím přiznat, že dnešní díl je pro mě obzvlášť výjimečný. Do studia jsem si totiž pozvala své dlouholeté přátele: učitele a majitele soukromé jazykové školy Františka, divadelního a filmového herce Kryštofa a psycholožku se soukromou praxí Markétu. Vítejte.

Markéta: Dobré odpoledne.

František, Kryštof: Dobrý den.

J: Jsem moc ráda, že jste se nezalekli dnešního magického data a přijali jste mé pozvání. Máme totiž nechvalně proslulý pátek třináctého a téma „Lidé a pověry" se tedy samo nabízí.

Františku, vy jako jediný z přítomných patříte ke starší generaci a máte z nás, řekněme, nejvíc životních zkušeností, začněme tedy s vámi. Jaký máte vztah k pověrám?

F: No, já pocházím původně z vesnice, takže jsem na pověrách vyrůstal. Většina z nich ovlivňuje životy venkovanů už dlouhá staletí a zásluhou tradice se přenáší z generace na generaci. Víte, když jste

od dětství vedeni k tomu, abyste vždy vstali pravou nohou, při vyslovení přání raději rychle zaklepali na dřevo a pozorně se dívali kolem sebe, jestli vám náhodou právě nepřebíhá přes cestu černá kočka, je těžké to ignorovat, i když už jste dospělí. Z pověr zkrátka nevyrosteme.

J: S tím se nedá než souhlasit. Jak vás znám, překvapilo by mě, kdybyste u sebe neměl žádný talisman pro štěstí.

F: Tvé tušení tě ani tentokrát nezklamalo. Mám na řetízku malý amulet od prababičky. Ten nikdy nesundávám.

J: Díky moc. A co ty, Kryštofe? Má vůbec smysl ptát se tě, jestli věříš na pověry? Ještě jsem snad nepotkala herce, který by nebyl pověrčivý.

K: Máš pravdu, skoro by se mohlo zdát, že herci mají pověrčivost v popisu práce. Podle statistik prý dokonce v tomto směru porážíme sportovce. Asi je to tím, že v našem povolání jsme neustále vystaveni nebezpečí ztrapnění se a posměchu. My si prostě nemůžeme dovolit riskovat. Jen blázen by pokoušel paní Štěstěnu.

J: A jaké jsou tedy herci uznávané pověry?

K: Každý má svoje, ale obecně lze říct, že by žádný herec nikdy nevstoupil do šatny s číslem 13 a nedovolil, aby ho někdo viděl v zrcadle během líčení. I s tím, kterou nohou vykročit, to máme složitější, než popisoval František. Na jeviště se sice vstupuje pravou, ze šatny však striktně levou.

J: No, nemáte to vůbec lehké. Ale zatím jsi nám neprozradil, co praktikuješ ty osobně.

K: To byl taky záměr. Dobře, dobře, tak kromě toho, že před premiérou spím se scénářem pod polštářem, taky nevycházím z domu bez své šťastné mince.

J: Takže to zatím vypadá na jednoznačnou převahu příznivců pověr. Změní to náš zástupce racionálního myšlení? Markéto, ty jsi vystudovaná psycholožka, pověz nám, jak se na pověry díváš z pohledu vědce.

M: Doufám, že se nikoho příliš nedotknu, když řeknu, že všechny pověry mají podle mě základ v nevědomosti. Naši předkové žili v úzkém spojení s přírodou, ale většinu z jejích jevů a procesů neuměli vysvětlit. Proto všechno neznámé připisovali nadpřirozeným silám. A tak vznikly pověry, které přiřazují věcem a dějům schopnost ovlivňovat budoucnost. Pověrčiví lidé se domnívají, že uskuteční svá přání nebo zaženou obavy předepsaným jednáním. Odtud například už zmíněné klepáním na dřevo.

J: Dobře, ale dnes už přece přírodní jevy vysvětlit dokážeme…

M: To je pravda, ale ukázalo se, že pověry jsou silnější než věda a logika a jejich vliv bychom rozhodně neměli podceňovat. Bylo dokázáno, že když pevně věříme, že se něco stane, podvědomě děláme všechno proto, aby k tomu skutečně došlo. Nejsou to tedy talismany a amulety, které nás chrání a nosí štěstí. Takovou moc máme jen my sami.

J: Moc děkuju, krásně se s vámi povídá, přátelé, ale náš čas už bohužel vypršel. Díky za rozhovor a hodně štěstí, s talismany či bez nich.

REÁLIE

5 a 6

Ukázka z filmu Ať žijí duchové 49–50

Prodavačky: Dobrý den.

Švagrová: Švagře!

Jouza: Co je?

Švagrová: Pokrývač Pazourek nechce Klášterní tajemství, ale whisku.
Jouza: Hamoun.
Švagrová: No.
Jouza: Tak mu dám whisku. Na.
Švagrová: Na hrad už přišlo dřevo, to víš?
Jouza: Hele, nač jim bude dřevo, když tam nedostanou řemeslníky? Jen klid, švagrová! Naše heslo?
Oba: Žampión.

Kluk (1): Nech toho!
Holky: Kolik je? To je hloupé, my už budeme muset jít domů. My je snad nikdy neuvidíme.
Kluk (2): Já abych taky šel. Ještě to nemám zahojené. Pojď!
Kluk (3): Počkejte, mám nápad! Pane rytíř, koukejte, co jsem vám přinesl.
Kluk (4): Mám lepší nápad! Dívej!
Leontýnka: Není brzo?
Holky: Jé! Holky! Ta je krásná. Ty máš nádherné šaty.
Kluk (5): Ahoj.
Leontýnka: Ahoj. Ty mi přivezl rytíř Malina k desátým narozeninám z Prahy.
Holka: Tobě je taky jedenáct?
Leontýnka: Už čtyři sta let.
Kluk (2): To je bába, Boháček, co?
Rytíř: Volal jsi mě, hochu?
Kluk (3): Fujtajbl.
Rytíř: Fujtajbl vespolek.
Děti: Dobrý den. Dobrý den. Dobrý den.
Kluk (4): Dneska bez plechu?
Rytíř: Již nejsme nepřátelé. K čemu tedy plech a zbroj?
Kluk (3): Na zdraví.
Rytíř: Ó, toť znamenité mazadlo. Co zas?
Leontýnka: Tatínku, nezapomeň na to překvapení!
Rytíř: Pravda. Pravda. Dle těchto břeven soudím, že to s opravou našeho společného sídla myslíte opravdu vážně.
Děti: To teda myslíme!
Rytíř: A dle tohoto léčivého nápoje, který mi zajisté budete donášet i nadále…
Děti: To teda budeme!
Rytíř: … soudím, že ke mně chováte opravdovou náklonnost.
Děti: To teda chováme!
Rytíř: Proto učiním kouzlo takového rozsahu, které smím učinit jen jednou za sto let. Odstupte a opakujte po mně.

5, 6 a 8

TEXT B

49–51

[:Skřítkové tesaři vylezte z mechu.:]
[:Chopte se náčiní, postavte střechu.:]
[:Skřítkové ze skal a skřítkové z lesa.:]
[:Pila ať pracuje, sekera tesá.:]

Ref: Ať mistr šindelář koná své dílo,
střechu nám pokryje, kdyby snad lilo.
Držte si klobouky, nasaďte helmy,
mistr to provede způsobem střelným.

Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
pidimužík pracuje.
Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
pidimužík kutá.
Šupy dupy dup, jedli nebo dub
všechno krásně zpracuje.
Šupy dupy dup, raz-dva-tři hej rup
nebozízkem vrtá.

LEKCE 5

MINIDIALOGY

2. **b)** na festivalu
c) minidialog 1: Tak já jdu taky, minidialog 2: Co to máš na sobě?, minidialog 3: Dárek, minidialog 4: Festival je únava, minidialog 5: Už ani jeden

SLOVNÍ ZÁSOBA

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
basa, banjo, buben/bicí, dudy, flétna, harfa, harmonika, housle, klarinet, klavír, kytara, saxofon, triangl, trumpeta, varhany, viola, violoncello

3. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

povolání	kde pracuje	co potřebuje	co dělá
uvaděčka	v kině, v divadle, v koncertním sále	programy, baterku	usazuje diváky na místa, prodává programy
dirigent	v divadle, v koncertním sále	taktovku, noty	diriguje orchestr a zpěváky
baletka	v divadle	baletní boty, kostým	tancuje
kostymérka	v divadle, filmovém ateliéru, šatně herců	látky, jehlu, nitě, šicí stroj	šije kostýmy, obléká herce
scénárista	kdekoli (např. v divadle, ve filmovém ateliéru)	počítač, inspiraci	píše scénáře
nápověda	v divadle	scénář	napovídá hercům text
maskérka	v divadle, ve filmovém ateliéru	make up, líčidla, hřebeny, fén	líčí, češe a upravuje herce
sochař	v ateliéru	materiál (např. dřevo, kámen), inspiraci	tvoří sochy

4. a) Ve, na, b) na, x/od, c) na, podle/z, d) na, e) za, na, f) Za/Během, po/v, o, g) u, na, v, h) Na, podle, do

6. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) role, b) dílo, c) plátno/místnost, d) vstupenek
b) Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) hudební, b) hlavní, c) koncertní/promítací, d) původní
7. a) Libreto, b) znění, c) exponáty, d) potlesk, e) derniéra

DIALOGY

Dialog A

2. správně: b), d), f), g)
4. který, který
5. **a)+b)** uši (ucho), ramenou (rameno), prsou (--), nohy (noha), ramena (rameno), rukou (ruka), kolena (koleno), ruce (ruka), oči (oko)
c) viz sekce Gramatika A (Deklinace částí těla)

Dialog B

1. vy-, do-, pře-, u-, roz-, o-, pro-, pode-, pře-, vy-
3. a) dech, b) naštvala/rozzlobila/zklamala, c) nit/niť, d) talent, e) přemýšlení/myšlení, f) vyprodaná/úspěšná/oblíbená
5. viz sekce Gramatika B (Slovesné předpony II.)

Dialog C

5. b) viz sekce Gramatika C (Psaní velkých písmen)

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. **a)** a) obě dvě ucha, b) ruce, c) jejím nohám, d) rukou, e) vlastních rukou, f) kolena, g) oběma nohama, h) svoje/své uši i) rukama nohama j) oči, k) zdobenými ručičkami, l) velkými uchy, m) oběma nohama
2. a) Mají v uších zlaté náušnice. b) Bolely je nohy. c) Děti jim seděly na ramenou/ramenech. d) Prach se jim dostal do očí, a ty je potom celé dny bolely. e) Měli dlouhodobé problémy s nohama. f) Ukazovali na to rukama. g) Kluci měli na kolenou/kolenech špínu. h) Skákali po dvou/obou nohou/nohách. i) Ty krásně oblečené slečny držely v rukou/rukách kytičky. j) Na ramenou/ramenech jim seděli papoušci. k) Jdou si dát kapky do nemocných očí. l) Viděli na jejích rukou/rukách krásné šperky a chtěli je koupit svým dcerám.
3. a) čtyřma očima, b) krásnými zlatými ručičkami, c) špinavýma ušima, d) mastnými oky, e) velkými uchy, f) rukou/rukách, g) rozbitými nohami, h) dvě hrozná oka, i) svýma malýma ručičkama, j) dlouhýma nohama, k) pěknýma chlupatýma ušima

CVIČENÍ B

1. a) roznáší, vynést, přinesla, b) přibývám, ubývá, dobyli, c) objímali, přijal, dojala, d) podplatit, doplácet, proplatit, e) udělej, vydělává, přidělháváte f) rozdělávat, dodělá, předělej

2. a) připomenout, zapomněl/a / zapomenul/a, vzpomenout si, b) založil, položte, složila, c) dodržet, se zdržel, vydržet, d) odpovídejte, napovídá, si popovídat, e) podat, dodá, předám, f) ustoupit, zastoupí, přestoupila, g) si pronajmout, přijmu, najalo

3. a) při-/nalepit, b) spotřebujte, c) u-/od-/zastřihnout, d) si zakouřit, e) (roz)děláš, f) podvést, g) propil, h) přešít, i) předpovídat j) (vy/do)prodalo

CVIČENÍ C

1. a) Šumavě, jezero, Černé jezero, b) náměstí Bratří Čapků, c) Hluboká nad Vltavou, d) základní školu, e) Štědrý den, f) Hospodářské noviny, g) Českém Krumlově, h) U Kanónu, i) gymnáziu

2. a) divadla, b) Náměstí, c) x, d) časopis, e) x, f) Velikonocích, g) Pražský, h) x, i) českou

3. **c)** Křestní jména a příjmení: Mikoláš Aleš

Národnosti a obyvatelé určitého místa: Čech, Evropany

Malé písmeno píšeme u adjektiv *-ský/-cký*: český

Název školy: Akademie výtvarných umění v Praze

Města, obce a městské části: Praha

Významné stavby: Národní divadlo

ČTENÍ

2. **b)** módní, amatérské, dětský, divácký, klasická, veřejný

3. **b)** Zpráva č. 1 – F, 2 – E, 3 – I, 4 – B, 5 – A

4. a) ANO, b) ANO, c) ANO, d) NE, e) ANO, f) NE, g) NE, h) NE, i) ANO, j) NE

6. a) návrhářů, dětský, b) amatérské / neprofesionální, zážitky, c) podnik, prostory / plochy / část, d) prohlídky, ochutnávku, e) derniéra / poslední, pohádek / příběhů

POSLECH

5. a) ANO, b) ANO, c) ANO, d) ANO, e) NE, f) NE, g) NE, h) NE, i) NE

6. a) šéfredaktor/ředitel, b) v jednom, c) živé publikum a improvizace, d) kvůli penězům/honoráři / pro peníze, e) Julie/žena

ZOPAKUJTE SI

A. DEKLINACE *TURISTA* A *SOUDCE*

1. a) dobrého kytaristy, b) finančního poradce, c) soudci, d) místní průvodce, e) mými milými kolegy, Procházkou, Váňou, f) Předsedové, starosty, g) František Kupka, Janem Patočkou, největší specialisty

2. **c)** a) cyklistů, b) cyklistům, c) cyklistovi, d) cyklisty, e) cyklisté/i, f) motocyklisté/i, g) policisté/i, h) malými cyklisty, i) cyklistů

3. a) mého zástupce, b) ozbrojených policistů, c) správci sítě, d) svému zachránci, e) zahraničních turistů, f) brazilským fotbalistům, g) takoví optimisté/i / takovými optimisty, h) očnímu specialistovi

B. DATIV A LOKÁL

1. a) se zklamal, b) se přiznal, c) (ne)jsou odolné, d) bojovat, e) jsem toužil, f) se stýská / se stýskalo, g) zdědili, h) způsobila, i) se domluví

2. a) x hercům, b) x své ženě, c) x svým/jejich/jejím známým, d) proti snižování, e) proti nárazu, f) k omylu, g) Díky reklamě, h) Kvůli tvé/tvojí chybě, i) x svému otci

3. a) přemýšlím o, b) jsem se v … zklamal/a, c) pogratulovat x, d) protestovali proti, e) pochybuješ o, f) patří x, g) je podobná x, h) sním o, i) se zmínila o, j) pracovat na

VÝSLOVNOST

1. **a)** diktát, diskuze, diskotéka, tradiční, dispozice, dialog, diplomatický, disk

REÁLIE

4. a) psaní, b) dokončení, c) beznadějně, d) nejslavnějších, e) premiéru

5. a) ANO, b) NE, c) NE, d) ANO, e) ANO, f) NE

6. **b)** lesní víly, vodník (otec Rusalky), Rusalka/bludička, princ, ježibaba, kněžna

7. a) vodníkem, b) smutná, c) člověka/ženu, d) ježibabou, e) hlas, f) bludička, g) druhý/další, h) kněžna, i) zabít, j) políbit, k) smrt, l) víly

8. a)

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C

60 **3. a)** Mikoláš Aleš

Každý Čech dobře ví, kdo je Mikoláš Aleš. Méně známý je tenhle umělec mezi Evropany nebo v daleké cizině. Byl to český malíř, který žil v 19. století. Jeho talent byl vidět od mládí, protože kreslit začal už ve čtyřech letech. Po střední škole vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze a známým se stal už za svého života, kdy ho uznávali hlavně jako dekoratéra a ilustrátora. Od 20. století zůstává slavný především díky svým obrazům, které namaloval pro Národní divadlo.

POSLECH

61 Kryštof: Prosím.

Julie: Nazdar hvězdo, neruším?

K: No čau, to je dost, že se ozveš! Jak jde život?

J: Ale jo, nestěžuju si. Ale proč volám… Můj kamarád Tomáš vede časopis „Divadlo dneška", ten znáš ne?

K: Jasně, kdo by ho neznal…

J: No tak tenhle Tom má pod palcem všechny články a do dalšího čísla nutně potřebuje rozhovor s nějakou známou osobností, nešel bys do toho?

K: Což o to, zájem by byl, ale co s tím máš společného ty?

J: No, řekněme, že Tomovi dlužím jednu laskavost, před časem mě taky vytáhl z jednoho průšvihu, ale to sem teď nepatří. Hele, ten rozhovor má ale jeden háček. Uzávěrka je totiž už pozítří, stihneme to?

K: Hmm… no… upřímně řečeno to načasování není právě ideální, jsem teď v jednom kole. No… tak… jak bychom to udělali…? Tak víš co? Přijď večer zase do divadla a po představení zajdem do divadelního klubu na dvojku a probereme to tam.

J: Bezva, tak jsme domluvený.

K: Prima, tak pa večer.

K: Tak už jsem tady. Jakej jsem byl?

J: Ohromnej jako vždycky. Gratuluju!

K: Uvidíš, že to kritika zase strhá. No nic, pojďme začít s rozhovorem, ať to máme z krku.

J: Souhlas. Nevadí, když použiju diktafon?

K: Pro mě za mě, když to musí bejt…

J: Kryštofe, na čem v poslední době pracujete?

K: Ve svém domovském divadle momentálně účinkuju ve dvou představeních. Už tři roky hrajeme „Sluhu dvou pánů" a letos jsme přibrali „Drama v kostce", které mělo nedávno premiéru. K tomu všemu jsem minulý týden po náročném konkurzu dostal nabídku hostovat v jednom pražském divadle ve hře „R.U.R.".

J: Všichni vás známe jako mladého úspěšného divadelníka. Neláká vás zkusit to i ve filmu?

K: Já dávám přednost spíš bezprostřednímu zážitku na jevišti před filmovým důrazem na detail. Ale jak se říká, *nikdy neříkej nikdy*, takže kdyby někdo přišel s nějakou pěknou rolí a se zajímavým scénářem…

J: Nějaké zkušenosti před kamerou ale přece jen máte, ne?

K: Je pravda, že jsem to párkrát zkusil v seriálu. Ne, že by to byla špatná práce, ale já jsem zkrátka ten typ herce, který potřebuje živé publikum, jeho reakce a možnost okamžité improvizace. Je to jako adrenalinový sport. Všechno probíhá tady, teď a poraď si sám. Tohle mi prostě televize poskytnout nemůže.

J: A co reklama? Spousta vašich kolegů už nějakou natočila.

K: No… to by záleželo na konkrétní nabídce. Je zbytečné předstírat, že tady nejde především o peníze, ale ani za vysněný honorář bych nepropagoval něco, čemu nevěřím.

J: A poslední otázka, je něco, co byste chtěl vzkázat čtenářům?

K: Hlavně asi to, aby občas zašli do divadla, protože i v tom našem přetechnizovaném světě na ně opravdový zážitek čeká právě tam.

J: Super, to mi bohatě stačí. Na začátek ještě hodím nějaké info o tobě a o tvojí dosavadní práci, přidám pár fotek z dneška a hotovo. Jsem tvým dlužníkem a to víno je na mě.

K: Potěšení na mé straně.

LEKCE 6

POSTAVY PŘÍBĚHU

1. a)

jméno	věk	zaměstnání	jeden koníček
Jakub	23	student	příroda/tanec/literatura
Anna	25	policistka	tanec/pes
Šárka	45	knihovnice	práce/četba/literatura
Marek	54	majitel restaurace	železnice/vlaky/výlety/cestování
Olga	73	důchodkyně	vaření (pomoc druhým)
Karel	40	zemědělec/farmář	jízda na koni / koně

c)

jméno	familiární jméno	familiární oslovení
Jakub	Kuba	Kubo!
Anna	Anča/Anka/Anička/Anče	Ani!/Ančo!/Anko!/Aničko!/Anče!
Šárka	---- (Šárka)	(Šárko!)/Šári!
Marek	Mára	Máro!
Olga	Olina/Olča	Olino!/Oli!
Karel	Kája	Kájo!

2. **Jakub:** a) vysokoškolský, b) podnájmu/privátu/ubytování/bydlení, c) masíruje, d) ekologii/přírodou, e) humor
   Anna: a) policie, b) vlastnosti, c) kurzu, d) mluví/povídá (hovoří), e) mazlíčkem/miláčkem/kamarádem
   Šárka: a) mládí/dětství/malička/školy, b) autorů/spisovatelů, c) Jakub/syn, d) moudrá, e) poradila
   Marek: a) centru, b) kuchař, c) pomáhá/pomůže, d) vděčný, e) volna/dovolené/víkendu
   Olga: a) důchodu, b) tchyně, c) pomáhat, d) potřeba/touha/vlastnost, e) neděli
   Karel: a) tradičních/starých, b) výrobky/produkty, c) myslí, d) vztah, e) odpočinek/relax
4. **a)** souviset s ekologií, mít smysl pro humor, zamilovat se do sebe, věnovat se koníčku, trávit volný čas, žít u syna

MINIDIALOGY

2. a) minidialog 1 – Jiná doba, jiné zvyky, minidialog 2 – Taková ostuda, minidialog 3 – Oženit se? Ani nápad!, minidialog 4 – Patří k sobě odjakživa, minidialog 5 – Prostě bude moje

SLOVNÍ ZÁSOBA

1. a)

ONA je …	ON je …
prababička	**(vzor)** …pradědeček…
snacha	zeť
neteř	synovec
snoubenka	snoubenec
družka	druh
nevěsta	ženich

4. **a)** schůzka naslepo, zlomené srdce, vážná známost, starý mládenec, příbuzný z druhého kolena, manželský slib
5. **a)** 1. e), 2. d), 3. i), 4. a), 5. g), 6. c), 7. b), 8. f), 9. h)

DIALOGY

Dialog A

2. správně: b), c), f)
5. **a)+b)** téma – N sg., optimismu – G sg. (optimismus), studia – G sg. (studium), stipendium – A sg. (= N sg.), drama – A sg. (= N sg.), gymnáziu – L sg. (gymnázium), centru – L sg. (centrum), luxusu – L sg. (luxus), datu – L sg. (datum)
   c) viz sekce Gramatika A (Deklinace cizích slov I)

Dialog B

1. haló, přece, třeba, sotva, prostě, holt, vlastně, Ježiši, snad, prý, Proboha, vždyť, furt, Hm, prostě

3. a) slečnu/přítelkyni/holku/milou, b) neslyší/neposlouchá/nevnímá, c) chodí, d) nedělní/sváteční/dobrý/rodinný, e) jídlo, f) nevyhne, g) hrotit/řešit

4. viz sekce Gramatika B (Částice a citoslovce)

Dialog C

3. a) novinku/novinu/zprávu, b) výrobkem/produktem, c) vyrábí/produkuje/má/dělá, d) (ne)závidí, e) nerozhodí/nerozruší, f) obdivujou/-í

4. **a)+b)** všem (Mž, D pl.), všechny (Mž, A pl.), všechny (Mn, A pl.), všech (Mn, G pl.), všemi (F, I pl.), všichni (Mž, N pl.), všechna (Neu, A pl.), všech (Mž, G pl.)

Dialog D

2. správně: a), d), e)

4. **a)** mě, Samozřejmě, tajemně, zapomněl, měla, mně, města, měsíců, mě, kromě, mě, nepříjemně, Nepříjemně, vzájemně

b) viz sekce Gramatika C (Pravopis -mě-/-mně-)

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. a) studiem, b) publika, c) stipendií, d) centra, e) substantiva, f) víza, g) jubileu, h) data, i) alb j) gymnázii

2. a) Národním muzeem, nějakého velkého obchodního centra, b) proměnlivým klimatem, c) jakých zajímavých tématech, d) velkých akvárií, e) studium, osmiletém gymnáziu, f) optimismem, g) ta dvě nová dramata, h) českého kubismu, i) alb

3. **c)** a) Národního muzea, b) muzeí, c) různá pražská muzea, d) muzea, e) muzea, f) Národního muzea, g) jednotlivými muzei, h) centru, i) pražská muzea, j) muzei

CVIČENÍ B

1. Reakce: 1c), 2a), 3c), 4a), 5b), 6b), 7a), 8c)

2. a) opravdu, b) Když, c) Však, d) prostě, e) Kéž, f) Bohužel, g) Možná, h) Rozhodně, i) Ano, j) Když

3. **a)** a) Mňam, b) Crrr, c) Ha, ha, d) Auuu, e) Haló, f) Jupí!, g) Túúú, túúú, h) Pšt

b) a) Haló?!, b) Chrr, chrr!, c) Hm!, d) Hop!, e) Jupí!/Hurá!, f) Ha, ha! / Cha, cha!, g) Mňam!, h) Crrr!, i) Bim, bam!, j) Cink!, k) Túúú!, l) Cvak!, m) Pšt!,

CVIČENÍ C

1. a) všech, b) všemi, c) všem, d) všechny, e) všech, f) všech, g) všichni, všechny, h) všechna, všechny

2. a) Bojí se všech psů, kteří volně běhají po parcích. b) Redaktorky nakonec souhlasily se všemi našimi připomínkami, a tak jsme byli rádi. c) Známe všechny pracovníky v těchhle nových pobočkách našich firem. d) Opravdu jste přemýšleli o všech možnostech? e) Měli byste se ke všem chovat slušně. f) Režiséři mluvili osobně se všemi herci, aby je lépe poznali. g) Snad všechna mladá děvčata se zajímají o módu. h) Všichni studenti na takových školách mají k dispozici školní počítače.

i) Ty novinky řekly všem svým známým. j) Myslíme, že ty informace jsou důležité pro všechny zaměstnance. k) Všechny talíře mají v policích svá místa.

CVIČENÍ D

1. **a)** Proč pořád měníš zaměstnání? Mně opravdu nic takového neříkal. Řeka je v tomto místě mělká. Nerozuměli jsme tomu slovu. Významně se na ni podíval. Víte, kde je nejbližší směnárna? Minulý měsíc jsem byla na výstavě výtvarného umění. Zřejmě došlo k nedorozumění. Jděte směrem k náměstí. Necítím se příjemně, když o mně pořád mluvíte. Zapomněla jsem tašku v autě. Kolik metrů měří fotbalové hřiště? Na stromě seděl pták a krásně zpíval.

b) Žít ve městě je pro mě velká změna. Chci s tebou soukromě mluvit. Děti se nesměly dívat na detektivku. Promiň, neudělala jsem to vědomě. Celý den si na to nevzpomněla.

Musíš to změřit správně. Žili velmi skromně. Ta káva je jemně namletá. Přijďte ke mně na návštěvu. Dostal ode mě krásný dárek. Ve svém životě nechci nic změnit. Kdo bydlí v tom domě na náměstí? Nesnáším umělé květiny. Náš šéf se chová velmi sebevědomě. Jaký je tvůj průměrný měsíční plat?

2. a) mě, b) nezapomněla, c) x, d) připomněl, e) o mně, f) nedorozumění, g) x, h) rozuměl, i) x

3. **c)** Deklinace zájmena JÁ v lokálu a dativu: o mně, ke mně

Deklinace zájmena JÁ v akuzativu: pro mě

Adverbia na -ě, která tvoříme od adjektiv na -mný: nepříjemně

PAMATUJTE SI!: nezapomněla, nevzpomněla jsem si

Většina ostatních případů: měsíc, Mělník, změnit, zaměstnání, směnárna, náměstí, nedorozumění, zaměstnanci, nerozuměla, sebevědomě

ČTENÍ

3. **c) A) o církevní svatbě:** odstavec č. 2 – Z legislativního hlediska jde o záležitost relativně jednoduchou. Po předložení potřebných dokladů možné uzavřít jak úřední, tak církevní sňatek, který je stále populárnější.

B) o pozitivech manželství s cizincem: odstavec č. 3 - Ačkoliv se nejspíš jen málokdy budete nudit

odstavec č. 6 - Manželství s cizincem rozhodně mívá i své výhody. Málokdy například upadnete do stereotypu, dobře poznáte různé zvyky a tradice jiné kultury a díky odlišnosti vašich světů spolu můžete prožít i nemálo veselých situací. Vaše děti můžou mluvit dvěma jazyky a nejspíš budete i častěji cestovat.

C) o potomcích: odstavec č. 6 - Vaše děti můžou mluvit dvěma jazyky...

odstavec č. 7 - Důležitou otázkou, kterou byste měli začít řešit ještě před sňatkem, jsou vaše představy o výchově dětí. Udělejte si jasno v tom, kde budou vaše děti vyrůstat, jaká bude jejich mateřská řeč, jak se postavíte k otázce náboženství.

D) o předmanželské smlouvě: odstavec č. 7 - V každém případě není od věci ještě před koupením snubních prstýnků přemýšlet o sepsání předmanželské smlouvy. Díky ní bude od začátku jednoznačně dáno, jakým způsobem a podle kterého práva proběhne případné ukončení manželství.

5. **b)** Tvrzení 1c, 2a, 3c, 4b, 5b, 6a, 7d

6. a) roste / vzrůstá / narůstá, b) zákona, legislativy, c) dokumenty / doklady / materiály / formuláře / papíry d) málokdy / zřídka, e) soužití / život / manželství, f) odchází / odešel/odjel / odjíždí/ odjížděl, g) společnosti / kultury, h) práci/zaměstnání / povolání/uplatnění, i) problémy / konflikty / komplikace / neshody, j) nadhledem, k) pozitiv, výhod, kladů, l) cestovat, m) výchově, n) předmanželskou, o) po/znali, p) rovné / rovnocenné / životaschopné / stálé / pevné

9. **b)** a) zametání střepů, b) přenesení nevěsty přes práh, c) házení svatební kyticí, d) jedení ze společného talíře, e) házení rýže a květin na svatebčany, f) (taneční) sólo pro novomanžele

POSLECH

6. Jakub - 7, Šárka - 4, Marek - 6, Olga - 5

7. a) ANO, b) ANO, c) NE, d) ANO, e) NE, f) NE, g) NE, h) ANO, i) ANO, j) NE, k) ANO, l) NE, m) ANO, n) ANO, o) NE, p) NE, q) ANO

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADJEKTIV

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Mount Everest je vyšší než Sněžka. b) Banán je sladší než rybíz. c) Letadlo je rychlejší než auto. d) Černá je tmavší než šedá. e) Měsíc je delší než týden. f) Komedie je veselejší než dokument. g) Myš je menší než slon. h) Mléko je zdravější než pivo.

2. a) nejčerstvější, b) nejvýhodnější, c) nejluxusnějším, d) nejčistší/nejčistější, e) Nejrychlejší, f) nejspolehlivější, g) Nejširší, h) nejpohodlnější, i) Nejnapínavější, j) nejdelší

3. **a)**

a) nej/bližší, b) nej/jednodušší, c) nej/měkčí, d) nej/přátelštější, e) nej/lehčí, f) nej/hlubší, g) nej/lepší, h) nej/sympatičtější, i) nej/užší, j) nej/ společenštější, k) nej/bohatší, l) nej/jistější

b) a) mí/moji nejbližší přátelé, b) ten nejjednodušší příklad, c) ta nejměkčí postel, d) těm nejpřátelštějším lidem, e) tou nejlehčí otázkou, f) to nejhlubší / tím nejhlubším, g) našeho nejlepšího houslistu, h) Nejsympatičtější lidé, i) jejím nejužším místě, j) nejspolečenštějšího člena, k) těm nejbohatším, l) ta nejjistější / tou nejjistější

B. INSTRUMENTÁL

2. a) byla/je nadšená, b) se zabývali, c) obchodovat, d) nesouvisí/nesouvisela, e) se oženil, f) se bránit, g) se domluvila / se domluví, h) diskutoval, i) se poradit

3. **a)** a) pod, b) nad, c) za, d) před, e) mezi, f) x, g) x, x, h) před, i) pod/s, j) za, k) mezi, l) se, m) x, n) před, x/před, o) x

VÝSLOVNOST

1. unie, organizace, administrativní, technika, unikátní, elektronika, komunikace, linie, ceremoniál

REÁLIE

3. **a)** být zdravý, mít kde bydlet, potkat dobrého člověka, mít hodně peněz, najít lásku…

4. **c)** Klíčová slova: film, vztahy, ocenění. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

5. **c)** událost: 11, 7, 2, 9, 3, 1, 8, 5, 6, 10, 4

6. a) dala, b) spí, c) skvělá, d) hrát, e) sedly, f) nemá, g) unavená, h) děkuje/poděkuje, i) nechal, j) panence, k) zle

8. **b)** Vulgarismy a nespisovné výrazy: Hajzle, fakt, Do prdele, blbá, Blbě, Jo, jo, teďko, jo, Jo, Jo, překvápko, ksichtíček

9. **b)** a) jídlo, b) se postarat, c) nabídku, d) přestěhuje, e) smysl, f) zaměstnání, g) zamilovanější, h) nešťastná

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

74 **3.** **a)** Minulý měsíc jsem se přestěhovala do Mělníka. Byla to pro mě velká událost, protože jsem změnila také zaměstnání. Začala jsem pracovat ve směnárně blízko náměstí. Trochu jsem se bála, abych v nové práci na něco nezapomněla a aby nedošlo k nějakému nedorozumění s jinými zaměstnanci. Nerozuměla jsem tomu, proč se v nové kanceláři cítím tak nepříjemně. Nejdříve jsem si myslela, že je to tím, že se můj šéf tváří tak sebevědomě. Také mi vadilo, že si o mně noví kolegové pořád povídají. To však byly jen moje pocity. Za pár dní už jsem si na to ani nevzpomněla. Teď je vše v pořádku. Moji spolupracovníci ke mně dokonce přijdou o víkendu na návštěvu.

POSLECH

75 Jakub: Tak rodinko, když vás tady mám tak hezky pohromadě, rád bych si s vámi o něčem promluvil.

Marek: A jéé, to zní podezřele, Kubo. Že tys něco provedl!?

Šárka: Už ráno jsem se ptala, co má za lubem, ale nic jsem z něho nedostala.

J: Bez starosti, mamko. Nic strašného se nechystá. Jak víte, chodím letos kromě dalších nepovinných předmětů i na sociologii a přednášející dneska vypsal témata seminárních prací. Bylo mezi nimi i téma „Soužití více generací", takže jsem po něm samozřejmě rychle skočil, protože to přesně sedí na nás.

M: Jojo. To ti chválíme synu, ale co my s tím?

J: No, vy mi právě poskytnete ten potřebný materiál.

Olga: Teda jestli si myslíš, že za tebe budeme dělat úkoly, tak na to zase rychle zapomeň.

J: Neboj, babi, na to si stačím sám. Potřebuju jenom, abyste se jednoduše k našemu společnému soužití vyjádřili.

Š: Hm, ale jedině pokud nás nebudeš citovat doslova…

J: Žádné obavy, mami, sice si vás nahraju na diktafon, ale vaše výpovědi pak budu muset upravit a doplnit o teoretické základy z učebnic.

Š: Hlavně ten diktafon nerozbij, je služební.

J: Dám pozor. Tak se do toho dáme. Asi by bylo fér, abych začal, když jsem si to celé vymyslel, co?

M: No, to bych prosil.

J: Tak pozor, nahrávám. Pro mě má soužití několika generací své klady i zápory. Přece jen už jsem ve věku, kdy bych měl rád svůj byt, který bych si zařídil podle svého, kam bych si mohl vodit známé a kde bych se nemusel tolik přizpůsobovat. Dojíždění do Prahy taky není žádná výhra. Občas mám přednášky až do pozdního odpoledne a to poslední, na co mám po celém dni ve škole náladu, je letět na vlak, abych se dostal domů ještě před osmou. Vzhledem k tomu, že je spousta studentů, kteří to mají domů mnohem dál, místo na koleji nedostanu. No a na nájem v Praze při současných cenách jednoduše nemám. Na druhou stranu se takhle aspoň nemusím starat o to, co a kde shánět k večeři. I když se totiž o domácí práce spravedlivě dělíme, v kuchyni vládne zásadně babička. Navíc kdybych se odstěhoval, nechal bych tátu samotného s našimi ženskými, a to mu přeci nemůžu udělat. A co ty mami, jaké jsou tvoje zkušenosti ze soužití více generací?

Š: Já si na naší situaci nemůžu stěžovat. Mám vás všechny pěkně pod dohledem, mám přehled o tom, kdo a kde právě je a tolik se o vás nebojím. Na druhou stranu musím přiznat, že s sebou takový způsob bydlení přináší jistou ztrátu soukromí. I když moje tchyně je milionová a snaží se nám do ničeho moc neplést, někdy jí to prostě nedá. Především těsně po svatbě měla tendence mluvit mi do vedení domácnosti. Nic ve zlém, babi. Postupně jsme si ale vyjasnily své pravomoci a teď už spolupráce šlape jako hodinky. Navíc mít v domě zdravotní sestru je k nezaplacení. Kolik front v čekárně u doktora jsme si díky tomu ušetřili… A i když to Marek nepřizná, určitě si užívá ještě jeden fakt. A sice to, že se ani v manželství nemusel vzdát maminčiny kuchyně, že? Soutěžení s Olžiným kuchařským uměním jsem rychle vzdala. Komu čest, tomu čest.

J: Díky mami. A jak se na několik generací pod jednou střechou dívá naše hlava rodiny?

M: No, ono každé soužití, třeba jen dvou lidí, má svá plus i mínus. Natož pak soužití více generací. Důležitou roli pro mě v tomto případě hraje ekonomická otázka. Žít v jednom domku vyjde bez pochyby levněji, než udržovat v provozu tři menší byty. To si v dnešní době může dovolit stále méně lidí. Podmínkou však je jasné stanovení určitých pravidel a jejich důsledné dodržování. Všechny strany si musí vymezit společné území a naopak musí respektovat soukromí ostatních. A v neposlední řadě je důležité probrat a spravedlivě rozdělit finanční náklady na bydlení. No, a pokud tohle všechno zvládnete, pak už domácí idylce nic nebrání. I když, upřímně řečeno, bych někdy prázdný byt uvítal. Jen si tak se skleničkou něčeho ostřejšího vychutnat jedno ze svých oblíbených céděček…

J: A co na náš společný život říká zástupkyně nejstarší generace?

O: Já to řeknu asi takhle: Nejlepší na soužití více generací je to, že nikdy nejsi sám, a nejhorší je to, že nikdy nejsi sám. Lhala bych, kdybych tvrdila, že čas od času nezatoužím po klidném večeru o samotě… jen já a knížka... Když ale poslouchám některé své vrstevnice, jak prosedí celé dny samy doma a nemají si ani s kým popovídat, vím, že bych neměnila. Navíc si myslím, že vícegenerační domácnost nabízí skvělý trénink v mezilidských vztazích. Pokud děti vyrůstají nejen s rodiči, ale i s prarodiči, naučí se lépe chápat jejich potřeby, jsou vnímavější k jejich pocitům a obecně pak mají ke starší generaci větší respekt. Starším pak tento stav umožňuje lépe porozumět současné mládeži a jejich pohledu na svět, který se od dob našeho dospívání tolik změnil. No, a to by mohlo stačit, ne?

J: Určitě, moc všem děkuju.
M: Doufám, že nám tu práci pak dáš aspoň přečíst…
J: Jasně. Máte to u mě.

REÁLIE

5

Ukázka z filmu Štěstí

78

Jára: Didi, já tě miluju.
Dáša: Proč jsi jí to ještě neřekl?
Jára: Proč jsem jí to neřekl? Protože prostě… protože to prostě asi v téhleté chvíli nejde, abych jí něco vykládal.
Dáša: Ty jsi mi to slíbil.
Jára: Didi, dej mi čas, čas ano, hm?
Jára: Co je? Didi… Didi…
Dáša: Hajzle!

Monika: Zase to nebere.
Tonda: Vždyť on to, ne…
Monika: Co?
Tonda: Třeba ještě spí. Nebo kolik on, kolik tam má?
Monika: Třeba si to fakt všechno namlouvám.
Tonda: Moni, počkej… Moni, ty jsi úplně skvělá holka a on to ví. A proto tě miluje, neboj.

Dáša: Co to je, tohleto?
Dítě: Co to je? No toto.
Dáša: Co je zase, tohleto? Co tady děláte s tou šťávou? To si neumíte chvilku normálně hrát? Proč já tady to musím… Kriste! Tady nemůže být chvilku pokoj? Počkej, počkej, ještě to tady rozšlapeš. Sedni si na postel. Ty pojď taky sem. Tady v tom nebudete chodit… Co to má být? Do prdele! Tak, když si to tady uděláte…

Járova manželka: Hele, tak kterou, tu blonďatou, nebo tu zrzavou?
Dcera: Mami…
Járova manželka: Počkej, nech mě!
Dcera: Mami…
Járova manželka: Zrzavou, nebo kterou?
Jára: Jogurty nemáme… jogurty…
Járova manželka: Co je?
Dcera: Tahle vypadá jako E.T.
Járova manželka: Ta je blbá.
Jára: Čau. Dej jí to, prosím tě.
Monika: Proč jí nezavoláš?
Jára: Protože na to nemám. Ona je mimo. Ona je úplně mimo, rozumíš?
Monika: No, ona tě miluje.
Jára: Děkuju ti za informaci.

Monika: Hop. Denísku, Deni...
Dítě: Ahoj!
Dáša: Ahoj!
Monika: Tak co, jak je?
Dáša: Blbě.
Monika: Jedla jsi něco?

Dáša: Ne.
Monika: Tady pověsíme bundičky… tak…
Dáša: Vzala jsi mi cigára?
Monika: Jo, jo.
Dítě: Koukej, mámo…
Dáša: Já jsem strašně unavená. Strašně…
Monika: Tak se teďko najez a půjdeš si lehnout, jo? Já tady zůstanu s vámi?

Tonda: A je tady… Hele…
Monika: Ježíšek…
Tonda: Hele… Ahoj, Ježíšku!
Tonda: Ježíšek je tam.
Monika: Upadl asi.
Tonda: Zakopl nám, Ježíšek…
Dítě: Jo, upadl.
Monika: Hele, tady má teta dárek.
Teta: Jo, teta? Děkuju, Ježíšku.
Monika: Toník…
Tonda: Jé, já taky? Děkuju.
Teta: Krásně hraje.
Monika: Ty máš takovouhle černou? A ty červenou? Hele, ale tady je ještě…Tady má ještě Denísek.
Tonda: A tady má Páťa. Tady je… Tohle je moje, tady má Páťa… A já děkuju tetě za pivečko.
Monika: Teto, to je pro tebe od Ježíška.
Teta: Jejda, to je zase pro tetu od Ježíška?

Monika: Páťo, uděláme překvápko. Pojď sem… Veselé Vánoce! Tady ti nechal Ježíšek dárek.
Dáša: Ježíšek, jo? Ty jsi tak krásná, Moni. Naše Monička… Jak sladká panenka, viď? Teda ty máš teda ksichtíček… Mně je z tebe úplně zle. Co to na mě pořád hraješ? Jak si mi to mohla udělat?
Monika: Jako co, Dášo?

LEKCE 7

MINIDIALOGY

2. **a)** minidialog 1 – Koukej ta špína, minidialog 2 – Kdysi to všechno bylo jinak, minidialog 3 – To vymyslím na místě, minidialog 4 – Nejde jen o tebe

SLOVNÍ ZÁSOBA

1. **b)** minerální látky, mořský proud, nerostné suroviny, klimatické podmínky, globální oteplování
2. a) podnebí, b) světadíl, c) skládka, d) globální, e) živočichy/zvířata
5. boj proti znečišťování ovzduší, intenzivní těžba nerostných surovin, kácení lesů, přelidněnost velkoměst, záchrana fauny a flory
8. 1d), 2g), 3f), 4b), 5e), 6c), 7a)

DIALOGY

Dialog A

3. správně: a), d), f), g)

5. sestro

6. **a)+b)** Guineji – F, L sg. (Guinea); finále – Neu, A sg. (= nesklonné); Géniové – Mž, N pl. (génius); dinosaurech – Mž, L sg. (dinosaurus); orchidejí – F, G pl. (orchidea/orchidej); géniové – Mž, N pl. (génius); ideou – F, I sg. (idea); harmonii – F, L. sg. (harmonie)

c) viz sekce Gramatika A (Deklinace cizích slov II)

Dialog B

4. a)

U nádraží se stala nehoda.	…u nádraží došlo k nějaké nehodě.
Silně padá sníh.	…silně sněží…
Není možné tam projet.	…že se tam vůbec nedá projet.
Zase mě trápí bolest v krku.	Zase mě bolí v krku…
Ale nechci tam jít.	…ale nějak se mi nechce,…
Fouká nepříjemný vítr.	…nepříjemně fouká.

b) nehoda, sníh, (ono), bolest, (já), vítr; Věty z textu nemají subjekt.

Dialog C

3. správně: a), c), e)

4. **a)** a) pořád, b) těžké

6.

KDE?	KAM?	ODKUD?	KUDY?
doma venku tu tady (2 x) vzadu tamhle	**(vzor)** …tam… někam (2 x) sem (2 x) doprava dolů	odtud zleva	dolem

7. **a)+b)** dlouho – dlouze, široko – široce, daleko – dalece, čisto – čistě, ticho – tiše, veselo – vesele, blízko – blízce

Dialog D

2. jak, viď, Aha, a, a tak, aby, jak, ani, nebo, že

4. a) energická/čilá/aktivní, b) zvědavá/upovídaná, c) nervy, d) aktivní/energická/čilá, e) kondici/náladě, f) smutné/hrozné/škoda, g) procházkám, h) seznámit

5. viz sekce Gramatika D (Psaní čárky ve větě)

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. **a)** a) hudebního génia, b) opravdového génia, všichni géniové, c) některých géniích, d) významných géniů, e) velkém géniovi/-u, f) největší génie

b) a) všichni dinosauři, b) dospělého dinosaura, c) vymřelých dinosaurech, d) velkým dinosaurům, brontosaurus, e) nejtěžším dinosaurem, f) některých dinosaurů

c) a) Jižní Koreji, b) všech ideách/-jích, c) Andreo, d) mé/moje idey/ideje, e) naší kamarádkou Andreou, Korey/Koreje f) jeho idejí

2. a) Novou Guineu, b) Odyseu, c) krásných orchidejí, d) demokratických ideách/idejích, e) největších geniích, f) velkého dinosaura, g) Aristotela, h) Sokratem

3. a) Krásné orchidey/orchideje. b) S kamarádkou Lucií. c) Z cizinecké policie. d) O brontosaury. e) Toho génia. f) Sochy brontosaura. g) Do Korey/Koreje. h) O Amadeovi. i) Ty nové drogerie. j) Bez kytice barevných orchidejí. k) O zajímavých ideách/idejích.

CVIČENÍ B

1. a) fouká, b) mrzlo, c) se oteplí, d) sněží, e) stýská se, f) Nechce se, g) hezky, h) došlo

2. **a)** a) Zdálo se mi o tobě. b) Nechtělo se mu odejít. c) Chutnalo ti? d) Vstát! e) Krása!

b) a) Bolí mě záda. b) Venku je pěkné počasí / hezký den. c) Obloha byla celý den zatažená. / Nebe bylo celý den zatažené. d) Dejte/Dej pozor na ten autobus / Pozor, jede autobus! e) Lehněte/Lehni si a spěte/spi!

3. a) se ochladilo, museli, b) bolela, nemohl, c) se koupali, bylo, d) se vrátil, bolelo, e) seděly, opékaly si, f) Blížila se, zahřmělo, g) zazvonil, nechtělo se, h) se stmívalo, zůstala

CVIČENÍ C

1. a) Kam, b) Kudy, c) Kam, d) Odkud, e) Kde, f) Kudy, g) Kam, h) Kam

2. **a)** a) Kam jdou Eva a Iva? b) Kam pojedou Novákovi? c) Kde stojí stůl? d) Kam chtějí jít? e) Kde snídají děti? f) Odkud přijíždí ta motorka? g) Kam to vezou? h) Odkud přichází? i) Kudy půjde sestra? j) Kudy běží Honza?

b) a) Doma. b) Doleva. c) Odtud. d) Doprava. e) Zepředu. f) Jinam. g) Zezdola/zdola. h) Odtamtud. i) Doma. j) Horem.

3. a) smutno, b) čistě, c) hlučně, d) teple, e) vysoce, f) sucho, g) dlouho, h) chladně, i) blízko, j) plno

CVIČENÍ D

1. Je důležité, abychom chránili přírodu a zachovali ji pro další generace. Pojedeme o víkendu k babičce, nebo na chalupu. Děti skákaly, běhaly a hrály si na dětském hřišti. Můj bratr studoval na střední ekonomické škole. Sněžku, nejvyšší horu v České republice, najdete v Krkonoších. Koupila jsem si krásné nové letní šaty. Pavel, Petr a Maruška pojedou o prázdninách na dětský tábor do jižních Čech. Dnes jsem dostala dopis, který mě opravdu potěšil. Byla opravdu moc nadaná, protože zpívala, tancovala a hrála na klavír.

2. a) Hodně pracovala, přesto neměla vysoký plat. b) Neměla ani hlad, ani nechtěla nic k pití. c) Přinesl mi ty dokumenty a pozval mě na oběd. d) Všude bylo plno lidí, byly totiž Vánoce. e) Buď přijdeš včas, anebo se vůbec nevracej. f) Sedí, odpočívá a pije kávu. g) Mně je to jedno, můžeš přijít hned

nebo až se naobědváš. h) Na nádraží jsem přišel pozdě, ujel mi vlak, a tak jsem se vrátil domů. i) Budeš teď doma, nebo půjdeš ven? j) Šéf mou práci nakonec nejen přijal, dokonce ji pochválil.

3. **c)** Před spojkami *a proto, a pak, a tak, a tedy*: …líný, a tak…
Připojení vedlejší věty k větě hlavní: …myslím si, že…; …proto, aby nám…; Třeba tak, že…; …v místnostech, kde…; Když jdu nakupovat, beru…; …tašku, abych si…; Vím, že…; …každý z nás, určitě…
Vložená věta: …vynálezů, kterými si dnes ulehčujeme život, přírodě…
U oslovení: Milí přátelé,…
U několikanásobných větných členů: …neplýtvat vodou, plynem…

ČTENÍ

2. **b)** dispozice – předpoklad, stres – psychická zátěž, požadavek – nárok, funkce – pracovní pozice, psychická rovnováha – duševní harmonie

3. **a)** a) – odstavec D; b) – odstavec F, c) – odstavec C, d) – odstavec E, e) – odstavec A
b) a) ano, b) ano, c) ne, d) ne, e) ano

4. a) bojuje, b) se narodí, c) ovlivňovat, d) metody, e) vzniknou, f) relaxovat, g) harmonizovat

5. Odstavec A – 7, B – 3, C – 2, D – 4, E – 6, F – 5

6. resumé 2

POSLECH

4. **a)** zvířata – růst, chovat, kupovat, prodávat, ošetřovat, starat se o, krmit
rostliny – růst, kupovat, zalévat, prodávat, pěstovat, ošetřovat, starat se o
b) vyrůst, vychovat, zalít, prodat, vypěstovat, ošetřit, nakrmit, postarat se o něco

6. a) Na Moravě. / Na (moravské) vesnici. b) Mezi ekologickým a klasickým. c) Únik pryč z města. / Strávení pár dní v čistém prostředí. d) Příjemně nekomplikovaný.e) Připomenout si své dětství. f) Díky tvrdé práci, díky poctivým surovinám a díky nadšení.

7. 1D, 2A, 3C, 4C, 5B, 6A, 7A, 8C

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADVERBIÍ

1. a)

ADVERBIUM (pozitiv)	ADVERBIUM (komparativ)	ADVERBIUM (opozitum – pozitiv)	ADVERBIUM (opozitum –komparativ)
hlasitě	**(vzor)** …hlasitěji…	…tiše…	…tišeji…
bohatě	bohatěji	chudě	chuději
špinavě	špinavěji	čistě	čistěji
pozdě	později	brzo/brzy	dřív/dříve

vysoko	výš/výše	nízko	níž/níže
rychle	rychleji	pomalu	pomaleji
krásně	krásněji	ošklivě	ošklivěji
silně	silněji	slabě	slaběji
hodně, mnoho	víc/více	málo	míň/méně
chytře	chytřeji	hloupě	hloupěji
blízko	blíž/blíže	daleko	dál/dále
vesele	veseleji	smutně	smutněji

2. a) hlasitěji, b) blíž/blíže, c) níž/níže, d) víc/více, e) silněji, f) dřív/dříve, g) levněji, laciněji, h) líp/lépe

3. **a)** a) častěji, b) rychleji, c) dřív/dříve, d) hlouběji, e) ekologičtěji, f) míň/méně, g) tepleji, h) Pravidelněji, i) blíž/blíže, j) přátelštěji

B. ČÍSLOVKY ZÁKLADNÍ, ŘADOVÉ, NÁSOBNÉ A DATUM

1. a) sto třicet, padesátikilometrovou, b) dva, sedmdesáti tří/třech / třiasedmdesáti, šedesát osm / osmašedesát, c) dvaceti, pět, devíti, d) dvěma, dvacetidevítiletého/devětadvacetiletého, třicátého prvního pátý, devadesátipětiletou/pětadevadesátiletou, e) padesáti dvou tisíc / dvaapadesáti tisíc, sedmdesát osm tisíc / osmasedmdesát tisíc, f) dvanáctého osmý (jeden) tisíc osm set osmdesát jedna / osmnáct set osmdesát jedna, čtyřicet sedm / sedmačtyřicet, (jeden) milion, g) dvou set / dvě stě devadesáti dvou, čtyř/čtyřech set třiceti osmi, pěti set dvaceti tří/třech

3. **a)** a) jednu, b) patnáct, c) dvě, d) jedna, e) druhém, f) tři, g) dva, h) jednu, i) jedna, j) pět, k)dvěma, l) jeden, m) tři, n) dvou, o) sedm

b) a) Potkali jsme dvě krásné holčičky. b) Byli tam tři lidé/lidi. c) Měli jednu třetinu cesty za sebou. d) Bylo tam hodně velkých chyb. e) V pátém případě to tak není. f) Všech pět nás na tom pracovat nemohlo. g) Koupil půl litru mléka. h) Viděli jsme několik zvláštních věcí. i) Přišly všechny objednané pacientky. j) Hele, za (jednu) minutu jsme u tebe. k) Kniha byla vydána několika nakladatelstvími. l) Dva dny/dni uplynuly rychle. m) Objednali sto chlebíčků. n) V mnoha případech to tak není. o) Jsme tady všichni.

VÝSLOVNOST

2. a) kůže, příliv, prožít, kroužek, kořínek, křížala, kožešina, představivost

REÁLIE

2. **b)** a) na (rodinný) výlet, b) les / jak vypadá les, c) tajné, d) ven, e) skládku smetí a les

3. svět, les, kousek, smetí, skládku, dým

4. c, e, f

5. zamlžený svět, mé/moje děti chtějí vidět, Už jsem byl s nimi skoro všude a děti loudí, Copak já vím?, tenhle divný sen, obujeme si boty-šlapky, půjdeme za nosem, Pohoří z rezavého plechu

6. **b)** Obrázek č. 1 modrý kontejner, č. 2 zelený / bílý kontejner, č. 3 žlutý kontejner

c)

Do kontejneru na …	… patří…
papír	staré noviny, časopisy, kancelářský papír, reklamní letáky, knihy, sešity, krabice, papírové obaly (např. sáčky)
sklo	skleněné láhve od nápojů, skleněné nádoby, rozbitá okna
plasty	PET láhve od nápojů, umělohmotné kelímky, igelitové sáčky, fólie, výrobky a obaly z plastů, igelitové tašky
kartony	kartonové obaly od mléka, obaly od krabicového vína, obaly od krabicového džusu

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

CVIČENÍ C – Diktát

87 **3. a)** Milí přátelé, myslím si, že žít ekologicky není zase tak úplně těžké. Člověk je ale často moc líný, a tak životnímu prostředí moc nepomáhá. Hodně vynálezů, kterými si dnes ulehčujeme život, přírodě spíš škodí. A co já sám dělám proto, aby nám tu naše lesy zůstaly? Například jezdím raději autobusem nebo vlakem než autem. Také se snažím neplýtvat vodou, plynem a elektřinou. Proto vždycky zhasínám světlo v místnostech, kde právě nikdo není. A když jdu nakupovat, beru si starou látkovou tašku, abych si nemusel kupovat igelitku. Vím, že to není nic moc. Kdyby ale to málo dělal každý z nás, určitě by to bylo vidět.

POSLECH

88 Reportérka: Milí posluchači, začíná dnešní vysílání pořadu o zdravém životním stylu s názvem „Biofarmy – návrat k přírodě". Sami jistě uznáte, že s tímto tématem jsem prostě nemohla zůstat ve studiu. Vypravila jsem se do jedné moravské vesničky, kde žije pan Karel Krejčí, soukromý zemědělec a několikanásobný vítěz farmářské soutěže „Nejchutnější sýr roku" a „Nejkvalitnější biovýrobek roku". Vítejte ve vysílání, Karle.
Karel: Díky a vy vítejte na mé farmě.
R: Děkujeme za pozvání. Pojďme si hned na začátek ujasnit, čím se vlastně biofarma, jinak řečeno ekologické zemědělství, odlišuje od toho klasického.
K: Těžké práci od nevidím do nevidím se nevyhnete nikde. Ale u nás je absolutní zákaz používání chemických prostředků při pěstování rostlin a zvířata musejí žít volně, v žádném případě tedy ne uvázaná a stresovaná. Jejich krmení také neobsahuje látky uměle podporující růst, uměle dochucující a barvící stravu nebo látky, které prošly genetickou úpravou. Celé takové hospodaření je dnes na Moravě časté a líbí se mi, že je i přátelské k životnímu prostředí, a to je přece příjemný vedlejší účinek, nemyslíte?
R: To rozhodně. Ale vyplácí se vůbec takové hospodaření?
K: No, v dnešní době nelze mít bez státních dotací žádnou farmu, a u biofarmy je to všechno ještě náročnější a dražší. Ta přísná pravidla provozu něco stojí. Kontroly probíhají několikrát ročně, vždycky alespoň jedna pravidelná, ale i několik neohlášených. A kdyby třeba i jen jediný produkt neprošel, jako biofarmář jsem skončil. A to mi prostě za ten risk nestojí. Když je ale člověk pracovitý a trošku šikovný, může z toho být docela slušné živobytí.

R: A je o biovýrobky dostatečný zájem?
K: No, v tomhle ohledu nastala ta největší změna k lepšímu na přelomu tisíciletí. Od té doby zájemců, kteří preferují biovýrobky, stále přibývá. Lidé si už díkybohu zvykli vyhledávat kvalitní potraviny například na farmářských trzích. Jen málokdo ale ví, že si je má možnost nakoupit rovnou u pěstitelů ze svého blízkého okolí. Ti přitom často prodávají své výrobky za mnohem nižší ceny. Míst provozujících takzvaný prodej ze dvora najdete v každém kraji desítky. Návštěvu farmy je navíc možné spojit s rodinným výletem. Většina hospodářů vás totiž ráda pustí i ke zvířatům. Děti si pohrají s ovečkami, ochutnají čerstvé mléko a sýr a dozvědí se něco o životě mimo město. To je podle mě ideální kombinace.
R: S biofarmami je v poslední době stále častěji spojován pojem agroturistika, tedy takový únik pryč z města a strávení pár dní v čistém prostředí.
K: To je pravda. A my ani v tomto směru nejsme pozadu. Pro zájemce tady máme k dispozici několik jednoduše, ale funkčně zařízených pokojů s vlastním sociálním zařízením. Přijímáme objednávky na víkendové i týdenní pobyty s polopenzí v ceně a se spoustou čerstvého vzduchu zdarma.
R: Jak takový pobyt vypadá?
K: To záleží na spoustě věcí, ale v každém případě čeká na každého návštěvníka silný zážitek, na který bude dlouho vzpomínat.
R: No počkejte, to by se ale dalo chápat různě…
K: Aha, no vidíte, to jsem se moc šťastně nevyjádřil. Chtěl jsem samozřejmě říct, že na něj budete dlouho a hlavně v dobrém vzpomínat. Očekávat můžete příjemně nekomplikovaný venkovský život, vůni domácího chleba, chuť čerstvého mléka nebo právě natrhaného ovoce. Prostě hotový ráj na zemi! Po celou dobu pobytu nenajdete na jídelníčku nic, co by nepocházelo z naší farmy. U nás si můžete být naprosto jistí tím, že jíte jen ty nejpřírodnější potraviny.
R: A jaký nabízíte program? Doufám, že hosty nenutíte pracovat?
K: No, tak bránit jim v tom určitě nebudeme! Pokud dáváte přednost aktivnímu odpočinku, rádi vás zapojíme do našeho každodenního koloběhu. Práce je tady vždycky dost. Vyzkoušet si můžete téměř všechno – od krmení zvířat přes péči o naši zahradu až po obsluhu zemědělské techniky. Děti mohou strávit klidně celý den se zvířaty, která jsou zvyklá na kontakt s lidmi, a proto se většina z nich nechá krmit i z ruky. Ale pokud si přejete jen lenošit, neznám klidnější místo a čistší vzduch než u nás.
R: To zní vážně skvěle. A kdo podobných nabídek nejvíce využívá?
K: Hm. To se takhle jednoduše nedá říct. Už jsem tady se svými spolupracovníky přivítal skupinky studentů od základních škol až po školy vysoké, mladé páry, rodiny s malými dětmi, ale i aktivní důchodce. Každý má trochu jiný důvod, proč strávit dovolenou právě tímhle způsobem. Pro mladší generaci je to mnohdy jediná možnost, jak vidět naživo jiná domácí zvířata, než je kočka nebo pes. No a ti starší si zase rádi připomenou své dětství, kdy se většina z nich podílela na chodu hospodářství svých rodičů.
R: Když vás tak poslouchám, tak myslím, že už mám o letošní dovolenou postaráno. Na závěr se ale nemůžu nezeptat, jak je možné, že vaše výrobky sbírají jedno ocenění za druhým? Prozradíte nám své tajemství, Karle?
K: Ale prosím vás, jaképak tajemství. Nejde o žádnou magii. Celý náš úspěch se skládá z tvrdé práce, poctivých surovin a nadšení, se kterým se farmě věnujeme.
R: Ano, to můžu potvrdit, protože jsem se o tom přesvědčila na vlastní oči.
Tak, Karle, mně už bohužel nezbývá, než se rozloučit. Moc děkuju za rozhovor a přeju hodně štěstí ve všem, co děláte.
K: Já taky děkuju a těším se snad brzy na shledanou.

REÁLIE

92

2 a 3

Wabi Daněk: Stromy

Dýmem výfukovým zamlže**nej** svět,
uprostřed šňůry vozů pomaloučku vpřed,
výlet rodinný se koná právě dnes,
mý děti chtějí vidět, jak vypadá les.
Už jsem byl s **nima** skoro všude
a děti **louděj**: táto, kdy už ten les bude
Copak já v**i**m?

Dívka v informacích, když jsem se jí ptal,
řekla: někde jistě bude, musíte jet dál,
prý snad na Moravě nebo u Semil
podle tajné zprávy ještě kousek lesa zbyl.
Proč místo lesa moje děti
nechtěly navštívit třeba skládku smetí?
Těch máme dost.

Ráno, až se skončí tenhle divn**ej** sen,
obujem si boty-šlapky, vyrazíme ven,
půjdem za nosem a vím, že ještě dnes,
najdeme skládku smetí, ale taky les.
Pohoří z rezavýho plechu
krásně se vyjímá v kapradí a mechu,
popel a dým, kdo mi poví, co s tím?

LEKCE 8

MINIDIALOGY

2. **c)** minidialog 1 – Charitativní koncert, minidialog 2 – Majitelem na dálku, minidialog 3 – Dobrovolník, minidialog 4 – Štěstí na první pokus

SLOVNÍ ZÁSOBA

2. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
práce, organizace, sbírka, činnost, pomoc, projekt, fond, účel, práce, akce, představení, přehlídka, výstava, ples, zápas, závod, aukce, prodej, obchod

4. **a)** sponzorský dar, přírodní katastrofa, invalidní vozík, sociální služby, nezisková organizace, znaková řeč, domov důchodců

5. a) tělesným postižením, b) dárce, finanční, c) země, povodně, d) vznikla / byla vytvořena, nevidomých/slepých, e) tísni

6. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) …proces posílení odolnosti organizmu, které brání rozšíření infekčních nemocí., b) …silný a ničivý vzdušný vír., c) …náhlý pohyb země. /…pohyb země, který může způsobit škody nejen na majetku, ale i na životech., d) … sluchově postižený člověk, který není schopný mluvit.
b) a) Sponzor/Dárce, b) Bezdomovec, c) Útulek, d) Dobrovolník

7. a) bezbariérový, b) nároku, honorář, c) sbírku, d) příspěvky/dary, v, e) povodně/záplavy, domů/domků/obydlí

DIALOGY

Dialog A

5. a) hledá/hledal/nenašel, b) zeptat, c) charitativní/dobročinné/poděbradské, d) úklidu/uklízení, e) nevyhodila, f) nevzpomněla, g) slabé/slabší, h) skutek/čin, i) poslouží/pomůže

6. **a)** džíny – F, A pl.; Vánocům – F, D pl.; Poděbrad – Mn, G pl.; kaťasy – Mn, A pl.; kalhotám – F, D pl.; šaty – Mn, A pl.; tepláky – Mn, A pl.; novinách – F, L pl.; finance – F, N pl.

b) viz sekce Gramatika A (Plurália tantum)

Dialog B

3. správně: f), i)

5. **a)** trojího, několikery, dvoje, jedny, dvojí, trojí
b) viz sekce Gramatika B (Deklinace číslovek I)

Dialog C

2. z, zbytek, s, zkoušet, skončila, změnila, stěžovat, strávila, s, společně, scházeli, způsob, stýská

4. správně: a), c), f)

5. viz sekce Gramatika C (Pravopis – psaní s/z)

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. **c)** a) brýlí, b) dveřmi, c) kalhotami, d) novinách, e) narozenin, f) punčocháčích, g) hodinek, h) šatech, i) zádech, j) hodin

2. **a)** a) nových kalhotách, b) zádech, c) penězích, d) džínům/džínám, béžovým punčocháčům, e) novými houslemi, f) Vašim padesátinám, g) dveřích, h) úst, i) kamnům, j) novými rukavicemi
b) a) letních prázdninách, b) lázní, zády, c) dnešních novinách, d) lyžích, e) kalhotách a šatech, f) smažená játra, g) nových brýlích, h) Alpách, Krkonoších, i) plavek, j) teplácích/teplákách

3. **a)** a) nosí, b) leží, c) jsou, d) mají, e) vycházejí/vychází, f) stojí, g) chce, h) stojí, i) ubíhají, j) Bolí, k) jsou
b) a) nosila, b) ležely, c) byly, d) měly, e) vycházely, f) stála, g) chtěl, h) stály, i) ubíhaly, j) Bolela, k) byly

CVIČENÍ B

1. a) dvoje, b) patery, troje, c) dvoje, d) čtvery, e) šestery, f) troje, g) sedmery

2. a) dvoje, b) dvojí, c) troje, d) trojí, e) dvojí, f) troje, g) dvojí, h) troje, i) dvojí

CVIČENÍ C

1. a) ze, b) ze, c) Z, d) s, e) z, f) s, g) ze, h) z, i) z, j) z, k) ze, l) z, m) z, n) s, o) s

2. a) stěžuje, b) zkrátit, c) neslíbil, d) znečišťuje, e) spravila, f) shodila, g) svolávám, schůzi, h) zdůraznil, k) způsobil, l) zpřísnily

3. c)

s	prepozice + instrumentál: s Markem
z	prepozice + genitiv: z kola
s(e)-	směr dohromady: sešel se směr shora dolů: spadl, svlékání, sundá u některých sloves: stěžoval, spravil, skončí
z(e)-	změna vidu a výsledný děj: zlomil, změnil, způsobilo u některých sloves: ztratil

ČTENÍ

1. **a)** d
2. **a)** Modelové řešení. Další varianty zkonzultujte s učitelem. „Asistenční pes" je takový pes, který pomáhá postiženým v každodenních činnostech, které nemohou dělat sami.
3. **b)** povel – rozkaz, předpoklad – dispozice, povinnost – úkol, jedinec – osoba, rasa – plemeno
   c) d) 1. odstavec: tzv. – takzvaný (k takzvaným „předvychovatelům"), tzn. – to znamená, apod. – a podobně, 2. odstavec: atd. – a tak dále, 3. odstavec: X, 4. odstavec: tj. – to je, apod. – a podobně, např. – například, aj. – a jiné, např. – například, 5. odstavec: X, 6. odstavec: mj. – mimo jiné, 7. odstavec: X
4. Tvrzení 1c, 2b, 3c, 4d, 5d, 6a, 7d, 8a, 9a
6. a) asistenčního/vodicího, b) předvychovatelů, c) venku, d) 18/osmnácti, e) postižené/handicapované, f) charakter/vlastnosti, g) změně, h) zhasínáním, i) osobnosti/charakteru / postižení / potřebách

POSLECH

2. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
   lidí bez domova / bezdomovců, sirotků / dětských domovů, lidí/států zasažených přírodní katastrofou, sociálně slabých, vědeckého výzkumu, sportu, vzdělávání, výstavby nebo vybavení obecně prospěšného zařízení (školy, nemocnice apod.)
4. Organizátor Jan Antoš – titulek č. 3, Jakub Říha – titulek č. 2, Marek Říha – titulek č. 5
5. a) ANO, b) ANO, c) ANO, d) NE, e) NE, f) ANO, g) NE, h) ANO, i) ANO, j) NE, k) NE, l) NE, m) ANO, n) NE

ZOPAKUJTE SI

A. OBJEKTOVÉ VĚTY

1. a) že, b) co, c) aby, d) co, e) že, f) kdo, g) aby, h) kde, i) jak, j) že, k) že, l) jak, m) co
2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
   a) Olga chce vědět, co by ji/(Annu) zajímalo. b) Anna se ptá, jak dlouho už (Olga) kurz vede. c) Olga říká, že letos to budou přesně tři roky. d) Anna je zvědavá, jaké je složení zájemců o její kurz. e) Olga vysvětluje, že její kurz navštěvují převážně maminky na mateřské dovolené. f) Anna zjišťuje, jestli se v něm/kurzu vystřídalo hodně účastníků. g) Olga odpovídá, že se jich u ní učilo asi sedmdesát. h) Anna prosí, jestli by jí (Olga) taky prozradila nějaký zajímavý recept. i) Olga (jí/Anně) nabízí, aby se přišla podívat na příští hodinu v jejím kurzu.
3. a) co, b) že, c) že, d) jak, e) že, f) aby, g) jestli/zda/zdali, h) že, i) jak, j) ať, k) aby, l) jestli/zda/zdali, m) že, n) že, o) že, p) aby

B. DEKLINACE POSESIVNÍCH ADJEKTIV – SINGULÁR A PLURÁL

1. **a)** a) Čapkovu povídku, b) Ladův vánoční obrázek, c) Nobelovy ceny, d) Radkova spolupracovníka, e) Smetanově/-u divadle, f) babiččině/-u starém klobouku, g) sestřino auto, h) tatínkovy služební cesty, i) Milanova nového bytu, j) tetin borůvkový koláč, k) sousedovým kotětem

b) a) Gellnerově básni, b) Dvořákovu symfonii, c) Evině plánu, d) Strýcovo auto, e) maminčiny pomoci, f) sousedčiným synem, g) bratrově/-u pokoji, h) šéfově/-u novém návrhu, i) Karlově univerzitě, j) babiččinu bramborovou polévku, k) tatínkově garáži

2. **a)** a) bratrově kamarádce, b) synových plánech, c) Čapkových povídek, d) maminčinu sukni, e) Janiných kolegů, f) tatínkově pomoci, g) Terezin přítel, h) kamarádově sestřenici, i) manželčinu kávu, j) Lukášovy firmy

b) a) ředitelovu kancelář, b) šéfovu rozhodnutí, c) sestřiny pomoci, d) Heleniny oči, e) sousedovými štěňaty, f) babiččiny jahodové knedlíky, g) Kunderovými povídkami, h) Karlovým spolužákům, i) Olžiných přátelích, j) Filipovu zahradu

3. a) Nobelovu cenu, b) Achillova pata, c) Dalimilově kronice, d) Karlovy univerzity, e) Archimédovu/-ě zákonu/-ě, f) Halleyovu kometu, g) Cheopsova pyramida, h) Babiččina údolí

VÝSLOVNOST

2. **a)** hoch, hrách, chmel, chladit, náhoda, zacházet, hodit, chránit, chůze, ochota

REÁLIE

2. **a)** Olga Havlová: f, j, n, Československo: a, e, l, Tomáš Baťa: c, i, m, samizdat: b, d, h

3. čísla odstavců po seřazení textu: 4, 6, 2, 9, 7, 1, 8, 3, 5

4. a) v době dětství / když byla dítě/malá, b) postižení/úraz levé ruky, c) v pražské kavárně Slavia, d) místo, kde je chalupa Havlových, e) za činnost proti republice

7. a) NE, b) ANO, c) ANO, d) NE, e) NE, f) NE, g) NE, h) ANO

8. a) vyhovět / pomoct, b) upozorňoval / ukazoval, c) dosáhla, d) uděluje / (pře)dává, zasloužil/stará, e) navazuje, f) nezastínila / nepřerostla

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

100

CVIČENÍ C – Diktát

3. **a)** Marek se po dlouhé době sešel se svým kamarádem Lukášem. Lukáš má vždy dobrou náladu, ale tentokrát mu moc do smíchu nebylo. Před čtrnácti dny totiž spadl z kola a zlomil si pravou ruku. Teď ji má v sádře a jeho život se ze dne na den změnil. Když s Markem mluvil, stěžoval si na řadu problémů, které mu zranění způsobilo. Nejenže nemůže pracovat na počítači, ale dokonce mu dělá potíže i oblékání a svlékání. A zatímco před tím spoustu věcí v domácnosti spravil sám, teď svou samostatnost ztratil. Kvůli tomu se už nemůže dočkat, až tohle období skončí a lékař mu sádru sundá.

POSLECH

101 Moderátor ve studiu: A po písničce už přepojujeme přímo do centra dění, kde by měla být naše reportérka Monika Vavřincová. Moniko, slyšíme se?

Reportérka: Ano, ano, Michale. Je to přesně tak, hlásím se vám přímo z hlavního pardubického náměstí, kde právě odstartoval pravděpodobně největší charitativní koncert tohoto roku, nazvaný „Pomáháme si". Víc už nám k tomuto projektu ale řekne osoba nejpovolanější. Vítám u mikrofonu jednoho z organizátorů a zároveň ředitele dobročinného spolku na podporu lidí bez střechy nad hlavou, Jana Antoše.

Jan Antoš: Dobrý den.

R: Pane řediteli, upřesněte prosím, jaký je účel dnešní akce?

JA: No, jak už název napovídá, všechno se to tu dneska točí kolem pomoci těm, kteří to potřebují. A vzhledem k tomu, že takových lidí je všude víc než dost, čím víc peněz vybereme, tím líp.

R: To rozhodně. Ale mohl byste nám říct, kam přesně získané peníze poputují?

JA: V každém případě se můžete spolehnout na to, že se dostanou do těch správných rukou. Abyste rozuměla, já se nesnažím nijak mlžit, to jen těch míst, která se ve výsledku o zisk podělí, je několik. Jak už jste totiž sama zmínila, já jsem pouze jedním z organizátorů. Společně s naším spolkem se na tomto projektu podílí i „Spolek pro lepší vybavení středočeských nemocnic" a místní útulek pro opuštěné psy a kočky. Takže jak vidíte, ať už se váš příspěvek dostane kamkoli, vždy pomůže dobré věci.

R: A kdo s nápadem této spolupráce přišel?

JA: A víte, že už ani nevím. Nějak to prostě vyplynulo ze situace. Každá ze zmíněných organizací má totiž sice odlišné cílové skupiny, to hlavní máme ale společné – všichni se snažíme pomáhat, jak to jde, a to se pochopitelně neobejde bez finanční podpory ostatních. Tak jsme si řekli, proč nespojit své síly a nepustit se do toho ve velkém stylu. Takže jsme jednoho krásného dne dali hlavy a diáře dohromady, no a výsledek vidíte sama. Popravdě řečeno jsem takový zájem ze strany pardubických ani sám nečekal, lepší návštěvnost jsme si snad ani nemohli přát.

R: Tak, to teda klobouk dolů, navzdory nepříznivému počasí se tu sešlo skutečně úctyhodné množství lidí. Řekla bych, že na tuhle sobotu Pardubice asi jen tak nezapomenou. A na co vlastně všechny ty návštěvníky lákáte?

JA: Řekl bych, že se nám podařilo sestavit opravdu výjimečný program. Ten, kdo se dnes přijde do centra města podívat, se může těšit skoro na tři desítky účinkujících, mezi nimiž nebudou chybět ani ta největší jména českého a slovenského show businessu. No, a kdo vydrží až do setmění, ten se dočká speciálního překvapení. To jsme ale zatím nikomu neprozradili. Přijďte a uvidíte sami.

R: Výborně, děkuju za rozhovor, pane řediteli, a ať se daří.

JA: Já děkuju a dobře se bavte.

R: A teď už mám u mikrofonu místního podnikatele Marka Říhu, který podle mých informací přispěl na dnešní akci nemalou finanční částkou. Je to tak, pane Řího?

Marek Říha: No, proč bych zapíral...? Ne, ale teď vážně, je mi ctí stát se součástí takového skvělého nápadu. A nejlepší na tom je, že nejsem zdaleka jediný. Neznám tady obchodníka, který by na e-mailovou výzvu organizátorů nereagoval kladně. To vás tak nějak zahřeje u srdce, že se i v dnešní sobecké a uspěchané době najdou ještě lidé dobré vůle.

R: Promiňte, ale já se prostě nemůžu nezeptat. Kolik tedy dělá váš příspěvek?

MŘ: Nezlobte se, ale k tomu bych se opravdu nerad vyjadřoval. Víte co, já žádné projevy vděčnosti nečekám. Mně zkrátka jen není jedno, že je kolem nás spousta těch, co marně čekají na to, až jim někdo podá pomocnou ruku. Nikdo z nás by neměl dlouho váhat, zda jim ji nabídne, protože nikdy nevíme, kdy ji budeme sami potřebovat.

R: Moje slova, pane Řího. Už vás tedy nebudu zdržovat od zaslouženého hudebního zážitku. Zapojíte se i do tanečního veselí?

MŘ: Ještě to tak! Já na tanec popravdě nikdy moc nebyl. To rád přenechávám mladým. Mám tady někde syna s přítelkyní, takže čest rodiny je v tomto směru snad zachráněna. No vida, my o vlku a vlk za dveřmi, koukněte, támhle zrovna jdou!

R: Výborně, to se mi hodí. Díky za váš čas, přeju hezkou zábavu a já jdu vyzpovídat i mladší generaci.

MŘ: Taky díky a na shledanou.

R: Promiňte, dobrý den, můžu vás na minutku vyrušit?

Jakub Říha: Co potřebujete?

R: Monika Vavřincová, rádio Hvězda, dobrý den. Chci se jen zeptat, co vás přivedlo na dnešní charitativní koncert.

JŘ: No, co by, každopádně pohodová muzika, co jinýho na koncertě, ne?... Ale no né, samozřejmě že hlavně ta dobročinnost. Taky už jsme přispěli, viď, Aničko? Podle mě je to fantastickej nápad, užijeme si kvalitní kapely a přitom eště uděláme dobrej skutek – prostě ideální spojení.

R: A kde jste se o akci dozvěděli?

JŘ: Já na to náhodou narazil na netu. Procházel jsem kvůli semináre pardubický webovky a tam k tomu byl celej kompletní popis včetně on-line nákupu vstupenek. No, a protože jsem věděl, že máme oba výjimečně volný víkend, hned jsem toho využil… lepší, než se tady tlačit u pokladny.

R: To určitě, tak děkuju za rozhovor a užijte si to.

JŘ: Není zač. Mějte se.

R: Tak, a to je ode mě z pardubické akce „Pomáháme si" vše a vracím slovo do studia.

Moderátor: Moc děkujeme, Moniko a hezký den do Pardubic.

LEKCE 9

MINIDIALOGY

2. **c)** Minidialog 1 - Je to na nich poznat, Minidialog 2 - Nečíst nejde!, Minidialog 3 - Musí se to stále opakovat!, Minidialog 4 - Musíme se k tomu vrátit

SLOVNÍ ZÁSOBA

4. **a)** lidová tvořivost, společenský rituál, historický zdroj, národní bohatství, ústní podání

6. **b)** 1b), 2f), 3e), 4c), 5a), 6d)

8. **a)** a) 2. 2., b) 26. 7., c) 15. 5., d) 25. 11., e) 13. 12., f) 28. 9., g) 10. 8., h) 2. 11.

DIALOGY

Dialog A

3. správně: c), e), f), g)

6. viz sekce Gramatika A (Slovosled)

Dialog B

4. a) výpisy, b) úrok, c) převedl/dal/poslal/vložil, d) výpovědní, e) vedení, f) rušit/měnit

5. **a)** 1,5; 0,95; 1/3; 2/5; 3/5; 75; 80; 1

b) jeden a půl procenta, žádná celá devadesát pět, o třetinu, dvě pětiny, tři pětiny, z pětasedmdesáti na osmdesát procent, jedno procento

Dialog C

2. dokonce, naopak, nakonec, v tom, vcelku, potom, zatím

4. správně: b), e)

5. **b)** ušatý, malý, šikovný, šikovný, možné, takový, vtipný, zvědavý, druhému, vymluvíš/vypovídáš

7. viz sekce Gramatika C (Pravopis – nejčastější příslovečné spřežky)

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Snad tam budou. b) Určitě by to mohlo být zajímavé. c) Možná tě to tam bude nudit. d) Nakonec by nám s tím někdo mohl pomoct / mohl někdo pomoct. e) Už o tom slyšeli. f) Včera jsem to určitě nečetl. g) Kdysi jsem ji navštívila. h) Taky bychom o tom chtěli vědět. i) Jistě ho znáš také / také znáš. j) Rozhodně to nebudu opakovat / opakovat nebudu. k) Zatím s tím nemáme problém / problém nemáme.

2. **a)** Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Jemu jsem dal dárek / dárek dal. b) S vámi bychom se chtěli setkat / setkat chtěli. c) Jeho si vždycky moc vážila. d) Svačinu jsme si zapomněli doma. e) Mně je rozbili. f) Pomalu se začínalo stmívat. g) Jí by na to odpověděl včas / včas odpověděl. h) Udělalo se mi náhle špatně. i) V novinách jste to už určitě četli. j) Jemu ji předal velmi rychle / velmi rychle předal. k) Říct se na to nic nedá / nedá nic.

3. a) Vrátil jsem jí je/(to) už v pondělí. b) Šárce se o něm/(tom) v noci zdálo. c) Vůbec se jí tu/tady nelíbilo. d) Teď si na něj bohužel nemůžu vzpomenout. / Bohužel si na něj teď nemůžu vzpomenout. e) Hosté si mu na ně/(to) budou stěžovat. f) František si ho tam bude muset nechat opravit. g) Jakub jí ho tam/sem včera přivedl. h) Celá ta věc se mu teď zdála nemožná. i) Chtěl bych se ho na to zeptat. j) Bál jsem se tam jít, protože jsem ho tam nechtěl potkat. k) Jitka by tam pro něho chtěla něco koupit, ale jemu se nic nelíbí.

CVIČENÍ B

1. **a)** jedna polovina, čtyři osminy, tři sedminy, dvě třetiny, osm tisícin, čtyři pětiny, devět desetin, tři čtvrtiny, šestnáct setin, pět devítin, sedmdesát sedm tisícin, pět šestnáctin

b) nula/žádná celá dva / dvě (desetiny), jedna celá pět (desetin) / jedna a půl, dvě celé nula osm / osm setin, tři celé čtyři sta padesát šest (tisícin), čtyři celé sedmdesát čtyři (setin), pět celých tři sta padesát devět (tisícin), osmnáct celých nula devět / devět setin, dvacet jedna celých / celá čtyři sta osmnáct (tisícin), třicet dva celých / dvě celé nula dvacet pět / dvacet pět tisícin

c) jedno procento, tři procenta, pět procent, dvacet jedna / jednadvacet procent / dvacet jedno procento, osm celých šest desetin procenta, čtrnáct celých třicet dvě setiny procenta, třicet šest celých osm desetin procenta, čtyřicet pět celých třicet tři setin / tři setiny procenta, dvě stě osmnáct celých padesát jedna setin / setina procenta

2. a) padesát procent, b) (jeden) tisíc dvacet čtyři celých sedm, c) osm celých pět procent / osm a půl procenta, d) třiceti procent, e) sedm celých šest set sedmdesát pět (tisícin), f) dvě třetiny, g) dvě celé třicet čtyři (setiny) procent/a, h) nula/žádná celá jedna (desetina) plus tři celé sedmdesát šest (setin), i) jednu osminu, j) dvaceti procent, dvacet tři / třiadvacet procent, k) čtyři pětiny

CVIČENÍ C

1. a) na horu, b) dokonce, c) za druhé, d) zticha, e) na příklad, f) v tom, g) po tom, h) nakonec

2. a) na konec, b) dokonce, c) vtom, d) zato, e) zatím, f) v celku, g) do konce, h) za to i) v tom, j) nakonec, k) za tím

3. **c)** příslovečná spřežka: vcelku, najindy, dokonce
vazba s pádem: na horu, s tím, na svém, na konci, za to

ČTENÍ

3. **b)** portrét – obraz, tvář – obličej, mistr – umělec, král - vladař
c) E, D, A, C, F, B

4. a) královnu/paní/vládkyni, b) ošklivějšího/hůř/hůře, c) kráse, d) lidem/ostatním/všem/ malířům, e) žádost, f) rádce, g) chudých/poddaných, h) nadání, i) vzděláním/vzdělaností, j) nahradit/zastoupit

5. a) NE, b) NE, c) ANO, d) ANO, e) ANO, f) ANO, g) NE, h) ANO

6. **a)** resumé č. 1
b) Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

Resumé č. 2

nepravda	**oprava nepravdy**
…že jí takový muž <u>může jen</u> zavazovat boty.	…že jí takový muž <u>nemůže ani</u> zavazovat boty.
Mladého krále odpověď princezny <u>neznepokojila</u>…	Mladého krále odpověď princezny <u>rozzlobila</u>…

Resumé č. 3

nepravda	**oprava nepravdy**
…poslal <u>svého starého věrného rádce</u>…	…poslal <u>své vyslance</u>…
…líbilo, že <u>umí hrát na harfu</u>.	…že <u>je šikovný</u>.

7. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
Miroslav – moudrý, chytrý, vzdělaný, šikovný, nadaný/talentovaný, pracovitý, skromný, vznešený…
Krasomila – pyšná/namyšlená, hodná/dobrosrdečná, náročná, citlivá, vznešená, štědrá…

8. **b)** Obrázek č. 1 – D; Obrázek č. 2 – F; Obrázek č. 3 – G; Obrázek č. 4 – A; Obrázek č. 5 – C; Obrázek č. 6 – E; Obrázek č. 7 – H; Obrázek č. 8 – B

POSLECH

1. d)

4. 1a, 2d, 3e, 4c, 5b

6. a) Svíčkovou (omáčku). b) Kovem. c) Třikrát. d) Horká voda. e) Celé tělo. f) Před dalším kurzem.

7. a) ANO, b) NE, c) NE, d) ANO, e) ANO, f) ANO, g) NE, h) NE, i) NE, j) ANO, k) ANO, l) NE

9. holkami, těžké

ZOPAKUJTE SI

A. PASIVUM

1. a) bylo vytištěno, b) byla vychlazena, c) byl zamčen/zamknut, (byl) vykraden, d) Nebyly nahlášeny, e) byly odevzdány, (byly) přijaty, f) byla poskytnuta, g) byla kontaktována, h) byla umyta, i) byly pronajaty/(pronajmuty), j) bylo zapomenuto, k) byli přinuceni, l) byli nadšeni/(nadchnuti), m) byly vráceny, n) bylo nataženo

2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) Představení bylo úspěšné, a tak se hrálo několik let. b) Události byly závažné, a tak se o nich psalo v novinách. c) Televize byla rozbitá, a tak se musela nechat opravit. d) Zákusky byly výborné, a tak se rychle snědly. e) Knížka byla napínavá, a tak se dobře četla. f) Bunda byla roztržená, a tak se musela zašít. g) Dopis byl dobře schovaný, a tak se na něj zapomnělo/zapomenulo. h) Ovoce bylo zkažené, a tak se muselo vyhodit. i) Smlouva byla nevýhodná, a tak se brzy zrušila.

3. **c)** a) byl postaven, b) byla zvýšena, c) byl/je využíván, d) byl/je pohřben, e) je/byla uzavřena

B. ZÁJMENA

1. a) jim/jejich, b) vás, c) tebe, d) x, vás, e) tím, f) x, jemu, g) ním, x, h) mnou, to, i) jí, tebe, j) Jeho, nám

2. a) Komu, b) kterou, c) Tamtu, která, d) nikým, e) koho, f) někoho, g) nikoho, ničeho, h) čem, i) kým, j) kteří

3. a) na jejich slovo, b) o vaši laskavou radu, c) x tvými věčnými výmluvami / z tvých věčných výmluv, d) za svou/svoji poslední prohru / kvůli své/svojí poslední prohře, e) o našich výborných výsledcích, f) x svou/svojí nově narozenou dcerou, g) před svými problémy, h) x mým vtipným příběhům, i) x jejímu výjimečnému výkonu, j) s našimi hosty, k) na tvých názorech, l) v mých poznámkách

VÝSLOVNOST

2. **a)** loďka, lehký, obraz, tašky, hřib, plavky, tvaroh, šíp, nad, déšť

REÁLIE

2. c)

4. **c)** právník, sekretář *Českého muzea*, redaktor, archivář, básník, sběratel, vydavatel

5. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) práva, b) věnuje pozornost různým běžným lidským situacím / je stále aktuální / jeho básně mají univerzální a nadčasovou platnost, c) baladu, d) sbíral na nich materiál, e) v lidové slovesnosti a lidových baladách

6. Chyby: jevy, boží, náhody, pojmenována, báseň, bojí, omyl
Správné řešení: bytosti, vyšší, osudu, potrestána, balada, modlí, hřích

7. **b)** přec – přece, máť – matka, uhlídat (něco) – uvidět/poznat, hoj – dostatek, světnička – malá místnost, divý – divoký

8. 1c, 2c, 3b, 4a, 5a , 6c

9. a) hrobů, b) dalekou/dlouhou, c) dnes/dneska, d) hrad, e) tvrdé, f) košil

11. **b)** 5, 2, 7, 4, 6, 1, 3

TRANSKRIPT

GRAMATIKA

112

CVIČENÍ C – Diktát

3. **a)** O víkendu jsme se rozhodli, že pojedeme do Krkonoš. Rodiče naplánovali výlet na horu Sněžka, která je nejvyšším místem České republiky. Mně se to zdálo jako vcelku dobrý nápad, ale moje starší sestra Helena s tím moc nesouhlasila. Jako obvykle se jí nikam nechtělo. Vždycky všechno odkládá najindy a najde si spoustu výmluv. Ten den pro ni bylo moc velké horko. Táta ale trval na svém, a tak jsme všichni vyrazili. Sestra s námi celou dobu nemluvila. Dokonce ani maminčina výborná svačina jí nezlepšila náladu. Na konci našeho výletu nás ale čekalo překvapení. Ještě nikdy jsme nezažili tak nádherný výhled na celé hory. I Helena musela uznat, že ta námaha stála za to a že ten pohled je tak krásný díky dnešnímu počasí.

POSLECH

113

Maminka číslo 1: Paní Olgo, víte, jak jsme se minule bavily o těch přírodních přípravcích?
Olga: Hmhm…
Maminka číslo 1: No, tak my jsme si tady s holk**ama** říkaly, že bychom toho mohly probrat trochu víc, co myslíte?
Olga: Což o to, mně to nevadí, ale vy se tu svíčkovou zase nenaučíte. Koukám, že se nám z kurzu vaření pomalu stává lékárnická poradna, co?
Maminka číslo 1: Když to máte těžk**ý**, kromě toho, že fantasticky vaříte, jste i bývalá zdravotní sestra s cennými zkušenostmi. Jen blázen by téhle kombinace nevyužil.
Olga: Pro mě za mě... tak co byste rády věděly?
Maminka číslo 1: No, popravdě řečeno jsme se na vás trochu připravily. Daly jsme dohromady takový

krátký seznam různých babských rad, o kterých jsme slyšely, a rády bychom, abyste nám k nim řekla své.
Maminka číslo 2: Jo, protože žít ekologicky je sice pěkná věc a všichni se samozřejmě snažíme vyhnout chemii, kde se dá, že jo? Ale teď je všude tolik informací, že člověk neví, čemu věřit. Některé rady se dokonce navzájem vylučují. A my bychom nerady udělaly víc škody než užitku.
Olga: To máte pravdu. Někdy jsou babské rady účinnější než celá lékárnička, ale mezi lidmi se taky šíří velké množství nesmyslů. Ty vám v lepším případě jen neprospějí, v tom horším vám můžou i vážně poškodit zdraví. Některé údajně „zaručené rady" si lidé předávají celá desetiletí a stále znovu si tím nevědomky ubližují.
Maminka číslo 2: No právě, proto bychom chtěly, abyste ty, které známe, posoudila okem odborníka a zhodnotila, které stojí za to vyzkoušet.
Olga: Dobrá, tak co tam máte jako první.
Maminka číslo 1: Tak, jako číslo jedna je tady: „Při kašli a chrapotu pij teplý cibulový nebo majoránkový čaj oslazený medem."
O: Proti čaji ani jeho druhu nemůžu nic namítat. Cibule je výborná, obsahuje totiž éterické oleje, a ty při kašli pomáhají. I majoránka má léčivé účinky. Ale pozor na med! Je bezesporu zdravější a prospěšnější než cukr, ale tvoří v krku malé částečky, které se tam mohou hromadit a ke kašli naopak dráždit. Med je dobrý jako prevence nebo když máte jen rýmu a teplotu. Ne při kašli. Při manipulaci navíc musíte dávat pozor, aby nepřišel do styku s kovem. Ten by totiž jeho prospěšné účinky znehodnotil. A jen tak na okraj, jedna rada pro kuchařky, přece jen jsme v kurzu vaření, že? Pokud sladíte medem, tak je ho třeba dávat zhruba dvakrát tolik co cukru.
M: A co teplé mléko s medem a trochou másla?
O: Mléko zahleňuje a kašel tím ještě zhoršuje. Jak už jsem říkala, med může ke kašli taky dráždit. Proč ale máslo, to netuším. Tahle metoda se mi vážně moc nezdá.
M: A tohle? „Spolkni tři tablety aspirinu, zapij to horkým čajem s domácí slivovicí, lež a poť se."
O: Aspirin rozhodně rozložte do tří denních dávek. Užívejte k němu céčko. Pocení je velmi užitečné a pomáhá. Když jste ale nemocní, na alkohol zapomeňte. Ten totiž nemocí oslabený organismus jen vyčerpává. Trocha čisté domácí slivovice nebo dvě deci kvalitního vína jsou dobré jako prevence, když jste zdraví.
M: Hm, tak teď tady máme několik poznámek o česneku na chřipku. První je: „Stroužek česneku pod jazyk a cucat. Zalévat čajem s medem a citronem."
O: Česnek, citron i med obsahují spoustu užitečných látek. Česnek funguje jako dezinfekce a rostlinné antibiotikum, má navíc hodně vitaminů A, B1, B2 a C. Céčko je i v citronu. Tenhle vitamín posiluje imunitu a pomáhá vyčistit tělo od virů. Nemoc tak ustoupí rychleji. Med, česnek ani citron ale nikdy nepřelévejte horkou vodou, jinak zničíte všechno cenné.
M: Dobře, druhá je: „Spolkni ráno nalačno stroužek česneku."
O: Česnek je rozhodně zdravý, to je bez diskuze, ale nalačno bych ho určitě nedoporučovala. Jinak hrozí, že vám bude špatně, protože si podráždíte žaludek. Když to zvládnete, česnek klidně polykejte, ale předtím se najezte.
M: A na rýmu se prý mají namáčet lokty střídavě do horké a studené vody.
O: Já mám osobně dobré zkušenosti s tím, když se člověk položí celý do teplé vany. Důležité je nenechávat venku ruce. Jakmile voda začne stydnout, ihned vylezte a přesuňte se do postele. Namáčení loktů uvolňuje dutiny, nejsem si ale jistá, jestli je nutné střídat horkou a studenou vodu.
M: Nebo tohle: „Při rýmě si oplachuj obličej studenou vodou."
O: Za tuhle metodu bych se určitě postavila. Ale musíte to dělat pravidelně a opakovaně několikrát denně. Jednou se polít studenou vodu, když máte rýmu, je k ničemu.
M: No, a co třeba...
O: Děvčata, takhle ale dneska vážně nic neuděláme. Mám jiný návrh, na příští kurz přijdeme o půlhodinku dřív a projdeme zbytek toho vašeho seznamu. Vy se tak dozvíte, co potřebujete a ještě přitom budeme mít čas na vaření. Co vy na to?

(zpracováno podle http://www.marianne.cz/krasa-a-zdravi/zdravi/babske-rady-ktere-leci)

REÁLIE

6

Vítáme všechny posluchače našeho pravidelného pátečního vysílání. Nejdříve se pojďme podívat, na jaké pořady se můžeme o víkendu těšit. 117

Stanice *Harfa* vám v sobotu večer nabídne rozhlasové zpracování Erbenovy *Kytice*.

Kytice je sbírka třinácti lyrickoepických balad. Vystupují v nich nadpřirozené bytosti a síly. Lidský život je v rukách vyšší moci, která má podobu všeobecně platné pravdy. Výrazným prvkem je v celém díle role osudu. Osud každému člověku přichystá jinou cestu a není k lidem jen milý. Vina je vždy nějak potrestána a trest může vést i ke katastrofě jako např. v baladě *Polednice* a *Vodník*. Někdy však dá osud lidem i druhou šanci, a to když si svou vinu uvědomí a poučí se z ní. Typickým příkladem je balada Svatební košile, kterou si tvůrci pořadu vybrali k rozhlasovému zpracování. Tato balada patří k nejstarším ve sbírce. Je o opuštěné dívce, která mnoho let čeká, až se její milý vrátí z vojny. Večer se modlí a prosí pannu Marii, aby raději zkrátila její život, než aby musela žít bez své lásky. Protože si hrdinka svého života neváží, bude za svůj hřích potrestána.

Dalším zajímavým…

8 a 9

Ukázka z balady Svatební košile

„Pěkná noc, jasná – v tu dobu
vstávají mrtví ze hrobů,
a nežli zvíš, jsou tobě blíž.
Má milá, nic se nebojíš?“

„Což bych se bála? Tys se mnou
a oko boží nade mnou.
Pověz, můj milý, řekni přec,
živ-li a zdráv je tvůj otec?
Tvůj otec a tvá milá máť,
a ráda-li mě bude znát?“

„Moc, má panenko, moc se ptáš!
Jen honem pojď – však uhlídáš.
Jen honem pojď – čas nečeká,
a cesta naše daleká. –
Co máš, má milá, v pravici?“

„Nesu si knížky modlicí.“

„Zahoď je pryč! To modlení
je těžší nežli kamení!
Zahoď je pryč! Ať lehce jdeš,
jestli mi postačiti chceš.“

„Pověz, můj milý, řekni jen,
jak je tvůj domek upraven?
Čistá světnička, veselá?
A zdali blízko kostela?“

„Moc, má panenko, moc se ptáš!
Však ještě dnes to uhlídáš.
Co máš, má milá, za pasem?“

„Růženec s sebou vzala jsem.“

„Ho, ten růženec z klokočí
jako had tebe otočí!
Zúží tě, stáhne tobě dech:
zahoď jej pryč – neb máme
spěch!“

„Co to máš na té tkaničce,
na krku na té tkaničce?“

„To křížek po mé matičce.“

„Hoho, to zlato prokláté
má hrany ostře špičaté!
Bodá tě – a mě nejinak,
zahoď to, budeš jako pták!“
„Hoj, má panenko, tu jsme již!
Nic, má panenko, nevidíš?“

„Ach proboha, ten kostel snad?“

„To není kostel, to můj hrad!“

„Ten hřbitov a těch křížů řad?“
„To nejsou kříže, to můj sad!
Hoj, má panenko, na mě hleď,
a skoč vesele přes tu zeď!“
„Ó nech mne již! Ó nech mne
tak!
Divý a hrozný je tvůj zrak,
tvůj dech otravný jako jed,
a tvoje srdce tvrdý led!“

„Nic se, má milá, nic neboj!
Veseloť u mne, všeho hoj:
masa dost – ale bez krve,
dnes bude jinak po prvé!
Co máš v uzlíku, má milá?“

„Košile, co jsem ušila.“ 118

„Netřeba jich víc nežli dvě,
ta jedna tobě, druhá mně.“

„Nic ty se neboj, na mě hleď
a skoč za uzlem přes tu zeď.

„Však jsi ty vždy byl přede
mnou, a já za tebou cestou zlou,
však jsi byl napřed po ten čas.
Skoč a ukaž mi cestu zas!“

(K. J. Erben, Kytice)

LEKCE 10

MINIDIALOGY

2. **c)** minidialog 1 – Vliv? Jaký a na koho?!, minidialog 2 – Doklady, minidialog 3 – Chudáci!?, minidialog 4 – Oheň, minidialog 5 – Záznam v databázi

SLOVNÍ ZÁSOBA

2. **a)** dealer drog, neúmyslné zabití, policejní stanice, trestný čin, dopravní přestupek, očitý svědek, porušení zákona, práce načerno

3. a) vraždit/zavraždit někoho, b) zabíjet/zabít někoho, c) vloupat se do něčeho/někam (pozn. imperf. forma vloupávat se nepoužívá), d) unášet/unést někoho, e) přepadat/přepadnout někoho, f) vydírat někoho (pozn. sloveso nemá imperf. formu), g) ubližovat/ublížit někomu

4. a) obviněný, b) porušení, c) Obžalovaný, d) vloupání, e) vězení, f) pátrání, g) žhář

DIALOGY

Dialog A

2. kdekdo, Málokdo, všelijaké, něco, nějakou, cokoliv, ledaco

4. správně: c), e)

5. viz sekce Gramatika A (Zájmena)

b) Modelové řešení. kdekdo – skoro každý, málokdo – skoro nikdo, všelijaké – různé, něco – nějakou knihu, nějakou – něco, cokoliv – všechno, ledasco – různé knihy

Dialog B

4. a) ztišil/ztlumil/zeslabil, b) dobou/módou, c) sousedům, d) policii, e) sluchátka

5. **a)** laskav – sg. Mž, zvědav – sg. Mž, hotov – sg.,Mž; schopni – pl. Mž, ráda – sg. F

b) viz sekce Gramatika B (Jmenné tvary adjektiv)

Dialog C

1. a) vlakem. b) nabídl Anně tykání. c) příliš skromný. d) chtěl někdo něco ukrást.

4. **b)** skromný, nového, hrozné

5. **a)**

zpozdit se	**(vzor)** ...zpoždění...	vloupat se	vloupání
vykat	vykání	vyšetřovat	vyšetřování
hospodařit	hospodaření	povídat	povídání
vidět	vidění	seznámit (se)	seznámení

b) viz sekce Gramatika C (Slovesná substantiva)

Dialog D

3. nějaký, popichujeme

4. a) sázku, b) zlobí, c) hádat/hecovat, d) objednávat/vybírat, e) komediant, f) přání/objednávku/-y, g) připít

5. **a)** viz sekce Gramatika D (Deminutiva)

b) láhev – lahvinku, víno – vínečka, řízek – řízeček, zeleninou – zeleninka, salát – salátek, špenátem – špenátek, knedlíky – knedlíčky

GRAMATIKA

CVIČENÍ A

1. a) sebou, b) se, c) sebe, d) sobě, e) sebe, f) sobě, g) sebou, h) sobě, i) sebe

2. a) jejímuž, b) jejímž, c) jejíchž, d) jejíž, e) jejíž, f) jejíhož, g) jejímuž, h) jejímž, i) jejíž, j) jejímuž, k) jejímiž, l) jejíž, m) jejíž, n) jejíž, o) jejímž, p) jejíhož

3. **a)** a) kdekdo, b) něco, c) jakýkoli d) cosi, e) kdekdo, f) kdekterý, g) něčí, h) máloco, i) Kdokoli, j) cosi, k) ničí, l) cokoli

b) a) kdekomu, b) ničem, c) leckteré, d) čemsi, e) kdekým, f) kdejakému, g) kdečím, h) Máločemu, i) číkoli, j) cosi, k) ničeho, l) ničeho

CVIČENÍ B

1. a) schopni, b) jisty, c) ochoten, d) spokojena, e) povinni, f) známa, g) nepřítomno

2. a) hotov, b) bosi, c) zavřen, d) jist, e) ochotni, f) zdrávi, g) připravena

CVIČENÍ C

1. a) lyžování, b) plavání, c) bydlení, d) vyprávění, e) cvičení, f) fotografování, g) vaření, h) nakupování, i) bruslení, j) psaní

2. **a)**

prát	praní
učit	učení
potěšit	potěšení
probudit	probuzení
vrátit	vrácení
přečíst	přečtení
zpozdit se	zpoždění
spát	spaní
péct	pečení
odpustit	odpuštění
zpívat	zpívání

b) a) zpoždění, b) zpívání, c) narození, d) přečtení, e) spaním, f) praní, g) vrácením, h) probuzením, i) odpuštění, j) pečení, k) učením

CVIČENÍ D

1. **a)** kousek – kousíček; stolek – stoleček; knížka – knížečka; ručka – ručička; sklenka – sklenička; slunko – sluníčko, pivko – pivečko

2. **a)** a) meníčko – menu; pivko – pivo, b) lahvinka – lahev; skleničky – sklenice, c) lžička – lžíce, d) slečinka – slečna, e) kávička – káva; dortík – dort, f) kuličky – koule, g) brambůrky – brambory, h) bramboráčky – bramboráky

3. a)

pozdravy	zábava a volný čas	kancelář	zvířata	jídlo	jména
nazdárek	filmík	projektík	**(vzor)** ...pejsek...	rajčátko	Anička
ahojky	pivečko	prácička	kočička	salátek	Filípek
čauky	vínečko	zprávička	lvíček	toastík	Martinka
	cigaretka	kolegyňka	medvídek	salámek	Mařenka
	kafíčko	*mejlík*	zajíček	řízeček	Jiříček
			myšička	těstovinky	Tomášek

c) e-mail

e) rajče, Anna, lev, Filip, medvěd, Marie, zajíc, kafe

ČTENÍ

4. **b)** tisková mluvčí, dechová zkouška, odborné učiliště, záchranná služba, lehké zranění, výkon trestu, výuční list

d) zpráva 1 – Dopaden pár zlodějů, zpráva 2 – Od začátku týdne vyhlášeno pátrání, zpráva 3 - Přišla o střechu nad hlavou a málem i o partnera, text zpráva 4 – Policie bojuje proti opilosti mladistvých, zpráva 5 – Stát platí vzdělání vězňům

5. a) ANO, b) NE, c) NE, d) NE, e) ANO, f) ANO, g) ANO, h) NE, i) ANO, j) NE, k) ANO, l) ANO, m) NE, n) NE, o) NE, p) ANO

POSLECH

2. 1d, 2a, 3b, 4c

5. 1d, 2a, 3d, 4b, 5a, 6a, 7c, 8b, 9d, 10b, 11b

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍPUSTKOVÉ VĚTY

1. a) I když nebude hezky, stejně půjdeme ven. / Půjdeme ven, i když nebude hezky. b) Přestože měl s sebou mapu, cestou se ztratil. / Ztratil se, přestože měl s sebou mapu. c) I když Říhovi nebydlí v centru města, každý den tam chodí. d) Přestože měla firma ještě před rokem dost peněz, letos zbankrotovala. e) Ačkoli mě o pomoc nepožádala, rád jsem jí pomohl. / Rád jsem jí pomohl, ačkoli mě o pomoc nepožádala. f) Nepozdravil, přestože si uvědomoval, že zdravit je slušné. / Přestože si uvědomoval, že zdravit je slušné, nepozdravil. g) Chceme tu práci udělat co nejlépe, ačkoli víme, že nás (stejně) nikdo nepochválí. / Ačkoli víme, že nás stejně nikdo nepochválí, chceme tu práci

udělat co nejlépe. h) I když běžně nemám dopoledne hlad, nemohl jsem se dneska dočkat oběda. / Dneska jsem se nemohl dočkat oběda, i když běžně dopoledne hlad nemám. i) Ačkoliv bylo venku strašné horko, nikde se neprodávalo žádné pití. / Nikde se neprodávalo žádné pití, ačkoliv bylo venku strašné horko.

2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) + b) a) Ačkoliv si Martina myslí, že není dobrá kuchařka, všichni její jídla milují. b) I když moje sestra neumí zpívat, přihlásila se do soutěže hudebních talentů. c) Přestože v šesti letech chtěl být Petr řidičem Formule 1, dnes ani nemá řidičský průkaz. d) Nedávno jsem si koupil nový notebook, přesto jsem ho už musel reklamovat. e) Honza měří jen 173 centimetrů, i přesto je mezi svými přáteli nejvyšší. f) I když František často obědvá smažená jídla, nemá žádné zdravotní potíže. g) Ačkoliv Šárka každé ráno běhá, nemůže vůbec zhubnout. h) Přestože Karel ve škole nesnáší matematiku, na vysvědčení z ní má vždycky jedničku. i) Jana si nemyslí, že je krásná, přesto se o ni na maturitním plese tři kluci poprali.

3. a) Ačkoliv, b) jestli, c) vždyť, d) I kdyby, e) aby, f) přestože, g) a proto, h) i když, i) a tak, j) totiž

B. PRAVOPIS – OPAKOVÁNÍ

1. Milý Vítku, posílám Ti pozdrav z našeho víkendového pobytu ve Vyšším Brodě. Je mi velmi líto, že jsi s námi nemohl taky vyrazit. Vím, že by se Ti tady líbilo. Už jsme navštívili dvě výstavy výtvarného umění v místní galerii. Večer jsme posedělí v jedné klidné restauraci u vynikajícího vína, povídali jsme si o novinkách a vzpomínali na náš minulý výlet. Myslím na Tebe a slibuju, že se brzo uvidíme. Zdraví a líbá Tvoje Jarmila.

2. a) zprávu, b) stěžoval/a, c) ztížilo, d) Změnil/a, e) směnárně, f) spravuje

3. **c)** Psaní i/í po měkkých konsonantech: zjistit
Psaní y/ý po tvrdých konsonantech: rychlou, chybí
Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: využívají, východu, slyšet, myslet
Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově (nejsou vyjmenovaná slova): nejvíce, pospíchá, zipem
Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: způsoby
Města, obce, městské části – velké písmeno: Brno
Adverbia na -ě, která tvoříme od adjektiv zakončených na -mný: příjemně
Psaní -ě- v ostatních případech (nejde o výjimky): městech
Psaní s- (prefix s významem směr dohromady): shromažďují
Psaní z- (prefix pro změnu vidu): zorganizovány
Shoda subjektu a predikátu: upozornili (zloději – Mž), dávali (všichni – Mž)

d) Připojení vedlejší věty k větě hlavní: …hlavně místa, kde…; …později, že mu…

e) Příslovečná spřežka (píšeme dohromady): zatím, dokonce, dopředu
Vazba s prepozicí (píšeme odděleně): v zájmu

VÝSLOVNOST

1. **a)** a) Nemáte drobné? b) Jana je zase sama doma. c) Kolikrát už jsi tohle slyšela? d) Nic o tom neslyšel? e) Tolik si to přála. f) Chtěli jít s námi. g) Tobě o tom neřekl?

2. **a)** a) Já jsem to sem přinesla. b) Tohle všechno jsi dělal kvůli mně? c) Na tom večírku jsme nikoho neznali. d) Vždyť jsme o tom přece včera mluvili. e) Já jsem to neudělal.

REÁLIE

4. **b)** Obrázek B – detektiv (nadporučík Dobeš), Obrázek C – milionář a sběratel obrazů (pan Král), Obrázek D – syn a dcera pana Krále, Obrázek E – právník (JUDr. Novák), Obrázek F – parta zlodějů, Obrázek G – sběratel obrazů (pan Bauman) a jeho přátelé

6. **a)** a) 5x týdně / 5 dní v týdnu / od pondělí do pátku / každý pracovní den, b) půl roku / šest měsíců, c) kolem zahrad, d) dveře se samy hned otevřely, e) byly bez obrazů/prázdné, f) panu Baumanovi / svému zaměstnavateli, g) před týdnem / týden před tím, h) zapsal si číslo auta/vozu/dodávky, i) zmizely/ztratily se jen obrazy, j) byly odloženy/nevyřešeny, byly založeny do složky *Odložené, nevyřešené*

7. a) vyvenčila, b) mrzlo, c) zapomněla/zapomenula, d) pracovní/jiné, e) překvapeně/udiveně/ překvapením/překvapena, f) hale, g) majitelem, h) obrazy/díla, i) krádež/loupež, j) cenu/hodnotu, k) Policie, l) všiml, m) veřejnost

Neadaptovaný konec povídky.

Uplynuly dva roky. Ve vinohradské nemocnici zemřel Alois Král, sedmdesátiletý osamělý pán. Byl dlouho nemocný. Jeho smrt nebyla pro nemocniční personál překvapením. Nepatřil k žádným celebritám, nikdo se o něho nezajímal. O jeho majetkových poměrech v nemocnici nic nevěděli, ani se nezajímali. Podle záznamu měl příbuzné v cizině a zpráva o jeho smrti se měla podat nějakému JUDr. Novákovi, což se stalo. Advokát po oznámení smutné zprávy šel do sejfu a vytáhl odtud poslední vůli Aloise Krále. Podle pokynů ihned kontaktoval syna v Americe a dceru v Německu. Veškerý majetek po otci měli dostat napůl, kromě věcí v modrém salonu. Součástí poslední vůle byl zalepený dopis adresovaný nadporučíku Pavlu Dobešovi z pražské kriminálky. Advokát Novák plnil své povinnosti přesně. Zavolal na příslušné oddělení a sdělil dotyčnému, že tu má dopis, jestli si ho může přijít vyzvednout.

Dobeš se velmi podivoval. U kriminálky sloužil hodně roků, ale nikdy nedostal dopis od neznámého člověka coby součást poslední vůle. S velkou zvědavostí přijel na označenou adresu pro dopis. Advokát trval na tom, že ho má před ním otevřít a sdělit mu obsah. Dobeš neprotestoval. Proč taky. Posadil se do pohodlného křesílka a četl:

Vážený pane Dobeši,

nevím, jestli jste dosud nadporučík, možná Vás už povýšili, ale na tom vůbec nezáleží. Hlavně, abyste byl pořád ještě u policie a uvedl věci do pořádku. Hned se dozvíte jaké.

Jsem starý nemocný člověk. Mám před sebou maximálně dva roky života, jak mi sdělil lékař. Až dostanete tento dopis, budu už na pravdě boží. Škoda, že si člověk nemůže vzít na onen svět nějaké hmotné statky, když už si je tady pracně vydobyl. Já jsem multimilionář a co z toho mám? Tak jsem se alespoň rozhodl

splnit si každé své přání než umřu.

Dobeš zvedl oči od dopisu a podíval se na advokáta, který ho bedlivě pozoroval. Pak se dal znovu do čtení, kde dále stálo:

Promiňte můj chaotický úvod, začnu od začátku. V mládí jsem žil velmi chudě. Rodiče zahynuli ve válce a mě vychovávala teta, která sotva vydělávala na sebe, svého syna a mě. Odmalička jsem toužil být malířem, jenže platit mi studia, to vůbec nepřicházelo v úvahu. Sotva jsem vyšel školu, dal jsem se najmout jako topič na zámořskou loď a odjel do Ameriky. Protloukal jsem se všelijak a získával zkušenosti. Pak se mi podařilo dostat se k diamantovému dolu, který už všichni považovali za vytěžený. Já ho koupil za babku a štěstí se na mě usmálo. Stal se ze mě prachář.

Oženil jsem se, narodily se nám dvě děti a žili jsme si jako v ráji. Když mi po mnoha letech zemřela manželka, rozhodl jsem se na stará kolena odjet do vlasti, do Čech. Syn zůstal v Americe, dcera byla vdaná v Německu a já přijel sám do Prahy. Okouzlila mě. Koupil jsem obrovský dům, najal služebnictvo a žil si královsky. Konečně jsem se mohl bez omezení věnovat své zálibě, malování. Platil jsem si skvělého učitele a celé dny maloval nebo chodil za kulturou, hlavně na výstavy a aukce. Také jsem začal sbírat obrazy. Na ceně mi nezáleželo. Moje finance byly obrovské. Zamiloval jsem si holandské mistry, francouzské impresionisty, kupoval jsem co se dalo, hlavně co se mi líbilo. Vždy tajně, neměl jsem zájem prozrazovat se, ani se někomu svěřovat. Moji přátelé zůstali v Americe a já po nikom netoužil. Život morouse mi plně vyhovoval. Rozšiřoval jsem svoji sbírku a kochal se nádhernými obrazy. Můj dům je jich plný, o čemž se sám můžete přesvědčit. Takovou galerií, jakou mám já, se hned tak někdo nemůže pochlubit. Opravdu jsem na ni velmi pyšný.

Dobeš opět přestal číst a zeptal se advokáta: „Byl jste u něho někdy doma?"

„Ne," zavrtěl hlavou. „Pana Krále jsem viděl jen dvakrát. Vždycky tady u mě v kanceláři. Nepřál si, abych za ním chodil. Respektoval jsem to."

Kriminalista pokýval hlavou a vrátil se k dopisu, který mu připomněl dobrodružnou literaturu, horlivě čtenou v mládí.

Když jsem se dověděl šokující zprávu o své nevyléčitelné nemoci a že mám před sebou jen dva roky života, začal jsem si plnit každé své přání. Doslova každé a za všech okolností. Na výstavách jsem si vybíral obrazy, které bych chtěl mít. Soustředil jsem se na soukromníky, kteří je zapůjčují a hrdě si nechají vedle obrazu uvést své jméno na odiv, že oni jsou majitelé.

Dařilo se mi takto vyhlédnuté obrazy koupit. Přeplácel jsem je. Pánové Bauman, Hořejší a Blažek vlastnili skvělé originály francouzských impresionistů. Na smůlu neměli zájem je prodat. Co byste udělal na mém místě Vy, kdybyste věděl, jak se vám krátí život?

Dobeš se zamyslel. Co bych udělal? Těžko říct. Miliony neoplývám a nenudím se. Na koníčky nemám čas. Dal se opět do čtení.

Když nechtěli po dobrém, rozhodl jsem se po zlém, pro krádež. Fuj, to je ošklivé slovo. Abych se vyjádřil jinak, rozhodl jsem se dočasně si je od nich vypůjčit. To zní lépe, že? A je to pravda. Najal jsem tři šikovné hochy, královsky je zaplatil a oni půl roku zjišťovali okolnosti kolem těch tří rodin, kdy by se dalo nejlépe dostat k jejich obrazům. Mojí podmínkou bylo, že se nikomu z daných rodin nesmí nic stát. Zbraně nepřipadaly v úvahu, jen šikovnost, postřeh, důmyslnost a rychlost.

Musím vám říci, že nejsnadnější to bylo u Baumanů. Mezi jednou a druhou odpoledne zůstával dům naprosto prázdný. Každý všední den. Služebná chodila se psy na procházku velmi pravidelně. Musí to být velká puntičkářka. Moji najatí hoši si zatím obstarali náhradní klíče, obhlédli dům a když se rozhodli pro akci, jeden šel nenápadně za ní s mobilem v ruce. To pro případ, kdyby se rozhodla vrátit dřív, aby mohl

druhé dva varovat. Kdepak. Jako voják obešla povinně park a vrátila se až před druhou. To už hoši měli obrazy naložené v autě a byli dávno pryč. Trochu špatné svědomí mám, že jsem si netroufnul říkat jim přesně, který obraz mají vzít a který ne. Aby je to nespletlo. Tak mi s originály přinesli všechno, co viselo na zdi. Takže i nějaké šunty, po kterých jsem netoužil. Mám je všechny. Nevyhodil jsem je, pochopitelně.

Ta ohleduplnost. Ironicky si pomyslel Dobeš. Lišák jeden podšitej, zazobanej. Jak je vidět, za peníze jde vždycky všechno. My u policie se pak můžeme snažit sebevíc…

Tyhle kradené, tedy nepoctivě nabité obrazy, najdete v modrém salonu. V závěti uvádím, že do něho můžete vkročit pouze Vy. Tam jsem chodil nejraději a celé hodiny pozoroval obrazy v různém denním i umělém osvětlení. Byly mojí radostí v poslední době, kdy se mi s každým dnem krátil život vyměřený nemocí a lékařem.

Když jsem četl v novinách, že právě Vy máte na starosti pátrání po těchto obrazech, bylo mi Vás líto. Ostatně nevím, co bych dělal, kdybyste mě vypátral. To si raději ani nepředstavuji. Ale dopadlo to pro mě dobře. Hůře pro Vás. Dovedu si představit, jak jste zuřil, promiňte, když moji hoši zametli za sebou veškeré stopy.

„To má pravdu, že jsem zuřil," poznamenal Dobeš nahlas. Advokát se na něho překvapeně podíval, protože nevěděl, o čem je řeč.

Teď asi víte, proč Vám píšu. Mám k Vám velkou důvěru a prosbu, jestli byste všechny obrazy z modrého salonu vrátil těm třem pánům, myslím Baumana, Hořejšího a Blažka. Ty obrazy, po kterých jsem toužil, visí na stěně. Ostatní „šunty" stojí na podlaze. Některé jsou obrácené přední stranou ke zdi, když se mi vůbec nelíbily.

Apropo, buďte tak laskav a vyřiďte panu Blažkovi, že jeho Lautrec není originál, ale dokonalá kopie. To mě naštvalo. Zajímalo by mě, jak to s tím obrazem bylo ve skutečnosti, kde je originál. To se už bohužel nikdy nedozvím, škoda. Myslím si, že pan Blažek to také neví. Možná ho někdo podvedl, možná mu ho někdo během výstavy vyměnil. Také by Vás to zajímalo? Mě hrozně. Co se dá dělat. Myslíte si, že na onom světě se dozvíme vše, co nám bylo na zemi odepřeno?

Pane Dobeši, jak vidíte, já nejsem zloděj, jen velmi vášnivý fanda, který si ze zoufalství nad nemocí neodepřel žádné přání. Ani to nezákonné. Doufám, že mě chápete a neodsuzujete. Buďte tak laskav, vraťte obrazy pravým majitelům s mou hlubokou omluvou a že udělaly velkou radost na smrt nemocnému člověku.

Abyste nebyl škodný, vážený pane Dobeši, vyberte si kterýkoliv obraz z ostatní sbírky v domě. Uvedl jsem v závěti, že jeden originál, podle Vašeho výběru a bez ohledu na cenu, patří Vám. Doufám, že to vše pochopí i moje děti. Stejně dostanou dost.

S úctou Váš Alois Král

Kriminalista dočetl dopis a chvíli měl dojem, že se začetl do nějakého sci-fi románu. Advokát ho pozoroval, pak se usmál a zeptal se: „Jste ochoten splnit poslední přání zemřelého?"

„Ano, jistě a docela rád," vykoktal ze sebe Dobeš, který si normálně zakládal na tom, že mluví plynule, věcně a bez koktání. Také si nepotrpěl na nějaké úplatky. Teď byl trochu vyveden z míry. V takové situaci ještě nikdy nebyl a těžko kdy bude. Z chvilkového sentimentu se v zápětí v něm probudil zodpovědný policista. Vytáhl mobil, zavolal na stanici, aby mu přistavili vůz a jel k domu Aloise Krále zjistit situaci, jestli se vše zakládá na pravdě, aby pak napravil prohřešek „poctivého" zloděje.

Pan Král nelhal. Ani slovem. Všechno bylo tak, jak vylíčil ve svém dopisu. Když policisté nakládali vzácné obrazy do auta k odvozu pravým majitelům, Dobeš cítil podivné mrazení. Vždyť má vedle sebe zboží za několik desítek milionů. Co když obdobný Alois Král o tom ví a také touží právě

po těchto obrazech? Už abych to měl vyřízené, přál si v duchu. Také se těšil, že z regálu *Nevyřízené* zmizí hned tři složky krádeží vzácných uměleckých děl.

Obraz pro sebe bude řešit až vyřídí všechno ostatní kolem. Stejně musí vzít manželku s sebou. Tohle by sám nezvládnul. Obrazy nikdy nebyly jeho hobby. Ať si raději vybere ona, ať mu pak celý život nevyčítá, že se má dívat na něco, co se jí nelíbí a proč vzal tohle a ne něco jiného. Vlastně, teď budou mít doma veledrahý originál, začal uvažovat. Co s ním budou dělat? Kam ho pověsí? Hodí se vůbec do jejich praktické domácnosti? A nebudou se klepat strachy, aby jim ho někdo neukradl? Třeba se dám časem taky na obrazy a pořídím si nějakou sbírku podle svého vkusu. Jenže, s platem policisty? Dobeš se zakabonil. Pak se mu rozjasnila tvář. O dovolené pojedu hledat opuštěný diamantový důl. Není nad to mít v zásobě vždycky nějaké řešení. Třeba ztřeštěné.

(Věnceslava Dezortová, Záhadná vražda, Plzeň 2011)

TRANSKRIPT

POSLECH

Jakub: No ahoj, to jsem já, proč to nezvedáš?

Anna: Počkej, vyjdu na chodbu… Ahoj, Kubí, já teď nemůžu mluvit, jsem na přednášce.

J: Počkej, já myslel, že na ty mám chodit já…

A: Ale vždyť jsem ti o tom říkala… to bys mě ale musel někdy poslouchat, víš? Je to v rámci toho programu na zvýšení kvalifikace a dneska pozvali profesora Strause. Představ si, že dokáže usvědčit zločince jen na základě dvou kroků! Tvrdí totiž, že stylem chůze je každý člověk originál a chůze je podle něj stejně jedinečná jako DNA nebo otisk prstu…

J: Oh, oh, oh, tak nejdřív říkáš, jak nemáš čas, a teď by ses se mnou vybavovala na chodbě. Utíkej zpátky a všechno si povíme doma.

A: Jasně, tak pa.

Muž: Pane profesore, čím nás ale přesvědčíte, že vaše metoda je stejně spolehlivá jako identifikace pisatele podle rukopisu?

Profesor Straus: Jednoduše, písmo přece není nic jiného než pohyb ruky zachycený v grafické podobě. Při analýze chůze vycházíme ze stejného principu. Stačí nám v podstatě jeden dvojkrok zaznamenaný průmyslovou kamerou, který pak v počítači zpracujeme a graficky znázorníme. Po mnoha letech výzkumu jsem došel k závěru, že každý z nás má svou jedinečnou křivku chůze, která ho odlišuje od ostatních. Je tak pro nás někdy důležitější než obličej. Nedávno jsem třeba pomohl usvědčit pachatele loupežného přepadení na dálniční benzinové pumpě za Plzní. Zloděj tam vybral z pokladny všechny peníze, ukradl telefonní karty, pár lahví vodky a zmizel. Jenže ho přitom zachytila průmyslová kamera. Z analýzy videozáznamu se nám podařilo lupiče snadno rozpoznat a přivést před soud.

Žena: V čem je teda vlastně ten, promiňte mi ten výraz, trik, o kterém se mluví jako o světovém objevu v oboru kriminalistiky?

S: Děkuju za poklonu. No, tak první podstatnou věcí, kterou musíme znát, je výška pachatele, to abychom ji mohli srovnat s podezřelou osobou. Jak je skutečný lupič vysoký, zjistíme tak, že na místě, kde došlo k loupeži, změříme například výšku dveří nebo stolu, kolem kterých prošel. Od nich pak dopočítáme jak vzrůst pachatele, tak další údaje. Zní to možná jednoduše, ale ve skutečnosti jde o složité matematické výpočty. Ve chvíli, kdy se míry obou postav, tedy podezřelého a kamerou zachyceného pachatele, shodují v toleranci několika milimetrů, postupujeme dál. Z pohybu těla na záznamu nahrajeme křivky, které při chůzi vytvářejí nejen například ramena, hlava, kolena, ale i uši nebo nos. Po deseti tisících měření jsme došli k tomu, že každý z nás má své jedinečné křivky, takže každý jsme stylem chůze neopakovatelný. Pak necháme před kamerou projít vytipovaného pachatele a porovnáme grafy chůze. Pokud se shodují, můžeme si být na sto procent jistí, že lupič i podezřelý jsou jedna a ta samá osoba.

Muž: Představte si ale pachatele, který se na kuráž posilní několika pivy a vydá se vyloupit banku. Změní alkohol jeho chůzi?

S: Tady je to s chůzí jako s rukopisem. Když se člověk opije, je jeho rukopis úplně jiný a znalec písma z něj bude mít zamotanou hlavu. A podobné to je i s chůzí. Jenže já dosud neřešil případ, že by se někdo opil tak, aby měl problémy s chůzí, a pak šel přepadnout benzinku. Po pěti šesti pivech by byl nápadný. A to lupič rozhodně být nechce.

Žena: A jsou i jiné případy, kdy je vaše metoda těžko použitelná?

S: Když si člověk něčím obalí nohy nebo se opatrně pohybuje ve tmě. To se křivka chůze mění.

Muž: Kolik času potřebujete na to, abyste s klidným svědomím a jistotou mohl soudu odevzdat usvědčující posudek?

S: Zpravidla dva měsíce. Kdo řekne, že to jde rychleji, slibuje modré z nebe. A už vůbec to nemůže fungovat jako v televizních seriálech, kde to díky zázračnému počítačovému programu trvá třicet vteřin. To je naprostý nesmysl. Všechno se totiž musí dělat ručně, a to i ve Spojených státech, kde jsou už kriminalistické metody propracovány k velké dokonalosti.

Anna: Zatím jste pořád mluvil o usvědčování viníků. Pomohl ale někdy váš posudek osvobodit někoho nevinného?

S: Ano, z poslední doby mám pár takových případů. Před půl rokem byla v Praze 4 přepadena pobočka Komerční banky. Pro vytipovaného podezřelého se situace nevyvíjela příznivě, i když měl velmi slušné alibi. Pak jsem ale provedl analýzu pachatelovy chůze na videozáznamu a zjistil jsem, že skutečným lupičem je někdo zcela jiný. Druhý případ ještě stále běží u soudu – ten muž už strávil ve vězení dva a půl roku za přepadení České spořitelny v Praze 9. I tady ale videozáznam pachatele ukazuje jiný pohybový stereotyp, než který pozorujeme u odsouzeného. Jeho nevinu však musí ještě potvrdit soud. No, a třetí případ je ještě na samém začátku, teprve před týdnem jsem k němu dostal podklady.

Á, vidím, že už na mě organizátoři mávají, obávám se, že máme čas už jen na jednu poslední otázku. Ano, tamhle prosím...

Muž: Jak na váš objev analýzy chůze reagovali zahraniční kolegové?

S: Stručně řečeno, přijala ho celá Evropa i Spojené státy. Když jsem někde na konferenci, pokaždé mě organizátoři žádají o vystoupení. Jsem rád, že mnoha kolegům je moje metoda blízká a že je užitečná v boji proti závažným trestným činům.

Žena: Tak to byla, myslím, krásná tečka na závěr. Pane profesore, ráda bych vám jménem všech zúčastněných poděkovala za velmi zajímavou a poučnou přednášku a popřála vám spoustu úspěšně vyřešených případů.

S: Bylo mi potěšením. Děkuji za pozvání i za pozornost.

(zpracováno podle článku Petra Melnicuka „Kriminalista Jiří Straus odhaluje zločince podle stylu chůze" ve Víkendu Hospodářských novin)

ZOPAKUJTE SI

CVIČENÍ C – Diktát

3. a) 129

Kapesní krádeže

Zloději využívají ke své práci hlavně místa, kde se shromažďují lidé. Jsou to především dopravní prostředky nebo různá nádraží ve velkých městech, jako je Praha, Brno a další. Pracují často ve skupinách, které jsou dobře zorganizovány. Používají různé způsoby, aby na sebe upozornili a jejich kolegové mohli zatím v klidu krást. Často se třeba postaví přímo do východu a chovají se tak, aby byli co nejvíce slyšet. Cestující, který pospíchá, přestane myslet na své věci. Krádež sama je pak rychlou akcí. Okradený může dokonce zjistit až mnohem později, že mu něco chybí. Policie proto radí všem, aby si v zájmu bezpečnosti dávali doklady a peněženky až na dno tašky a zavírali ji zipem.

AUTORSKÝ TÝM

Marie Boccou Kestřánková

– Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, externí spolupracovnice ÚJOP UK (Studijní středisko Albertov, Výzkumné testovací centrum) a CERMAT
– dlouhodobé zkušenosti s výukou češtiny pro cizince
– dlouholeté zkušenosti s certifikovaným testováním, členka AUČCJ

Kateřina Hlínová

– lektorka češtiny pro cizince na jazykové škole v Londýně
– externí spolupracovnice ÚJOP UK (Výzkumné testovací centrum), členka AUČCJ
– dlouholeté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince
– bohaté zkušenosti s tvorbou jazykových zkoušek z češtiny pro cizince na úrovni B2

Pavel Pečený

– Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze (Výzkumné a testovací centrum, Studijní středisko Albertov), externí spolupracovník CERMAT, člen AUČCJ
– bohaté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince
– specializace na výuku v multikulturních skupinách

Dagmar Štěpánková

– Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze (Studijní středisko Albertov)
– dlouholeté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince v homogenních i heterogenních skupinách a s výukou různých jazykových úrovní
– dlouholeté zkušenosti s individuální výukou češtiny pro cizince ve všech jazykových úrovních

Mluvené slovo – hlavní role:

Petr Tlustý, Barbora Kamenská, Jiří Hájek, Kateřina Dostálová, Jiří Valůšek, Kamila Valůšková, Lenka Hošková, František Hruška, Miroslav Černý, Sylva Siničáková, Cyril Drozda, Pavel Pečený

M. BOCCOU KESTŘÁNKOVÁ, K. HLÍNOVÁ, P. PEČENÝ, D. ŠTĚPÁNKOVÁ

Čeština pro cizince – cvičebnice

úroveň B2

Edika
2020
Brno

OBSAH

LEKCE 1 1

KONJUGACE SLOVES 1

VID 5

PRAVOPIS – KONSONANTY 9

ZOPAKUJTE SI 10

PSANÍ 21

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 22

LEKCE 2 24

MINULÝ ČAS 24

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY I. 28

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO B, L 30

ZOPAKUJTE SI 31

PSANÍ 37

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 38

LEKCE 3 40

IMPERATIV 40

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY II. 44

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO M, P 46

ZOPAKUJTE SI 49

PSANÍ 57

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 58

OBSAH

LEKCE 4 60

ADJEKTIVNÍ SUBSTANTIVA 60

SLOVESNÉ PŘEDPONY I 62

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO S, V, Z 65

ZOPAKUJTE SI 68

PSANÍ 76

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 77

LEKCE 5 79

DEKLINACE *RUCE, NOHY, OČI, UŠI, KOLENA, RAMENA, PRSA* A DEKLINACE DVA, OBA 79

SLOVESNÉ PŘEDPONY II 82

PRAVOPIS – PSANÍ VELKÝCH A MALÝCH PÍSMEN 84

ZOPAKUJTE SI 87

PSANÍ 100

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 101

LEKCE 6 104

DEKLINACE CIZÍCH SLOV I 104

ČÁSTICE A CITOSLOVCE 106

DEKLINACE *VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA* 109

PRAVOPIS – MĚ/MNĚ 110

ZOPAKUJTE SI 112

PSANÍ 123

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 124

LEKCE 7 126

DEKLINACE CIZÍCH SLOV II 126

JEDNOČLENNÉ VĚTY 128

ADVERBIA 130

PRAVOPIS – PSANÍ ČÁRKY VE VĚTĚ 133

ZOPAKUJTE SI 134

PSANÍ 146

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 147

LEKCE 8 149

PLURÁLIA TANTUM 149

DEKLINACE ČÍSLOVEK I 153

PRAVOPIS – PSANÍ S/Z 156

ZOPAKUJTE SI 157

PSANÍ 166

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 168

LEKCE 9 170

SLOVOSLED 170

DEKLINACE ČÍSLOVEK II 172

PRAVOPIS – NEJČASTĚJŠÍ PŘÍSLOVEČNÉ SPŘEŽKY 174

ZOPAKUJTE SI 177

PSANÍ 188

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 190

OBSAH

LEKCE 10 192

ZÁJMENA 192

JMENNÉ TVARY ADJEKTIV 194

SLOVESNÁ SUBSTANTIVA 195

DEMINUTIVA 196

ZOPAKUJTE SI 198

PSANÍ 203

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE 204

KLÍČ 207

LEKCE 1 207

LEKCE 2 210

LEKCE 3 214

LEKCE 4 218

LEKCE 5 222

LEKCE 6 225

LEKCE 7 229

LEKCE 8 233

LEKCE 9 236

LEKCE 10 239

PŘEHLED GRAMATIKY 242

SUBSTANTIVA 242

ADJEKTIVA 245

ZÁJMENA 247

ČÍSLOVKY 251

SLOVESA 252

Slovesa s obtížnými/nepravidelnými formami použitá v učebnici a cvičebnici 255

LEKCE 1

KONJUGACE SLOVES

1. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co dané osoby obvykle dělají, nebo naopak nedělají. Použijte přítomné koncovky.

Vzor: Zdravotní sestra – *pracovat, starat se, ptát se, měřit, připravovat, křičet.*

…Zdravotní sestra pracuje v nemocnici. Stará se trpělivě o pacienty. Ptá se na to, jak se cítí. Měří jim tlak a teplotu. Připravuje pro ně léky. Nikdy na ně nekřičí….

a) **Policista** – *hlídat, ukazovat, zatknout, porušovat zákon, sledovat.*

b) **Kadeřnice** – *stříhat, barvit, česat, fénovat, holit.*

c) **Pilot** – *vydělat si, bát se, létat, přivítat, soustředit se.*

d) **Lékařka** – *vyšetřit, zraňovat, předepsat, pamatovat si, uklidnit.*

e) **Řidič kamionu** – *vézt, stihnout, spát během jízdy, předjíždět, riskovat.*

f) **Zloděj** – *krást, utéct, platit, lhát, litovat.*

g) **Pošťák** – *zvonit, ztrácet, házet, poslat, nosit.*

h) **Miminko** – *smát se, plakat, růst, kouřit, sedět.*

2. a) Pracujte podle vzoru. Použijte přítomné koncovky.

Vzor: Často …peru… *(já - prát)* prádlo o víkendu, protože během týdne nemám čas.

a) Když malé dítě dlouho …… *(nevidět)* maminku,

…… *(plakat)*, je moc smutné a vůbec

…… *(nehrát si)*.

b) Ceny benzínu pořád …… *(růst)*.

c) Teď už …… *(já - muset)* pospíchat na autobus. Náš Adam je sám doma a večer …… *(bát se)*.

d) Psi …… *(nejíst)* čokoládu.

e) Na večírek …… *(my - pozvat)* kromě Honzy také Martina.

f) Co …… *(ty - brát si)* obvykle ke svačině do školy?

g) Je jaro a na naší zahradě právě …… *(kvést)* krásné růže.

h) Moje dcera …… *(hrát)* krásně na klavír.

b) Pracujte podle vzoru. Použijte přítomné koncovky.

Vzor: Dnes …musím… *(já - muset)* celý den studovat, protože …mám… *(já - mít)* zítra zkoušku.

a) Pane Nováku, proč pořád …… *(stát)* za dveřmi?

…… *(nechtít)* jít dál?

b) Už vám nic nevěříme, pokaždé nám jen …… *(lhát)*.

c) Heleno, kdy konečně …… *(poslat)* ten e-mail Petrovi? Čeká na něj už dva dny.

d) Kde jsi? …… *(stát)* tady snad hodinu. Vůbec mě to nebaví.

e) V parku blízko našeho domu …… *(růst)* vysoký strom.

f) Co …… *(přát si)* k narozeninám? Jdu do centra a chtěla bych ti koupit nějaký dárek.

g) Počkej chvíli, jen …… *(já - odpočinout si)* a půjdeme dál.

…… *(my - sednout si)* tady na tu lavičku, chceš?

h) Ať …… *(lehnout si)* na gauč, když jsou unaveni.

3. Pracujte podle vzoru. Použijte přítomné koncovky.

Vzor: Nikdy …se nebavím… *(já - nebavit se)* s cizími lidmi.

a) Čemu se …… *(ty - smát)*?

b) Péťo, ty …… *(růst)* jako z vody!

c) Nevěřím ti, určitě mi zase …… *(lhát)*.

d) Až přijedete, …… *(já - upéct)* vám koláče.

e) Můj bratr se strašně …… *(bát)* pavouků.

f) Kdo je ten muž, který …… *(stát)* vedle Ireny?

g) Není mi dobře, …… *(dovést)* mě prosím domů?

h) Pod tímto mostem …… *(téct)* řeka velmi rychle.

i) Mám ráda jaro, když všechno kolem …… *(kvést)*.

j) Ministr právě …… *(blahopřát)* našemu týmu k vítězství.

4. Pracujte podle vzoru. Používejte přítomné koncovky.

Vzor: *učit – učit se*

Moje maminka …učí… matematiku na střední škole.

…Učím se… slovíčka každý den.

a) *stěhovat – stěhovat se*

…… ty věci do sklepa, pomůžeš nám?

Martina ……., věděl jsi to?

b) *pronajmout – pronajmout si*

Chci …… nový byt, nevíš o nějakém?

…… svůj byt, už tam nechci bydlet.

c) *umýt – umýt se*

Nejdřív …….. a pak půjdu spát.

Jano, pomůžeš mamince …….. nádobí?

d) *prát – prát se*

Ty …….. bílé a barevné prádlo dohromady?

Často je vidím, jak …….. před domem.

e) *dostat – dostat se*

Nevíte, jak …….. *(já)* na nádraží?

Petr …….. k narozeninám nové kolo.

f) *hrát – hrát si*

Když je hezky, děti …….. venku na zahradě.

…… na klavír už od pěti let a moc mě to baví.

g) *přát – přát si*

…… *(já)* ti všechno nejlepší k svátku!

Pane Nováku, …….. mluvit s panem ředitelem?

h) *potkat – potkat se*

Jak je možné, že …….. vždycky jen u doktora?

Jestli ho ……., vyřiďte mu prosím můj pozdrav.

i) *proběhnout – proběhnout se*

Potřebuju trochu pohybu, jdu …….. do lesa.

Když …….. cílem jako první, vyhraješ.

j) *cítit – cítit se*

Něco hoří, …….. *(vy)* ten kouř?

Už …….. dobře, zítra půjde do práce.

k) *topit – topit se*

Pomoc! Ten člověk ……..

V noci má být zima, asi budeme muset ……..

VID

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Julie …mluví… *(mluvit/promluvit)* s Kryštofem o tom, co bude dělat o víkendu.

Kryštof: Julie, chci **a)**…… *(ptát se/zeptat se)*, co budeš dělat tenhle víkend? Nechtěla bys **b)**…… *(jít – chodit)* se mnou na premiéru toho nového filmu? No, teď si nemůžu vzpomenout, jak se jmenuje.

Julie: Kryštofe, kolikrát ti mám **c)**…… *(říkat/říct)*, že budu celý měsíc ve Španělsku.

K: Co tam?

J: Co asi? Budu tam studovat. Dva týdny **d)**…… *(učit se/naučit se)* španělštinu v jazykové škole Zoro. Těším se, protože tam používají nejmodernější metody jazykové výuky. Na to jsem zvědavá.

K: To tě opravdu zajímá?

J: Jasně. Po kurzu se ještě chystám na dva týdny do Barcelony. Chci tam **e)**…… *(navštěvovat/navštívit)* naše rodinné přátele, u kterých budu taky bydlet. Mluvili jsme spolu o tom snad tisíckrát!

K: Promiň, nějak často poslední dobou **f)**…… *(zapomínat/zapomenout)*. Doufám, že až **g)**…… *(vracet se/vrátit se)* domů, tak mi ukážeš nějaké fotky. Mohli bychom **h)**…… *(scházet se/sejít se)* v kavárně U Holuba.

J: To určitě, počítám s tím. Ale teď od tebe potřebuju **i)**…… *(radit/poradit)*, jaký dárek mám přivézt těm našim známým.

K: No, já nevím, ty mi teda **j)**…… *(dávat/dát)* úkoly! Co kdybys koupila láhev Becherovky, tím nic nezkazíš. Ale teď mě napadá, proč jsi vlastně začala studovat španělštinu? Vždyť umíš anglicky, německy a italsky.

J: To víš, **k)**…… *(znát/poznat)* mě, mám ráda další výzvy. Ani v Barceloně nebudu odpočívat. Celou dobu tam **l)**…… *(pomáhat/pomoct)* těm přátelům, u kterých budu bydlet. To bude změna! Mají pět dětí. Já nejsem na děti moc zvyklá. Párkrát jsem jen hlídala Markétinu Klárku.

K: A stojí ti to za to?

J: Určitě, dlouho jsem je neviděla a chci si je trochu užít.

K: Fajn. Takže, kdy **m)**…… *(vidět se/uvidět se)*?

J: Ty už jsi i tohle zapomněl? O tom jsme se přece taky stokrát bavili. Sejdeme se, až se vrátím.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: *psát – napsat – podepsat*

Martin …píše… domácí úkoly každé odpoledne.
Ten formulář musíš …podepsat… dole.
Až ten dopis …napíšeš…, dones ho na poštu!

a) *malovat – vymalovat – namalovat*

Slíbil, že ten obraz …… do konce měsíce.

V létě chceme …… celý byt.

Petře, čím nejraději …… *(ty)*?

b) *učit se – naučit se – učit*

Zítra přijdeme domů dřív, …… jen 4 hodiny.

Pan profesor Stehlík …… tento semestr jen ve středu.

Stihnete …….. nová slovíčka do zítra?

c) *lít – nalít – vylít*

Můžete mi ještě …… víno?

Dávej pozor, jinak ten čaj …… *(ty)* na zem.

Když venku prší, říká se, že …… jako z konve.

d) *stěhovat se – přestěhovat se – odstěhovat se*

Martin nikde nevydrží dlouho. Každý rok ……

Lukáš už má sbaleno. Až …… z našeho města, už ho neuvidíme tak často.

Jakmile …….. do nového bytu, koupíme si pejska.

e) *rušit – zrušit – vyrušit*

Banka chce …… poplatek za výběr z účtu.

V noci vůbec nemůžu spát, strašně mě …… tramvaje.

Nechoď tam! Určitě se bude zlobit, když ho ……

f) *hrát – vyhrát – nahrát*

Nevíš, s kým dnes …….. Rusko?

Už se těším, až moje oblíbená skupina …….. nové CD.

Vsadil jsem se s Martinem o 2 piva. Doufám, že ……..

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Vzor: Ke sportu mám kladný vztah. Můj táta byl profesionální sportovec a máma si šla zalyžovat, kdykoli mohla. Dalo se čekat, že se do sportu zblázním i já. Už od dětství chodím na fotbal jednou týdně, a to mi vydrželo dodnes. V současné době ~~uvidím~~ jen problém s dovolenou. Potřebuju, abych se dostal alespoň na dva týdny na hory.

…… vidím ……

a) Seděl jsem na pláži, chtěl jsem si v klidu dopít své víno, užívat té úžasné atmosféry a tiše vzpomínat na Janu. Bohužel mě rušila paní, která na mě hlasitě promluvila. Chtěla vědět, jestli jsem neviděl jejího psa. Nemluvím dobře italsky, a tak jsem jí jen rukama sdělil, že nerozumím. Úplně mi ale zkazila tu krásnou tichou chvilku.

……

b) Pro sebe samotnou našla ve svém bytě vždycky dost místa. Byt začal být malý ve chvíli, kdy se k ní nastěhoval její přítel. Místnosti byly najednou přeplněné, skříně se nedaly zavřít a všechno nádobí měli dvakrát. Oba se museli rychle rozhodovat, co vyhodí a co si naopak nechají. Jakub všechno zredukoval na polovinu, ale Dana se nemohla rozloučit se svou garderobou.

……

c) Pane doktore, vysvětlím vám problém na konkrétní situaci. Ve školce si spolu všechny děti bez problému hrají, jen naše Verunka sedí v rohu a povídá si s panenkou. Například včera si s ní hrála na kadeřnici, a ostříhala jí vlasy. Kdykoli k ní někdo přijde, pošle ho pryč. Jednomu chlapečkovi vynadala, že chce panenku probudit. Verunka nemá vůbec žádné kamarády. Myslíte, že se to ještě mění?

……

d) Byl večer, trochu pršelo, na zastávce stál nějaký muž a počkal na ženu. Asi tak za 5 minut jsem ji viděl, jak jde k nám. Najednou jsem uslyšel ránu. Ten muž křičel, ať utíká za ním, aby se jí nic nestalo. Pak už jsem viděl jen to hořící auto. Prý se nikdo nezranil, ale není to hezká vzpomínka.

……

e) Honza se hodně věnuje rodině. Jezdí s dětmi a manželkou na časté výlety a vypráví jim o historii českých hradů a zámků. Ví toho hodně, protože historii vystudoval a pracuje v archívu. Naposledy byli v Nelahozevsi, kde se narodil A. Dvořák. Navštívili muzeum, ale na zámek se bohužel nedostávali, protože měli zrovna zavřeno. Až tam příště pojedou, informují se na internetu.

……

PRAVOPIS – KONSONANTY

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dobr ..ý.. den.

Jana: M…lane, sl…šela jsem, že jste s… s př…telkyn… Luci… koup…li nov… b…t, je to pravda?

Milan: Ano, máš jako vžd…cky v…borné …nformace, Jano. B…dl…me teď v Kostelc… nad Čern…m… les… , v ul…c… Lipanská.

J: A jak se t… tam l…b…?

M: Moc, i kd…ž jsme prakt…ck… v centru, jsme přesto nov…m… ob…vatel… velm… t…ché a kl…dné čtvrt… Náš b…t je nav…c ideáln… – je krásn…, světl…, má čt…ři m…stnost… a je cel… v…bavený kval…tn…m náb…tkem.

J: To v…padá, že ses do nového b…dlen… zam…loval. Ach jo, kd…b…ch ho tak mohla v…dět.

M: Tak s… příšt… týden v…jeď na v…let a přijeď nás navšt…v…t. Připrav…m něco k j…dlu, dáme s… b…lé v…no, popov…dáme s… o životě a kdo v…, možná brz…

v…měníš hlavn… město za menš… a taky s… budeš užívat pohod… a kl…du jako m….

2. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.
Vzor: Studuju česk..ý.. jazyk.

Před j…dlem si mus…te um…t ruce. Chc… m…t modern… b…t v Praze. Koup…m si tam nov… náb…tek. To nemůže b…t pravda! Sl…šel js… to také? Tat…nek m… koup… nové kvalitn… l…že. M… jsme rád…, že na nás m…sl…te. Chtěla b…ch mít dva s…n… a dvě dcer… M…luju chleba se s…rem. Jak je v…soká ta hora?

3. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.
Vzor: Mam..i..nka myje nádobí.

Brz… ráno se sejdeme na nádraž… Kdyb…ch uměla dobře německy, mohla b…ch b…t překladatelkou. Na naš… škole studujou hezc… student… ze Švédska. V ob…vac…m pokoj… už máme um…tá okna, ale v ložn…c… ještě ne. Na psac…m stole lež… tř… seš…t… Moc se m… l…b… v…soc… kluc… To t… nemůžu sl…b…t. Chtěla b…ch ty b…lé letn… šat…

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

I. ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

až	Až přijdu domů, zavolám ti. (dřív ne)
dokud	Dokud hrála hudba, všichni tancovali.
dokud ne	Dokud se nevrátíš, budu na tebe čekat.
jakmile	Jakmile zazvonil, běžela jsem otevřít dveře. (v tu chvíli)
kdy	Vždycky přišel, kdy chtěl.
kdykoli/kdykoliv	Kdykoliv spolu mluvili, začali se hádat.
vždycky, když	Vždycky, když spolu mluvili, začali se hádat.
když	Když jsem se vzbudil, bylo už skoro půl desáté.
než	Než vešel do bytu, zul si boty.
od té doby, co	Od té doby, co ji poznal, je velmi šťastný.
zatímco	Zatímco jsem byl pryč, všechno se změnilo.

POZOR!

- **až + pouze budoucí čas**
- **když + přítomný / minulý čas = časová věta, např. Když mám čas, čtu si. Když jsem měl čas, četl jsem si.**
- **když + budoucí čas = podmínková věta, např. Když budu mít čas, navštívím tě. = Jestliže budu mít čas, navštívím tě.**
- **zatím = adverbium, např. Sedni si, já zatím uvařím čaj.**

II. MÍSTNÍ SPOJOVACÍ VÝRAZY

kde	Zeptal se mě, kde bydlím.
kam	Nevím, kam pojedu na dovolenou.
kudy	Ztratili se, tak nevěděli, kudy mají jet dál.
odkud	Zapomněl jsem, odkud jsem to vzal.

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Nevím, …kdy… přijde. *(kdy – když)*

a) Řekni mi, …… tě mám navštívit. *(kdy – když)*

b) …… budeš mít čas, určitě přijď. *(až – když)*

c) Lidé tancovali, …… hrála hudba. *(dokud – dokud ne)*

d) …… skončí ten film, půjdeme na kafe. *(až – když)*

e) Všichni už pracovali a on …… spal. *(zatím – zatímco)*

f) …… najdu klíče, nedostanu se do bytu. *(dokud – dokud ne)*

g) Seznámili se, …… studoval v Norsku. *(kdy – když)*

h) …… nevím, jak ten problém vyřeším. *(zatím – zatímco)*

i) Zapomněl, …… se mají sejít. *(kdy – když)*

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Nevím, …kdy… přijde. *(kdy – když)*

a) …… je nervózní, kouří jednu cigaretu za druhou. *(až – když)*

b) Vždycky poznám, …… nám lže. *(až – kdy)*

c) …… byl na dovolené, vykradli mu byt. *(zatím – zatímco)*

d) Budu se dívat na televizi, …… usnu. *(dokud – dokud ne)*

e) …… vyrostu, budu lékař jako můj otec. *(až – když)*

f) Budu tancovat, …… … bude hrát hudba. *(dokud – dokud ne)*

g) …… obědval, hledal ho šéf. *(zatím – zatímco)*

h) Jana bude chodit na kosmetiku, …… bude mít peníze. *(dokud – dokud ne)*

i) …… si na sebe vezme pláštěnku, určitě přestane pršet. *(až – kdy)*

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: …Jakmile… budeš mít hotový úkol, můžeš jít ven. *(kdykoli – jakmile)*

a) …… jsi byl venku, volal ti kamarád. *(dokud – zatímco)*

b) …… něco řekneš, dobře si to rozmysli. *(než – zatímco)*

c) …… potřebuju najít nové informace, podívám se na internet. *(když – až)*

d) Potkali se, …… se procházeli v parku. *(kdy – když)*

e) Chci vědět, …… bude konec vyučování. *(kdy – když)*

f) …… půjdete jíst, umyjte si ruce. *(než – zatímco)*

g) Nevím, …… je pauza na oběd. *(kdy – když)*

h) Vezměte si ty formuláře a …… je vyplníte, přineste je zpátky. *(až – když)*

i) …… jsme jeli na hory, koupili jsme si nové lyže. *(zatímco – než)*

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Nevíš, …kdy… přesně začíná ten film? *(kam – jakmile – kdy – kdykoli)*

a) …… ji vidím, má jiný účes. *(odkdy – kdykoli – zatímco – kdy)*

b) Neboj se, budeš to mít včas. Pošlu ti to, …… přijdu domů.

(kdy – jakmile – zatímco – dokud)

c) A: …… chodíš na španělštinu? B: Už od září.

(kdy – odkdy – kde – zatímco)

d) …… jsem byl na dovolené, přišlo mi sto emailů.

(jakmile – kde – zatímco – dokud)

e) Jeď opatrně a …… dorazíš domů, zavolej mi. *(kdykoli – až – dokud – kdy)*

f) Tento byt nám nevyhovuje, ale ještě nevíme, …… se přestěhujeme.

(kde – kam – odkud – kudy)

g) …… má dítě, už nemá tolik času na sport. *(kdy – odkdy – od té doby, co – až)*

h) Promiňte, nevíte, …… bych našla pana ředitele? *(jakmile – kudy – kam – kde)*

i) Ta studentka má zvláštní přízvuk, …… je? *(odkud – kde – kam – kudy)*

j) Markéto, nevíš, …… se jde na autobusové nádraží? *(kudy – kam – kde – jakmile)*

4. Přečtěte si v sekci ZOPAKUJTE SI v učebnici cvičení 3 a vypracujte následující cvičení. Pracujte podle vzoru.

SOUČKOVI II.

(Vzor) …Když… *(když – zatímco)* se paní Součková přestala zlobit, vyprávěla manželovi, co se v noci stalo. Na návštěvě se pan Souček s kamarádem opil tak, že ani nemohl chodit. **a)**…… *(až – jakmile)* ho kamarádi „přestěhovali" do auta, usnul. Spal vzadu, **b)**…… *(dokud – zatímco)* jeho manželka řídila. **c)**…… *(kdy – když)* byli asi v půlce cesty, motor se najednou zastavil.

Paní Součková chtěla samozřejmě nejdřív vzbudit manžela, **d)**…… *(když – jakmile)* v tom najednou k autu přišel cizí muž, který byl také opilý a dost veselý. Paní Součková se ho nebála a požádala ho o pomoc. **e)**…… *(zatímco – až)* neznámý muž zjišťoval, proč auto nejede, zpíval si dost hlasitě různé písničky. **f)**…… *(kdykoliv – dokud)* pan Souček spal, bylo to v pořádku, ale **g)**…… *(jakmile – než)* se probudil, začal se rozčilovat, kdo to zpívá tak nahlas.

Nakonec přišli na to, že jim došel benzín. Neznámý opilec jim pomohl odtlačit auto na kraj silnice a oni šli domů pěšky. **h)**…… *(když – až)* byli na cestě, pan Souček si s manželkou povídal. Ale protože byl opilý, nepoznal, že je to jeho žena. Říkal jí například: „Víš, já mám manželku Evu, ona je hodná, ale je hrozně na peníze, pořád jenom nové kabelky, boty, šaty…".

Dnes už se tomu oba dva smějou, ale je pravda, že jedna věc se změnila. **i)**…… *(kdy – když)* jedou na návštěvu, paní Součková nikdy nesedí za volantem. **j)**…… *(kdykoliv – až)* jsou u kamarádů, raději si hned dá panáka, takže pak už nemůže řídit.

B. SLOVESNÉ VAZBY S AKUZATIVEM A GENITIVEM

I. SLOVESA S AKUZATIVEM

a) BEZ PREPOZICE

slovesa s přímým objektem: mít, vidět, znát, hledat, studovat…

Např. Mám jednoho bratra. Vidím své kamarády. Studuje dva cizí jazyky.

b) S PREPOZICÍ

NA

být zvyklý na:	Jsem zvyklý na teplé počasí.
čekat na / počkat na:	Čekám tady na sestru už dvě hodiny.
dívat se na / podívat se na:	Dívá se na ten obraz už čtvrt hodiny.
myslet na:	Musím stále myslet na její krásné oči.

odpovídat na / odpovědět na:	Studenti odpovídali na otázky.
pamatovat se na:	Na první den ve škole si už nepamatuju.
ptát se na / zeptat se na:	Úředník se mě zeptal na rok narození.
přihlašovat se na / přihlásit se na:	Olina se přihlásila na zájezd do Vídně.
připravovat se na / připravit se na:	Jiří se připravuje na těžkou zkoušku.
spoléhat na / spolehnout se na:	Vím, že se na tebe můžu vždy spolehnout.
stěžovat si na / postěžovat si na:	Host si stěžoval na pomalou obsluhu.
těšit se na:	Už se moc těšíme na prázdniny.
zapomínat na / zapomenout na:	Úplně jsem zapomněl na jeho narozeniny.
zlobit se na / rozzlobit se na:	Šéf se rozzlobil na asistenta.
zvykat si na / zvyknout si na:	Zvyknout si na nové pracovní místo není lehké.
žárlit na:	Martin žárlí na svou přítelkyni.

O

bát se o:	Bojím se o jeho zdraví.
hádat se o / pohádat se o:	Děti se pohádaly o novou hračku.
mít strach o:	Mám strach o naši babičku.
prosit o / poprosit o:	Poprosil jsem ho o radu.
snažit se o:	Snažil jsem se o co nejlepší výkon.
starat se o / postarat se o:	Tatínek se dobře stará o dceru.
zajímat se o:	Zajímám se o literaturu.
žádat o / požádat o:	Cizinec požádal o trvalý pobyt.

V

věřit v / uvěřit v:	Jana věří v Boha.
věřit na	Nevěřím na duchy.

ZA

být odpovědný za:	Kdo je odpovědný za tyto chyby?
děkovat za / poděkovat za:	Děkuju ti za krásný dárek.
platit za / zaplatit za:	Kolik jsi zaplatil za to krásné kolo?
stydět se za:	Peter se stydí za své včerejší chování.
utrácet za / utratit za:	Naše rodina nejvíc utrácí za jídlo.

II. SLOVESA S GENITIVEM

a) BEZ PREPOZICE

bát se:	Bojím se hadů.

být schopen:	Nejsem toho vůbec schopen.
dotýkat se / dotknout se:	Je nebezpečné dotýkat se elektrického zařízení.
dosáhnout:	Teplota dosáhla rekordních hodnot.
litovat:	Stále lituju svého rozhodnutí.
leknout se:	Lekla jsem se muže, který stál za rohem.
nechávat / nechat:	Nech toho mluvení a spi!
ptát se / zeptat se:	Zeptej se Petry, určitě to ví.
účastnit se / zúčastnit se:	Zúčastnil jsem se závodu v lyžování.
vážit si:	Opravdu si vážíme vaší nabídky.
všímat si / všimnout si:	Všiml sis mého nového účesu?
zbavovat se / zbavit se:	Nemohu se zbavit toho nepříjemného pocitu.

b) S PREPOZICÍ

DO

dát se do:	Julie se dala do uklízení.
přihlašovat se do / přihlásit se do:	Přihlásila jsem se do soutěže o nejhezčí úsměv.
zamilovat se do:	Zamiloval se do té dívky na první pohled.

OD

lišit se od:	Moje kopie se od originálu nijak neliší.
půjčovat si od / půjčit si od:	Tuhle knihu jsem si půjčil od Martiny.

Z

dělat si legraci z / udělat si legraci z:	Děti si dělaly legraci z jejího účesu.
obviňovat z / obvinit z:	Soud ho obvinil z vraždy.
pocházet z:	Ten nový student pochází z Norska.

Z – DO

překládat z – do / přeložit z – do:	Kniha byla přeložena z češtiny do angličtiny.

1. Pracujte podle vzoru.

stěžovat si, ~~zlobit se~~, zajímat se, stydět se, být odpovědný, zúčastnit se, přihlásit se, pocházet

Vzor: …Zlobí se… na něj, protože přišel pozdě.

a) Je velmi starostlivá, vždy …… o ostatní.

b) Nemůžu …… na e-mail, neznám totiž heslo.

c) V současné době bydlím v Praze, ale moje rodina ……
z jižních Čech.

d) Tvůj výkon je velmi dobrý, nemusíš …… za něj ……

e) Kdo …… za práci tohoto oddělení?

f) S tím pokojem nejsme vůbec spokojeni, chceme …… řediteli na špatné ubytování.

g) Minulé konference …… mnoho zahraničních odborníků.

2. a) Pracujte podle vzoru.

leknout se, *zaplatit*, *dát se*, *neodpovědět*, *spolehnout se*, *dotknout se*, *nelišit se*, *být zodpovědný*, ~~*bojovat*~~

Vzor: Atletka bude …bojovat… o zlatou medaili.

a) Jakmile dostanu slíbenou knihu, ihned …… do čtení.

b) Vždycky všechno udělala podle instrukcí, a tak myslím, že …… na ni můžeme …… i v této věci.

c) Za chování malého Davida …… rodiče.

d) Několikrát tvrdě …… za svou chybu, proto je už trestat nebudu.

e) Dítě se schovalo pod postel, a tak …… ho maminka ……,
když se tam podívala.

f) Podívej se na ně – ta dvojčata …… od sebe na první pohled vůbec ……

g) Na hradě je všechno hlídané. Pamatujte si, že pokud …… jen …… cenných šperků, spustí se alarm.

h) Ještě včera mi nikdo na můj e-mail ……., proto stále čekám a chodím na počítač kontrolovat poštu.

b) Utvořte a pak napište věty se slovy z nabídky ve cvičení 2 a).

3. Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.
Vzor: Čekám …na… tebe už půl hodiny. Kde jsi byl?

a) Minulý týden jsem požádal …… studijní vízum.

b) Nezlob se …… mě, už to nikdy neudělám.

c) Příště zaklepej, strašně jsem se …… tě lekl.

d) Prosím, zeptej se ho …… jeho telefonní číslo.

e) Odmalička se bojím …… velkých psů.

f) To jeho auto se …… toho mého ničím neliší. Jsou úplně stejná.

g) Nejvíc peněz utrácím …… sladkosti a cigarety.

h) Nezapomeň …… babiččiny narozeniny!

i) Mám …… něho strach, už týden se mi neozval.

j) Těžko si zvykám …… každou změnu.

k) Už se moc těšíme …… dovolenou.

l) Obdivuju …… tvou odvahu. Já bych tam nešel.

m) Už je poledne a Jana se teprve dala …… vaření.

4. a) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.
Vzor: Čekám …na… Evu u školy.

a) …… to se jdi zeptat …… tatínka, protože to určitě bude vědět.

b) Často vzpomínám …… svoji kamarádku Lucku.

c) Je nebezpečné dotýkat se …… horkého sporáku.

d) Dělali si legraci …… toho starého muže.

e) Musel pořád myslet …… svého bratra.

f) Holky se pohádaly …… novou panenku.

g) Prosil jsem ji …… radu.

h) Věříme, že se …… vás můžeme kdykoliv spolehnout.

i) Všichni ho považovali …… odborníka na literaturu.

j) Můj text se …… toho původního nijak neliší.

k) Děkujeme vám …… krásný víkend na horách.

l) V zimě teplota dosáhla …… rekordních hodnot.

m) Opravdu už se …… to nepamatuju, kdy to bylo?

n) Kniha byla přeložena …… němčiny …… češtiny.

o) Hosté si stěžovali …… neochotné číšníky.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Zajímá se o …českou moderní hudbu… *(česká moderní hudba)*.

a) Můj kamarád se připravuje na …… *(těžký test - pl.)*.

b) Báli se o …… *(jejich malý syn)*.

c) Kdo je odpovědný za …… *(tato špatná práce)*?

d) David se zamiloval do …… *(krásná spolužačka)*.

e) Máme strach o …… *(dědeček)*, protože je v nemocnici.

f) Opravdu jsi zapomněla na …… *(její oslava + narozeniny)*?

g) Ta sympatická studentka pochází odněkud z …… *(Rakousko)*, myslím, že přímo z …… *(Vídeň)*.

h) Cizinci požádali o …… *(trvalý pobyt)* v České republice.

i) My věříme na …… *(zázrak - pl.)*.

j) Opravdu si vážím …… *(tvoje nabídka)*.

k) Šéfová se rozzlobila na …… *(nová sekretářka)*, protože špatně pracovala.

l) Lukáš žárlí na …… *(přítelkyně Lucka)*.

m) Soud ho obvinil ze …… *(2 + krádež)*.

o) Zajímá se o …… *(česká moderní hudba)*.

c) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Zamilovala se __*do*__ …toho kluka… *(ten kluk)* na první pohled.

a) Lekla jsem se _____ …… *(ten velký pes)*, který štěkal za plotem.

b) Helena se styděla _____ …… *(špatný výsledek - pl.)* u zkoušek.

c) Franto, myslím, že zase lžeš. Mám se zeptat _____ …… *(tvoje maminka)*?

d) Často se večer dívají _____ …… *(starý film - pl)*.

e) Museli jsme se postarat _____ …… *(jídlo)* na víkend.

f) Stále lituju _____ …… *(moje rozhodnutí)*.

g) Při registraci se mě zeptali _____ …… *(rok + moje narození)*.

h) Přihlásila jsem se _____ …… *(televizní soutěž)*.

i) Nemůžeme se zbavit _____ …… *(ten nepříjemný pocit)*.

j) Kateřina se dala _____ …… *(praní)*.

k) Tuhle učebnici si půjčil _____ …… *(paní profesorka)*.

l) Sportovci se snažili _____ …… *(nejlepší výsledek - pl)*.

m) Dvořákovi se moc dobře starají _____ …… *(jejich dítě - pl)*.

n) Nakonec jsem se rozhodl, že se _____ …… *(ten konkurz)* na místo ředitele školy zúčastním.

o) Žáci odpovídali _____ …… *(otázka - pl.)* paní učitelky.

PSANÍ

1. Vyberte si jedno téma a napište vypravování. Napište minimálně 150 slov.

A) Moje první zkušenost s češtinou.

B) Jak jsem se začal/a učit češtinu.

C) Jak cizí jazyk změnil můj život.

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. Pracujte podle vzoru.
Univerzita (vzor) …třetího věku… *(třetí věk)* **a moje babička**

Moje babička pracovala celý život v **a)**…… *(banka)*. Vždycky měla jeden velký sen. Chtěla se naučit nějaký cizí jazyk. Když **b)**…… *(ona)* bylo 70 let, rozhodla se, že bude studovat na univerzitě. Domluvila se s **c)**…… *(kamarádka)* a začaly spolu hledat informace o univerzitě třetího věku. Na internetu našly vše, co potřebovaly. Dozvěděly se, že tato univerzita dává důchodcům možnost, aby mohli studovat historii, **d)**…… *(cizí jazyk - pl.)* a kulturu.

Babička byla **e)**…… *(ta informace)* nadšená. Obě hned vyplnily přihlášku a od září začaly chodit do **f)**…… *(kurz - pl.)* angličtiny. Jejich studium trvalo čtyři semestry. Babička se stala **g)**…… *(pilná studentka)*. Zúčastňovala se přednášek a seminářů. Dělala pečlivě domácí úkoly, chodila se učit se spolužáky do **h)**…… *(knihovna)*. Tam diskutovali o **i)**…… *(různý problém - pl.)* a hlavně mluvili o **j)**…… *(život)*. Když měla nějaký studijní problém, učitelé **k)**…… *(ona)* pomohli. Nakonec úspěšně vystudovala a dostala certifikát. Všichni jsme **l)**…… *(babička)* blahopřáli. A byli jsme na ni moc pyšní. Babička dokázala všem, že při studiu na věku opravdu nezáleží.

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Kam …pojedu… *(já - jet)* **letos v červenci?**

Za měsíc **a)**…… *(skončit)* školní rok a začnou prázdniny. Až do dnešního dne jsem neměl žádný plán na červenec. Dnes se ale všechno změnilo. Ráno přišla pošťačka a **b)**…… *(hodit)* nám do schránky nějaký dopis. Byl

jsem zvědavý, kdo nám **c)**…… *(psát)*. Měl jsem velkou radost, protože dopis byl pro mě. **d)**…… *(otevřít)* ho a začal číst. Psal mi bratranec, abych k nim přijel v červenci na prázdniny. První týden bych mohl s ním a s jeho kamarádem strávit v Plzni, kde oba bydlí. Potom společně **e)**…… *(odjet)* na chalupu, která je v jedné malé jihočeské vesnici. Tam žijou přes léto bratrancovi prarodiče. Moc **f)**…… *(já - těšit se)*, protože na chalupě děláme během prázdnin super věci. Chodíme do lesa na houby, **g)**…… *(plavat)* v rybníku. Babička nám z hub vždycky **h)**…… *(uvařit)* výbornou bramboračku. Odpoledne obvykle **i)**……*(hrát)* fotbal, jezdíme na kole a **j)**…… *(běhat)* po celé vesnici. Večer **k)**…… *(sejít se)* všechny děti z vesnice u ohně. A co tam děláme? Sedíme, díváme se na oheň a **l)**…… *(zpívat)* různé písničky. Už se opravdu moc těším. Škoda, že musím ještě měsíc čekat.

2

LEKCE 2

MINULÝ ČAS

1. Pracujte podle vzoru. Tvořte věty v minulém čase.

Vzor: Včera …jsem se lekl… *(já - leknout se)*, když jsem viděl, kolik mám práce.

a) Na zahradě …… *(vyrůst)* krásný strom.

b) Nejdříve jsme si svlékli kabáty a pak …… *(přezout se)*.

c) Rodiče mi včera večer …… *(připomenout)*, že mám dnes v pět schůzku.

d) Jakmile skončil ten film …… *(vypnout)* televizi a šel jsem spát.

e) Byli jsme moc unavení, proto …… *(usnout)* už v deset hodin.

f) Každý udělal něco, například Jana …… *(vyprat)* prádlo.

g) Víme, že jako dítě jste vyhrál mnoho závodů. …… *(stát se)* nakonec šampiónem?

h) Všichni se na ni smutně dívali. Pomohlo jí, že ji Petr …… *(obejmout)* a odvedl pryč.

2. a) Tvořte věty v minulém čase. Pozor na prepozice!

Vzor: Petr – být – včera – celý – den – kolej – protože – učit se – zkouška

…Petr byl včera celý den na koleji, protože se učil na zkoušku….

a) minulá – středa – *(já)* pozvat – kino – ta – hezká – holka – který – *(já)* seznámit se – diskotéka

……

b) Helena – lehnout si – gauč – a – odpočívat – protože – být – unavený

……

c) večer – *(my)* dívat se – televize – protože – *(oni)* dávat – zajímavý – dokument – výtvarné – umění

……

d) zatímco – *(já)* být – práce – manžel – uvařit – dobrá – večeře

……

e) když – být – Karel – mladý – hrát – kytara – jedna – hudební – skupina

……

f) než – *(my)* vejít – dům – zout si – bota *(pl.)*

……

g) často – *(já)* zvát – Michal – návštěva – ale – nikdy – *(on)* nepřijít

……

h) zloděj – ukrást – paní – Nováková – tramvaj – peněženka

……

b) Tvořte věty v minulém čase. Pozor na prepozice!

Vzor: léto – (my) koupat se – řeka

…V létě jsme se koupali v řece….

a) ten – strom – park – kvést – celý – jaro

……

b) kolik – *(vy)* zaplatit – ten – nový – byt

……

c) rodič *(pl.)* – rozzlobit se – syn – protože – přijít – pozdě – domů – diskotéka

……

d) host – stěžovat si – servírka – který – být – nepříjemný – a – neochotný

……

e) minulé – pondělí – *(já)* mít – moc – práce – a proto – nemoct – jít – fotbal

……

f) když – *(ona)* dočíst – kapitola – zavřít – kniha – a – jít – spát

……

g) *(my)* leknout se – ten – velký – pes – který – hlasitě – štěkat

……

h) matka – dát se – rychle – vaření – protože – rodina – už – mít – hlad

……

3. a) Diskutujte ve dvojicích.

Kolik hodin denně strávíte surfováním na internetu? Co si myslíte o sociálních sítích na internetu? Svoji odpověď zdůvodněte. Vyjmenujte alespoň 4 způsoby, jak mohou lidé přes internet komunikovat.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

- ❍ výrazně
- ❍ dorozumívání (se)
- ❍ interpunkční znaménko
- ❍ rozvoj
- ❍ výraz
- ❍ závorka

Na internetu vítězí smajlíci

Během několika posledních let se lidská komunikace výrazně proměňuje. Rozvoj technologie přináší nové způsoby dorozumívání, jako např. internet, kde se spojuje možnost okamžité reakce a zároveň komunikace pomocí obrázků, tzv. emotikonů. Jejich označení vzniklo spojením výrazů „emoce" a „ikona", v češtině se však začíná užívat název „smajlík". Smajlíci se nakonec stali součástí každodenní psané komunikace. V textu se totiž pocit nepopisuje tak lehce, a proto se objevuje způsob, který využívá interpunkční znaménka a závorky. :-)

c) Vypište z textu všechna slovesa.

	INFINITIV (imperfektivní)	INFINITIV (perfektivní)
(vzor) …vítězí…	…vítězit…	…zvítězit…

d) Ke každému slovesu napište infinitiv.

e) Ke každému infinitivu doplňte imperfektivní/perfektivní variantu.

f) Napište text v minulém čase. Pokud je to možné, změňte vid.
Vzor: Na internetu vítězí smajlíci. → **…Na internetu zvítězili smajlíci….**

g) Pracujte podle vzoru.

A)	**1)** :-)	**a)** smutek
B)	**2)** :-D	**b)** nespokojenost
C)	**3)** :-(	**c)** úsměv
D)	**4)** :'-(	**d)** hlasitý smích
E)	**5)** :-O	**e)** polibek
F)	**6)** 0:-)	**f)** zděšení
G)	**7)** :-/	**g)** mrknutí
H)	**8)** :-*	**h)** pláč
I)	**9)** ;-)	**i)** andílek

h) Pracujte ve dvojicích. Napište věty, kde použijete emotikony ze cvičení 2 g).

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY I.

1. Pracujte podle vzoru. Hledejte různé možnosti. Používejte <u>minulý</u> čas.

Vzor: Ptal jsem se nějaké paní na cestu, protože jsem zabloudil. / Ptal jsem se nějakých paní na cestu, protože jsem zabloudil.

ptát se	věrný přítel	
vážit si	můj rodič	
sejít se s	nějaká paní	
bát se	její manžel	
stěžovat si	všemohoucí bůh	
pomáhat	ten obyvatel	
volat	divoké zvíře	, protože…
závidět	malé kuře	
děkovat	bohatý král	
těšit se na	starší syn	
dělat si legraci z	ten člověk	
zlobit se na	pěkné děvče	
bavit se o	nejmladší vnouče	
souhlasit s		

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: staršímu člověku – …D sg.…

a) jedovatého zvířete – ……

b) anglickému králi – ……

c) tamtou paní – ……

d) všechny lidi – ……

e) bílým koťatům – ……

f) můj bože – ……

g) jejich manželů – ……

h) svými vnoučaty – ……

i) mladých děvčatech – ……

j) jedním nepřítelem – ……

b) Použijte slovní spojení ze cvičení 2 a) ve větách.

Vzor: Uvolnil jsem staršímu člověku místo k sezení.

3. a) Popište obrázky.

b) Pracujte podle vzoru. Doplňte do textu slovo dvojče v různých formách.

Vzor: Řeč …dvojčat…

Až u 40 % **a)**…… můžeme pozorovat, že se dorozumívají tzv. řečí dvojčat. To znamená, že **b)**…… používají při komunikaci mezi sebou různé výrazy a speciální slova, takže pro ostatní lidi je jejich řeč nesrozumitelná. **c)**…… někdy rozumějí jejich maminky nebo starší sourozenci, kteří jsou s nimi denně. Zatím ještě nikdo nenašel důvod, proč tyto děti mluví mezi sebou „svojí řečí". Psychologové si myslí, že vznik této řeči je ovlivněn určitou izolovaností **d)**…… Ta si totiž hrají většinou sama, protože jiné děti zkrátka vůbec nepotřebují. Dalším důvodem je špatně vyslovené slovo jedním **e)**…… , které sourozenec chybně opakuje, a tím si slovo nesprávně zafixuje. Specialisté radí maminkám **f)**……., aby své děti nenechávaly doma v izolaci a aby jim zajistily kontakt i s jinými dětmi. Maminky by také měly hodně a správně na svá **g)**…… mluvit a vždy opravovat jejich špatnou výslovnost.

(zpracováno podle www.dvojcata.cz)

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO B, L

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B)

Vzor: Naše bab..i..čka b..y..dlí v Praze.

Ty holky b…ly vždycky velmi dobré studentky. V našem novém b…tě máme velký ob…vací pokoj. Na Slovensku přespali na ub…tovně. Na stěně visí ob…čejné b…lé hodiny. Nab…j si telefon. Co tě nezab…je, to tě posílí. Kolik lidí přib…vá každoročně na planetě? Koupila si nový náb…tek do svého b…tu. Sněz te všechno, nechci vidět na talíři žádné zb…tky! Dej na stůl ten nový b…lý ubrus. Vaše nab…dka pro mě není moc výhodná. Viděl jsem, jak ten pán b…l malého psa.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B)

Vzor: Chtěl b..y..ch jednu kávu.

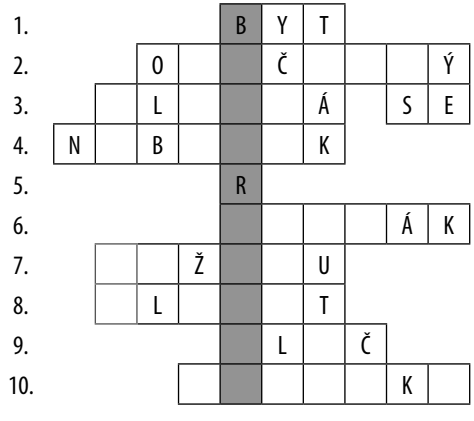
Kde b…dlíte? Vrah zab…l člověka. Chci si najít nový b…t, protože mám pořád problémy se sousedy. Na letošní dovolené se nám moc nelíb…lo. Děti b… se neměly b…t. Může mi nab…dnout něco lepšího? Ub…lo mi práce, tak b…ch ti mohl pomoct. Čím se zab…vá b…ologie? Jiří, nevyhazuj zb…tečně zb…tky jídla. Líb…ly se Julii ty nové b…lé šaty? Ub…tovali jsme se v krásném penzionu. Víte, kolik ob…vatel má Česká republika?

c) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B, L)

Vzor: Půjdeme na procházku do bl..í..zkého lesa.

Kdyb…s neb…l tak l…ný, tak b…s to už dávno udělal! Sl…b…la mu, že přijde. Vezmi si kl…če od b…tu. Přijala jeho nab…dku. Rád b…ch mluvil pl…nule francouzsky. B…valý mil…onář b…l odveden na pol…cii, protože prý udělal nějaký podvod. Na horách jsem viděl mnoho dobrých l…žařů. Co jsi to jen způsob…l? Bab…čka rozb…la tal…ř. Jak se ti l…b…lo v tom novém klubu? Sl…šel jsem, že pan B…lý změnil b…dl…ště. Miluju b…l…nkový čaj. Utři to rozl…té mléko!

2. a) Pracujte podle vzoru. (B, L)

Vzor: Mám krásný …byt… 3+1.

Ten kabát není nijak speciální, je …….

Venku je bouřka, slyším hromy a …….

Stůl, židle, křeslo, postel jsou …….

……. je místnost v bytě, kde se schází celá rodina.

V zimě rád jezdím na hory, kde …….

To je skvělá písnička, tu musíš …….

Nemůžu odemknout, nemám …….

Prarodiče jsou …… a dědeček.

Tajenka: Liška B __ __ __ R __ __ __ __ __

b) Najděte v česky psaných materiálech informace o postavě v tajence. Napište o ní minimálně 3 věty a ve skupině pak informace prezentujte.

3. a) Odůvodněte psaní i/í/y/ý na vyznačených místech. Věty jsou bez kontextu. (různé případy)

Vím, kde se v Praze prodává dobrý nábytek. Když jsem byl u Pavla na návštěvě, seděli jsme v obývacím pokoji a dlouho jsme si povídali. I když se moje děti někdy bijí a hádají, vidím, jak se mají rády. Rozbila jsem skleničci. Když byla nemocná, pila teplý bylinkový čaj. Často nosila bílý svetr. Pobyt v zahraničí byl pro nás velice zajímavý. Babička říkala, že na náměstí nabízejí čerstvou zeleninu. Obyčejně nejím vepřové, ale ryby mi moc chutnají.

b) Odůvodněte psaní i/í/y/ý na vyznačených místech. Věty jsou bez kontextu. (různé případy)

Kolik lidí bylo na tom koncertě. Pavel nelyžuje. Slyšíš to? Líbilo se ti to taky? Ničeho nelituju. Půjdeme tam bez Pavly nebo s Pavlou? Buď v klidu. Zablýskalo se a začalo silně pršet. David je chytrý kluk, mluví plynule anglicky a německy. Bydlí blízko nás. Rychle dopil víno, protože musel odejít. Cestoval autem se dvěma koly na střeše. Koupil si limonádu. Au, to bolí! To jsou jen sliby. Poslední dobou jsem byl strašně líný.

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍČINNÉ, DŮVODOVÉ A DŮSLEDKOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

I. PŘÍČINNÉ, DŮVODOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

jelikož	Bohužel vám tu fotografii nemůžu ukázat, jelikož jsem ji ztratil.
neboť	V parku jsme potkávali mnoho lidí, neboť byl krásný letní večer.
protože	Marek zase přišel pozdě, protože zaspal.
proto, že	Dítě se bálo jen proto, že ho nechali samotné.
totiž	V kanceláři už nikdo nebyl, přišel tam totiž pozdě.
vždyť	Nemusíte se o Janu bát, vždyť je na koncertě s tatínkem.
z toho důvodu, že	Šli jsme spát tak brzy z toho důvodu, že jsme ráno museli vstávat v sedm hodin.

POZOR!

- **a) jelikož, neboť, poněvadž a protože stojí na začátku souvětí, nebo za čárkou, např. Marek zase přišel pozdě, protože zaspal. Protože Marek zaspal, přišel zase pozdě.**
- **b) totiž nestojí na začátku souvětí ani za čárkou, např. Můj život se změnil, ~~totiž~~ jsem zamilovaný. Můj život se změnil, jsem totiž zamilovaný.**

II. DŮSLEDKOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

(a) proto	Karel potřeboval pomoc, (a) proto přišel za námi.
(a) tak	V noci pršelo, (a) tak bylo ráno všechno mokré.
takže	Bylo velmi jasno, takže jsme z rozhledny viděli dost daleko.
(a) tedy	Kvůli krizi bylo méně práce, (a) tedy i méně peněz.

POZOR!

- **a) (a) proto, (a) tak, (a) tedy, takže stojí za čárkou, např. Karel potřeboval pomoc, a proto přišel za námi.**
- **b) proto, tak, tedy, tudíž může stát také jinde než za čárkou, např. Karel potřeboval pomoc, proto přišel za námi. Karel potřeboval pomoc, přišel proto za námi.**

1. Říkejte výmluvy. Používejte různé spojovací výrazy.

Vzor: Nemůžu zatelefonovat kamarádovi, neboť jsem ztratil mobil. / Nemůžu zatelefonovat kamarádovi, ztratil jsem totiž mobil.

	1) zatelefonovat kamarádovi		**a)** vždycky mě zklamat
	2) zabývat se tím problémem		**b)** ztratit inspiraci
	3) spolehnout se na Tondu		**c)** ztratit mobil
	4) zaplatit účet	protože	**d)** zapomenout heslo
Nemůžu	**5)** počkat na sestru	jelikož	**e)** bát se tmy
	6) dokončit obraz	neboť	**f)** nestihnout přednášku
	7) přihlásit se na e-mail	vždyť	**g)** nemít peníze
	8) chodit v noci sám domů	totiž	**h)** nepřihlásit se
	9) zúčastnit se workshopu		**i)** nenajít tu pravou dívku
	10) zamilovat se		**j)** nebýt odborník

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jsem nadšená, to divadlo bylo …totiž… perfektní. *(proto – jelikož – totiž)*

a) Vidíš ty hrozné černé mraky. Musíme honem pospíchat domů, …… brzy začne pršet. *(tedy – protože – totiž)*

b) Chtěla bych se ti moc omluvit, …… mě ta hádka s tebou velmi mrzí. *(takže – proto – neboť)*

c) Moji studenti se pilně učí, …… chtějí dosáhnout dobrých výsledků. *(tedy – totiž – poněvadž)*

d) Byl jsem překvapený tou dobrou známkou z testu, …… jsem se na něj moc nepřipravoval. *(jelikož – tak – proto)*

e) Nechci ti to tajemství prozradit ……, …… neumíš mlčet.
(tak, že – z toho důvodu, že – přesto, že)

f) Na dovolené jsme měli krásné slunečné počasí, …… jsme se každý den koupali v moři. *(protože – takže – neboť)*

g) Řidič jel ve městě nepovolenou rychlostí, …… musel zaplatit dost vysokou pokutu. *(vždyť – totiž – a tak)*

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Zapomněl řidičský průkaz, …a proto… musel jet do práce tramvají.
(a proto – protože – totiž)

a) Příště si koupím boty ve výprodeji, bude to …… levnější.
(a tak – protože – totiž)

b) Nikdy se na sebe nezlobí dlouho, …… jsou kamarádi už od školky.
(vždyť – a tak – totiž)

c) Nikdo je nerušil, mohli …… celé dopoledne spát.
(vždyť – a proto – tedy)

d) …… si zlomil nohu, musel zrušit zájezd na hory.
(takže – a proto – protože)

e) Minule se ztratil, …… si tentokrát dával velký pozor.
(vždyť – a tak – neboť)

f) …… máte zkušenosti, nemusím vám nic vysvětlovat.
(a tak – protože – totiž)

g) Buďte opatrní, …… vám hrozí velké nebezpečí. *(takže – neboť – a tedy)*

B. DEKLINACE SKŘÍŇ A MÍSTNOST

I. *SKŘÍŇ*

- jako ***skříň*** skloňujeme:
  broskev, garáž, kancelář, krev, láhev, masáž, mrkev, pasáž, pánev, píseň, pláž, postel, tramvaj, větev, věž…

POZOR!

- **některá slova mají, tzv. mobilní -E- (např. broskev, bez broskve, k broskvi…)**

II. *MÍSTNOST*

- jako ***místnost*** skloňujeme:
  - **a)** slova na **-ost**: kost, povinnost, veřejnost…
  - **b)** bolest, část, řeč, věc…

III. *SKŘÍŇ + MÍSTNOST*

- některá slova skloňujeme jako kombinaci ***skříň*** a ***místnost***
- některá jednoslabičná slova mohou mít v G sg. a N, D, Ak, V, L a I pl.

sg.	**skříň**	**loď**	noc	myš
G	skříně	lodě/lodi	noci	myši
pl.				
N	skříně	lodě/lodi	noci	myši
G	skříní	lodí	nocí	myší
D	skříním	lodím	nocím	myším
A	skříně	lodě/lodi	noci	myši
L	(o) skříních	(o) lodích	(o) nocích	(o) myších
I	skříněmi	loděmi	nocemi	myšmi

sg.	nemoc	mast	místnost
G	nemoci	masti	místnosti
pl.			
N	nemoci	masti	místnosti
G	nemocí	mastí	místností
D	nemocem/ nemocím	mastem/ mastím	místnostem
A	nemoci	masti	místnosti
L	(o) nemocech/ nemocích	(o) mastech/ mastích	(o) místnostech
I	nemocemi	mastmi	místnostmi

- jako ***noc*** skloňujeme: l<u>e</u>ž, sůl…
- jako ***myš*** skloňujeme: obuv, odpověď, smrt…
- jako ***nemoc*** skloňujeme: moc, pomoc…
- jako ***mast*** skloňujeme: paměť, z<u>e</u>ď…
- jako ***loď*** skloňujeme: čtvrť/čtvrt, chuť, nit…

POZOR!

- Ů > O – s<u>ů</u>l, bez s<u>o</u>li…

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Na koncertě hráli i dvě moje oblíbené …písně… *(píseň - pl.)*.

a) Ve …… *(skříň)* jsem našel mámino staré fotoalbum.

b) Koupím si jednu z těchto dvou …… *(černá sukně)*.

c) V …… *(minulost)* udělal věci, kterých teď lituje.

d) Tehdy bylo velmi sucho a zvířata trpěla …… *(žízeň)*.

e) Obě …… *(místnost)* byly moderně zařízeny.

f) V naší restauraci ochutnáte to nejlepší z …… *(česká kuchyně)*.

g) Letos pojedeme do …… *(Vídeň)* na vánoční trhy.

h) S …… *(velká radost)* vám oznamujeme, že jste vyhrál první cenu.

i) V …… *(tahle láhev)* je olej a v té druhé je ocet.

j) Alois Jirásek napsal Staré …… *(pověst)* české. To je kniha o nejstarších českých legendách.

k) Vše udělal bez nějakých dlouhých …… *(řeč)*.

l) Ještě jsem nikdy nejel …… *(loď)*. Naplánoval jsem proto výlet, kde nejdřív půjdeme pěšky, a pak nastoupíme na …… *(jedna taková malá loď)*, která nás doveze zpátky domů.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Řeknu to …své neteři… *(moje neteř)*.

a) Naše kočka často leží nahoře na …… *(skříň)*.

b) Děti, sedněte si sem na …… *(zem)*, v klidu si hrajte a já vám přinesu pití.

c) Jana bydlí na …… *(kolej)*.

d) V …… *(noc)* jsem špatně spal.

e) Mezi …… *(naše kuchyň)* a dětským pokojem je chodba.

f) Asi je nemocný, celý den leží v …… *(postel)*.

g) Kočka si hraje s …… *(myš)*.

h) Včera se syn vrátil domů až po …… *(půlnoc)*.

i) Potkali jsme se v …… *(tramvaj)*.

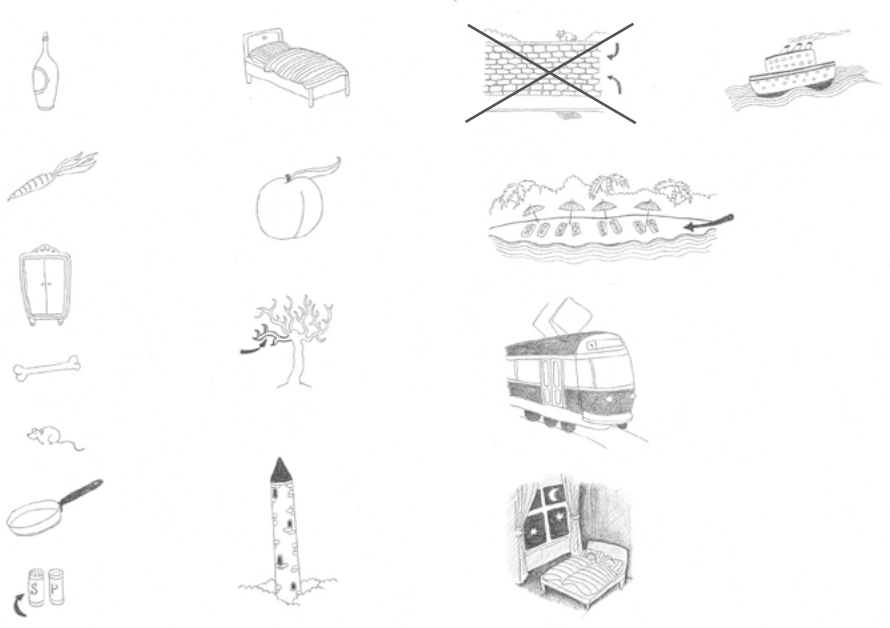
j) Místo na parkování nejlépe najdeš u …… *(tamta vysoká věž)*.

k) Vyšel z …… *(místnost)* na chodbu.

l) Objednal si hovězí s bramborem a s …… *(dušená mrkev)*.

m) Dokumenty najdeš na stole v …… *(moje kancelář)*.

3. a) Pracujte podle vzoru.

L	E	N	Ž	M	Z	Á	V	K
B	R	O	S	K	E	V	Ě	O
T	M	C	K	R	D	Ě	T	S
R	Y	S	Ů	L	Á	Ž	E	T
A	Š	T	P	Á	N	E	V	K
M	P	É	S	K	Ř	Í	Ň	N
V	L	Á	H	E	V	L	O	Ď
A	Á	O	P	O	S	T	E	L
J	Ž	H	Y	M	R	K	E	V

Tajenka: ……

b) Vysvětlete, co znamená věta v tajence.

PSANÍ

Napište reklamaci mobilního telefonu. Napište minimálně 100 slov.

……

……

…… ……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. Pracujte podle vzoru.

Systém T9 v mobilních telefonech

S T9 snadno dojde k **(vzor)** …nepříjemnému nedorozumění… *(nepříjemné nedorozumění)*

T9 je zkratka pro „Text pomocí **a)**…… *(devět + klávesa)*". Jde o technologii, která se používá při psaní esemesek na **b)**…… *(mobilní telefon)*. T9 je velice populární a oblíbená, protože díky **c)**…… *(ona)* stačí při psaní **d)**…… *(textová zpráva - pl.)* stisknout každou klávesu pouze jednou a systém sám vypisuje celá slova, **e)**…… *(který)* byste mohli chtít napsat. Jestliže nabízené slovo není to, které jste hledali, můžete ze seznamu vybrat to pravé. Technologie T9 vám ušetří mnoho **f)**…… *(čas)*, neboť bez **g)**…… *(její použití)* je nutné pro jediné písmeno zmáčknout klávesu až čtyřikrát.

Jenže i s **h)**…… *(tato moderní technologie)* vás může čekat nemilé překvapení. Možná se vám to už také někdy stalo. Zapnutý slovník T9 prostě občas doporučí jako první slovo, které jste vůbec nechtěli, ale vy si **i)**…… *(to)* nevšimnete nebo to zjistíte až ve chvíli, kdy už jste zprávu odeslali. Tak z vás T9 může udělat třeba **j)**…… *(líný člověk)*. A proto si dávejte pozor a neposílejte například „spát" místo „psát". **k)**…… *(váš šéf)* by se totiž vůbec nemuselo líbit, co na služební cestě děláte.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jak …jsem se ztrapnila… *(já - ztrapnit se)*

Když jsem byla mladší, můj bratr **a)** …… *(mít)* takový hloupý zvyk, který mu bohužel zůstal. Abyste rozuměli, dodnes občas **b)**…… *(telefonovat)* a **c)**…… *(hrát si)* na někoho jiného. **d)**…… *(dokázat)* změnit hlas tak, že mě už několikrát spletl. Minulý týden zase někdo volal a jeho hlas **e)**…… *(podobat se)* tomu bratrovu. Říkal něco o taxíku a nádraží, ale já **f)**…… *(neposlouchat)*. Nejdřív jsem mu řekla, že už ty jeho triky znám, a pak jsem zavěsila. Jenže za chvíli **g)**…… *(zazvonit)* telefon znovu. Tentokrát to vzala mamka. Během rozhovoru zčervenala a velmi slušným hlasem něco **h)**…… *(vysvětlovat)*. Napadlo mě, že si asi bratr zase dělá legraci a maminka se dala poprvé nachytat. Najednou na mě ale mamka zavolala: „Okamžitě sem pojď, musíš **i)**…… *(omluvit se)*!" Nejdřív jsem nechápala, o co jde, ale za chvíli se ukázalo, že tentokrát nevolal můj bratr, ale strýc z Prahy. Měl k nám přijet na návštěvu a prosil, ať ho **j)**…… *(my - vyzvednout)* na nádraží, protože nestihne poslední autobus. Kdybych tušila, že má strýček přijet, určitě bych poznala, že **k)**…… *(volat)* on. Ale protože jsem se takhle zmýlila, cítila jsem se opravdu trapně, a rodiče mi dokonce **l)**…… *(zakázat)* přiblížit se k telefonu na míň než dva metry.

3

LEKCE 3

IMPERATIV

1. Pracujte podle vzoru. Používejte 2. os. sg.
Řekněte někomu, aby…
Vzor: …odpověděl na vaši otázku.
…Romano, odpověz na moji otázku!…
…Petře, neodpovídej na moji otázku!…

a) …otevřel dveře do dětského pokoje.

……

……

b) …zhasl světlo v ložnici.

……

……

c) …si svlékl ten kabát.

……

……

d) …šel s vámi.

……

……

e) …přijal ten dárek.

……

……

f) …si pospíšil domů.

……

……

g) …vám připomněl, že máte domácí úkol.

……

……

h) …vám pověděl, co je nového.

……

……

i) …vystoupil na příští stanici.

……

……

2. a) Řekněte, co znamenají následující výrazy.

třídní učitel, třídní schůzky, přezout se, převléknout se, poznámka, pomůcky, tělocvik

b) Diskutujte ve dvojicích.

Popište co nejpodrobněji ráno a příchod do školy dítěte na základní škole. Přezouvají se děti a studenti ve škole v zemi, odkud pocházíte? Když mají děti ve škole tělocvik, převlékají se do sportovního oblečení ve škole nebo v něm přijdou do školy z domova? Řekněte alespoň 2 možnosti, jakými způsoby rodiče můžou komunikovat s učitelem / se školou. Řekněte alespoň 2 důvody, proč se rodiče rozhodnou kontaktovat třídního učitele svého dítěte mimo třídní schůzky.

c) Pracujte podle vzoru. Nahraďte podtržená slova imperativem.

Petře,

(vzor) uděláš dneska všechno přesně tak, jak ti teď píšu. Ráno (1) se s Janičkou nejdřív dobře nasnídáte. (2) Vypiješ celý hrnek čaje a (3) sníš celou buchtu. Pak (4) se oblékneš a (5) vezmeš si teplou šálu, abys nenastydl. Ve škole (6) se přezuješ a (7) převlékneš se, ať nedostaneš další poznámku.

Prosím tě, (8) nesmíš zapomenout, že máš jít o přestávce za paní učitelkou. Hned ráno jí (9) povíš, že za týden chceme jet na dovolenou, a (10) ukážeš jí dopis, kde jí všechno vysvětluju. (11) Řekneš jí taky, že brzy zavolám a domluvím se s ní.

Péťo, (12) budeš hodný i na spolužáky! Jestli bude chtít ten Tvůj kamarád zase pomoct s matematikou, tak mu samozřejmě (13) pomůžeš a taky mu (14) půjčíš pomůcky, když je zapomene. Minule se mi opravdu nelíbilo, jak ses k němu zachoval. (15) Omluvíš se mu.

Ze školy pak (16) půjdeš rovnou domů, (17) napíšeš si domácí úkoly a (18) uklidíš si pokoj. Vrátím se kolem páté hodiny, tak (19) se musíš dobře zamknout a nikomu (20) neotvírat.

Měj se hezky. Pusu posílá

máma

(vzor)	…udělej …	**(11)**	.....
(1)	.....	**(12)**	.....
(2)	.....	**(13)**	.....
(3)	.....	**(14)**	.....
(4)	.....	**(15)**	.....
(5)	.....	**(16)**	.....
(6)	.....	**(17)**	.....
(7)	.....	**(18)**	.....
(8)	.....	**(19)**	.....
(9)	.....	**(20)**	.....
(10)	.....		

d) Pracujte podle vzoru. Utvořte negaci k pozitivním imperativům ze cvičení 2 c).

(vzor)	…nedělej…	**(11)**	.....
(1)	.....	**(12)**	.....
(2)	.....	**(13)**	.....
(3)	.....	**(14)**	.....
(4)	.....	**(15)**	.....
(5)	.....	**(16)**	.....
(6)	.....	**(17)**	.....
(7)	.....	**(18)**	.....
(8)	…XXXX…	**(19)**	.....
(9)	.....	**(20)**	…XXXX…
(10)	.....		

3. a) Diskutujte ve dvojicích.

Jaké je vaše nejoblíbenější české jídlo? Umíte ho uvařit? Pokud ano, řekněte, co k vaření potřebujete. Kdo nejčastěji vaří u vás doma? Vaříte někdy vy? Které jídlo vaříte rád/a? Používáte při vaření kuchařku? Slovo kuchařka má dva významy. Řekněte které.

b) Řekněte, co znamenají následující výrazy. Můžete používat slovník.

- ❍ oloupat
- ❍ zahřát
- ❍ přisypat
- ❍ nalít
- ❍ hrnec
- ❍ přiklopit
- ❍ podusit
- ❍ dušení
- ❍ vyndat
- ❍ podávat

c) Pracujte podle vzoru. Používejte 2. os. pl.

Vepřové na paprice

(vzor) …Kupte… *(koupit)* 400 g vepřového masa.

Dále budete potřebovat: 2 polévkové lžíce oleje
2 dl smetany
80 g cibule
40 g polohrubé mouky
mletou papriku
sůl

Jak správně postupovat při přípravě jídla:

Vepřové maso **a)**…… *(omýt)* ve studené vodě. Cibuli **b)**…… *(oloupat)* a nakrájejte na malé kousky. Olej zahřejte v hrnci na sporáku, **c)**…… *(přidat)* nakrájenou cibuli a mírně ji osmažte tak, aby zůstala světlá. Potom přisypte mletou papriku a dobře **d)**…… *(rozmíchat)*. Na cibuli s paprikou dejte připravené maso a **e)**…… *(opéct)* ho. Nalijte do hrnce trochu horké vody, přiklopte a poduste. Během dušení maso občas **f)**…… *(obrátit)* a přidejte vodu. Měkké maso vyndejte, **g)**…… *(nakrájet)* na porce a do šťávy z masa nalijte smetanu. Nakonec podle chuti **h)**…… *(osolit)* a vložte maso do omáčky.

i)…… *(podávat)* s vařenými těstovinami, dušenou rýží nebo houskovým knedlíkem.

Dobrou chuť!

d) Pracujte podle vzoru v textu. Podtrhněte v textu všechny imperativy, které jste sami nevytvořili.

e) Podtržené imperativy napište do tabulky a utvořte pak infinitiv, imperfektivní sloveso a negativní imperativ.

IMPERATIV	INFINITIV	IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	NEGATIVNÍ IMPERATIV 2. os. pl.
(vzor) …nakrájejte…	…nakrájet…	…krájet…	…nekrájejte…

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY II.

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Viděl na …kameni… *(kámen)* krásného motýla.

a) Během několika …… *(den)* se vše vysvětlilo.

b) Celá naše rodina se ráda dívá na jeden pořad o …… *(domácí práce - pl)*.

c) Do práce musejí chodit v …… *(bílá košile - pl.)*.

d) Učesala se …… *(stříbrný hřeben)*.

e) Myslím, že mluvili o …… *(příští týden)*, ne o dnešku.

f) Při výuce jazyků mají výhodu všichni …… *(komunikativní člověk)*.

g) Teta přijede za pět …… *(neděle)*.

h) Vyřiďte prosím …… *(naše dcera)*, ať nám odpoledne zavolá.

i) Mezi tolika …… *(jeho nepřítel)* nemohl pracovat dál, a proto podal výpověď.

j) …… *(malé dítě)* se večer obvykle dává kaše.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Několik …neděl… *(neděle)* jsme čekali na jeho odpověď.

a) Ty houby jsme našli mezi …… *(ten velký kámen - pl.)*.

b) To snad nemyslíš vážně! Ty chceš jít do divadla v …… *(tahle hrozná košile)*?

c) Kolik času věnuješ …… *(domácí práce - pl.)*?

d) Během …… *(den)* nemám vůbec na nic čas.

e) Chtěla bych si koupit …… *(nová židle - pl.)* do kuchyně.

f) Můžu přijít kdykoliv kromě …… *(příští týden)*, to jedu ke …… *(moje mladší dcera)*.

g) Demonstranti protestovali v …… *(pražská ulice - pl.)* proti zvýšení daní.

h) Strávili jsme s ním jen několik …… *(chvíle)*.

i) Přestaň dělat hlouposti a jez normálně …… *(lžíce)*.

j) Proč jíš tolik …… *(vejce)*?

3. a) Pracujte podle vzoru. Každý výraz můžete použít jen jednou.

práce, *týden*, *židle*, ~~*košile*~~, *ulice*, *den*, *pramen*, *lžíce*

Vzor: Zvyk je železná …košile…

a) Týden pracovitého člověka je sedm ……

b) …… líného člověka je sedmkrát zítra.

c) Krása bez dobrého srdce je jako dům bez dveří, loď bez větru, ……

bez vody.

d) Sedí na dvou ……

e) Láska je jako polévka, první …… jsou velmi horké, poslední velmi studené. (Jeanne Moreauová)

f) Když bude každý zametat před svým domem, bude celá …… čistá.

g) Bez …… nejsou koláče.

b) Pracujte ve dvojicích. Vysvětlete, co znamenají přísloví ve cvičení 3 a).

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO M, P

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B, L, M)

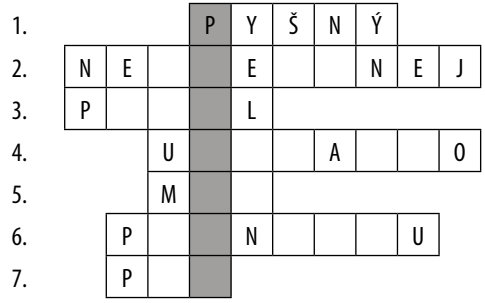
Vzor: To je moje mam..i..nka.

M…slela jsem si, že jsi b…l s M…lenou na nákupu. L…tuji, že jsem to neudělal dobře, ale m…nule jsem postupoval stejně a všem se to l…bilo. Kl…dně si to vezmi. M…luju špagety s kečupem. Kdyb… sis to lépe rozm…slel, tak bys tu chybu neudělal. Dal m… dva l…stky do kina. Pob…t u moře, odpočinek a hlavně to kl…ma jim pozitivně ovl…vňují zdraví. Při l…žování se ztratil. Rozzlob…l se na ni, protože ztratila kl…če od b…tu. Zvol…li ho prezidentem celé společnosti. Nůž je v m…čce na nádobí. Nevím, proč se ti kluci tak prali, musela jsem na ně dokonce zakřičet, aby se nezab…li. Zm…lila se, a tak se mu musela omluvit.

b) Doplňte i/í a y/ý. Věty jsou bez kontextu. (různé případy)

Umíš l…žovat? Ráno se m…jeme studenou vodou. Měl s t…m velké problém… Ta polévka pál…, počkejte ještě chvíl… Je vidět, jak se těm l…dem na čerstvém vzduchu dobře d…chá. Vynesl p…tel s odpadky. Půjč m… prosím m…dlo. Venku se bl…ská. Je pro mě důlež…té, ab… b…l můj b…t pořád čistý. Některé pl…ny jsou jedovaté. Matka byla p…šná na své děti. Nikoho b…chom neměli b…t. Bojí se m…ší. Karel nechtěl b…t doma sám. Máš kl…če? Psali jsme na pap…ry a učitel na tabul… Máme hodně zb…tků od oběda, a tak to dojíme k večeři. On to m…slel úplně vážně, ale celá situace b…la spíš kom…cká. Bab…čka sb…rala staré knih… Zp…val krásnou p…sničku. M… se na něj zlob…me, protože vyp…l všechen džus a na nás nezb…lo nic. Děti, nezam…kejte se v koupelně. To je pěkná p…tomost. Jak to všechno b…lo? Nel…b…lo se mi tam.

2. a) Pracujte podle vzoru. **(M, P)**

Vzor: Jeho syn vyhrál zápas v tenisu. Je na něj velmi ……

Prosím, ……. televizi, chci se dívat na tenhle program.

Můžeš mi podat ten velký ……. na odpadky?

V koupelně máme ……., zrcadlo a vanu.

Proč tak křičíš? – Viděla jsem na podlaze…….

Zazpíval bys mi ještě jednou tu známou …….?

Mám rýmu a kýchám. Asi mám alergii na …….

Ne, tady není pan Novák. To bude asi …….

Když není válka, je …….

Moje kamarádka je vždycky velmi ……. a příjemná.

Špinavé nádobí dej, prosím, do …….

Tajenka: P __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __

b) Najděte v česky psaných materiálech informace o postavě v tajence. Napište o ní minimálně 3 věty a ve skupině pak informace prezentujte.

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně. **(B, L, M)**

Vzor: ~~M~~Minulý týden mi bylo špatně. …Minulý…

a) Chtěla bich mít novou mičku, abych nemusela mýt celý večer nádobí.

……

b) Myluju malinovou lymonádu a bylinkový čaj. ……

c) Slyšeli jste ten nesmysl? To snad nemisleli vážně! Vůbec se mi to nelíbí.

……

d) Myslíš, že je nutné, abys měnil bidliště? ……

e) Děti mi slíbily, že dnes dojdou nakoupit. ……

f) Potřebovala bych si nabýt mobil, ale nemůžu najít nabíječku. Mohl bys my pomoct? ……

g) Dej ty zbytky jídla do misky. ……

h) Kolika jazyky umýš mluvit plynule? ……

4. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. **(různé případy)**

Vzor: Když budete p..i..lní, budete brzy umět dobře česky.

a) A: Kdyb…s chtěla, kl…dně b…ch došel nakoup…t.

B: .To by b…lo skvělé. Kup nějaké l…monády, pomerančov… džus, krab…čku b…l…nkového čaje, p…tel brambor, mal…ny a m…dlo.

b) A: Kol…k je hodin? Snad už nen… osm? Sl…b…la jsi m…, že mě vzbud…š v šest!

B: …… Prom…ň, m…slela jsem si, že vstáváš až v osm.

c) A: Kam tak posp…cháte?

B: . Do ZOO. Dět… tam neb…ly už rok. Jedeme lod…, která za chvíl… odjíždí.

A: Tak si to už…jte. M… jsme tam byli m…nulý týden. Našemu Martinov… se …… v ZOO nevíc l…bil… op…ce.

B: Urč…tě se na ně také pod…váme. Ale teď už opravdu mus…me jít.

d) A: Tat…, v…díš tu super čepic…? Takovou bych chtěla.

B: …… Viděla jsi, kol…k stojí? Za čtyři stovky se m… zdá dost drahá.

A: ……Opravdu? 400 korun není zase tol…k.

B: …… Dobře, tak ji koup…me, ale mam…nka nás moc nepochvál…

ZOPAKUJTE SI

A. KONDICIONÁL, PODMÍNKOVÉ A ÚČELOVÉ VĚTY

I. KONDICIONÁL

sg.	pl.
dělal/a **bych**	dělali/y **bychom**
dělal/a **bys**	dělali/y **byste**
dělal/a/o **by**	dělali/y/a **by**

POZOR!

- **pomocné sloveso BYCH je na 2. „gramatické" pozici ve větě, např. Naší nejlepší kamarádce bych to určitě řekla. Určitě bych to řekla naší nejlepší kamarádce.**
- **SE/SI je na 3. „gramatické" pozici ve větě, např. Nejraději bych si dala čokoládový dort. Čokoládový dort bych si dala nejraději.**

reflexivní slovesa

sg.	pl.
učil/a **bych se**	učili/y **bychom se**
učil/a **by ses**	učili/y **byste se**
učil/a/o **by se**	učili/y/a **by se**

sg.	pl.
dal/a **bych si**	dali/y **bychom si**
dal/a **by sis**	dali/y **byste si**
dal/a/o **by si**	dali/y/a **by si**

- u reflexivních sloves je ve 2. osobě ~~**bys + se**~~ **= by ses**, ~~**bys + si**~~ **= by** sis, např. Učil **by ses** celý den? Dal **by sis** také limonádu?

Kondicionál používáme:

… v podmínkových a účelových větách (viz níže II. Podmínkové věty a III. Účelové věty)

… když si jsme **nejistí** a/nebo když chceme být **zdvořilí**:

a) osobní přání – Rád bych si koupil nové kalhoty. Chtěl bych mít větší byt.

b) objednávka – Dal bych si rajčatový salát.

c) výzva, prosba, žádost – Otevřel bys prosím okno? Mohl bys mi pomoct?

Nemohl bys to udělat ty?

d) dovolení – Mohl bych tě v sobotu navštívit?

e) nabídka – Nedali byste si kávu?

f) návrh – Nechtěl bys jít do kina? Mohli bychom to poslat poštou.

g) doporučení, rada – Měl bys jí raději zavolat hned. Na vašem místě bych to nedělal.

h) varování – Neměl bys tam chodit!

i) příkaz, zákaz – Byl bys už zticha? Ne abys tam chodil!

j) silné přání – Kéž by přišel včas! Kéž by si na mě vzpomněl!

II. PODMÍNKOVÉ VĚTY

KDY + kondicionál (KDYBY)

sg.	**pl.**
kdybych dělal/a	**kdybychom*** dělali/y
kdybys dělal/a	**kdybyste** dělali/y
kdyby dělal/a/o	**kdyby** dělali/y/a

***** V konverzaci s Čechy často uslyšíte nespisovnou formu ***kdybysme***.

Například:
Kdybych dělal úkoly včas, mohl bych chodit spát brzy. Kdybys ho potkala, pozdravuj ho. Kdybychom měli mapu, neztratili bychom se. Kdyby přišli včas, viděli by celý film.

reflexivní slovesa

sg.	**pl.**
kdybych se učil/a	**kdybychom se** učili/y
kdyby ses učil/a	**kdybyste se** učili/y
kdyby se učil/a/o	**kdyby se** učili/y/a

sg.	**pl.**
kdybych si dal/a	**kdybychom si** dali/y
kdyby sis dal/a	**kdybyste si** dali/y
kdyby si dal/a/o	**kdyby si** dali/y/a

- u reflexivních sloves je ve 2. osobě ~~**kdybys + se**~~ **= kdyby ses**, ~~**kdybys + si**~~ **= kdyby sis**, např. **Kdyby ses** víc učil, složil bys zkoušku. **Kdyby sis** dal guláš, určitě by ti chutnal.

POKUD + kondicionál / budoucí čas

Například:
Pokud to neuděláš, bude se zlobit. / Pokud bys to neudělal, zlobil by se.

KDYŽ / JESTLI / JESTLIŽE + budoucí čas

Například:

Když půjdeš pomalu, nestihneme autobus. Jestli nepřijdeš, budu tě hledat. Jestliže to neuděláte, nedostanete zaplaceno.

POZOR!

- **a) ve větě s když / jestli / jestliže není kondicionál**
- **b) když + přítomný / minulý čas = časová věta, např. Když mám čas, čtu si. Když jsem měl čas, četl jsem si.**

SROVNEJTE!

Kdybych měl čas, četl bych si. Když (= V případě, že…) budu mít čas, budu si číst.
×
Když mám čas, čtu si. Když jsem měl čas, četl jsem si.

III. ÚČELOVÉ VĚTY

A + kondicionál (ABY)

sg.	pl.
abych dělal/a	**abychom*** dělali/y
abys dělal/a	**abyste** dělali/y
aby dělal/a/o	**aby** dělali/y/a

***** V konverzaci s Čechy často uslyšíte nespisovnou formu ***abysme***.

- účelové věty odpovídají na otázku „Proč?"/ „Za jakým účelem?"

Například:

Jezdí do práce autem, aby nemusel čekat na tramvaj. Přinesl přítelkyni květiny, aby jí udělal radost. Pospíchali jsme, abyste nemuseli dlouho čekat.

reflexivní slovesa

sg.	pl.
abych se učil/a	**abychom se** učili/y
aby ses učil/a	**abyste se** učili/y
aby se učil/a/o	**aby se** učili/y/a

sg.	pl.
abych si dal/a	**abychom si** dali/y
aby sis dal/a	**abyste si** dali/y
aby si dal/a/o	**aby si** dali/y/a

- u reflexivních sloves je ve 2. osobě ~~**abys + se**~~ **= aby ses**, ~~**abys + si**~~ **= aby sis**, např. Chodíš do posilovny, **aby ses** líbil holkám? Co děláš, **aby sis** zapamatovala všechna nová slova?

- **aby** používáme také v některých objektových větách, např. Přál si, aby ta krásná chvíle nikdy neskončila. Nechtěli, abych to někomu řekl.
  Objektové věty odpovídají na otázku „Co?" / „Jakou věc?"

1. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.
Vzor: Maruško, koupila ~~by jsi~~ cestou ze školy chleba? …bys…

a) Kdyby nepršelo, jeli by jsme na výlet do Prahy už dávno.

……

b) Chtěl by jsi si koupit to zelené sako?

……

c) Kdybyste zatelefonovali dřív, přišli bysme vám naproti až k autobusu.

……

d) Jel jsem v lednu do Krkonoš, abych si pořádně zalyžoval.

……

e) Karle, uměl by si opravit to rozbité auto, abysme mohli pokračovat v cestě?

……

f) Kdyby se omluvili, nezlobila by se na ně.

……

g) Mohl by jsem navštívit Alenu v nemocnici?

……

h) Odletěl bys na dovolenou beze mě? To bys mi snad neudělal!

……

i) Zúčastnil by jsem se konkurzu, ale mám strach, že by jsem byl neúspěšný.

……

j) Ráda by něco uvařila, ale nemá z čeho.

……

2. Napište věty zdvořileji. Použijte kondicionál.
Vzor: Zavři okno! – **…Mohl bys prosím zavřít okno?…**

a) Venku už je tma. Nikam nechoď! – ……

b) Půjdete se mnou do kina? Mám dva volné lístky. – ……

c) Uvařím ti kávu, jo? – ……

d) Dejte mi rajčatový salát. – ……

e) Být vámi, tak to nedělám. – ……

f) Kilo hovězího masa. – ……

g) Snad přijde včas. Moc si to přeju. – ……

h) Uděláš to ty? – ……

i) Honzo, to se nedělá! – ……

j) Mlč! – ……

3. Pracujte podle vzoru.
kdyby, *kéž by*, *i kdybych*, *jestli*, ~~*abych*~~, *jako by*, *aby*, *pokud*, *jen kdybychom*, *že by*
Vzor: Vstával jsem brzy, …abych… stihnul vlak.

a) …… mi to řekl včas, tak bych se na to připravil.

b) Pospíchal domů, protože se bál, …… nezmokl.

c) Dělal, …… o tom nevěděl.

d) …… ho požádal, určitě by mi nepomohl.

e) …… ti ujede autobus, zavolej mi.

f) Zúčastnili bychom se, …… dostali pozvánku.

g) …… mě poslechl a zůstal doma!

h) …… se ho nezeptáš, nic se nedozvíš.

i) Nezdá se mi, …… se o to zajímal.

B. SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM (SHODA PREDIKÁTU SE SUBJEKTEM)

- na subjekt se ptáme KDO? CO?

	Otázka	Subjekt
Jana ráda cestuje letadlem.	**Kdo** rád cestuje letadlem?	Jana
Na ulici stálo auto.	**Co** stálo na ulici?	auto

- subjekt rozhoduje o tom, jakou koncovku má sloveso v minulém čase

Subjekt	koncovka slovesa (minulý čas)	příklad
MASKULINUM ŽIVOTNÉ sg.	**-Ø**	Pacient čekal na doktora. Jiří pomohl Markétě.
MASKULINUM NEŽIVOTNÉ sg.		Obraz visel nad postelí. Honzův dopis všechny překvapil.
FEMININUM sg	**-A**	Julie navštívil**a** Barcelonu. Tramvaj přijel**a** pozdě.
NEUTRUM pl.		Všechna rána byl**a** chladná. Koťata si hrál**a** na zahradě.
NEUTRUM sg.	**-O**	Nové kolo se mi rozbil**o**. Dítě se narodil**o** v noci.
5, 6 a více + G pl.		Na schůzce se sešl**o** devět ministrů. Na stole leže**lo** osm knih. Na parkovišti stál**o** dvanáct aut.
hodně, kolik, málo, několik, pár, trochu… + G sg./pl.		Několik studentů čekal**o** na tramvaj. Kolik korun zmizel**o**? Pár letadel měl**o** zpoždění.
MASKULINUM ŽIVOTNÉ pl.	**-I**	Navštívil**i** mě moji kamarádi. Dělníci pracoval**i** bez přestávky.
několikanásobný subjekt, kde je MASKULINUM ŽIV.		Mirek, Lucie a Věra bydlel**i** v jednom bytě. Babička a dědeček mi často telefonoval**i**. Psi a kočky se neměl**i** rád**i**.
VŠICHNI pl.		Poslal**i** nám pozvánku k lékařské prohlídce. Měl**i** jste s tím doma problémy?
MASKULINUM NEŽIVOTNÉ pl.	**-Y**	Letní dny byl**y** velmi teplé. Kolem domu rostl**y** stromy.
FEMININUM pl.		Moje sestry už odešl**y** domů. Hvězdy jasně svítil**y**.

POZOR!

- **lidé, rodiče, koně = maskulinum životné pl. – Lidé té zprávě nevěřili. Rodiče se vrátili z práce brzy. Koně běhali za farmou.**
- **děti, oči, uši = femininum pl. – Děti nechtěly spát. Bolely ho oči. Mrzly mi uši zimou.**

1. Pracujte podle vzoru.

~~pacient~~, *obraz*, *tramvaj*, *piva*, *koťata*, *kolo*, *dítě*, *několik*, *kolik*, *kamarádi*, *dědeček*, *všichni*, *dny*, *stromy*, *sestry*

Vzor: …Pacient… čekal na doktora.

a) Letní ……..…….. byly velmi slunečné.

b) Babička a ……..…….. mi často telefonovali.

c) ……..…….. přijela pozdě.

d) Všechna ……..…….. byla dobře vychlazená.

e) ……..…….. si hrála na zahradě.

f) Nové ……..…….. se mi rozbilo.

g) ……..…….. se narodilo v noci.

h) Na schůzce se sešlo ……..…….. ministrů.

i) ……..…….. korun zmizelo?

j) Navštívili mě moji ……..……...

k) Moje ……..…….. už odešly domů.

l) ……..…….. visel nakřivo.

m) ……..…….. se smáli mému vtipu.

n) Kolem domu rostly ……..……...

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dnes jsme měl..i.. k obědu řízek a brambory.

a) Děti si dnes hrál… celý den na zahradě, kde krásně kvetl… stromy, zpíval… ptáci a létal… motýli. Moc se jim tam líbil…

b) Děvčata nechtěl… nikam jet, protože byl… velké horko a blížil… se bouřka.

c) Kluci a holky běhal… po lese a hledal… houby, které nebyl… vidět, protože rosl… pod stromy.

d) Pepo, proč jste nesnědl… ty koláče? Nechutnal… vám snad?

e) Dnes nejezdil… celý den žádné vlaky, protože napadl… hodně sněhu.

f) Holky, nechtěl… byste jít se mnou někam na kávu?

g) Naši dva psi dnes celou noc nespal…, protože po ulici chodil… cizí lidé.

3. Pracujte podle vzoru.

Honza i Ivan se včera **(vzor)** jel..i.. koupat. Poslední dva týdny byl… stále hezky a svítil… sluníčko, takže se voda už příjemně ohřál… Na koupališti byl… spousta lidí. Rodiče se koupal… a malé děti běhal… kolem. Kluci chvíli hledal… nějaké volné místo, kde by se mohl… opalovat, ale všude byl… plno. Nakonec uviděl… své spolužačky. Holky ležel… blízko u vody pod stromy, kde byl… jen několik lidí. Kluci si sedl… k nim. Skvěle se bavil…, když najednou přišl… velké mraky. Začal… pršet. Lidé rychle vyběhl… z vody a pospíchal… se schovat. Kluci a holky chvíli čekal…, ale počasí se nezlepšil…. Všichni se pomalu oblékl… a odešl… domů.

PSANÍ

Vyberte si jedno téma a napište žádost. Napište minimálně 100 slov.

A) Žádost o povýšení.

B) Žádost o zvýšení platu.

C) Žádost o přeřazení na jinou pozici.

…….

…….

……. …….

……..

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. Pracujte podle vzoru.

Jeden nezaměstnaný muž se přihlásil do konkurzu na místo uklízeče. Měl v **(vzor)** …jedné slavné počítačové firmě… *(jedna slavná počítačová firma)* zametat podlahy. Personální ředitel si tohoto muže pozval ke **a)**…… *(vstupní test)* a na pohovor. Na konci jednání mu řekl: „Přijímáme vás, dejte mi **b)**…… *(váš e-mail)* a já vám pošlu formulář k vyplnění. Zároveň dostanete **c)**…… *(potřebná instrukce - pl.)*, kde a kdy se máte první den hlásit." Nezaměstnaný smutně odpověděl, že **d)**…… *(žádný počítač ani mailová adresa)* nemá. Personální ředitel: „To nemyslíte vážně! Jestli nemáte e-mail, tak svým způsobem neexistujete, a proto nemůžete dostat ani **e)**…… *(tato práce)*." Zklamaný muž nevěděl, co má dělat, protože měl ve **f)**…… *(jeho peněženka)* už jen 100 korun. Přemýšlel a pak se rozhodl, že koupí v supermarketu bednu s 10 kg **g)**…… *(rajče)* a prodá je. A tak se také stalo! Během dvou hodin je všechna prodal ve městě za dvojnásobek. Takto to zopakoval ještě třikrát a šel domů s **h)**…… *(osm set korun)*. Stejným způsobem, jako to provedl s **i)**…… *(rajče - pl.)*, změnil svůj styl života a myšlení. Každý den vstával brzy ráno, pilně pracoval a pozdě večer se vracel domů s **j)**…… *(několikanásobek + jeho peníze)*. Za tři měsíce si koupil kolo a vozík, **k)**…… *(který)* zanedlouho vyměnil za malé auto a o něco později už měl velké nákladní auto.

2. Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte spojovací výraz.

Po několika málo letech **(vzor)** …vlastnil… *(vlastnit)* tento muž jeden z největších velkoobchodů se zeleninou v celé republice. Když jednou přemýšlel o budoucnosti své rodiny, **a)**…… *(rozhodnout se)* uzavřít životní pojištění. Hned druhý den zavolal pojišťovacímu makléři, **b)**…… *(poradit mu - kondicionál)* s výběrem pojistky. V závěru rozhovoru se ho makléř zeptal na e-mailovou adresu, **c)**…… *(moct mu poslat)* smlouvu. Muž odpověděl, že žádnou e-mailovou adresu nemá.

„To je zvláštní," říkal makléř, „vy nemáte žádný e-mail, a přesto jste dokázal vydělat tolik peněz? **d)**…… *(představit si)*, kde byste dnes byl, kdybyste e-mail měl." Muž se dlouze zamyslel a pak odpověděl: „**e)**…… *(stát se)* uklízečem."

Z tohoto příběhu máme 4 velká poučení.

Poučení 1: Na internetu náš život **f)**…… *(nestát)*.

Poučení 2: Jestli chcete uklízet ve firmách, **g)**…… *(založit si)* e-mail.

Poučení 3: I když nemáte e-mail, můžete se stát milionářem. Stačí, když hodně pracujete.

Poučení 4: Vzhledem k tomu, že tento příběh **h)**…… *(číst)* v učebnici, a ne na počítači, tak možnost stát se milionářem **i)**…… *(stát)* před vámi. Hodně štěstí!

(na motivy textu od neznámého autora z internetu)

LEKCE 4

ADJEKTIVNÍ SUBSTANTIVA

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Bez …toho rozhodčího… *(ten rozhodčí)* nemůže začít zápas.

a) Zeptej se paní …… *(vrátná)*, kde je kancelář číslo 357.

b) …… *(váš účetní - pl.)* se musejí dát rychle do práce, aby odeslali faktury včas.

c) Je v tom vlaku …… *(nějaký průvodčí)*?

d) Nikdo u soudu …… *(ten obžalovaný)* nevěřil.

e) …… *(cestující - pl.)* se nelíbilo špinavé kupé.

f) Znáš syna …… *(náš vedoucí)*?

g) Lékaři se starali celý den o …… *(zraněný - pl.)* a o …… *(nemocný - pl.)*.

h) Vyúčtování …… *(cestovné)* a …… *(stravné)* je nutné vyřídit do pěti dnů po návratu ze služební cesty.

i) Nedělej si starosti se …… *(vstupné)*. Všechno zařídím.

j) Naše univerzita nabízí …… *(pracující - pl.)* nový typ večerního studia.

k) Černý pasažér je povinen k …… *(řádné jízdné)* zaplatit pokutu ve výši osm set korun.

2. a) Pracujte podle vzoru.

cestovné, cestovní, ~~cestující~~, jízdné, jízdní, školné, školní, vstupné, vstupní, zranění, zraněný

Vzor: Revizor požádal …cestujícího…, aby mu ukázal jízdenku.

a) Dopravní podnik od 1. ledna zvýší ceny ……..

b) Asistentka ředitele pozvala uchazeče ke …….. pohovoru.

c) Brankář se nemohl zúčastnit zápasu kvůli několika ……..

d) Vláda představila návrh zákona o …….. na univerzitách.

e) Finanční oddělení mi včera vyplatilo …….. za služební cestu do Belgie.

f) Za zrušené představení vrátí organizátoři návštěvníkům část ……..

g) Přivolaný lékař rychle ošetřil několik ……., kteří měli autonehodu.

h) Na dovolenou jezdíme vždy s platným …….. pojištěním.

i) Vlak dorazil do stanice dřív než je napsáno v …….. řádu.

j) Žáci musí na konci …….. roku vrátit všechny učebnice.

b) Podtrhněte v řešení cvičení 2 a) adjektiva.

3. Pracujte podle vzoru.

nezaměstnaný, účetní, dovolená, známí, cestující, ~~spolubydlící~~, spropitné, drobné, kapesné, příbuzný, recepční

Vzor: S kým platíš dohromady nájem? – *(můj - pl.)* **…Se svými spolubydlícími…**

a) Komu kontroluje průvodčí jízdenky? – *(některý - pl.)* ……

b) Co dali spokojení hosté ochotnému číšníkovi? – *(velký)* ……

c) S kým jednají úřady práce? – *(různý - pl.)* ……

d) Z čeho si Jana zaplatila novou drahou šálu? – *(její)* ……

e) Komu vrací host klíče, když odjíždí z hotelu? – *(zodpovědný)* ……

f) O svátcích často navštěvujeme – *(náš)* ……

a ……

g) Od koho jste dostali tu fakturu? – *(ten nový)* ……

h) O co požádáte kamaráda, když potřebujete rozměnit? – *(nějaký)* ……

i) Odkud jsou ty krásné fotky? – *(naše loňská)* ……

SLOVESNÉ PŘEDPONY I

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: *odejít – přijít – rozejít*
Cože? Alena už …odešla…?
Petr a Jana se prý …rozešli….
Musíte se k nám brzo …přijít… podívat.

a) *dojít – ujít – předejít*

Už ti …… to blahopřání, které jsem ti minulý týden poslala?

Už jsme …… skoro osm kilometrů, neodpočineme si na chvíli?

Aby …… pozdějším sporům, hned na začátku si vyjasnili pravidla.

b) *nachodit – vychodit – přechodit*

…… chřipku a za měsíc skončil v nemocnici.

Během dovolené v Krkonoších jsme …… 50 km.

Střední školu …… v rodném městě a pak začal studovat v Praze.

c) *svézt – vyvézt – přivézt*

Všechny děti se chtěly …… na novém kolotoči.

Když jede na výlet, vždycky mi …… malý suvenýr.

Letos naše firma …… o 20 % zboží víc než v loňském roce.

d) *předběhnout – zaběhnout – proběhnout*

Mohl bys prosím …… do obchodu pro 6 vajec?

Neseď pořád u toho počítače a běž se ven …… se psem.

S koupí toho bytu bychom neměli moc váhat nebo nás někdo

……

e) *unést – vynést – přenést*

Jeho podnikání už mu …… spoustu peněz.

Její kufr byl tak těžký, že jsem ho nemohl ……

Kdybych se alespoň jednou mohl …… v čase, vrátil bych se do dětství.

2. a) Pracujte podle vzoru.

přijď, ***uběhnout***, ***donést***, ***přijedou***, ~~***odjedeme***~~, ***odešel***, ***předběhne***, ***vletěl***, ***odběhl***, ***se rozvádějí***, ***přiběhl***, ***ubíhá, se rozjeli***

Vzor: O víkendu …odjedeme… na dovolenou k moři.

a) Rodiče k nám …… v sobotu na oběd.

b) Novákovi …… Víš o tom?

c) Do pokoje …… otevřeným oknem pták.

d) Pes …… poslušně na zavolání k pánovi, ale za chvíli zase ……, protože uviděl kočku.

e) Měli byste si pospíšit. Čas vám rychle ……

f) …… už v pět. Budeme mít více času na jídlo a na učení. Můžeš prosím …… pizzu?

g) Účastníci odborného semináře …… domů kolem třetí hodiny.

h) Chtěl bych, abys byl první, ale Franta tě asi ……, protože vyhrál už třikrát.

i) Ráno jsem zaspal, takže jsem do školy …… bez snídaně.

j) Kluci dnes museli při tréninku …… pět kilometrů.

b) Pracujte podle vzoru.

přijel, *vyjede*, *prošli*, *sejde*, *se rozejít*, *se sejdeme*, *ujet*, ~~*odešel*~~, *objíždět*, *roznáší*, *přejít*, *odnáší*, *najeli*

Vzor: Můj manžel …odešel… do práce brzy ráno.

a) Filip …… nahoru výtahem a dolů …… pěšky.

b) S Alenou jsme se domluvili, že …… před kavárnou.

c) Hned za městem …… na dálnici.

d) Jak jen mohl ten řidič …… z místa nehody?

e) Líbí se ti ta mladá servírka, která …… pivo U Pelců?

f) Kdo pořád …… pryč věci z mého pokoje?

g) …… jsme všechny obchody, ale nenašli jsme nic, co by se nám líbilo.

h) Museli jsme …… na druhou stranu ulice.

i) Autobus …… do stanice pozdě, protože musel dlouho …… rozkopanou ulici.

j) Nechci …… s přítelem, mám ho moc ráda.

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Michal Vaněk …zvítězil… *(vítězil – zvítězil)*

Potom, co celé ráno pršelo, si nikdo nebyl jistý, jestli se vůbec bude nějaký závod konat. Testovací jezdec dvakrát **a)**…… *(dojel – objel – přijel – předjel)* dokola trať a ujistil organizátory, že je všechno v pořádku. Proto mohl závod začít včas.

Motocykloví závodníci **b)**…… *(projeli – objeli – odjeli – přijeli)* na startovací

čáru. Po startu se všechny motorky **c)**…… *(rozjely – vjely – dojely – najely)* jako blesk. První dvě kola proběhla podle očekávání. Ve třetím kole ale přišlo nečekané překvapení – Michal Vaněk suverénně **d)**…… *(jel – přejel – předjel – projel)* dvě motorky a dostal se do vedení. Nikdo nevěřil svým očím, protože v prvním kole Michal **e)**…… *(projel – jel – vjel – najel)* startem až pátý. Na oficiálním tréninku sice všechny překvapil, dokonce tam jedno kolo **f)**…… *(přijel – sjel – odjel – ujel)* ve svém rekordním čase, ale nikdo si nemyslel, že má šanci vyhrát celý závod. Poslední kolo byla velká bitva, ale Michal si vedení udržel. Cílem **g)**…… *(zajel – najel – projel – vjel)* jako první, za ním pak Petr Kuba a Zdeněk Vodička. Fotografové a reportéři se rychle **h)**……*(probíhali – přebíhali – odbíhali – sbíhali)*, aby vítěze vyfotili a udělali s ním interview. Na Michala padala jedna otázka za druhou. „Jak dlouho už **i)**…… *(jezdíte – najezdíte – zajezdíte – vyjezdíte)* na téhle motorce? Jak jste se dostal k závodění? Máte talisman pro štěstí? Jakou rychlostí jste **j)**…… *(projel – objel – ujel – vjel)* do té poslední zatáčky? Kdy se chystáte na další závod? Budete reprezentovat naši republiku v zahraničí?" Michal nebyl na takovou popularitu vůbec připravený, proto byl rád, když reportéři **k)**…… *(vyšli – odešli – prošli – obešli)*. Pak konečně **l)**…… *(vyjel – sjel – projel – objel)* dolů do garáží a s kamarády slavil vítězství až do rána.

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO S, V, Z

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. **(B, L, M, P, S)**

Vzor: Moji s..y..nové jsou dobří sportovci.

Koup…l jsem s… l…zátko. Sb…rali jsme b…l…nky na čaj. Bab…čku často p…chá u srdce. Nezapomeň zam…chat polévku. Pros…la b…ch jednu l…monádu. Sl…šeli

jste už dnešní zprávy? Zajímá se o b…ologii. Čas pl…nul pomalu. Děti rozb…ly okno v ob…vacím pokoji. V L…toměřicích se m… moc l…b…lo. Začalo se bl…skat a spustil se vel…ký l…ják. Chutnají ti kobl…hy? Rádi p…jeme minerální vodu. Dali jsme si výborné špagety se s…rem.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B, L, M, P, S, V)

Vzor: Když se vracím domů, náš pes mě radostně v..í..tá.

V Krkonoších se můžete ub…tovat také například v turistických chatách. M…luju p…skové pláže. Je to m…sto dobré na parkování? S…ra je žlutá. Sestra m…vá často bolesti hlavy. Čekali na ni před jejich v…lou. Koup…li jsme si do koupelny nerozb…tné um…vadlo. Každý se někdy m…lí. Při přípravě sv…čkové omáčky použijte jen kval…tní maso. M… tam určitě nepůjdeme. Nesnáším b…ty na s…dl…štích. Kde je ta krab…čka od s…rek?

c) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (B, L, M, P, S, V, Z)

Vzor: L..í..bí se ti Praha?

V…s…pal sůl na zem. V…p…li jsme l…tr m…nerální vody. Naše firma se zúčastnila mez…národní v…stavy. Mám rozb…tý z…p u kalhot, mus…m ho v…měnit. S…rové maso mus…te tepelně uprav…t. Nab…z…me z…mní pob…tové zájezdy na Šumavu. Zatelefonuj m… z…tra. Na tal…ři zůstaly zb…tky s…ra. Nab…j si mob…l. Jana je zv…klá brz… vstávat. Kdo přinesl ten pap…rový p…tel? Máme doma sb…rku známek. Znáš nějaké cv…ky na pos…lování břišních svalů? Bojíš se m…ší? Ty těstov…ny b…ly opravdu v…borné. M…rek pomohl mam…nce um…t nádobí. Mluv hlas…tě, vůbec tě nesl…ším. To je moje nejm…lejší neteř El…ška.

2. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (S + shoda)

Vzor: V Mladé Boleslavi s..i.. koupil..i.. nové auto.

Udělal mi s…lnou kávu. S…nové na svého otce vzpomínal… s velkou láskou. Obě kamarádky rády jedl… mléčné a s…rové výrobky. S…tý hladovému nevěří. Pros…l

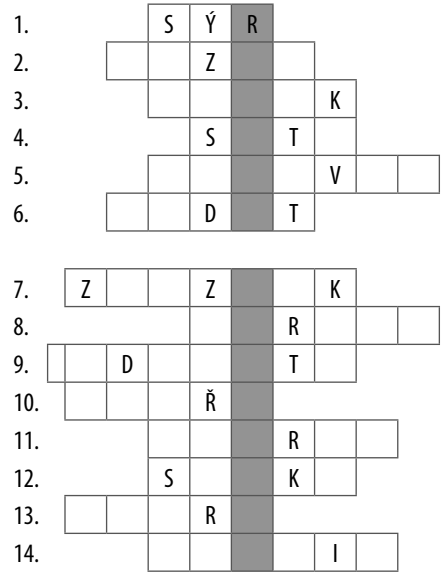
mě o radu. Tatarský biftek je ze s…rového masa. Ve Francii jsem jedl mnoho výborných s…rů. Král měl několik dcer, ale jen jednoho s…na. Ten byt má dvě teras… V pros…nci mám narozeniny. S…lný vítr zničil několik stromů, které spadl… na s…lnici. Krátké sukně se dnes stále nos… Má dlouhé vlas… Cesta byla zas…paná sněhem.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu. (V + shoda)

Vzor: V z..i..mě mus..í..me jíst mnoho v..i..tamínů.

Brz… půjdu spát. V Kolíně se v…rábějí automobily. Jak se dostanu na letiště Ruz…ně? V…díš, tvůj dárek jsem si tady v…stavil. V…m, že tento neobv…klý postup vede k v…borným v…sledkům. Z tělocv…ku jsem měl vždycky jedničku. Uv…děl v…soko ve skalách vzácného ptáka. Ten obraz tu v…sí léta. Oz…val se prav…delně každý týden. Ve škole se zv…šil… požadavky. Brz… se vrátím. To je ale v…ška, raději jdu dolů! Mile nás uv…tal… Není důležité zv…těžit, ale zúčastnit se. V…ndej z pusy tu žv…kačku. Jíme v…dličkou a nožem, ne rukama.

3. a) Pracujte podle vzoru. (S, V, Z)

Vzor: Máslo, jogurt nebo ……. jsou mléčné výrobky.

Do některých cizích zemí musíme mít pas a …….

Mnoho lidí se učí víc než jeden cizí …….

Ten, kdo nemá hlad, je …….

Syn sestry nebo bratra je můj …….

Je tma, a proto nemůžeš v pokoji nic …….

Kouření je ……., se kterým se těžko přestává.

Zelenina, která není vařená, je …….

……. je obytná část města, kde je hodně paneláků.

Kočka je domácí …….

Dnes jsme prohráli, příště musíme …….

Nemáš zapalovač nebo …….?

Petr dnes nepřišel, ale určitě přijde …….

Mezi létem a zimou je …….

Tajenka: __ __ __ __ __ __ __ a __ __ __ __ __ __ __ __

b) Řekněte, co se nachází na místech, která jsou v tajence. Najděte o nich více informací v česky psaných materiálech. Napište o každém místě minimálně 3 věty a ve skupině pak informace prezentujte.

ZOPAKUJTE SI

A. VZTAŽNÉ VĚTY

Vztažné věty nejčastěji odpovídají na otázku „Jaký/Který?" / „Jaká/Která?" / „Jaké/Které?"

Pacient, který se neobjednal, musí dlouho čekat. → Který pacient musí čekat?

Ulice, kde bydlím, se jmenuje Javorová. → Která ulice se jmenuje Javorová?

Den, kdy se mu narodil syn, byl nejšťastnější v jeho životě. → Který den byl nejšťastnější v jeho životě?

I. KTERÝ, KTERÁ, KTERÉ

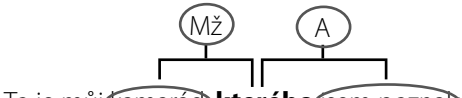
To je můj kamarád. **Můj kamarád** studuje ve Francii.
To je můj kamarád, **který** studuje ve Francii.

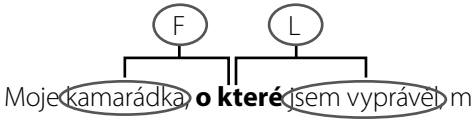
Moje kamarádka mi často telefonuje. **Ta kamarádka** studuje v Polsku.
Moje kamarádka, **která** studuje v Polsku, mi často telefonuje.

To je moje dítě. **Moje dítě** se narodilo v červnu.
To je moje dítě, **které** se narodilo v červnu.

Moji studenti se učí česky. **Ti studenti** pocházejí z Číny.
Moji studenti, **kteří** pocházejí z Číny, se učí česky.

- Zájmeno ***který*** skloňujeme jako adjektivum ***mladý***.

POZOR!

- **V konverzaci s Čechy můžete slyšet místo zájmena *který* zájmeno *co* (= hovorové).**
  Zájmeno co ve vztažných větách neskloňujeme.
  To je můj kamarád, **co** studuje ve Francii.
  To je můj kamarád, **co** jsem **ho** poznal ve Francii.
  Moje kamarádka, **co** jsem **o ní** vyprávěl, mi často telefonuje.
- **V knihách často můžete vidět místo zájmena *který* zájmeno *jenž*.**
- **Zájmeno *jenž, jež* má speciální deklinaci. Více najdete v Přehledu gramatiky.**
  To je můj kamarád, **jenž** studuje ve Francii.
  To je moje kamarádka, **jež** studuje v Polsku.
  To je moje dítě, **jež** se narodilo v červnu.
  To jsou moji studenti, **již** se učí česky.

II. KDE / KAM / KDY / ODKUD / …

To je můj dům, **kde** bydlím už deset let.
Chata, **kam** pojedeme o víkendu, stojí u lesa.
To byl den, **kdy** se Honza seznámil se svou přítelkyní.
To jsou cizí země, **odkud** přijeli moji studenti.

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte zájmeno KTERÝ. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.
Vzor: To je muž, …do kterého… se zamilovala.

a) Moje kamarádka, …… jsem studovala na vysoké škole v Českých Budějovicích, přijede o víkendu do Prahy.

b) Přihlásil se do konkurzu, …… se zúčastnilo ještě dalších pět kandidátů.

c) Znáš tu dívku, …… se Jakub pořád dívá?

d) Kamilo, máš dost velký účet za mobil. Můžeš mi říct, …… kamarádům pořád telefonuješ?

e) Maminka se zlobila na děti, …… si nechtěly dělat domácí úkoly.

f) Kde je ta moje šála, …… se hodí tahle čepice? Nevzpomínáš si náhodou, …… skříně jsi ji uklidila?

g) Mám ráda, když je v parcích dost laviček, …… mohou lidé odpočívat.

h) Alenko, to jsou věci, …… se nesmíš dotýkat.

i) Opravdu si moc vážíme nabídky, …… jste nám dal, ale bohužel ji nemůžeme přijmout.

2. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte KDE, KAM, KDY, ODKUD.

Vzor: Místo, …kde… bydlíme, se nám moc líbí.

a) Obchod, …… mám ty nové šaty, je na Václavském náměstí.

b) Pořád myslí na dobu, …… se s ním setkala.

c) Vidíš, to je to místo, …… jsme se minule v Berlíně ztratili.

d) Škola, …… budou chodit od září mé děti, je blízko našeho bydliště.

e) Ten hotel, …… pojedeme na dovolenou, je opravdu luxusní.

f) Město, …… pochází Nina, má mnoho zajímavých historických památek.

b) Pracujte podle vzoru. Do vět ze cvičení 2 a) doplňte zájmeno KTERÝ. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Místo, …na kterém… bydlíme, se nám moc líbí.

a) Obchod, …… mám ty nové šaty, je na Václavském náměstí.

b) Pořád myslí na dobu, …… se s ním setkala.

c) Vidíš, to je to místo, …… jsme se minule v Berlíně ztratili.

d) Škola, …… budou chodit od září mé děti, je blízko našeho bydliště.

e) Ten hotel, …… pojedeme na dovolenou, je opravdu luxusní.

f) Město, …… pochází Nina, má mnoho zajímavých historických památek.

3. a) Pracujte podle vzoru.

1) Vodnář (21.1.–20.2.)	**Miluje originální a nezvyklé věci.**		A)
2) Ryby (21.2.–20.3.)	**Jsou závislé na milovaných lidech.**		B)
3) Beran (21.3.–20.4)	**Jejich vůli nic nezlomí.**		C)
4) Býk (21.4.–21.5.)	**Věří svým názorům.**		D)
5) Blíženci (22.5 –21.6.)	**Neradi se cítí osamělí.**		E)
6) Rak (22.6.–22.7.)	**O tajemstvích nevypráví ani nejlepším přátelům.**		F)
7) Lev (23.7.–22.8.)	**Účastní se akcí a organizuje je.**		G)
8) Panna (23.8.–22.9)	**Pečlivě se zabývá svými úkoly.**		H)
9) Váhy (23.9.–23.10.)	**Váhají při závažných rozhodnutích.**		I)
10) Štír (24.10.–22.11.)	**Pamatuje si prožitou nespravedlnost.**		J)
11) Střelec (23.11.–21.12.)	**Užívá si naplno svého života.**		K)
12) Kozoroh (22.12.–20.1.)	**Pro úspěchy je schopen mnoho obětovat.**		L)

b) Pracujte podle vzoru. Použijte KTERÝ / KTERÁ / KTERÉ a charakteristiku ze cvičení 3 a).

Vzor: Vodnáři milují věci, …které jsou originální a nezvyklé….

a) Ryby jsou skromné a tiché, často bývají závislé na lidech,

……..

b) Berani jsou nezávislí a mají pevnou vůli, ……..

c) Býci jsou tvrdohlaví a neradi mění názory, ……..

d) Blíženci jsou optimističtí a přátelští, nemají rádi takové situace,

……..

e) Raci jsou citliví a občas uzavření, a tak mají tajemství, ……

f) Lvi jsou rození vůdci a skvělí organizátoři všech akcí, ……

g) Panny jsou pracovité. Úkoly, ……., plní pečlivě a spolehlivě.

h) Váhy často dlouze přemýšlí o rozhodnutích, ……..

i) Štíři mají pevnou vůli a dobře si pamatují každou nespravedlnost,

……..

j) Střelci jsou aktivní a často mají dobrodružný život, ……

k) Kozorozi jsou cílevědomí a úspěchy, ……., rádi oslaví.

c) Tipněte si, ve kterém znamení se narodili vaši spolužáci. Své tipy si pak ověřte. Jaké znamení je ve skupině nejrozšířenější?

jméno spolužáka	znamení (můj tip)	datum narození	znamení (realita)	jeho / její charakteristická vlastnost

B. ADJEKTIVA A ADVERBIA

ADJEKTIVA	ADVERBIA
Jaký? Jaká? Jaké? Který? Která? Které?	**Jak?** Kde? Kam? Kdy?
Jaké *auto?* Petr si koupil **rychlé** auto. Petr si koupil **elegantní** oblek.	***Jak*** *jezdí?* Jeho nové auto jezdí **rychle**. Jeho oblek vypadá **elegantně**.
Skloňujeme jako *mladý* nebo *moderní*.	Neskloňujeme.

ADJEKTIVA		→	ADVERBIA	
-ť-, -ň-, -ž- příští, moderní, svěží…	**-Í** (měkká)	→	**-Ě**	příště, moderně, svěže…
-z- cizí			**-E**	cize
-d-, -t-, -n-, **-p-, -b-, -m-, -v-** tvrdý, důležitý, hloupý, slabý…	**-Ý, -Á, -É** (tvrdá)	→	**-Ě**	tvrdě, důležitě, hloupě, slabě…
-l-, -s-, -z- rychlý, drzý…			**-E**	rychle, drze…
-h-, -ch-, -k-, -r- dlou**h**ý, ti**ch**ý, krát**k**ý, dob**r**ý…			**-E**	**alternace** **-h-** > **-z-** **-ch-** > **-š-** **-k-** - > **-c-** **-r-** > **-ř-** dlou**z**e, tiše, krát**c**e, dob**ř**e…
-cký, -ský německý, český			**-cky** **-sky**	německy, česky
chladný, jasný, těžký, smutný…			**-E/-Ě** nebo **-0**	chladně/chladno, jasně/ jasno, těžce/těžko, smutně/smutno…

POZOR!

- **hezký → hezky**
- **pomalý → pomalu**
- **Adverbia na -E/-Ě nebo -O používáme v různých významech. Např. V místnosti bylo chladno. x Odpovídala mu chladně, protože se na něj zlobila. Více najdete v lekci 7, sekce Gramatika C.**

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: O víkendu bude *(polojasný – polojasno)*.

a) To je od vás moc *(milé – mile)*.

b) Vypadá *(krásná – krásně)*, určitě má *(nové – nově)* šaty.

c) To zní *(zajímavé – zajímavě)*, rád se přijdu podívat.

d) Je *(nemožné – nemožně)*, aby to stihl včas.

e) To ti vůbec není *(podobné – podobně)*, jsi v pořádku?

f) *(pravděpodobné – pravděpodobně)* jsem si u vás včera zapomněl diář.

g) Tak aby bylo *(jasné – jasno)*, dokud nebude *(hotové – hotovo)*, nikam se nejede!

h) Nevěděla jsem, že dokáže být tak *(zábavný – zábavně)*. Celý večer jsem se *(skvělé – skvěle)* bavila.

2. a) Napište do tabulky adjektiva z vět ve cvičení 3 b), sekce A. VZTAŽNÉ VĚTY.

b) Z adjektiv utvořte adverbia.

ZNAMENÍ	ADJEKTIVA	ADVERBIA
RYBY	(vzor)…skromné… a …tiché…	…skromně… a …tiše…
BERANI		
BÝCI		
BLÍŽENCI	a	a
RACI	a občas	a občas
PANNY		
VÁHY		
STŘELCI		
KOZOROZI		

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Podívej se, jestli je prádlo už …suché… *(suchý – sucho)*.

a) Moc ráda poslouchám, když můj kamarád něco vypráví. Mluví vždycky …… *(zajímavý – zajímavě)*.

b) Už se těším na víkend. Počasí má být prý …… *(nádherný – nádherně)*.

c) Tento zážitek na mě zapůsobil velmi …… *(silný – silně)*.

d) Víš, jak je to …… *(těžký – těžko)*?

e) Ten David je moc fajn. Líbí se mi, že se ke všem chová …… *(přátelský – přátelsky)*.

f) Nevíš, kde si můžu …… *(levný – levně)* nakoupit oblečení?

g) Je tento muž váš …… *(častý – často)* zákazník?

h) Student udělal ve cvičení …… *(hrubá – hrubě)* chybu.

i) Udělej vše jako …… *(obvyklý – obvykle)*.

j) Musím jít k doktorovi, je mi …… *(špatný – špatně)*.

PSANÍ

1. Vyberte si jedno téma a napište charakteristiku. Napište minimálně 150 slov.

A) Můj učitel / Moje učitelka.

B) Můj filmový/knižní hrdina.

C) Člověk, který mě nejvíc ovlivnil.

D) Můj ideální partner / Moje ideální partnerka.

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení.

- ztvárnění
- svěřit někomu něco
- notoricky
- hnízdo
- macecha
- poslouchat na slovo
- kraj
- popel

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Tři oříšky pro …Popelku… *(Popelka)*

„Tři oříšky pro Popelku" je úspěšná česko-německá filmová pohádka z roku 1973, která vznikla na motivy jedné z **a)**…… *(slavná pohádka)* Boženy Němcové. Nejedná se o první zpracování tohoto námětu, ale v porovnání s **b)**…… *(ten předchozí - pl.)* je tento příběh živější a vtipnější. Rozdíl pak najdeme i ve ztvárnění **c)** …… *(hlavní hrdina - pl.)*. Jemná Popelka v podání herečkyLibuše Šafránkové například ovládá jízdu na **d)**…… *(kůň)* a střílí jako zkušený lovec.

Na **e)**…… *(režisérská židle)* tentokrát usedl Václav Vorlíček, hudební doprovod byl svěřen **f)** …… *(Karel Svoboda)* a slova k jeho dnes už notoricky **g)**…… *(známá píseň)* „Kdepak ty ptáčku hnízdo máš" napsal Jiří Štaidl. Nazpíval **h)**…… *(ona)* Karel Gott, v té době pravděpodobně nejpopulárnější český zpěvák, který se proslavil i za **i)**…… *(hranice - pl.)*. Kromě již **j)**…… *(zmiňovaná)* Libuše Šafránkové se ve filmu představil např. Pavel Trávníček v roli **k)**…… *(mladý princ)*.

c) Pracujte podle vzoru.

Děj filmu

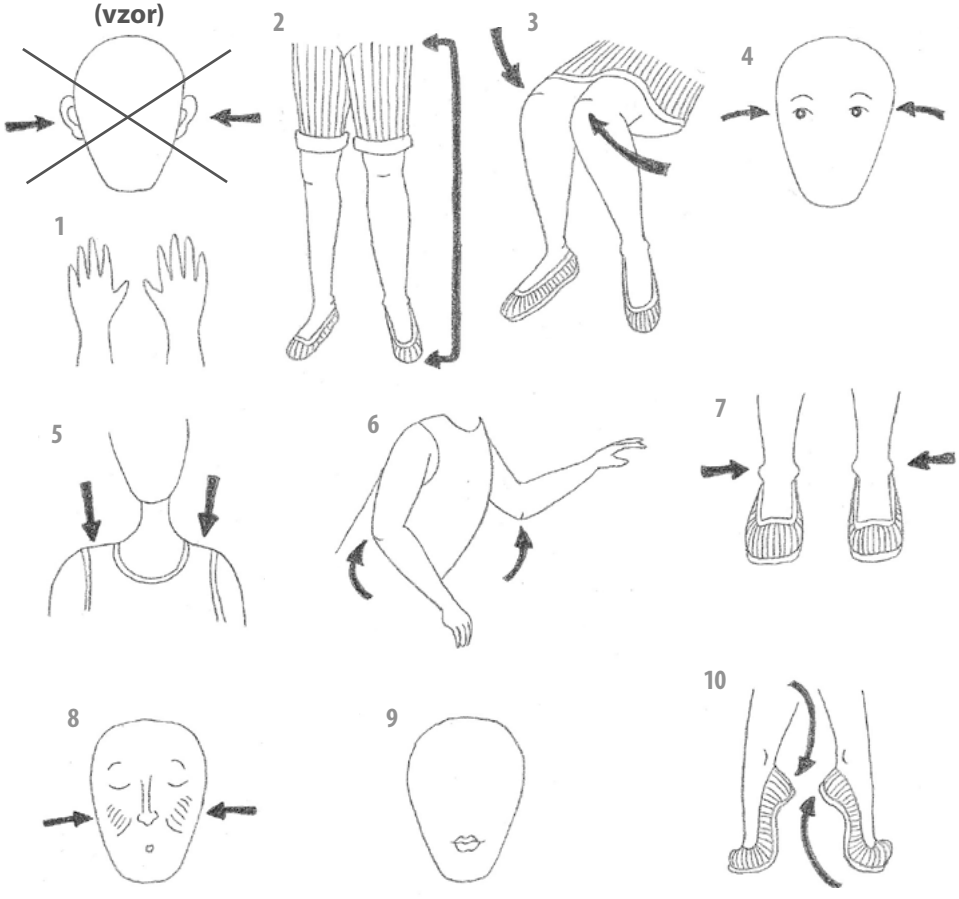
Děj pohádky **(vzor)** …vypráví… *(vyprávět)* o krásné a hodné dívce Popelce, která **a)**…… *(ztratit)* oba rodiče a musí žít se zlou macechou a jejími dvěma dcerami. Ty svou nevlastní sestru **b)**…… *(nemít rád)* a dělají všechno pro to, aby jí **c)**…… *(znepříjemnit)* život. Popelka musí doma těžce pracovat a poslouchat na slovo. Když se všechny svobodné dívky v kraji **d)**…… *(chystat)* na ples, na kterém si má princ vybrat nevěstu, nikoho ani **e)**…… *(nenapadnout)* pozvat Popelku, tu holku pořád ušpiněnou od popela. Té ale naštěstí **f)**…… *(přát)* osud víc než zlé okolí. Díky své kráse, chytrosti a samozřejmě také díky pár kouzlům, která **g)**…… *(nesmět)* chybět v žádné správné pohádce, **h)**…… *(získat)* nakonec Popelka princovu lásku a **i)**…… *(stát se)* jeho ženou.

Pokud jste tuhle pohádku ještě neviděli, určitě si ji **j)**…… *(nenechat)* o letošních Vánocích ujít.

LEKCE 5

DEKLINACE *RUCE, NOHY, OČI, UŠI, KOLENA, RAMENA, PRSA A DEKLINACE DVA, OBA*

1. a) Pracujte podle vzoru.

R	U	C	E	S	E	P	M	O
A	N	L	T	U	B	A	V	N
K	É	K	Y	Š	E	T	H	O
O	Č	I	A	I	C	Y	M	H
L	J	K	O	T	N	Í	K	Y
E	Š	A	R	A	M	E	N	A
N	R	R	Ž	K	D	Á	L	O
A	D	T	V	Á	Ř	E	Í	B
P	H	Y	N	L	O	K	T	Y

b) Ke slovům ze cvičení 1 a) napište nominativ singuláru.

Vzor: …ucho…

1. ……

2. ……

3. ……

4. ……

5. ……

6. ……

7. ……

8. ……

9. ……

10. ……

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Včera jsem ušla na výletě 15 km a dnes mě hrozně bolí …obě nohy… *(oba + noha)*.

a) Tonda dnes půjde k doktorovi, protože ho bolí na…… *(prso - pl.)*.

b) Tatínek nesl syna na …….. *(to jeho silné rameno - pl.)*.

c) Vodu měl až po …….. *(koleno - pl.)*.

d) Víš, že řeka Labe má hodně …… *(malé rameno)*?

e) Lenka měla slzy v …….. *(oko - pl.)*.

f) Včera jsem byla se synem na rentgenu …… *(obě + koleno)*.

g) Musím jít nutně k holiči, mám vlasy až do …… *(oko - pl.)*.

h) Karel spadl z kola a měl rozbitá …… *(obě + koleno)*.

i) Milada si dala svetr přes …….. *(rameno - pl.)*.

j) Matka nasadila synovi čepici na …… *(studené ucho - pl.)*.

b) Přísloví a fráze. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Ta žena má …uši… *(ucho - pl.)* všude.

a) Je zamilovaný až po …… *(ucho - pl.)*.

b) Má za …… *(ucho - pl.)*.

c) Poslouchej …… *(ucho - pl.)*!

d) Zapiš si to za …… *(ucho - pl.)*!

e) Dívej se …….. *(otevřené oko - pl.)*!

f) Nemohl se mu podívat do …… *(oko - pl.)*.

g) Dělá, co jí na …… *(oko - pl.)* vidí.

h) Zůstaly mu …… *(oko - pl.)* pro pláč.

i) Mám ho pořád na …… *(oko - pl.)*.

j) Zamilovaný člověk se dívá na svět …… *(jiné oko - pl.)*.

k) Vysvětloval jsem mu to …… *(noha - pl.)* …… *(ruka - pl.)*, ale stejně mi nerozuměl.

l) Vzal …… *(noha - pl.)* na …… *(rameno - pl.)*.

m) Co nemá v hlavě, má v …… *(noha - pl.)*.

n) Všechno mu padá z …… *(ruka - pl.)*.

o) Nelámej to přes …… *(koleno)*.

c) Pracujte ve dvojicích. Vysvětlete, co znamenají věty ve cvičení 2 b).

3. Pracujte podle vzoru.

Pět Tibeťanů

Pět Tibeťanů je název pro pět **(vzor)** …cviků… *(cvik)*, které pocházejí od mnichů z Tibetu. Tyto cviky pomáhají odstraňovat stres a mají velký vliv na lidský organizmus. Jeden ze cviků, který se jmenuje „Svíčka", si s námi můžete vyzkoušet. Nejprve si lehněte na **a)**…….. *(záda)* na podlahu. Musíte ležet **b)**…….. *(obličej)* nahoru a dát **c)**…….. *(ruka - pl.)* podél těla. Potom zvednete hlavu a zatlačíte bradu do **d)**…….. *(prsa)*. Zároveň dejte **e)**…….. *(noha - pl.)* nahoru tak, aby připomínaly svíčku. Když pracujete **f)**…… *(noha - pl.)*, záda zůstávají celou dobu na zemi. Pokud to dokážete, můžete dát hlavu blíž k **g)**…… *(noha - pl.)*. Ale pozor, vzdálenost **h)**…….. *(koleno - pl.)* od sebe musí být stále stejná. Potom pomalu položte hlavu i **i)**…….. *(noha - pl.)* zpět na zem. Nechte **j)**…….. *(sval - pl.)* chvíli odpočívat a potom zopakujte cvik ještě jednou.

SLOVESNÉ PŘEDPONY II

1. Pracujte podle vzoru. Každou předponu použijte jen jednou.
PRO-, *O-*, *U-*, *PŘED-*, *DO-*, *ROZ-*, *PŘI-*, *VY-*, *NA-*, ~~*POD-*~~
Vzor: Nikdy nesmíš …pod…vádět.

a) Zvykni si na to, že každou práci musíš ……dělat.

b) Vůbec nic neumím. Budeš mi při testu ……povídat?

c) Minulý týden ho ……kradli v tramvaji.

d) Novákovi ……cestovali během prázdnin celou Evropu.

e) Babi, můžu si ještě ……dat? Miluju tvoje jahodové knedlíky?

f) Děti se ……plakaly, protože maminka odešla.

g) Opilý řidič chtěl při silniční kontrole ……platit policisty.

h) Už se těším na víkend. Konečně se pořádně ……spím.

i) Znáte někoho, kdo umí ……povídat budoucnost?

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Auto nastartovalo a …roz…jelo se. *(roz-, za-, od-, na-)*

a) Jeli jsme podél moře po pobřeží, a takhle jsme ……jeli celou Austrálii.

(pro-, vy-, ob-, na-)

b) Ta práce je špatná, musíte ji celou ……dělat. *(do-, vy-, při-, pře-)*

c) Po obědě ……nesla nádobí ze stolu a dala ho do myčky. *(vy-, do-, od-, za-)*

d) Promiňte, udělal jsem to špatně. Přiznávám, že jsem ……cenil své síly.

(do-, na-, pře-, o-)

e) Neodejdeš, dokud ne……děláš své úkoly! *(do-, vy- na-, za-)*

f) Neměl už žízeň, a tak zbytek vody ……lil do trávy. *(vy-, při-, od- za-)*

g) ……ndala peněženku z kabelky a zaplatila za nákup. *(vy-, ode-, na-, za-)*

h) Aby mu nebyla zima, ……pnul si kabát a nasadil si čepici. *(na-, vy-, roze-, za-)*

i) Neměli jsme čas zastavit se ani v Bruselu, Belgií jsme opravdu jen ……jeli.

(ob-, za-, pro-, vy-)

j) Než jsem stačila říct, že už více čaje nechci, paní Koťátková mi ……lila další.

(při-, po-, vy-, na-)

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Lukáš …prospal… *(-spát)* celé dopoledne, protože v noci byl na diskotéce.

a) V novém zaměstnání mě platí lépe. Až si …… *(-dělat)* dost peněz, koupím si nové auto.

b) Ten svetr pouští barvu. Nezapomeň na to, jinak …… *(-barvit si)* ostatní prádlo.

c) Dano, když …… *(-kousnout)* jablko, musíš ho dojíst.

d) Mirku, nezapomeň na ty špagety, jinak je …… *(-vařit)*.

e) Řidič chtěl …… *(-platit)* policistu, který ho zastavil kvůli vysoké rychlosti.

f) Prosím vás, chtěl bych se nechat …… *(-stříhat)* úplně na krátko.

g) Kolegovi nepřišla výplata, protože …… účetní …… *(-psát se)* v čísle účtu.

h) Maminka nejdřív …… *(-lít)* polévku dětem a pak si vzala sama.

i) Bílá bunda je velmi nepraktická, protože …… rychle …… *(-špinit se)*.

PRAVOPIS – PSANÍ VELKÝCH A MALÝCH PÍSMEN

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte malé, nebo velké písmeno. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: Do …P…(~~p~~/P)rahy se sjeli sportovci z celého světa.

Ráno jsme pozorovali východ …(s/S)lunce. V …(m/M)ladé …(b/B)oleslavi se vyrábějí slavná …(a/A)uta …(z/Z)načky …(š/Š)koda. V noci svítil …(m/M)ěsíc tak silně, že jsme nepotřebovali baterky. V …(ú/Ú)stí …(n/N)ad …(l/L)abem jsme se ubytovali v hotelu …(m/M)…odrá …(h/H)vězda. Přijedeš na …(v/V)ánoce domů? Někdy bych ráda

ochutnala pravou …(t/T)ureckou kávu. Lidé, kteří tvrdí, že …(s/S)lunce je planeta, se mýlí. Dominantou …(p/P)ražského …(v/V)áclavského …(n/N)áměstí je …(n/N)árodní …(m/M)uzeum. Dnes slavíme výročí přistání …(č/Č)lověka na …(m/M)ěsíci. Na …(p/P)oloostrově …(m/M)alá …(a/A)sie se nachází …(t/T)urecká …(r/R)epublika.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: OBCHODNÍ DŮM VLTAVA BUDE MÍT OTEVŘENO 24 HODIN DENNĚ.
…Obchodní dům Vltava bude mít otevřeno 24 hodin denně….

a) VÝTAH VE STANICI NÁRODNÍ TŘÍDA JE MIMO PROVOZ.

……

b) DNES VSTUP NA PETŘÍNSKOU ROZHLEDNU ZDARMA!

……

c) VÁŽENÍ DIVÁCI, DNEŠNÍ PŘEDSTAVENÍ V NÁRODNÍM DIVADLE JE Z TECHNICKÝCH DŮVODŮ ZRUŠENO.

……

d) POZOR! OD 1. 12. SPECIÁLNÍ VÁNOČNÍ SLEVY!

……

e) OPRAVY V ULICI ZA NÁDRAŽÍM BUDOU TRVAT DO 16. LEDNA.

……

f) VÍTÁME VÁS NA MEZINÁRODNÍM FILMOVÉM FESTIVALU V KARLOVÝCH VARECH.

……

g) VÁŽENÍ ČTENÁŘI, OMLOUVÁME SE, ALE NÁRODNÍ KNIHOVNA V PRAZE BUDE ZÍTRA ZAVŘENÁ.

……

h) NENECHTE SI UJÍT AKCI! VÝLET DO KRKONOŠ A JIZERSKÝCH HOR JEN ZA 4 500,– KČ!

……

i) V SOBOTU 14. SRPNA SE VŠECHNY BRNĚNSKÉ GALERIE A MUZEA OTEVŘOU I V NOCI.

……

j) ZVEME VÁS NA VÝSTAVU, KTEROU POŘÁDÁ STŘEDNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA V JIHLAVĚ.

……

k) SETKÁNÍ POLSKÝCH POLITIKŮ SE USKUTEČNÍ V HLAVNÍM MĚSTĚ VARŠAVĚ.

……

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: ČR	**A)** inženýr
a) Mgr.	**B)** například
b) aj.	**C)** Česká republika
c) tzv.	**D)** Univerzita Karlova
d) Ing.	**E)** mimo jiné
e) apod.	**F)** Evropská unie
f) EU	**G)** magistr
g) tzn.	**H)** doktor medicíny
h) atd.	**I)** to je
i) mj.	**J)** a podobně
j) např.	**K)** a jiné
k) UK	**L)** takzvaný
l) tj.	**M)** a tak dále
m) MUDr.	**N)** to znamená

b) Pracujte podle vzoru. Použijte zkratky ze cvičení 3 a).

Vzor: Na jednání se sešli zástupci …EU… a české vlády.

a) Na konci roku, ……v listopadu a v prosinci očekáváme ochlazení až na -10 °C.

b) Jestli chcete zhubnout, nesmíte jíst sladkosti – bonbony, čokoládu, zmrzlinu, sušenky ……..

c) Vážení cestující, během naší cesty vám nabídneme teplé nápoje, …… kávu, čaj nebo čokoládu.

d) Prodáváme zmrzlinu s různou příchutí (vanilkovou, čokoládovou, citronovou ……).

e) V roce 1989 proběhla v Československu …… sametová revoluce.

f) Na výstavě českých umělců můžete vidět …… obrazy známého malíře Mikoláše Alše.

g) Chcete dělat něco pro své zdraví? Začněte pravidelně cvičit nebo …… choďte do schodů pěšky.

h) Počet turistů, kteří navštívili městskou galerii, se letos zvýšil o 4,1 %, …… o 43 000 osob.

ZOPAKUJTE SI

A. DEKLINACE *TURISTA* A *SOUDCE*

I. *TURISTA*

- jako ***turista*** skloňujeme:
  - **a)** životná maskulina na **-a**: brácha, hrdina, kolega, předseda, starosta, táta…
  - **b)** slova na **-ista**: cyklista, fotbalista, terorista…
  - **c)** některá mužská křestní jména a příjmení: Honza, Jirka, Pepa, pan Svoboda…

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	turist**a**	turist**é**/turist**i*** / koleg**ové**
G	turist**y**	turist**ů**
D	turist**ovi**	turist**ům**
A	turist**u**	turist**y**
V	turist**o**	turist**é**/turist**i**
L	(o) turist**ovi**	(o) turist**ech**, o kole**zích**
I	turist**ou**	turist**y**

***** Forma *turist**i*** je hovorová.

- singulár – kromě D sg. a L sg. – skloňujeme jako žena
  v D sg. a L sg. skloňujeme jako ***student*** (např. Během zájezdu se průvodce zodpovědně věnoval každému turistovi ve skupině.)
- plurál skloňujeme jako ***student***

POZOR!

- **v N pl. – kromě slov na -ista – používáme -ové, např. Na schůzi nás přivítali noví předsedové. V sobotu se sešli starostové z celého Středočeského kraje.**
- **substantiva s měkkým konsonantem mají v G sg., A pl. a I pl. -i, např. Láďa – Zeptám se na to Ládi. Baťa – Nakupuje boty u Bati.**

II. *SOUDCE*

- jako *soudce* skloňujeme životná maskulina na **-ce**: průvodce, správce, zástupce…

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	soudc**e**	soudc**i**/soudc**ové**
G	soudc**e**	soudc**ů**
D	soudc**i**/soudc**ovi**	soudc**ům**
A	soudc**e**	soudc**e**
V	soudc**e**	soudc**i**/soudc**ové**
L	(o) soudc**i**/soudc**ovi**	(o) soudc**ích**
I	soudc**em**	soudc**i**

- singulár – kromě V sg. – a plurál skloňujeme jako ***muž***
  V sg. = N sg.

POZOR!

- **vokativ sg.:**
- **pan správce – Pane správce!**
- **pan poslanec – Pane poslan̲ce!**

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Patří mezi …optimisty… *(optimista - pl.)*.

a) Doporučil jsem …… *(kolega - pl.)*, aby si tu zprávu pro šéfa ještě jednou přečetli.

b) Líbila se mi ta část koncertu, když do hraní …… *(houslista - pl.)* začali zpívat …… *(operní zpěvák - pl.)*.

c) Jdi se poradit k …… *(náš specialista)*, určitě ti pomůže.

d) Zeptám se …… *(náš soused Láďa)*.

e) Znám se osobně se …… *(2 + baletní sólista)*, kteří tančí v Národním divadle.

f) Každý zná …… *(slavný český hokejista - pl.)*.

g) Počkej na …… *(Jarda)*, chce tam jít s tebou.

h) Bavili se spolu o …… *(kolegyně - pl.)* a …… *(kolega - pl.)* z práce.

i) Letos přijelo velmi málo …… *(turista)*, a tak naše město moc nevydělalo.

j) …… *(vážený pan Vodička)*, dostavte se prosím 12. 9. v 10 hodin na kontrolu k lékaři.

k) Na setkání přišli jak …… *(fotbalista - pl.)*, tak …… *(hokejista - pl.)*.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Během jednání zatelefonoval …svému obhájci… *(jeho obhájce)*, aby přišel.

a) Napsal jsem dopis, kde jsem chválil hlavně práci …… *(pan průvodce)*.

b) Článek byl o dalším snížení penze pro …… *(český důchodce - pl.)*.

c) Staral se o to …… *(jeden zodpovědný správce)*.

d) Soudce se zeptal: …… *(vážený pan obhájce)*, máte ještě nějaké svědky?"

e) Když moderátorka pozvala na pódium …… *(statečný zachránce)* malého Honzíka, všichni diváci tleskali.

f) …… *(soudce - pl.)* by měli být neúplatní s vámi promluvit?

g) Nakonec jsme se s …… *(oba + sympatický zástupce - pl.)* z firmy Opletal rozloučili.

h) Novinář vyfotil …… *(oba 2 + slavný vynálezce)* a udělal s nimi rozhovor.

i) …… *(pan průvodce)*, mohl byste mi jít pomoct?

j) V naší firmě pracují …… *(2 + šikovný správce)* sítě.

k) Prezident měl velmi …… *(schopný poradce - pl.)*.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Znáš …toho nového soudce… *(ten nový soudce)*?

a) Už jsi byl na nějakém výletě s …… *(tento nový průvodce)*?

b) Opravdu vám nemůžu pomoct. Zeptejte se …… *(můj kolega - pl.)*. Ti budou určitě vědět, kde pracují …… *(tento specialista - pl.)*.

c) Včera jsme byli v Rudolfinu na koncertě …… *(výborný japonský houslista - pl.)*. Slyšeli jsme také …… *(vynikající sólista - pl.)* z Itálie a …… *(jeden tenorista)* z Německa.

d) Potřebuju koupit …… *(náš malý Honza)* zimní boty. Nevíš, jestli už dostali u …… *(Baťa)* nové zboží?

e) Útočníci, kteří napadli v noci …… *(ten policista - pl.)*, byli zatčeni hned ráno.

f) Mluvili jsme o …… *(oba + mladý statečný hrdina - pl.)*.

g) Hledáme …… *(nějaký nový šikovný správce)* pro tento objekt.

h) Ráda čtu knihy od …… *(Milan Kundera)*. Líbí se mi charaktery …… *(některý jeho hrdina - pl.)*.

i) Chtěla bych mluvit s …… *(pan starosta)* o práci …… *(náš zástupce - pl.)* na obecním úřadě.

3. Pracujte podle vzoru.

výborný italský sólista, ~~německý houslista~~, důchodce, zkušený průvodce, úspěšný vynálezce, kanadský a český hokejista, nový starosta, jeho poradce, hlavní hrdina

Vzor: Publikum nadšeně tleskalo …německým houslistům…, kteří podali skvělý výkon.

a) Až přestanu pracovat a stanu se ……, budu mít spoustu volného času.

b) V prvním utkání budou hrát ……..

c) Ministr poděkoval ……, který mu dal dobrou radu.

d) Po představení ve Státní opeře se všichni bavili o ……

e) Jano, nepamatuješ si, jak se jmenovali …… toho filmu.

f) Občané protestovali proti rozhodnutí …… města.

g) Novináři dělali rozhovor s ……, kteří vymysleli nový přístroj na výrobu kontaktních čoček.

h) …… ukázal turistům všechna zajímavá místa ve městě.

B. SLOVESNÉ VAZBY S DATIVEM A LOKÁLEM

I. SLOVESA S DATIVEM

a) BEZ PREPOZICE

divit se:	Divili jsme se té velké změně.
ozývat se / ozvat se:	Ozvi se mi, až přijedeš domů.
patřit:	To luxusní auto patří známému podnikateli.
podobat se, být podobný:	Petr se podobá svému tatínkovi. Lucii je víc podobná mamince než tatínkovi.
rozumět / porozumět:	Student nerozuměl otázce.
smát se / zasmát se:	Všichni jsme se tomu vtipu dlouho smáli.
tleskat:	Publikum tleskalo šťastným hercům.
tykat, vykat:	Milane, ty svému šéfovi tykáš? Aničko, paní učitelce musíš vykat.
věnovat se:	Kromě zpívání se věnuji také tanci.

b) S PREPOZICÍ

K

blahopřát k:	Trenér blahopřál celému týmu k úspěchu.
dojít k:	Při sčítání bodů došlo k omylu.
gratulovat k / pogratulovat k:	Kolega pogratuloval Jiřímu k povýšení.
hlásit se k / přihlásit se k:	Lucie se dnes přihlásila ke zkoušce z angličtiny.
hodit se k:	Ta nová halenka se perfektně hodí k její sukni.
patřit k:	Tohle auto patří k nejrychlejším vozům na světě.
přát k / popřát k:	Milý Honzo, přejeme ti všechno nejlepší k narozeninám.
připojovat se k / připojit se k:	Připojil se k lidem, kteří čekali ve frontě před úřadem.
přiznávat se k / přiznat se k:	Zloděj se přiznal ke krádeži.

PROTI

být odolný proti:	Pokojové květiny většinou nejsou odolné proti mrazu.
bojovat proti:	Lidé by měli bojovat proti hladu a chudobě ve světě.
protestovat proti:	Zaměstnanci protestovali proti snížení platů.

c) DALŠÍ POUŽITÍ DATIVU

DATIV + *AKUZATIV*

dávat / dát:	Julie dala Kryštofovi před premiérou ***talisman***.
doporučit / doporučovat:	Číšník mi doporučil ***smaženého pstruha*** na másle.
házet / hodit:	Marek hodil bratrovi ***klíče*** z okna.
krást / ukrást:	Zloděj ukradl Petrovi ***mobil*** z batohu.
kupovat / koupit:	Maminka koupila dítěti ***čokoládovou zmrzlinu***.
nabízet / nabídnout:	Prodavač nabízí zákazníkům ***zboží*** se slevou.
posílat / poslat:	Poslal jsem řediteli firmy ***motivační dopis***.
povídat / povědět:	Petr mi pověděl ***několik*** novinek.
představit / představovat:	Pan Janda nám představil ***svou manželku***.
přinášet / přinést:	Pošťačka přinesla babičce ***doporučený dopis***.
připomínat / připomenout:	Sekretářka připomněla řediteli ***schůzku*** s klientem.
půjčit / půjčovat:	Půjčil jsem kamarádovi ***svoji oblíbenou knihu***.
působit / způsobit:	Dopravní nehoda způsobila řidičům ***velké potíže***.
říkat / říct:	Neříkej nikomu ***naše tajemství***!
slibovat/slíbit:	Šéf slíbil zaměstnancům ***speciální odměny***.
ukazovat / ukázat:	Policista ukázal turistovi ***cestu*** na nádraží.
věřit / uvěřit:	Nevěřím mu ani ***slovo***.

děkovat za /poděkovat za:	Děkuji Vám za ***odpověď*** na dotaz.
odepisovat na /odepsat na:	Omlouvám se, že jsem Vám tak dlouho neodepsal na ***Váš e-mail***.
odpovídat na / odpovědět na:	Petře, odpověz mi prosím co nejrychleji na ***mou otázku***.
stěžovat si na / postěžovat si na:	Klienti si často stěžovali vedoucímu na ***neochotné úředníky***.
vděčit za, být vděčný za:	Vděčím rodičům za ***jejich péči a starostlivost***. Jsem ti moc vděčný za ***tvoji pomoc***.

DATIV + *LOKÁL*

záležet na:	Moc mi na ***tobě*** záleží.
říct o / říkat o:	Vážení diváci, víc vám o ***této události*** řekneme ve večerních zprávách.

DATIV + *INSTRUMENTÁL*

dávat / dát přednost před:	Dávám přednost bílému vínu před ***červeným***.

pomáhat s / pomoct s:	Bratr mi pomohl s ***řešením*** mého problému v zaměstnání.
radit s / poradit s:	Honzo, můžeš mému kamarádovi poradit s ***výběrem*** nového počítače?

FRÁZE S DATIVEM

být líto:	Je mi líto, že ti nemůžu nijak pomoct.
být + roků/let (= věk):	Mému synovi je 16 let.
být + nějak:	Už od rána je babičce velmi špatně.
být nevěrný:	Martin nebyl nikdy své přítelkyni nevěrný.
hodit se:	Zelené křeslo se rodičům do obýváku nehodí.
chutnat:	Dětem často nechutná špenát.
chybět:	Když jsem sám, často mi chybí úsměv mé přítelkyně.
líbit se:	Lenko, líbí se ti obrazy Františka Kupky?
slušet:	Paní Dlouhé to dnes opravdu sluší.
stačit:	Kluci, stačí vám k obědu čtyři knedlíky?
stýskat se po:	Od té doby, co jsem se přestěhoval, se mi stýská po starých kamarádech.
vadit:	Hostům vadí kouření v restauraci.
zdát se:	Zdá se mi, že brzy začne pršet.

II. SLOVESA S LOKÁLEM

a) S PREPOZICÍ

O

diskutovat o:	Politici diskutovali o změně zákona.
přemýšlet o:	Martine, přemýšlel jsi o mém návrhu?
pochybovat o:	Ředitel pochyboval o spolehlivosti svého zástupce.
snít o:	Pavlova manželka sní o velkém domě na venkově.
zmiňovat se o / zmínit se o:	Divím se, že se šéf o té stížnosti vůbec nezmínil.

NA

pracovat na:	Od pondělí pracuji na své prezentaci, ale ještě není hotová.
záležet na:	Dano, opravdu mi na tobě záleží.
záviset na:	Všechno závisí na rozhodnutí pana ředitele.

PO

ptát se po někom	Tomáši, byl tady tvůj kamarád a ptal se po tobě.
toužit po / zatoužit po:	Jako malý kluk jsem toužil po nějakém domácím zvířeti.

V

vyznat se v:	Luboši, v těch poznámkách od tebe se bohužel vůbec nevyznám.
zklamat se v:	I když se Robert zklamal v několika vztazích, nakonec našel svou velkou lásku.

b) DALŠÍ POUŽITÍ LOKÁLU

LOKÁL + *DATIV*

psát o / napsat o:	Napsala jsem ***kamarádce*** o zážitcích z dovolené.
říkat o / říct o:	Paní kolegyně, proč jste ***mi*** neřekla o změně termínu naší schůzky?
vyprávět o:	Babička vyprávěla ***vnučce*** pohádku o Popelce.
zpívat o / zazpívat o:	Milí posluchači, známá česká zpěvačka Lucie Bílá ***vám*** teď zazpívá svou píseň o lásce a o nenávisti.

LOKÁL + *AKUZATIV*

vědět o:	O bratrových plánech na příští týden ***nic*** nevím.
slyšet o / uslyšet o:	Slyšeli jste ***nějaké zprávy*** o návštěvě prezidenta USA?
dědit po / zdědit po:	Novákovi zdědili ***byt*** po dědečkovi.

LOKÁL + *INSTRUMENTÁL*

bavit se o / pobavit se o:	Jirka se bavil ***s Kryštofem*** o novém hororu na DVD.
domlouvat se na / domluvit se na:	Markéta se domluvila ***s klientkou*** na společném postupu.
mluvit o / promluvit si o:	František, měl by sis o svých zdravotních problémech promluvit ***s lékařem***.
spolupracovat na:	Před rokem jsem ***s tím kolegou*** spolupracoval na jednom zajímavém úkolu.

1. Pracujte podle vzoru.

záležet, *patřit*, ~~*zdát se*~~, *slíbit*, *vyznat se*, *být líto*, *dojít*, *vděčit*, *dávat přednost*, *pochybovat*

Vzor: …Zdá se… mi, že za chvíli začne pršet.

a) Na minulé poradě …… šéf zaměstnancům speciální odměny.

b) V 90. letech tohle auto …… k nejrychlejším vozům na světě.

c) …… rodičům za jejich péči a starostlivost, kterou mi věnovali.

d) Aleno, víš, že mi na tobě moc ……., tak už se prosím nezlob.

e) Petře, …… bílému vínu před červeným jako já?

f) …… nám ……., že vám nemůžeme nijak pomoct.

g) Ředitel začal …… o spolehlivosti svého zástupce.

h) Během včerejšího zápasu …… k omylu při sčítání bodů.

i) V těch poznámkách …… nikdo ……., musíš je přepsat.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jdeme k …sousedům… *(soused - pl.)* na návštěvu.

a) Poblahopřáli jste už …… *(babička a dědeček)*

k …… *(jejich padesáté výročí + svatba)*?

b) Dávám přednost …… *(detektivka)* nebo

…… *(nějaká povídka - pl.)* před románem.

c) Na …… *(co)* jste spolupracovali s Danem?

d) Ty kalhoty se k …… *(ta nová blůza)* nehodí.

e) Vypráví často o …… *(jeho žena)*, kterou mu každý záviděl.

f) Mluvili jsme spolu o …… *(dítě - pl.)*.

g) Můžeš to prosím vyřídit …… *(teta Marie)*?

h) Tenhle úkol …… *(naše dítě - pl.)* nějak nejde, pomohl bys …… *(oni)* s tím, prosím?

i) Nevěřím …… *(to)*, co …… *(já)* o ní říkáte.

j) Odmalička si nevěří a pochybuje o …… *(jeho schopnost - pl.)*.

k) V novinách píšou o …… *(těžká politická situace)*.

l) Zavolejte …… *(jeho rodiče)*, jejich telefonní číslo znáte.

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět slovesa. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.
přiznat se, ***stěžovat si***, ~~***diskutovat***~~, ***bojovat***, ***patřit***, ***záležet***, ***hodit se***, ***pracovat***, ***toužit***, ***poděkovat***, ***vyznat se***
Vzor: Včera …jsme diskutovali… ***o*** módě skoro celý večer.

a) Nemůžu ……_____ té mapě! Pomůžeš mi?

b) I vy můžete …… _____ globálnímu oteplování.

c) Po dvou hodinách …… *(on)* _____ krádeži několika peněženek.

d) Na včerejší poradě …… *(my)* _____ novému kolegovi za pomoc.

e) Pojedeme zítra na Karlštejn? Nevím, to …… _____ počasí.

f) Minulý týden …… *(já)* _____ řediteli banky, protože jsem nebyl spokojený s prací jedné úřednice.

g) Karlův most ……_____ nejznámějším kulturním památkám v Praze.

h) Pan Novák je už v důchodu, ale od roku 1999 do roku 2011 …… _____ jedné zahraniční firmě v Praze.

i) Co myslíš, ……_____ tomu červenému tričku ta zelená sukně?

j) Když jsem byla malá, ……_____ černém štěněti.

4. a) Pracujte podle vzoru. Doplňte prepozici.

Vzor: Můj bratr patří …k… nejlepším v ročníku.

a) Pokračujte prosím …… čtení.

b) Celý život touží …… úspěchu a uznání.

c) V práci mi záleží víc …… kolektivu než …… výši platu.

d) Tvrdí, že je slavný, ale já jsem …… něm nikdy neslyšela.

e) Koupila jsem si skvělou bundu, která je odolná …… větru i dešti.

f) Když vstoupila do baru, prohlédl si ji …… hlavy až …… patě.

g) Když jsi byl v zahraničí, nestýskalo se ti …… rodině a …… přátelích?

h) Dneska v noci se mi zase zdálo …… práci, asi jsem přepracovaná.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Na večírku jsme mluvili o …svých kamarádech… *(náš kamarád - pl.)* a o …studentském životě… *(studentský život)*.

a) Mluvili o ……..… *(kulturní akce - pl.)*, které úspěšně proběhly v loňském roce.

b) Blahopřáli …… *(dvojče - pl.)* k narozeninám.

c) Už jste mu řekl o ……..…… *(ta rodinná záležitost - pl.)*?

d) Filipe, přemýšlíš o …… *(ten výlet)* do Alp?

e) Jarek Nohavica zpívá o …… *(les)*, o …… *(láska)* a o ……..…… *(každá věc - pl.)* na světě.

f) Dal přednost …… *(špagety)* před bramborami.

g) Hodně pochyboval o ……..…… *(ten výsledek)*.

h) Student poděkoval …… *(celá jeho rodina)* za podporu.

i) Divím se …… *(Olga)*, že dělá tak těžkou práci za tak málo peněz.

j) Sní o …… *(nový dům)* se zahradou a bazénem.

k) To závisí na …… *(to)*, jestli bude mít čas.

l) Ta blůza se …… *(já)* hodí ke …… *(kalhoty)*.

m) Kde se o …… *(to divadelní představení)* dočteme?

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Četli jsme článek o …Karlu Čapkovi… *(Karel Čapek)*.

a) Musím se přihlásit ke …… *(zkouška)*.

b) Přijedeme po …… *(prázdniny)*.

c) Jsem už opravdu unavená, protože pracuju ve …… *(den)* i v …… *(noc)*.

d) K …… *(Vánoce)* dostane nový počítač.

e) V …… *(ta stará verze)* programu byla spousta chyb.

f) K …… *(jaká politická strana)* se hlásí váš primátor?

g) Naše strana bojuje proti …… *(korupce)*.

h) Nejsem úplně proti …… *(jejich návrh)*, ale ani nejsem zcela pro.

i) V …… *(některý park - pl.)* se může chodit po …… *(trávník)*.

j) Prosím tě, k …… *(co)* tahle hloupost je?

k) O …… *(nikdo)* jsem tam nemluvil.

l) Pochybuju o …… *(jeho schopnost - pl.)*.

PSANÍ

1. Vyberte si jedno téma a napište recenzi. Napište minimálně 120 slov.

A) To musíte mít! (recenze výrobku)

B) Naprostá ztráta času! (recenze filmu / divadelního představení)

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. a) Pracujte podle vzoru.

kravata **Vzor:** náhrdelník s perlami šperk

parfém boty na vysokém podpatku

rolák šála

b) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte spojovací výraz.

Vzor: …Jdete… *(jít - vy)* do divadla rovnou z práce? Žádná věda!

Velký problém s tím, co **a)**…… *(obléct si - vy)* do divadla,

b)…… *(přicházet)*, když se jde „za kulturou" rovnou z práce.

Co mohou v takovém případě ženy dělat?

Stačí, **c)**…… *(myslet - kondicionál)* na návštěvu divadla

hned ráno při oblékání a před představením si už mohly jen vyměnit pár drobných maličkostí. Klasický tmavý kostým můžete oživit například výrazným náhrdelníkem s bílými perlami, které **d)**…… *(hodit se)* k černé barvě. Dalším řešením je také elegantní šála.

Ani pro toho, kdo do práce **e)**…… *(nechodit)* v kostýmu, nemusí být změna oblečení nijak složitá. Jako základ oblečení můžete použít tmavé úzké kalhoty, dokonce i černé nebo hodně tmavé džíny. Do práce si k nim klidně **f)**…… *(obléct - imperativ)* cokoliv, třeba i barevné tričko s obrázkem. Před odchodem do divadla jen **g)**…… *(vyměnit - imperativ)* tričko za halenku, rolák nebo jednoduché tmavé triko. **h)**…… *(obout si - imperativ)* boty na vysokém podpatku a proměna je hotová.

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: …Muži… *(muž - pl.)*, kteří nosí do práce tmavý oblek, mají určitě při návštěvě divadla po **a)**…… *(starost - pl.)*. Ale i tak se vyplatí vzít si s sebou ještě **b)**…… *(jedna náhradní kravata)*, a to nejlépe v barvě šatů **c)**…… *(partnerka)*. I pro toho, kdo nenosí oblek, je rada jednoduchá: tmavé kalhoty je možné doplnit **d)**…… *(slušivý rolák)* nebo elegantním svetrem. Další velmi stylovou možností je kombinace tmavých kalhot od obleku s **e)**…… *(bílá košile)*. Dobrá zpráva: kravatu můžete v **f)**…… *(tento případ)* klidně vynechat, ale elegantní boty ne.

Do divadla je určitě lepší jít ve slušném, i když ne nutně slavnostním oblečení. Podstatné je, aby si předtím člověk ušetřil pár **g)**……

(minuta). Tuto dobu mohou ženy věnovat mytí obličeje, česání, nalíčení **h)**…… *(oko - pl.)*, použití parfému nebo zapínání šperku a muži např. holení. Určitě je škoda, když někdo přijde do divadla sice dokonale oblečený a upravený, ale ve stresu a bez nálady. Není tedy důležité mít na sobě něco **i)**…… *(luxusní)*, ale cítit se luxusně. A právě třeba zvláštní parfém nebo zajímavý šperk, který by si člověk nikdy nevzal do kanceláře, může udělat **j)**…… *(ta správná slavnostní nálada)*.

(zpracováno podle www.podnikatel.cz/clanky/navsteva-divadla-muze-byt-osvezujici/)

LEKCE 6

DEKLINACE CIZÍCH SLOV I

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Diskutovali jsme o …českém romantismu… *(český romantismus)*.

a) Můžete mi ještě jednou zopakovat …… *(datum - pl.)* narození vašich dětí?

b) Byla jsem zklamaná …… *(2 + nudné téma)* toho semináře.

c) Až přijede Alena do Prahy, půjdeme spolu do …… *(Rudolfinum)* na koncert.

d) Nepřijali ho na místo ředitele firmy, protože nevyhověl …… *(požadované kritérium - pl.)*.

e) Než se můj bratr stane lékařem, čeká ho šest let …… *(náročné studium)*.

f) Chtěla bych se podívat na …… *(to album - pl.)* s fotografiemi z vaší svatby.

g) V Praze můžete navštívit mnoho ……*(zajímavé muzeum)*.

h) Popřáli jsme naší tetě k …… *(její významné životní jubileum)*.

i) Zítra se budeme na hodině literatury učit o …… *(francouzský realismus)*. Moc se těším, protože mě právě tohle …… *(téma)* velmi zajímá.

2. Pracujte podle vzoru.

speciální stipendium, ~~***Národní muzeum***~~, ***celosvětové klima***, ***magisterské studium***, ***komunismus***, ***stejné téma***, ***gymnázium***, ***nové drama***, ***známý cirkus***, ***centrum***

Vzor: Chtěli jsme vidět sbírku starých mincí, a tak jsme vyrazili do …Národního muzea….

a) Protože jsem nechtěl bydlet na okraji města, koupil jsem si byt v ……

b) Než ukončím …… na univerzitě, musím ještě složit státní zkoušku.

c) Děkan rozhodl o …… ve výši 10 000 korun pro nejlepší studenty.

d) Jaromír plánuje, že po …… půjde na vysokou školu.

e) Už jsem to nemohl dál poslouchat, bavili se pořád o ……..

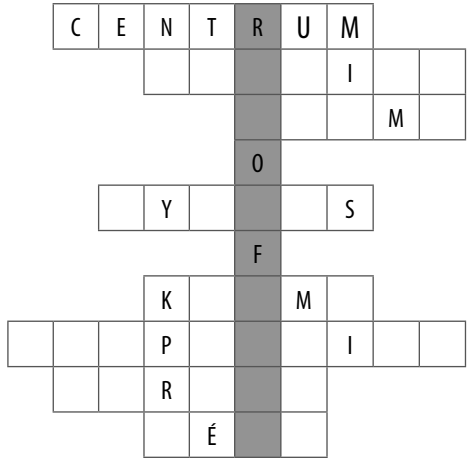
f) Kvůli globálnímu oteplování dochází ke změnám ……

g) Divadelní kritici byli nadšení …… začínajícího dramatika.

h) Tatínek slíbil dětem, že se o víkendu půjdou podívat do …… na klauny a medvědy.

i) Sametová revoluce v roce 1989 znamenala konec …… v Československu.

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Uprostřed města se nachází …….

Doba, kdy získáváme vzdělání je …….

Vážná divadelní hra je …….

Období, které se pravidelně opakuje, je ……

Cizí slovo pro „podnebí" je …….

Finanční pomoc v době studia je …….

Místo, kde můžeme vidět klauny nebo cvičená zvířata, je ……..

Hlavní předmět rozhovoru je ……

Tajenka: R __ __ O __ F __ __ __ __

b) Najděte v česky psaných materiálech informace o místě v tajence. Napište o něm minimálně 3 věty a ve skupině pak informace prezentujte.

ČÁSTICE A CITOSLOVCE

1. Pracujte podle vzoru. Vyberte, která věta má jiný význam.

Vzor: Zítra fakt nemám čas.

a) Zítra opravdu nemám čas.
b) Zítra vážně nemám čas.
c) ~~Zítra snad nebudu mít čas.~~

1. **Petr prostě nepřišel.**
   a) Petr asi nepřišel.
   b) Petr holt nepřišel.
   c) Petr zkrátka nepřišel.

2. **Vždyť to nemohl vědět.**
   a) On to ale nemohl vědět.
   b) On to třeba nemohl vědět.
   c) On to přece nemohl vědět.

3. **Jana to sotva dokáže.**
   a) Jana to stěží dokáže.
   b) Jana to asi nedokáže.
   c) Jana to vlastně dokáže.

4. **Jiří tu knihu vlastně četl.**
   a) Teď už vím, že Jiří tu knihu četl.
   b) Nevím jistě, jestli Jiří tu knihu četl.
   c) Vzpomněl jsem si, že Jiří tu knihu četl.

5. **Včera asi pršelo.**
   a) Možná, že včera pršelo.
   b) Vím jistě, že včera pršelo.
   c) Myslím si, že včera pršelo.

6. **Ten film je prý nudný.**
   a) Vím jistě, že je ten film nudný.
   b) Slyšel jsem, že je ten film nudný.
   c) Někdo mi říkal, že je ten film nudný.

7. **Všechno dobře dopadlo, že?**
   - **a)** Fakt všechno dobře dopadlo?
   - **b)** Viď, že všechno dobře dopadlo?
   - **c)** Všechno dobře dopadlo, nebo ne?

8. **Olga to jistě zvládne.**
   - **a)** Olga to rozhodně zvládne.
   - **b)** Olga to určitě zvládne.
   - **c)** Olga to třeba zvládne.

2. Pracujte podle vzoru.

jen, ne, přitom, ~~ani~~, naštěstí, jestlipak, že, ježiši

Vzor: …Ani… to nechtěj vědět!

a) Děkuju ti za tvůj zájem. …….. jsme všichni zdrávi a tvoji pomoc nepotřebujeme.

b) ……., v tom s vámi nemohu rozhodně souhlasit. Myslím si, že nemáte pravdu.

c) …….. jsem tě neposlechla a nenechala to být. Teď mám jen samé problémy.

d) Byly jsme se sestrou moc smutné, protože na naši party přišlo …….. málo lidí.

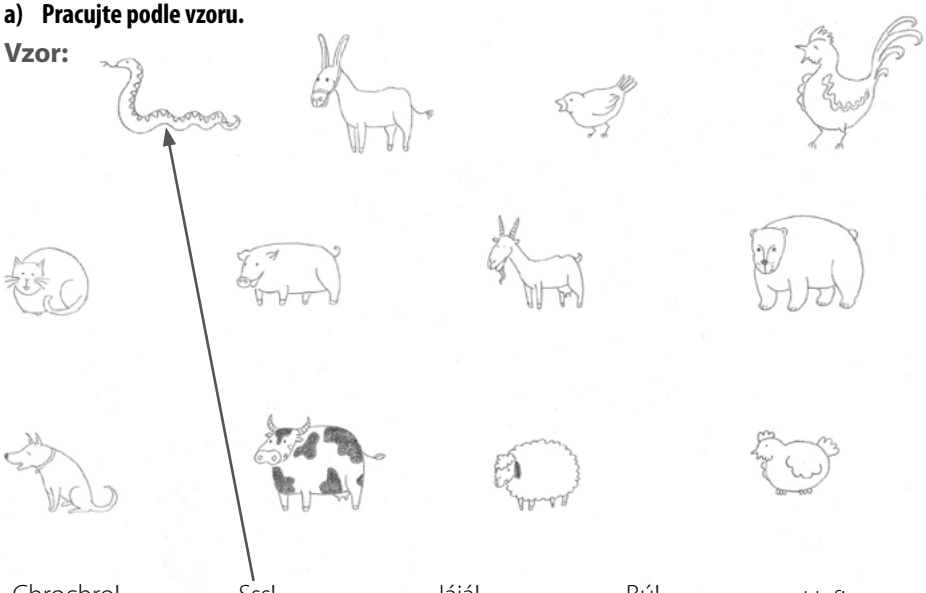
e) …….. ho také znáš?

f) ……., kdo ti zase volá?

g) Jedna moje německá kamarádka se bojí mluvit česky a …….. má skvělou slovní zásobu.

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor:

Chrochro! Sss! láiá! Bú! Haf!

Píp! Brum! Bé! Kokodák!

Mňau! Mé! Kykyryký!

b) Pracujte podle vzoru. Nahraďte podtržená slova zvuky ze cvičení 3 a).

Vzor: Pod nohama slyšel nebezpečné syčení. …Sss….

a) Děti se lekly silného bučení. ……

b) Z ptačího hnízda bylo slyšet hladové pípání. ……

c) V noci mě probudilo hlasité štěkání. ……

d) Z pokoje se ozývalo smutné mňoukání. ……

e) Od té doby, co mám budík, nespoléhám se na ranní kokrhání. ……

f) Když šel farmář krmit zvířata, vítala ho šťastným chrochtáním, bečením a mečením.

…… …… ……

c) Pracujte ve skupině.

Porovnejte citoslovce zvuků zvířat v češtině se zvuky zvířat ve vašem jazyce. Které další zvuky zvířat znáte?

DEKLINACE *VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA*

1. Pracujte podle vzoru. Používejte VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA ve správném tvaru.
Vzor: S kým jsi o tom mluvila? – *(kamarád)* **…Se všemi kamarády….**

a) Co jsi ztratila? – *(doklad)* ……

b) Koho kontrolovali policisté? – *(auto)* ……

c) Čemu se Eva směje? – *(vtip)* ……

d) Čeho se Petr bojí? – *(změna)* ……

e) Na koho jsou dívky rozzlobeny? – *(muž)* ……

f) S čím Jana bojuje? – *(problém)* ……

g) O co jste požádali na úřadě? – *(potvrzení)* ……

h) Co zloději ukradli? – *(peníze)* ……

i) V kom se zklamal? – *(kolega)* ……

j) S čím je spokojený? – *(podmínka)* ……

2. Doplňujte VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA ve správném tvaru.
Vzor: Ve …všech… třídách naší školy jsou nové moderní židle.

a) Na oslavě tetiných narozenin se sešli …… příbuzní.

b) K promoci jsem dostala od …… kamarádů krásné dárky.

c) Katko, nevíš, kdo snědl …… jablka?

d) Poděkovali jsme …… sousedům za pomoc při stěhování.

e) …… představení, která jsem viděl ve Švandově divadle, byla velmi zajímavá.

f) …… se moje nové šaty líbily, jenom jemu ne.

g) Hokejisté bojovali ze …… sil, ale nakonec stejně zápas prohráli.

h) Učitel mluvil se …… svými studenty o termínu závěrečné zkoušky.

i) Tuto kosmetiku můžu doporučit opravdu …… ženám.

j) Viděli jsme snad …… hrady a zámky v České republice.

3. Doplňte do vět VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA ve spojení s vybraným slovem z nabídky.
přednášky, *jejich otázky*, *konkurzů*, *sil*, *džusy*, ~~*víkendy*~~, *naši známí*, *okna*, *dnešním úkolům*, *domácí práce*, *možná řešení*
Vzor: …Všechny víkendy… trávíme na chalupě v Krkonoších.

a) Eva si hledá nové místo, a proto se zúčastňuje snad ……

b) ……, kteří se tu zprávu dozvěděli, se moc divili.

c) Než jsme přišli, vypili …… a nám nenechali nic.

d) Pokud budu mít čas, udělám ……, abych překvapil maminku.

e) Učitel odpověděl na ……, které mu dali.

f) Proč musím mýt …… zase já?

g) Nemohu se ten text už týden naučit, i když se snažím ze ……

h) Chtěli bychom znát …… toho těžkého cvičení.

i) Ke …… se máme ještě naučit nová slovíčka. Vůbec nevím, jak to stihnu.

j) Honzo, pokud chceš udělat zkoušky co nejlépe, musíš chodit na ……

PRAVOPIS – MĚ/MNĚ

1. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.
Vzor: V noci jsem m..ě..l krásný sen.

a) Doufám, že se nesm…ješ m…?!
b) V lázních jsme si příjem… odpočinuli.

c) Na téhle m…kké posteli se mi spí špatně.
d) Na pohovoru se choval velmi sebevědom….
e) Před dovolenou si vym…níme koruny za eura.
f) V noci prošel bytem potm…, aby nevzbudil děti.
g) Za hrubý faul nesm…l fotbalista celý m…síc hrát.
h) Ten politik mluví docela rozum…, asi ho budu volit.
i) Letos manžel na naše výročí nezapom…l a vzal m… do Paříže.
j) Včera jsem tě viděl na m…stském úřadu, ale ty sis m… zřejm… nevšiml.
k) Muselo dojít k nedorozum…ní. Myslela jsem, že na m… počkáš na nám…stí.

2. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: M..ně.. na tobě moc záleží.

a) Ptal se na m… pan učitel?
b) Mával na m… i na něj, ale ani jeden jsme ho neviděli.
c) Mluvíte o m…?
d) Bojí se m….
e) Zlobila se na něj, protože jí nepomohl, ale m… ano.
f) Nevšímej si m…, chci mít chvíli klid.
g) M… to neříkej.
h) Přišel ke m… na návštěvu Pavel s Ilonou.
i) Ten dárek je pro m…?
j) M… tam nikdo nemohl vidět.
k) Dal m… krásný dárek k narozeninám.
l) Nevím, jak se to líbí vám, ale m… moc.
m) Beze m… tam nepůjde.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: Moje babička um..ě..la výborně francouzsky.

a) Mluví sebevědom… a velmi nahlas.
b) Ta restaurace na m… působí velmi příjem….
c) Soukrom… podniká.
d) M… výslovnost dělala vždycky problémy, takže ve Francii mi nerozum…li ani slovo.
e) Odpověděla mu rozum….
f) Zapom…l jsem, že mám jít nakoupit.

g) Um…l si poradit v každé situaci.

h) Ve m…stě m…li víc možností chodit za kulturou.

i) To m… mrzí, že jsem si na to nevzpom…la trochu dřív.

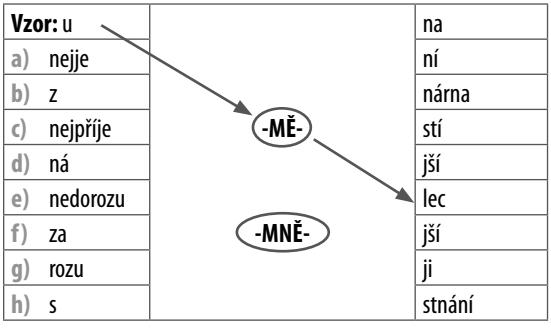
j) Vym…nil si 100 euro.

k) Ublížil jí, ale nevědom….

l) Žijeme skrom….

m) Samozřejm… budu rád, když m… pomůžeš.

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: …umělec…

a) ……

b) ……

c) ……

d) ……

e) ……

f) ……

g) ……

h) ……

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADJEKTIV

I. KOMPARATIV (2. STUPEŇ)

Marek je o ***devět let*** **starší** než Šárka.

Marek je čím dál tím **úspěšnější**.

V porovnání s Janou je mnohem **hezčí**.

a) pravidelné formy

ADJEKTIVUM	SUFIX	HLÁSKOVÉ ZMĚNY	KOMPARATIV
mil**ý** nov**ý** krásn**ý** důležit**ý** modern**í**	+ **-EJŠÍ / -ĚJŠÍ**		milejší novější krásnější důležitější modernější
chytr**ý** přátel**sk**ý sympati**ck**ý		R > Ř SK > ŠŤ CK > ČŤ	chyt**ř**ejší přátel**šť**ější sympati**čť**ější
slab**ý** mlad**ý** krátk**ý** sladk**ý** širok**ý**	+ **-ŠÍ**		slabší mladší kratší sladší širší
dra**h**ý ti**ch**ý vy**s**oký blí**z**ký		H > Ž CH > Š S > Š Z > Ž	dra**ž**ší ti**š**ší vy**š**ší bli**ž**ší
leh**k**ý ten**k**ý hez**k**ý měk**k**ý	+ **-Í**	K > Č	leh**č**í ten**č**í hez**č**í měk**č**í

POZOR!

- **u adjektiv na „-ký“ a „-oký“ oddělíme celý sufix, např. blízký → bližší, vysoký → vyšší…**
- **v některých adjektivech je krácení vokálu, např. blízký → bl<u>í</u>žší, kr<u>á</u>tký → kr<u>a</u>tší, n<u>í</u>zký → n<u>i</u>žší, <u>ú</u>zký → <u>u</u>žší…**

b) nepravidelné formy

ADJEKTIVUM		KOMPARATIV
dobrý	→	lepší
špatný, zlý		horší
malý		menší
velký		větší
dlouhý		delší
bílý		bělejší

II. SUPERLATIV (3. STUPEŇ)

Šárka je **nejchytřejší** ze všech.
Olga je v celé rodině **nejstarší**.
Karel chce prodávat co **nejkvalitnější** biopotraviny.
To je snad ten **nejvtipnější** příběh, který jsem v životě četl.

NEJ-	+	KOMPARATIV	=	SUPERLATIV
nej	+	milejší		**nej**milejší
nej	+	krásnější		**nej**krásnější
nej	+	modernější		**nej**modernější
nej	+	mladší	→	**nej**mladší
nej	+	dražší		**nej**dražší
nej	+	lehčí		**nej**lehčí
nej	+	lepší		**nej**lepší

POZOR!

- **adjektivum rád/a má komparativ a superlativ jako adverbium = raději, např. Raději kreslím, než sportuju. Nejraději čtu detektivky.**

1. Pracujte podle vzoru. Doplňte komparativ, nebo superlativ.

Vzor: Můj bratr je o dva roky …mladší… *(mladý)* než já.

a) Měl …….. *(špatný)* výsledky z celé třídy.

b) Vždy si vybíral co …….. *(těžký)* úkoly.

c) Jeho výslovnost je už o moc …….. *(dobrý)*.

d) Bílá čokoláda je někdy …….. *(sladký)* než mléčná.

e) Byla to ta …….. *(jednoduchý)* otázka, kterou mohl u zkoušky dostat.

f) Myslí si o sobě, že je …… *(hezký)* a …… *(chytrý)* na světě.

g) Letos budou v módě …… *(krátký)* a …… *(úzký)* sukně než vloni.

h) Domy ve městě jsou …….. *(drahý)* a obvykle …….. *(malý)* než na vesnici.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Praha je jedním z …nejkrásnějších… *(krásný)* měst ve střední Evropě.

Česká NEJ

a) …….. *(vysoký)* hora je Sněžka v Krkonoších (1602 m).

b) …….. *(nízký)* místo je Hřensko (115 metrů nad mořem).

c) …….. *(velký)* jezero je Černé jezero na Šumavě (18,4 hektaru).

d) …….. *(dlouhý)* řeka je Vltava (430,2 km).

e) …….. *(hluboký)* jezero je Černé jezero na Šumavě (40,6 m).

f) …….. *(teplý)* minerální pramen je Vřídlo v Karlových Varech (72 °C).

g) …….. *(starý)* existující most je Kamenný most v Písku (13. století).

h) …….. *(suchý)* místo je vesnice Libětice (410 mm srážek za rok).

i) …….. *(deštivý)* místo je Bílý Potok (1705 mm srážek za rok).

3. a) Pracujte podle vzoru.

ADJEKTIVUM (pozitiv)	ADJEKTIVUM (komparativ)	ADJEKTIVUM (opozitum – pozitiv)	ADJEKTIVUM (opozitum – komparativ)
(vzor) starý	…starší…	…mladý…	…mladší…
bohatý			
hluboký			
špinavý			
lehký			
vysoký			
rychlý			
teplý			
krásný			
dobrý			
široký			
dlouhý			
velký			
silný			
chytrý			
suchý			

ADJEKTIVUM (pozitiv)	ADJEKTIVUM (komparativ)	ADJEKTIVUM (opozitum – pozitiv)	ADJEKTIVUM (opozitum – komparativ)
měkký			
tlustý			
těžký			
veselý			

b) Řekněte a pak napište věty s pěti komparativy ve cvičení 3 a).

B. SLOVESNÉ VAZBY S INSTRUMENTÁLEM

I. BEZ PREPOZICE

házet / hodit: Děti si házely na zahradě míčem.

hýbat / pohnout: Jen stál a nepohnul ani prstem.

chlubit se / pochlubit se: Lukáš se vždycky chlubil svými úspěchy.

onemocnět: Hned na začátku zimy onemocněla Šárka silnou chřipkou.

plýtvat: Když je sucho, nesmí se plýtvat vodou.

stát se: Linda se odmalička chtěla stát tlumočnicí.

šetřit: Po letošním zdražení jsme začali více šetřit elektřinou.

zabývat se: Politici se v současné době zabývají novou reformou školského zákona.

II. S PREPOZICÍ

S

bojovat s: Hasiči bojovali s ohněm dvě hodiny, než se jim ho podařilo uhasit.

být spokojený s: Turisté nebyli spokojení s ubytováním, a tak si stěžovali majiteli cestovní kanceláře.

loučit se s / rozloučit se s: Jakub se rozloučil s kamarády a odešel domů.

obchodovat s: Minulý rok začala naše společnost obchodovat s italskými látkami.

počítat s: Jarmilo, můžu počítat s naší schůzkou zítra ve tři hodiny?

potkávat se s / potkat se s: Jestli se potkáš s Olgou, tak jí prosím vyřiď můj pozdrav.

přestávat s / přestat s: Lékař mi doporučil, abych přestal s kouřením.

scházet se s – sejít se s:	Kryštof se pravidelně schází se svými bývalými spolužáky.
setkávat se s / setkat se s:	Zítra se máme setkat s naším novým kolegou.
seznamovat se s / seznámit se s:	Anna se seznámila s Jakubem na kurzu moderního tance.
souhlasit s:	S jejím návrhem bohužel nikdo nesouhlasil.
souviset s:	Jeho poznámka s naší otázkou vůbec nijak nesouvisí.
spokojit se s:	S takovými výsledky se náš nadřízený určitě nespokojí.
vycházet s – vyjít s:	Olga vždy vycházela se svou snachou velmi dobře.
začínat s / začít s:	Dělníci zítra začnou s opravou městského divadla.
ženit se s / oženit se s:	Marek se oženil se Šárkou, když mu bylo 29 let.

NAD

zamýšlet se nad / zamyslet se nad:	Než vám odpovíme, musíme se nad tím problémem důkladně zamyslet.
vítězit nad / zvítězit nad:	V každé pohádce nakonec dobro zvítězí nad zlem.

PŘED

utíkat před / utéct před:	Slavná herečka utekla před zvědavými fotografy do zákulisí.
bránit se před / ubránit se před:	Vážení posluchači, dnes vám poradíme, jak se nejlépe bránit před nachlazením.

III. DALŠÍ POUŽITÍ INSTRUMENTÁLU

INSTRUMENTÁL + *DATIV*

pomáhat s / pomoct s:	Jakube, mohl bys ***babičce*** pomoct s tou těžkou taškou?

INSTRUMENTÁL + *AKUZATIV*

hádat se s / pohádat se s:	Hádali jste se někdy se svými sourozenci o *nějakou hračku*?
jmenovat:	Trenér jmenoval nejlepšího hráče *kapitánem* týmu.
volit / zvolit:	Diváci už potřetí zvolili *Dana Růžičku* fotbalistou roku.

INSTRUMENTÁL + *LOKÁL*

bavit se s / pobavit se s:	Od naší hádky jsem se o *tom* s Liborem nebavil.
diskutovat s:	Moderátor diskutoval s několika hosty o *aktuálních událostech*.
domlouvat se s / domluvit se s:	Asistentka se domluvila s klienty na *termínu* prezentace nového výrobku.
hovořit s / pohovořit si s:	Ministr trpělivě hovořil s přítomnými novináři o *různých otázkách* z oblasti financí a obchodu.
mluvit s / promluvit si s:	Učitelka mluvila s rodiči o *jejich synovi*.
povídat si s / popovídat si s:	Anna si povídala s nejlepší kamarádkou o *zážitcích* z dovolené.
radit se s / poradit se s:	Michale, chtěl bych se s tebou poradit o *tom řešení*, které navrhuješ.
(spolu)pracovat s:	Na *tomto projektu* spolupracujeme s několika zahraničními odborníky.

FRÁZE S INSTRUMENTÁLEM

být si jistý:	Soutěžící si nebyla jistá svou odpovědí.
být nadšený:	Anna byla nadšená krásným dárkem, který dostala od Jakuba.
být překvapený:	Marek byl překvapen Šárčiným novým účesem.
být slavný:	Opravdový hrdina je slavný svými odvážnými činy.
být zklamaný:	Byl jsem zklamaný jeho nepříjemnou odpovědí.
být známý:	Hudební skladatel Antonín Dvořák je známý svou operou Rusalka.

1. Pracujte podle vzoru.

vycházet, *počítat*, ~~*být překvapený*~~, *hovořit*, *být zklamaný*, *zamyslet se*, *rozloučit se*, *být známý*, *jmenovat*, *spokojit se*

Vzor: Marek …byl…překvapený… Šárčiným novým účesem.

a) Diváci …… včerejším nepovedeným výkonem národního hokejového týmu.

b) Hudební skladatel Antonín Dvořák …… i dnes …… svou operou Rusalka.

c) Jarmilo, můžu …… s naší schůzkou zítra ve tři hodiny?

d) S takovými výsledky …… náš nadřízený určitě nikdy ……

e) Až do té velké hádky …… Lucie se svou snachou velmi dobře.

f) Než vám odpovíme, musíme …… nad tím problémem důkladně ……..

g) Trenér včera …… nejlepšího hráče kapitánem týmu.

h) Ministr už dvě hodiny trpělivě …… s novináři o různých otázkách z oblasti financí a obchodu.

i) Jakub …… s kamarády a odešel domů.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Marek dostal hezký dárek. – Byl …jím… velmi překvapený.

a) Jeho odpověď se mi nelíbila. – Byl jsem …… zklamaný.

b) Lukáš měl mnoho úspěchů. – Vždycky se …… rád chlubil.

c) Bratr a já jsme měli společné hračky. – Bratr se o ně se …… často hádal.

d) Oheň zničil skoro celý rodinný dům. – Hasiči s …… bojovali dvě hodiny.

e) Kryštof má hodně přátel. – Často se s …… schází.

f) Viděl jsem tě mluvit s učitelkou. – Bavila se s …… o tom testu?

g) Lukáši a Petře, budete mít nového kolegu. – Zítra se s …… poprvé setká.

h) Marcela tě moc miluje. – Jak dlouho s …… už chodíš?

i) Trenér se na mě a na Jirku zlobil. – Nebyl s …… spokojený.

j) Bál jsem se toho psa. – Raději jsem před …… utekl.

k) Já ti rád pomůžu. – Nechceš se se …… o tom problému poradit?

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Martine, kde ses seznámil se …svou novou přítelkyní… *(tvá nová přítelkyně)*?

a) Od té doby, co se Marta stala …… *(nová zástupkyně)* ředitele, má mnohem míň času na své koníčky.

b) Vždy, když Rudolf mluví, legračně u toho mává …… *(obě + ruce)*.

c) Bedřich Smetana je známý …… *(jeho cyklus)* symfonických básní Má vlast.

d) Bohužel už jsem zapomněl, s …… *(co)* přesně jeho otázka souvisela.

e) Souhlasil jsem se …… *(každé rozhodnutí)* našeho ředitele, i když se mi moc nelíbila.

f) Pravda a láska nakonec zvítězí nad …… *(lež a nenávist)*.

g) Prezident dnes jmenoval doktora Průchu …… *(nejvyšší soudce)*.

h) Na tomto projektu spolupracujeme s …… *(Národní muzeum)* v Praze.

i) Ondřeji, pomohl bys mi prosím s …… *(ta seminární práce)*?

j) Lidé by neměli plýtvat …… *(elektrická energie)*.

k) Naše firma obchoduje s …… *(luxusní auto - pl.)* různých značek.

4. a) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.

Vzor: Včera jsem mluvila …s… kamarádkou.

a) Děti si hrály před chalupou …… psem.

b) Musel zaplatit pokutu, protože projížděl vesnicí …… velkou rychlostí.

c) Vrátím se do kanceláře …… devátou a desátou.

d) Tento spisovatel psal celý život …… cizím jménem.

e) Právě ho jmenovali …… ředitelem mezinárodní firmy.

f) …… rokem jsem byla na dovolené v Řecku.

g) Pokud nerozumíte nové gramatice, jděte …… učitelem, ten vám všechno vysvětlí.

h) Babička se …… tím dárkem rozplakala …… radostí.

i) …… námi nebyl nikdo, kdo by znal cestu na nádraží.

j) …… radostí vás provedu po našem městě, určitě se vám bude líbit.

k) Letadlo proletělo …… Berlínem v 10,05.

l) Prokop je v matematice …… všemi studenty ve třídě nejlepší.

m) Proč zase házíte …… tím míčem v pokoji?

b) Pracujte podle vzoru.

zvítězit, ***zamyslet se***, ***bavit se***, ***loučit se***, ~~***mluvit***~~, ***souhlasit***, ***být nadšený***, ***bojovat***, ***obchodovat***, ***souviset***

Vzor: …Mluvila jsem… s Honzou před hodinou.

a) Uzavřeme přátelství, už s tebou nechci pořád jen ……

b) Minulou středu …… *(my)* s kolegou, který odjíždí na rok do Anglie.

c) Proč o tom pořád mluvíš, to s tím vůbec ……

d) Po velkém sportovním boji nakonec Slávie …… nad Spartou.

e) Tvůj plán se mi ani trochu nelíbí, rozhodně s ním nemůžu ……

f) V sobotu jsem navštívila město Liberec a …… jím opravdu ……..

g) Jak dlouho už …… *(vy)* s tou firmou?

h) Včera …… *(my)* o té nové divadelní hře skoro celý večer.

i) …… nad tím pořádně, jinak uděláš zase nějakou hloupost.

c) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jak dlouho už se zabýváš …tím odborným článkem… *(ten odborný článek)*?

a) Všichni byli překvapení …… *(jeho prudká reakce)*.

b) Naše dcera vždy na jaře onemocní …… *(velká rýma a kašel)*.

c) I když stále šetříme …… *(plyn i voda)*, na účtu to vůbec není vidět.

d) Nezapomeňte, že s …… *(naše rychlá pomoc)* můžete kdykoliv počítat.

e) Libore, přestaň prosím s …… *(to nekonečné lhaní)*!

f) Musím říct, že …… *(ten dnešní výsledek - pl.)* vašich testů jsem opravdu zklamaný.

g) Jsem si jistý, že Mojmír se s tak …… *(malý bonus)* nespokojí a bude chtít víc.

h) Zamysli se ještě jednou nad …… *(tvá první odpověď)*, abys neudělal chybu.

i) Radim je velký diplomat, se …… *(každý nespokojený zákazník - pl.)* se rychle domluví na přijatelném řešení.

j) Rád hovořím s …… *(takový sympatický člověk - pl.)*, jako je například Tomáš.

k) Jitka už od prvního dne bez problémů vycházela s …… *(ostatní dítě - pl.)* ve třídě.

PSANÍ

1. Vyberte si jedno téma a napište vypravování. Napište minimálně 180 slov.

A) Láska na první pohled.

B) Do třicítky u maminky.

C) Láska kvete v každém věku.

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Tajemství …citlivého naslouchání… *(citlivé naslouchání)*

I když k **a)**…… *(naše ucho - pl.)* každý den dojdou stovky tisíc slov, přesto je naslouchání, tj. pozorné poslouchání druhých, velké umění. Pokud se to ale naučíte, dostanete se na cestu k lepšímu vztahu s **b)**…… *(ostatní člověk - pl.)*. To se samozřejmě hodí jak v manželství a v **c)**…… *(rodinný život)*, tak ve škole nebo v zaměstnání.

Partneři, kterým dobře naslouchám, se k nám totiž dostávají blíž. Tím vznikají **d)**…… *(pevný vztah - pl.)*, než jaké máme normálně. Díky tomu se můžeme jeden na **e)**…… *(druhý)* více spolehnout. Umění naslouchat znamená v **f)**…… *(první řada)* dát partnerovi možnost, aby mohl říct vše, na co právě myslí, co mu dělá starosti. To ale vůbec není jednoduché, protože často chceme sami hned reagovat, například jsme zvyklí dávat druhým **g)**…… *(nějaká rada - pl.)*. Na to bychom ale při citlivém naslouchání měli zapomenout. Naopak se doporučují tyto techniky:

1) Opakovat důležité informace, **h)**…… *(který)* náš partner říká.
2) Opakovat to, co říká druhý, ale používat při tom **i)**…… *(naše vlastní slovo - pl.)*.
3) Snažit se popsat, jak se partner cítí, například: „Vidím, že jsi **j)**…… *(ta situace)* hodně zklamaný."

Když se vám toto povede, vaše porozumění bude čím dál tím **k)**…… *(velký)*.

(zpracováno podle Barbara Hansen Čechová: www.psychologiednes.eu /45)

2. Pracujte podle vzoru.

Dobrý den, **(vzor)** …dovolali jste se… *(dovolat se)* k Blažkovým, momentálně nejsme doma.

Po zaznění zvukového signálu nám **a)**…… *(zanechat)* vzkaz.

Pokud jste jeden z našich synů, zmáčkněte jedničku a dále zvolte číslo od jedné do pěti podle pořadí, jak **b)**…… *(narodit se)*. Potom **c)**…… *(vybrat)*, co byste od nás chtěli:

- Jestliže potřebujete, **d)**…… *(pohlídat - kondicionál)* vaše děti, zmáčkněte dvojku.
- Potřebujete-li **e)**…… *(půjčit si)* naše auto, zmáčkněte trojku.
- Jestliže chcete někoho, kdo vám **f)**…… *(vyprat)* a vyžehlí prádlo, zmáčkněte čtyřku.
- Pokud sháníte místo, kde zítra **g)**…… *(přespat)* vnoučata, zmáčkněte pětku.
- Jestli hledáte někoho, kdo v pátek **h)**…… *(vyzvednout)* vnoučata ze školy, pak zmáčkněte šestku.
- Jestliže **i)**…… *(přát si)*, abychom vám doručili nedělní oběd, zmáčkněte sedmičku.
- V případě, že **j)**…… *(chtít - kondicionál)* přijít na oběd k nám, zmáčkněte osmičku.
- Potřebujete-li od nás peníze, zmáčkněte devítku.
- Máte-li v úmyslu pozvat nás na večeři nebo nás vzít do divadla, **k)**…… *(začít)* hovořit, posloucháme.

LEKCE 7

DEKLINACE CIZÍCH SLOV II

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Zamiloval se do …jeho symfonií… *(jeho symfonie)*.

a) Dal jí kytici …… *(orchidea)*.

b) Hlavním pramenem informací o …… *(Sokrates)* jsou spisy dvou jeho žáků.

c) Koupila to v …… *(drogerie)*.

d) V …… *(naše ZOO)* mají dva lvy.

e) Koupil jí …… *(2 + orchidea)*.

f) Miloval filmy, kde jsou …… *(brontosaurus a jiné prehistorické zvíře)*.

g) Dostal se až do …… *(finále)* soutěže pro mladé zpěváky.

h) Albert Einstein patří mezi …… *(největší génius)* lidských dějin.

i) Musím říct, že jsi mi …… *(ta orchidea - pl.)* udělal velkou radost.

j) Dal si skleničku …… *(skotská whisky)*.

k) Poslouchala písničky z …… *(poslední CD)* své oblíbené skupiny.

l) Nakonec našla …… *(životní harmonie)* v klidném životě na venkově.

m) Četl jsem knihu o …… *(Korea)*.

n) Zúčastnili jsme se zajímavého semináře o …… *(český kubismus)*.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Znáte některé druhy …dinosaurů… *(dinosaurus - pl.)*?

a) Mozarta už od mládí považovali za …… *(velký génius)*.

b) V létě jsem byla měsíc v …… *(Jižní Korea)* a jsem tou zemí opravdu nadšená.

c) Můj dědeček se zabývá pěstováním …… *(vzácná orchidea - pl.)*.

d) Chtěli bychom navštívit nějakou výstavu o …… *(brontosaurus - pl.)*, protože náš syn má o ně velký zájem.

e) Děti, nejdříve najděte na mapě …… *(Korea)* a potom si vyhledejte na internetu další informace, které se jí týkají.

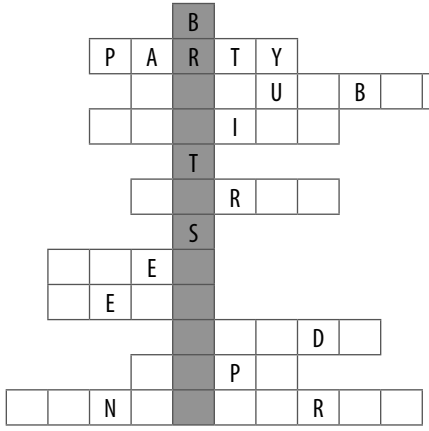
f) Celá přednáška byla právě o …… *(tenhle mladý génius)*.

g) Znáte …… *(některá jeho idea - pl.)*?

h) Na koncertě se mi nejvíce líbily Dvořákovy …… *(symfonie)*.

i) Četla jsem zajímavou knihu o …… *(Pythagoras)*.

3. a) Pracujte podle vzoru.

1. **Vzor:** Večírek nebo oslava se jinak řekne ……..
2. V roce 1492 objevil Kryštof …….. Ameriku.
3. Nadprůměrně inteligentní člověk je ……..
4. Jižní …….. je stát na poloostrově ve východní Asii.
5. Nápad nebo myšlenka je ……..
6. Mnoho restaurací nabízí výhodné polední ……..
7. Zamilovaní lidé spolu chodí na ……..
8. Oddělené prostory na sezení ve vlaku jsou ……..
9. Velké zvíře, které v pravěku žilo na Zemi, ale pak vymřelo, je ……

Tajenka: Hnutí __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __ __

b) Najděte v česky psaných materiálech informace o zájmové skupině v tajence. Napište o ní minimálně 3 věty a ve skupině pak informace prezentujte.

JEDNOČLENNÉ VĚTY

1. Pracujte podle vzoru. Tvořte jednočlenné věty.

Vzor: Minulý týden byl mráz.
…Minulý týden mrzlo….

a) Dnes ráno padal sníh.

……

b) Včera večer foukal silný vítr.

……

c) Bolela ho záda.

……

d) Zdál se mi sen o mé mamince.

……

e) Ráno jsem nechtěl vstávat.

……

f) Opravdu je moc litujeme.

……

g) Minulé pondělí svítilo celý den slunce.

……

2. Pracujte podle vzoru.

bolet, ochladit se, ~~foukat~~, mrznout, nechtít se, stýskat se, dojít, nedat se

Vzor: Mám úplně zničený účes. Od rána strašně …fouká….

a) Řidiči pozor, včera silně ……, a tak může být na silnicích místy led.

b) Než se vrátila domů, …… jí po mamince.

c) Milan chodil často k doktorovi, protože ho minulý měsíc …… v zádech.

d) Zloděj nenechal žádné stopy, a tak …… zjistit, kdo obchod vykradl.

e) Když zašlo slunce, rychle ……

f) Kvůli růstu cen mléka, …… ke zdražení mléčných výrobků.

g) Jsem ještě unavený, …… mi vstávat.

3. a) Pracujte podle vzoru. Označte jednočlenné věty v textu.

b) Převeďte všechna slovesa do minulého času.

Anička s Jakubem nemají moc volného času, protože pracují. **(vzor)** Kdykoli je ale o víkendu hezky, snaží se najít si čas a jít spolu do přírody. Jelikož dnes ráno krásně svítí slunce, chce Anna někam vyrazit už dopoledne. Kuba o tom nápadu dost pochybuje, protože ho už dva dny bolí v krku a není úplně fit. Chvíli si o tom povídají, ale nakonec se pro krátký výlet přece jen rozhodnou.

V přírodě se jim obvykle moc líbí, ale dneska mají smůlu. Počasí se totiž pomalu začíná kazit. Kubovi je zima, je mu stále hůř a Anička má z toho všeho špatnou náladu.

Situace se zlepší až ve chvíli, kdy u řeky najdou malou hezkou hospodu. Mají velké štěstí, že je před sezónou otevřeno. Když vejdou dovnitř, začne venku šíleně pršet. Vypadá to na strašnou bouřku, a tak se rozhodnou dát si oběd. Ale i za hodinu stále prší a je zataženo. Kuba a Anička se pomalu začínají nudit a dají se do hovoru s ostatními lidmi. Objednávají si jedno pivo, druhé, třetí a najednou tam je veseleji. Za dvě hodiny se venku sice udělá hezky, ale to nikoho nezajímá. Právě se totiž zpívají písničky z dětství, nálada je skvělá, všichni se smějou, jedí a pijou. Kuba se cítí mnohem lépe a je rád, že mají tak krásnou neděli.

Anna pomalu dozpívá, podívá se z okna. Venku už je tma, proto požádají o účet. Když ho Kuba vidí, udělá se mu zase špatně a v téhle situaci už není ani Anně moc do smíchu. Nakonec sice najdou po kapsách peníze na zaplacení, ale nic jim nezbyde. Pan vrchní je ale hodný člověk a trochu je lituje, když vidí, že už nemají ani korunu. Proto jim nabídne možnost jet s ním autem do Prahy. Tohle jim samozřejmě moc pomůže, protože už nemají ani na zpáteční lístek.

„Dneska je ale skvělý den," řekne v autě Jakub Aničce, která se na něj usměje a je šťastná. Chytnou se za ruce a jedou spokojeně domů.

ADVERBIA

1. a) Pracujte podle vzoru.

	Odkud?	Kde?	Kam?
Vzor:	zprava	…vpravo…	…doprava…
a)	zdola		
b)	shora		
c)	zezadu		
d)	zepředu		
e)	zevnitř		
f)	zleva		
g)	zvenku		

b) Napište aspoň 6 vět se slovy ze cvičení 1 a).

2. Pracujte podle vzoru. Doplňujte adverbia.

Vzor: Honzo, můžeš …sem… prosím jít? Máme tady malý problém.

a) V téhle restauraci se mi vůbec nelíbí. Nepůjdeme někam ……?

b) Mám jít přes náměstí nebo kolem pošty? Nevíte, …… je to rychlejší?

c) Michale, schovej tu cigaretu. …… se nesmí kouřit!

d) Pane řidiči, v této ulici je zákaz vjezdu. …… nemůžete vjet!

e) Nejdřív čekal dole, ale pak za ní šel …… až do 5. patra.

f) Tady vepředu je zamčeno, ale pustím tě dovnitř ……

g) Už jsme byli asi v deseti obchodech. Já už prostě …… nejdu.

h) Prosím vás, ztratila jsem se, jak se …… dostanu na náměstí Jana Palacha?

i) Petr se díval úplně všude, ale své klíče …… nenašel.

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: blízký

To je moje dlouholetá …blízká… kamarádka. Bydlí …blízko…. Ta práce je o …blízce… příbuzných druzích zvířat.

a) chladný

Nechovej se tak …… Ta místnost je velmi …… Je mi ……

b) smutný

Nevíš, co …… jí řekl? Tvářil se …… Někdy je mi opravdu ……

c) veselý

U vás je vždy …… Máte …… syna. Řekl to velice ……

d) hluboký

…… se ho to dotklo. Titanic leží …… pod vodou. Udělal na mě …… dojem.

e) dlouhý

…… jsem přemýšlel o správném řešení. Nerad chodím na ……

výlety. Sice mluvil jen chvilinku, i ta chvíle je moc, když i ty jednoduché věci musí

vysvětlovat tak ……

f) teplý

Dnes je venku opravdu …… V zimě chodím …… oblečený.

Na chřipku mi vždy pomůže hodně …… čaje.

g) jasný

Všechno je mi většinou hned …… Dnes je úplně ……, tak snad

nezačne pršet. Vysvětlil to …… a jednoduše.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: široký

Přes …širokou… řeku se postaví most. …Široko… daleko nebyla ani noha. To je …široce… rozšířený výraz.

a) lehký

Zvedl to ……, jako by to nic nevážilo. To bylo velice …… cvičení. Dnes

už je mu ……, když konečně zaplatil všechny dluhy.

b) těžký

Bylo mu …… od žaludku. Nakonec to nebylo tak …… Toto jsou velice

…… vydělané peníze.

c) čistý

Je tu krásně …… Vždycky děti kontrolovala, aby jedly …… rukama.

Celý koncert zpívala ……

d) těsný

Koupila si na sport …… tričko. …… se k němu tiskla. V tom pokoji nemůžu žít, bylo by tu pro mě moc ……

e) vysoký

Viděl letět ptáka …… nad stromy. Pan profesor je …… vzdělaný člověk. Musíme si udržet naši …… úroveň.

f) tichý

Nemluv tak …… Petr je od mládí …… Je tady úplně ……

g) suchý

Máme už úplně …… prádlo. Ten sklep je výborný, je tam …… po celý rok. Odpověděl mi na to ……, bez jakýchkoli emocí.

PRAVOPIS – PSANÍ ČÁRKY VE VĚTĚ

1. Doplňte do vět čárku, pokud je to nutné. Věty jsou bez kontextu.

Když budeme mít volno pojedeme na výlet na hory. Pane Nováku potřebujete s něčím poradit? Radek a Jan spolu často hrajou o víkendu tenis. Co tady děláš Heleno? V lednu chceme jet na hory aby se naše děti naučily lyžovat. Už během studia na vysoké škole pracovala jako učitelka. Navštíví nás v sobotu nebo v neděli. Nejdříve budeme uklízet a pak se můžeme dívat na televizi. Nemusíš s námi jezdit pokud ti to nevyhovuje.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět čárky a svá řešení zdůvodněte.

Vzor: Petra Kvitová, česká tenisová jednička

Český sport už dlouho neměl tak úspěšného zástupce v individuálním sportu. Tenistka Petra Kvitová která v březnu oslavila své jednadvacáté narozeniny má za sebou životní sezonu. Začala ji jako 34. hráčka světového žebříčku ale skončila ji už jako druhá nejlepší. Celkově vyhrála šest turnajů mezi kterými nechyběl ani slavný Wimbledon. Přestože jí získané body stačily „jen" na druhé místo vyhlásila ji organizace WTA nejlepší tenistkou roku. Kvitová navíc vyhrála i finanční žebříček roku když letos vydělala zhruba 93 milionu korun tedy pětinásobně víc než za celou předchozí karieru. Všichni si na Petře váží toho že přes své úspěchy a vydělané miliony zůstává stále skromná a přátelská. Říká o sobě že všechno už má a že nic jiného nepotřebuje.

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět čárky. Pozor, v některých větách nebudete čárku potřebovat.

Vzor: Udělám to, až budu mít čas.

a) Půjčil jsem jí peníze ale ani mi nepoděkovala.
b) Kapela celý večer hrála a zpívala lidové písně.
c) V noci když přišel domů už všichni spali.
d) Odjíždíš pryč nebo tu ještě zůstaneš?
e) Jiří Šimůnek náš nový účetní nastoupí do práce zítra.
f) Během dovolené navštívil Anglii Francii i Belgii.
g) Lucie v kolik hodin zítra přijdeš?
h) Můj bratr je o pět let mladší než já.
i) Po obědě si dal několik kousků kvalitní mléčné čokolády.

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADVERBIÍ

I. KOMPARATIV (2. STUPEŇ)

Markův byt vypadá **moderněji** než Šárčin.
Alex umí česky čím dál tím **lépe**.
V porovnání s Liborem běhám mnohem **rychleji**.

a) pravidelné formy

ADVERBIUM	SUFIX	HLÁSKOVÉ ZMĚNY	KOMPARATIV
rychle důležitě moderně	**+ -JI**		rychleji důležitěji moderněji
krát**c**e, měk**c**e, leh**c**e		C > Č	krat**č**eji, měk**č**eji, leh**č**eji
přátel**sk**y, kamarád**sk**y, sympati**ck**y, prakti**ck**y	**+ -ĚJI**	SK > ŠŤ CK > ČŤ	přátel**šť**ěji, kamarád**šť**ěji sympati**čť**ěji, prakti**čť**ěji

b) nepravidelné formy

Zapamatujte si

ADVERBIUM		KOMPARATIV
dobře	→	líp/lépe
špatně, zle		hůř/hůře
brzy		dřív/dříve
mnoho, hodně		víc/více
málo		míň/méně

Komparativ s alternací

ADVERBIUM		KOMPARATIV
blízko/blízce	→	blíž/blíže
daleko/dalece		dál/dále
dlouho/dlouze		déle*
draho/draze		dráž/dráže
hluboko/hluboce		hloub/hlouběji
snadno/snadně		snáz/snáze/snadněji
široko/široce		šíř/šíře/šířeji
těžko/těžce		tíž/tíže
úzko/úzce		úže/úžeji
vysoko/vysoce		výš/výše

***** V konverzaci s Čechy často uslyšíte nespisovnou formu ***dýl***.

II. SUPERLATIV (3. STUPEŇ)

Šárka umí počítat **nejrychleji** ze všech.
Olga vaří v celé rodině **nejlépe**.
Karel chce vyrábět své produkty co **nejkvalitněji**.
Jarka zpívá úplně **nejlépe**.

NEJ-	+	KOMPARATIV	=	SUPERLATIV
nej-	+	rychleji		**nej**rychleji
nej-	+	měkčeji		**nej**měkčeji
nej-	+	sympatičtěji		**nej**sympatičtěji
nej-	+	výš/výše	→	**nej**výš/**nej**výše
nej-	+	blíž/blíže		**nej**blíž/**nej**blíže
nej-	+	líp/lépe		**nej**líp/**nej**lépe
nej-	+	déle		**nej**déle

POZOR!

- **adjektivum rád/a má komparativ a superlativ jako adverbium = raději, např. Raději kreslím, než sportuju. Nejraději čtu detektivky.**

1. a) Pracujte podle vzoru.

		KOMPARATIV	SUPERLATIV
(vzor)	pomalu	…pomaleji…	…nejpomaleji…
a)	dobře		
b)	špatně		
c)	hodně		
d)	málo		
e)	dlouho		
f)	daleko		
g)	blízko		
h)	brzy		
i)	pozdě		
j)	rád		

b) Napište aspoň 8 vět se slovy ze cvičení 1 a).

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte do věty komparativ, nebo superlativ.

Vzor: Dal mi za to …méně… *(málo)* peněz, než jsem čekal.

a) Na tebe jsme čekali …… *(dlouho)* ze všech.

b) Zahrála tu skladbu mnohem …… *(romanticky)*.

c) Koupil jsem to …… *(levně)* než Jakub.

d) Doma se cítím vždy ze všeho …… *(příjemně)*.

e) Tihle dva studenti přemýšleli ze všech …… *(logicky)*.

f) Nemohl byste to říct trochu …… *(jednoduše)*?

g) Ten diktát jsem napsal ještě …… *(špatně)* než minule.

h) Hana to řekla …… *(jasně)*, jak mohla.

i) Cítila se lépe než posledně, protože se choval …… *(přátelsky)*.

j) Někteří studenti komparaci používají mnohem …… *(automaticky)* než jiní.

k) Řekl to …… *(jedovatě)*, jak uměl.

l) Dnes je podstatně …… *(chladno)* než včera.

3. Pracujte podle vzoru. Každé slovo můžete použít pouze jednou.

špatně, ~~pomalu~~, chladno, příjemně, daleko, pozdě, hlasitě, rychle, teple

Vzor: Irena se musí zlepšit, počítá …nejpomaleji… ze všech žáků ve třídě.

a) Mám raději Johanu, protože vždycky působí …….. než Klára.

b) Děti přišly dnes ze školy …….. než včera, protože měly odpolední vyučování.

c) Najednou se začala blížit bouřka, a proto jsme co …….. odešli domů.

d) V pondělí jsem si vzal svetr, protože venku bylo …….. než o víkendu.

e) Mluvte co ……., ať vás slyšíme.

f) Ráno se oblečte …….. než včera, protože má být zima.

g) Dnes se cítím …….. než včera, protože mám vyšší teplotu a bolí mě v krku.

h) Chtěla bych bydlet co …….. od centra města.

B. ČÍSLOVKY ZÁKLADNÍ, ŘADOVÉ, NÁSOBNÉ A DATUM

I. ČÍSLOVKY ZÁKLADNÍ (KOLIK?)

a) URČITÉ

- **jeden**/**jedna**/**jedno** (= počet) skloňujeme jako *ten/ta/to*

	JEDEN	JEDNA	JEDNO
	Mž, Mn	**F**	**Neu**
N	jeden	jedna	jedno
G	jedn**oho**	jedn**é**	jedn**oho**
D	jedn**omu**	jedn**é**	jedn**omu**
A	jedn**oho** (Mž) jeden (Mn)	jedn**u**	jedno
L	(o) jedn**om**	(o) jedn**é**	(o) jedn**om**
I	jedn**ím**	jedn**ou**	jedn**ím**

- **dva**, **oba**, **tři** a **čtyři** mají speciální deklinaci

	DVA, OBA	
	Mž, Mn	**F, Neu**
N	dva, oba	dvě,… obě
G	dv**ou**, ob**ou**	
D	dvě**ma**, obě**ma**	
A	dva, oba	dvě, obě
L	(o) dv**ou**, ob**ou**	
I	dvě**ma**, obě**ma**	

	TŘI	**ČTYŘI**
N	tři	čtyři
G	tř**í**/tř**ech**	čtyř/čtyř**ech**
D	tř**em**	čtyř**em**
A	tři	čtyři
L	(o) tř**ech**	(o) čtyř**ech**
I	tř**emi**	čtyř**mi**

POZOR!

- **použití číslovek *dva*, *oba* s částmi lidského těla, např. Po dopravní nehodě měl problém s oběma nohama. (= jen části lidského těla) X Mluvila se dvěma kamarádkami. (= ostatní substantiva kromě částí lidského těla). Více najdete v lekci 4, sekce Gramatika A.**

- **5–99** mají v N a A nulovou koncovku, ostatní pády mají koncovku **-i**

	PĚT a více (5, 6, 7…)	**SLOŽENÁ ČÍSLOVKA***	
		s jedničkou (21, 31…)**	**ostatní**
N	**pět**	**dvacet jedna**	**dvacet dva/tři/čtyři/pět…**
G	pěti	dvaceti jedna	dvaceti dvou/tří/čtyř/pěti…
D	pěti	dvaceti jedna	dvaceti dvěma/třem/čtyřem/pěti…
A	**pět**	**dvacet jedna**	**dvacet dva/tři/čtyři/pět…**
L	(o) pěti	(o) dvaceti jedna	(o) dvaceti dvou/třech/čtyřech, pěti…
I	pěti	dvaceti jedna	dvaceti dvěma, třemi, čtyřmi, pěti…

* V česky psaných materiálech a v konverzaci s Čechy se můžete setkat také s variantami jednadvacet, dvaadvacet, třiadvacet…

** Číslovku jedna ve složené číslovce můžeme také skloňovat, ale není to nutné, např. bez dvaceti jedna/jednoho/jedné, ke dvaceti jedna/jednomu/jedné…

POZOR!

- **devět (N, A) – devíti (G, D, L, I)**
- **deset (N, A) – deseti/desíti (G, D, L, I)**

- **sto** skloňujeme jako *město*

	STO	200	300, 400	500–900
N	sto	dvě **stě**	tři, čtyři **sta**	pět **set**
G	sta	dvou, tří/třech, čtyř/čtyřech, pěti **set**		
D	stu	dvěma, třem, čtyřem, pěti **stům**		
A	sto	dvě **stě**	tři, čtyři **sta**	pět **set**
L	(o) stu	(o) dvou, třech, čtyřech, pěti **stech**		
I	stem	dvěma, třemi, čtyřmi, pěti **sty**		

POZOR!

- **číslovky 100 a více můžeme číst takto:**

  158 – (jedno) sto padesát osm, bez sto/(jednoho) sta padesáti osmi, ke sto / k (jednomu) stu padesáti osmi, o sto / (jednom) stu padesáti osmi, se sto / (jedním) stem padesáti osmi

  346 – tři sta čtyřicet šest, bez tří set / tři sta čtyřiceti šesti, k(e) třem stům / tři sta čtyřiceti šesti, o třech stech / tři sta čtyřiceti šesti, se třemi sty / tři sta čtyřiceti šesti

- **tisíc** skloňujeme jako ***pokoj***, kromě G. pl., např. dva tisíce, bez dvou **tisíc**, ke dvěma tisícům…
- **milion** skloňujeme jako ***sešit***, např. jeden milion, bez jednoho milionu, k jednomu milionu…
- **miliarda** skloňujeme jako žena, např. tři miliardy, bez tří miliard, ke třem miliardám…

Počítaný předmět po číslovkách:

- **dva**, **tři** a **čtyři**
  - číslovka dva, tři, čtyři a počítaný předmět mají stejný pád, např. To jsou tři (=N) studenti (=N). Kromě tří (=G) studentů (=G) napsali všichni test. Učitel telefonoval třem (=D) studentům (=D) kvůli změně termínu zkoušky….

- **pět**, **šest…**
  - po číslovkách v N a A má počítaný předmět formu G plurálu
  - po číslovkách v G, D, L a I má počítaný předmět stejný pád jako číslovka

	ČÍSLOVKA	+	POČÍTANÝ PŘEDMĚT
N	**pět**, **šest**…	+ **G**	dobr**ých mužů**, **žen**, **aut**
G	pěti, šesti…	+ **G**	dobr**ých mužů, žen, aut**
D	pěti, šesti…	+ **D**	dobr**ým** mužům, ženám, autům
A	**pět**, **šest**…	+ **G**	dobr**ých mužů**, **žen**, **aut**
L	(o) pěti, šesti…	+ **L**	dobr**ých** mužích, ženách, autech
I	pěti, šesti…	+ **I**	dobr**ými** muži, ženami, auty

b) NEURČITÉ

- **kolik**, **málo**, **mnoho**, **několik**, **tolik**

	ČÍSLOVKA	+	POČÍTANÝ PŘEDMĚT
N	**mnoho**	+ **G**	dobr**ých mužů**, **žen**, **aut**
G	mnoh**a**	+ **G**	dobr**ých mužů, žen, aut**
D	mnoh**a**	+ **D**	dobr**ým** mužům, ženám, autům
A	**mnoho**	+ **G**	dobr**ých mužů**, **žen**, **aut**
L	(o) mnoh**a**	+ **L**	dobr**ých** mužích, ženách, autech
I	mnoh**a**	+ **I**	dobr**ými** muži, ženami, auty

POZOR!

- **spojením číslovky a počítaného předmětu mohou vzniknout adjektiva, např. Tomu muži je třicet pět / pětatřicet let. – Dej to tomu** *třicetipětiletému* / *pětatřicetiletému* **muži.**

II. ČÍSLOVKY ŘADOVÉ (KOLIKÁTÝ?)

a) URČITÉ

- skloňujeme:
  - **a)** jako ***moderní***, např. prvn**í**, třet**í**, tisíc**í**, (třítisíc**í**, pětitisíc**í**…)
    např. Tisíc**í** návštěvník nově otevřeného supermarketu dostane dárek. Jaká byla vaše prvn**í** zkušenost s češtinou?
  - **b)** jako ***mladý***, např. nultý, druh**ý**, sedm**ý**, patnáct**ý,** st**ý,** čtyřst**ý**, osmist**ý**, milionť**ý**…
    např. Petr byl v závodě až čtyřicát**ý** druh**ý**. Naše škola uspořádala k dvacát**ému** pát**ému** výročí svého vzniku velkou oslavu.

b) NEURČITÉ

- číslovky **několikátý**, **tolikátý**, **kolikátý** skloňujeme jako *mladý*
  např. Kolikát**ého** je dnes? Kolikát**ou** knihu už tento měsíc čteš? Kolikát**é** auto si kupujete?

III. ČÍSLOVKY NÁSOBNÉ (KOLIKRÁT?)

a) URČITÉ

základní číslovka + -krát, např. dva+krát = dvakrát, pětkrát, dvacetkrát, padesát osmkrát, stokrát

POZOR!

- **jednou (je možný také tvar jedenkrát)**

b) NEURČITÉ

kolikrát, málokrát, mnohokrát, několikrát, tolikrát…

IV. DATUM (KOLIKÁTÉHO?)

a) DATUM

Kolikátého je dnes?

- 7. 5. – (Dnes je) Sedmého května. (= genitiv)
- 7. 5. – (Dnes je) Sedmého pátý. (= genitiv Mn + nominativ Mn), 3. 10. – Třetího desátý., 1.3. – Prvního třetí.

b) LETOPOČET

1348 – (jeden) tisíc tři sta čtyřicet osm / třináct set čtyřicet osm
1862 – (jeden) tisíc osm set šedesát dva / osmnáct set šedesát dva
1918 – (jeden) tisíc devět set osmnáct / devatenáct set osmnáct
2023 – dva tisíce dvacet tři

1. a) Pracujte podle vzoru.

(vzor) 2 (génius)	…dva géniové…	…byli…
5 (správce)		
31 (gymnázium)		
48 (orchidea)		
62 (muzeum)		
141 (turista)		

234 (zvíře)
374 (den)
436 (drama)
1 000 (přítel)

b) Spojení ze cvičení 1 a) použijte ve větách.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Mluvil se …dvěma kolegy… *(2 + kolega)* o novém projektu.

a) Šel jsem do kina se …… *(4 + kamarád)*.

b) Zdeněk doběhl do cíle jako …… *(17.)*.

c) …… *(kolikátý + kniha)* o historii čteš?

d) Mezinárodní konference se zúčastnilo ……

(143 + odborník).

e) Víš, …… *(kolikátý)* je dnes?

f) Za posledních deset let jsem se při své práci setkala

s …… *(mnoho + student)* z různých zemí.

g) Při příležitosti …… *(50. + výročí)*

založení této firmy, byl otevřen další nový obchod.

h) Od …… *(24. 5.)* do …… *(2. 6.)*

můžou naši zákazníci uplatnit kupónové slevy na vybrané zboží.

i) Ta faktura musí být zaplacena …… *(15. 9.)*,

jinak nám hrozí pokuta.

j) Už se těším na …… *(1. 7.)*, to totiž začínají letní

prázdniny.

k) Na cestu po Evropě vyrazíme …… *(6. 4.)*

a vrátíme se až koncem července.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dnes už telefonoval …pěti kamarádům… *(5 + kamarád)*.

a) …… *(21. 8.)* se budu vdávat a pak pojedeme na dva týdny na svatební cestu.

b) Dnes jsem spala až do …….. *(12 + hodina)*.

c) Od …… *(kolik + kamarád)* si Viktor půjčil peníze?

d) Na přijímacích zkouškách byl až …… *(92.)*, a proto bohužel nebyl přijat ke studiu.

e) Česká republika má přes …… *(10 + milion + obyvatel)*.

f) V …… *(kolik + české město)* jste byli na výletě?

g) Jsem v Praze od …… *(2. 1. 2011)*.

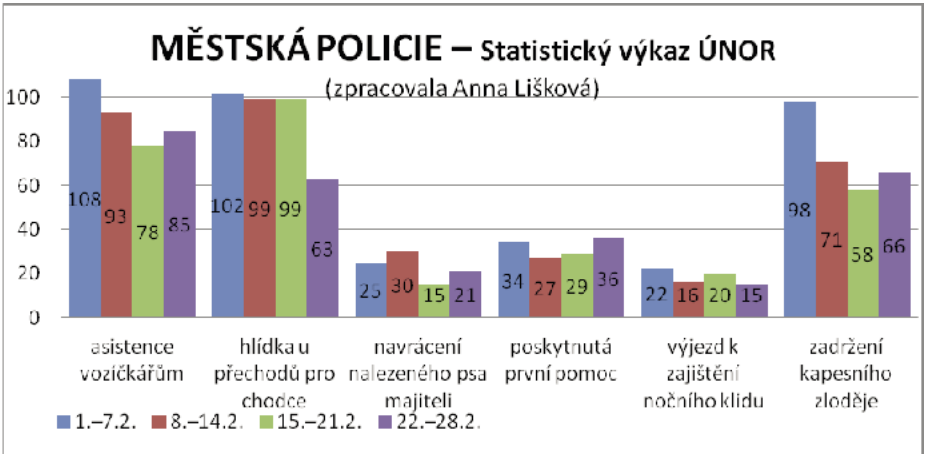
h) První československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk se narodil …… *(7. 3. 1850)* a zemřel …… *(14. 9. 1937)*.

i) Z důvodu rekonstrukce je do …… *(31. 8.)* knihovna uzavřena.

j) Seminární práce musí být odevzdána do …… *(14. 3.)*

k) Naše firma vznikla …… *(29. 2.)* a během půl roku zdvojnásobila počet zaměstnanců.

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Anna zpracovala statistiku činnosti městské policie od …prvního druhý… do …dvacátého osmého druhý…

a) Městská policie za únor pomohla celkem …… vozíčkářům.

b) Nejčastěji strážníci asistovali vozíčkářům v týdnu od …… do ……

c) Během …… únorového týdne hlídalo na přechodech pro chodce 63 strážníků.

d) Počet strážníků hlídkujících u přechodů pro chodce byl ve druhém týdnu o …… menší než v prvním týdnu.

e) V únoru vrátili policisté nalezené psy celkem …… majitelům.

f) Nejvyšší počet nalezených psů zaznamenali policisté v období od …… do ……

g) V prvním únorovém týdnu poskytli policisté první pomoc ve ……. případech.

h) Během prvních třech únorových týdnů poskytli strážníci první pomoc celkem ……

i) Za druhý únorový týden vyjížděli policisté …… k zajištění nočního klidu.

j) Městská policie se za únor zabývala …… případy rušení nočního klidu.

k) Statistika informuje o …… zadržených kapesních zlodějích za únor.

l) Ve čtvrtém týdnu vzrostl v porovnání se třetím týdnem počet zadržených kapesních zlodějů z …… na ……

PSANÍ

1. Napište referát na vybrané téma ze životního prostředí (150 slov).

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

❍ zaměření ❍ solná jeskyně ❍ zájmový kroužek

b) Pracujte podle vzoru.

Zdravý životní styl pro nejmenší

V **(vzor)** …každém člověku… *(každý člověk)* by se již odmala měla pěstovat láska k přírodě a k ochraně životního prostředí. Nyní se o **a)**…… *(toto téma)* často diskutuje, ale pozornost se zaměřuje hlavně na **b)**…… *(dospělá populace)*. Ale co děti? Jak **c)**…… *(ony)* máme seznamovat s těmito principy? Každý, kdo má doma malého syna či dceru, by měl hledat **d)**…… *(odpověď)* na tuto otázku.

Už v tom nejnižším věku by se mělo **e)**…… *(každé dítě)* začít seznamovat s výchovou ke zdravému životnímu stylu. **f)**…… *(mladý)* si samozřejmě vezmou příklad od rodičů nebo od pedagogů ve školách a ve školkách. Malé dítě rádo přijímá **g)**…… *(nová vědomost - pl.)* od svého okolí a mluví o **h)**…… *(ony)* dál se svými vrstevníky.

V současné době se rodiče můžou rozhodnout, jestli své dítě umístí do státní školky, nebo si vyberou školku soukromou se zaměřením například na **i)**…… *(ekologie)*, kde je příroda na prvním místě. Dítě tady může rozvíjet své návyky pomocí **j)**…… *(hra, pohádka, aktivita - pl.)* a nenásilným způsobem se dostane k základům ekologické výchovy a zdravého životního stylu.

c) Pracujte podle vzoru.

Školky s ekologickým zaměřením

Děti **(vzor)** …se učí… *(učit se)* chránit přírodu, zdravě žít a třídit odpad. Tyto školky je po celý den **a)**…… *(vést)* k lásce k živé i neživé přírodě.

Podporuje se tady také sportovní výuka pro zdravý vývoj dítěte, například se tady **b)**…… *(plavat)* a cvičí jóga. Spolupracuje se se spoustou různých relaxačních zařízení, jako je např. solná jeskyně, která má dobrý vliv na imunitu dětí. V odpoledních aktivitách **c)**…… *(rozvíjet se)* umělecké nadání prostřednictvím nejrůznějších zájmových kroužků – výtvarných, pohybových či hudebních.

Už v minulosti všechny tyto aktivity vždycky dobře **d)**…… *(podporovat)* tělesné i duševní zdraví. Cílem je, aby tyto programy díky své filozofii **e)**…… *(pomoct)* rychle zapojit dítě do kolektivu a aby úzce **f)**…… *(souviset)* i se stravováním. Mnoho lidí si se slovy „školní jídelna" vzpomene na příkazy typu: „Buď zticha a **g)**…… *(sníst)* to maso!". S tím se ve „zdravých" školkách nesetkáte. Atmosféra při jídle a kvalita potravin jsou tady velmi důležité. Vedle stravování **h)**…… *(zdůrazňovat)* tyto „ekoškolky" dobrý vztah nejen mezi dětmi a pedagogy, ale i mezi rodiči a samotnou institucí.

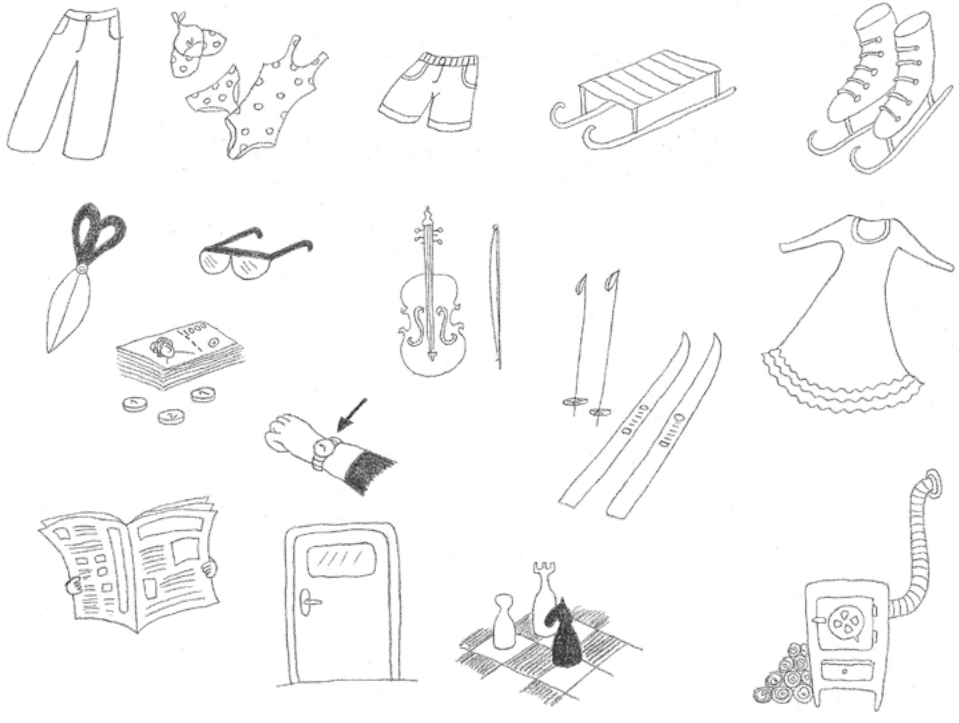
„Zdravé" školky můžeme v současné době najít velmi snadno. Mnoho odborníků se touto problematikou zabývá, protože zájem rodičů stále **i)**…… *(růst)*. Nakonec se ještě zmíníme o cenách. Jelikož jsou to školky soukromé, ceny jsou tedy vyšší než ve státních. Kdo by ale **j)**…… *(nezaplatit)* za podporu zdraví, štěstí a spokojenosti svého dítěte!

(zpracováno podle www.zdrave.cz)

LEKCE 8

PLURÁLIA TANTUM

1. Diskutujte ve dvojici. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Bez čeho se neobejdete na dovolené u moře? **– …Na dovolené u moře se neobjedu bez plavek, bez šortek, bez hodinek a bez peněz….**

a) V čem byste nikdy nešel/nešla do divadla?

b) Bez čeho byste nepřežil/a na pustém ostrově?

c) Co nebudete potřebovat na oslavě narozenin?

d) S čím vás určitě nepustí do letadla?

e) Bez čeho se asi neobejdete na dovolené na horách?

f) Čím se zabavíte, když máte dlouhou chvíli?

g) Po čem se vám stýská v létě?

h) K čemu se hodí vaše nové tričko?

i) Co byste rád/a dostal/a k narozeninám?

j) Čím uděláte největší radost své mamince?

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Kam pojedete letos o …prázdninách… *(prázdniny)* na dovolenou?

a) Naše babička jezdí každý rok do …… *(Františkovy Lázně)*.

b) Nevím, co mám koupit tatínkovi k …… *(padesátiny)*.

c) Na chalupě topíme v …… *(kamna)*, a proto si musíme v létě připravit hodně dřeva na zimu.

d) Za chvíli mám jít na zkoušku z …… *(dějiny)* Anglie, jsem dost nervózní a pořád se dívám na …… *(hodinky)*.

e) Na …… *(nové šaty)* měla díru.

f) Jakub přišel na party ve svetru a v …… *(dlouhé kalhoty)*, i když bylo horko.

g) Jak se vám líbilo lyžování v …… *(Krkonoše)*?

h) Během výletu nesl na …… *(záda)* batoh s jídlem a s pitím.

i) K …… *(ty tvoje modré šortky)* se hodí jednobarevné tričko.

j) Až půjdeš do obchodu, kup balíček …… *(špagety)* a krabici …… *(ty dobré sušenky)*.

k) Fialovi mají krásnou vilu na …… *(Vinohrady)*.

l) Ondro, jestli hledáš …… *(lyže)*, podívej se do sklepa.

m) Pane Malý, nestůjte za …… *(dveře)* a pojďte dál.

n) Spadl z kola a uhodil se do …… *(záda)*.

3. a) Pracujte podle vzoru. Každé místo můžete použít jen jednou. Můžete používat česky psané materiály. Pak si zkontrolujte své odpovědi v klíči.

Vzor: lázeňské oplatky

1. perník
2. léčení srdce
3. filmový festival
4. pivo
5. hora Sněžka
6. rodiště Karla Čapka
7. zimní sporty
8. víno
9. chodské koláče
10. slivovice

a) Poděbrady
b) Jeseníky
c) Malé Svatoňovice
d) Mariánské Lázně
e) České Budějovice
f) Domažlice
g) Vizovice
h) Valtice
i) Karlovy Vary
j) Pardubice
k) Krkonoše

b) Pracujte podle vzoru. Použijte místa ze cvičení 3 a).

Vzor: Lázeňské oplatky si můžeme přivézt z …Mariánských Lázní….

a) Výborný perník můžeme koupit v ……

b) Pacienti s nemocným srdcem se jezdí léčit do lázní v ……

c) Na mezinárodní filmový festival se každoročně sjíždějí lidé do …… ……

d) V …… se vyrábí vynikající pivo.

e) Na pohlednici z …… je často obrázek Sněžky, nejvyšší hory České republiky.

f) …….. jsou známé jako rodiště Karla Čapka.

g) Mnoho turistů jezdí za zimními sporty do ……..

h) Vinotéky často nabízejí kvalitní česká vína z ……..

i) Tradiční chodské koláče pečou v ……..

j) Výroba slivovice je spojena s ……..

c) Pracujte podle vzoru. Najděte místa ze cvičení 3 a) a napište na správné místo do mapy.

DEKLINACE ČÍSLOVEK I

1. Podívejte se na obrázky.

a) Řekněte, které oblečení paní Říhová darovala na charitu a kolik ho bylo.

b) Řekněte, co paní Říhová při uklízení našla a kolik toho bylo.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Seminář začíná v půl …druhé… *(2.)*.

a) Jitčina rodina dala do auta všechny …… *(4)* lyže?

b) Mezinárodní rychlík z Vídně přijíždí na …… *(2.)* nástupiště.

c) Máme doma …… *(několik)* nůžky, ale žádné teď nemůžeme najít.

d) Naši hokejisté dali gól už ve …… *(2.)* minutě …… *(1.)* poločasu.

e) …… *(kolik)* plavky si bereš k moři?

f) Sýr spotřebujte do …… *(28. 11.)*.

g) Do konce semestru zbývají jen …… *(4)* týdny.

h) V gramatickém testu jsem měla chybu ve …… *(2)* větách, a proto jsem dostala dvojku.

i) Správce stadionu u sebe nosí …… *(několik)* klíče.

j) Tento lék není vhodný pro děti do …… *(15)* let.

k) Vrátili se domů před …… *(20)* minutami.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: S …tolika… *(tolik)* problémy si neuměla poradit.

a) Na …… *(kolik + film)* jsi tento měsíc byl?

b) …… *(několikrát)* za sebou vyhrál.

c) Vybírají z …… *(mnoho + uchazeč)*.

d) Stal se …… *(několikanásobný vítěz)* na mistrovství světa.

e) …… *(nikdo)* nevolal a za …… *(nikdo)* se nešel podívat.

f) Nabral jsem si na talíř …… *(moc + jídlo)*.

g) Vzala si s sebou …… *(několikery + kalhoty)*.

h) Za …… *(několik + měsíc)* budou prázdniny.

i) Myslím, že během práce nebyly …… *(žádný + problém)*.

j) Po …… *(kolikátý)* ti to mám opakovat?

k) Mám teď …… *(málo práce)*.

l) …… *(kolikery + boty)* máš doma?

m) Po …… *(tolik + problém)* s ním už nechtěla spolupracovat.

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Půjčila jsem jí …jedny kalhoty… *(1 + kalhoty)*.

a) Tenhle rok už zničil …… *(4 + boty)*.

b) Koupila jsem si …… *(2 + džíny)* a …… *(3 + tílko)*.

c) Nechali si ukázat snad …… *(10 + hodinky)*, ale nakonec si stejně žádné nevybrali.

d) Vezmi si s sebou aspoň …… *(5 + ponožka)* a …… *(4 + tričko)*.

e) Po vyprání prádla zjistil, že mu chybí …… *(2 + ponožka)*, samozřejmě každá jiná.

f) Díky sponzorskému daru jsme mohli ve škole vyměnit všechny …… *(12 + dveře)* a …… *(60 + lavice)*.

g) Objednala jsem si předplatné a každé ráno mi teď chodí domů …… *(2 + časopis)* a …… *(3 + noviny)*.

PRAVOPIS – PSANÍ S/Z

1. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: _S_ kamarádkou jsme si v Itálii ..s..těžovali na služby hotelu.

Ten student pochází __ Polska. __ kým půjdeš na koncert? Ten prstýnek je vyroben __ zlata. …balil si své věci a odešel __ bytu. Nemluv __ plnou pusou! Jana …bledla a omdlela. …jeli jsme výtahem do přízemí. Kupuješ někdy …levněné zboží? Po …končení zápasu odešli __ stadionu domů. …bíráš ještě …námky? Všichni …tichli a pozorně …ledovali film. …organizovala jsem výlet pro …polužáky. Chtěla bych se …lepšit v angličtině. Potřebuju …hubnout do plavek.

2. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: _S_ Evou se ..se..jdeme v pět hodin u divadla.

Mléko …potřebujte do uvedeného data. …kontrolujte si domácí úkol. Studenti se …hromáždili před školou. Helena přichází …leva. Vlak měl hodinu …pozdění. …týskalo se mu po rodině. …rekonstruovali jsme byt po babičce. Vrátili se …pět až odpoledne. Kdy přijde __ práce? Vezmi si __ sebou pití. Nechtělo se mi vstávat __ postele. Vyšel __ dveří kanceláře. Kde jste letos …trávili dovolenou? Nesmíš ty barvy …míchat dohromady.

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty můžou být správně.

Vzor: Včera jsem ~~stratil~~ klíče od bytu. …ztratil…

a) Nefunguje mi světlo na kole, musím ho nechat zpravit. –

……

b) Pacient si stále stěžoval na bolesti zad, a tak ho lékař poslal na rehabilitaci. –

……

c) Ve správách informovali o změně zdravotního pojištění, kterou včera schválili senátoři. – ……

d) I ve ztížených podmínkách dokázali naši sportovci splnit náročné požadavky kvalifikace na mistrovství světa. – ……

e) Diváci nejprve zhlédli film a pak měli možnost diskutovat ze scénáristou. – ……

f) Když jsem zaplatil všechny složenky, sbylo mi v peněžence jen sto korun. – ……

g) S manželkou jsme se konečně shodli, kam pojedeme na dovolenou, už stačí jen sbalit kufry. – ……

h) Na křižovatce se srazila dvě auta, protože řidič dodávky nedal přednost sprava. – ……

ZOPAKUJTE SI

A. OBJEKTOVÉ VĚTY

- odpovídají na otázku „Co?" / „Jakou věc?"

	příklad	otázka
OBJEKT	Věděl o jejím přání.	O čem věděl?
OBJEKTOVÁ VĚTA	Věděl, co si přeje.	Co/Jakou věc věděl?

- objektové věty často používáme pro nepřímou řeč

	PŘÍMÁ ŘEČ	SPOJOVACÍ VÝRAZ	NEPŘÍMÁ ŘEČ
oznámení, informace	„Byl jsem doma." „Jsem moc unavený."	**ŽE**	Řekl jsem mu, že jsem byl doma. Mluvili o tom, že jsem moc unavený.
otázka	„Kde jsi byl? „Kam jde Petr?" „Kudy půjdou?" „Kdy se vrátíte? „Jak to víš?" „Kdo to udělal?" „Proč nic neříkáš?"	**KDE** **KAM** **KUDY** **KDY** **JAK** **KDO** **PROČ**	Zeptala se, kde jsem byl. Zajímá ho, kam Petr jde. Ptá se, kudy půjdou. Chci vědět, kdy se vrátíme. Zeptali se, jak to vím. Zajímalo mě, kdo to udělal. Chtěl vědět, proč nic neříkám.
	„Ví o tom Jana?" „Přijdeš včas?" „Dáte mi tu knihu?" „Budeš tam dlouho?"	**JESTLI** **ZDA** **ZDALI** **-LI**	Zeptal jsem se, jestli o tom ví Jana. Zajímá ho, zda přijdu včas. Zeptal se, zdali mu dáme tu knihu. Chtěli vědět, budu-li tam dlouho.
rozkaz, přání, prosba	„Udělej to hned!"	**AŤ** **ABY**	Řekl, ať to udělám hned. Přejí si, abych to udělal hned.

POZOR!

- **Při změně přímé řeči na nepřímou se obvykle mění osoba. Např. Karel řekl: „ Zavolám ti zítra.“ → Karel řekl, že mi zavolá zítra.**
- **Slovesný čas se většinou nemění, způsob se někdy mění. „<u>Zavolej</u> mi zítra.“ → Karel řekl, ať mu <u>zavolám</u> zítra.**

1. Pracujte podle vzoru. Odpovídejte na otázky. Používejte <u>pouze</u> spojky ŽE, ABY, JAK, CO, KDO.

Vzor: Co se mu líbilo?

Líbilo se mu, …jak… je ostříhaný.
…že… nemusí jít o víkendu do práce.

a) Co po něm Dana chtěla?

Dana chtěla jen to, …… došel pro kávu.
…… jí patřilo.

b) Co mu odpověděla?

Odpověděla mu, …… dnes nemá čas.
…… na ni nečekal.

c) Co tě zajímá?

Zajímá mě, …… je ten muž na obrázku.
…… bude dnes k večeři.

d) Na co byli zvědaví?

Byli zvědaví na to, …… dopadla jeho zkouška.
…… je ta žena na fotografii.
…… bude Iva dělat o prázdninách.

e) Pánové, co potřebujete vědět?

Potřebujeme vědět, …… dlouho bude trvat porada.
…… je jeho učitelka.
…… říkala šéfová.

f) Co ti doporučil doktor?

Doktor mi doporučil, …… se mám chovat během nemoci.
…… mám jíst při bolesti břicha.
…… jedl vitamíny.

g) Na co se ho ptali?

Ptali se ho na to, …… se dostanou k muzeu.
…… měl dnes k obědu.
…… je ten muž.

h) O čem pořád přemýšlíš?

Přemýšlím pořád o tom, …… si koupím nové auto.
…… je ta žena v časopise.
…… dám synovi k patnáctinám.

i) Co říkalo to malé dítě svému tatínkovi?

To malé dítě říkalo svému tatínkovi, …… by chtělo jít ven.
…… dělalo u babičky.
…… je jeho kamarád.
…… mu koupil zmrzlinu.
…… se mělo dnes ve školce.

j) Co poradila Petra své kamarádce?

Petra poradila své kamarádce, …… by měla začít chodit do jazykového kurzu.
…… se dostane do Vodičkovy ulice.
…… má dělat v této situaci.
…… je autor toho románu.
…… si koupila ty džíny.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte spojovací výraz.

Vzor: Věděla jsem, …že… nám pomůže.

a) Hádali jsme, …… pochází náš nový spolužák.

b) Nevzpomínáš si, …… přesně jsem po dovolené uklidil naše pasy?

c) U zkoušení vůbec netušila, …… po ní učitelka chce.

d) Všichni byli šťastní, …… už tu zkoušku mají za sebou.

e) Už několikrát jsem ho žádal, …… mi vrátil půjčenou učebnici.

f) Napište mi prosím, …… přesně se ve středu v 5 hodin setkáme.

g) Porota se nemohla shodnout na tom, …… by měl získat první cenu.

h) Zapomněli jsme doma mapu, a tak jsme nevěděli, …… se máme dostat zpátky do hotelu.

3. Pracujte podle vzoru. Spojte věty, použijte spojku z nabídky.

Vzor: Babička Olga je moc ráda.

(*ŽE*) *ABY* *KDE* Celá rodina se pravidelně schází u nedělního oběda.

…Babička Olga je moc ráda, že se celá rodina pravidelně schází u nedělního oběda….

a) Šárka nevěděla o místě jejich výletu.

KAM KDE JAK Anna a Jakub jeli na výlet.

……

b) Anna se zeptala Jakuba.

ŽE JAK KDY „V kolik hodin jdeš dnes večer masírovat?"

……

c) Strýc Karel přemýšlí nad nějakým způsobem.

ABY KOHO JAK Chce prodat ještě víc bioproduktů.

……

d) Jakub si moc přeje.

ABY ŽE KDY „Kéž bych tak dokončil vysokou školu včas!"

……

e) Olga řekla Jakubovi.

CO KDO AŤ „Pomoz mi uklidit!"

……

f) Hádejte.

CO ŽE KOHO Pozval jsem k nám někoho na večeři.

……

g) Karel je zvědavý.

ŽE KDO CO Šárka svému bratru Karlovi něco koupila.

……

h) Jakub přemýšlí.

KAM KDE KUDY „Na kterém místě se sejdeme?"

……

B. DEKLINACE POSESIVNÍCH ADJEKTIV – SINGULÁR A PLURÁL

- posesivní adjektiva tvoříme od vlastních jmen a od většiny substantiv označujících lidi, např. Petr – Petrův pes, Jana – Janina sestra, Palach – Palachovo náměstí, táta – tátovo auto, maminka – maminčina taška, umělec – umělcův podpis
- posesivní adjektiva tvoříme jen od maskulin životných a feminin v singuláru

POZOR!

- **posesivní adjektiva <u>ne</u>tvoříme:**
  1) **od žádných neuter a od žádných maskulin neživotných*, např. dítě > hračka dítěte, dům > střecha domu**
  2) **od feminin a od maskulin životných, která neoznačují lidi nebo to nejsou vlastní jména*, např. ulice > roh ulice, pes > psí bouda (nikoliv posesivní adjektivum)**
  3) **od substantiv v plurálu*, např. kamarádi > auto kamarádů**
  4) **od rozvinutých substantiv (tzn. substantiv s adjektivem / zájmenem / jiným substantivem)*, např. moje malá sestra > pes mojí malé sestry**
  5) **od adjektivních substantiv*, např. vedoucí > rozhodnutí vedoucího, Bláhová > případ Bláhové, Borovský > dílo Borovského**

*Přivlastňujeme genitivem, nikoli posesivním adjektivem.

Koncovky posesivních adjektiv v nominativu singuláru:

Maskulina			**Feminina**		
Petr:	**-ův**	(Petrův bratr, Petrův sešit)	Eva:	**-in**	(Evin bratr, Evin sešit)
	-ova	(Petrova sestra)		**-ina**	(Evina sestra)
	-ovo	(Petrovo auto)		**-ino**	(Evino auto)

SINGULÁR				
	Mž	**Mn**	**F**	**Neu**
N	Petr**ův** (bratr) Ev**in** (bratr)	Petr**ův** (sešit) Ev**in** (sešit)	Petr**ova** (sestra) Ev**ina** (sestra)	Petr**ovo** (auto) Ev**ino** (auto)
G	Petr**ova** Ev**ina**		Petr**ovy** Ev**iny**	Petr**ova** Ev**ina**
D	Petr**ovu** Ev**inu**		Petr**ově** Ev**ině**	Petr**ovu** Ev**inu**
A	Petr**ova** Ev**ina**	Petr**ův** Ev**in**	Petr**ovu** Ev**inu**	Petr**ovo** Ev**ino**
V	Petr**ův** Ev**in**	- - - - - -	Petr**ova** Ev**ina**	- - - - - -
L	(o) Petr**ově**/-**ovu** (o) Ev**ině**/-**u**		(o) Petr**ově** (o) Ev**ině**	(o) Petr**ově**/-**ovu** (o) Ev**ině**/-**u**
I	Petr**ovým** Ev**iným**		Petr**ovou** Ev**inou**	Petr**ovým** Ev**iným**

PLURÁL				
	Mž	**Mn**	**F**	**Neu**
N	Petr**ovi** (bratři) Ev**ini** (bratři)	Petr**ovy** (sešity) Ev**iny** (sešity)	Petr**ovy** (sestry) Ev**iny** (sestry)	Petr**ova** (auta) Ev**ina** (auta)
G	Petr**ových** Ev**iných**			
D	Petr**ovým** Ev**iným**			
A	Petr**ovy** Ev**iny**			Petr**ova** Ev**ina**
V	Petr**ovi** Ev**ini**	- - - - - -	Petr**ovy** Ev**iny**	- - - - - -
L	(o) Petr**ových** (o) Ev**iných**			
I	Petr**ovými** Ev**inými**			

POZOR!

- **alternace:**
  G > Ž: Olga – Olžina vnučka **K > Č: maminka – mamin**č**in svetr**
  CH > Š: snacha – snašin otec **R > Ř: Petra – Petřina sestra**
  (alternace je jen pro sufixy -in, -ina, -ino, např. maminčina odpověď, ale ne pro sufix -ův, -ova, -ovo, např. tatínkova odpověď)
- **vokál před sufixem, např. Mari<u>i</u>n kamarád, Halley<u>o</u>va kometa, Andre<u>e</u>ino dítě…**

1. Pracujte podle vzoru.

	To je…	To jsou…
Karel - kožená taška	**(vzor)** …Karlova kožená taška…	…Karlovy kožené tašky…
bratr – teplý svetr		
švagr – moderní auto		
Honza – sympatický bratranec		
Jakub – seminární práce		
kamarádka – nečekané překvapení		
Dana – dlouholetý problém		
Novák – praktický kolega		
učitelka – zasloužená výplata		
Olga – výborný koláč		
politik – tajný dokument		
prezident – demokratický poradce		
Julie – krásná kniha		
lékař – vyléčený pacient		
Petra – ztracený klíč		
fotbalista – kopací míč		
sousedka – milý přítel		
Jirásek – slavný román		
dědeček – stará hůl		
strýc – dobrý známý		
Magda – nové tričko		
Pavla – hezká kytka		
spisovatel – známá povídka		
učitel – chytrý žák		
sestra – divadelní program		
babička – milovaný pes		
Lucie – barevná tužka		
Jirka – nákupní taška		
umělec – fantastické dílo		
režisér – vybraný herec		
Klára – malé dítě		
kolega – poslední slovo		
šéf – drahý počítač		
Anežka – sympatický bratranec		
Robert – přátelská kamarádka		
Miloš – inteligentní syn		
Lenička – nová hračka		

hokejista – věrný fanoušek		
táta – oblíbené jídlo		

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jakub studuje na …Karlově… univerzitě v Praze.

a) Karlově
b) Karlovu
c) Karlovou
d) Karlův

1. Všichni chválí …… ekologické nápady.
   a) Jakubův
   b) Jakubovy
   c) Jakubovo
   d) Jakubovým

2. Celá rodina se těší na …… nedělní obědy.
   a) Olžiny
   b) Olžino
   c) Olžina
   d) Olžin

3. Jakub si oblíbil …… psa Bena.
   a) Aniččin
   b) Aniččiným
   c) Aniččinu
   d) Aniččina

4. Hosté byli spokojeni s obsluhou v …… restauraci.
   a) Markovu
   b) Markova
   c) Markově
   d) Markovou

5. Mezi …… koníčky patří čtení knih.
   a) Šárčino
   b) Šárčiny
   c) Šárčin
   d) Šárčiným

6. O …… vítězství v soutěži biopotravin věděla brzy celá rodina.
   a) Karlův
   b) Karlovo
   c) Karlově
   d) Karlovým

7. Zákaznice na telefonu se chce objednat na …… masáže.
   a) Jakubovy
   b) Jakubovou
   c) Jakubovu
   d) Jakubovo

8. …… obětavost je skvělým předpokladem pro práci u policie.
a) Aniččinu c) Aniččin
b) Aniččinou d) Aniččina

9. …… vášeň pro čtení zná dobře celá rodina.
a) Šárčina c) Šárčině
b) Šárčinu d) Šárčinou

10. Do …… restaurace chodí denně mnoho hostů.
a) Markova c) Markovi
b) Markovy d) Markovým

11. Víte, jaké bylo …… povolání před tím, než odešla do důchodu?
a) Olžin c) Olžino
b) Olžinu d) Olžině

12. Říhovi často jedí …… bioprodukty.
a) Karlovy c) Karlových
b) Karlovi d) Karlovým

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Už jsi viděl ten …Bářin… *(Bára)* nový telefon?

a) Najednou jsem uslyšel …… *(Marta)* volání.

b) S …… *(Petr)* připomínkami nemůžeme souhlasit.

c) Během …… *(profesor)* dlouhé přednášky usnuli tři studenti.

d) Narozeninovou oslavu jsme udělali na …… *(David)* zahradě.

e) O …… *(Mirek)* potížích už se odmítám bavit.

f) …… *(sestra)* kamarádka se po dvou letech chození rozešla s …… *(Eva)* bratrem.

g) Věříš těm …… *(politik)* volebním slibům?

h) Při hodině literatury jsme si povídali o …… *(Havel)* dramatu Audience a …… *(Čapek)* hře R.U.R.

i) …… *(Vojtěch)* bonbóny nejezte, ale z těch …… *(Jakub)* si klidně vezměte.

j) …… *(Kamil)* psi získali na výstavě 2. místo.

k) Vysokou školu dokončil jen díky …… *(otec)* finanční podpoře.

l) Viděla jsem …… *(Tomáš)* nové auto, ale musím říct, že to …… *(Monika)* je o moc hezčí.

m) Na oslavu narozenin jsem pozval všechny …… *(Katka)* kamarády.

n) Nikdy nezapomenu na …… *(maminka)* písničku, kterou mi zpívala, když jsem byla malá.

o) Po minulé špatné zkušenosti už mi …… *(Filip)* známí nesmí do bytu.

PSANÍ

1. Napište žádost o sponzorský dar. Napište alespoň 150 slov.

……

……

……

……

……

……

……

……

……

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

- konzumace
- množení
- cholesterol
- minerál
- stravitelný
- aroma
- pot

b) Pracujte podle vzoru.

Síla (vzor) …přírody… *(příroda)*

Kdo jí česnek, bude na světě do **a)**…… *(100 + rok)*, tak zní jedno z **b)**…… *(nejstarší moudro)* našich prapředků. Česnek je pro svou léčivou sílu ceněn celá tisíciletí, obsahuje totiž mnoho důležitých látek, které přispívají k **c)**…… *(dobré zdraví)*. Lékařské studie prokázaly, že pravidelná konzumace česneku je účinnou prevencí před **d)**…… *(různá nemoc - pl.)*, používá se ale i na samotnou léčbu celé řady nemocí. Česnek například zastavuje množení **e)**…… *(bakterie a vir - pl.)*, čímž podporuje imunitu. Tato jeho vlastnost společně se **f)**…… *(silný dezinfekční účinek - pl.)* hraje velmi pozitivní roli při **g)**…… *(nachlazení a chřipkové onemocnění - pl.)*. Kromě toho dokáže česnek upravit zvýšenou hladinu cholesterolu v **h)**…… *(krev)* a jeho léčivá síla pomáhá i při potížích spojených se **i)**…… *(zvýšený krevní tlak)*.

c) Pracujte podle vzoru.

Kromě jiného **(vzor)** …obsahuje… *(obsahovat)* česnek vitamín C, A a E, různé minerály a množství specifických bioaktivních látek, které **a)**…… *(prospívat)* našemu zdraví. Je ale také třeba říct, že ne každý člověk ho

b)…… *(snášet)* dobře. Například lidé s citlivým žaludkem se po česnekovém jídle nemusejí cítit nejlépe. Pokud je to i váš případ, tak při přípravě jídla česnek **c)**…… *(nemačkat)*, raději ho **d)**…… *(nakrájet)* nebo nasekejte na malé kostičky. Bude tak lépe stravitelný, a díky tomu vám nebude těžko od žaludku. Další vlastností česneku, pro kterou ho někteří tolik **e)**…… *(milovat)* a jiní naopak **f)**…… *(nenávidět)*, je jeho silná vůně. Česnekové aroma **g)**…… *(nezmizet)* ani po několika hodinách. **h)**…… *(začít se)* totiž po nějaké době uvolňovat v potu, a proto od něj nepomůže ani žvýkačka. Pokud si česnekový dech nemůžete dovolit, **i)**…… *(nezbýt)* vám nic jiného, než sáhnout po nějakém česnekovém přípravku z lékárny, který byl tolik typického aroma zbaven. Ať už ale tenhle malý přírodní zázrak **j)**…… *(užívat)* v jakékoli formě, **k)**…… *(dělat)* to pravidelně, výsledek vás určitě příjemně **l)**…… *(překvapit)*.

LEKCE 9

SLOVOSLED

1. Pracujte podle vzoru. Před každou větu dejte „Řekl, že…“.

Vzor: Chtěl mu zatelefonovat.
…Řekl, že mu chtěl zatelefonovat….

a) Přijdou tam.

b) Potřebuje se ho na to zeptat.

c) Mělo by se to opravit.

d) Divili by se tomu.

e) Upeče pro ně tvarohový koláč.

f) Bylo jim tam smutno.

g) Koupí mu nový počítač.

h) Bojí se velkých psů.

i) Bude o tom přemýšlet.

j) Všichni to vidět nemusíme.

k) Nikdo to po nich nechce.

2. a) Pracujte podle vzoru. Označte reakce s neutrálním slovosledem.

Vzor: Kolik stál ten počítač? – (1) Ten počítač stál třicet tisíc korun.
2) Třicet tisíc korun stál ten počítač.

a) Kdo tam zítra bude?
1) Zítra tam bude Karel a Jana.
2) Karel a Jana tam budou zítra.

b) Kdy odjíždí vlak do Prahy?
1) Do Prahy odjíždí v pět hodin vlak.
2) Vlak do Prahy odjíždí v pět hodin.

c)	Čemu se všichni smějí?	1) Všichni se smějí jeho vtipům. 2) Jeho vtipům se smějí všichni.
d)	Co tam Vojta celý víkend dělal?	1) Vojta tam celý víkend lyžoval. 2) Vojta tam lyžoval celý víkend.
e)	Na co se tě ten pán ptal?	1) Na cestu k divadlu se ptal mě. 2) Ptal se mě na cestu k divadlu.
f)	Kde jsi dnes Zuzanu potkala?	1) V autobuse jsem dnes potkala Zuzanu. 2) Potkala jsem ji v autobuse.
g)	S kým jsi mluvil o našem výletě?	1) Se sestrou jsem mluvil o našem výletě. 2) O našem výletě jsem mluvil se sestrou.
h)	Co budeme mít zítra k obědu?	1) Zítra budou k obědu špagety. 2) Špagety budou zítra k obědu.
i)	Kam pojedeme příští léto na dovolenou?	1) Na dovolenou do Turecka pojedeme příští léto. 2) Příští léto pojedeme na dovolenou do Turecka.
j)	Proč ses s Romanou pohádal?	1) Pohádal jsem se s ní kvůli penězům. 2) Kvůli penězům jsem se pohádal s ní.

b) Pracujte podle vzoru. Podívejte se na reakce se subjektivním slovosledem ze cvičení 2 a). Utvořte nové otázky tak, aby pro ně měly tyto reakce neutrální slovosled.

Vzor: Kolik stál ten počítač? – **1)** Ten počítač stál třicet tisíc korun.
2) Třicet tisíc korun stál ten počítač.
…Co stálo třicet tisíc korun?…

a) ……

b) ……

c) ……

d) ……

e) ……

f) ……

g) ……

h) ……

i) ……

j) ……

3. Pracujte podle vzoru. Opravte slovosled a začněte větu podtrženým slovem/slovním spojením.
Vzor: Omluvit ses by mu měla.
…Měla by ses mu omluvit….

a) Ještě nikdo neodvážil se naplno jako ty říct jí to.

……

b) Měl drahou novou hračku, přesto nikdo s ním nechtěl si hrát.

……

c) Bych si nemyslela nikdy, že podobného něčeho schopen byl by.

……

d) V příloze vám všechny důležité informace posílám na základě včerejší naší domluvy.

……

e) Unavená dneska jsem pořád, protože dlouho do noci večer včera usnout nemohla jsem.

……

DEKLINACE ČÍSLOVEK II

1. Čtěte nahlas.
a) 0,52 + 3,3 = 3,82
b) 1/3 + 1/3 = 2/3
c) 25 % – 3 % = 22 %
d) 5,6 – 1,4 = 4,2
e) 4/10 – 1/10 = 3/10
f) 39 % + 1 % = 40 %
g) 15,99 + 4,01 = 20

2. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Naše továrna zvýšila v letošním roce výrobu o …dvě třetiny… *(2/3)*.

a) Karel mi zatím zaplatil jen …….. *(1/2)* dluhu.

b) Vítěz běžeckého závodu dosáhl času …… *(21,54)* vteřiny.

c) Potraviny byly zdraženy o …… *(12)* %.

d) Počet krádeží v supermarketech se zvýšil během července o …… *(3,58)* %.

e) …… *(1/4)* domu, který jsme s bratry zdědili po babičce, patří mně.

f) Cesta do Českých Budějovic nám trvala …… *(2,5)* hodiny.

g) Nakonec celý výsledek vynásobíme …… *(1/16)* a řešení zapíšeme do tabulky.

h) Včera se nám narodil syn Prokop. Vážil …… *(3,78)* kg a měřil …… *(52,5)* cm.

3. Pracujte podle vzoru.

Znalost jazyků na trhu práce

Agentura Medial Press v lednu zveřejnila statistiku, ve které zjišťovala požadavky firem na znalost jazyků budoucích zaměstnanců. Při zpracování statistiky vycházela z téměř **(vzor)** …dvaceti tisíc… *(20 000)* inzerátů s nabídkou pracovních míst.

Z výsledků vyplývá, že skoro **a)**…… *(3/5)* inzerátů obsahují požadavek na znalost angličtiny. V pouhých **b)**…… *(12 %)* firem se pak po uchazečích o místo chce, aby uměli německy.

V případě angličtiny požadovaly firmy ve **c)**…… *(4/5)* středně pokročilou a lepší úroveň znalosti. U němčiny preferovalo vyšší úroveň znalosti kolem **d)**…… *(2/3)* zaměstnavatelů.

U dalších cizích jazyků, například francouzštiny, španělštiny, polštiny atd., nepřesáhl podíl na celkovém počtu inzerovaných míst **e)**…… *(1 %)*.

Překvapivě je na tom požadavek na češtinu. Ten se objevil téměř v **f)**…….. *(1/10)* inzerátů, konkrétně v **g)**…….. *(9 %)* z nich. Jde hlavně o nabídky komunikačních pozic, kde se očekává perfektní reprezentace firmy. Na prvním místě ze všech inzerátů požadujících češtinu je s **h)**…… *(92 %)* pozice tiskového mluvčího.

PRAVOPIS – NEJČASTĚJŠÍ PŘÍSLOVEČNÉ SPŘEŽKY

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: nahoru – na horu
Letos jsme se školou jeli na výlet …na horu… Říp.
Jel výtahem až …nahoru… do posledního patra.

a) dokonce – do konce
Představení mě nebavilo, ale vydržel jsem tam až ……
Celou cestu vlakem jsme si hezky povídali, a pak mi …… pomohl i se zavazadlem.
…… hodiny zbývalo 5 minut.

b) nakonec – na konec
Myslel jsem, že se mi to moc líbit nebude, ale …… to byl skvělý koncert.
Nepředbíhejte a stoupněte si prosím …… fronty.
Měl strach ze zkoušky, u které byl ale …… výborný.

c) vtom – v tom
…… filmu hraje hlavní roli Rudolf Hrušínský.
Myslím, že …… roce bylo hodně sucho.
Mluvili jsme o něm a …… zazvonil u dveří.

d) naplat – na plat
Hned na první schůzce se zeptala ……
Absolventi vysokých škol mají velké nároky ……
Nic …… , teď už tu pokutu musíme zaplatit.

e) naštěstí – na štěstí
Babička vzpomínala …… a krásné chvíle, které přišly s narozením jejich syna.
…… jsem přišel včas.
Riskuje a stále spoléhá jen ……

f) navíc – na víc
Nemám teď čas odpovídat na e-maily, …… se mi do toho ani moc nechce.
Reagovala …… inzerátů.
Malý David už nedostal peníze …… sladkostí.

2. Pracujte podle vzoru.
při tom, *bez toho*, ~~*vtom*~~, *pro to*, *navíc*, *v tom*, *přitom*, *proto*, *na víc*
Vzor: Helena už skoro usínala a …vtom… ji vyrušilo zaklepání na dveře.

a) Omlouvám se, ale …… potvrzení vám slevu dát nemůžeme.

b) Pravidelně sportuju, …… mám dobrou kondici.

c) …… posledním setkání se konečně lépe poznali.

d) …… ti bohužel nepomůžu. Nevím, o co jde.

e) Koupil jen několik pohlednic, …… neměl peníze.

f) Jeho přednáška byla dlouhá a …… strašně nudná.

g) Udělám všechno ……., abys byl spokojený.

h) Zamával jí a …… se široce usmál.

3. Pracujte podle vzoru.
Vzor: NA|NÁVŠTĚVU|PŘIŠLY|DOKONCE|I|JANA|S|MARTINOU. –
…Na návštěvu přišly dokonce i Jana s Martinou….

a) VŠECHNONAKONECDOBŘEDOPADLO. –

……..

b) NOVINYOTÉUDÁLOSTIPÍŠOUPOŘÁDDOKOLA. –

……..

c) NAŠIHOSTÉKNÁMPŘIJELIZDALEKA. –

……..

d) PŘIJĎTAMPROSÍMJEDNOUVČAS! –

……..

e) PROČJSIMIOVŠEMNEŘEKLUŽVČERA? –

……..

f) POTOMVÝLETĚSECÍTÍMDOSTUNAVENÝ. –

……..

g) VTÉTMĚNENÍVIDĚTANINAKONECULICE. –

……..

h) CHVÍLIBYLOTICHOAPOTOMZAČALMLUVITUČITEL. –

……..

i) TOTOŘEŠENÍJEOVŠEMVELMINEOBVYKLÉ. –

……..

ZOPAKUJTE SI

A. PASIVUM

I. REFLEXIVNÍ PASIVUM

reflexivní **SE** + forma slovesa ve 3. osobě sg./pl.

- vyjadřuje dějovost (= činnost), kde není vyjádřený činitel děje (ten, kdo činnost provádí)

ČAS	SINGULÁR	PLURÁL
MINULÝ	Dort **se pekl** půl hodiny. Dort **se upekl** za půl hodiny.	Dorty **se pekly** dvě hodiny. Dorty **se upekly** za dvě hodiny.
PŘÍTOMNÝ	Dort **se peče** půl hodiny.	Dorty **se pečou** dvě hodiny.
BUDOUCÍ	Dort **se bude péct** půl hodiny Dort **se upeče** za půl hodiny.	Dorty **se budou péct** dvě hodiny. Dorty **se upečou** za dvě hodiny.

POZOR!

- **reflexivní SE je ve větě na 2. „gramatické" pozici, např. Vstupenky se prodávají v pokladně. V pokladně se prodávají vstupenky.**
- **reflexivní pasivum nepoužíváme se slovesy, která jsou vždy reflexivní, např. bát se, dívat se, stěžovat si, zvyknout si…**
- **na shodu subjektu s predikátem, např. Včera se přijali noví zaměstnanci. Dorty se pekly dvě hodiny. Knihy se dobře prodávaly. V továrně se vyráběla nová auta.**
- **v transformované větě není původní subjekt, např. Kuchař vařil polévku půl hodiny. → Polévka se vařila půl hodiny (kuchařem).**
- **objekt s prepozicí se nemění = je stejný i v transformované větě (sloveso je v 3. os. sg. Neu), např. Mluvili jsme o té nové hře. → Mluvilo se o té nové hře.**

SROVNEJTE!

reflexivní pasivum	X	SE/SI (reflexivní zájmeno)
Okno v kuchyni se myje každý měsíc.		Petr se myje každý den.

II. SLOŽENÉ PASIVUM

sloveso **BÝT** v určitém tvaru + příčestí trpné

- např. Dort byl pečen. Dort je pečen. Dort bude pečen.
- příčestí trpné tvoříme:

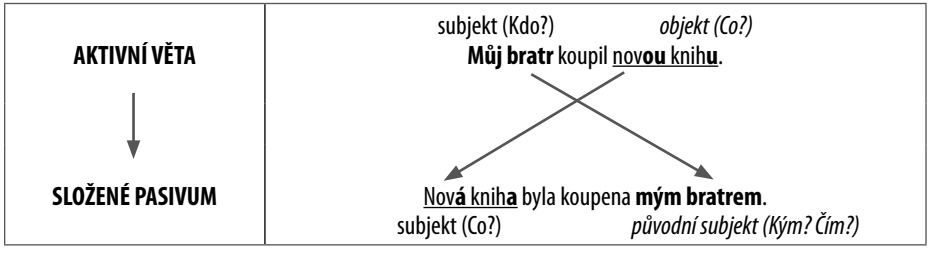
INFINITIV	PARTICIPIUM L/LA/LO/ LI/LY/LA		→	PŘÍČESTÍ TRPNÉ		ZMĚNA
dě**lat**	**-AL**	dělal	→	**-ÁN**	dělán	
kup**ovat**		kupoval			kupován	
za**čít**		začal		**-T**	začat	
při**jmout**		přijal			přijat	
postav**it**	**-IL** **-EL** **-L**	postavil	→	**-EN**	postaven	**D** > **Z** ukli**d**il → ukli**z**en **T** > **C** pla**t**il → pla**c**en **S** > **Š** no**s**il → no**š**en **ST** > **ŠŤ** či**st**il → či**št**ěn **Z** > **Ž** zka**z**il → zka**ž**en
otev**řít**		otevřel			otevřen	
čís**t**		četl			čten	
zatk**nout**		zatkl			zatčen	**H** > **Ž** ustři**h**l → ustři**ž**en **CH** > **Š** nad**ch**l → nad**š**en **K** > **Č** zatk**n**out → zat**č**en **SK** > **ŠŤ** ti**sk**l → ti**št**ěn
vyp**ít**	**-IL** **-YL**	vypil	→	**-IT** **-YT**	vypit	
um**ýt**		umyl			umyt	
zapome**nout**	**-NUL** **-L**	zapomenul	→	**-NUT**	zapomenut	
rozhod**nout**		rozhodl			rozhodnut	

POZOR!

- **některá slovesa na -nout a -jmout mohou mít dvě varianty příčestí trpného, např. nadchnout → nadchl/nadchnul → nadšen/(nadchnut), obléknout → oblékl → oblečen/obléknut, tisknout → tiskl → tištěn (kniha, noviny) / tisknut, zamknout → zamkl → zamčen/zamknut, pronajmout → pronajal/pronajmul → pronajat/pronajmut,…**

PŘÍČESTÍ TRPNÉ				
	MASKULINUM životné	**MASKULINUM neživotné**	**FEMININUM**	**NEUTRUM**
sg.	**-Ø** umyt, připraven	**-Ø** umyt, připraven	**-A** umyt**a**, připraven**a**	**-O** umyt**o**, připraven**o**
pl.	**-I** umyt**i**, připraven**i**	**-Y** umyt**y**, připraven**y**	**-Y** umyt**y**, připraven**y**	**-A** umyt**a**, připraven**a**

- složené pasivum časujeme pomocí slovesa **BÝT**, např. Host **byl** pozván. Host **je** pozván. Host **bude** pozván.
- složené pasivum můžeme používat i s **modálními slovesy**, např. Počítač **nemohl** být opraven. Rodiče **chtějí** být o všem informováni. Kabát **bude muset** být vyprán.
- v transformované větě nemusí být původní subjekt, např. Policie chytila zloděje. → Zloděj byl chycen (policií).
- pokud použijeme ve větě se složeným pasivem původní subjekt, má formu instrumentálu

POZOR!

- **složené pasivum s číslovkami vyššími než 4 a s neurčitými číslovkami, např.** *mnoho*, *málo*, *několik*… **má formu 3. os. sg. Neu, např. Na výlet bylo přihlášeno jen** *pět* **studentů. Za den bylo vyrobeno** *sedmdesát* **nových automobilů. V dokumentu bylo zjištěno** *mnoho* **chyb.**

1. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Smlouvu podepsaly obě strany.

…Smlouva byla podepsána oběma stranami….

a) Komise ho nakonec přijala.

……

b) Malé děti snědly všechna jablka.

……

c) Místní hokejoví fanoušci vypili všechny zásoby piva.

……

d) Váš kolega už ten účet zaplatil.

……

e) Učitelka nám diktát nejdřív přečetla a pak opravila.

……

f) Porota rozhodla o celkovém vítězi turnaje.

……

g) Naši kancelář uklidila profesionální úklidová firma.

……

h) Systém vás automaticky odhlásil z internetové stránky.

……

2. Pracujte podle vzoru. Utvořte složené pasivum.

Vzor: Zítra už …budou… okna určitě …umyta… *(umýt)*.

a) Víte, ve kterém století …… *(postavit)* Karlův most?

b) Letadlo z Madridu …… včera …… *(nutit)* nouzově přistát mimo letiště kvůli špatnému počasí.

c) Praha …… *(postihnout)* v roce 2002 velkou povodní.

d) Lanovka na Petřín …… v současné době velmi často …… *(využívat)* turisty.

e) Studium na naší odborné škole …… *(zakončit)* maturitní zkouškou.

f) Část naší firmy …… příští měsíc …… *(přestěhovat)* do zahraničí.

g) Školné na další semestr …… *(zaplatit)* už minulý měsíc.

h) Vypůjčené knihy musí …… *(vrátit)* do knihovny včas.

i) Všechna místa ve vlaku už …… *(obsadit)*, a proto jsme museli celou cestu stát.

3. Pracujte podle vzoru. Utvořte složené minulé pasivum a používejte TOTIŽ.
Vzor: My to nevíme. *(informovat)* – **…Nebyli jsme totiž informováni….**

a) Petra mu s tím nepomůže. *(požádat)* – ……

b) Nové knihy se ještě neprodávají. *(vytisknout)* – ……

c) To pečené maso není moc dobré. *(ochutit)* – ……

d) Demonstranti nejsou ve vězení. *(zatknout)* – ……

e) V pokoji je strašný nepořádek. *(uklidit)* – ……

f) V tom bytě nikdo nebydlel. *(pronajmout)* – ……

g) Kabáty jsou špinavé. *(vyčistit)* – ……..

h) Soused na oslavě není. *(pozvat)* – ……

i) Celou škodu musím zaplatit sám. *(pojistit)* – ……

B. ZÁJMENA

I. OSOBNÍ

- krátká forma: *mě, ti, mu…*, např. Dej mu prosím ten dopis.
- dlouhá forma:
  1) zdůraznění (často první nebo poslední pozice ve větě): *mne, tobě, jemu…*, např. Jemu ten dopis nedávej. Ten dopis nedávej jemu, ale jí.
  2) forma po prepozici: *ke mně, k tobě, na něho, o něm, s ní…*, např. Kamarád ke mně přišel na návštěvu.

N	JÁ		TY		ON		ONA		ONO	
G	mě/mne		tě/tebe	u tebe	ho/jeho	u něho/u něj	jí	u ní	ho/jeho	u něho/u něj
D	mi / mně	ke mně	ti /tobě	k tobě	(Mž) mu (Mž, Mn) jemu	k němu	jí	k ní	mu/jemu	k němu
A	mě/mne		tě/tebe	na tebe	ho/jeho/jej	(Mž) na něho (Mž, Mn) na něj	ji	na ni	ho/je/jej	na něj/na ně
L	(o) mně		(o) tobě		(o) něm		(o) ní		(o) něm	
I	mnou		tebou		jím	s ním	jí	s ní	jím	s ním

N	MY	VY	ONI, ONY, ONA	
G	nás	vás	jich	u nich
D	nám	vám	jim	k nim
A	nás	vás	je	na ně
L	(o) nás	(o) vás	(o) nich	
I	námi	vámi	jimi	s nimi

II. PŘIVLASTŇOVACÍ

sg.	MASKULINUM (student, sešit)	FEMININUM (žena)	NEUTRUM (auto)
N	**MŮJ**	**MÁ/MOJE**	**MÉ/MOJE**
G	mého	mé/mojí	mého
D	mému	mé/mojí	mému
A	(Mž) mého (Mn) můj	mou/moji	mé/moje
L	(o) mém	(o) mé/mojí	(o) mém
I	mým	mou/mojí	mým

MASKULINUM (student, sešit)	FEMININUM (žena)	NEUTRUM (auto)
TVŮJ	**TVÁ/TVOJE**	**TVÉ/TVOJE**
tvého	tvé/tvojí	tvého
tvému	tvé/tvojí	tvému
(Mž) tvého (Mn) tvůj	tvou/tvoji	tvé/tvoje
(o) tvém	(o) tvé	(o) tvém
tvým	tvou/tvojí	tvým

pl.	MASKULINUM (studenti, sešity)	FEMININUM (ženy)	NEUTRUM (auta)
N	(Mž) **MÍ/MOJI** (Mn) **MÉ/MOJE**	**MÉ/MOJE**	**MÁ/MOJE**
G	mých		
D	mým		
A	mé/moje		má/moje
L	(o) mých		
I	mými		

MASKULINUM (studenti, sešity)	FEMININUM (ženy)	NEUTRUM (auta)
(Mž) **TVÍ/TVOJI** (Mn) **TVÉ/TVOJE**	**TVÉ/TVOJE**	**TVÁ/TVOJE**
tvých		
tvým		
tvé/tvoje		tvá/tvoje
(o) tvých		
tvými		

sg.	MASKULINUM (student, sešit)	FEMININUM (žena)	NEUTRUM (auto)
N	**JEJÍ**		
G	jejího	její	jejího
D	jejímu	její	jejímu
A	(Mž) jejího (Mn) její	její	její
L	(o) jejím	(o) její	(o) jejím
I	jejím	její	jejím

pl.	MASKULINUM (studenti, sešity)	FEMININUM (ženy)	NEUTRUM (auta)
N	**JEJÍ**		
G	jejích		
D	jejím		
A	její		
L	(o) jejích		
I	jejími		

- zájmeno **JEHO** se se neskloňuje

sg.	MASKULINUM (student, sešit)	FEMININUM (žena)	NEUTRUM (auto)
N	**NÁŠ**	**NAŠE**	**NAŠE**
G	našeho	naší	našeho
D	našemu	naší	našemu
A	(Mž) našeho (Mž) náš	naši	naše
L	(o) našem	(o) naší	(o) našem
I	naším	naší	naším

MASKULINUM (student, sešit)	FEMININUM (žena)	NEUTRUM (auto)
VÁŠ	**VAŠE**	**VAŠE**
vašeho	vaší	vašeho
vašemu	vaší	vašemu
(Mž) vašeho (Mž) váš	vaši	vaše
(o) vašem	(o) vaší	(o) vašem
vaším	vaší	vaším

pl.	MASKULINUM (studenti, sešity)	FEMININUM (ženy)	NEUTRUM (auta)
N	(Mž) **NAŠI** (Mn) **NAŠE**	**NAŠE**	**NAŠE**
G	našich		
D	našim		
A	naše		
L	(o) našich		
I	našimi		

MASKULINUM (studenti, sešity)	FEMININUM (ženy)	NEUTRUM (auta)
(Mž) **VAŠI** (Mn) **VAŠE**	**VAŠE**	**VAŠE**
vašich		
vašim		
vaše		
(o) vašich		
vašimi		

- zájmeno **JEJICH** se neskloňuje

III. UKAZOVACÍ

SINGULÁR			
N	**TEN**	**TA**	**TO**
G	toho	té	toho
D	tomu	té	tomu
A	(Mž) toho (Mn) ten	tu	to
L	(o) tom	(o) té	(o) tom
I	tím	tou	tím

PLURÁL			
N	(Mž) **TI** (Mn) **TY**	**TY**	**TA**
G	těch		
D	těm		
A	ty		ta
L	(o) těch		
I	těmi		

- u zájmen **tento**, **tato**, **toto**, **tenhle**, **tahle**, **tohle** skloňujeme jen první část (= jen zájmeno *ten, ta, to*), zbytek slova se nemění, např. tento muž, bez tohoto muže, k tomuto, pro tohoto muže, o tomto muži, s tímto mužem…; podobně skloňujeme také zájmena **tenhle**, **tamten**…

IV. TÁZACÍ, NEURČITÁ A ZÁPORNÁ

- zájmeno **kdo** skloňujeme jako *ten*
- zájmeno **co** má tvary: bez **čeho**, k **čemu**, **co**, o **čem**, s **čím**
- zájmena **jaký** skloňujeme jako *mladý*
- zájmeno **čí** skloňujeme pro maskulinum a neutrum jako *kdo*, pro femininum jako *moderní*

TÁZACÍ	NEURČITÉ	ZÁPORNÉ
	prefix **NĚ-** + zájmeno	prefix **NI-** + zájmeno
kdo	**ně**kdo	**ni**kdo
co	**ně**co	**nic***
jaký	**ně**jaký	**ni**jaký / žádný
který	**ně**který	**ni**který / žádný
čí	**ně**čí	**ni**čí

*ni- + co = nic

V. RELATIVNÍ ZÁJMENO KTERÝ, KTERÁ, KTERÉ

- zájmeno **který** používáme ve vztažných větách (Více najdete ve CVIČEBNICI, lekce 4, sekce ZOPAKUJTE SI.)
- zájmeno **který** skloňujeme jako adjektivum ***mladý***

VI. ZÁJMENO SÁM

- zájmeno **sám** skloňujeme kromě N singuláru a N plurálu jako *mladý*
- v A singuláru se používají i jmenné tvary, např. **sama**, **samu**, **samo**

	on (Mž)	*on (Mn)*	*ona*	*ono*	*oni (Mž)*	*ony (Mn)*	*ony*	*ona*
N	sám		sama	samo	sami	samy	samy	sama
G	samého		samé	samého	samých			
D	samému		samé	samému	samým			
A	sama/samého	sám	samu	samo	samy			sama
L	(o) samém		(o) samé	(o) samém	(o) samých			
I	samým		samou	samým	samými			

POZOR!

- *ten samý*, *ta samá*, *to samé* = *stejný*, *stejný*, *stejné*, **např. Pořád nosí ten samý (= stejný) kabát.**
- **zájmeno** *sám* **používáme také jako zdůraznění, např. Schůzky se zúčastnil sám majitel firmy (= dokonce).**

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Alena má špinavou sukni. Musím …jí… to říct.

a) Eva a Jana jsou na zkoušce z českého jazyka. Čekáme na …….… už půl hodiny.

b) Tady jde nějaký člověk. Můžeme se ……. zeptat na cestu.

c) Naše učitelka je moc přísná. Bojíme se ……..…

d) Odkud znáš Zuzanu a Honzu? Z dovolené, seznámila jsem se s …… minulý rok v Itálii.

e) David mluví špatně česky. Nerozuměla jsem ……..… ani slovo.

f) Poslechla jsem si to nové CD. Moc se ……..… líbilo.

g) Musím si vzít prášek. Celý den …… strašně bolí hlava.

h) Dana a Milan se odstěhovali. Moc se mi po …… stýská.

i) Studenti nemají rádi matematiku, ale čeština …… baví.

j) Na tu zkoušku se připravím pečlivě. …… totiž záleží na dobrých známkách.

k) Vypni už tu televizi! Díváš se na …… celé odpoledne.

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Už chceme jet domů. Vrátíš se s …námi…?

a) Konečně přišel číšník. Zeptali jsme se ……, co …… může nabídnout.

b) Promiňte, ale byli jsme tady první, vy jste přišli až po ……

c) Matematika, kterou teď probíráme, je těžká. Opakujeme …… proto každý den.

d) Naši kamarádi bydlí v Liberci. Strávili jsme u …… minulý víkend. Celou dobu se …… věnovali. Chodili s …… po okolí a ukazovali …… různé zajímavosti.

e) Tady je hodně pavouků. Nebojíš se ……?

f) Zítra půjdu do kina. Nechceš jít se ……?

g) Když mají děti problémy, rodiče se …… snaží poradit, co mají dělat. Děti …… však často neposlouchají.

h) Na koho čekáte? Na kamarády? Na …… nečekejte, ti už nepřijdou. Máma …… zakázala jít na tuhle party.

i) Iva a Ondra mají zítra svatbu. Koupila jsem pro …… krásný dárek. Doufám, že se …… bude líbit.

j) Vůbec nic o tom nevím. …… ani nikomu jinému to neřekl.

k) Miluju přírodu, a proto …… také často fotografuju.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Můžeš to …někomu… *(někdo)* věnovat.

a) S …… *(někdo)* o tom mluvil.

b) To se mi k …… *(něco)* bude hodit.

c) Na …… *(někdo)* tady čekám.

d) Zpívali …… *(nějaký)* písničku.

e) I moje děti se někdy o …… *(něco)* hádají.

f) Chci sedět vedle …… *(nějaký)* známých lidí.

g) Určitě jsem to …… *(někdo)* půjčil.

h) Na …… *(něco)* mu záleží.

i) Potřebuje …… *(nějaký)* jinou pomoc.

j) …… *(nějaký)* smlouvy už ředitel podepsal.

k) V …… *(něco)* si s ním rozumím.

l) …… *(některý)* cizím lidem můžeš věřit.

b) Pracujte podle vzoru. Upravte věty ze cvičení 2 a).

Vzor: Můžeš to někomu věnovat. **…Nikomu to nemůžeš věnovat….**

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte SÁM, SAMA, SAMO.

Vzor: Radek se …samou… radostí dal do zpěvu.

a) Ten oběd jsme vařili úplně ……

b) Nedělám to kvůli sobě ……., ale kvůli otci.

c) Stále opakoval tu …… chybu.

d) Všichni odjeli pryč, a tak Jana zůstala doma úplně ……

e) Toto rozhodnutí udělal …… ředitel podniku.

f) Marek v zimě pořád nosí ten …… kabát.

g) Ten film mě nudí od …… začátku.

h) Zabýval se …… zbytečnými problémy.

i) Karlova chalupa stojí na …… kraji lesa.

j) Oba začali studovat v té …… době.

k) Kromě nich …… už tam nikdo nezůstal.

PSANÍ

1. Vyberte si jedno téma a napište úvahu. Napište minimálně 200 slov.

A) Dvakrát měř, jednou řež.

B) Kdo se moc ptá, moc se dozví.

C) Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. Pracujte podle vzoru.

Jak jsem byl doma sám I.

Když jsem byl **(vzor)** …dítě… *(dítě)*, neuvědomoval jsem si, jaký můžu mít strach, když neposlechnu **a)**…… *(můj rodič - pl.)*. Samozřejmě, že **b)**…… *(každé dítě)* jsou nespokojené, když slyší samé **c)**…… *(zákaz a nařízení)*. Vždycky, když jsem musel zůstat sám doma, tak **d)**…… *(já)* máma zakazovala milion věcí a měla takové **e)**…… *(divná řeč)*. Už ani nevím, co všechno říkala, vzpomínám si jen, že vždycky mluvila strašně dlouho, proto jsem **f)**…… *(ona)* jednoduše neposlouchal. Místo **g)**…… *(to)* jsem se těšil, až to všechno zakázané budu tajně dělat. Počkal jsem, až domluví, pak jsem odpověděl: „Ano, mami, podívám se na jednu pohádku a pak půjdu spát."

Když mi bylo asi 9 let, máma měla jít někam za **h)**…… *(její kamarádka - pl.)* a táta ten den pracoval přes noc, protože byl **i)**…… *(lékař)*.

Věděl jsem, že až budu doma sám, podívám se na nějaké filmy, **j)**…… *(který)* mi rodiče zakázali. Než máma odešla, zkontrolovala mi všechny domácí úkoly, připravila mi k večeři brambory s **k)**…… *(kuře a dušená mrkev)* a dovolila mi z televize jen tu jednu pohádku. Hned, když jsem slyšel zamykání **l)**…… *(dveře)*, šel jsem na to. Pustil jsem si horor!

2. Pracujte podle vzoru.

Jak jsem byl doma sám II.

To je ale pohoda! **(vzor)** …Sedím si… *(sedět si)* tady v tátově křesle, **a)**…… *(pít)* kolu, **b)**…… *(jíst)* brambůrky a dívám se na horor. Během prvních deseti minut v něm dva muži s pistolí **c)**…… *(zabít)* asi 20 lidí. Bylo to dost hrozné, ale to nejhorší **d)**…… *(přijít)* teprve po tom! Ti mrtví lidé se zase probudili a ožili! To jsem nečekal.

„Já **e)**…… *(nebát se)*, já přece vím, že je to jenom film!" opakoval jsem si nahlas sám pro sebe.

Za pět minut **f)**…… *(začít se dívat)* všude kolem sebe, pod postel, za dveře a z okna. Žádný duch ani mrtvý tam naštěstí nebyli. Za dalších deset minut jsem to už nevydržel a film **g)**…… *(vypnout)***.** Šel jsem do kuchyně, kde jsem si vzal nůž, a potom **h)**…… *(zavřít se)* do svého pokoje.

O něco později jsem uslyšel, jak někdo **i)**…… *(odemknout)* vchodové dveře a vešel dovnitř. Z předsíně se ozvalo: „Péťo? … Haló, Péťo? Kde jsi?" Hned potom do pokoje vešla máma. Byl jsem tak rád, že je zase doma, že jsem úplně **j)**…… *(zapomenout)*, že držím v ruce kuchyňský nůž.

Máma se samozřejmě strašně vyděsila a začala zjišťovat, co se stalo. Nejdřív **k)**…… *(lhát)*, ale ona to samozřejmě poznala, a tak jsem jí nakonec řekl pravdu. To, že se na mě chvíli zlobila, mi popravdě vůbec nevadilo. Bylo to stokrát lepší než být dál schovaný v pokoji, držet v ruce nůž a bát se, kdo opravdu přijde.

LEKCE 10

ZÁJMENA

1. a) Pracujte podle vzoru. Použijte zvratné zájmeno.

Vzor: Myslela vždy jen na něho. – …sebe…

a) Vzali jim na výlet svačinu. – ……

b) Na něho se nedíval. – ……

c) Přečetl mu to. – ……

d) Mluvil pořád jen o nich. – ……

e) Pořád myslí jen na ni. – ……

f) Obul mu boty. – ……

g) Každé ráno je rychle obléká. – ……

h) Myla mu ruce. – ……

i) Jemu nikdy nevěří. – ……

b) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Uvidíme tě večer. – …se…

a) Zeptej se na to raději jeho, ne Jany. – ……

b) Asi je vůbec neslyší. – ……

c) Divil se nejvíc jemu. – ……

d) Řekli jim to až ráno. – ……

e) Připravujeme snídani jen jim. – ……

f) Všem uměla poradit, jen jí ne. – ……..

g) Vypráví stále jen o něm. – ……

h) Zlobil se hlavně na ni. – ……

i) Neslyším ani jeho ani ji. – ……

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět SE, nebo SI, pokud je to nutné.

Vzor: Lékař Jiřímu vysvětlil, jak má správně čistit zuby. → Lékař Jiřímu vysvětlil, jak SI má správně čistit zuby.

a) Cyklista během závodu zranil při pádu z kola.
b) Honzíku, dobře drž, ať neupadneš, až autobus zastaví.
c) Paní učitelko, prosím omluvte Vítka ze zítřejšího vyučování, má teplotu.
d) Míša objednala k lékaři, protože potřebuje vyšetřit.
e) Strašně mě rozčiluje, že Hana nikdy nedrží slovo.
f) Anna už zapomněla, jak ta nudná kniha jmenovala.
g) Mrkev musíte před vařením nejprve důkladně očistit.
h) Prezident včera jmenoval nového ministra financí.
i) Kapitán letadla všem omluvil za hodinové zpoždění.
j) Nemusíte o nic starat, všechno zboží jsem už objednal.
k) Prosím tě, dělej to opatrně, jinak někoho zraníš.

3. Pracujte podle vzoru. Doplňujte tvary JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ.

Vzor: Ráno bylo vyhlášeno pátrání po vězni, **1)** …… psa se ještě nepodařilo najít.

a) Detektiv se věnuje vyšetřování krádeže, **2)** …jehož… útěk byl zjištěn v noci.

b) Včera byli dopadeni dva pachatelé, **3)** …… majiteli bylo z účtu ukradeno 50 000 korun.

c) Strážník uklidňoval dívku, **4)** bez …… rychlého telefonátu by zločince nechytila.

d) Našla se kreditní karta, **5)** …… stopy se minulý týden našly na místě činu.

e) Právě přišel obhájce, **6)** …… pachatel je zatím neznámý.

f) Odsouzený dostal pokutu, **7)** …… cenu odborníci odhadli na milion korun.

g) Policie poděkovala ženě, **8)** …… okny vrah utekl z domu.

h) Toto je místnost, **9)** …… klientovi hrozí dva roky vězení.

i) Z galerie zmizel obraz, **10)** …… výše všechny překvapila.

JMENNÉ TVARY ADJEKTIV

1. Pracujte podle vzoru.

zvědav, ~~schopen~~, bos, hotov, nemocen, laskav, připraven, jist, přítomen

Vzor: Někteří lidé jsou pro peníze …schopni… všeho.

a) Už bude Michal s tou prací ……?

b) Pánové, byli byste prosím tak …… a pomohli mi s těmi kufry.

c) Radka a Lenka si jsou naprosto ……, že mají pravdu.

d) Na semináři byla dnes …… všechna děvčata z našeho ročníku.

e) Všechny kamarádky jsou už moc …… na mého nového přítele.

f) Naše děti chodí doma pořád ……, tak se bojím, že nastydnou.

g) Syn mé kolegyně je často …… Minulý rok chyběl měsíc ve škole.

h) Heleno, jsi už …… na cestu? Nemůžeme déle čekat.

2. Pracujte podle vzoru. Tvořte věty.

Vzor: laskav *(ty)* **…Buď tak laskava a dojdi do kuchyně pro čaj….**

a) schopen *(oni)* ……

b) jist *(já)* ……

c) šťasten *(my)* ……

d) nemocen *(učitel)* ……

e) zdráv *(dědeček)* ……

f) zvědav *(kolegové)* ……

g) hotov *(pan Novák)* ……

h) přítomen *(studentky)* ……

i) připraven *(představení)* ……

SLOVESNÁ SUBSTANTIVA

1. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: rozhodnout	…rozhodnutí…
a) mýt	
b) pít	
c) šít	
d) zjistit	
e) přát	
f) myslet	
g) koupat	
h) dojmout	
i) vypnout	

b) Vyberte si čtyři slovesná substantiva ze cvičení 1 a) použijte ve větách.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Krádež aut z hlídané garáže všechny překvapila. – O té krádeži se psalo jako o velkém …překvapení…

a) Nebezpečný zločinec byl odsouzen. – Všichni na jeho …….. netrpělivě čekali.

b) Pokud to soudce nedovolí, nesmí nikdo mluvit. – Kdo bude mluvit bez ……., musí opustit soudní síň.

c) Policie ten případ začala vyšetřovat teprve nedávno. – …… proto ještě není u konce.

d) Tento týden budou oba pachatelé obviněni. – Detektivové už získali dost důkazů k jejich ……..

e) Neopatrný řidič zranil na křižovatce dva chodce. – Jejich …….. naštěstí nebyla vážná.

f) Někdo se vloupal do blízké směnárny. – Podle policejní mluvčí došlo k …….. kolem půl čtvrté ráno.

g) Neznámý muž včera v noci přepadl důchodkyni. – Za její …….. může jít pachatel do vězení až na sedm let.

h) Opilý mladík vydíral ženu, která se s ním den před tím rozešla. – Dívka nahlásila …….. na policejní linku 158.

i) Strážníkům se konečně povedlo zatknout hledaného podvodníka. – O jeho …….. byla informována veřejnost.

j) Na tomto místě nesmí prodávat nikdo, komu to nebylo povoleno. – Všichni prodejci zde musí mít ……..

k) Každému, kdo poruší zákon, hrozí trest. – O výši trestu za …….. zákona rozhoduje soudce.

DEMINUTIVA

1. Pracujte podle vzoru.
obrázek, ulička, holčička, autíčko, domeček, stromeček, ~~maminka~~, vínečko, tetička, kytička, židlička
Vzor: Pomáháme …mamince… každý den s nádobím.

a) Včera večer se nám narodila krásná ……

b) Když byl můj bratr malý, dostal k Vánocům krásné modré ……

c) V neděli jsem dostala od manžela k svátku krásnou ……

d) K té dřevěné …… jsme včera přikoupili i malý stolek.

e) O víkendu k nám přijede na návštěvu …… z venkova.

f) Rádi si večer vyrazíme na dobré ……

g) Na vánočním …… máme každý rok jiné ozdoby.

h) Kam mám pověsit ten nový ……?

i) Naše děti mají na zahradě malý …… na hraní.

j) Rádi se procházíme po pražských ……

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jakub chodí s Annou. …Aničkou…

a) Olga nabídla Anně kus koláče. ……

b) Jakub a Anna si chtějí v budoucnu postavit dům za Prahou. ……

c) Šárka dala Jakubovi sklenici marmelády. ……

d) Ben je Anin pes. ……

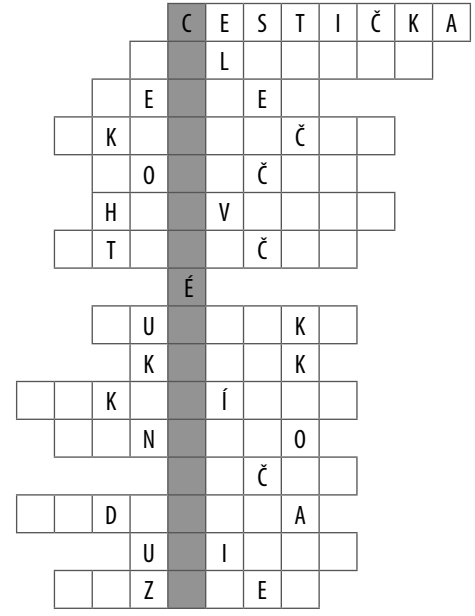
e) Karel je sice z Moravy, ale na pivo si také rád zajde. ……

f) Říhovi bydlí v Kolíně, v jedné malé ulici nedaleko gymnázia. ……

g) V Jakubově pokoji je obraz, který dostal od Marka. ……

h) Když svítí slunce, Olga má vždy dobrou náladu. ……

3. Pracujte podle vzoru.

1.	**Vzor:** Vedla tam jen úzká …….
2.	Maminko, narodila se vám ……
3.	To je krásný ……., paní Malá. Nekouše?
4.	Dám si ještě jednu …… vína.
5.	Postavili si krásný …… na venkově.
6.	…… té panenky má krásné vlásky.
7.	Uprostřed místnosti stál jen malý ……
8.	
9.	Jeho nejoblíbenější hračka je …… na ovládání.
10.	Na farmě se mi moc líbil jeden ……
11.	Helenka má vlastní ……., kde má svou postel a hračky.
12.	K dobré večeři patří sladké bílé ……
13.	Budeme hrát tenis. Přines rakety a nějaký ……
14.	Všechno jídlo se zkazilo, protože se nám rozbila ……
15.	Na Pražském hradě se nachází známá Zlatá ……
16.	Dám dětem na zahradu ……., aby se mohly koupat.

Tajenka: _____, _____.

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍPUSTKOVÉ VĚTY

Venku pršelo. Olga šla na procházku. Když venku prší, Olga obvykle na procházku nechodí.		
↓		
Olga šla na procházku,	**I KDYŽ PŘESTOŽE AČKOLI(V)**	venku pršelo.
=		
I KDYŽ PŘESTOŽE AČKOLI(V)	venku pršelo, Olga šla na procházku.	
=		
Venku (sice) pršelo,	**PŘESTO I PŘESTO ALE PŘESTO**	šla Olga na procházku.
=		
Venku (sice) pršelo, **ALE** Olga **PŘESTO** šla na procházku.		

1. Pracujte podle vzoru. Větu začínejte uvedenou spojkou.

Vzor: Ráno se blýskalo a pršelo, ale Alice si nevzala deštník. (AČKOLI)

…Ačkoli se ráno blýskalo a pršelo, Alice si nevzala deštník….

a) Petr dneska nechtěl nikam jít, ale kamarádi ho přemluvili k návštěvě kina. (PŘESTOŽE)

b) Moje kolegyně říká, že by večer nikdy nejedla sladkosti, ale včera si dala celou čokoládu. (I KDYŽ)

c) Venku byla velká zima, ale my jsme se cítili příjemně. (AČKOLIV)

d) Chce se mu spát, ale ještě dokončí projekt. (I KDYŽ)

e) Bratrovi je už 35 let, ale pořád ještě studuje. (PŘESTOŽE)

f) Má teplotu, ale dnes šel do školy. (I KDYŽ)

g) Chodí spolu teprve dva týdny, ale už se chtějí rozejít. (PŘESTOŽE)

h) Zúčastnila se dvouhodinové přednášky, ale nic si nezapamatovala. (AČKOLI)

i) V Praze byl celý měsíc, ale nenavštívil ani jednu kulturní památku. (PŘESTOŽE)

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: To jídlo, které jsem vařil celý den, se mi vůbec nepovedlo.

(AČKOLIV) → **…Ačkoliv jsem to jídlo vařil celý den, vůbec se mi nepovedlo….**

a) Můj kolega, na kterého jsem si dlouhodobě stěžoval, byl povýšen.

(I KDYŽ) → ……

b) Svého kamaráda, kterého jsem deset let neviděl, jsem hned poznal.

(AČKOLIV) → ……

c) Ty šaty, které byly dost drahé, jsem si nakonec koupila.

(PŘESTOŽE) → ……

d) Odsouzeného, který se pět let skrýval, policie před týdnem našla.

(PŘESTO) → ……

e) Ten problém, který mi dělal starosti, se naštěstí vyřešil úplně sám.

(AČKOLIV) → ……

f) Tenhle dárek, který jsem dostal od svého nejlepšího přítele, se mi vůbec nelíbí.

(I KDYŽ) → ……

g) Ze zákusků, kterých jsme koupili přes padesát, nezbyl ani jeden.

(PŘESTOŽE) → ……

h) Modré tričko, které se mi líbilo, mi vůbec neslušelo.

(AČKOLIV) → ……

3. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dáš si kafe, *(a – ale –* ***nebo****)* ti mám udělat čaj?

a) Chceš počkat, *(že – až – už)* za tebou přijde sám?

b) Chtěl jet s námi, *(ale – nebo – takže)* bohužel byl nemocný.

c) Šel tam, *(i když – sice – nebo)* měl špatnou náladu.

d) Nechceme vyrušovat, *(až – než – když)* máte tolik práce.

e) Začalo pršet, *(i když – protože – a tak)* si koupila deštník.

f) Už se nemůžu dívat na to, *(jak – až – proč)* si ničíš zdraví.

g) Přihlásili se, *(aby – protože – jestli)* si chtěli zlepšit angličtinu.

h) Přišli nečekaně, *(jak – vždyť – proto)* neměla nic připraveného.

i) Už jsem nechtěla čekat, *(tak – jak – protože)* jsem jí jen nechala vzkaz.

j) U zkoušky uspěli všichni, *(přestože – ale – vždyť)* byly letos vysoké požadavky.

k) Odmítám zaplatit, *(vždyť – takže – přestože)* se to jídlo nedalo jíst!

b) Doplňte spojovací výrazy. Pracujte podle vzoru.
(vzor) …Ačkoliv… strážníci mladíka upozornili, sedl za volant opilý

V neděli v časných ranních hodinách si hlídka strážníků všimla mladého muže, **a)**…… nasedal do zaparkovaného vozidla. Vypadalo to, že s ním odjede, **b)**…… byl posilněn alkoholem. Strážníci ho upozornili, **c)**…… nevyjíždí na silnici. Mladík jim ale tvrdil, **d)**…… nechce vozidlo řídit, pouze v něm přespí. Po hodině však strážníci viděli auto vyjíždět z parkoviště, **e)**…… jej ihned zastavili. Nebylo překvapením, **f)**…… za volantem seděl zmíněný opilý mladík. **g)**…… se dopustil trestného činu, byl ihned zadržen. Policie varuje všechny milovníky alkoholu, **h)**…… v žádném případě neriskovali jízdu pod vlivem alkoholu. Mohou vážně zranit **i)**…… sebe, **j)**…… ostatní účastníky silničního provozu.

B. PRAVOPIS – OPAKOVÁNÍ

Zopakujte si pravopis z UČEBNICE, lekce 1–9.

1. Pracujte podle vzoru.
Vzor: Film ..s..končil dobře.

a) Neměli jsme deštník, a tak jsme …mokli.

b) Chtěl jsem si namazat rohlík, ale všechny do rána …tvrdly.

c) Babička za poslední rok hodně …šedivěla.

d) Musím přiznat, že jsem se …mýlil.

e) Včera jsme v kině …hlédli skvělý film.

f) Oba včas …pozorovali, že rychle přijíždí auto.

g) Mohl bys mi to …kontrolovat?

h) Nakonec se …hodli na jednom řešení.

i) V kolik hodin …končíš v práci?

j) Docela mě tou odpovědí …klamal.

k) Jakmile začalo představení, hlasy v sále okamžitě …tichly.

l) Chci vědět, jestli jste toho malého kluka …bili vy dva.

m) Byl to těžký zápas, ale nakonec jsme …vítězili.

2. Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

Vzor: Moji kamarádi si nebyl..i.. jist..i.., jestli s námi byl..y.. na té akci také Iva s Martou.

Eva, Honza a jejich dvě děti byl… spokojen…, protože odjížděl… na dovolenou k moři. Koťata i štěňata ležel… pod gaučem. Turistické značky na trase byl… úplně zničen…. Na konci představení se herci ukláněl… a děti hlasitě tleskal…, jak byl… tou pohádkou nadšen…. Všechna vejce v krabici se rozbil…. Ve větru je pálil… oči. Naši sousedé už jsou zdráv…, a proto k nám přišl… na návštěvu. Jeho milé e-maily mě moc potěšil….

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte do vět čárky a svá řešení zdůvodněte.

Vážený pane Nováku,

upozorňujeme Vás že dne 3. ledna uplynul termín do kdy jste měl uhradit dluh na nájmu za měsíc říjen listopad a prosinec. Vaši platbu jsme ještě neobdrželi a proto Vás žádáme o urychlenou reakci. Jak je uvedeno v nájemní smlouvě kterou jste podepsal za každý den zpoždění si účtujeme 1 % nájmu navíc. Pokud nezaplatíte dlužnou částku do 14 dnů bude vaše nájemní smlouva zrušena.

Předem Vám děkujeme za spolupráci.

S pozdravem

správa bytového domu

PSANÍ

1. Napište stížnost policejnímu kapitánovi na rušení nočního klidu. Napište minimálně 100 slov.

……

……

…… ……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. a) Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

❍ pistolka ❍ rvačka

b) Pracujte podle vzoru.

Policie **(vzor)** …našla… *(najít)* hledaného Františka Kožíka a Jana Válu, kteří **a)**…… *(přepadnout)* obchod se šperky. Nešlo však o klasické přepadení, místo reálné zbraně totiž použili dětskou pistolku. Kdekdo **b)**…… *(zasmát se)*, ale kdyby se vám to stalo, už to taková legrace není.

Dne 8. února po páté hodině odpoledne **c)**…… *(vstoupit)* do obchodu dva neznámí pachatelé, kteří měli přes obličeje šálu a na hlavě černou čepici. Jeden z nich **d)**…… *(chytit)* prodavače za vlasy, dal mu plastovou pistoli za záda a chtěl po něm peníze. Druhý mezitím křičel na ostatní zákazníky: „Všichni si lehněte na zem a **e)**…… *(nehýbat se)*!" Padesátiletý prodavač **f)**…… *(nevšimnout si)*, že nejde o skutečnou zbraň a pokladnu otevřel. Než ale všechny peníze **g)**…… *(stačit)* zmizet v igelitové tašce, zahlédl, že má lupič v ruce pouze dětskou hračku. Z toho důvodu přestal spolupracovat a začal se bránit. Během několika sekund došlo ke rvačce a se zloději **h)**…… *(bít se)* i ostatní návštěvníci prodejny. Lupiči ztratili šály z obličeje a **i)**…… *(utéct)***.** Prodavač pak oba pachatele tak dokonale popsal, že je policie už za týden **j)**…… *(dopadnout)*.

(zpráva byla zpracována s využitím pramene tn.nova.cz)

2. a) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

❍ havarovaný ❍ následek ❍ sněhový řetěz
❍ kolona ❍ vozovky

b) Pracujte podle vzoru.

Vážení posluchači, vítáme **(vzor)** …vás… *(vy)* u našeho pravidelného dopravního zpravodajství, ve kterém se podíváme, jak to dnes vypadá na **a)**…… *(naše silnice - pl.)*. Upozorňujeme **b)**…… *(řidič - pl.)*, kteří jedou po dálnici z Brna směrem na Prahu, aby si dávali pozor na **c)**…… *(35. kilometr)*. Stojí tam havarované auto, které zastavilo dopravu. Díky **d)**…… *(rychlý zásah)* policistů se však už dává kolona pomalu do pohybu. Pozor také na **e)**…… *(nebezpečný* ***následek*** *- pl.)* včerejší mrazivé noci. Některé okresní silnice jsou kvůli velmi **f)**…… *(nízká noční teplota - pl.)* namrzlé, a jsou proto sjízdné jen se **g)**…… *(zvýšená opatrnost)*. Na silnicích v **h)** …… *(Krkonoše)* a v **i)**…… *(Jizerské hory)* leží už od časného rána vrstva **j)**…… *(čerstvý sníh)*. Tyto vozovky jsou tedy pro auta bez **k)**…… (*sněhový řetěz - pl.)* zcela nesjízdné.

KLÍČ

LEKCE 1

KONJUGACE SLOVES

1. **a)** hlídá, ukazuje, zatkne, neporušuje zákon, sleduje
b) stříhá, barví, češe, fénuje, neholí
c) vydělá si, nebojí se, létá, přivítá, soustředí se
d) vyšetří, nezraňuje, předepíše, pamatuje si, uklidní
e) veze, stihne, nespí během jízdy, předjíždí, riskuje
f) krade, uteče, neplatí, lže, lituje
g) zvoní, neztrácí, hází, pošle, nosí
h) směje se, pláče, roste, nekouří, sedí

2. **a)** **a)** nevidí, pláče, si nehraje, **b)** rostou, **c)** musím, se bojí, **d)** nejedí, **e)** pozveme, **f)** si bereš, **g)** kvetou, **h)** hraje
b) **a)** stojíte, Nechcete, **b)** lžete, **c)** pošleš/pošlete, **d)** Stojím, **e)** roste, **f)** si přeješ, **g)** si odpočinu, Sedneme si, **h)** si lehnou

3. **a)** směješ, **b)** rosteš, **c)** lžeš, **d)** upeču, **e)** bojí, **f)** stojí, **g)** dovedeš/dovedete, **h)** teče, **i)** kvete, **j)** blahopřeje

4. **a)** Stěhujeme, se stěhuje, **b)** si pronajmout, Pronajmu, **c)** se umyji/u, umýt, **d)** pereš, se perou, **e)** se dostanu, dostane, **f)** si hrají/ou, Hraju, **g)** Přeju/i, přejete si, **h)** se potkáme, potkáte, **i)** se proběhnout, proběhneš, **j)** cítíte, se cítí, **k)** se topí, topit

VID

1. **a)** se zeptat, **b)** jít, **c)** říkat, **d)** se budu učit, **e)** navštívit, **f)** zapomínám, **g)** se vrátíš, **h)** se sejít, **i)** poradit, **j)** dáváš, **k)** znáš, **l)** budu pomáhat, **m)** se uvidíme

2. **a)** namaluje, vymalovat, maluješ, **b)** učíme se / budeme se učit, učí / bude učit, se naučit, **c)** nalít, vyliješ, lije, **d)** se stěhuje, se odstěhuje, se přestěhujeme, **e)** zrušit, ruší, vyrušíš, **f)** hraje, nahraje, vyhraju

3. **a)** vyrušila, **b)** se rozhodnout, **c)** se změní, **d)** čekal, **e)** se nedostali

PRAVOPIS – KONSONANTY

1. J: Milane, slyšela jsem, že jste si s přítelkyní Lucií koupili nový byt, je to pravda?
M: Ano, máš jako vždycky výborné informace, Jano. Bydlíme teď v Kostelci nad Černými lesy, v ulici Lipanská.
J: A jak se ti tam líbí?
M: Moc, i když jsme praktický v centru, jsme přesto novými obyvateli velmi tiché a klidné čtvrti. Náš byt je navíc ideální – je krásný, světlý, má čtyři místnosti a je celý vybavený kvalitním nábytkem.
J: To vypadá, že ses do nového bydlení zamiloval. Ach jo, kdybych ho tak mohla vidět.
M: Tak si příští týden vyjeď na výlet a přijeď nás navštívit. Připravím něco k jídlu, dáme si bílé víno, popovídáme si o životě a kdo ví, možná brzy vyměníš hlavní město za menší a taky si budeš užívat pohody a klidu jako my.

2. Před jídlem si musíte umýt ruce. Chci mít moderní byt v Praze. Koupím si tam nový nábytek. To nemůže být pravda! Slyšel jsi to také? Tatínek mi koupí nové kvalitní lyže. My jsme rádi, že na nás myslíte. Chtěla bych mít dva syny a dvě dcery. Miluju chleba se sýrem. Jak je vysoká ta hora?

3. Brzy ráno se sejdeme na nádraží. Kdybych uměla dobře německy, mohla bych být překladatelkou. Na naší škole studujou hezcí studenti ze Švédska. V obývacím pokoji už máme umytá okna, ale v ložnici ještě ne. Na psacím stole leží tři sešity. Moc se mi líbí vysocí kluci. To ti nemůžu slíbit. Chtěla bych ty bílé letní šaty.

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. a) a) kdy, b) Až, c) dokud, d) Až, e) zatím, f) Dokud ne, g) když, h) Zatím, i) kdy
b) a) Když, b) kdy, c) Zatímco, d) dokud ne, e) Až, f) dokud, g) Zatímco, h) dokud, i) Až

2. a) Zatímco, b) Než, c) Když, d) když, e) kdy, f) Než, g) kdy, h) až, i) Než

3. a) Kdykoli, b) jakmile, c) Odkdy, d) Zatímco, e) až, f) kam, g) Od té doby, co, h) kde, i) odkud, j) kudy

4. a) Jakmile, b) zatímco, c) Když, d) když, e) Zatímco, f) Dokud, g) jakmile, h) Když, i) Když, j) Kdykoliv

B. SLOVESNÉ VAZBY S AKUZATIVEM A GENITIVEM

1. a) se zajímá / se zajímala, b) se přihlásit, c) pochází, d) se stydět, e) byl/je/bude odpovědný, f) si stěžovat, g) se zúčastnilo

2. a) **a)** se dám, **b)** se spolehnout, **c)** jsou/byli zodpovědní, **d)** zaplatili, **e)** se lekla, **f)** se neliší, **g)** se dotknete, **h)** neodpověděl

3. **a)** o, **b)** na, **c)** x, **d)** na, **e)** x, **f)** od, **g)** za, **h)** na, **i)** o, **j)** na, **k)** na, **l)** x, **m)** do

4. a) **a)** Na, x, **b)** na, **c)** x, **d)** z, **e)** na, **f)** o, **g)** o, **h)** na, **i)** za, **j)** od, **k)** za, **l)** x, **m)** na, **n)** z/do, do/z, **o)** na

b) **a)** těžké testy, **b)** jejich/svého malého syna, **c)** tuto špatnou práci, **d)** krásné spolužačky, **e)** dědečka, **f)** její oslavu narozenin, **g)** Rakouska, Vídně, **h)** trvalý pobyt, **i)** zázraky, **j)** tvé/tvojí nabídky, **k)** novou sekretářku, **l)** přítelkyni Lucku, **m)** dvou krádeží, **n)** českou moderní hudbu

c) **a)** x toho velkého psa, **b)** za špatné výsledky, **c)** x tvé/tvojí maminky, **d)** na staré filmy, **e)** o jídlo, **f)** x svého rozhodnutí, **g)** na rok mého narození, **h)** do televizní soutěže, **i)** x toho nepříjemného pocitu, **j)** do praní, **k)** od paní profesorky, **l)** o nejlepší výsledky, **m)** své/jejich děti, **n)** x konkurzu, **o)** na otázky

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **a)** bance, **b)** jí, **c)** kamarádkou, **d)** cizí jazyky, **e)** tou informací, **f)** kurzů, **g)** pilnou studentkou, **h)** knihovny, **i)** různých problémech, **j)** životě, **k)** jí, **l)** babičce

2. **a)** skončí, **b)** hodila, **c)** píše, **d)** Otevřel jsem, **e)** odjedeme, **f)** se těším, **g)** plaveme, **h)** uvaří, **i)** hrajeme, **j)** běháme, **k)** se sejdou, **l)** zpíváme

LEKCE 2

MINULÝ ČAS

1. **a)** vyrostl, **b)** (jsme) se přezuli, **c)** připomněli/připomenuli, **d)** vypnul jsem, **e)** jsme usnuli, **f)** vyprala, **g)** Stal jste se, **h)** obejmul/objal

2. **a)** **a)** Minulou středu jsem pozval do kina tu hezkou holku, se kterou jsem se seznámil na diskotéce. **b)** Helena si lehla na gauč a odpočívala, protože byla unavená. **c)** Večer jsme se dívali na televizi, protože dávali zajímavý dokument o výtvarném umění. **d)** Zatímco jsem byla v práci, manžel uvařil dobrou večeři. **e)** Když byl Karel mladý, hrál na kytaru v jedné hudební skupině / s jednou hudební skupinou. **f)** Než jsme vešli/y do domu, zuli/y jsme si boty. **g)** Často jsem zval/a Michala na návštěvu, ale nikdy nepřišel. **h)** Zloděj ukradl paní Novákové v tramvaji peněženku.

b) **a)** Ten strom v parku kvetl celé jaro. **b)** Kolik jste zaplatili za ten nový byt? **c)** Rodiče se rozzlobili na syna, protože přišel pozdě domů z diskotéky. **d)** Host si stěžoval na servírku, která byla nepříjemná a neochotná. / Na hosta, který byl nepříjemný a neochotný, si stěžovala servírka. **e)** Minulé pondělí jsem měl/a moc práce, a proto jsem nemohl/a jít na fotbal. **f)** Když dočetla kapitolu, zavřela knihu a šla spát. **g)** Lekli jsme se toho velkého psa, který hlasitě štěkal. **h)** Matka se dala rychle do vaření, protože rodina už měla hlad.

3. **c), d), e)**

	INFINITIV (imperfektivní)	INFINITIV (perfektivní)
(vzor) …nakrájejte…	…vítězit…	…zvítězit…
proměňuje se	proměňovat se	proměnit se
přináší	přinášet	přinést
spojuje se	spojovat se	spojit se
vznikalo	vznikat	vzniknout
začíná se	začínat	začít
užívat	užívat	užít
stali se	stávat se	stát se
nepopisuje se	popisovat	popsat
objevuje se	objevovat se	objevit se
využívá	využívat	využít

f) Během několika posledních let se lidská komunikace výrazně proměnila. Rozvoj technologie přinesl nové způsoby dorozumívání, jako např. internet, kde se spojila možnost okamžité reakce a zároveň komunikace pomocí obrázků, tzv. emotikonů. Jejich označení vzniklo spojením výrazů „emoce" a „ikona", v češtině se však začal užívat název „smajlík". Smajlíci se nakonec stali součástí každodenní psané komunikace. V textu se totiž pocit nepopsal tak lehce, a proto se objevil způsob, který využil interpunkční znaménka.

g) D–1–c, F–2–d, H–3–a, E–4–h, A–5–f, C–6–i, G–7–b, I–8–e, B–9–g

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY I.

2. a) **a)** G sg., **b)** D sg., **c)** I sg., **d)** Ak pl., **e)** D pl., **f)** V sg. **g)** G. pl. , **h)** I pl., **i)** L pl., **j)** I sg.

3. b) **a)** dvojčat, **b)** dvojčata, **c)** Dvojčatům, **d)** dvojčat, **e)** dvojčetem, **f)** dvojčat, **g)** dvojčata

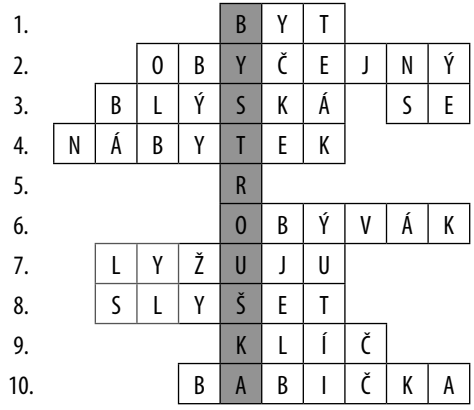
PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO B, L

1. a) Ty holky b**y**ly vždycky velmi dobré studentky. V našem novém b**y**tě máme velký ob**ý**vací pokoj. Na Slovensku přespali na ub**y**tovně. Na stěně visí ob**y**čejné b**í**lé hodiny. Nab**i**j si telefon. Co tě nezab**i**je, to tě posílí. Kolik lidí přib**ý**vá každoročně na planetě? Koupila si nový náb**y**tek do svého b**y**tu. Sněz**t**e všechno, nechci vidět na talíři žádné zb**y**tky! Dej na stůl ten nový b**í**lý ubrus. Vaše nab**í**dka pro mě není moc výhodná. Viděl jsem, jak ten pán b**i**l malého psa.

b) Kde b**y**dlíte? Vrah zab**i**l člověka. Chci si najít nový b**y**t, protože mám pořád problémy se sousedy. Na letošní dovolené se nám moc nelíb**i**lo. Děti b**y** se neměly b**í**t. Může mi nab**í**dnout něco lepšího? Ub**y**lo mi práce, tak b**y**ch ti mohl pomoct. Čím se zab**ý**vá b**i**ologie? Jiří, nevyhazuj zb**y**tečně zb**y**tky jídla. Líb**i**ly se Julii ty nové b**í**lé šaty? Ub**y**tovali jsme se v krásném penzionu. Víte, kolik ob**y**vatel má Česká republika?

c) Kdyb**y**s neb**y**l tak l**í**ný, tak b**y**s to už dávno udělal! Sl**í**b**i**la mu, že přijde. Vezmi si kl**í**če od b**y**tu. Přijala jeho nab**í**dku. Rád b**y**ch mluvil pl**y**nule francouzsky. B**ý**valý mil**i**onář b**y**l odveden na pol**i**cii, protože prý udělal nějaký podvod. Na horách jsem viděl mnoho dobrých l**y**žařů. Co jsi to jen způsob**i**l? Bab**i**čka rozb**i**la talíř. Jak se ti l**í**b**i**lo v tom novém klubu? Sl**y**šel jsem, že pan B**í**lý změnil b**y**dl**i**ště. Miluju b**y**l**i**nkový čaj. Utři to rozl**i**té mléko!

2. a)

Tajenka: Liška Bystrouška

3. a) Psaní i/í po měkkých konsonantech: pokoj**i**, sklen**i**ci, zahran**i**čí, zaj**í**mavý, ř**í**kala
Psaní y/ý po tvrdých konsonantech: r**y**by
Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: tepl**ý**
Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: pov**í**dali, se b**i**jí, Rozb**i**la, nos**i**la, b**í**lý, Babi**č**ka, nab**í**zejí
Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: náb**y**tek, b**y**l, ob**ý**vacím, b**y**linkový, Pob**y**t, Ob**y**čejně

b) Psaní i/í po měkkých konsonantech: N**i**čeho, odej**í**t
Psaní y/ý po tvrdých konsonantech: tak**y**, ch**y**trý, německ**y**, R**y**chle
Psaní i/í/y/ý po neutrálních konsonantech podle gramatiky: Pavl**y**, mluv**í**, kol**y**, bol**í**
Psaní i/í po neutrálních konsonantech ve slově: Kol**i**k, l**i**dí, L**í**bilo, nel**i**tuju, kl**i**du, s**i**lně, angl**i**cky, bl**í**zko, dop**i**l, v**í**no, l**i**monádu, sl**i**by, l**í**ný
Psaní y/ý ve vyjmenovaných slovech: nel**y**žuje, Sl**y**šíš, Zabl**ý**skalo se, pl**y**nule, B**y**dlí, b**y**l

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍČINNÉ, DŮVODOVÉ A DŮSLEDKOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
2–j:Nemůžu se zabývat tím problémem, protože nejsem odborník. **3–a**: Nemůžu se spolehnout na Tondu, jelikož mě vždycky zklame. **4–g**: Nemůžu zaplatit účet, neboť nemám peníze. **5–f**: Nemůžu počkat na sestru, vždyť nestihnu přednášku. **6–b**: Nemůžu dokončit obraz, ztratil jsem totiž inspiraci. **7–d**: Nemůžu se přihlásit na e-mail, protože jsem zapomněl heslo. **8–e**: Nemůžu chodit v noci sám domů,

jelikož se bojím tmy. **9–h**: Nemůžu se zúčastnit workshopu, neboť jsem se nepřihlásil. **10–i**: Nemůžu se zamilovat, vždyť jsem nenašel tu pravou dívku.

2. **a)** protože, **b)** neboť, **c)** poněvadž, **d)** jelikož, **e)** z toho důvodu, že, **f)** takže, **g)** a tak

3. **a)** totiž, **b)** vždyť, **c)** tedy, **d)** Protože, **e)** a tak, **f)** Protože, **g)** neboť

B. DEKLINACE *SKŘÍŇ* A *MÍSTNOST*

1. **a)** skříni, **b)** černých sukní, **c)** minulosti, **d)** žízní, **e)** místnosti, **f)** české kuchyně, **g)** Vídně, **h)** velkou radostí, **i)** téhle láhvi, **j)** pověsti, **k)** řečí, **l)** lodí, jednu takovou malou loď,

2. **a)** skříni, **b)** zem, **c)** koleji, **d)** noci, **e)** naší kuchyní, **f)** posteli, **g)** myší, **h)** půlnoci, **i)** tramvaji, **j)** tamté vysoké věže, **k)** místnosti, **l)** dušenou mrkví, **m)** mojí/mé kanceláři

3. **a)**

L	E	N	Ž	M	Z	Á	V	K
B	R	O	S	K	E	V	Ě	O
T	M	C	K	R	D	E	T	S
R	Y	S	Ů	L	Á	Ž	E	T
A	Š	T	P	Á	N	E	V	K
M	P	É	S	K	Ř	Í	Ň	N
V	L	Á	H	E	V	L	O	Ď
A	Á	O	P	O	S	T	E	L
J	Ž	H	Y	M	R	K	E	V

Tajenka: Lež má krátké nohy

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **a)** devíti kláves, **b)** mobilním telefonu, **c)** ní, **d)** textových zpráv, **e)** která, **f)** času, **g)** jejího použití, **h)** touto moderní technologií, **i)** toho, **j)** líného člověka, **k)** Vašemu šéfovi

2. **a)** měl, **b)** telefonuje, **c)** hraje si, **d)** Dokáže, **e)** se podobal, **f)** jsem neposlouchala, **g)** zazvonil, **h)** vysvětlovala, **i)** se omluvit, **j)** vyzvedneme, **k)** volá/volal, **l)** zakázali

LEKCE 3

IMPERATIV

1. **a)** …, otevři dveře do dětského pokoje! …, neotevírej/neotvírej dveře do dětského pokoje! **b)** …, zhasni světlo v ložnici! …, nezhasínej světlo v ložnici! **c)** …, svlékni si ten kabát! …, nesvlékej si ten kabát! **d)** …, pojď se mnou! …, nechoď se mnou! **e)** …, přijmi ten dárek! …, nepřijímej ten dárek! **f)** …, pospěš si domů! …, nepospíchej domů! **g)** …, připomeň mi, že mám/e domácí úkol! …, nepřipomínej mi, že mám/e domácí úkol! **h)** …, pověz mi, co je nového! …, nepovídej mi, co je nového! **i)** …, vystup na příští stanici! …, nevystupuj na příští stanici!

2. **c)** (1) se nasnídejte, (2) Vypij, (3) sněz, (4) se oblékni, (5) vezmi si, (6) se přezuj, (7) převlékni se, (8) nezapomeň, (9) pověz, (10) ukaž, (11) Řekni, (12) buď, (13) pomoz, (14) půjč, (15) omluv se, (16) jdi, (17) napiš si, (18) ukliď si, (19) se zamkni, (20) neotevírej/ neotvírej

d) (1) nesnídejte, (2) Nevypij, (3) nesněz, (4) se neoblékej, (5) neber si, (6) se nepřezouvej, (7) nepřevlékej se, (8) XXX, (9) nepovídej, (10) neukazuj, (11) Neříkej, (12) nebuď, (13) nepomáhej, (14) nepůjčuj, (15) neomlouvej se, (16) nechoď, (17) nepiš, (18) neuklízej, (19) se nezamykej, (20) XXX

3. **c)** **a)** omyjte, **b)** oloupejte, **c)** přidejte, **d)** rozmíchejte, **e)** opečte, **f)** obraťte, **g)** nakrájejte, **h)** osolte, **i)** Podávejte

d) + e)

IMPERATIV	INFINITIV	IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	NEGATIVNÍ IMPERATIV 2. os. pl.
(vzor) …nakrájejte…	**nakrájet**	**krájet**	**nekrájejte**
zahřejte	zahřát	zahřívat	nezahřívejte
osmažte	osmažit	smažit	nesmažte
přisypte	přisypat	přisypávat	nepřisypávejte
dejte	dát	dávat	nedávejte
nalijte	nalít	nalívat	nenalívejte
přiklopte	přiklopit	přiklápět	nepřiklápějte
poduste	podusit	dusit	neduste
přidejte	přidat	přidávat	nepřidávejte
vyndejte	vyndat	vyndavat/vyndávat	nevyndavejte/ nevyndávejte
vložte	vložit	vkládat	nevkládejte

MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY II.

1. **a)** dní/dnů, **b)** domácích pracích, **c)** bílých košilích, **d)** stříbrným hřebenem, **e)** o příštím týdnu (týdni), **f)** komunikativní lidé, **g)** neděl, **h)** naší dceři, **i)** svými/jeho nepřáteli, **j)** Malému dítěti

2. **a)** těmi velkými kameny, **b)** téhle hrozné košili, **c)** domácím pracím, **d)** dne, **e)** nové židle, **f)** příštího týdne, své mladší dceři, **g)** pražských ulicích, **h)** chvil, **i)** lžící/lžicí, **j)** vajec

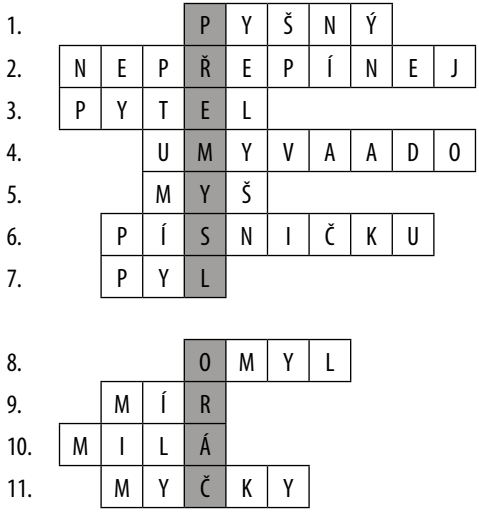
3. **a)** **a)** dní/dnů, **b)** týden, **c)** pramen, **d)** židlích, **e)** lžíce, **f)** ulice, **g)** práce

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO M, P

1. **a)** M**y**slela jsem si, že jsi b**y**l s M**i**lenou na nákupu. L**i**tuji, že jsem to neudělal dobře, ale m**i**nule jsem postupoval stejně a všem se to l**í**bilo. Kl**i**dně si to vezmi. M**i**luju špagety s kečupem. Kdyb**y** sis to lépe rozm**y**slel, tak bys tu chybu neudělal. Dal m**i** dva l**í**stky do kina. Pob**y**t u moře, odpočinek a hlavně to kl**i**ma jim pozitivně ovl**i**vňují zdraví. Při l**y**žování se ztratil. Rozzlob**i**l se na ni, protože ztratila kl**í**če od b**y**tu. Zvol**i**li ho prezidentem celé společnosti. Nůž je v m**y**čce na nádobí. Nevím, proč se ti kluci tak prali, musela jsem na ně dokonce zakřičet, aby se nezab**i**li. Zm**ý**lila se, a tak se mu musela omluvit.

b) Umíš l**y**žovat? Ráno se m**y**jeme studenou vodou. Měl s t**í**m velké problém**y**. Ta polévka pál**í**, počkejte ještě chvíl**i**. Je vidět, jak se těm l**i**dem na čerstvém vzduchu dobře d**ý**chá. Vynesl p**y**tel s odpadky. Půjč m**i** prosím m**ý**dlo. Venku se bl**ý**ská. Je pro mě důležit**é**, ab**y** b**y**l můj b**y**t pořád čistý. Některé pl**y**ny jsou jedovaté. Matka byla p**y**šná na své děti. Nikoho b**y**chom neměli b**í**t. Bojí se m**y**ší. Karel nechtěl b**ý**t doma sám. Máš kl**í**če? Psali jsme na pap**í**ry a učitel na tabul**i**. Máme hodně zb**y**tků od oběda, a tak to dojíme k večeři. On to m**y**slel úplně vážně, ale celá situace b**y**la spíš kom**i**cká. Bab**i**čka sb**í**rala staré knih**y**. Zp**í**val krásnou p**í**sničku. M**y** se na něj zlob**í**me, protože vyp**i**l všechen džus a na nás nezb**y**lo nic. Děti, nezam**y**kejte se v koupelně. To je pěkná p**i**tomost. Jak to všechno b**y**lo? Nel**í**b**i**lo se mi tam.

2. a)

Tajenka: Přemysl Oráč

3. **a)** b**y**ch, m**y**čku, **b)** M**i**luju, l**i**monádu, **c)** nem**y**sleli, **d)** b**y**dliště, **e)** x, **f)** nab**í**t, m**i**, **g)** x, **h)** um**í**š

4. a) A: Kdyb**y**s chtěla, kl**i**dně b**y**ch došel nakoup**i**t.
B: To b**y** b**y**lo skvělé. Kup nějaké l**i**monády, pomerančov**ý** džus krab**i**čku b**y**l**i**nkového čaje, p**y**tel brambor, mal**i**ny a m**ý**dlo.

b) A: Kol**i**k je hodin? Snad už nen**í** osm? Sl**í**b**i**la jsi m**i**, že mě vzbud**í**š v šest!
B: Prom**i**ň, m**y**slela jsem si, že vstáváš až v osm.

c) A: Kam tak pospícháte?
B: Do ZOO. Dět**i** tam neb**y**ly už rok. Jedeme lod**í**, která za chvíl**i** odjíždí.
A: Tak si to užijte. M**y** jsme tam byli m**i**nulý týden. Našemu Martinov**i** se v ZOO nejvíc l**í**bil**y** op**i**ce.
B: Urč**i**tě se na ně také pod**í**váme. Ale teď už opravdu mus**í**me jít.

d) A: Tat**i**, v**i**díš tu super čepic**i**? Takovou bych chtěla.
B: Viděla jsi, kol**i**k stojí? Za čtyři stovky se m**i** zdá dost drahá.
A: Opravdu? 400 korun není zase tol**i**k.
B: Dobře, tak ji koup**í**me, ale mam**i**nka nás moc nepochvál**í**.

ZOPAKUJTE SI

A. KONDICIONÁL, PODMÍNKOVÉ A ÚČELOVÉ VĚTY

1. **a)** ~~by jsme~~ – bychom, **b)** ~~by jsi si~~ – by sis, **c)** ~~bysme~~ – bychom **d)** x, **e)** ~~by si~~ – bys, ~~abysme~~ – abychom, **f)** x, **g)** ~~by jsem~~ – bych, **h)** x, **i)** ~~by jsem~~ – bych, ~~by jsem~~ – bych, **j)** x

2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) Neměl bys nikam chodit! **b)** Nešel/Nešla/Nešli byste se mnou do kina? **c)** Uvařil/a bych ti kávu, chtěl bys? / Nedal/a by sis kávu? / Dal/a by sis kávu? **d)** Dal bych si rajčatový salát. **e)** Kdybych byl vámi, tak bych to nedělal. **f)** Chtěl bych kilo hovězího masa. / Prosil bych kilo hovězího masa. **g)** Kéž by přišel včas! / Přál bych si, aby přišel včas. **h)** Neudělal/Udělal bys to ty?) **i)** Honzo, neměl bys to dělat! **j)** Mlčel/a bys? Mohl/a bys prosím mlčet?

3. **a)** Kdyby, **b)** aby, **c)** jako by, **d)** I kdybych, **e)** Jestli/Pokud, **f)** jen kdybychom, **g)** Kéž by, **h)** Jestli/Pokud, **i)** že by

B. SHODA PODMĚTU S PŘÍSUDKEM

1. **a)** dny, **b)** dědeček, **c)** Tramvaj, **d)** piva, **e)** Koťata, **f)** kolo, **g)** Dítě, **h)** několik, **i)** Kolik, **j)** kamarádi, **k)** sestry, **l)** Obraz, **m)** Všichni, **n)** stromy

2. **a)** Děti si dnes hrál**y** celý den na zahradě, kde krásně kvetl**y** stromy, zpíval**i** ptáci a létal**i** motýli. Moc se jim tam líbil**o**. **b)** Děvčata nechtěl**a** nikam jet, protože byl**o** velké horko a blížil**a** se bouřka. **c)** Kluci a holky běhal**i** po lese a hledal**i** houby, které nebyl**y** vidět, protože rostl**y** pod stromy. **d)** Pepo, proč jste nesnědl**i** ty koláče? Nechutnal**y** vám snad? **e)** Dnes nejezdil**y** celý den žádné vlaky, protože napadl**o** hodně sněhu. **f)** Holky, nechtěl**y** byste jít se mnou někam na kávu? **g)** Naši dva psi dnes celou noc nespal**i**, protože po ulici chodil**i** cizí lidé.

3. Honza i Ivan se včera jel**i** koupat. Poslední dva týdny byl**o** stále hezky a svítil**o** sluníčko, takže se voda už příjemně ohřál**a**. Na koupališti byl**a** spousta lidí. Rodiče se koupal**i** a malé děti běhal**y** kolem. Kluci chvíli hledal**i** nějaké volné místo, kde by se mohl**i** opalovat, ale všude byl**o** plno. Nakonec uviděl**i** své spolužačky. Holky leže**y** blízko u vody pod stromy, kde byl**o** jen několik lidí. Kluci si sedl**i** k nim. Skvěle se bavil**i**, když najednou přišl**y** velké mraky. Začal**o** pršet. Lidé rychle vyběhl**i** z vody a pospíchal**i** se schovat. Kluci a holky chvíli čekal**i**, ale počasí se nezlepšil**o**. Všichni se pomalu oblékl**i** a odešl**i** domů.

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **a)** vstupnímu testu, **b)** svůj e-mail, **c)** potřebné instrukce, **d)** žádný počítač ani mailovou adresu, **e)** tuto práci, **f)** své peněžence, **g)** rajčat, **h)** osmi sty korunami, **i)** rajčaty, **j)** několikanásobkem svých peněz, **k)** které/který

2. **a)** rozhodl se, **b)** aby mu poradil / který mu poradil, **c)** aby mu mohl/i poslat, **d)** Představte si, **e)** Stal bych se, **f)** nestojí, **g)** založte si, **h)** čtete / jste četli(a), **i)** stojí

LEKCE 4

ADJEKTIVNÍ SUBSTANTIVA

1. **a)** vrátné, **b)** Vaši účetní, **c)** nějaký průvodčí, **d)** tomu obžalovanému, **e)** Cestujícím, **f)** našeho vedoucího, **g)** zraněné, nemocné, **h)** cestovného, stravného, **i)** vstupným, **j)** pracujícím, **k)** řádnému jízdnému

2. **a)** **a)** jízdného, **b)** vstupnímu, **c)** zraněním, **d)** školném, **e)** cestovné, **f)** vstupného, **g)** zraněných, **h)** cestovním, **i)** jízdním, **j)** školního

b) vstupnímu, cestovním, jízdním, školního

3. **a)** Některým cestujícím. **b)** Velké spropitné. **c)** S různými nezaměstnanými. **d)** Ze svého kapesného. **e)** Zodpovědnému recepčnímu. / Zodpovědné recepční. **f)** Své příbuzné a známé. **g)** Od toho nového účetního. / Od té nové účetní. **h)** O nějaké drobné. **i)** Z naší loňské dovolené.

SLOVESNÉ PŘEDPONY I

1. **a)** došlo, ušli, předešli, **b)** Přechodil, nachodili, vychodil, **c)** svézt, přiveze, vyvezla/vyveze, **d)** zaběhnout, proběhnout, předběhne, **e)** vyneslo, unést, přenést

2. **a)** **a)** přijedou, **b)** se rozvádějí, **c)** vletěl, **d)** přiběhl, odběhl, **e)** ubíhá, **f)** Přijď, donést, **g)** se rozjeli, **h)** předběhne **i)** odešel, **j)** uběhnout

b) **a)** vyjede, sejde, **b)** sejdeme, **c)** najeli, **d)** ujet, **e)** roznáší, **f)** odnáší, **g)** Prošli, **h)** přejít, **i)** přijel, objíždět, **j)** se rozejít

3. **a)** objel, **b)** přijeli, **c)** rozjely, **d)** předjel, **e)** projel, **f)** ujel, **g)** projel, **h)** sbíhali, **i)** jezdíte, **j)** vjel, **k)** odešli, **l)** sjel

PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO S, V, Z

1. **a)** Koupil jsem si lízátko. Sbírali jsme bylinky na čaj. Babičku často píchá u srdce. Nezapomeň zamíchat polévku. Prosila bych jednu limonádu. Slyšeli jste už dnešní zprávy? Zajímá se o biologii. Čas plynul pomalu. Děti rozbily okno v obývacím pokoji. V Litoměřicích se mi moc líbilo. Začalo se blýskat a spustil se veliký liják. Chutnají ti koblihy? Rádi pijeme minerální vodu. Dali jsme si výborné špagety se sýrem.

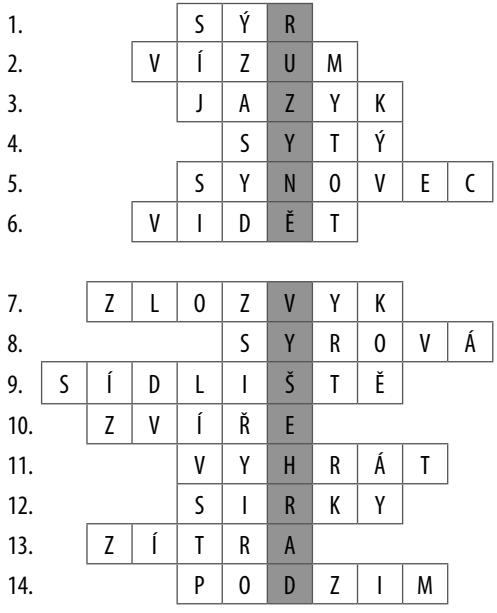
b) V Krkonoších se můžete ubytovat také například v turistických chatách. Miluju pískové pláže. Je to místo dobré na parkování? Sýra je žlutá. Sestra mívá často bolesti hlavy. Čekali na ni před jejich vilou. Koupili jsme si do koupelny nerozbitné umyvadlo. Každý se někdy mýlí. Při přípravě svíčkové omáčky použijte jen kvalitní maso. My tam určitě nepůjdeme. Nesnáším byty na sídlištích. Kde je ta krabička od sirek?

c) Vysypal sůl na zem. Vypili jsme litr minerální vody. Naše firma se zúčastnila mezinárodní výstavy. Mám rozbitý zip u kalhot, musím ho vyměnit. Syrové maso musíte tepelně upravit. Nabízíme zimní pobytové zájezdy na Šumavu. Zatelefonuj mi zítra. Na talíři zůstaly zbytky sýra. Nabij si mobil. Jana je zvyklá brzy vstávat. Kdo přinesl ten papírový pytel? Máme doma sbírku známek. Znáš nějaké cviky na posilování břišních svalů? Bojíš se myší? Ty těstoviny byly opravdu výborné. Mirek pomohl mamince umýt nádobí. Mluv hlasitě, vůbec tě neslyším. To je moje nejmilejší neteř Eliška.

2. a) Udělal mi silnou kávu. Synové na svého otce vzpomínali s velkou láskou. Obě kamarádky rády jedly mléčné a sýrové výrobky. Sytý hladovému nevěří. Prosil mě o radu. Tatarský biftek je ze syrového masa. Ve Francii jsem jedl mnoho výborných sýrů. Král měl několik dcer, ale jen jednoho syna. Ten byt má dvě terasy. V prosinci mám narozeniny. Silný vítr zničil několik stromů, které spadly na silnici. Krátké sukně se dnes stále nosí. Má dlouhé vlasy. Cesta byla zasypaná sněhem.

b) Brzy půjdu spát. V Kolíně se vyrábějí automobily. Jak se dostanu na letiště Ruzyně? Vidíš, tvůj dárek jsem si tady vystavil? Vím, že tento neobvyklý postup vede k výborným výsledkům. Z tělocviku jsem měl vždycky jedničku. Uviděl vysoko ve skalách vzácného ptáka. Ten obraz tu visí léta. Ozýval se pravidelně každý týden. Ve škole se zvýšily požadavky. Brzy se vrátím. To je ale výška, raději jdu dolů! Mile nás uvítali. Není důležité zvítězit, ale zúčastnit se. Vyndej z pusy tu žvýkačku. Jíme vidličkou a nožem, ne rukama.

3. a)

Tajenka: Ruzyně a Vyšehrad

ZOPAKUJTE SI

A. VZTAŽNÉ VĚTY

1. **a)** se kterou, **b)** kterého, **c)** na kterou, **d)** kterým, **e)** které, **f)** ke které, do které, **g)** na kterých, **h)** kterých, **i)** kterou

2. **a)** **a)** odkud, **b)** kdy, **c)** kde, **d)** kam, **e)** kam, **f)** odkud

b) **a)** ze kterého, **b)** ve které, **c)** na/ve kterém, **d)** do které, **e)** do kterého, **f)** ze kterého

3. **a)** 1-C, 2-F, 3-D, 4-A, 5-I, 6-K, 7-J, 8-B, 9-L, 10-H, 11-E, 12-G

b) Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem. **a)** …, které milují. **b)** …, kterou nic nezlomí. **c)** …, kterým věří. **d)** …, ve kterých se cítí osamělí. / …, ve kterých jsou sami. **e)** …, o kterých nevypráví ani nejlepším přátelům. / …, která nikomu neříkají. **f)** …, kterých se účastní. **g)** …, kterými se zabývají,… **h)** …, která jsou závažná. **i)** …, kterou prožili/prožijí/prožijou. **j)** …, kterého si naplno užívají. **k)** …, pro které jsou schopni mnoho obětovat,…

B. ADJEKTIVA A ADVERBIA

1. **a)** milé, **b)** krásně, nové, **c)** zajímavě, **d)** nemožné, **e)** podobné, **f)** Pravděpodobně, **g)** jasno, hotovo, **h)** zábavný, skvěle

2. a) + b)

ZNAMENÍ	ADJEKTIVA	ADVERBIA
RYBY	(vzor)…skromné… a …tiché…	…skromně… a …tiše…
BERANI	nezávislí	nezávisle
BÝCI	tvrdohlaví	tvrdohlavě
BLÍŽENCI	optimističtí a přátelští	optimisticky a přátelsky
RACI	citliví a občas uzavření	citlivě a občas uzavřeně
PANNY	pracovité	pracovitě
VÁHY	nerozhodné	nerozhodně
STŘELCI	aktivní	aktivně
KOZOROZI	cílevědomí	cílevědomě

3. **a)** zajímavě, **b)** nádherné, **c)** silně, **d)** těžké, **e)** přátelsky, **f)** levně, **g)** častý, **h)** hrubou, **i)** obvykle, **j)** špatně

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. b) **a)** nejslavnějších pohádek, **b)** těmi předchozími, **c)** hlavních hrdinů, **d)** koni/(koňovi), **e)** režisérskou židli, **f)** Karlu Svobodovi, **g)** známé písni, **h)** ji, **i)** hranicemi, **j)** zmiňované, **k)** mladého prince

c) **a)** ztratí/ztratila, **b)** nemají rády, **c)** znepříjemnily, **d)** chystají/chystaly, **e)** nenapadne/nenapadlo, **f)** přeje/přál, **g)** nesmějí, **h)** získá/získala, **i)** stane se/stala se, **j)** nenechte/nenecháte

LEKCE 5

DEKLINACE *RUCE, NOHY, OČI, UŠI, KOLENA, RAMENA, PRSA* A DEKLINACE *DVA, OBA*

1. a)

R	U	C	E	S	E	P	M	O
A	N	L	T	U	B	A	V	N
K	É	K	Y	Š	E	T	H	O
O	Č	I	A		C	Y	M	H
L	J	K	O	T	N	Í	K	Y
E	Š	A	R	A	M	E	N	A
N	R	R	Ž	K	D	Á	L	O
A	D	T	V	Á	Ř	E	Í	B
P	H	Y	N	L	O	K	T	Y

b) 1. ruka, 2. noha, 3. koleno, 4. oko, 5. rameno, 6. loket, 7. kotník, 8. tvář, 9. ret, 10. pata

2. a) **a)** prsou, **b)** těch svých silných ramenou/ramenech, **c)** kolena, **d)** malých ramen, **e)** očích, **f)** obou kolen/kolenou, **g)** očí, **h)** obě kolena, **i)** ramena, **j)** studené uši

b) **a)** uši, **b)** ušima, **c)** ušima, **d)** uši, **e)** otevřenýma očima, **f)** očí, **g)** očích, **h)** oči, **i)** očích, **j)** jinýma očima, **k)** nohama, rukama, **l)** nohy, ramena, **m)** nohách/nohou, **n)** rukou, **o)** koleno

3. **a)** záda, **b)** obličejem, **c)** ruce, **d)** prsou, **e)** nohy, **f)** nohama, **g)** nohám, **h)** kolen/kolenou, **i)** nohy, **j)** svaly

SLOVESNÉ PŘEDPONY II

1. **a)** dodělat, **b)** napovídat, **c)** okradli, **d)** procestovali, **e)** přidat, **f)** rozplakaly se, **g)** uplatit, **h)** vyspím, **i)** předpovídat

2. **a)** objeli, **b)** předělat, **c)** odnesla, **d)** přecenil, **e)** nedoděláš, **f)** vylil, **g)** Vyndala, **h)** zapnul, **i)** projeli, **j)** nalila

3. **a)** vydělám, **b)** si obarvíš, **c)** nakousneš, **d)** roz-/převaříš, **e)** u-/podplatit, **f)** ostříhat, **g)** se přepsal/a, **h)** nalila, **i)** se u-/zašpiní

PRAVOPIS – PSANÍ VELKÝCH A MALÝCH PÍSMEN

1. Ráno jsme pozorovali východ **s**lunce. V **M**ladé **B**oleslavi se vyrábějí slavná **a**uta **z**načky **Š**koda. V noci svítil **m**ěsíc tak silně, že jsme nepotřebovali baterky. V **Ú**stí **n**ad **L**abem jsme se ubytovali v hotelu **M**odrá **h**vězda. Přijedeš na **V**ánoce domů? Někdy bych ráda ochutnala pravou **t**ureckou kávu. Lidé, kteří tvrdí, že **S**lunce je planeta, se mýlí.

Dominantou **p**ražského **V**áclavského **n**áměstí je **N**árodní **m**uzeum. Dnes slavíme výročí přistání **č**lověka na **M**ěsíci. Na **p**oloostrově **M**alá **A**sie se nachází **T**urecká **r**epublika.

2. **a)** Výtah ve stanici Národní třída je mimo provoz. **b)** Dnes vstup na Petřínskou rozhlednu zdarma! **c)** Vážení diváci, dnešní představení v Národním divadle je z technických důvodů zrušeno. **d)** Pozor! Od 1. 12. speciální vánoční slevy! **e)** Opravy v ulici Za Nádražím budou trvat do 16. ledna. **f)** Vítáme vás/Vás na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. **g)** Vážení čtenáři, omlouváme se, ale Národní knihovna v Praze bude zítra zavřená. **h)** Nenechte si ujít akci! Výlet do Krkonoš a Jizerských hor jen za 4 500,– Kč! **i)** V sobotu 14. srpna se všechny brněnské galerie a muzea otevřou i v noci. **j)** Zveme vás/Vás na výstavu, kterou pořádá Střední umělecká škola v Jihlavě. **k)** Setkání polských politiků se uskuteční v hlavním městě Varšavě.

3. **a)** **a)**–G, **b)**–K, **c)**–L, **d)**–A, **e)**–J, **f)**–F, **g)**–N, **h)**–M, **i)**–E, **j)**–B, **k)**–D, **l)**–I, **m)**–H

b) **a)** tj./tzn., **b)** apod./aj./atd., **c)** např./mj., tj., **d)** aj./apod./atd., **e)** tzv., **f)** mj./např., **g)** např., **h)** tzn./tj.

ZOPAKUJTE SI

A. DEKLINACE *TURISTA* A *SOUDCE*

1. **a)** **a)** kolegům, **b)** houslistů, operní zpěváci, **c)** našemu specialistovi, **d)** našeho souseda Ládi, **e)** dvěma baletními sólisty, **f)** slavné české hokejisty, **g)** Jardu, **h)** kolegyních, kolezích, **i)** turistů, **j)** Vážený pane Vodičko, **k)** fotbalisté/i, hokejisté/i

b) **a)** pana průvodce, **b)** české důchodce, **c)** jeden zodpovědný správce, **d)** Vážený pane obhájce, **e)** statečného zachránce, **f)** Soudci, **g)** oběma sympatickými zástupci, **h)** oba dva slavné vynálezce, **i)** Pane průvodce, **j)** dva šikovní správci, **k)** schopné poradce

2. **a)** tímto novým průvodcem, **b)** mých kolegů, tito specialisté/i, **c)** výborných japonských houslistů, vynikající sólisty, jednoho tenoristu, **d)** našemu malému Honzovi, Bati, **e)** ty policisty, **f)** obou mladých statečných hrdinech, **g)** nějakého nového šikovného správce, **h)** Milana Kundery, některých jeho hrdinů, **i)** panem starostou, našich zástupců

3. **a)** důchodcem, **b)** kanadští a čeští hokejisté, **c)** svému/jeho poradci, **d)** výborném italském sólistovi, **e)** hlavní hrdinové, **f)** nového starosty, **g)** úspěšnými vynálezci, **h)** Zkušený průvodce

B. SLOVESNÉ VAZBY S DATIVEM A LOKÁLEM

1. **a)** slíbil, **b)** patřilo, **c)** Vděčím, **d)** záleží, **e)** dáváš přednost, **f)** Je líto, **g)** pochybovat, **h)** došlo, **i)** se nevyzná/se nevyznal

2. **a)** babičce a dědečkovi, jejich padesátému výročí svatby, **b)** detektivce, nějakým

povídkám, **c)** čem, **d)** té nové blůze, **e)** své/jeho ženě, **f)** dětech, **g)** tetě Marii, **h)** našim dětem, jim, **i)** tomu, mi/mně, **j)** svých schopnostech, **k)** těžké politické situaci, **l)** jeho rodičům

3. **a)** se vyznat v, **b)** bojovat proti, **c)** se přiznal ke, **d)** jsme poděkovali x, **e)** záleží / bude záležet na, **f)** jsem si stěžoval x, **g)** patří k, **h)** pracoval v, **i)** hodí se / hodila by se k, **j)** toužila jsem po

4. **a)** **a)** ve, **b)** po, **c)** na, na, **d)** o, **e)** proti, **f)** od, k, **g)** po, po, **h)** o

b) **a)** kulturních akcích, **b)** dvojčatům, **c)** těch rodinných záležitostech, **d)** tom výletě/u, **e)** lese, lásce, všech věcech, **f)** špagetám, **g)** tom výsledku, **h)** celé své rodině, **i)** Olze, **j)** novém domě/u, **k)** tom, **l)** mi, kalhotám, **m)** tom divadelním představení

c) **a)** zkoušce, **b)** prázdninách, **c)** dne, noci, **d)** Vánocům, **e)** té staré verzi, **f)** jaké politické straně, **g)** korupci, **h)** jejich návrhu, **i)** některých parcích, trávníku, **j)** čemu, **k)** nikom, **l)** jeho schopnostech

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **b)** **a)** si oblečete, **b)** přichází, **c)** abyste myslely, **d)** se hodí, **e)** nechodí, **f)** oblečte, **g)** vyměňte, **h)** Obujte si

c) **a)** starostech, **b)** jednu náhradní kravatu, **c)** partnerky, **d)** slušivým rolákem, **e)** bílou košilí, **f)** tomto případě, **g)** minut, **h)** očí, **i)** luxusního, **j)** tu správnou slavnostní náladu

LEKCE 6

DEKLINACE CIZÍCH SLOV I

1. **a)** data, **b)** dvěma nudnými tématy, **c)** Rudolfina, **d)** požadovaným kritériím, **e)** náročného studia, **f)** ta alba, **g)** zajímavých muzeí, **h)** jejímu významnému životnímu jubileu, **i)** francouzském realismu, téma

2. **a)** centru, **b)** magisterské studium, **c)** speciálním stipendiu, **d)** gymnáziu, **e)** stejném tématu, **f)** celosvětového klimatu, **g)** novým dramatem, **h)** známého cirkusu, **i)** komunismu

3. **a)**

1.		C	E	N	T	R	U	M	
2.				S	T	U	D	I	U	M
3.						D	R	A	M	A
4.						O				
5.			C	Y	K	L	U	S		
6.						F				
7.				K	L	I	M	A		
8.	S	T	I	P	E	N	D	I	U	M
9.		C	I	R	K	U	S			
10.				T	É	M	A			

Tajenka: Rudolfinum

ČÁSTICE A CITOSLOVCE

1. Věta s jiným významem: 1a), 2b), 3c), 4b), 5b), 6a), 7a), 8c)

2. **a)** Naštěstí, **b)** Ne, **c)** Že, **d)** jen, **e)** Jestlipak, **f)** Ježiši, **g)** přitom

3. **a)** kočka – mňau, pes – haf, prase – chrochro, kohout – kykyryký, slepice – kokodák, ptáček – píp, osel – iáiá, ovce – bé, koza – mé, kráva – bú, medvěd – brum

b) **a)** Bú! **b)** Píp! **c)** Haf! **d)** Mňau! **e)** Kykyryký! **f)** Chrochro! Bé! Mé!

DEKLINACE *VŠICHNI, VŠECHNY, VŠECHNA*

1. **a)** Všechny doklady. **b)** Všechna auta. **c)** Všem vtipům. **d)** Všech změn. **e)** Na všechny muže. **f)** Se všemi problémy. **g)** O všechna potvrzení. **h)** Všechny peníze. **i)** Ve všech kolezích. **j)** Se všemi podmínkami.

2. **a)** všichni, **b)** všech, **c)** všechna, **d)** všem, **e)** Všechna, **f)** Všem, **g)** všech, **h)** všemi, **i)** všem, **j)** všechny

3. **a)** všech konkurzů, **b)** Všichni naši známí, **c)** všechny džusy, **d)** všechny domácí práce, **e)** všechny jejich otázky, **f)** všechna okna, **g)** všech sil, **h)** všechna možná řešení, **i)** všem dnešním úkolům, **j)** všechny přednášky

PRAVOPIS – MĚ/MNĚ

1. **a)** nesměješ, mně, **b)** příjemně, **c)** měkké, **d)** sebevědomě, **e)** vyměníme, **f)** potmě, **g)** nesměl, měsíc, **h)** rozumně, **i)** nezapomněl, mě, **j)** městském, mě, zřejmě, **k)** nedorozumění, mě, náměstí

2. **a)** **a)** mě, **b)** mě, **c)** mně, **d)** mě, **e)** mně, **f)** mě, **g)** mně, **h)** mně, **i)** mě, **j)** mě, **k)** mně, **l)** mně, **m)** mě

b) **a)** sebevědomě, **b)** mě, příjemně, **c)** Soukromě, **d)** Mně, nerozuměli, **e)** rozumně, **f)** Zapomněl, **g)** Uměl, **h)** městě, měli, **i)** mě, nevzpomněla, **j)** Vyměnil, **k)** nevědomě, **l)** skromně **m)** Samozřejmě, mně

3. **a)** nejjemnější, **b)** změna, **c)** nejpříjemněji, **d)** náměstí, **e)** nedorozumění, **f)** zaměstnání, **g)** rozumnější, **h)** směnárna

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADJEKTIV

1. **a)** nejhorší, **b)** nejtěžší, **c)** lepší, **d)** sladší, **e)** nejjednodušší, **f)** nejhezčí, nejchytřejší, **g)** kratší, užší, **h)** dražší, menší

2. **a)** Nejvyšší, **b)** Nejnižší, **c)** Největší, **d)** Nejdelší, **e)** Nejhlubší, **f)** Nejteplejší, **g)** Nejstarší, **h)** Nejsušší, **i)** Nejdeštivější

3. a)

ADJEKTIVUM (pozitiv)	ADJEKTIVUM (komparativ)	ADJEKTIVUM (opozitum – pozitiv)	ADJEKTIVUM (opozitum – komparativ)
(vzor) starý	starší	mladý	mladší
bohatý	bohatější/bohatší	chudý	chudší
hluboký	hlubší	mělký	mělčí
špinavý	špinavější	čistý	čistější/čistší
lehký	lehčí	těžký	těžší
vysoký	vyšší	nízký	nižší
rychlý	rychlejší	pomalý	pomalejší
teplý	teplejší	studený/chladný	studenější/chladnější
krásný	krásnější	ošklivý	ošklivější
dobrý	lepší	špatný	horší
široký	širší	úzký	užší
dlouhý	delší	krátký	kratší
velký	větší	malý	menší
silný	silnější	slabý	slabší
chytrý	chytřejší	hloupý	hloupější
suchý	sušší	mokrý	mokřejší
měkký	měkčí	tvrdý	tvrdší
tlustý	tlustější/tlustší	hubený/štíhlý/tenký	hubenější/štíhlejší/tenčí
těžký	těžší	lehký	lehčí
veselý	veselejší	smutný	smutnější

B. SLOVESNÉ VAZBY S INSTRUMENTÁLEM

1. **a)** jsou/byli zklamaní, **b)** je známý, **c)** počítat, **d)** se nespokojí / se nespokojil, **e)** vycházela, **f)** se zamyslet, **g)** jmenoval, **h)** hovoří, **i)** se rozloučil

2. **a)** jí, **b)** jimi, **c)** mnou, **d)** ním, **e)** nimi, **f)** tebou, **g)** vámi, **h)** ní, **i)** námi, **j)** ním, **k)** mnou

3. **a)** novou zástupkyní, **b)** oběma rukama, **c)** svým cyklem, **d)** čím, **e)** všemi rozhodnutími, **f)** lží a nenávistí, **g)** nejvyšším soudcem, **h)** Národním muzeem, **i)** tou seminární prací, **j)** elektrickou energií, **k)** luxusními auty

4. **a)** **a)** se, **b)** x, **c)** mezi, **d)** pod, **e)** x, **f)** Před, **g)** za, **h)** nad, x, **i)** Mezi/S, **j)** S, **k)** nad, **l)** mezi, **m)** x

b) **a)** bojovat, **b)** jsme se loučili, **c)** nesouvisí, **d)** zvítězila, **e)** souhlasit, **f)** byla/jsem nadšená, **g)** obchodujete, **h)** jsme se bavili, **i)** Zamysli se / Zamyslíš se

c) **a)** jeho prudkou reakcí, **b)** velkou rýmou a kašlem, **c)** plynem i vodou, **d)** naší rychlou pomocí, **e)** tím nekonečným lhaním, **f)** těmi dnešními výsledky, **g)** malým bonusem, **h)** svou první odpovědí, **i)** všemi nespokojenými zákazníky, **j)** takovými sympatickými lidmi, **k)** ostatními dětmi

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **a)** našim uším, **b)** ostatními lidmi, **c)** rodinném životě, **d)** pevnější vztahy, **e)** druhého, **f)** první řadě, **g)** nějaké rady, **h)** které, **i)** svá vlastní slova, **j)** tou situací, **k)** větší

2. **a)** zanechte, **b)** jste se narodili, **c)** vyberte, **d)** abychom pohlídali, **e)** si půjčit, **f)** vypere, **g)** přespí **h)** vyzvedne, **i)** si přejete, **j)** byste chtěli, **k)** začněte

LEKCE 7

DEKLINACE CIZÍCH SLOV II

1. **a)** orchidejí, **b)** Sokratovi, **c)** drogerii, **d)** naší ZOO, **e)** dvě orchidey/orchideje, **f)** brontosauři a jiná prehistorická zvířata, **g)** finále, **h)** největší génie, **i)** těmi orchideami/orchidejemi, **j)** skotské whisky, **k)** posledního CD, **l)** životní harmonii, **m)** Koreji, **n)** českém kubismu

2. **a)** velkého génia, **b)** Jižní Koreji, **c)** vzácných orchidejí, **d)** brontosaurech, **e)** Koreu, **f)** tomhle mladém géniovi, **g)** některé jeho idey/ideje, **h)** symfonie, **i)** Pythagorovi

3. **a)**

1.				B					
2.		P	A	R	T	Y			
3.			K	O	L	U	M	B	U	S
4.		G	É	N	I	U	S			
5.			A	T	A	Š	É			
6.			K	O	R	E	A			
7.				S						
8.		I	D	E	A					
9.		M	E	N	U					
10.				R	A	N	D	E		
11.			K	U	P	É				
12.	D	I	N	O	S	A	U	R	U	S

Tajenka: Hnutí Brontosaurus

JEDNOČLENNÉ VĚTY

1. **a)** Dnes ráno sněžilo. **b)** Včera večer silně foukalo. **c)** Bolelo ho v zádech. **d)** Zdálo se mi o mé mamince. **e)** Ráno se mi nechtělo vstávat. **f)** Opravdu je nám jich moc líto. **g)** Minulé pondělí bylo celý den slunečno/jasno.

2. **a)** mrzlo, **b)** stýskalo se **c)** bolelo, **d)** se nedalo, **e)** se ochladilo, **f)** došlo, **g)** nechce se

3. **a)** a **b)**

Anička s Jakubem **neměli** moc volného času, protože **pracovali**. **Kdykoli bylo ale o víkendu hezky**, **snažili se** najít si čas a jít spolu do přírody. Jelikož dnes ráno krásně **svítilo** slunce, **chtěla** Anna někam vyrazit už dopoledne. Kuba o tom nápadu dost **pochyboval**, protože ho už dva dny **bolelo** v krku a **nebyl** úplně fit. Chvíli si o tom **povídali**, ale nakonec **se** pro krátký výlet přece jen **rozhodli**.

V přírodě **se** jim obvykle moc **líbilo**, ale dneska **měli** smůlu. Počasí se totiž pomalu **začínalo** kazit. Kubovi **byla** zima, **bylo** mu stále hůř a Anička **měla** z toho všeho špatnou náladu. Situace **se zlepšila** až ve chvíli, kdy u řeky **našli** malou hezkou hospodu. **Měli** velké štěstí, že **bylo** před sezónou otevřeno. Když **vešli** dovnitř, **začalo** venku šíleně pršet. **Vypadalo** to na strašnou bouřku, a tak **se rozhodli** dát si oběd. Ale i za hodinu stále **pršelo** a **bylo** zataženo. Kuba a Anička se pomalu **začínali** nudit a **dali se** do hovoru s ostatními lidmi. **Objednávali** si jedno pivo, druhé, třetí a najednou tam **bylo** veseleji. Za dvě hodiny **se** venku sice **udělalo** hezky, ale to nikoho **nezajímalo**. Právě **se** totiž **zpívaly** písničky z dětství, nálada **byla** skvělá, všichni **se smáli**, **jedli** a **pili**. Kuba **se cítil** mnohem lépe a **byl** rád, že **měli** tak krásnou neděli.

Anna pomalu **dozpívala**, **podívala se** z okna, Venku už **byla** tma, proto **požádali** o účet. Když ho Kuba **viděl**, **udělalo se** mu zase špatně a v téhle situaci už **nebylo** ani Anně moc do smíchu. Nakonec sice **našli** po kapsách peníze na zaplacení, ale nic jim **nezbylo**. Pan vrchní **byl** ale hodný člověk a trochu je **litoval**, když **viděl**, že už **neměli** ani korunu. Proto jim **nabídl** možnost jet s ním autem do Prahy. Tohle jim samozřejmě moc **pomohlo**, protože už **neměli** ani na zpáteční lístek.

„Dneska **byl** ale skvělý den," **řekl** v autě Jakub Aničce, která **se** na něj **usmála** a **byla** šťastná. **Chytli se** za ruce a **jeli** spokojeně domů.

ADVERBIA

1. **a)** dole, dolů, **b)** nahoře, nahoru, **c)** vzadu, dozadu, **d)** vpředu/vepředu, dopředu, **e)** uvnitř/vevnitř, dovnitř, **f)** vlevo, doleva, **g)** venku, ven

2. **a)** jinam, **b)** kudy, **c)** Tady, **d)** Sem, **e)** nahoru, **f)** zadem/vzadu/zezadu/tamtudy, **g)** nikam/jinam/dál, **h)** odtud/tudy, **i)** nikde

3. **a)** **a)** chladně, chladná, chladno, **b)** smutného, smutně, smutno, **c)** veselo, veselého, vesele, **d)** Hluboce, hluboko, hluboký, **e)** Dlouho, dlouhé, dlouze, **f)** teplo, teple, teplého/teplý, **g)** jasné, jasno, jasně,

b) **a)** lehce, lehké, lehko, **b)** těžko, těžké, těžce, **c)** čisto, čistýma, čistě, **d)** těsné, Těsně, těsno, **e)** vysoko, vysoce, vysokou, **f)** tiše, tichý, ticho, **g)** suché, sucho, suše

PRAVOPIS – PSANÍ ČÁRKY VE VĚTĚ

1. Když budeme mít volno, pojedeme na výlet na hory. Pane Nováku, potřebujete s něčím poradit? Radek a Jan spolu často hrajou o víkendu tenis. Co tady děláš, Heleno? V lednu chceme jet na hory, aby se naše děti naučily lyžovat. Už během studia na vysoké škole pracovala jako učitelka. Navštíví nás v sobotu nebo v neděli. Nejdříve budeme uklízet a pak se můžeme dívat na televizi. Nemusíš s námi jezdit, pokud ti to nevyhovuje.

2. Český sport už dlouho neměl tak úspěšného zástupce v individuálním sportu. Tenistka Petra Kvitová, která v březnu oslavila své jednadvacáté narozeniny, má za sebou životní sezonu. Začala ji jako 34. hráčka světového žebříčku, ale skončila ji už jako druhá nejlepší. Celkově vyhrála šest turnajů, mezi kterými nechyběl ani slavný Wimbledon. Přestože jí získané body stačily „jen" na druhé místo, vyhlásila ji organizace WTA nejlepší tenistkou roku. Kvitová navíc vyhrála i finanční žebříček roku, když letos vydělala zhruba 93 milionů korun, tedy pětinásobně víc než za celou předchozí karieru. Všichni si na Petře váží toho, že přes své úspěchy a vydělané miliony zůstává stále skromná a přátelská. Říká o sobě, že všechno už má a že nic jiného nepotřebuje.

3. **a)** … peníze, ale…, **b)** x, **c)** … noci, když přišel domů, už…, **d)** …pryč, nebo…, **e)** … Šimůnek, náš nový účetní, nastoupí…, **f)** … Anglii, Francii…, **g)** Lucie, …, **h)** x, **i)** x

ZOPAKUJTE SI

A. KOMPARACE ADVERBIÍ

1. a) **a)** lépe/líp, nejlépe/nejlíp, **b)** hůř/hůře, nejhůř/nejhůře, **c)** víc/více, nejvíc/nejvíce, **d)** méně/míň, nejméně/nejmíň, **e)** déle, nejdéle, **f)** dál/dále, nejdál/nejdále, **g)** blíž/blíže, nejblíž/nejblíže, **h)** dřív/dříve, nejdřív/nejdříve, **i)** později/nejpozději, **j)** raději/radši, nejraději/nejradši

2. **a)** nejdéle, **b)** romantičtěji, **c)** levněji, **d)** nejpříjemněji, **e)** nejlogičtěji, **f)** jednodušeji, **g)** hůř/hůře, **h)** nejjasněji, **i)** přátelštěji, **j)** automatičtěji, **k)** nejjedovatěji, **l)** chladněji

3. **a)** příjemněji, **b)** později, **c)** nejrychleji, **d)** chladněji, **e)** nejhlasitěji, **f)** tepleji, **g)** hůř/hůře, **h)** nejdál/nejdále

B. ČÍSLOVKY ZÁKLADNÍ, ŘADOVÉ, NÁSOBNÉ A DATUM

1. a) pět správců bylo, třicet jedna gymnázií bylo / třicet jedno gymnázium bylo / jedenatřicet gymnázií bylo, čtyřicet osm orchidejí bylo / osmačtyřicet orchidejí bylo, šedesát dva muzeí bylo / šedesát dvě muzea byla / dvaašedesát muzeí bylo, (jedno) sto čtyřicet jedna turistů bylo / (jedno) sto čtyřicet jeden turista byl / (jedno) sto jednačtyřicet turistů, dvě stě třicet čtyři / čtyřiatřicet zvířat bylo / dvě stě třicet čtyři zvířata byla, tři sta sedmdesát čtyři dní/ů bylo / tři sta sedmdesát čtyři dny/i byly / tři sta čtyřiasedmdesát dní/ů, čtyři sta třicet šest / šestatřicet dramat bylo, (jeden) tisíc přátel bylo

2. a) **a)** čtyřmi kamarády, **b)** sedmnáctý, **c)** Kolikátou knihu, **d)** (jedno) sto čtyřicet tři odborníků, **e)** kolikátého, **f)** mnoha studenty, **g)** padesátého výročí, **h)** dvacátého čtvrtého pátý/května, druhého šestý/června, **i)** patnáctého devátý/září, **j)** prvního sedmý/července, **k)** šestého čtvrtý/dubna

b) **a)** dvacátého prvního osmý/srpna, **b)** dvanácti hodin, **c)** kolika kamarádů, **d)** devadesátý druhý / dvaadevadesátý, **e)** deset milionů obyvatel, **f)** kolika

českých městech, **g)** druhého první/ledna dva tisíce jedenáct, **h)** sedmého třetí/března osmnáct set padesát / (jeden) tisíc osm set padesát, čtrnáctého devátý/září devatenáct set třicet sedm/ (jeden) tisíc devět set třicet sedm, **i)** třicátého prvního osmý/srpna, **j)** čtrnáctého třetí/března, **k)** dvacátého devátého druhý/února

3. **a)** třem stům/tři sta šedesáti čtyřem, **b)** prvního (druhý/února), sedmého druhý/února, **c)** čtvrtého/posledního, **d)** tři, **e)** devadesáti čtyřem / čtyřiadevadesáti, **f)** osmého (druhý/února), čtrnáctého druhý/února, **g)** třiceti čtyřech/čtyřiatřiceti, **h)** devadesátkrát, **i)** šestnáctkrát, **j)** sedmdesáti třemi / třiasedmdesáti, **k)** dvou stech/dvě stě devadesáti třech, **l)** padesáti osmi / osmapadesáti, šedesát šest / šestašedesát

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **b)** **a)** tomto tématu, **b)** dospělou populaci, **c)** je, **d)** odpověď, **e)** každé dítě, **f)** Mladí, **g)** nové vědomosti, **h)** nich, **i)** ekologii, **j)** her, pohádek, aktivit

c) **a)** vedou, **b)** plave, **c)** se rozvíjí, **d)** podporovaly, **e)** pomohly, **f)** souvisely, **g)** sněz, **h)** zdůrazňujou/zdůrazňují, **i)** roste, **j)** nezaplatil

LEKCE 8

PLURÁLIA TANTUM

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Nikdy bych nešel/a do divadla v plavkách/šortkách. **b)** Na pustém ostrově bych nepřežil/a bez nůžek/brýlí. **c)** Na oslavě narozenin nebudu potřebovat nůžky/lyže/noviny. **d)** Do letadla mě určitě nepustí s nůžkami/bruslemi/lyžemi. **e)** Na dovolené na horách se neobejdu bez kalhot/sáněk/lyží. **f)** Když mám dlouhou chvíli, zabavím se hraním šachů / na housle. **g)** V létě se mi stýská po ježdění na bruslích/lyžích/sáňkách. **h)** Moje nové tričko se hodí k šortkám/kalhotám. **i)** K narozeninám bych rád/a dostal/a hodinky/lyže/peníze. **j)** Své mamince udělám největší radost novými šaty/hodinkami.

2. **a)** Františkových Lázní, **b)** padesátinám, **c)** kamnech, **d)** dějin, hodinky, **e)** nových šatech, **f)** dlouhých kalhotách, **g)** Krkonoších, **h)** zádech, **i)** těm tvým modrým šortkám, **j)** špaget, těch dobrých sušenek, **k)** Vinohradech, **l)** lyže, **m)** dveřmi, **n)** zad

3. **a)** 1-j, 2-a, 3-i, 4-e, 5-k, 6-c, 7-b, 8-h, 9-f, 10-g,

b) **a)** Pardubicích, **b)** Poděbradech, **c)** Karlových Varů/Var, **d)** Českých Budějovicích, **e)** Krkonoš, **f)** Malé Svatoňovice, **g)** Jeseníků, **h)** Valtic, **i)** Domažlicích, **j)** Vizovicemi

DEKLINACE ČÍSLOVEK I

1. **a)** Paní Říhová darovala charitě dvoje džínsy/džíny, troje šaty, jednu bundu, jeden kabát, dva svetry, pět košil, čtvery ponožky, jedny šortky, dvoje rukavice, troje boty a čtvery tepláky.

b) Paní Říhová našla dvoje cigarety, troje brýle, dvoje náušnice a jedny hodinky.

2. **a)** **a)** čtvery, **b)** druhé, **c)** několikery, **d)** druhé, prvního, **e)** Kolikery, **f)** dvacátého osmého jedenáctý, **g)** čtyři, **h)** dvou, **i)** několikery, **j)** patnácti, **k)** dvaceti

b) **a)** kolika filmech, **b)** Několikrát, **c)** mnoha uchazečů, **d)** několikanásobným vítězem, **e)** Nikomu/Nikdo, nikým, **f)** moc jídla, **g)** několikery kalhoty, **h)** několik měsíců, **i)** žádné problémy, **j)** kolikáté, **k)** málo práce, **l)** Kolikery boty, **m)** tolika problémech

3. **a)** čtvery boty, **b)** dvoje džíny, tři tílka, **c)** desatery hodinky, **d)** patery ponožky, čtyři trička, **e)** dvě ponožky, **f)** dvanáctery dveře, šedesát lavic, **g)** dva časopisy, troje noviny

PRAVOPIS – PSANÍ S/Z

1. Ten student pochází **z** Polska. **S** kým půjdeš na koncert? Ten prstýnek je vyroben **ze** zlata. **S**balil si své věci a odešel **z** bytu. Nemluv **s** plnou pusou! Jana **z**bledla a omdlela. **S**jeli jsme výtahem do přízemí. Kupuješ někdy **z**levněné zboží? Po **s**končení zápasu

odešli **ze** stadionu domů. **S**bíráš ještě **z**námky? Všichni **z**tichli a pozorně **s**ledovali film. **Z**organizovala jsem výlet pro **s**polužáky. Chtěla bych se **z**lepšit v angličtině. Potřebuju **z**hubnout do plavek.

2. Mléko **s**potřebujte do uvedeného data. **Z**kontrolujte si domácí úkol. Studenti se **s**hromáždili před školou. Helena přichází **z**leva. Vlak měl hodinu **z**poždění. **S**týskalo se mu po rodině. **Z**rekonstruovali jsme byt po babičce. Vrátili se **z**pět až odpoledne. Kdy přijde **z** práce? Vezmi si **s** sebou pití. Nechtělo se mi vstávat **z** postele. Vyšel **ze** dveří kanceláře. Kde jste letos **s**trávili dovolenou? Nesmíš ty barvy **s**míchat dohromady.

3. **a)** spravit, , **b)** x, **c)** zprávách, **d)** x, **e)** se, **f)** zbylo, **g)** x, **h)** zprava

ZOPAKUJTE SI

A. OBJEKTOVÉ VĚTY

1. **a)** aby, co, **b)** že, aby, **c)** kdo, co, **d)** jak, kdo, co, **e)** jak, kdo, co, **f)** jak, co, abych, **g)** jak, co, kdo, **h)** že, kdo, co, **i)** že, co, kdo, aby, jak, **j)** že, jak, co, kdo, aby

2. **a)** odkud, **b)** kam, **c)** co, **d)** že, **e)** aby, **f)** kde, **g)** kdo, **h)** kudy/jak

3. **a)** Šárka nevěděla (o místě), kam Anna a Jakub jeli na výlet. **b)** Anna se zeptala Jakuba, kdy jde dnes večer masírovat. **c)** Strýc Karel přemýšlí nad nějakým způsobem, jak prodá / prodat / jak by prodal ještě víc bioproduktů. **d)** Jakub si moc přeje, aby dokončil vysokou školu včas. **e)** Olga řekla Jakubovi, ať jí pomůže uklidit. **f)** Hádejte, koho jsem k nám pozval na večeři. **g)** Karla je zvědavý (na to), co mu (sestra) Šárka koupila. **h)** Jakub přemýšlí, kde se sejdou.

B. DEKLINACE POSESIVNÍCH ADJEKTIV – SINGULÁR A PLURÁL

1.

	To je…	To jsou…
Karel - kožená taška	**(vzor)** …Karlova kožená taška…	…Karlovy kožené tašky…
bratr – teplý svetr	bratrův teplý svetr	bratrovy teplé svetry
švagr – moderní auto	švagrovo moderní auto	švagrova moderní auta
Honza – sympatický bratranec	Honzův sympatický bratranec	Honzovi sympatičtí bratranci
Jakub – seminární práce	Jakubova seminární práce	Jakubovy seminární práce
kamarádka – nečekané překvapení	kamarádčino nečekané překvapení	kamarádčina nečekaná překvapení
Dana – dlouholetý problém	Danin dlouholetý problém	Daniny dlouholeté problémy
Novák – praktický kolega	Novákův praktický kolega	Novákovi praktičtí kolegové
učitelka – zasloužená výplata	učitelčina zasloužená výplata	učitelčiny zasloužené výplaty
Olga – výborný koláč	Olžin výborný koláč	Olžiny výborné koláče
politik – tajný dokument	politikův tajný dokument	politikovy tajné dokumenty
prezident – demokratický poradce	prezidentův demokratický poradce	prezidentovi demokratičtí poradci
Julie – krásná kniha	Juliina krásná kniha	Juliiny krásné knihy

lékař – vyléčený pacient	lékařův vyléčený pacient	lékařovi vyléčení pacienti
Petra – ztracený klíč	Petřin ztracený klíč	Petřiny ztracené klíče
fotbalista – kopací míč	fotbalistův kopací míč	fotbalistovy kopací míče
sousedka – milý přítel	sousedčin milý přítel	sousedčini milí přátelé
Jirásek – slavný román	Jiráskův slavný román	Jiráskovy slavné romány
dědeček – stará hůl	dědečkova stará hůl	dědečkovy staré hole
strýc – dobrý známý	strýcův dobrý známý	strýcovi dobří známí
Magda – nové tričko	Magdino nové tričko	Magdina nová trička
Pavla – hezká kytka	Pavlina hezká kytka	Pavliny hezké kytky
spisovatel – známá povídka	spisovatelova známá povídka	spisovatelovy známé povídky
učitel – chytrý žák	učitelův chytrý žák	učitelovi chytří žáci
sestra – divadelní program	sestřin divadelní program	sestřiny divadelní programy
babička – milovaný pes	babiččin milovaný pes	babiččini milovaní psi
Lucie – barevná tužka	Luciina barevná tužka	Luciiny barevné tužky
Jirka – nákupní taška	Jirkova nákupní taška	Jirkovy nákupní tašky
umělec – fantastické dílo	umělcovo fantastické dílo	umělcova fantastická díla
režisér – vybraný herec	režisérův vybraný herec	režisérovi vybraní herci
Klára – malé dítě	Klářino malé dítě	Klářiny malé děti
kolega – poslední slovo	kolegovo poslední slovo	kolegova poslední slova
šéf – drahý počítač	šéfův drahý počítač	šéfovy drahé počítače
Anežka – sympatický bratranec	Anežčin sympatický bratranec	Anežčini sympatičtí bratranci
Robert – přátelská kamarádka	Robertova přátelská kamarádka	Robertovy přátelské kamarádky
Miloš – inteligentní syn	Milošův inteligentní syn	Milošovi inteligentní synové
Lenička – nová hračka	Leniččina nová hračka	Leniččiny nové hračky
hokejista – věrný fanoušek	hokejistův věrný fanoušek	hokejistovi věrní fanoušci
táta – oblíbené jídlo	tátovo oblíbené jídlo	tátova oblíbená jídla

2. 1b), 2a), 3d), 4c), 5b), 6c), 7a), 8d), 9b), 10b), 11c), 12a)

3. **a)** Martino, **b)** Petrovými, **c)** profesorovy, **d)** Davidově, **e)** Mirkových, **f)** Sestřina, Eviným, **g)** politikovým, **h)** Havlově/-u, Čapkově **i)** Vojtěchovy, Jakubových, **j)** Kamilovi, **k)** otcově, **l)** Tomášovo, Moničino, **m)** Katčiny, **n)** maminčinu, **o)** Filipovi

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. b) **a)** sta let/(roků), **b)** nejstarších mouder, **c)** dobrému zdraví, **d)** různými nemocemi, **e)** bakterií a virů, **f)** silnými dezinfekčními účinky, **g)** nachlazeních a chřipkových onemocněních, **h)** krvi, **i)** zvýšeným krevním tlakem

c) **a)** prospívají, **b)** snáší, **c)** nemačkejte, **d)** nakrájejte, **e)** milují/-ou, **f)** nenávidí/-ějí, **g)** nezmizí, **h)** Začne se, **i)** nezbyde / nezbude, **j)** užíváte/budete užívat, **k)** dělejte, **l)** překvapí

LEKCE 9

SLOVOSLED

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Řekl, že tam přijdou. **b)** Řekl, že se ho na to potřebuje zeptat. **c)** Řekl, že by se to mělo opravit. **d)** Řekl, že by se tomu divili. **e)** Řekl, že pro ně upeče tvarohový koláč. **f)** Řekl, že jim tam bylo smutno. **g)** Řekl, že mu koupí nový počítač. **h)** Řekl, že se bojí velkých psů. **i)** Řekl, že o tom bude přemýšlet. **j)** Řekl, že to nemusíme všichni vidět. **k)** Řekl, že to po nich nikdo nechce.

2. **a)** a-1, b-2, c-1, d-1, e-2, f-2, g-2, h-1, i-2, j-1

b) **a)** Kdy tam budou Karel a Jana? **b)** Co odjíždí do Prahy v pět hodin? **c)** Kdo se směje jeho vtipům? **d)** Jak dlouho tam Vojta lyžoval? **e)** Koho se ptal na cestu k divadlu? **f)** Koho jsi dnes potkal v autobuse? **g)** O čem jsi mluvil se sestrou? **h)** Kdy budou k obědu špagety? **i)** Kdy pojedeme na dovolenou do Turecka? **j)** S kým ses pohádal kvůli penězům?

3. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Nikdo se jí to ještě neodvážil říct naplno jako ty. **b)** Měl novou drahou hračku, přesto si s ním nechtěl nikdo hrát. / …přesto si s ním nikdo nechtěl hrát. **c)** Nikdy bych si nemyslela, že by byl něčeho podobného schopen. / …že by byl schopen něčeho podobného. **d)** Na základě naší včerejší domluvy vám v příloze posílám všechny důležité informace. / …vám posílám všechny důležité informace v příloze. **e)** Dneska jsem pořád unavená, protože jsem včera večer nemohla dlouho do noci usnout.

DEKLINACE ČÍSLOVEK II

1. **a)** nula/žádná celá padesát dva (setin) plus tři celé tři (desetiny) rovná se / se rovná / je/ jsou tři celé osmdesát dva (setin), **b)** jedna třetina plus jedna třetina rovná se / se rovná / jsou dvě třetiny, **c)** dvacet pět procent mínus tři procenta rovná se / se rovná / je dvacet dva procent, **d)** pět celých šest (desetin) mínus jedna celá čtyři (desetiny) rovná se / se rovná / je / jsou čtyři celé dvě, **e)** čtyři desetiny mínus jedna desetina rovná se / se rovná / jsou tři desetiny, **f)** třicet devět procent plus jedno procento rovná se / se rovná / je čtyřicet procent, **g)** patnáct celých devadesát devět (setin) plus čtyři celé jedna setina rovná se / se rovná / je dvacet

2. **a)** (jednu) polovinu, **b)** dvacet jedna celých padesát čtyři (setin), **c)** dvanáct procent, **d)** tři celé padesát osm setin procenta, **e)** Jedna čtvrtina, **f)** dvě a půl, **g)** jednou šestnáctinou, **h)** tři celé sedmdesát osm (desetin), padesát dva a půl / padesát dva celých pět (desetin)

3. **a)** tři pětiny, **b)** dvanácti procentech, **c)** čtyřech pětinách, **d)** dvou třetin, **e)** jedno procento, **f)** jedné desetině, **g)** devíti procentech, **h)** devadesáti dvěma procenty

PRAVOPIS – NEJČASTĚJŠÍ PŘÍSLOVEČNÉ SPŘEŽKY

1. **a)** do konce, dokonce, Do konce, **b)** nakonec, na konec, nakonec, **c)** V tom, v tom, vtom, **d)** na plat, na plat, naplat, **e)** na štěstí, Naštěstí, na štěstí, **f)** navíc, na víc, na víc

2. **a)** bez toho, **b)** proto, **c)** Při tom, **d)** V tom, **e)** na víc, **f)** navíc/přitom, **g)** pro to, **h)** přitom/navíc

3. **a)** Všechno nakonec dobře dopadlo. **b)** Noviny o té události píšou pořád dokola. **c)** Naši hosté k nám přijeli zdaleka / z daleka. **d)** Přijď tam prosím jednou včas! **e)** Proč jsi mi o všem neřekl už včera? **f)** Po tom výletě se cítím dost unavený. **g)** V té tmě není vidět ani na konec ulice. **h)** Chvíli bylo ticho a potom začal mluvit učitel. **i)** Toto řešení je ovšem velmi neobyklé.

ZOPAKUJTE SI

A. PASIVUM

1. Modelové řešení. Jiné varianty ve slovosledu zkontrolujte s učitelem.
a) Nakonec byl komisí přijat. **b)** Všechna jablka byla snědena malými dětmi. **c)** Všechny zásoby piva byly vypity místními hokejovými fanoušky. **d)** Ten účet už byl zaplacen vaším kolegou. **e)** Diktát byl učitelkou nejdřív přečten a pak opraven. **f)** O celkovém vítězi turnaje bylo rozhodnuto porotou. **g)** Naše kancelář byla uklizena profesionální úklidovou firmou. **h)** Byl/Byla/Byli jste systémem automaticky odhlášen/a/i z internetové stránky.

2. **a)** byl postaven, **b)** bylo nuceno, **c)** byla postižena, **d)** je využívána, **e)** je/bude zakončeno, **f)** bude přestěhována, **g)** bylo zaplaceno, **h)** být vráceny, **i)** byla obsazena

3. **a)** Nebyla (o to) totiž požádána. **b)** Nebyly totiž (ještě) vytištěny. **c)** Nebylo totiž ochuceno. **d)** Nebyli totiž zatčeni. **e)** Nebyl totiž uklizen. / Nebylo totiž uklizeno. **f)** Nebyl totiž pronajat/pronajmut. **g)** Nebyly totiž vyčištěny. **h)** Nebyl totiž pozván. **i)** Nebyl jsem totiž pojištěn.

B. ZÁJMENA

1. **a)** **a)** ně, **b)** ho, **c)** jí, **d)** nimi, **e)** mu, **f)** mi/mně, **g)** mě, **h)** nich, **i)** je, **j)** Mně, **k)** ni

b) **a)** ho, nám, **b)** nás, **c)** ji, **d)** nich, nám, námi, nám, **e)** jich, **f)** mnou, **g)** jim, je, **h)** ně, jim, **i)** ně, jim, **j)** Mně, **k)** ji

2. **a)** **a)** někým, **b)** něčemu, **c)** někoho, **d)** nějakou, **e)** něco/něčem, **f)** nějakých, **g)** někomu, **h)** něčem, **i)** nějakou, **j)** Nějaké, **k)** něčem, **l)** Některým

b) **a)** S nikým o tom nemluvil. **b)** To se mi k ničemu nebude hodit. **c)** Na nikoho tady nečekám. **d)** Nezpívali žádnou písničku. **e)** I moje děti se nikdy o nic/ničem nehádají. **f)** Nechci sedět vedle žádných známých lidí. **g)** Určitě jsem to nikomu nepůjčil. **h)** Na ničem mu nezáleží. **i)** Nepotřebuje žádnou jinou pomoc. **j)** Žádné smlouvy ještě (už) ředitel nepodepsal. **k)** V ničem si s ním nerozumím. **l)** Žádným cizím lidem nemůžeš věřit.

3. **a)** sami, **b)** samému, **c)** samou, **d)** sama, **e)** sám, **f)** samý, **g)** samého, **h)** samými, **i)** samém, **j)** samé, **k)** samých

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **a)** svoje/své rodiče, **b)** všechny děti, **c)** zákazy a nařízení, **d)** mi/mně, **e)** divné řeči, **f)** ji, **g)** toho, **h)** svými kamarádkami, **i)** lékař/em, **j)** které, **k)** kuřetem a dušenou mrkví, **l)** dveří

2. **a)** piju, **b)** jím, **c)** zabili, **d)** přišlo, **e)** se nebojím, **f)** jsem se začal dívat, **g)** jsem vypnul, **h)** jsem se zavřel, **i)** odemkl, **j)** zapomněl/zapomenul, **k)** jsem lhal

LEKCE 10

ZÁJMENA

1. a) **a)** si, **b)** sebe, **c)** si, **d)** sobě, **e)** sebe, **f)** si, **g)** se, **h)** si, **i)** Sobě

b) **a)** sebe, **b)** se, **c)** sobě, **d)** si, **e)** sobě, **f)** sobě, **g)** sobě, **h)** sebe, **i)** sebe

2. **a)** Cyklista **se** během…, **b)** …dobře **se** drž,… **c)** x, **d)** Míša **se** objednala…, **e)** x, **f)** …jak **se** ta… **g)** x, **h)** x, **i)** …letadla **se** všem… **j)** Nemusíte **se** o nic…, **k)** x

3. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) 6 – jejíž, **b)** 5 – jejichž, **c)** 1 – jejíhož, **d)** 3 – jejímuž, **e)** 9 – jehož, **f)** 10 – jejíž, **g)** 4 – jejíhož, **h)** 8 – jejímiž, **i)** 7 – jehož

JMENNÉ TVARY ADJEKTIV

1. **a)** hotov, **b)** laskavi, **c)** jisty, **d)** přítomna, **e)** zvědavy, **f)** bosy, **g)** nemocen, **h)** připravena

2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.
a) U zkoušky nebyli vůbec schopni promluvit. **b)** Nejsem si tím stoprocentně jist/a. **c)** Byli jsme šťastni, že všechno dopadlo dobře. **d)** Náš učitel je stále nemocen. **e)** Už je dědeček zdráv? **f)** Kolegové jsou opravdu zvědavi, jak to dopadne. **g)** Pane Nováku, až budete s tím dotazníkem hotov, pošlete ho na výše uvedenou adresu. **h)** Byly ty studentky přítomny na dnešní přednášce? **i)** To představení je opravdu krásně připraveno.

SLOVESNÁ SUBSTANTIVA

1. **a)** **a)** mytí, **b)** pití, **c)** šití, **d)** zjištění, **e)** přání, **f)** myšlení, **g)** koupání, **h)** dojetí, **i)** vypnutí

2. **a)** odsouzení, **b)** dovolení, **c)** Vyšetřování, **d)** obvinění, **e)** zranění, **f)** vloupání, **g)** přepadení, **h)** vydírání, **i)** zatčení, **j)** povolení, **k)** porušení

DEMINUTIVA

1. **a)** holčička, **b)** autíčko, **c)** kytičku, **d)** židličce, **e)** tetička, **f)** vínečko, **g)** stromečku, **h)** obrázek, **i)** domeček, **j)** uličkách

2. **a)** kousek/kousíček, **b)** domek/domeček, **c)** sklenku/skleničku, **d)** pejsek/psík, **e)** pivko/pivečko, **f)** uličce, **g)** obrázek, **h)** slunko/sluníčko

3.

1.				C	E	S	T	I	Č	K	A
2.			H	O	L	Č	I	Č	K	A	
3.		P	E	J	S	E	K				
4.	S	K	L	E	N	I	Č	K	A		
5.		D	O	M	E	Č	E	K			
6.		H	L	A	V	I	Č	K	A		
7.	S	T	O	L	E	Č	E	K			
8.				É							
9.		A	U	T	Í	Č	K	O			
10.			K	O	N	Í	K				
11.	P	O	K	O	J	Í	Č	E	K		
12.		V	Í	N	E	Č	K	O			
13.					M	Í	Č	E	K		
14.	L	E	D	N	I	Č	K	A			
15.				U	L	I	Č	K	A		
16.		B	A	Z	É	N	E	K			

Tajenka: Co je malé, to je milé

ZOPAKUJTE SI

A. PŘÍPUSTKOVÉ VĚTY

1. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) Přestože Petr nechtěl dneska nikam jít, kamarádi ho přemluvili k návštěvě kina. **b)** I když moje kolegyně říká, že by večer nikdy nejedla sladkosti, dala si včera celou čokoládu. **c)** Ačkoliv byla venku velká zima, my jsme se cítili příjemně. **d)** I když se mu chce spát, dokončí ještě projekt. **e)** Přestože je bratrovi už 35 let, pořád ještě studuje. **f)** I když má teplotu, šel dnes do školy. **g)** Přestože spolu chodí teprve dva týdny, chtějí se už rozejít. **h)** Ačkoli se zúčastnila dvouhodinové přednášky, nic si nezapamatovala. **i)** Přestože byl v Praze celý měsíc, nenavštívil ani jednu kulturní památku.

2. Modelové řešení. Jiné varianty zkontrolujte s učitelem.

a) I když jsem si na svého kolegu dlouhodobě stěžoval, byl povýšen. **b)** Ačkoliv jsem svého kamaráda neviděl deset let, hned jsme ho poznal. **c)** Ty šaty jsem si nakonec koupila, přestože byly dost drahé. **d)** Odsouzený se pět let skrýval, přesto ho policie před týdnem našla. **e)** Ačkoliv mi ten problém dělal starosti, naštěstí se vyřešil úplně sám. **f)** I když jsem tenhle dárek dostal od svého nejlepšího přítele, vůbec se mi

nelíbí. **g)** Přestože jsme zákusků koupili přes padesát, nezbyl ani jeden. **h)** Ačkoliv se mi modré tričko líbilo, vůbec mi neslušelo.

3. a) **a)** až, **b)** ale, **c)** i když, **d)** když, **e)** a tak, **f)** jak, **g)** protože, **h)** proto, **i)** tak, **j)** přestože, **k)** vždyť

b) **a)** který, **b)** Ačkoliv/Přestože/I když, **c)** ať, **d)** že, **e)** a tak/a proto/proto, **f)** že, **g)** Protože/Jelikož, **h)** aby, **i)** nejen/jak, **j)** ale i/ale také/dokonce/dokonce i/tak

B. PRAVOPIS – OPAKOVÁNÍ

1. **a)** zmokli, **b)** ztvrdly, **c)** zešedivěla**,** **d)** zmýlil, **e)** zhlédli, **f)** zpozorovali, **g)** zkontrolovat, **h)** shodli, **i)** skončíš, **j)** zklamal, **k)** ztichly, **l)** zbili, **m)** zvítězili

2. Eva, Honza a jejich dvě děti byl**i** spokojen**i/í**, protože konečně odjížděl**i** na dovolenou k moři. Koťata i štěňata leže**l**a pod gaučem. Turistické značky na trase byl**y** úplně zničen**y/é**. Na konci představení se herci ukláněl**i** a děti hlasitě tleskal**y**, jak byl**y** tou pohádkou nadšen**y/é**. Všechna vejce v krabici se rozbil**a**. Ve větru je pálil**y** oči. Naši sousedé už jsou zdrá**v**i, a proto k nám přišl**i** na návštěvu. Jeho milé e-maily mě moc potěšil**y**.

3.

Vážený pane Nováku,

upozorňujeme Vás, že dne 3. ledna uplynul termín, do kdy jste měl uhradit dluh na nájmu za měsíc říjen, listopad a prosinec. Vaši platbu jsme ještě neobdrželi, a proto Vás žádáme o urychlenou reakci. Jak je uvedeno v nájemní smlouvě, kterou jste podepsal, za každý den zpoždění si účtujeme 1 % nájmu navíc. Pokud nezaplatíte dlužnou částku do 14 dnů, bude vaše nájemní smlouva zrušena.

Předem Vám děkujeme za spolupráci.

S pozdravem

správa bytového domu

OPAKOVÁNÍ DEKLINACE A KONJUGACE

1. **b)** **a)** přepadli, **b)** se zasměje / by se zasmál, **c)** vstoupili, **d)** chytil, **e)** nehýbejte se, **f)** si nevšiml, **g)** stačily, **h)** se bili, **i)** utekli, **j)** dopadla

2. **b)** **a)** našich silnicích, **b)** řidiče, **c)** třicátém pátém / pětatřicátém kilometru, **d)** rychlému zásahu / rychlým zásahům, **e)** nebezpečné následky, **f)** nízkým nočním teplotám, **g)** zvýšenou opatrností, **h)** Krkonoších, **i)** Jizerských horách, **j)** čerstvého sněhu, **k)** sněhových řetězů

PŘEHLED GRAMATIKY

SUBSTANTIVA

MASKULINA ŽIVOTNÁ

Tvrdá

Sg.		Pl.	
N	student	N	studenti / páni/pánové
G	studenta	G	studentů
D	studentu/studentovi	D	studentům
A	studenta	A	studenty
V	studente	V	studenti
L	(o) studentu/ studentovi	L	(o) studentech*
I	studentem	I	studenty

Měkká

Sg.		Pl.	
N	muž	N	muži / učitelé
G	muže	G	mužů
D	muži/mužovi	D	mužům
A	muže	A	muže
V	muži	V	muži
L	(o) muži/mužovi	L	(o) mužích
I	mužem	I	muži

*zakončení na k, g, h, ch → -ích + změna konsonantu, např. o Češích…

Tvrdá

Sg.		Pl.	
N	předseda	N	předsedové / turisté/turisti
G	předsedy	G	předsedů
D	předsedovi	D	předsedům
A	předsedu	A	předsedy
V	předsedo	V	předsedové / turisté/turisti
L	(o) předsedovi	L	(o) předsedech/ kolezích
I	předsedou	I	předsedy

Měkká

Sg.		Pl.	
N	soudce	N	soudci/soudcové
G	soudce	G	soudců
D	soudci	D	soudcům
A	soudce	A	soudce
V	soudce	V	soudci/soudcové
L	(o) soudci	L	(o) soudcích
I	soudcem	I	soudci

Cizí původ

Sg.		Pl.	
N	génius	N	géniové
G	génia	G	géniů
D	géniovi/géniu	D	géniům
A	génia	A	génie
V	génie	V	géniové
L	(o) géniovi/géniu	L	(o) géniích
I	géniem	I	génii

Sg.		Pl.	
N	brontosaurus	N	brontosauři/ (brontosaurové)
G	brontosaura	G	brontosaurů
D	brontosaurovi/ brontosauru	D	brontosaurům
A	brontosaura	A	brontosaury
V	brontosaure	V	brontosauři
L	(o) brontosaurovi/ brontosauru	L	(o) brontosaurech
I	brontosaurem	I	brontosaury

MASKULINA NEŽIVOTNÁ

Tvrdá

Sg.		Pl.	
N	sešit	N	sešity
G	sešitu	G	sešitů
D	sešitu	D	sešitům
A	sešit	A	sešity
L	(o) sešitu/sešitě	L	(o) sešitech*
I	sešitem	I	sešity

Měkká

Sg.		Pl.	
N	pokoj	N	pokoje
G	pokoje	G	pokojů
D	pokoji	D	pokojům
A	pokoj	A	pokoje
L	(o) pokoji	L	(o) pokojích
I	pokojem	I	pokoji

*zakončení na k, g, h, ch → -ích + změna konsonantu, např. o slovnících…

Cizí původ

Sg.		Pl.	
N	cyklus	N	cykly
G	cyklu	G	cyklů
D	cyklu	D	cyklům
A	cyklus	A	cykly
L	(o) cyklu	L	(o) cyklech
I	cyklem	I	cykly

Sg.	
N	kubismus
G	kubismu
D	kubismu
A	kubismus
L	(o) kubismu
I	kubismem

FEMININA

Sg.		Pl.	
N	žena	N	ženy
G	ženy	G	žen
D	ženě*	D	ženám
A	ženu	A	ženy
V	ženo	V	ženy
L	(o) ženě*	L	(o) ženách
I	ženou	I	ženami

Sg.		Pl.	
N	paní	N	paní
G	paní	G	paní / vedoucích
D	paní	D	paním
A	paní	A	paní
V	paní	V	paní
L	(o) paní	L	(o) paních
I	paní	I	paními

* -ha → -ze, např. Praha → k Praze, v Praze
-cha → -še, např. sprcha → ke sprše, ve sprše
-ka → -ce, např. studentka → ke studentce, o studentce
-ra → -ře, např. sestra → k sestře, o sestře
-ga → -ze, např. Olga → k Olze, o Olze

Sg.		Pl.	
N	skříň	N	skříně
G	skříně	G	skříní
D	skříni	D	skříním
A	skříň	A	skříně
L	(o) skříni	L	(o) skříních
I	skříní	I	skříněmi

Sg.		Pl.	
N	místnost	N	místnosti
G	místnosti	G	místností
D	místnosti	D	místnostem
A	místnost	A	místnosti
L	(o) místnosti	L	(o) místnostech
I	místností	I	místnostmi

Cizí původ

Sg.		Pl.	
N	židle	N	židle
G	židle	G	židlí
D	židli	D	židlím
A	židli	A	židle
L	(o) židli	L	(o) židlích
I	židlí	I	židlemi

Sg.		Pl.	
N	idea	N	idey/ideje
G	idey/ideje	G	idejí
D	ideji	D	ideám/idejím
A	ideu	A	idey/ideje
L	(o) ideji	L	(o) ideách/idejích
I	ideou/idejí	I	ideami/idejemi

NEUTRA

Sg.		Pl.	
N	město	N	města
G	města	G	měst
D	městu	D	městům
A	město	A	města
L	(o) městu/městě*	L	(o) městech
I	městem	I	městy

Sg.		Pl.	
N	moře	N	moře
G	moře	G	moří
D	moři	D	mořím
A	moře	A	moře
L	(o) moři	L	(o) mořích
I	mořem	I	moři

*jména zemí → -u, např. Bulharsko → v Bulharsku, Japonsko → v Japonsku…

Sg.		Pl.	
N	náměstí	N	náměstí
G	náměstí	G	náměstí
D	náměstí	D	náměstím
A	náměstí	A	náměstí
L	(o) náměstí	L	(o) náměstích
I	náměstím	I	náměstími

Sg.		Pl.	
N	kuře	N	kuřata
G	kuřete	G	kuřat
D	kuřeti	D	kuřatům
A	kuře	A	kuřata
V	kuře	V	kuřata
L	(o) kuřeti	L	(o) kuřatech
I	kuřetem	I	kuřaty

Cizí původ

Sg.		Pl.	
N	centrum	N	centra
G	centra	G	center
D	centru	D	centrům
A	centrum	A	centra
L	(o) centru	L	(o) centrech
I	centrem	I	centry

Sg.		Pl.	
N	muzeum	N	muzea
G	muzea	G	muzeí
D	muzeu	D	muzeím
A	muzeum	A	muzea
L	(o) muzeu	L	(o) muzeích
I	muzeem	I	muzei

Sg.		Pl.	
N	drama	N	dramata
G	dramatu	G	dramat
D	dramatu	D	dramatům
A	drama	A	dramata
L	(o) dramatu	L	(o) dramatech
I	dramatem	I	dramaty

ADJEKTIVA

TVRDÁ

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	mladý	N	(Mž) mladí* (Mn) mladé
G	mladého	G	mladých
D	mladému	D	mladým
A	(Mž) mladého (Mn) mladý	A	mladé
L	(o) mladém	L	(o) mladých
I	mladým	I	mladými

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	mladá	N	mladé
G	mladé	G	mladých
D	mladé	D	mladým
A	mladou	A	mladé
L	(o) mladé	L	(o) mladých
I	mladou	I	mladými

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	mladé	N	mladá
G	mladého	G	mladých
D	mladému	D	mladým
A	mladé	A	mladá
L	(o) mladém	L	(o) mladých
I	mladým	I	mladými

* -hý → -zí, např. drazí přátelé
  -chý → -ší, např. tiší muži
  -ký → -cí, např. hezcí studenti
  -rý → -ří, např. dobří kolegové
  -ský → -ští, např. rakouští lékaři
  -cký → -čtí, např. němečtí inženýři

MĚKKÁ

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	moderní	N	moderní
G	moderního	G	moderních
D	modernímu	D	moderním
A	(Mž) moderního (Mn) moderní	A	moderní
L	(o) moderním	L	(o) moderních
I	moderním	I	moderními

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	moderní	N	moderní
G	moderní	G	moderních
D	moderní	D	moderním
A	moderní	A	moderní
L	(o) moderní	L	(o) moderních
I	moderní	I	moderními

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	moderní	N	moderní
G	moderního	G	moderních
D	modernímu	D	moderním
A	moderní	A	moderní
L	(o) moderním	L	(o) moderních
I	moderním	I	moderními

POSESIVNÍ

Sg.	MASKULINA Ž	MASKULINA N	FEMININA	NEUTRA
N	Petrův (bratr)	Petrův (sešit)	Petrova (sestra)	Petrovo (auto)
	Evin (bratr)	Evin (sešit)	Evina (sestra)	Evino (auto)
G	Petrova		Petrovy	Petrova
	Evina		Eviny	Evina
D	Petrovu		Petrově	Petrovu
	Evinu		Evině	Evinu
A	Petrova	Petrův	Petrovu	Petrovo
	Evina	Evin	Evinu	Evino
V	Petrův	- - -	Petrova	- - -
	Evin	- - -	Evina	- - -
L	(o) Petrově/-ovu		(o) Petrově	(o) Petrově/-ovu
	(o) Evině/-u		(o) Evině	(o) Evině/-u
I	Petrovým		Petrovou	Petrovým
	Eviným		Evinou	Eviným

Pl.	MASKULINA Ž	MASKULINA N	FEMININA	NEUTRA
N	Petrovi (bratři)	Petrovy (sešity)	Petrovy (sestry)	Petrova (auta)
	Evini (bratři)	Eviny (sešity)	Eviny (sestry)	Evina (auta)
G	Petrových			
	Eviných			
D	Petrovým			
	Eviným			
A	Petrovy			Petrova
	Eviny			Evina
V	Petrovi	- - -	Petrovy	- - -
	Evini	- - -	Eviny	- - -
L	(o) Petrových			
	(o) Eviných			
I	Petrovými			
	Evinými			

-ch → -š, např. snacha → snašin otec
-k → -č, např. maminka → mamінčin svetr
-r → -ř, např. Petra → Petřina sestra
-g → -ž, např. Olga → Olžina vnučka

ZÁJMENA

OSOBNÍ

Sg.														
N	já		(se)		ty		on			ona		ono		
G	mě	mne	- - -	sebe	tě	tebe	ho	jeho	(Mž) u něho/u něj (Mn) u něj	jí	u ní	ho	jeho	u něho/něj
D	mi	mně	si	sobě	ti	tobě	mu	jemu	k němu	jí	k ní	mu	jemu	k němu
A	mě	mne	se	sebe	tě	tebe	(Mž) ho (Mž,N) ho/jej	jeho jej	(Mž) na něho/na něj (Mn) na něj	ji	na ni	je/ho/ jej	je	na ně/něj
L	- - -	(o) mně	- - -	(o) sobě	- - -	(o) tobě	- - -	- - -	(o) něm	- - -	(o) ní	- - -	- - -	(o) něm
I	- - -	mnou	- - -	sebou	- - -	tebou	- - -	jím	s ním	jí	s ní	- - -	jím	s ním

Pl.				
N	my	vy	oni, ony, ona	
G	nás	vás	jich	u nich
D	nám	vám	jim	k nim
A	nás	vás	je	na ně
L	(o) nás	(o) vás	- - -	(o) nich
I	námi	vámi	jimi	s nimi

POSESIVNÍ

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	můj	N	mí/moji (studenti) mé/moje (sešity)
G	mého	G	mých
D	mému	D	mým
A	mého (studenta) můj (sešit)	A	mé/moje
L	(o) mém	L	(o) mých
I	mým	I	mými

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	má/moje	N	mé/moje
G	mé/mojí	G	mých
D	mé/mojí	D	mým
A	mnou/ moji	A	mé/moje
L	(o) mé	L	(o) mých
I	mou	I	mými

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	mé/moje	N	má/moje
G	mého	G	mých
D	mému	D	mým
A	mé/moje	A	má/moje
L	(o) mém	L	(o) mých
I	mým	I	mými

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	tvůj	N	tví/tvoji (studenti) tvé/tvoje (sešity)
G	tvého	G	tvých
D	tvému	D	tvým
A	tvého (studenta) tvůj (sešit)	A	tvé/tvoje
L	(o) tvém	L	(o) tvých
I	tvým	I	tvými

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	tvá/tvoje	N	tvé/tvoje
G	tvé/tvojí	G	tvých
D	tvé/tvojí	D	tvým
A	tvou/tvoji	A	tvé/tvoje
L	(o) tvé	L	(o) tvých
I	tvou	I	tvými

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	tvé/tvoje	N	tvá/tvoje
G	tvého	G	tvých
D	tvému	D	tvým
A	tvé/tvoje	A	tvá/tvoje
L	(o) tvém	L	(o) tvých
I	tvým	I	tvými

MASKULINA, NEUTRA		FEMININA	
Sg.		Sg.	
N	její	N	její
G	jejího	G	její
D	jejímu	D	její
A	jejího (sudenta) její (sešit, město)	A	její
L	(o) jejím	L	(o) její
I	jejímu	I	její

MASKULINA, FEMININA, NEUTRA	
Pl.	
N	její
G	jejích
D	jejím
A	její
L	(o) jejích
I	jejími

Pozn. zájmena *jeho* a *jejich* se neskloňují

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	náš	N	naši (studenti) naše (sešity)
G	našeho	G	našich
D	našemu	D	našim
A	náš	A	naše
L	(o) našem	L	(o) našich
I	naším	I	našimi

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	naše	N	naše
G	naší	G	našich
D	naší	D	našim
A	naší	A	naše
L	(o) naší	L	(o) našich
I	naší	I	našimi

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	naše	N	naše
G	našeho	G	našich
D	našemu	D	našim
A	naše	A	naše
L	(o) našem	L	(o) našich
I	naším	I	našimi

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	váš	N	vaši (studenti) vaše (sešity)
G	vašeho	G	vašich
D	vašemu	D	vašim
A	váš	A	vaše
L	(o) vašem	L	(o) vašich
I	vaším	I	vašimi

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	vaše	N	vaše
G	vaší	G	vašich
D	vaší	D	vašim
A	vaší	A	vaše
L	(o) vaší	L	(o) vašich
I	vaší	I	vašimi

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	vaše	N	vaše
G	vašeho	G	vašich
D	vašemu	D	vašim
A	vaše	A	vaše
L	(o) vašem	L	(o) vašich
I	vaším	I	vašimi

DEMONSTRATIVNÍ

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	ten	N	ti (studenti) ty (sešity)
G	toho	G	těch
D	tomu	D	těm
A	toho (studenta) ten (pokoj)	A	ty
L	(o) tom	L	(o) těch
I	tím	I	těmi

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	ta	N	ty
G	té	G	těch
D	té	D	těm
A	tu	A	ty
L	(o) té	L	(o) těch
I	tou	I	těmi

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	to	N	ta
G	toho	G	těch
D	tomu	D	těm
A	to	A	ta
L	(o) tom	L	(o) těch
I	tím	I	těmi

RELATIVNÍ

MASKULINA					
Sg.			Pl.		
N	jenž	- - -	N	(Mž) již (Mn) jež	- - -
G	jehož	u něhož	G	jichž	u nichž
D	jemuž	k němuž	D	jimž	k nimž
A	(Mž) jehož (Mž, Mn) jejž	(Mž) na něhož (Mn) na nějž	A	jež	na něž
L	- - -	o němž	L	- - -	o nichž
I	jímž	s nímž	I	jimiž	s nimiž

FEMININA					
Sg.			Pl.		
N	jež	- - -	N	jež	- - -
G	jíž	u níž	G	jichž	u nichž
D	jíž	k níž	D	jimž	k nimž
A	již	na niž	A	jež	na něž
L	- - -	o níž	L	- - -	o nichž
I	jíž	s níž	I	jimiž	s jimiž

NEUTRA					
Sg.			Pl.		
N	jež	- - -	N	jež	- - -
G	jehož	u něhož	G	jichž	u nichž
D	jemuž	k němuž	D	jimž	k nimž
A	jež	na něž	A	jež	na něž
L	- - -	o němž	L	- - -	o nichž
I	jímž	s nímž	I	jimiž	s nimiž

TÁZACÍ

N	kdo	co
G	koho	čeho
D	komu	čemu
A	koho	co
L	(o) kom	(o) čem
I	kým	čím

NEURČITÁ

MASKULINA			
Sg.		Pl.	
N	všechen	N	všichni (studenti) všechny (pokoje)
G	všeho	G	všech
D	všemu	D	všem
A	všechen	A	všechny
L	(o) všem	L	(o) všech
I	vším	I	všemi

FEMININA			
Sg.		Pl.	
N	všechna	N	všechny
G	vší	G	všech
D	vší	D	všem
A	všechnu	A	všechny
L	(o) vší	L	(o) všech
I	vší	I	všemi

NEUTRA			
Sg.		Pl.	
N	všechno	N	všechna
G	všeho	G	všech
D	všemu	D	všem
A	všechno	A	všechna
L	(o) všech	L	(o) všech
I	vším	I	všemi

Pozn. sg. všechen, všechna, všechno se používá u látkových a hromadných substantiv, např. všechen sýr, všechna voda, všechno víno…

ČÍSLOVKY

URČITÉ

MASKULINA	
N	jeden
G	jednoho
D	jednomu
A	(Mž) jednoho (Mn) jeden
L	(o) jednom
I	jedním

FEMININA	
N	jedna
G	jedné
D	jedné
A	jednu
L	(o) jedné
I	jednou

NEUTRA	
N	jedno
G	jednoho
D	jednomu
A	jedno
L	(o) jednom
I	jedním

N	dva (studenti, sešity) dvě (ženy, města)
G	dvou
D	dvěma
A	dva (studenty, sešity) dvě (ženy, města)
L	(o) dvou
I	dvěma

N	tři
G	tří/třech
D	třem
A	tři
L	(o) třech
I	třemi

N	čtyři
G	čtyř/čtyřech
D	čtyřem
A	čtyři
L	(o) čtyřech
I	čtyřmi

N	pět
G	pěti
D	pěti
A	pět
L	(o) pěti
I	pěti

NEURČITÉ

N	kolik
G	kolika
D	kolika
A	kolik
L	(o) kolika
I	kolika

N	mnoho
G	mnoha
D	mnoha
A	mnoho
L	(o) mnoha
I	mnoha

SLOVESA

PŘÍTOMNÝ ČAS (PČ)							
-AT, -ÁT		-IT, -ĚT, -ET		-OVAT		PSÁT*	
dělám	děláme	mluvím	mluvíme	studuju/-i	studujeme	píšu	píšeme
děláš	děláte	mluvíš	mluvíte	studuješ	studujete	píšeš	píšete
dělá	dělají	mluví	mluví	studuje	studujou/-í	píše	píšou

*nepravidelná konjugace

BUDOUCÍ ČAS (BČ)			
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA		PERFEKTIVNÍ *	
budu dělat	budeme dělat	udělám	uděláme
budeš dělat	budete dělat	uděláš	uděláte
bude dělat	budou dělat	udělá	udělají

*poprosím, zopakuju, zahraju…

MINULÝ ČAS (MČ)	
SINGULÁR	PLURÁL
dělal/a jsem	dělali/y jsme
dělal/a jsi	dělali/y jste
dělal/a/o	dělali/y/a

KONDICIONÁL					
		REFLEXIVNÍ SLOVESA			
SINGULÁR	PLURÁL	SINGULÁR	PLURÁL	SINGULÁR	PLURÁL
dělal/a bych	dělali/y bychom	učil/a bych se	učili/y bychom se	dal/a bych si	dali/y bychom si
dělal/a bys	dělali/y byste	učil/a by ses	učili/y byste se	dal/a by sis	dali/y byste si
dělal/a/o by	dělali/y/a by	učil/a/o by se	učili/y/a by se	dal/a/o by si	dali/y/a by si

PODMÍNKOVÉ VĚTY	
SINGULÁR	PLURÁL
kdybych dělal/a	kdybychom dělali/y
kdybys dělal/a	kdybyste dělali/y
kdyby dělal/a/o	kdyby dělali/y/a

REFLEXIVNÍ SLOVESA			
SINGULÁR	PLURÁL	SINGULÁR	PLURÁL
kdybych se učil/a	kdybychom se učili/y	kdybych si dal/a	kdybychom si dali/y
kdyby ses učil/a	kdybyste se učili/y	kdyby sis dal/a	kdybyste si dali/y
kdyby se učil/a/o	kdyby se učili/y/a	kdyby si dal/a/o	kdyby si dali/y/a

A + kondicionál (ABY)	
SINGULÁR	PLURÁL
abych dělal/a	abychom dělali/y
abys dělal/a	abyste dělali/y
aby dělal/a/o	aby dělali/y/a

REFLEXIVNÍ SLOVESA			
SINGULÁR	PLURÁL	SINGULÁR	PLURÁL
abych se učil/a	abychom se učili/y	abych si dal/a	abychom si dali/y
aby ses učil/a	abyste se učili/y	aby sis dal/a	abyste si dali/y
aby se učil/a/o	aby se učili/y/a	aby si dal/a/o	aby si dali/y/a

IMPERATIV

a) 1 nebo 3 konsonanty

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
mluví → mluv-	Mluv!	**-Ø** **-ME** **-TE**
	Mluv**me**!	
	Mluv**te**!	
mlčí → mlč-	Mlč!	
	Mlč**me**!	
	Mlč**te**!	

b) 2 konsonanty

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
otevřou → otevř-	Otevř**i**!	**-I** **-EME/-ĚME** **-ETE/-ĚTE**
	Otevř**eme**!	
	Otevř**ete**!	

c) -ají, -ejí/-ějí: -aj → -ej

ONI	IMPERATIV	KONCOVKY
vstáv**ají**	Vstáv**ej**!	-**EJ/-ĚJ** **-EJME/-ĚJME** **-EJTE/-ĚJTE**
	Vstáv**ejme**!	
	Vstáv**ejte**!	
odcház**ejí**	Odcház**ej**!	
	Odcház**ejme**!	
	Odcház**ejte**!	
rozum**ějí**	Rozum**ěj**!	
	Rozum**ějme**!	
	Rozum**ějte**!	

SLOŽENÉ PASIVUM						
INFINITIV	**PARTICIPIUM L/LA/LO/LI/LY/LA**		→	**PŘÍČESTÍ TRPNÉ**		**ZMĚNA**
dě**lat**	**-AL**	dělal	→	**-ÁN**	dělán	
kup**ovat**		kupoval			kupován	
za**čít**		začal		**-T**	začat	
při**jmout**		přijal			přijat	
postav**it**	**-IL** **-EL** **-L**	postavil	→	**-EN**	postaven	**D** > **Z** ukli**d**il → ukli**z**en **T** > **C** pla**t**il → pla**c**en **S** > **Š** no**s**il → nošen **ST** > **ŠŤ** či**st**il → či**št**ěn **Z** > **Ž** zka**z**il → zka**ž**en
otev**řít**		otevřel			otevřen	
čís**t**		četl			čten	
zatk**nout**		zatkl			zatčen	**H** > **Ž** ustři**h**l → ustři**ž**en **CH** > **Š** nad**ch**l → nadšen **K** > **Č** zat**k**nout → zat**č**en **SK** > **ŠŤ** ti**sk**l → ti**št**ěn
vyp**ít**	**-IL** **-YL**	vypil	→	**-IT** **-YL**	vypit	
um**ýt**		umyl			umyt	
zapome**nout**	**-NUL** **-L**	zapomenul	→	**-NUT**	zapomenut	
rozhod**nout**		rozhodl			rozhodnut	

SLOVESA S OBTÍŽNÝMI/NEPRAVIDELNÝMI FORMAMI POUŽITÁ V UČEBNICI A CVIČEBNICI

INFINITIV	VID	PŘÍTOMNÝ ČAS - já	PŘÍTOMNÝ ČAS - oni	MINULÝ ČAS - on	IMPERATIV - ty
bát se	impf.	bojím se	bojí se	bál se	boj se
bít	impf.	biji/biju	bijí/bijou	bil	bij
bránit	impf.	bráním	brání	bránil	braň
brát	impf.	beru	berou	bral	ber
být	impf.	jsem	jsou	je	buď
česat se	impf.	češu se/česám se	češou se/česají se	česal se	češ se/česej se
číst	impf.	čtu	čtou	četl	čti
dát	pf.	dám	dají	dal	dej
donutit	pf.	donutím	donutí	donutil	donuť
dopadnout	pf.	dopadnu	dopadnou	dopadl	dopadni
doplnit	pf.	doplním	doplní	doplnil	doplň
dostat	pf.	dostanu	dostanou	dostal	dostaň
dotknout se	pf.	dotknu se	dotknou se	dotkl se/dotknul se	dotkni se
hrát	impf.	hraji/hraju	hrají/hrajou	hrál	hraj
chápat	impf.	chápu	chápou	chápal	chápej
chodit	impf.	chodím	chodí	chodil	choď
chtít	impf.	chci	chtějí	chtěl	chtěj
jet	impf.	jedu	jedou	jel	jeď
jezdit	impf.	jezdím	jezdí	jezdil	jezdi
jíst	impf.	jím	jedí	jedl	jez
jít	impf.	jdu	jdou	šel	jdi
koupat se	impf.	koupu se	koupou se	koupal se	koupej se
koupit	pf.	koupím	koupí	koupil	kup
krást	impf.	kradu	kradou	kradl	kraď
kvést	impf.	kvete*	kvetou	kvetl	kveť
lehnout si	pf.	lehnu si	lehnou si	lehl si	lehni si
lhát	impf.	lžu	lžou	lhal	lži
lít	impf.	liji/liju	lijí/lijou	lil	lij
měnit	impf.	měním	mění	měnil	měň
mít	impf.	mám	mají	měl	měj

INFINITIV	VID	PŘÍTOMNÝ ČAS - já	PŘÍTOMNÝ ČAS - oni	MINULÝ ČAS - on	IMPERATIV - ty
moct	impf.	můžu/mohu	můžou/mohou	mohl	- - -
mrznout	impf.	mrznu	mrznou	mrzl/mrznul	mrzni
mýt	impf.	myji/myju	myjí/myjou	myl	myj
nabídnout	pf.	nabídnu	nabídnou	nabídl	nabídni
najíst se	pf.	najím se	najedí se	najedl se	najez se
najít	pf.	najdu	najdou	našel	najdi
najmout	pf.	najmu	najmou	najal/najmul	najmi
nastoupit	pf.	nastoupím	nastoupí	nastoupil	nastup
navrhnout	pf.	navrhnu	navrhnou	navrhl	navhni
nést	impf.	nesu	nesou	nesl	nes
obejmout	pf.	obejmu	obejmou	objal/obejmul	obejmi
obléct	pf.	obleču	oblečou	oblékl	oblékni
obout	pf.	obuji/obuju	obují/obujou	obul	obuj
ocitnout se	pf.	ocitnu se/octnu se	ocitnou se/octnou se	ocitl se/ocitnul se/ octl se/octnul se	ocitni se/octni se
odmítnout	pf.	odmítnu	odmítnou	odmítl	odmítni
odpočinout si	pf.	odpočinu si	odpočinou si	odpočinul si/ odpočal si	odpočiň si
odpovědět	pf.	odpovím	odpoví/odpovědí	odpověděl	odpověz
oloupat	pf.	oloupu/oloupám	oloupou/oloupají	oloupal	oloupej
opustit	pf.	opustím	opustí	opustil	opusť
otevřít	pf.	otevřu	otevřou	otevřel	otevři
padnout	pf.	padnu	padnou	padl	padni
péct	impf.	peču	pečou	pekl	peč
pít	impf.	piji/piju	pijí/pijou	pil	pij
plakat	impf.	pláču	pláčou	plakal	plač
platit	impf.	platím	platí	platil	plať
plavat	impf.	plavu	plavou	plaval	plav
plynout	impf.	plyne*	plynou	plynul	plyň
podporovat	impf.	podporuji/ podporuju	podporují/ podporujou	podporoval	podporuj
pomoct	pf.	pomůžu/pomohu	pomůžou/pomohou	pomohl	pomoz
poradit	pf.	poradím	poradí	poradil	poraď
poslat	pf.	pošlu	pošlou	poslal	pošli
pospíšit si	pf.	pospíším si	pospíší si	pospíšil si	pospěš si
prát	impf.	peru	perou	pral	per
prohlédnout si	pf.	prohlédnu si	prohlédnou si	prohlédl si	prohlédni si
přát si	impf.	přeji si/přeju si	přejí si/přejou si	přál si	přej si

INFINITIV	VID	PŘÍTOMNÝ ČAS - já	PŘÍTOMNÝ ČAS - oni	MINULÝ ČAS - on	IMPERATIV - ty
přijít	pf.	přijdu	přijdou	přišel	přijď
přijmout	pf.	přijmu	přijmou	přijal	přijmi
připomenout	pf.	připomenu	připomenou	připomněl/ připomenul	připomeň
přispět	pf.	přispěju	přispějou	přispěl	přispěj
psát	impf.	píši/píšu	píší/píšou	psal	piš
půjčit	pf.	půjčím	půjčí	půjčil	půjč
rozhodnout se	pf.	rozhodnu se	rozhodnou se	rozhodl se	rozhodni se
rozšlapat	pf.	rozšlapu	rozšlapou	rozšlapal	rozšlapej/rozšlap
růst	impf.	rostu	rostou	rostl	rosť
říct	pf.	řeknu	řeknou	řekl	řekni
sednout si	pf.	sednu si	sednou si	sedl si	sedni si
skákat	impf.	skáču	skáčou	skákal	skákej
smát se	impf.	směji se/směju se	smějí se/smějou se	smál se	směj se
smět	impf.	smím	smějí/smí	směl	směj
sníst	pf.	sním	snědí	snědl	sněz
spát	impf.	spím	spí	spal	spi
stát	impf.	stojím	stojí	stál	stůj
stát se	pf.	stanu se	stanou se	stal se	staň se
stihnout	pf.	stihnu	stihnou	stihl	stihni
stisknout	pf.	stisknu	stisknou	stiskl	stiskni
tisknout	impf.	tisknu	tisknou	tiskl	tiskni
ujmout se	pf.	ujmu se	ujmou se	ujal se/ujmul se	ujmi se
ukázat	pf.	ukážu	ukážou	ukázal	ukaž
umřít	pf.	umřu	umřou	umřel	umři
uprchnout	pf.	uprchnu	uprchnou	uprchl	uprchni
utéct	pf.	uteču	utečou	utekl	uteč
uzavřít	pf.	uzavřu	uzavřou	uzavřel	uzavři
vdát se	pf.	vdám se	vdají se	vdala se**	vdej se
vědět	impf.	vím	vědí	věděl	věz
vést	impf.	vedu	vedou	vedl	veď
vézt	impf.	vezu	vezou	vezl	vez
vládnout	impf.	vládnu	vládnou	vládl	vládni
vrátit	pf.	vrátím	vrátí	vrátil	vrať
vstát	pf.	vstanu	vstanou	vstal	vstaň
všimnout si	pf.	všimnu si	všimnou si	všiml si	všimni si
vypnout	pf.	vypnu	vypnou	vypnul	vypni

INFINITIV	VID	PŘÍTOMNÝ ČAS - já	PŘÍTOMNÝ ČAS - oni	MINULÝ ČAS - on	IMPERATIV - ty
vystoupit	pf.	vystoupím	vystoupí	vystoupil	vystup
vzít	pf.	vezmu	vezmou	vzal	vezmi
vzniknout	pf.	vznikne*	vzniknou	vznikl	- - -
vzrůst	pf.	vzroste*	vzrostou	vzrostl	- - -
zabít	pf.	zabiji/zabiju	zabijí/zabijou	zabil	zabij
začít	pf.	začnu	začnou	začal	začni
zahřát	pf.	zahřeji/zahřeju	zahřejí/zahřejou	zahřál	zahřej
zakopnout	pf.	zakopnu	zakopnou	zakopl/zakopnul	zakopni
zamknout	pf.	zamknu	zamknou	zamkl	zamkni
zapnout	pf.	zapnu	zapnou	zapnul	zapni
zapomenout	pf.	zapomenu	zapomenou	zapomněl/ zapomenul	zapomeň
zapřít	pf.	zapřu	zapřou	zapřel	zapři
zatknout	pf.	zatknu	zatknou	zatkl/zatknul	zatkni
zaujmout	pf.	zaujmu	zaujmou	zaujal	zaujmi
zdvihnout	pf.	zdvihnu	zdvihnou	zdvihl	zdvihni
zhasnout	pf.	zhasnu	zhasnou	zhasl	zhasni
zmást	pf.	zmatu	zmatou	zmátl	zmať
zout	pf.	zuji/zuju	zují/zujou	zul	zuj
zrát	impf.	zraji/zraju	zrají/zrajou	zrál	zraj
ztratit	pf.	ztratím	ztratí	ztratil	ztrať
zvát	impf.	zvu	zvou	zval	zvi
zvednout	pf.	zvednu	zvednou	zvedl	zvedni
zvládnout	pf.	zvládnu	zvládnou	zvládl	zvládni
zvyknout si	pf.	zvyknu si	zvyknou si	zvykl si	zvykni si
ženit se	impf.	žením se	žení se	ženil se	žeň se
žít	impf.	žiji/žiju	žijí/žijou	žil	žij

*3. os. sg. (sloveso se v 1. os. sg. nepoužívá)
**3. os. sg. (ona)

Čeština pro cizince

úroveň B2

M. BOCCOU KESTŘÁNKOVÁ, K. HLÍNOVÁ, P. PEČENÝ, D. ŠTĚPÁNKOVÁ

Jazyková korektura: J. Hyklová, P. Janeš, M. Kordíková, L. Mashehová
Odborná korektura: M. Turzíková
Ilustrace: Anna Černá
Sazba učebnice: Irena Rozvoralová
Sazba cvičebnice: René Kašík
Obálka: Martin Sodomka
Odpovědný redaktor: Ondřej Jirásek
Technický redaktor: Jiří Matoušek
CD natočeno a sestříháno: Studio 22, březen – srpen 2013 Brno
Mluvené slovo – hlavní role: Petr Tlustý, Barbora Kamenská, Jiří Hájek, Kateřina Dostálová, Jiří Miroslav Valůšek, Kamila Valůšková, Lenka Hošková, František Hruška, Miroslav Černý, Sylva Siničáková, Cyril Drozda, Pavel Pečený

Tým děkuje Studijnímu středisku Albertov ÚJOP UK v Praze, ÚBS FF UK v Praze, Francouzskému lyceu v Praze a osloveným učitelům češtiny pro cizince za pretestace tohoto materiálu.
Tým děkuje PhDr. Jitce Veroňkové, Ph.D. z Fonetického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze za lektorování písemné části sekcí Výslovnost.
Tým děkuje všem zainteresovaným osobnostem a institucím, jež mu pomohly s autorskými právy potřebnými k použití některých výchozích materiálů.
Tým děkuje E. Dvořákové za její pomoc ve všech vlnách pretestací na Studijním středisku Albertov a za její praktické připomínky k jednotlivým úlohám.

Schválilo MŠMT č. j. **MSMT-22954/2018-9** dne 5. prosince 2018 k zařazení do seznamu učebnic pro střední vzdělávání jako součást ucelené řady učebnic pro předmět Český jazyk s dobou platnosti 6 let.

Recenzentky: PhDr. Táňa Holasová, CSc., Mgr. Kristýna Horáčková

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN tištěné verze 978-80-266-1512-5
ISBN e-knihy 978-80-266-1519-4 (1. zveřejnění, 2020)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2020 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 36 655.
© Albatros Media a. s., 2020. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

2. vydání

ALBATROS MEDIA

Prodáno 03.03.2020 na www.Kosmas.cz zákazníkovi nbsla@yandex.ru

Kompletní nabídku titulů naleznete na
www.albatrosmedia.cz